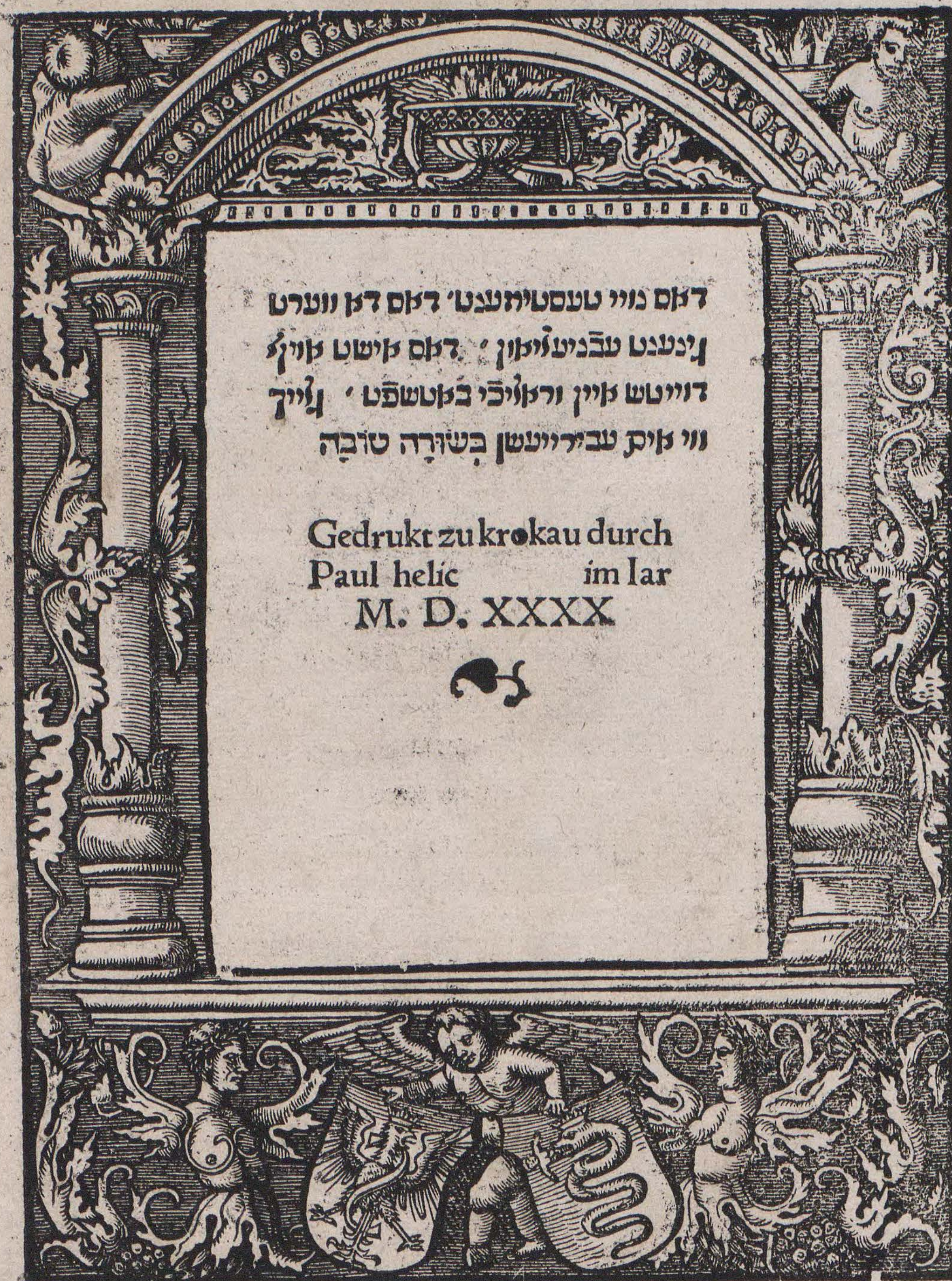

LIBRARIA UNIVERS
IAGELL CRACOVI

דאס נוי טעסטימענט׳ דאס דא ווערט
גינענט עבנגעליאון׳ דאס אישט אויך
דויטש אין ורעליכי בוטשפט׳ גלייך
ווי אים עבדייעשן בְּשׂוֹרָה טוֹבָה

Gedrukt zu krokau durch
Paul helic im Iar
M. D. XXXX

דאס אישט דאש בוך פון

דער געבורט ישו קריסטי · דער דא איז אײן זון דוד דעס זונס אברהם ·

אברהם האט גיבארן יצחק · יצחק האט גיבארן יעקב ·
יעקב האט גיבארן יהודה און זײני ברודר ·
יהודה האט גיבארן פרץ און זרח פון תמר ·
פרץ האט גיבארן חצרון · חצרון האט גיבארן רם ·
רם האט גיבארן עמינדב · עמינדב האט גיבארן נחשון ·
נחשון האט גיבארן שלמון · שלמון האט גיבארן בועז פון דער רחב ·
בועז האט גיבארן עובד פון דער רות · עובד האט גיבארן ישי ·
ישי האט גיבארן דוד דען קיניג · דער קיניג דוד האט גיבארן שלמה
פון דעם וויב אוריה · שלמה האט גיבארן רחבעם ·
רחבעם האט גיבארן אבים · אבים האט גיבארן אסא ·
אסא האט גיבארן יהושפט · יהושפט האט גיבארן יהורם ·
יהורם האט גיבארן עזיהו · עזיהו האט גיבארן יותם ·
יותם האט גיבארן אחז · אחז האט גיבארן חזקיהו
חזקיהו האט גיבארן מנשה · מנשה האט גיבארן אמון ·
אמון האט גיבארן יאשיהו · יאשיהו האט גיבארן יכניה און זײני ברודר
אויף די צײט דער בבלונישן געפענקנים · נאך דער בבליונישן מלכים ד כד
געפענקנים הוט יכניה גיבארן דען שאלתיאל · שאלתיאל האט גיבארן זרבבל ·
זרבבל האט גיבארן אביהוד · אביהוד האט גיבארן אליקים · עזרא ג ב
אליקים האט גיבארן עזור · עזור האט גיבארן צדוק ·
צדוק האט גיבארן אמון · אמון האט גיבארן אליהוד ·
אליהוד האט גיבארן אלעזר · אלעזר האט גיבארן מתן ·
מתן האט גיבארן יעקב · יעקב האט גיבארן יוסף דען מאן מרים
פון וועלכר איז גיבארן ישוע דער דא הייסט משיח ·

אלי גליד פון אברהם ביז אויף דוד זינד ורצעהן גליד ·
פון דוד ביז אויף די בבלונישי געפענקנים זינד ורצעהן גליד · פון דער בבלונישן
געפענקנים ביז אויף משיח זיין ורצעהן גליד · די געבורט קריסטי וואר אבר
אלזו גיטון · אלס מריה זײני מוטר דעם יוסף ורטרויעט וואר · אי זי האט אײנאנדר צו הוים
זאסן ערפאנד זיכס דש זי שוואנגער וואר · פון דעם הײליגן גײשט · יוסף אבר איר מאן
וואר ורום · אונ וואלט זי ניכט רוגן · גידאכט אבר זי הײמליך צו פערלאסן · אין דעם
ער אבר אלזו גידאכט · זיך דא ערשין אים אײן ענגל דעם הערן אים טראום · אונ

שפראך׳ יוסף דו זון דוד פֿורכֿט דיך ניכֿט מרים דיין ווייב צו דיר צו נעמן׳ דען דאש
אין איר געבורן איסט׳ דש איסט פֿון דעם הייליגן גייסט אונ׳ זי ווירט איינן זון געבערן׳
דעם נאמן זולטו ישוע הייסן׳ דען ער ווירט זיין פֿולק זעליג מאכֿן פֿון אירן זינדן׳
דש איסט אבר אלעס געשעהן׳ אויף דש ערפֿילעט ווארד דש דער הער
ישעיה ז דורך דען פראפֿיטן געזאגט האט׳ דער דא שפריכֿט׳ זיך׳ איין יונקפֿרויא ווירט
שוואנגער זיין אונ׳ איינן זון געבערן׳ אונ׳ זי ווערדן זיינן נאמן עמנו אל הייסן׳ דש איסט
פֿרדולמעטשט׳ גאט מיט אונס׳ דא נון יוסף פֿום שלאף ערוואכֿטע׳ טעט ער ווי אים דעם
הערן ענגל בֿיפֿולן הט׳ אונ׳ נאם זיין ווייב צו זיך׳ אונ׳ ערקענעט זי ניכֿט׳ ביס זי אירן
ערשטן זון געבאר׳ אונ׳ היס זיינן נאמן ישוע׳

דש אנדר קפיטל׳

דא ישוע געבורן ווארד צו בית לחם אים יודישן לאנד׳ צו דער צייט
דעם קיניגס הערודיס׳ זיך׳ דא קאמן די ווייזן פֿום
מורגן לאנד גען ירושלים׳ אונ׳ שפראכֿן׳ וואו איסט דער
במדבר כד נוייא געבוריני קיניג דער יודן׳ ויר האבן זיינן שטערן געזעהן אים מורגן לאנד׳
אונ׳ זיינד קומן׳ אין אן צו בעטן׳ דא דש דער קיניג הערודיס הורט׳ ערשראק
ער אונ׳ מיט אים דש גאנץ ירושלים׳ אונ׳ ליס פֿרזאמלן אלי הויבט פריסטער אונ׳ די
שריפֿט געלערטן׳ אונטר דעם פֿאלק׳ אונ׳ ער פֿארשעט פֿון אין׳ וואו משיח זאלט געבורן
ווערדן׳ אונ׳ זי זאגטן אים׳ צו בית לחם אים יודישן לאנד׳ דען אלזו איסט געשריבן
מיכה ה דורך דען פראפֿיטן׳ אונ׳ דו בית לחם אים יודישן לאנד ביסט מיט ניכֿטן די קלייננסט
אונטר דען פֿירשטן יהודה׳ דען אויס דיר זאל מיר קומן דער הערצאג דער איבר מיין פֿאלק
פֿון ישראל איין הער זיין׳. דא בערוף הערודיס די ווייזן הייםליך׳ אונ׳ ערלערנט
מיט פֿליס פֿון אין׳ ווען דער שטערן ערשינן ווערע׳ אונ׳ ווייזט די גען בית לחם׳
אונ׳ שפראך׳ ציהעט הין׳ אונ׳ פֿרשעט פֿליסיג נאך דעם קינדליין׳ אונ׳ ווען אירס פֿינדט
זאגט מיר ווידר׳ דש איך אויך קומע אונ׳ עס אן בעטע׳. אלס זי נון דען קיניג
געהערט הטן׳ ציגן זי הין׳ אונ׳ זיהע׳ דען שטערן דען זי אים מורגן לאנד געזעהן
הטן׳ גינג פֿור אין הין׳ ביס דש ער קאם׳ אונ׳ שטונד אובן איבר׳ דא דש קינדליין
ווער׳ דא זי דען שטערן זאכֿן׳ ווארדן זי האך ערפֿרייעט׳ אונ׳ גינגן אין דש הויז
אונ׳ פֿונדן דש קינדליין מיט מריא זיינר מוטר׳ אונ׳ פֿילן נידר׳ אונ׳ בעטיטן עס אן׳ אונ׳
טעטן אירי שעץ אויף׳ אונ׳ שענקטן אים געשענק פֿור׳ גאלט׳ ווייראך׳ אונ׳ מירען׳
אונ׳ גאט בֿיפֿאל אין אים טראום׳ דש זי זיך ניכֿט זאלטן ווידר צו הערודעס לענקן׳
אונ׳ ציגן דורך איינן אנדרן וועג ווידר אין איר לאנד׳. דא זי אבר הין וועק
געצוגן ווארן׳ זיך׳ דא ערשיין דער ענגל דעס הערן דעם יוסף אים טראוים׳ אונ׳
שפראך׳ שטאנד אויף׳ אונ׳ נים דש קינדליין אונ׳ זייני מוטר צו דיר אונ׳ פֿליך אין עיפטן
לאנד׳ אונ׳ בלייב אלדא׳ ביס איך דיר זאגע׳ דען עש איסט פֿורהאנדן׳ דש הערודעס
דש

דש קינדליין זוכֿט דש צו לאב אויס צו ברענגן׳ אונ׳ ער שטונד אויף אונ׳ נאם דש קינדליין
אונ׳ זייני מוטר צו זיך׳ ביים דער נאכֿט׳ אונ׳ ענטוויך אין עיפטן לאנד׳ אונ׳ בלייב אלדא׳
ביס נאך דעם טאט הערודעס׳ אויף דש ערפֿילעט ווארדע׳ דש דער הער דורך דען
פראפֿיטן געזאגט האט דער דא שפריכֿט׳ אויס עיפטן האב איך מיינן זון בערופֿן׳ הושע יא
דא הערודעס נון זאך׳ דש ער פֿון דען ווייזן ביטרוגן ווער׳ ווארד במ׳ בר כה
ער זער צארניג׳ אונ׳ שיקטע אויס׳ אונ׳ ליס אלי קינדר צו בית לחם טאטן׳ אונ׳ אן איר
גרענצן גרענציג׳ די דא צוויא יערין אונ׳ דרונטר ווארן׳ נאך דער צייט׳ די ער היט פֿליס
פֿון דען ווייזן ערלערנט הט׳. דא איסט ערפֿילעט׳ דש געזאגט איסט
פֿון דעם פראפֿיטן ירמיה׳ דער דא שפריכֿט׳ אויף דען געבירגע האט מאן איין געשרייא ירמיה לא
געהערט׳ פֿיל קלאגנס׳ ווינענס אונ׳ הייולענס׳ רחל בעוויינעט אירי קינדר׳ אונ׳ וואלט
זיך ניכֿט טרעסטן לאסן׳ דען עש ווער אויס מיט אין׳. דא אבר הערודיס
געשטארבן ווער׳ זיך׳ דא ערשין דער ענגל דעס הערן יוסף אים טראוים׳ אין עיפטן
לאנד׳ אונ׳ שפראך׳ שטאנד אויף׳ אונ׳ נים דש קינדליין אונ׳ זייני מוטר צו דיר׳ אונ׳ ציך
הין אין דש לאנד ישראל׳ זיא זיין געשטארבן די דעם קינד נאך דעם לעבן שטונדן׳ אונ׳ ער
שטונד אויף אונ׳ נאם דס קינדליין אונ׳ זייני מוטר צו זיך אונ׳ קאם אין דס לאנד ישראל׳ דא ער
אבר הורעט דס ארכילאוס אים יודישן לאנד קיניג ווער אן שטאט זיינס פֿאטרס הערודיס׳
פֿארכֿט ער זיך דאהין צו קומן׳ אונ׳ אים טראום ענפֿפֿינג ער׳ בֿפֿעל פֿון גאט אונ׳ צוך
די אורטר דס גליליישן לאנדס אונ׳ קאם׳ אונ׳ וואנעט אין דער שטאט די דא הייסט נצרת׳
אויף דס ערפֿילעט ווארד׳ דאס געזאגט איז דורך די פראפֿיטן׳ ער זאל נזארעאוס שופטים יג
הייסן׳.

דאס דריטי קפיטל

צו דער צייט קאם יוחנן דער טויפֿער אונ׳ פרידיגט אין דער וו[illegible] דעם
יודישן לאנדס׳ אונ׳ שפראך׳ בעסרט אויך דש הימל רייך איז נאהע
ערבייאן קומן׳ אונ׳ ער איז דער פֿון דעם דער פראפֿיט ישעיה
געזאגט הוט אונ׳ געשפראכֿן׳ עס איסט איין רופֿנדי שטים אין דער וואוסטן׳ בירייטט דעם לוקאס ג ישעיה מ
הערן דען וועג׳ אונ׳ מאכֿט זייני שטייג ריכֿטיג׳. ער אבר יוהאנים א
יוחנן הט איין קלייד פֿון קעמלס הארן׳ אונ׳ איינן לעדירן גירטל אום זייני לענדן׳ זיינע מרקוס א
שפייז ווער הייששרעקן אונ׳ ווילד האניק׳. דא גינג צו אים הינויס די שטאט ירושלים אונ׳
דש גאנץ יודישי לאנד׳ אונ׳ אלו לענדר אן דעם ירדן אונ׳ ליסן זיך טויפֿן פֿון אים אים ירדן׳
אונ׳ בֿיקענטן אירי זינד׳.
אלז ער נון ויל פֿאריזייער אונ׳ צדוקייער זאך צו זיינר טויף קומן׳
שפראך ער צו אין׳ איר אוטער געצוכֿט׳ ווער הוט אייך דען אלזו געוויס געמאכֿט דש איר
ענטרינן ווערדעט דעם

קונפטיגן צארן / דרהענד צו׳ מיט רעכט גישפעני פרוכט דער בוס׳ דענקט נט נך ניט
דש איר בייא אויך זעלבר וואלט זאגן׳ וויר האבן אברהם צום ואטר׳ איך זאג אויך׳
גאט ורמאג דעם אברהם אויס דיזן שטיינן קינדר ערוועקן׳ עש איז שון דיא אקסט דען
בוימן אן דיא וואורצל גילעגט׳ דארום איטליכר בוים ניט גוטי פרוכט ברינגט׳ וירט אב
גיהויען אונ אינס פייער גיווארפן׳ איך טויף אויך מיט דעם וואסיר צור בוס׳ דער אבר נאך
מיר קומט׳ איז שטערקר דען איך׳ דען איך אויך ניט בין גינוגזאם זייני שוך צו טראגן׳
דער ווירט אויך טויפן מיט דעם היילגן גייסט׳ אונ מיט פייער׳ אונ ער האט זיין וואורף
שויפיל אין דער הנט׳ ער ווירט זייני טענן פעגן׳ אונ דען וייץ אין זיין שויער זאמלין׳
אבר דיא שפרייער ווירט ער ור ברענן מיט אובינים פייער׳ צו דער צייט קאם יעזוס בון
גלילא אן דען ירדן צו יוחנן׳ דש ער זיך בון אים טויפן ליס׳ אבר יוחנן ווערט אים׳ אונ
שפראך׳ איך בידארף וואל דש איך בון דיר גיטויפט ווערדי׳ אונ דו קומסט צו מיר׳ יעזוס
אבר אנטווערט׳ אונ שפראך׳ לאס איצט אלזו זיין אלזו גיבוירט עש אונס אלי גירעכטיקייט
צו ערבילין׳ דא ליס ערס אים צו׳ אונ דא יעזוס גיטויפט ווארד שטיג ער בלד הירויש אויס
יוהנים א מתי ג דעם וואסר׳ אונ זיא׳ דא וואורדן אויבר אים די הימל אויף גיטון׳ אונ יוחנן זאך דען גייסט
מרקוס א גאטיס גלייך אלס איין טויב העראב שטייגן׳ אונ אויבר אין קומן׳ אונ זיא׳ איין שטים
לוקאס ג בום הימל הערצב שפראך׳ דיס איסט מיין גיליבטר זון׳ אין וועלכים איך איין וואל געפאלן
האב׳ אונ אין דעם איך צו וריד בין׳

דש וירדע קפיטל

דא ווארד יעזוס בום גייסט אין דיא וואוסט גיבוירט׳ אויף דש ער בון דעם
טויבל ורזוכט ווערדי׳ אונ דא ער וירצין טג אונ וירצין נכט גיואסטעט
הט׳ הונגירט אין׳ אונ דער ורזוכער טראט צו אים׳ אונ שפראך׳
מרקוס א לוקאס ד ביסטו גאטיס זון׳ זא שפריך דש דיזע שטיין ברוט ווערדן׳ אונ ער אנטווערטי אונ שפראך
עש שטיט גישריבן דער מענש ווערט ניט אין דעם ברוט אליין לעבן׳ זונדר אין איינם
דברים ח איקליכן ווארט דש דורך דען מונד גאטס גיט׳ דא פוירטע אין דער טויבל מיט זיך אין די
הייליגי שטט אונ שטעלט אין אויף די צין דעם טעמפלס אונ שפרך צו אים ביסטו גאטס זון
תילים צא זא לאס דיך הינאב׳ דען עש איז גישריבן ער ווערט זיינן ענגלן אויבר דיך ביפעלן אונ זיא
ווערן דיך אויף דען הענדן טראגן׳ אויף דש דו דיינן פוס ניט אן איינן שטיין שטוססט׳
דא שפרך יעזוס צו אים ווידר אום שטיט אויך גישריבן דו זאלט גאט דיינן הערן ניט ור זוכן
ווידר אום פוירטע אין דער טויבל מיט זיך אויף איינן וסט הוכן בערג׳ אונ צייגט אים
דברים ו אלי רייך דער וועלט אונ איר הערליכקייט אונ שפראך צו אים׳ דאש אלס וויל איך דיר געבן
זא דו נידר פאלסט אונ דיך אן בעטסט׳ דא שפראך יעזוס צו אים׳ העב דיך סטן׳ דן עש
שטיט גישריבן דו זאלסט אן בעטן גאט דיינן הערן אונ אים אליין דינן׳ דא ור ליס אין דער
טויבל׳ אונ זיך דא טראטן די ענגל צו אים אונ דינטן אים׳ דא נון יעזוס הורט
דש יוחנן אין די גיפענקנים אויבר אנטווארטט וואר צוך ער אין דש גלילישלנד אונ ורליס די
שטאט נצרת קאם אונ וואנעט צו כפר נחום די דא ליגט אם מער אן דעם אן שטוס זבולון
אונ נפתלי׳ אויף דש דא ערפילעט ווארד דש דא גיזאגט איז דורך דען פראפיטן ישעיה
דער דא שפריכט׳ דאש לנד זבולון אונ דאש לאנד נפתלי אם וועג דעם מערם

יענזייטס דעם ירדנס אונ די היידנישי גלילאן׳ דש וואלק דש אין ווינסטרנים זאס האט איין
גרוסס ליכט גיזעהן אונ די דא זאסן אין דעם אורט אונ שאטן דעם טוטס דען איז איין ליכט
אויף גנגן׳ בון דער צייט אן פינג יעזוס אן צו פרידיגן אונ זאגט׳ בעסערט אויך דש
מרקוס א הימלרייך איז נאהנט הערצו קומן׳ אז נון יעזוס אן דעם גלילישן מער גינג זאך ער
צווי ברודר שמעון דער דא הייסט פיטר אונ אנדרעס זיינן ברודר די ווארפן אירי נעץ
אין דש מער דען זי וואורן פישר׳ אונ ער שפראך צו אין פולגט מיר נאך איך וויל אויך צו
מענשן פישר מכן׳ בלד ורליסן זי אירי נעץ אונ וואלגטן אים נאך׳ אונ דא ער בון דאנן
בורבאס גינג זאך ער צווי אנדרי ברודר יעקב דען זון זעבעדי אונ יוחנן זיינן ברודר מיט
אירם ואטר זעבעדעי דא זי אירי נעץ בעסרטן אונ ער רופט אין׳ בלד ור ליסן זי דאש שיף
אונ אירן ואטר אונ וואלגטן אים נאך׳ אונ יעזוס גינג אום אין גאנץ
גלילישן לנד׳ לערעט אין אירן שולן אונ פרעדיגט דש עבאנגעליאן פון דעם רייך׳ אונ
הײלט אלרליי זוכט אונ קרנקהייט אים וואלק׳ אונ זיין גירוכט ערשאל אין דש גנץ סיריער
לנד׳ אונ זי ברחטן צו אים אלרליי קרנקן מיט מנכרליי זוכטן אונ קוואל ביהאפטע׳ דיא
בידעסנן אונ די מון זוכטיגן אונ די דער שלאק הט גיטראפן אונ ער הלט זי אלי גיזונט׳
אונ עש וואלגט אים נאך ויל וואלקס בון גלילא בון דען צעהן שטעטן בון ירושלים בום יודישן
לנד אונ בון יענסייט דעם ירדנס׳

דאש פונפט קפיטל

דא ער אבר דש וואלק זאך שטיג ער אויף איינן בערג אונ זעצט זיך
לוקאס ו אונ זייני יונגר טראטן צו אים׳ אונ ער טעט זיינן
מונד אויף אונ לערעט זיא אונ שפראך׳ זעליג זיין דיא דא
גייסטליך ארים זיין דען דש הימלרייך איז איר׳ זעליג זיין די דא לייד טראגן׳ דען די זאלן
גיטרוסט ווערדן׳ זעליג זיין די זענפטמוטיגן דן די ווערן דש ערטריך בזיצן׳ זעליג זיין
די דא הונגרט אונ דורשטט נך דער גירעכטיקייט דיא זאלן זט ווערן׳ זעליג זיין דיא
ברמהערציגן דען דיא ווערן ברמהערציקייט ערלנגן׳ זעליג זיין די פון הערצן ריין זיין
דען די ווערן גאט שויען׳ זעליג זיין די פרידפערטיגן דען די ווערן גאטס קינדר הייסן׳
זעליג זיין די אום גירעכטיקייט ווילן ורפולגט ווערן דען דש הימלרייך איז איר׳ זעליג
זייט איר ווען אויך די מענשן שמעהן אונ ור פולגן אונ רידן אלרליי אויבלס ווידר אויך זא
זיא דראן ליגן׳ הבט פרייד אונ ווען עש ווערט אויך אים הימל וואל בילונט ווערן׳ דען
אלזו האבן זי ורפולגט די פרופיטן די בור אויך גיוועזן זיין׳ איר זייט דש
זלץ דער ערדן וואו נון דש זלץ טום ווערט וואש קאן מן דאמיט זלצן עש איז צו נישט מער
נוץ דען דש מן עש הינויס שויט אונ לאס עש די לויט צו טרעטן׳ איר זייט דש ליכט
דער וועלט׳ עש מאג די שטאט די אויף איינם בערג ליגט ניט ור בארגן זיין׳ מן צונדט
אויך ניט איין ליכט אן אונ זעצט אונטר איין שעפל זונדר אויף איינן ליכטר זא ליכטט
עש דען אלן די אים הויז זיין׳ אזו לאסט אויער ליכט ליכטן בור דען לייטן דאש

דיא אייערע גוטי ווערק זעהן · אונ׳ אייערן ואטר אים הימל פרייזן׃
איר זאלט ניט וואנן דש איך קומן זייא דש געזעץ
אודר דיא פראפיטן אויף צו לעזן · איך בין ניט קומן אויף צו לעזן · זונדר צו ערבולין׃
דן איך זאג אויך ווארליך · ביס דש הימל אונ׳ ערדן צורגעט · ווערט ניט צורגין דער קליינסט
בוך שטאב · נאך איין טיטל בום געזעץ · ביס דש עש אלס געשיכט · ווער נון איינס בון
דיזן קליינסטן געבוטן אויף לעזט אונ׳ לערנט דיא לייט אלזו · דער ווירט דער קליינסט הייסן
אים הימל רייך · ווער עש אבר טוט אונ׳ לערנט · דער ווירט גרוס הייסן אים הימל רייך׃
דן איך זאג אויך · עש זייא דען אייער גרעכטיקייט בעסר דען דער שריפט געלערטן אונ׳
ועריזייער · זא ווערט איר ניט אין דש הימל רייך קומן׃ איר האבט געהערט · דש צו שמות ך
דען אלטן געזאגט איזט דו זאלט ניט טאטן · ווער אבר טאטט · דער זאל דעם געריכטס דברים ה
שולדיג זיין · איך אבר זאג אויך · ווער זיך זיינם ברודר צורנעט · דער איז דעם געריכטס ויקרא כד
שולדיג · ווער אבר צו זיינם ברודר זאגט · רקא · דער איז דעם ראטס שולדיג · ווער
אבר זאגט · דו נר · דער איז דעם העלישן בייער שולדיג׃ דארום ווען דו דיין גאב
אויף דען אלטר אופפערסט אונ׳ ווירסט אל דא געדענקן דש דיין ברודר עטוואס ווידר דיך
האט זא לאס אלדא בור דעם אלטר דיין גאב · אונ׳ גיא ורהין אונ׳ ורזיין דיך מיט דיינם
ברודר · אונ׳ דען קום אונ׳ אופפר דיין גאב׃ זייא וואלבערטיג דיינם ווידר זאכער באלד ·
דיא וויל דו נאך מיט אים אויף דעם וועג ביסט · אויף דש דיך דער ווידרזאכר ניט דער
נמאל איינם איבר אנטווערטע דעם ריכטר · אונ׳ דער ריכטר איבר אנטווערטע דיך דעם
דינער · אונ׳ ווערדשט אין קערקר געווארפן׃ ווארליך איך זאג דיר · דו ווירסט ניט בון
דאנן הערויס קומן · ביס דו אויך דען לעצטן העלר בעצאלסט · איר האבט געהערט · דש
צו דען אלטן געזאגט איז׃ דו זאלט ניט עברעכן · איך אבר זאג אויך · ווער איין וויב אן דברים כד
זיכט · איר צו בגערן · דער האט שון מיט איר דיא עה געבראכן אין זיינם הערצן׃
ערגערט דיך אבר דיין רעכטס אויג · זא רייס עש אויס · אונ׳ ווארפס בון דיר · עש
איז דיר בעסר · דש איינס דיינר גלידר ורדערבע · אונ׳ ניט דער גנץ לייב אין דיא העל
געווארפן ווערד׃ ערגערט דיך דיין רעכטי הנט · זא האו זיא אב · אונ׳ ווירף זיא בון
דיר · עש איז דיר בעסר · דש איינס דיינר גלידר ורדערב · אונ׳ ניט דער גנץ לייב אין די
העל געווארפן ווערד׃ עש איז געזאגט · ווער זיך בון זיינם וויב שיידעט · דער זאל איר דברים כד
געבן איין שייד בריף׃ איך אבר זאג אויך · ווער זיך בון זיינם וויב שיידעט · עש זייא מטעום יח
דן אוים דען אי ברוך · דער מכט דש זיא דיא אי בריכט · אונ׳ ווער איין אב געשיידנע נור מרקוס ט
אי נימט · דער בריכט דיא אי׃ איר האבט ווייטר געהערט · דש צו דען אלטן געזאגט איזט· דברים כד
דו זאלט קיינן פלשן אייד טון · אונ׳ זאלט גאט דיינן אייד הלטן · איך אבר זאג אויך · דש מטעום יט
איר אלר דינג ניט שווערן זאלט · ווידר בייא דעם הימל · דן ער איז גאטיס שטול · נאך בייא מרקוס י
דער ערדן · דען דיא איז זיינר פוס שטעל · נאך בייא ירושלים · דען דיא איז איינס לוקאס יו
גראסן קיניגיס שטאט · אויך זאלט דו ניט בייא דיינם הייבט שווערן · דען דו ורמאגסט ויקרא יט
ניט איין איינציגס האר וייס אודר שווארץ צו מכן · אייער רעד אבר זייא · יא · יא · ניין·
ניין׃ וואש דארויבר איז · דש איז בום ארגן׃ איר האבט געהערט דש געזאגט איז ·
איין אויג אוים איין אויג · איין צאן אוים איין צאן׃ איך אבר זאג אויך · דש איר ניט

ניט ווידר שטרעבן זאלט דעם איבל · זונדרן זא דיך איימנט איין שטרייך געבט אויף דיין
רעכטן באקן · דעם ביט דען אנדרן אויך דאר · אונ׳ זא איימנט מיט דיר רעכטן וויל אונ׳
דיינן ראק נעמן דעם לאס אויך דען מנטל · אונ׳ זא דיך איימנט נוטיגט איין מייל זא גיא
מיט אים צווייא · גיב אידרמאן דער דיך ביטעט · אונ׳ ווענד דיך ניט בון דעם דער בון
דיר בארגן וויל׃ איר האבט געהערט דש געזאגט איז דו זאלסט דיינן
נעכשטן ליבן אונ׳ דיינן פיינד הסן · איך אבר זאג אויך ליבט אייערי פיינד · זעגנט די
אויך וולוכן · טוט וואל דען די אויך הסן · ביט בור די זא אויך בליידיגן אונ׳ ורפולגן
אויף דש איר קינדר זייט אייערס ואטרס אים הימל · דען ער לאשט זיין זון אויף גין איבר
די בוזן אונ׳ איבר גוטן · אונ׳ לאשט רעגנן איבר גירעכטן אונ׳ און גירעכטן · דען זא איר
ליבעט די אויך ליבן וואס ווערדט איר בור לון האבן · טון אויך ניט דש זעלב די צולנר · אונ׳
זא איר אויך גרוסט צו אייערן ברודרן בזונדרליך טוט וואש טוט איר זונדרליכש · טון ניט די
צולנר אויך אלזו׃ דארום זאלט איר בולקומן זיין גליך וויא אייער ואטר דער אים הימל
בולקומן איז׃ דש זעכסט קפיטל׃

הבט אכט אויף אייער אלמוזן · דז איר די ניט געבט בור דען לייטן דש איר מתי כב
בון אין געזעהן ווערט · איר הט אנדרש קיינן לון בייא אייערם ואטר אים
הימל · ווען דו נון אלמוזן געבסט זאלטו ניט לאסן בור דיר פאזוינן וויא
די היכלר טון אין אירן שולן אונ׳ אויף דען גסן אויף דש זי בון דען לייטן געפרייזט ווערדן׃
ווארליך איך זאג אויך זי האבן אירן לון דא הין · ווען דו אבר אלמוזן געבסט זא לאס דיינ׳
לינקי הנט ניט ווישן וואש די רעכטי טוט · אויף דז דיין אלמוזן ור בורגן זייא · אונ׳ דיין ואטר
דער אין דש ור בורגן זיכט ווירט דירס ור געלטן אופנטליך׃ אונ׳
ווען דו בעטעסט זאלטו ניט זיין וויא די היכלר די דא גערן שטין אונ׳ בעטן אין דען שולן אונ׳ אן
דען עקן אויף דען גסן אויף דש זי בון דען לייטן געזעהן ווערדן · ווארליך איך זאג אויך · זי
האבן אירן לון דא הין · ווען אבר דו בעטשט זא גיא אין דיין קאמרליין אונ׳ שליס די טיר צו
אונ׳ בעט צו דיינם ואטר ור בורגן · אונ׳ דיין ואטר דער אין דש ורבורגן זיכט ווערט דירש
ורגעלטן אופנטליך׃ אונ׳ ווען איר בעטעט · זאלט איר ניט ויל פלאפערן לוקס יא
וויא די היידן · דען זי מיינן זי ווערדן ערהערט ווען זי ויל ווארט מאכן · דארום זאלט איר
אויך אין ניט ור גלייכן · אייער ואטר וויס וואש איר בידורפט אי דען איר אין ביטעט ·
דארום זאלט איר אלזו בעטן · אונזר ואטר אין דעם הימל · דיין נאמן זייא געהייליגט · דיין
רייך קום · דיין וויל געשעך אויף ערדן וויא אים הימל · אונזר טעגליך ברוט גיב אונס הויט
אונ׳ ור גיב אונס אונזר שולד וויא איר אונזרן שולדיגרן ור געבן · אונ׳ פיר אונש ניט אין ור
זוכונג זונדר ערלויז אונש בון דעם איבל · דען דיין איז דש רייך אונ׳ די קראפט אונ׳ דיא
הערליכקייט אין אייביקייט אמן · דען זא איר דען מענשן אירי בעל ור געבט זא ווערט מתי ח / מרקוס יא
אויך אייער הימלישר ואטר אויך ור געבן · ווען איר אבר דען מענשן אירי בעל ניט ורגעבט
זא ווערט אויך אייער ואטר אייערי בעל אויך ניט ור געבן׃ ווען
איר פאסטעט זאלט איר ניט זויאר זעהן וויא די היכלר · דען זי ור שטעלן איר אן געזיכט ·
אויף דש זי בור דען לייטן שיינן היט איירס פסטן · ווארליך איך זג אויך זי האבן אירן לון דא
הין · ווען דו אבר פסטעסט זא זלב דיין הייבט אונ׳ וושע דיין אנגזיכט אויף דש דו ניט

שײַנסט בור דען לײטן מיט דײנם פסטן זונדר בור דײנם פאטר װעלכר ור בורגן איז · אונ׳
לוקס יא דײן פאטר דער אין דש ור בורגן זיכט װערט דירס אופענטליך ור געלטן ·/
איר זולט אײך ניט שעץ זאמלן אויף ערדן דא זי דער רוסט אונ׳ די מוטן פרעסן אונ׳ דא די
דיב נאך גראבן אונ׳ שטעלן · זאמלט אײך אבר שעץ אים הימל דא זי װעדר רוסט נאך מוטן
ורעסן אונ׳ דא די דיב ניט נאך גראבן נאך שטעלן · דען װא אײער שאץ איסט דא איז אײך
אײער הערץ ·/ דאש אויג איז דעם לײבס ליכט װען דײן אויג אײנפעלטיג
איז דא װירט דײן גנצר לײב ליכט זײן · װען אבר דײן אויג אײן שאלק איז דא װערט דײן גנצר
לײב פינסטר זײן · װען אבר דש ליכט דז אין דיר איז פינסטרניס איז װי גרוש װערט דען די
פינסטרניס זעלבר זײן ·/ נימנט קאן צווײען הערן דינן · ענטװעדר
ער װערט אײנן הסן אונ׳ דען אנדרן ליבן · אודר װערט אײנם אן העגנן אונ׳ דען אנדרן ור
אכטן · איר קונט ניט גאט דינן אונ׳ דעם ממון · דארום זאג איך אײך זורגט ניט פור אײער
לעבן װאס איר עשן אונ׳ טרינקן װערט · אויך ניכט בור אײערן לײב װאש איר אן ציהן װערט
איז ניט דש לעבן מער דען די שפײז אונ׳ דער לײב מער דען די קלײדונג · זעכט די בוגל
אונטר דעם הימל אן זי זעהען ניט · זי שנײדן ניט · זי זאמלן ניט אין די שײערן · אונ׳ אײער
הימלישר פאטר נערעט זי דאך · זײט איר דען ניט װיל מער דען זײן ·/
װער איז אונטר אײך דער זײנר לענג אײן אײל צו זעצן מאג · אונ׳ װער זורגט
װארום זורגט איר דען בור די קלײדונג · שויעט די לילגן אויף דעם פעלד װי זי װאקסן · זי
ערבײטן ניט אויך נײען זי ניט · איך זאג אײך דז אויך שלמה אין אל זײנר הערליכקײט ניט
ביקלײט געװעזן איז אז דער זעלביגן אײנס · זא דען גאט דש גראז אויף דעם פעלד אלזו
קלײדט דש דאך הײט שטײט אונ׳ מורגן אין דען אובן געװארפן װירט · זולט ער דש ניכט װיל
מער אײך טון · אוּ איר קלײן גלײביגן ·/ דארום זולט איר ניט זורגן אונ׳
זאגן װאש װערדן װיר עסן װאש װערדן װיר טרינקן · װא מיט װערן מיר אונס קלײדן · נאך
זולכים אלם טרכטן די הײדן · דען אײער הימלישר פאטר װײס דז איר דאס אלים ביד ורפט
טרכטט אם ערשטן נאך דעם רײך גאטס אונ׳ נאך זײנר גירעכטיקײט דא װערט אײך זולכס
אלעס צו פאלן · דארום זורגט ניט בור דען אנדרן מורגן · דען דער מורגני טאג װערט
בור דם זײני זורגן · עס איז גנוג דז אײן איקליך טאג זײן אײגן איבל האב ·/

דאס זיבענד קאפיטל ·

ריכטעט ניט · אויף דז איר ניט גיריכט װערט · דען מיט װעלכריי
גיריכט איר ריכטעט · װערט אויך גיריכט װערדן · אונ׳
מיט װעלכרלײא מאס איר מעסעט װערט אויך גימעסן
לוקס י װערדן · װאש זיכסטו אבר דען שפליטר אין דײנס ברודרס אויג · אונ׳ װערסט ניט גיװאר
דעם בלקן אין דײנם אויג · אודר װיא טארסטו זאגן צו דײנם ברודר האלט איך װיל דיר
דען שפליטר אויש דעם אויג ציהן · אונ׳ זיך אײן בלקן איז אין דײנם אויג · דו היפוכר ציך
אם ערשטן דען בלקן אויש דײנם אויג · דארנאך בעזיך װיא דו דען שפליטער אויס דײנים
ברודרס אויג ציהעסט ·/ איר זולט דש הײליטום ניט דען הונדן
געבן אונ׳ אײערי פערלין זולט איר ניט פור די זוין װערפן · אויף דש זי די זעלביגן ניט צו
טרעטן מיט אירן פויסן אונ׳ זיך װענדן אונ׳ אײך צו רײסן · בעטעט · זא

װערט אײך געבן · זוכט זא װערט איר פינדן · קלופט אן · זא װערט אײך אויף געטון
לוקס יא דען װער דא ביטט · דער עמפפעהעט · אונ׳ װער דא זוכט דער פינדט · אונ׳ װער דא אן
יעקב א קלופט דעם װערט אויף געטון · װעלכר איז אונטר אײך מענשן · דא אין זײן זון ביטעט
דברים ד אוימס ברוט דער איך אײנן שטײן ביטע · אודר דא ער אין בעט אוים אײן פיש · דער
אים אײן שלנגן ביטע · זא דען איר די איר דאך ארג זײט קונט דענוך אײערן קינדרן גוטי
גאבי געבן · װי װיל מער װירט אײער פאטר אים הימל גוטים געבן דען די אין ביטן ·/
לוקס ו אלים נון דש איר װעלט · דש אײך די לײט טון זאלן · דש טוט אין אויך איר · דש איז דש
גיזעץ אונ׳ די פראפיטן ·/ געט אין דורך די ענגי פפורט · דען די פפורט איז װײט · אונ׳
דער װעג איז ברײט · דער צו ורדמניס אב בוירט אונ׳ איר זײן װיל · די דרוין װנדלן ·/ אונ׳
מרקוס ח די פפורט איז ענג · אונ׳ דער װעג איז שמאל · דער צום לעבן בוירט · אונ׳ װײניג איז איר ·
לוקס יב די אין װינדן ·/ זעכט אײך בור · בור דען פלשן פראפיטן · די אין שאפס קלײדירן
צו אײך קומן אין װענדיג זינד זי אבר רײסנדי װעלף · אן אירן פרוכטן זולט איר זי דרקענן
לוקס ו · מאג מן אויך װײן טרויבן זאמלן בון דען דארנן · אודר פײגן בון דען דיסטלן ·/ אלזו אײן
איקליכר גוטר בוים · ברינגט גוטי פרוכט ·/ אבר אײן פוילר בוים ברינגט ארגי פרוכט ·
אײן גוטר בוים קאן ניט ארגי פרוכט ברינגן · אונ׳ אײן פוילר בוים קאן ניט גוטי פרוכט
ברינגן · אײן איקליכר בוים דער ניט גוטי פרוכט ברינגט · דער װירט אבגיהויען אונ׳ אינס
בויער געװארפן · דארום אן אירן פרוכטן זולט איר זי דרקענן ·/ עש װערדן ניט
אלי · די צו מיר זאגן · הער הער · אין דש הימל רײך קומן · זונדרן · די דא טון דען װילן
מײנס פאטרס אים הימל · עש װערן װיל צו מיר זאגן אן יענם טאג · הער הער · האבן װיר
ניט אין דײנם נאמן װײסזאגיט ·/ האבן װיר ניט אין דײנם נאמן די טײפל אויס גיטריבן ·/
תלים ו האבן װיר ניט אין דײנם נאמן װיל טאטן געטאן ·/ דן װערד איך אין ביקענן · איך האב אײך
לוקס יג נאך ניט ערקנט · װײכט אלי בון מיר · איר איבל טעטר ·/ דארום װער דיזי מײני
לוקס ו ריד הערט · אונ׳ טוט זי · דען ורגלײך איך אײנם קלוגן מן · דער זײן הויס אויף אײנן װעלזן
בויעט · דא נון אײן פלץ רעגן ויל אונ׳ אײן געװעסר קאם · אונ׳ װעבעטן די װינד אונ׳ שטיסן
אן דש הויס · ויל עש דאך ניט · דען עש װאר אויף אײנן װעלזן גיגרינדעט · אונ׳ װער דיזי
מײני ריד הערט · אונ׳ טוט זי ניט · דער איז אײנם טאריכטן מאן גלײך · דער זײן הויס
אויף דען זנד בויעט · דא נון אײן פלץ רעגן ויל אונ׳ קאם אײן געװעסר · אונ׳ װעבעטן די
װינד · אונ׳ שטיסן אן דש הויס · דא ויל עש אונ׳ זײן בל װאר גרוס ·/ אונ׳ עש בינאב
מרקוס א זיך · דא ישוע דיזי רעד בולענדיט הט · ענטזצט זיך דש בולק איבר זײנר לער · דן ער
פרידיגט געװאלטיגליך · אונ׳ ניט װי די שריפט גילערטן ·/

דש אכטי קפיטל

דא ער אבר בום בערג העראב גינג · בולגטי אים װיל װאלקס נאך · אונ׳ זיך
מרקוס א אײן אויס זעציגר קאם אונ׳ בעטיט אין אן אונ׳ שפראך · הער זא דו װילט
לוקס ה קנסטו מיך װול רײניגן · אונ׳ ישוע שטרעקט זײני הנט אוים רוריט
אין אן · אונ׳ שפראך · איך װילס טון זײ גירײניגיט · אונ׳ אלם באלד װאר ער בון זײם אויס ז[ע]ך
רײן · אונ׳ ישוע שפראך צו אים · זיך צו דז נימנט זאגסט · זונדרן גי הין · אונ׳ צײג דיך דעם
פריסטר · אונ׳

ברענגן די גאב די משה ביבולן הוט צו אייגר צויגניס אין ׃ דא אבר ישוע איין גינג צו כפר
נחום טראט איין הויפט מאן צו אים ׃ דער באט אין אונ שפראך ׃ הער מיין קנעכט ליגט
דאהיים אונ איז ייכט ברוכטיג אונ הוט גרוסי פיין ׃ ישוע שפראך צו אים איך וויל קומן
אונ אין גיזונד מכן ׃ דער הויבט מאן אנטווארט אונ שפרך ׃ הער איך בין ניט ווערט דש
דו אונטר מיין דך גיסט ׃ זונדר שפריך נור איין ווארט דא ווערט מיין קנעכט גיזונט ׃ דען
איך בין איין מענש דר לו דער אוברקייט אונטר טון אונ האב אונטר מיר קריגש קנעכט ׃
נך ווען איך זאג צו איינם גיא הין דא גיט ער ׃ אונ צום אנדרן קום הער דא קומט ער ׃
אונ צו איינם קנעכט טון דאס דא טוט ערס ׃ דא דאש ישוע הורעט ור וואונדרט ער זיך
אונ שפראך צו דען די אים נאך וואלגיטן ׃ ווארליך איך זאג אויך זולכן גלויבן האב איך
אין ישראל ניט גיפונדן ׃ אבר איך זאג אויך ויל ווערן קומן בום מורגן אונ בום אובנט אונ
זיצן מיט אברהם אונ יצחק אונ יעקב אים הימל רייך ׃ אבר די קינדר דעש רייכס ווערן
אויש גישטוסן אין די אויסרסטן פינסטרניס דא ווערט זיין ווינן אונ צין קלפערן ׃ אונ ישוע
שפרך צו דעם הויפט מאן גיא הין דיר גישעך ווין דו גלויבט הושט ׃ אונ זיין קנעכט ווארד מרקוס א
צו דער זעלבינגן שטונד גיזונט ׃ אונ ישוע קאם אין פיטרס הויש
אונ זאך דש זיין שווער לאג אונ הט דאש פיבר ׃ דא גריף ער אירי הנט אן ׃ אונ דש פיבר לוקאס ח
ור ליס זיא אונ זי שטונד אויף אונ דינט אין ׃ אם אובנט אבר בראכטן זיא מרקוס א
ויל ביזעסנר צו אים ׃ אונ ער טרייב די גייסטר אויש מיט ווארטן ׃ אונ מאכיט אלי קרנקין
גיזונט ׃ אויף דש ערפולעט ווארד דש דא גיזאגט איז דורך דען פרופיטן ישעיה דער דא
שפריכט ער הוט אונזר שווכהייט אויף זיך גינומן אונ אונזרי קרנקהייט הוט ער גיטראגן ׃ ישעיה נג
אונ דא ישוע ויל וואלקס אום זיך זאך היס ער מן זולט הינויבר יענסייט
דש מערס וארן ׃ אונ עש טראט צו אים איין שריפט גילערטר ׃ דער שפראך צו אים ׃
מייסטר ׃ איך וויל דיר נך בולגן ווא דו הין גיסט ׃ אונ ישוע זאגט צו אים די פוכס האבן
גריבן אונ די ביגל אונטר דעם הימל האבן נעסטר ׃ אבר דעם מענשן זון הוט ניט דא ער
זיין הייפט הין לינע ׃ אונ איין אנדרר אונטר זיינן יונגירן שפראך צו אים ׃ הער דרלויב
מיר דז איך הין גיא אונ בור הין מיינן ואטר ביגראב ׃ אבר ישוע שפראך צו אים ׃ בולג
דו מיר נך אונ לוס די טוטן אירי טוטן ביגראבן ׃ אונ ער טראט אין
דש שיף אונ זייני יונגיר בולגטן אים ׃ אונ זיך דא ערהוב זיך איין גרוש אונ גישטוים אים מרקוס ד / לוקס ד
מיר אזו דש אויך דש שיפלין מיט וואלן בידעקט ווארד אונ ער שליף ׃ אונ די יונגר טראטן
צו אים אונ וועקטן אין אויף אונ שפראכן ׃ הער הילף אונש מיר ור דערבן ׃ דא זאגיט ער
צו אין ׃ איר קליין גלויביגן ווארום זייט איר זא פורכטזם ׃ אונ שטונד אויף אונ בידרויעט
דען ווינד אונ דש מיר ׃ דא וואר עש גנץ שטיל ׃ די מענשן אבר ור וואונדרטן זיך אונ
שפרכן וואס איז דאש וואר איין מאן דז אים די ווינט אונ דש מיר גיהורשם זיין ׃
אונ ער קאם יענסייט דעש מערס אין די גיגניט דער גרגשי ׃ דא ליפן אים
אנטקיגן צווייא ביזעסני די קאמן אויש דען טוטן גרעבר אונ ווארן זער גרימיג ׃
אלזו ׃ דש נימאנט דיזא זעלבינגן שטראס וואנדלן קונט אונ זיך ׃ זי שריען
אונ שפרכן ׃ אך ישוע דו זון גוטס ׃ וואש האבן וויר מיט דיר צו טון ׃ ביסטו
הער קומן אונש צו קוועלן ׃ אי דען עש צייט איז ׃ עש וואר אבר ווערן בון אין ׃ איין גרוסי

הערד זוייא און דער ווידע ׃ דא באטן אין דיא טייבל ׃ אונ שפראכן ׃ ווילטו אונש אויש
טרייבן ׃ זא דרלויב אונס אין דיא הערד זוייא צו וארן ׃ אונ ער שפראך ׃ וארעט הין ׃ דא
פורן זיא אויש ׃ אונ פורן אין דיא הערד זוייא ׃ אונ זיך די גנצי הערד זוייא שטורצעט זיך
מיט איינם שטורם אונס מער ׃ אונ דרזופן אים וואסר ׃ אונ דיא הירטן בלוהן ׃ אונ גינגן
הין אין דיא שטאט ׃ זאגיטן דש אלים ׃ אונ וויא עש מיט דען ביזעסינן ערגאנגן וואר ׃ אונ
זיך ׃ דא גינג דיא גנצי שטאט הערויס ישוע ענטקיגן ׃ אונ דא זי אין זאכן באטן זי אין
׃ דש ער בון אירי גרעניץ וויכן וואלט ׃

דאש ניינדע קפיטל ׃

דא טראט ער אין דש שיף ׃ אונ פור ווידר ערויבר ׃ אונ קאם אין זייני שטאט מרקוס ב / לוקס ה
אונ זיך דא בראכטן זי צו אים איינן ייכט ברויכטיגן דער לאג אויף איינם
בעט ׃ דא נון ישוע אירן גלויבן זאך ׃ שפראך ער צו דעם ייכט ברויכטיגן
זייא גיטרוסט מיין זון ׃ דייני זונד זינד דיר ורגעבן ׃ אונ זיך ׃ עטליך אונטר דען שריפט
גילערטן ׃ שפראכן אין זיך זעלבס ׃ דיזיר לעסטירט גאט ׃ דא אבר ישוע אירי גידאנקן
זאך ׃ שפראך ער ׃ ווארום דענקט איר זא ארגיס אין אייערן הערצן ׃ וועלכים איז לייכטר
צו זאגן ׃ דיר זינד דייני זונד ורגעבן ׃ אודר צו זאגן ׃ שטי אויף אונ וואנדל ׃ אויף דש
איר אבר וויסעט ׃ דש דעם מענשן זון מאכט האב אויף ערדן ׃ דיא זונד צו ור געבן ׃
שפראך ער צו דען ייכט ברויכטיגן ׃ שטיא אויף היב דיין בעט ׃ אונ גיא היים ׃
אונ ער שטונד אויף ׃ אונ גינג היים ׃ דא דש ואלק דש זאך ׃ ורוואונדרטן זי זיך ׃ אונ
פרייזיטן גאט ׃ דער זולכי מכט דען מענשן גיגעבן האט ׃ אונ דא ישוע בון
דאנן גינג ׃ זאך ער איינן מענשן אם צול זיצן ׃ דער היס מתי ׃ אונ שפראך צו אים ׃
וואלגי מיר נאך ׃ אונ ער שטונד אויף אונ וואלגיט אים נאך ׃ אונ עש ביגאב זיך ׃ דא ער צו
טיש זאס אים הויז ׃ זיך דא קאמן ויל צולנר אונ זינדר אונ זאסן צו טיש מיט ישוע אונ זייני
יונגירן ׃ דא דש דיא פרושים זאכן ׃ שפראכן זי צו זיינן יונגירן ׃ ווארום איסט אייער
מייסטר מיט דען צולנר אונ זונדירן ׃ דא דש ישוע הורט ׃ שפראך ער צו אין ׃ דיא
שטארקן דארפן דעם ארצט ניט ׃ זונדר די קרנקן ׃ גיט אבר הין ׃ אונ לערנט וואש דש
זייא ׃ איך האב איינן וואל גיבלן אן דער בארמהערציקייט ׃ אונ ניט אם אופפר ׃ איך בין הושע ו
קומן די זונדר צור בוס צו בירופן אונ ניט די ורומן ׃ אין דעם קאמן דיא יונגיר יוחנן צו
אים אונ שפראכן ׃ ווארום ואסטן וויר אונ די פרושים דז ויל ׃ אונ דייני יונגיר ואסטן ניט ׃ מרקוס ב
ישוע שפראך צו אין ׃ וויא קונן דעם ברויטגמס קינדר לייד טראגן ׃ דז לנג דער ברויטגם
בייא אין איז ׃ עש ווירט אבר די צייט קומן ׃ דש דער ברויטגם בון אין גינומן ווירט ׃ אונ
דען ווערדן זי ואסטן ׃ נימאנט ולוקט איין אלט קלייד מיט איינם לעק בום רויען טוך ׃ דען
דער לעק נימט דעם קלייד אב ׃ אונ ווירט דש לוך בארגר ׃ מאן ואסט אויך ניט דען מוסט
אין אלטי שלויך ׃ אנדערס דיא שלויך צוריסן ׃ אונ דער מוסט ווירט ור שוטעט ׃ זונדר מן
ואסט דען מושט אין נויאי שלויך ׃ זא ווערן די בייד מיט אנגדר ביהלטן ׃
דא ער זולכם מיט אין רעדט ׃ זיך דא קאם דער אוברשטן איינר צו אים אונ פיל בור מרקוס ה / לוקס ח
אים נידר אונ שפראך ׃ הער מיין טוכטר איז איצונט גישטורבן ׃ אבר קום אונ לעג דיין הנט
אויף די דא ווערט זי לעבנדיג ׃ ישוע שטונד אויף אונ בולגיט אים נאך ׃ אונ זיך איין וויב

דש צוואלף יאר דען בלוט גנג גיהט הט טראט בון הינטן צו אים אונ׳ רוירעט זיינש קלײדש
זוים אן׳ דען זי שפראך ביי איר זעלבש וואלט איך נור זיין קלײדש זוים אן רירן דא ווארד
איך גזונט׳ דא ווענדיט זיך ישוע אוים אונ׳ זאך זי אונ׳ שפראך׳ זיי גיטרוסט מיין טאכטר
דיין גלויב הוט דיר גיהאלפן׳ אונ׳ דאש וויב ווארד צו דער זעלביגן שטונד גזונט׳ אונ׳ אז
ער אין דש אובירשטן היים קאם אונ׳ זאך די פפייפר אונ׳ דש גיטוימל דעם וואלקס׳ שפראך
ער צו אין׳ וויכט דען דש מיידלין איז ניט טוט׳ זונדר עש שלאפט׳ אונ׳ זי ור לאכיטן אין׳
אז אבר דש וואלק אויס גיטריבן ווארד גינג ער היניין אונ׳ ערגריף עש ביי דער הנט׳ דא
שטונד דש מיידלין אויף׳ אונ׳ דש גירוכט ערשאל אין דש זעלביג גנצי לנד׳
אונ׳ דא ער בון דנן בורבאס
גינג׳ ואלגיטן אים צווייא בלינדי נאך די שרייאן אונ׳ שפראכן׳ אך דו זון דוד ערבארים דיך
אונזר׳ אונ׳ דא ער היים קאם טראטן די בלינדן צו אין׳ אונ׳ ישוע שפראך צו אין׳ גלויבט
איר דז איך אייך זולכש טון קאן׳ דא שפראכן זי צו אים׳ הער יא׳ דא רוירעט ער איריג
אויגן אן אונ׳ שפראך׳ אייך גישעך נאך אייערם גלויבן׳ אונ׳ איריי אויגן ווארדן גיאופנט׳
אונ׳ ישוע בידרייעט זי אונ׳ שפראך׳ זעכט צו דז עש ניאנט ערפאר׳ אבר די גינגן אויש
אונ׳ מאכטן אין רוכטבאר אין דעם זעלביגן גנצן לנד׳ דא נון דיזי
ווארן היניאוס קומן׳ זיך דא בראכטן זי צו אים איינן מענשן דער וואר שטום אונ׳ בזעסן׳
אונ׳ דא דער טויבל וואר אויס גיטריבן׳ רידט דער שטום׳ אונ׳ דש וואלק ור וואונדרט זיך
אונ׳ שפראך׳ זולכש איז נאך ניא אין ישראל ערזעהן ווארדן׳ אבר די פרושים שפראכן
ער טרייבט די טויבל אויש דורך דער טויבלן אובירשטן׳ אונ׳ ישוע גינג אוים הער אין לוקס י
אלי שטעט אונ׳ מערק׳ לערעט אין אירן שולן אונ׳ פרידיגיט דש עבנגליאון בון דעם רייך׳
אונ׳ היילט אלרליי זוכטן אונ׳ אלרליי קרנקהייטן אים וואלק׳ אונ׳ דא ער דאש וואלק זאך׳
יאמרט אין דש זעלביג׳ דען זי ווארן ור שמאכט אונ׳ צו שטרייט ווי די שאף די קיין הירטן
האבן׳ דא שפראך ער צו זיינן יונגירן׳ די ערנד איז גרוס אבר ווינגי זיין דער ערביטר׳
דארום ביטעט דען הערן דער ערנדע דש ער ערביטר אין זייני ערנד זענד׳

דאש צעהענד קאפיטל

אונ ער רופיט זייני צוואלף יונגיר צו זיך אונ׳ גאב אין מאכט אובר די אומזויברן מרקוס ג
גייסטר דש זי די זעלביגן אויס טריבן אונ׳ היילטן אלר ליי זוכן אונ׳ אלרליי
קרנקהייט׳ די נאמן אבר דער צוואלף אפוסטל
לוקס ו
כיפא זיין דיזע׳ דער ערשט איז שמעון גינגט פעטרוס אונ׳ אנדרעא זיין ברודר׳ יעקב
זון זבדי אונ׳ יוחנן זיין ברודר׳ פיליפוס אונ׳ בר תלמי׳ תומה אונ׳ מתי דער
צאלנר׳ יעקב אלפי זון׳ לבעוס מיט דעם צו נאמן תדי׳ שמעון בון כנען׳ אונ׳
יהודה ישכרי׳ וועלכר אין ור ריט׳ דיזי צוואלף
זנט ישוע׳ גיבוט אין אונ׳ שפראך׳ גיט ניט אויף דער היידן שטראס׳ אונ׳ ציכט ניט אין
דער שמריטער שטעט׳ זונדר גיט היין צו דעם ור לורן שאפן אויש דעם הויז ישראל׳ לוקס ט
גיט אבר אונ׳ פרידיגיט׳ אונ׳ שפרעכט׳ דס הימל רייך איז נאהע ערבייא קומן׳ מאכט די
שווכן גזונט׳ רייניגיט די אויס זעציגן׳ וועקט די טוטן אויף׳ טרייבט די טויבל אויש׳

אומ זוסט הבט איר עש עמפפאנגן׳ אוים זוסט געבט עש אויך׳ הבט ניט גאלד נאך זילבר
נאך ערצט אין אייערן גירטלן׳ אויך קיין טשן צור וועגפרט׳ אויך ניט צווייא רוק׳ קיין שוך
אויך קיינן שטעקן׳ דען איין ערביטר איז זיינר שפייז ווערט׳ ווא
איר אבר אין איין שטאט אודר מרק גיט׳ דא ערקונדיגיט אויך׳ אוב איימנט דארינן זייא
דער עש ווערט איז׳ אונ׳ ביי דעם זעלבן בלייבט ביז איר בון דנן ציכט׳
וואו איר אבר אין איין הויז גיט׳ זא גריסט דש זעלביג׳ אונ׳ זא עש דש זעלביג הויז ווערט לוקס י
איז ווערט אייער וריד אויף אין קומן׳ איז עש אבר ניט ווערט׳ זא ווערט זיך אייער וריד
ווידר צו אייך ווענדן׳ אונ׳ ווא אייך איימנט ניט אן נעמן ווערט נאך אייער הויער
ריד הורן׳ זא גיט הרויס אויס דעם זעלביגן הויז אודר שטאט׳ אונ׳ שוטעלט דען שטויב
בון אייערן בויסן׳ ווארליך איך זאג אייך דעם לנד דער סדום אונ׳ עמורה ווערט עש
טרעגליכר ערגין אם יונגסטן גריכט׳ דען זולכר שטאט׳ זיך
איך זענד אייך ווי די שאף מיטן אונטר די וועלף׳ דארום זייט וויז ווי די שלנגן אונ׳ אין
פלש ווי די טויבן׳ היטעט אייך אבר בור דען מענשן׳ דען זי ווערן אייך אובר אנטווארטן
בור איירי ראט הייזר׳ אונ׳ ווערן אייך גייסלן אין אירן שולן׳ אונ׳ מן ווערט אייך בויר
פורשטן אונ׳ קיניגן פירן אום מיינט ווילן צום צייגניס אובר די אונ׳ אובר די היידן׳
ווען זי אייך נון אובר אנטווארטן ווערן׳ זא זורגט ניט וויא אודר וואש איר
רידן זולט׳ דען עש זול אייך צו דער שטונד געבן ווערן וואש איר רידן זולט׳ דען איר זייט
עש ניט די דא רידן׳ זונדר אייערש ואטרש גייסט איז עש דער דורך אייך רעט׳
עש ווערט אבר איין ברודר דען אנדרן צום טוט אובר אנטווארטן׳ אונ׳ דער ואטר דען זון
אונ׳ די קינדר ווערן זיך ענפורן ווידר די עלטרן אונ׳ אין צום טוט העלפן׳ אונ׳ מוישט גיהסט
ווערן בון אידרמאן אום מיינש נאמנש ווילן׳ ווער אבר ביז אן דש ענד ביהרט דער ווערט
זעליג׳ ווען זי אייך אבר אין איינר שטאט ורפאלגן׳ זא פליכט אין
איין אנדרי׳ ווארליך איך זאג אייך׳ איר ווערט די שטעט ישראל ניט אויש ריכטן ביז דעם
מענשן זון קומט׳ דער יונגיר איז ניט אובר דען מייסטר׳ נאך דער קנעכט אובר דען יוהנים טו
הערן׳ עש איז דעם יונגיר גינוג דש ער זייא ווי זיין מייסטר׳ אונ׳ דער קנעכט ווי זיין
הער׳ האבן זי דען הויס ואטר בעל זבוב גיהייסן׳ ווימ ויל מין ווערדן זיא זייני הויס גינוסן
אזו הייסן׳ דארום בורכט אייך ניט בור אין׳ עש איז ניכטש ורבורגן׳ דש ניט מרקוס ד
אופין בור ווערד׳ אונ׳ איז ניכטש הײמליך׳ דש מן ניט וויסן ווערט׳ וואש איך אייך זאג לוקס יח
אים פינסטרניס׳ דש רעט אים ליכט׳ אונ׳ וואש איר הורט אין דש אור דש פרעדיגט אויף
דען דעכירן׳ אונ׳ בורכט אייך ניט בור דען׳ די דען לייב טוטן אונ׳
די זיל ניט מוגן טוטן׳ בורכט אייך אבר ויל מער בור דעם׳ דער לייב אונ׳ זיל ור דערבן
מאג אין די העל׳ קויפט מן ניט צווייא שפערלינג אוים איינן פפעניג׳ נאך ועלט דער
זעלביגן קיינר אויף די ערדן אן אייערן ואטר׳ נון אבר זיין אייך אייערי האר אויף דעם
הויבט גיצעלט׳ דארום בורכט אייך ניט׳ איר זייט בעסר דען ויל שפערלינג׳ דארום ווער מרקוס ח
מיך ביקענט בור דען מענשן׳ דען וויל איך ביקענן בור מיינם ואטר אים הימל׳ ווער לוקס יא
מיך אבר ור לייקינט בור דען מענשן׳ דען וויל איך ור לייקנן בור מיינם ואטר אים הימל׳
איר זולט ניט מיינן דש איך קומן זייא פריד צו זענדן אויף ערדן׳ איך בין לוקס יא

לוקס יב ניט קומן פריד צו זענדן · זונדר דש שווערט · דען איך בין קומן דען מענשן צו ערגירן ווידר
זיינן פאטר · אונ' די טאכטר ווידר איירי מוטר · אונ' די שנור ווידר איירי שווייגר · אונ' דעם
מענשן זיינט ווערדן זיין פיינד דיא אין זיינם הויז געזעסן זיין · ווער פאטר אונ' מוטר מער ליבט דען
מיך · דער איז מיין ניט ווערט · אונ' ווער זון אודר טאכטר מער ליבט דען מיך · דער איז
מיין ניט ווערט · אונ' ווער ניט זיין קרייץ אויף זיך נימט אונ' באלגיט מיר נאך · דער איז
מיין ניט ווערט · ווער זיין לעבן ויגדט · דער ווירטס ורלירן · אונ' ווער זיין לעבן ורלירט אום
מיינט ווילן · דער ווירטס ויגדן · ווער אויך אויף נימט · דער נימט מיך אויף · אונ'
ווער מיך אויף נימט · דער נימט דען אויף · דער מיך געזנט הוט · ווער איין פראפיטן אויף
נימט אין איינעם פראפיטן נאמן · דער ווירט איינעם פראפיטן לון עמטפאנגן · ווער איין
גירעכטן אויף נימט אין איינם גירעכטן נאמן · דער ווירט איינם גירעכטן לון עמטפאנגן
אונ' ווער דיזר גירינגסטן איינן גאר מיט איין בעכר קלטס וואסר טרענקט יון איינם יונגירן
נאמן · ווארליך זאג איך אייך · עש ווירט אים ניט אין בילונט בלייבן ׃

דש נייאונט קאפיטל

אונ' עש בינאב זיך · דא ישוע דאלכס גיבוט צו זיינן צוועלף יונגירן וואלענדט
העט · גינג ער בון דנן בוירבאז צו לערנן אונ' צו פרידיגן אין איירן שטעטן
· דא אבר יוחנן אים גיבענקניס די ווערק קריסטי הארט · זענדיט ער
משיח זיינר יונגיר צווען · אונ' ליס אים זאגן · ביסטו דער דא קומן זאל · אודר זאלן ויר איינעם
אנדירן ווארטן ׃ ישוע אנטוואורט אונ' שפראך צו אין גייט היין · אונ' זאגט יוחנן ווידר · וואש
ישעיה לה איר זעכט אונ' הארט · די בלינדן זעהן · די לאמן גיין · די אויס זעציגן ווערן ריין · אונ'
די טויבן הארן · די טוטן שטין אויף · אונ' דען ארמן ווירט דש עבנגיליאון
גיפרעדיגיט · אונ' זעליג איז דער דיך ניט אן מיר ערגירט ׃ דא די היין גינגן · ויינג ישוע
אן צו רעדן צו דעם וואלק בון יוחנן · וואש זייט איר היניאויס גנגן אין די וואוסטן צו זעהן ׃
וואלט איר איין רור זעהן · דש דער ווינט היין אונ' הער וועהט · אודר וואש זייט איר היניאויס
גנגן צו זעהן · וואלט איר איינן מענשן אין וייכן קליידרן זעהן · זיך די דא וייכי קליידר
טראגן זיין אין דער קוניגן הויזר · אודר וואש זייט איר היניאויס גנגן צו זעהן · וואלט איר
איינן פרופיטן זעהן · יא איך זאג אייך דער איך מער איז דען איין פרופיט · דען דיזר
מלאכי ג איז בון דעם געשריבן שטיט · זיך איך זענד מיינן ענגל בור דיר הער דער דיינן וועג בור
לוקס יז דיר בירייטן זול ׃ ווארליך איך זאג אייך אונטר אלן די בון
ווייבן געבארן זיין איז ניט אויף קומן דער גרוסר דען יוחנן דער טויפר · דער אבר דער
קליינסט איז אים הימל רייך · איז גרוסר דען ער · אבר בון דען טאגן יוחנן דעם טויפרס
מטעוס יז ביז היאן הער לידט דש הימל רייך גיוואלט · אונ' די גיוואלט טון די רייסן עש צו זיך · דען אלי
מרקוס ט פרופיטן אונ' דש גיזעץ האבן גיווייסזאגט ביז אויף יוחנן · אונ' זא אירס וואלט אן נעמן
מלאכי ד ער איז אליה · דער דא זול צו קונפטיג זיין · ווער אורן הוט צו הארן דער הארי ׃
לוקס ז מעם זול איך אבר דיס געשלעכט ור גלייכן · עש איז דען קינדרן גלייך די אן דעם
מרק זיצן אונ' רופן געגן איירי גיזעלן אונ' שפרעכן · מיר האבן אייך גיפפיפן אונ' איר וואלט
ניט טאנצן · מיר האבן אייך גיקלאגט אונ' איר וואלט ניט ווינן · יוחנן איז קומן אס ניט
אונ' טרינק ניט · זא זאגן זי ער הוט דען טויבל · דעס מענשן זון איזט קומן , איסט אונ'

טרינקט · זא זאגן זי · זיך · ווי איז דער מענש איין ורעסר אונ' איין ווין זויפר · דער צאלנר
אונ' דער זינדר גיזעל ׃ אונ' די ווייסהייט מוס זיך רעכט וערטיגן לאסן בון איירן קינדירן ׃
דא ויינג ער אן די שטעט צו שעלטן · אין וועלכים אם מייניסטן זייני טאטן געשעהן
ווארן · אונ' הטן זיך דאך ניט גיבעסירט ווי דיר כורזין · ווי דיר בית צידה · ווערן זעלכי
טאטן צו צור אונ' צו צידון געשעהן · אלס ביי אייך געשעהן זינד · זי העטן ורצייטן אים זק
אונ' אין דער אשן בוס טאן · דאך איך זאג אייך · עש ווירט צור אונ' צידון טרעגליכיר
ערגין אם יונגסטן גיריכט דען אייך · אונ' דו כפר נחום · די דו ביסט ערהובן ביז אן הימל
· דו ווירסט ביז אין די העל הינונטר גישטוסן ווערדן · דען זא צו סדום די טאטן געשעהן ווערן
די ביי דיר געשעהן זיין · זי שטונד נאך היניטיגים טאגס · דאך איך זאג אייך · עש ווירט דער
סדום לנד טרעגליכר ערגין אם יונגסטן גיריכט דען דיר ׃ אונ' דא רעדט ישוע יוחנים ז
ווייטר אונ' שפראך · איך פרייזי דיך פאטר אונ' הער הימילס אונ' דער ערדן · דש דו זאלכס
דען וייזן אונ' ורשטענדיגן ורבורגן הוסט · אונ' הוסט עש דען אן מונדיגן אופינבארט ,
יא פאטר דען עש איז אלזו וואל גיבעלין גיוועזן בור דיר · אלי דינג זיין מיר איבר געבן בון
מיינם פאטר · אונ' נימנט קענט דען זון · דען נור דער פאטר · אונ' נימנט קענט דען פאטר ·
דען נור דער זון · אונ' וועם עס דער זון וויל אופינבארן ׃ קומט הער צו יוחנים ז
מיר אל די איר מידעלין · אונ' בילאדן זייט איך וויל אייך ערקוויקן · נעמט אויף אייך מיין
יאך אונ' לערנט בון מיר · דען איך בין זענפט מויטיג אונ' בון הערצן דימוטיג · זא ווערט איר
רוא בינדן בור איירי זיל · דען מיין יאך איז זנפט · אונ' מיין לסט איז לייכט ׃

דאש צוועלפט קאפיטל

צו דער זעלבין צייט גינג ישוע דורך די זאט אם שבת · אונ' זיין יונגרן ווארן מרקוס ב לוקס ו
הונגירין · פינגן אן עהרן אויס צו רויפן אונ' אסן · דא דאס די פריזייער
זאכן · שפרעכן זי צו אים · זיך דייני יונגרן טון דש זיך ניט צימט אם שבת
צו טון · ער אבר שפראך צו אין · הבט איר ניט גילעזן וואס דוד טעט דא אין אונ' די מיט מלכים א כא
אים ווארן הונגערט · ווי ער אין דש גאטיס הויס גינג · אונ' אס די שויב ברוט די אים דיך
ניט צימט צו עסן נוך דענן די מיט אים ווארן · זונדר אליין דען פריסטרן · אודר הבט איר
ניט גילעזן אים גיזעץ ווי די פריסטר אם שבת אים טעמפל דען שבת ברעכן · אונ' זיין דוך בוהבים
אן שולד · איך זאג אבר אייך דש היא דער איז דער אויך גרוסר דען דער טעמפל איז ·
ווען איר אבר וויסט וואש דס זיי · איך האב איין וואל גיפאלן אן דער בארמהערציקייט אונ' ניט הושע ו
אם אופפר · העט איר די אן שולדיגן ניט ור דמט · דעם מענשן זון איז איין הער · אויך
איבר דען שבת ׃ אונ' ער גינג בון דנן בוירבאס · אונ' מרקוס ג לוקס ו
קאם אין איר שול · אונ' זיך דא ווער איין מענש דער הט איין ור דורטי הנט · אונ' זיא
ורגעטן אין אונ' שפראכן · טאר מן אויך אם שבת היילן · אויף דש די איינן זק צו אים העטן
אבר ער שפראך צו אין · וועלכר איז אונטר אייך · דא ער איין שאף האט דש אים אם
שבת אין איין גרובן ועלט · דער עש ניט ערגרייף אונ' אויף היב · ווי וויל בעסר איז נון איין
מענש דען איין שאף ׃ דארום מאג מן וואל אם שבת גוטים טון · דא שפראך ער צו
דעם מענשן · שטרעק דייני הנט אויס · אונ' ער שטרעקט די אויס · אונ' די ווארד אים
ווידר גיזונד גלייך ווי די אנדר ׃ דא גינגן די פרוזייער היניאויס · אונ' היעלטן

אויין דאט אויבר אין · ווי זי אין אים ברעכטן · אבר דא ישוע דש ערבויר · וויך ער בֿון
דנן · אונ׳ אים בֿולגיט ויל וֿולקס נאך · אונ׳ ער היילט זי אלי · אונ׳ בידרויעט זי · דש זי אין
ניט מעלדיטן · אויף דש ערבֿוליט וואורד · דש גזאגיט איז דורך דען פראפֿיטן ישעיה ·
ישעיה מב דער דא שפריכט · זיך · דש איז מיין קנעכט דען איך ערוועלט האב · אונ׳ מיין ליבסטר אן
דעם מיין זיל איין וואל גיבֿלן הוט איך וויל מיינן גייסט אויף אין לייגן · אונ׳ ער זול דען היידן
דש גריכט ור קונדיגן · ער ווערט ניט צנקן נאך שרייאן אונ׳ מן ווערט אין ניט הארן אויף
דער גסן שרייאן · דס צו שטוסן ראר ווערט ער ניט צו ברעכן אונ׳ דש גליאינד טאכט ווערט
ער ניט אויס לעשן ביז דס ער אויס פֿויר דש גריכט צו דעם זיג · אונ׳ די היידן ווערדן אויף
זיינן נאמן האפֿן · דא וואורד איין בוזעסינר צו אים ברוכט · דער וואר
בלינד אונ׳ שטום · אונ׳ ער היילט אין אזו דז דער בלינד אונ׳ שטום בײדי רידט אונ׳ זאך
אונ׳ אלס בֿולק אנטזעצט זיך אונ׳ שפראך · איז דיזר ניט דוידס זון · אבר די פֿרוזייער דא זי
מרקוס ג לוקס יא עש הארטן שפרוכן זי · ער טרייבט די טויבֿל ניט אנדרש אויס דען דורך בעל זבוב דער
טויבֿל אובירשטן · ישוע אבר ור נאם אירי גדנקן אונ׳ שפראך צו אין איין איקליכש רייך דז
מרקוס ג לוקס יא עס מיט אים זעלבש אין איינס ווערט דס ווערט וויסט · אונ׳ איין איקליכי שטאט אודר הויז
דז עש מיט אים זעלבש אין איינס ווערט דאש ניט בישטין · זא דען איין סטן דען אנדרן
אויש טרייבט · זא איז ער מיט אים זעלבש אין איינס זיין · ווי מאג דען זיין רייך בישטין
· זא איך אבר די טויבֿל דורך בעל זבוב אויש טרייב · דורך וועם טרייבן די אייערי קינדר
אויש · דארום ווערדן די אייערי ריכטר זיין · זא איך אבר די טויבֿל דורך דען גייסט גאטיס
אויס טרייב · זא איז אל דאס רייך גאטיס איבר אויך קומן · אודר ווי
קאן איימנט אין איינס שטרקן הויז גין אונ׳ אים זיין הויס ראט רויבן · עש זיי דען דז ער צו
בֿור דען שטרקן בינד · אונ׳ אלז דען אים זיין הויז בירויבט · ווער ניט מיט מיר איז דער
איז ווידר מיך · אונ׳ ווער ניט מיט מיר זאמלט דער ור שטרייאט · דארום זאג איך אויך אלי
מרקוס ג לוקס יב זונד אונ׳ לעסטירונג ווערט דען מענשן ור געבן · אבר די לעסטירונג ווידר דען גייסט ווערט
ניט ור געבן אונ׳ ווער עטוואס רעדט ווידר דעם מענשן זון דעם ווערט עש ור געבן · אבר ווער
עטוואס רעט ווידר דען הייליגן גייסט דעם ווערטס ניט ור געבן ווערדר אין דיזר נאך אין יענר
וועלט · זעצט אנטווידר איינן גוטן בוים זא ווערט די ברוכט
גוט · אודר זעצט איינן בֿולן בוים זא ווערט די ורוכט בֿול · דען אן דער ורוכט ערקענט מן
דען בוים · איר אוטרן געציכט ווי קונט איר גוטס רידן די וויל איר בֿאס זייט · וועם דש
הערץ בֿול איז דעם גיט דער מונד אויבר · איין גוט מענש ברענגט גוטס הערפֿויר אויס
זיינם גוטן שאץ · אונ׳ איין בֿוז מענש ברענגט בֿוז הערפֿויר אויס זיינם בֿוזן שאץ · איך זאג
אויך אבר דש די מענשן מוזן רעכנשאפֿט געבן אם יונגסטן גריכט בֿון איינם איקליכן אין
נוצן וואורט דש זי גרעדט האבן · אויש דיינן ווארטן ווערסטו גרעכטבֿערטיגט ווערדן · אונ׳
אויס דיינן ווארטן ווערסטו ורדאמט ווערדן · דא אנטווארטיטן עטליכי
אונטר דען שריפֿט גלערטן אונ׳ פֿרוזייער אונ׳ שפראכן · מייסטער · מיר וואלטן גערן איין
צייכן בֿון דיר זעהן · אונ׳ ער אנטווארטיט אונ׳ שפראך · דיזי בֿוזי אונ׳ איברעכירישי ארט זוכט
איין צייכן · אונ׳ עש ווערט איר קיין צייכן געגעבן ווערדן דען דש צייכן דעם פראפֿיטן יונה

יונה א דען גלייך ווי יונה וואר דריי טאג אונ׳ דרייא נכט אין דעם וואל בֿישס בויך · אלזו ווירט דעם
מענשן זון דריי טאג אונ׳ דרייא נכט מיטן אין דער ערדן זיין · די לויט בֿון נינוה ווערדן אויף
טרעטן אם יונגסטין גריכט · מיט דיזם גשלעכט · אונ׳ ווערדן עש ורדאמן · דען זי טעטן
מל׳ כיסג י בוס נאך דער פרידיגן יונה · אונ׳ זיך · היא איז מער דען יונה · די קיניגין בֿום מיטאג ווירט
אויף טרעטן אם יונגסטן גריכט מיט דיזם גשלעכט · אונ׳ ווירט עש ורדאמן · דען זיא
קאם בֿום ענד דער ערדן צו שלמה ווייסהייט צו הארן · אונ׳ זיך · היא איז מער דען שלמה ·
ווען דער אין זויבר גייסט בֿון דעם מענשן אויס גפארן איז · זא דורך וואנדלט ער
דורי שטיט · זוכט רוא אונ׳ וינט זי ניט · דא שפריכט ער דען · איך וויל ווידר אום קערן
אין מיין הויס · דארויס איך גנגן בין · אונ׳ ווען ער קומט זא וינט ערס מויסיג · גקערעט
אונ׳ גשמוקט · זא גיט ער הין אונ׳ נימט צו זיך זיבן אנדר גייסטר די ערגר זיין · דען ער
זעלבס · אונ׳ ווען די הינין קומן וואנן זי אלדא · אונ׳ ווירט מיט דען זעלבן מענשן הערנך
ערגר דען עש וואר הין וואר · אלזו ווירדס אויך דיזם ארגן גשלעכט גין · דא ער נאך
מרקוס ג ולקס ח אלזו צו דעם וולק רעדט · זיך · דא שטונדן זייני מוטר אונ׳ זייני ברודר דרויסן · די דא
וואלטן מיט אים רידן · דא שפראך איין אנדרר צו אים · זיך דייני מוטר אונ׳ דייני ברודר
שטין דויסן אונ׳ וואלן מיט דיר רידן · ער אנטוורט אבר אונ׳ שפרך צו דעם דער עש אים אן
זאגט · ווער איז מיין מוטר אונ׳ ווער זיין מיין ברודר · אונ׳ רעקט די הנט אויס איבר זיינר
יונגר אונ׳ שפראך · זיך דא · דש איז מיין מוטר אונ׳ מייני ברודר · דען דער דא טוט דען
ווילן מיינס ואטרס אים הימל · דער זעלביג איז מיין ברודר שוועסטר אונ׳ מוטר ·

דש דרייצעהנדי קפיטל

מרקוס ד לוקס ח אן דעם זעלבין טאג · גינג ישוע אויס דעם הויז אונ׳ זצט זיך אן דש מיר ·
אונ׳ עש ורזמלט זיך ויל וולקס צו אים · אלזו דש ער אין דש שיף טרעט
אונ׳ זאס · אונ׳ אלס וולק שטונד אם אובר · אונ׳ ער רעט צו אין מנכירלוי
דורך גלייכנס אונ׳ שפראך · זיך · עש גינג איין זי מאן אויס זיינן זאמן צו זייען · אונ׳ אין
דעם ער זייעט ויל עטליכעס אן דען וועג · דא קאמן די וגיל אונ׳ פֿראסנס אויף · עטליכעס
ויל אין דש שטייניכט דא עש ניט ויל ערדן הט · אונ׳ גינג בלד אויף · דארום דש עש ניט
טיפֿע ערדן הט · אלס אבר די זון אויף גינג · ורוועלקיט עש · אונ׳ דיא וויל עש ניט וואורצל
הט · וואר עש דויר · עטליכעס ויל אונטר דיא דארניר אונ׳ דיא דארניר וואוכסן אויף · אונ׳
ערשטיקטענס · עטליכים ויל אויף איין גוט לנד · אונ׳ טרוג פֿרוכט · עטליכים הונדרט וועלטיג
· עטליכים זעכציק וועלטיג · עטליכים דרייסיג וועלטיג · ווער אורן הוט צו הארן · דער האר ·
אונ׳ די יונגר טראטן צו אים אונ׳ שפראכן · ווארום רידסטו צו אין דורך גלייכנס ·
ער אנטוורט אונ׳ שפראך · אויך איז געבן דש איר דש געהיימנים דעם הימל רייכס ורשטין
· דיזן אבר איז ניט געבן · דען ווער דא הוט · דעם ווירט געגעבן · דש ער וואל גנוג האבן
ווער אבר ניט הוט · בֿון דעם ווירט אויך גנומן דש ער הוט · דארום ריד איך צו אין דורך
גלייכנס · דען מיט זעהנדן אויגן זעהן זי ניט · אונ׳ מיט הערינדן אורן הארן זי ניט · דען
ישעיה ו זי ורשטין עש ניט · אונ׳ איבר אין ווירט די וויס זאגונג ישעיה ערבֿולט · די דא זאגט · מיט
דען אורן ווערט איר הארן · אונ׳ ווערט עש ניט ורשטין · אונ׳ מיט זעהנדן אויגן ווערט איר
זעהן · אונ׳ ווערטס ניט ורנעמן · דען דיזס בֿולקס הערץ איז ורשטוקט · אונ׳ איר אורן זיין

ישעיה ו דיך ווערדן צו הערן · אונ׳ איר אויגן זינד אין שלאפֿרין ווארדן · אויף דש זי ניט דער מאל
אייניס מיט דען אויגן זעהן · אונ׳ מיט דען אורן הערן · אונ׳ מיט דעם הערצן ור שטין אונ׳
זיך ביקערן · דש איך איינן היילי · אבר זעלין זינד אייער אויגן · דש זי זעהן · אונ׳
אייער אורן דש זי הערן · ווארליך איך זאג אייך · ויל פראפֿיטן אונ׳ גירעכטן האבן בינערט
צו זעהן דש איר זעהט · אונ׳ האבנס ניט געזעהן · הערן דש איר הערט · אונ׳ האבנס ניט
געהערט · זו הערט נון איר דיזי גלייכניס בון דעם זייאר · ווען איינער דש ווארט בון דעם
רייך הערט · אונ׳ ניט ורשטיט זו קומט דער ארג · אונ׳ רייסט עש הין · וואש דא געזייט איז
אין זיין הערץ · אונ׳ דער איז · דער אן דעם וועג געזייט איז · דער אבר אויף דש שטייניג
געזייט איז · דער איז · ווען איינער דש ווארט הערט · אונ׳ דש זעלבין באלד אויף נימט מיט
פֿריידן · אבר ער הוט ניט ווארצלן אין אים · זונדר ער איז וועטר ווענדיש · ווען זיך טריבזל
אונ׳ ור בולגונג ערהייבט אום דעם ווארטס ווילן · זו ערגירט ער זיך באלד · דש אבר אונטר
די דארנר געזייט איז · דער איז · ווען איינער דש ווארט הערט · אונ׳ די זארגן דיזר וועלט ·
אונ׳ ביטרוג דעם רייכטומס ערשטיקט דש ווארט · אונ׳ ווערט אן פֿרוכטבר · דער אבר
אין דש גוטי לנד געזייט איז · ווען איינער דש ווארט הערט אונ׳ ורשטיט עש · אונ׳ דען אויך
פֿרוכט ברינגט אונ׳ עטליכר טרעגט הונדרט ועלטיג · עטליכר אבר זעכציג ועלטיג · עטליכר
דרייסיג ועלטיג · ער לייגט אין איין אנדר גלייכניס בויר אונ׳ שפראך · דש הימל
רייך איז גלייך איינם מענשן דער גוטן זאמן זייט אויף זיינן אקר · דא אבר די לייט שליפֿן ·
קאם זיין פֿיינד אונ׳ זייט אן קרויט צווישן דען ווייצן · אונ׳ גינג דא בון · דא נון דש קרויט
וואוכס אונ׳ פֿרוכט ברכט · דא ואנד זיך אויך דש אן קרויט · דא טראטן דיא קנעכט צו
דעם הויס ואטר אונ׳ שפראכן · הער הוסטו ניט גוטן זאמן אויף דיינן אקר גיזייט · וואו
הער הוט ער דען דש אן קרויט · ער שפראך · דש הוט איין פֿיינד גיטאן · דא שפראכן
די קנעכט ווילטו דען דש ווייר הין גין אונ׳ עש אויס יעטן · ער שפראך ניין · אויף דש איר
ניט צו גלייך דען ווייצן מיט אויס רויפֿט · זו איר דש אן קרויט אויס יעטט · לאסטס ביידע
מיט אנאנדר וואכסן ביז צו דער ערנדי · אונ׳ אום דער ערנדי צייט וויל איך צו דען שניטרן זגן ·
זמלט צו וואר דש אן קרויט אונ׳ בינט עש אין בונטלי דש מן עש ורברענ · אבר דען ווייץ
זמלט מיר אין מייני שוייערן · איין אנדר גלייכניס לייגט ער אין בויר אונ׳ שפראך ·
דש הימל רייך איז גלייך איינם זענף קורן · דש איין מענש נאם אונ׳ זייט אויף זיינם אקיר
וועלכס דש קלענסט איז אונטר אלן זאמן · ווען עש אבר ערוואכסט · זו איז עש דש גרעסט
אונטר דעם קול אונ׳ ווערט איין בוים · דש די פֿויגל אונטר דעם הימל קומן · אונ׳ וואנן
בראשית יח אונטר זיינן צווייגן · איין אנדר גלייכניס רעדט ער צו אין · דש הימל רייך איז
איינם זויער טייג גלייך · דען איין וייב נאם אונ׳ ורמענגט אין אונטר דריי שעפֿל מעלס ·
ביז דש עש דורך אונ׳ דורך ור זויערט · זעלכס אלס רעדט ישוע דורך גלייכניס
צו דעם וואלק · אונ׳ אן גלייכניס רעדט ער ניקס צו אין · אויף דש ערבולט ווארד · דש גיזגט
תה׳ עח איז דורך דען פרופֿיטן דער דא שפריכט · איך וויל מיינן מונד אויף טון אין גלייכניסן ·
אונ׳ וויל אויס שפרעכן די היימליכקייט בון אן בנג דער וועלט ·
דא ליס ישוע דס וואלק בון זיך אונ׳ קאם היים · אונ׳ זייני יונגר טראטן צו אים אונ׳
שפראכן זאג אונס די גלייכניס בום אן קרויט אויף דעם אקר · ישוע אנטוורט אונ׳ שפראך

צו אין · דעם מענשן גלייך איסטס דער דא גוטן זאמן זייט · דער אקר איז די וועלט · דער גוטן
זאמן זיין די קינדר דעם רייכס · דש אן קרויט זיין די קינדר דער בוסהייט · דער ויינט דער
די זייט איז דער טייבל · די ערינד איז דש ענד דער וועלט · די שניטר זיין די ענגל · גלייך ווי
מן נון דש אן קרויט אויש יעטיט אונ׳ מיט בויער ור ברענט · זו ווערטס אויך אם ענד דיזר
וועלט גין · דעם מענשן זון ווערט זייני ענגל זענדן אונ׳ זי ווערדן זמלן אויש זיינם רייך אלי
ערגירניס אונ׳ די דא אן רעכט טון ווערדן זי אין דען בויער אובן ווערפֿן · דא ווערט זיין
הוילן אונ׳ צין קלאפֿירן · דען ווערדן די גירעכטן לויכטן ווי די זון אין אירס פֿאטערס רייך ·
ווער אורן הוט צו הארן דער הער · אבר מאלס איסט גלייך דש הימל רייך
איינם ור בארגנן שאץ אים אקיר · וועלכן איין מענש בנד · אונ׳ ור בארג אין אונ׳ גינג הין
ור ורידן איבר דען זעלבינן · אונ׳ ורקויפֿט אלס וואש ער הט · אונ׳ קויפֿט דען אקיר ·
אבר מאלס איז גלייך דש הימלרייך איינם קויפֿמן דער גוטי פערלין זוכט · אונ׳ דא ער
איין קאסטליכי פערלין גיבונדן הט · גינג ער הין אונ׳ ור קויפֿט אלס וואס ער הט · אונ׳ קויפֿט
די זעלבינע · אבר מאלס איסט גלייך דש הימל רייך איינם נעץ דז אינס
מיר גיווארפֿן איז · דא מיט מן אלרלי גטונג פֿנגט · ווען עש אבר בול איז ווערדן זו ציהן זי
עס הרויס אן דש אובר · זיצן אונ׳ לעזן די גוטן אין איין גפֿעס צו זאמן · אבר די בוזין ווערפֿן
זי הין · אזו ווערט עס אויך אם ענד דער וועלט גין · די ענגל ווערן אויס גין אונ׳ די בוזן
בון דען גירעכטן שיידן · אונ׳ ווערן די אין דען בויער אובן ווערפֿן · דא ווערט זיין הוילן אונ׳
צין קלאפֿירן · אונ׳ ישוע שפראך צו אין · הבט איר דש אלס ור שטנדן · זי שפראכן יא
הער · דא שפראך ער · דארום איין איטליכר שריפֿט גילערטר דער צום הימל רייך גילערט
איז גלייך איינם הויס ואטר דער אויש זיינם שאץ נויעס אונ׳ אלטס הרפֿויר טראגט ·
אונ׳ עש בינאב זיך דא ישוע דיזי גלייכניס בולענדיט הט · גינג ער בון דאנן
אונ׳ קאם אין זיין ואטר לנד · אונ׳ לערנט זי אין אירי שולן · אזו אויך דס זי זיך ענטזעצטן ·
שפראכן · וואו הער קומט דיזעם זעלכי ווייזהייט אונ׳ מכט · איז ער ניט איינס צימר מנס מרקוס ו
זון · הייסט ניט זייני מוטר מרים · אונ׳ זייני ברודר יעקב אונ׳ יוסף אונ׳ שמעון אונ׳ יהודה
אונ׳ זייני שוועסטרן זיין זי ניט אלי ביי אונס · וואו הער קומט דען אים דש אלעס · אונ׳ זי
ערגירטן זיך אן אים · ישוע אבר שפראך צו אין · איין פרופֿיט גילט נירגנט מיניגר דען
דאהיים אונ׳ ביי דען זיינן · אונ׳ ער טעט דא זעלבס ניט ויל צייכן אום אירס אונגלויבנס
ווילן ·

דאש בירצעהענד קפיטל

צו דער צייט קאם דש גירויכט בון ישוע בור דען בייר פֿירשטן הערודס · אונ׳ ער מרקוס ו
שפראך צו זיינן קנעכטן · דיזער איז יוחנן דער טויפֿר · ער איז בון דען טוטן לוקס ג
אויף ערשטנדן · דארום איז זיין טון זו גיוועלטיג · דען הערודס הט יוחנן
גיפֿנגן גיבונדן אונ׳ אינס גיפֿענקניס גילייגט · בון וועגן דער הערודיאס זיינם ברודרס פֿיליפֿוס
וייב · דען יוחנן הט צו אים גיזאגט · עס איז ניט רעכט דש דו זי האבסט · אונ׳ ער העט אין
גערן גיטעט · בורכט זיך אבר בור דעם וואלק · דען זי הילטן אין בור איין פרופֿיטן ·

לוקס יח דא אבר הערודים זיינן יאר טאג בינג · דא טנציט די טאכטר דער הערודיאס בור אין ·
דאס גפיל הערודים וואל · דארום ורהיס ער איר מיט איינם אייד · ער וואלט איר געבן וואס
זי בודרן ווארד · אונ אז זי צו בור בון אירר מוטר צו גריכט וואר · שפראך זי גיב מיר
הער אויף איינר שוסל דש הויבט יוחנן דעם טויפרס · אונ דער קיניג וואר טרויריג · דיך
אוים דעם איידם ווילן אונ דער די מיט אים צו טיש זאסן · ביבאל ערס צו געבן · אונ שיקט
הין אונ ענטהויבט יוחנן אים געבענקנים · אונ זיין הויבט ווארד הער גטראגן אויף איינר
שוסל אונ דעם מיידלי געגעבן · אונ זי בראכטם אירר מוטר · דא קאמן זייני יונגר אונ
נאמן זיינן לייב אונ בגרובן אין · אונ קאמן אונ ור קונדיגטן דש ישוע ·/

דא דאס ישוע הארט וויך ער בון דנן אויף איינם שיף אין איינר וואוסטן אורט ·
אונ דא דאס דש בולק הארט בולגט עש אים נאך צו בוס אוים דען שטעטן · אונ ישוע גינג
הרפור אונ זאך דש גרוס בולק · אונ עש יאמרט אין דער זעלביגן אונ היילט אירי קרנקן
אם אובענט אבר טראטן זייני יונגר צו אים אונ שפראכן דאס איז אין וואוסטע אונ
די נכט באלט דאהער · לאס דש בולק בון דיר · דש זי הין אין די מערקט גין אונ אין שפייז
מרקוס ו לוקס ט יוחנס ו קויפן · אבר ישוע שפראך צו אין · עש איז ניט נוט דס זי הין גין · געבט איר אין צו עסן ·
די שפראכן מיר האבן היא נישט דען בונף ברוט אונ צווי ביש · אונ ער שפראך ברענגט
מיר זי הי הער · אונ ער היס דס בולק זיך לעגירן אויף דש גראז · אונ נאם די בונף ברוט
אונ די צווייא ביש · זאך אויף גען הימל אונ שפראך דען זעגן אונ בראך די ברוט אונ גאב
זי דען יונגירן אונ די יונגיר גאבן זי דעם בולק אונ זי אסן אלי אונ ווארדן זט · אונ הובן
אויף דש אויבריג בלייב בון ברוקן צוועלף קארב בול · די אבר געסן האטן דער וואָרן ביי
בונף טויזנט מאן · אן די ווייבר אונ קינדר ·/ אונ אז באלד טריב ישוע זייני
יונגיר דס זי אין דש שיף טראטן · אונ בור אים ווידר הירווּבר בורן ביז ער דס בולק בון
זיך ליס · אונ דא ער דש בולק בון זיך געלאסן הט · שטיג ער אויף איינן בערג אליין דש ער
בעטע · אונ אם אובנט וואר ער אליין דא זעלבס · אונ דס שיף וואר שון מיטן אויף דעם
מיר אונ לייד נוט בון דען וועלן דען דער ווינט וואר אין ווידר · אבר אין דער וירדן נכט וואכט
קאם ישוע צו אין אונ גינג אויף דעם מיר · אונ דא אין די יונגיר זאכן אויף דעם מיר גין
מרקוס ו יוחנס ו ערשראקן זי אונ שפראכן עס איז איין גשפענסט · אונ שריאן בור פורכט · אבר אז באלד
רעדט ישוע מיט אין אונ שפראך · זייט געטרוסט איך בינס בארכט אויך ניט ·/

פעטרוס אבר אנטוורט אים אונ שפראך · הער ביסטו עס זא הייס מיך צו
דיר קומן אויף דעם וסר . אונ ער שפראך קום הער · אונ פעטרוס טראט אוים דעם שיף
אונ גינג אויף דעם וסר דז ער צו ישוע קעם · ער זאך אבר איינן שטרקן ווינט · דא
ערשראק ער אונ הוב אן צו זינקן · שריי אונ שפראך · הער הילף מיר · ישוע אבר ריקט
זייני הנט אוים אונ ערווישט אין אונ שפראך צו אים · או דו קליין גלויביגר ווארום צווייבלסטו
·/ אונ טראטן אין דש שיף · אונ דער ווינט געלעגט זיך · די אבר אים שיף וואָרן קאמן אונ
בילן בור אים נידר אונ שפראכן · דו ביסט ווארליך גאטס זון · אונ שיפטן הין איבר · אונ
קאמן אין דש לנד גינוסר · אונ דא די לויט אם זעלבן אורט זיין גיוואר ווארדן · שיקטן זיא
אוים אין דש גנצי לנד אום הער · אונ בראכטן אללרליא אן גיזונדן צו אים · אונ באטן אין
דש זי נור זיינם קליידס זוים אן רורטן · אונ אלי די דא אן רוירטן ווארדן גיזונד ·/

דש בינפצעהנד קפיטל

דא קאמן צו אים די שריפט געלערטן אונ פרידייער בון ירושלים אונ שפראכן ·
ווארום איבר טרעטן דייני יונגר דער עלטסטן אויף זעץ ·/ זי וואשן אירי
הענד ניט ווען זיא ברוט עסן · ער אנטוורט אונ שפראך צו אין · ווארום
ויקרא כ דברים ה מרקוס ז איבר טרעטט דען איר גאטיס געבוט אום אויער אויף זעץ ווילן ·/ גאט הוט געבוטן דו זאלט
ואטר אונ מוטר איירן · ווער אבר ואטר אונ מוטר בלוכט דער זאל דעם טויט שטערבן · אבר
איר שפרעכט · איין איקליכר זאל זאגן צום ואטר אודר צור מוטר · עש איז גאט געבן · דש
דיר זאלט בון מיר צו נוץ קומן · דמיט געשיכט דש נימנט הין פארט זיין ואטר אודר זיין
מוטר איירט · אונ הבט אלזו גאטים געבוט אויף געהובן אום אויער אויף זעץ ווילן ·/ איר
ישעיה כט היכלר עש הוט וואל ישעיה בון אויך וויס גזאגט · אונ גשפראכן · דיס בולק נעהט זיך צו מיר
מיט זיינם מונד · אונ איערט מיך מיט זיינן ליפן · אבר איר הערץ איז פערן בון מיר · אבר
ורגעבליך דינן זי מיר · די וויל זי לערנן זאלכי לער די ניכטס דען מענשן געבוט זינד ·/ אונ
ער ריף דש בולק צו זיך אונ' שפראך צו אין · הארט צו אונ' ורשטעטס · וואש צום מונד איין
גיט דש ור אונ רייניגט דען מענשן ניט · זונדר וואש צום מונד אוים גיט דש ור אונ רייניגט
דען מענשן ·/ דא טראטן זייני יונגר צו אים אונ' שפראכן · ווייסטו אויך דש זיך די
פרידייער ערגירטן דא זי דש ווארט הארטן ·/ אבר ער אנטוורט אונ שפראך · אלי פפלנצן
די מיין הימלישר ואטר ניט געפפלנצט הוט · די ווערדן אוים גירויט לאסט זי פארן · זיא זיין
דער בלינדן בלינדי בוירער ווען אבר איין בלינדר דען אנדרן בוירעט זא בלן זי בייד אין די
גרובן ·/ דא אנטוורט פעטרוס אונ שפראך צו אים ·/ דויט אונס דיס גלייכנים · אונ
ישוע שפראך צו אין · זייט איר דען אויך נאך אין ור שטענדיג ·/ מערקט איר נאך ניט · דש
אלים וואש צום מונד איין גיט · דש גיט אין דען בויך · אונ ווירט דורך דען נטירליכן גנג
אוים גווארפן · וואש אבר צום מונד הרוים גיט · דש קומט אויש דעם הערצן · אונ דש
ור אין רייניגט דען מענשן · דען אוים דעם הערצן קומן ארג גדנקן · מורט · אי ברוך ·
הורירייא · דיבירייא · פלשי געצייקנים · לעסטרונג · דש זיין די שטויק · די דען מענשן ור אונ
רייניגן · אבר מיט און געוואשין הענדן עסן · ור אונ רייניגט דען מענשן ניט ·/ אונ
ישוע גינג אויש בון דנן אונ ענטוויך אין דיא געגינט צור אונ צידון · אונ זיך איין כנעניש
וייב גינג אויש דער זעלביגן געגנט · אונ שריא אים נאך אונ שפראך · אך הער דו זון דויד
ערבריס דיך מיין · מיין טאכטר הוט איינן בוזן טייבל · אונ ער אנטוורט איר קיין ווארט ·
דא טראטן צו אים זייני יונגיר · באטן אין אונ שפראכן · לאס זיא דאך בון דיר · דען זיא
שרייעט אונס נאך · ער אנטוורט אבר אונ שפראך · איך בין ניט געזנט דען נור צו דען ור
לורנן שאפן בון דעם הויז ישראל · די קאם אבר אונ ביל בור אים נידר אונ שפראך · הער
הילף מיר · אבר ער אנטוורט אונ שפראך · עש איז ניט פיין דש מן דען קינדרן איר
ברוט נעמע אונ ווערפ עש בור די הונד · זיא שפראך

וֹן הער · אבר דיך עסן די הינטלײן בֿון דען ברעזמלין די דא בֿון אירר הערן טיש בֿלן · דא
אנטוורט ישוע אונ׳ שפראך צו איר · או וייב דיין גלויב איז גרוס · דיר געשעך ווי דו ווילט ·
אונ׳ איר טאכטער וואָרד געזונט צו דער זעלביגן שטונד · אונ׳ ישוע
גינג בֿון דנן בֿורבאס אונ׳ קאם אן דש גליליש מיר אונ׳ שטיג אויף איינן בערג · אונ׳ זעצט
זיך אלדא · אונ׳ קאם צו אים ויל בֿולקס די הטן מיט זיך · לאמן · בלינדע · שטומן · קרויפלער
אונ׳ ויל אנדרי · אונ׳ וואורפן די ישוע בֿור די בֿוס · אונ׳ ער הייליט זיא · דס זיך דס וואָלק ור
וואונדרעט · דא די זאכן דש די שטומן רידטן · די קרויפלר געזונד ווארן · די לאמן גינגן ·
די בלינדן זאכן · אונ׳ פרייזטן דען גאט בֿון ישראל · אונ׳ ישוע
מרקוס ח רופט זייני יונגיר צו זיך אונ׳ שפראך · עס יאמערט מיך דעם וואָלקס · דען זי נון וואול דרייא
טאג ביי מיר בהרן אונ׳ הבן נישט צו עסן · אונ׳ איך וויל די ניט אן געסן בֿון מיר לאסן אויף
דס די ניט ור שמאכטן אויף דעם וועג · דא שפראכן צו אים זייני יונגיר · וואו הער מאגן
מיר דא ויל ברוט נעמן אין דער וואוסטן דז מיר דא ויל בֿולקס זעטיגן · אונ׳ ישוע שפראך
צו אין · וי ויל ברוט הבט איר · די שפראכן זיבן · אונ׳ איין ווינג בֿישלין · אונ׳ ער היס דש
וואָלק זיך לעגירן אויף די ערדן · אונ׳ נאם די זיבן ברוט אונ׳ די פֿיש ,דנקיט · בראך די אונ׳
גאב די זיינן יונגירן · אונ׳ די יונגר גאבן זי דעם וואלק · אונ׳ די אסן אלי אונ׳ ווארן זט · אונ׳
הובן אויף וואס איבר בליב בֿון ברעקן זיבן קארב בֿול · אונ׳ די דא געסן הטן · דער וואר
ויר טויזנט מאן · אוים געמן וייבר אונ׳ קינדר · אונ׳ דא ער דש בֿולק הט בֿון זיך גלאסן ·
טראט ער אין איין שיף · אונ׳ קאם אין די גרענצע מגדלה ·

דאש זעכצעהענד קפיטל

מרקוס ח / לוקס יא דא טראטן די פֿרייזייער אונ׳ צדוקער צו אים · די ורזוכטן אין · אונ׳ פֿודירטן
דש ער זי איין צייכן בֿום הימל זעהן ליס · אבר ער אנטוורט אונ׳ שפראך ·
דעם אובינטס שפרעכט איר עש ווערט איין שונר טאג ווערדן · דען דער
הימל איז רוט · אונ׳ דעם מורגנס שפרעכט איר · עס ווירט הויט אן געוויטר זיין · דען
לוקס יב דער הימל איז רוט אונ׳ טרויב · איר הייכלר דעם הימלס געשטלט קיינט איר אורטיילן ·
קיינט איר דען ניט אויך די צייכן דיזר צייט אורטיילן · דיזי בֿוזי אונ׳ איבערעבירישע ארט
זוכט איין צייכן · אונ׳ זול איר קיין צייכן געבן ווערדן · דען דש צייכן דעם פראפֿיטן יונה ·
מרקוס ח אונ׳ ער ליס זי אונ׳ גינג דרבֿון · אונ׳ דא זייני יונגר ווארן הין איבר געפֿארן · הטן
זיא ורגעסן ברוט מיט זיך צו נעמן · ישוע אבר שפראך צו אין · זעהט צו אונ׳ היטעט אויך
בֿור דעם זויערטייג דער פֿרייזייער אונ׳ צדוקער · דא דאכטן זי ביי זיך זעלבס · אונ׳
שפראכן דש ווירטס זיין · דש ווער ניט האבן ברוט מיט אונס גנומן · דא דש ישוע ורנאם ·
שפראך ער צו אין · איר קליין גלייביגן וואש בקימרט איר אויך דוך · דש איר ניט הבט
ברוט מיט אויך גנומן ורניהמט איר נוך ניכטס · גדענקט איר אבר ניט אן די בֿונף ברוט ·
אונטר די בֿונף טויזנט · אונ׳ ווי ויל קארב הובט איר דא אויף · אויך ניט אן די זיבן ברוט
אונטר דען ויר טויזנט · אונ׳ ווי ויל קארב הובט איר דא אויף · ווי ור שטייט איר דען ניט ·
דש איך אויך ניט זאג בֿון ברוט · ווען איך זאג היט אויך בֿור דעם זויערטייג דער פֿרייזייער
אונ׳ צדוקער · דא ור שטונדן זי דש ער ניט געזאגט הט · דש זי זיך היטן זולטן בֿור דעם
זויערטייג דעם ברוטס · זונדרן בֿור דער לער דער פֿרייזייער אונ׳ צדוקער · דא קאם

מרקוס ח / לוקס ט ישוע אין די געגינד דער שטאט קיסריאה פֿיליפי · אונ׳ ורעגט זייני יונגר אונ׳ שפראך · וועה
זאגן די לייט דש דעם מענשן זון זיי · די שפראכן · עטליכי זאגן · דו זייסט יוחנן דער
טויפֿר · די אנדרן · דו זייסט אליה · עטליך דו זייסט ירמיה · אודר דער פראפֿיטן איינר ·
ער שפראך צו אין · ווער זאגט דען איר · דש איך זיי · דא אנטוורט שמעון פעטרוס אונ׳
משיח שפראך · דו ביסט קריסטוס דעם לעבנדיגן גוטיס זון · ישוע אנטוורט אונ׳ שפראך צו אים ·
זעליג ביסטו שמעון יונה זון · פֿלייש אונ׳ בלוט הוט דיר דש ניט אופן בארט · זונדר מיין ואטר
כיפא אים הימל · אונ׳ איך זאג אויך דיר דו ביסט פעטרוט · אונ׳ אויף דיזים פֿעלז וויל איך בויען
מיין געמיין , אונ׳ די פֿורטן דער העלן זולן זי ניט איבר וועלדיגן · אונ׳ וויל דיר דעם הימלש
רייכש שליסל געבן · אלים וואס דו אויף ערדן בינדן ווירסט · זול אויך אים הימל געבונדן
זיין · אונ׳ אלים וואס דו אויף ערדן לאזן ווירסט · זול אויך אים הימל לוס זיין · דא
משיח / לוקס ט / מרקוס ח ורבוט ער זיינן יונגירן · דש זי ניימנט זאגן זולטן · דש ער ישוע קריסטוס ווער · בֿון דער
צייט אן וינג ישוע אן · אונ׳ צייגיט זיינן יונגירן · ווי ער מוסט קען ירושלים גין · אונ׳ ויל לײדן
בֿון דען עלטסטן אונ׳ הוכן פריסטרן אונ׳ שריפֿט געלערטן · אונ׳ געטעטט · אונ׳ אם דריטן
טאג אויף ערוועקט ווערדן · אונ׳ פעטרוס נאם אין צו זיך בֿור אין אן אונ׳ שפראך · הער שון
דיין זעלבס · דש ווידר פֿאר דיר נור ניט · אבר ער ווענט זיך אוים אונ׳ שפראך צו פעטרס
היב דיך סטן בֿון מיר · דו ביסט מיר ערגרליך · דען דו מיינסט ניט וואש געטליך · זונדר וויש
מענשליך איז · דא שפראך ישוע צו זיינן יונגירן · וויל מיר אימנט נאך בֿולגן ·
דער ורלויקן זיך זעלבס · אונ׳ נעם זיין קרייץ אויף זיך אונ׳ בֿולג מיר · דען ווער זיין לעבן
ערהלטן וויל · דער ווירטס ורלירן · ווער אבר זיין לעבן ורלירט אום מיינן ווילן · דער ווירטס
וינדן · וואש הולפֿס דען מענשן · דז ער די גאנצי וועלט געווינט אונ׳ נעם דאך שאדן אן זיינר
זיל · אודר וואש קאן דער מענש געבן · דא מיט ער זיין זיל ווידר לעז · דען עש ווערט אן
געשעהן · דש דעם מענשן זון קים אין דער הערליקייט זיינים ואטרס מיט זיינן ענגלן · אונ׳
אלס דען ווירט ער ור געלטן איינם איקליכן נאך זיינן ווערקן · ווארליך איך זאג אויך · עש
שטיין עטליך היא · די ניט שמעקן ווערדן דען טוט · ביז זי דש דעם מענשן זון קומן זעהן אין
זיינם רייך ·

דש זיבן צעהנד קפיטל

מרקוס ט / לוקס ט אונ נך זעכס טאגן נאם ישוע צו זיך פעטרוס אונ׳ יעקב אונ׳ יוחנן זיינן ברודר
· אונ׳ פֿוריט די בייזייטס אויף איינן הוכן בערג · אונ׳ ורקלערט זיך בֿור אין
אונ׳ זיין אן געזיכט גלענצט ווי די זון · אונ׳ זייני קליידר ווארדן וויס אלס איין
ליכט · אונ׳ זיך · דא ערשינן אין משה אונ׳ אליה · די רעדיטן מיט אים · פעטרוס אבר אנטוורט
אונ׳ שפראך צו ישוע · הער היא איז גוט זיין · וויל דו זא וועלן ווירר היא דריי הייטן מאכן · דיר
איני · משה איני · אונ׳ אליה איני · דא ער נוך אלזו רעדט · זיך · דא איבר שאטט זי איין
ליכט וואלקן · אונ׳ זיך · איין שטים אוים דער וואלקן שפראך · דיס איז מיין געליבטר זון ·
אן וועלכים איך איינן וואול געבֿלן האב · געהורכט אים · דא דש די יונגר הערטן · ווילן זי אויף
איר אן געזיכט · אונ׳ ערשראקן זיר · ישוע אבר טראט צו אין · רוריט זי אן · אונ׳ שפראך ·
זעהט אויף · אונ׳ בֿורכט אויך ניט · דא זי אבר איר אויגן אויף הובן · זאכן זי נימנט דען
ישוע אליין · אונ׳ דא זי בֿום בערג נידר גינגן · געבוט אין ישוע אונ׳ שפראך
· איר זולט דיס געזיכט נימנט זאגן · ביז דעם מענשן זון בֿון דען טוטן אויף ערשטנדן איז ·

מלאכי ד אונ׳ זייני יונגר פרעגטן אין אונ׳ שפרכן׳ ווש זאגן דען די שריפט געלערטן׳ אליהו מוס צו וור
קומן׳ ישוע אנטוורט אונ׳ שפרך׳ אליהו זאל יא דוירך זיין צו קונפט אלים צו רעכט ברינגן׳
דיך איך זאג אויך׳ עש איז אליה שון קומן׳ אונ׳ זי הבן אין ניט ערקנט׳ זונדר הבן אן אים
טאן ווש זי וואלטן׳ אלזו ווירט אויך דעם מענשן זון ליידן מוסן בון אינן׳ דא ור שטונדן די
מר קוס ט לוקס ט יונגר׳ דש ער בון יוחנן דעם טויפר גירעט העט׳ אונ׳ דא זי צו דעם וואלק קומן
טראט צו אים איין מענש׳ אונ׳ בייגט די קני גיגן אים אונ׳ שפרך׳ הער׳ ערבארעם דיך
אויבר מיין זון׳ דען ער איז מאן זויכטיג אונ׳ הוט איין שווערס ליידן׳ ער פעלט אופט אינם
בוייער׳ אונ׳ אופט אינם וואסר׳ אונ׳ איך הב אין צו דיינן יונגירן ברענגט׳ אונ׳ זי קונן אים
ניט העלפן׳ ישוע אבר אנטוורט אונ׳ שפרך׳ או דו און גלויביג אונ׳ ור קירטי ארט׳ ווי לנג
זאל איך ביי אויך זיין׳ ווי לנג זאל איך אויך דולדן׳ ברענגט איר אין הי הער׳ אונ׳ ישוע
בידרויעט אין׳ אונ׳ דער טויפל פור אויס בון אים׳ אונ׳ דער קנב וואר געזונד צו דער זעלביגן
שטונד׳ דא טראטן צו אים זייני יונגר בזונדרם אונ׳ שפרכן׳ ווארום קונטן וויר
אין ניט אויס טרייבן׳ ישוע אבר אנטוורט אונ׳ שפרך׳ אוים אויערם און גלויבנס ווילן׳ דען
איך זאג אויך ווארליך׳ זא איר גלויבן הבט אלס איין זענף קורן׳ זא מעגט איר זאגן צו דיזים
בערג׳ היב דיך בון הינן דורט הין׳ זא ווירט ער זיך היבן׳ אונ׳ אויך ווירט ניקס און מיגליך
זיין׳ אבר דיזי ארט פערט ניט אויס׳ דען דוירך בעטן אונ׳ וסטן׳ דא זי אבר איר וועזן
העטן אין גליל׳ שפרך ישוע צו אין עס איז צו קונפטיג׳ דש דעם מענשן זון איבר אנטוורט
ווירט אין דער מענשן הענד׳ אונ׳ די ווערדן אין טאטן׳ אונ׳ אם דריטן טג ווירט ער אויף שטיין אונ׳ זי
ווארדן זיר ביטרויבט׳ דא זי נון קמן כפר נחום קמן׳ גינגן צו פעטרו די דען צינס גרושן איין נמן
אונ׳ שפרכן פפלעגט אויער מייסטר ניט דען צינז גרושן צו געבן׳ ער שפרך יא׳ אונ׳ אז ער היים קאם
קאם אים ישוע צו וור אונ׳ שפרך׳ וואש דונקט דיך שמעון׳ בון וועם נעמן די קונינג אויף ערדן דען
צול אודר צינז׳ בון אירן קינדרן אודר בון ורעמדן׳ דא שפרך צו אים פעטרוס׳ בון דען ורעמדן׳ ישוע
שפרך צו אים זא זיין די קינדר ורייא׳ אויף דש אבר וויר זי ניט ערגרן זא גי הין אן דש מיר אונ׳ ווערף
דען אנגל׳ אונ׳ דען אירשטן ויש דער אויף ווערט דען נים אונ׳ ווען דו זיין מונד אויף טוסט׳ ווירסט
איינן האלבן גילדן וינדן׳ דען זעלביגן נים׳ אונ׳ גיב אינן בור מיך אונ׳ דיך׳ דש אכציהנד קפיטל

צו דער זעלביגן שטונד טראטן די יונגר צו ישוע אונ׳ שפרכן׳ ווער איז דאך דער גרעסט
אים הימל רייך׳ ישוע רופט איין קינד צו זיך׳ אונ׳ שטעלט דש מיטן אונטר זי אונ׳ שפרך
ווארליך איך זאג אויך עס זייא דען דש איר אויך אומקירט אונ׳ ווירט ווי די קינדר׳ זא ווירט איר ניט
אינם הימל רייך קומן׳ ווער נון זיך זעלבס נידרט ווי דיז קינד דער איז דער גרעסט אים הימל רייך׳ אונ׳
דער איין זעלכס קינד אויף נימט אין מיינן נמן׳ דער נימט מיך אויף׳ ווער אבר ערגרט דיזר גרינגסטן
איינן די אן מיך גלויבן׳ דעם ווער בעסר׳ דש איין מול שטיין אן זיינן האלס געהענקט ווארד׳ אונ׳
ערזויפט ווארד אים מיר׳ דען עס אם טיפסטן איז׳ ווי דער וועלט דער ערגירנים הלבן׳ עס מוז יא
ערגירנים קומן׳ דיך ווי דעם מענשן׳ דוירך וועלכי ערגירנים קומט׳ זא אבר דיין הנט אודר דיין בוס דיך
ערגרט׳ זא האוי אין אב אונ׳ ווירף אין בון דיר׳ עס איז דיר בעסר׳ דש דו צום לעבן לאם אודר איין
קרופל איין גיסט׳ דען דש דו צוואו הענד אודר צווין בוס הבסט׳ אונ׳ ווערדסט אין דש איבין בוייער
גיווארפן׳ אונ׳ זא דיך דיין אויג ערגירט רייס עס אויס אונ׳ ווירף עש בון דיר׳ עס איז דיר בעסר
דש דו איין אויגיג צום לעבן איין גיסט׳ דען דש דו צוויי אויגן הבסט אונ׳ ווערסט אין דש העליש בוייער
גיווארפן׳ זעכט צו דש איר ניט ור אכטט איינם בון דיזן קליינן דען איך זאג אויך אירי ענגיל זעהן

אלי צייט דש אן גיזיכט מיינס ואטרז אים הימל׳ דען דעם מענשן זון איז קומן זעליג צו מכן
דש דא ורלורן איז׳ וואש דונקט אויך׳ ווען אירגנט איין מענש הונדרט שאף העט׳ אונ׳
איינס אונטר דען זעלבן זיך ור אירט׳ לעסט ער ניט די נוין אונ׳ נוינציק אויף דען בערגן׳
גיט הין׳ אונ׳ זוכט דש ור אירטי׳ אונ׳ זא זיכס בגיבט דש ערס בינט׳ ווארליך זאג איך אויך
ער פרייעט זיך דארויבר׳ מיר דען איבר די נוין אונ׳ נוינציק׳ די ניט ור אירט זיין׳ אלזו
אויך אישטס בור אויערם ואטר אים הימל ניט דער ווילן׳ דש איינס בון דיזן קליינן ורלורן
ווערדן׳ זינדיגט אבר דיין ברודר אן דיר׳ זא גי הין אונ׳ שטרף אין צווישן דיר אונ׳ לוקס יז
אים אליין׳ הארט ער דיך זא העסטו דיינן ברודר גיוואונן׳ הארט ער דיך ניט זא נים נאך
איינן אודר צווין צו דיר׳ אויף דש אלי זך בישטי אויף צווייא אודר דרייער צויגן מונד׳ הארט דברים יט
ער די ניט׳ זא זאגעש דער געמיין׳ הארט ער די געמיין ניט׳ זא הלט אין אלס איינן הייידן
אונ׳ צולנר׳ ווארליך איך זאג אויך׳ וואש איר אויף ערדן בינדן ווערט׳ זאל אויך אים הימל
געבונדן זיין׳ אונ׳ וואש איר אויף ערדן לוזן ווערט׳ זאל אויך אים הימל לוס זיין׳ ווייטר זאג
איך אויך׳ וואו צווין אונטר אויך איינס ווערדן אויף ערדן׳ ווארום עס איז׳ דש זיא ביטן
וואלן׳ דש זאל אין ווידר פארן׳ בון מיינם ואטר אים הימל׳ דען וואו צווין אודר דריי ורזמלט
זיין אין מיינם נמן׳ דא בין איך מיטן אונטר אין׳ דא טראט פעטרוס צו אים אונ׳
שפרך׳ הער ווי אופט מוז איך דען מיינם ברודר ור געבן׳ אים גינוק זיבן מאל׳ ישוע שפרך
צו אים׳ איך זאג דיר ניט זיבן מאל׳ זונדר׳ זיבנציק מאל זיבן מאל׳ דארום איז דש הימל
רייך גלייך איינם קונינג׳ דער מיט זיינן קנעכטן רעכן וואלט׳ אונ׳ אלס ער אן בינג צו רעכן
קאם אים איינר בויר׳ דער וואר צעהן טויזנט פפונט שולדיג׳ דא ערס נון ניט הט צו
בצאלן׳ היס דער הער ור קויפן׳ אין אונ׳ זיין ווייב אונ׳ זייני קינדר׳ אונ׳ אלס ווש ער הט׳
אונ׳ בצאלן׳ דא ויל דער קנעכט נידר אונ׳ בעטט אין אן אונ׳ שפרך׳ הער׳ הב גידולט מיט
מיר׳ איך וויל דירס אלס בצאלן׳ דא יאמרט דען הערן דעם זעלביגן קנעכטס׳ אונ׳ ליס
אין לוז׳ אונ׳ די שולד ערליס ער אים אויך׳ דא גינג דער זעלביג קנעכט הינויס אונ׳
פאנד איינן זיינר מיט קנעכט׳ דער וואר אים הונדרט גרושן שולדיג׳ אונ׳ ער גריף אין
אן אונ׳ ווארגט אין אונ׳ שפרך׳ בצאל מיר וויש דו מיר שולדיג ביסט׳ דא ויל זיין מיט קנעכט
נידר אונ׳ בעט אין אונ׳ שפרך׳ הב גידולט מיט מיר׳ איך וויל דירס אלס בצאלן׳ ער וואלט
אבר ניט׳ זונדר גינג הין׳ אונ׳ ווארף אין אינם געבענקנים׳ ביז דש ער בצאלט וואש ער
שולדיג וואר׳ דא אבר זייני מיט קנעכט זעלכס זאכן׳ ווארדן זי זער ביטרויבט׳ אונ׳ קאמן
אונ׳ ברעכטן בור אירן הערן אלס דש זיך בגעבן הט׳ דא פודרט אין זיין הער בויר זיך׳
אונ׳ שפרך צו אים׳ דו שאלק׳ אלי דיזי שולט הב איך דיר ערלאסן׳ די וויל דו מיך בעטסט׳
זאלסטו דען ניט אויך דיך ערבארמן איבר דיינן מיט קנעכט׳ ווי איך מיך איבר דיך
ערבארמט הב׳ אונ׳ זיין הער וואר צורניג׳ אונ׳ איבר אנטוורט אין דען פייניגרן׳ ביז
דש ער בצאלט אלס ווש ער אים שולדיג וואר׳ אלזו ווירט אויך מיין הימלשר ואטר אויך טון
זא איר ניט ור געבט בון הערצן איין איקליכר זיינם ברודר זייני פעל׳ דש יט קפיטל

אונ׳ עס בגאב זיך׳ דא ישוע דיזי ריד ואלענדט הט׳ ערהוב ער זיך אויס גליל׳
אונ׳ קאם אין די גרעניץ דעם יודישן לנדס׳ יענן זייט דעם ירדן׳ אונ׳ בולגיט מרקוס י לוקס יו
אים ויל בולקס נאך׳ אונ׳ ער הייולט זי דא זעלבסט׳ דא טראטן צו אים די פרייזער
ורזוכטן אין׳ אונ׳ שפרכן צו אים׳ איז עש אויך רעכט׳ דש זיך איין מן שייד בון זיינם

ווייב · אוים אורזכט איינר אורזך ׃ ער אנטוורט אבר ﭏ שפרך · הבט איר ניט
געלעזן · דש דער איז אן בנגדן מענשן געמכט הוט · דער מכט דש איין מן ﭏ ווייב זיין ברלשית א
זולט · ﭏ שפרך דארום ווירט איין מענש ופטר ﭏ מוטר ורלאסן ﭏ אן זיינם ווייב הנגן
ﭏ ווערדן די צווי איין פלייש זיין · דא זיין די נון ניט צווי · זונדר איין פלייש · ווש נון גאט
צו זמען בונדן הוט · דש זול דער מענש ניט שיידן ׃ דא שפרכן די ווארום הוט דען משה
געבוטן איינן שייד בריף צו געבן ﭏ זיך בון איר צו שיידן ׃ ער שפרך צו אין משה הוט אויך דברים כד
ערלויבט צו שיידן בון אייערן ווייבירן · בון אייערים הערצן הערטיקייט וועגן · בון אן בינגן
אבר איז ניט אלזו געוועזן איך זג אבר אויך · ווער זיך בון זיינם ווייב שיידיט ׃ עש זיי דען
אום דער הורירי ווילן ﭏ ורייעט איין אנדרי דער בריכט די אי ﭏ ווער די אב גשיידטי
פרייעט · דער בריכט אויך די אי ׃ דא שפרכן די יונגר צו אים · שטיט די זך איינם
מאם מיט זיינם ווייב אלזו · זא איז ניט גוט איליך ווערדן · ער שפרך אבר צו אין · דש
ווארט פסט ניט אידרמן · זונדר דען עש געבן איז · דען עש זיין עטליכי ורשניטן · די זיין
אוים מוטר לייב אלזו געבורן ﭏ זיין עטליכי ורשניטן די בון מענשן ורשניטן זיין · ﭏ זיין
עטליכי ורשניטן די זיך זעלבס ורשניטן הבן · אום דעם הימל רייכס ווילן · ווער עש פסן מג
דער פס עש ׃ דא ווארדן קינדליין צו אים ברכט · דש ער די הענד אויף די לעגיט ﭏ מרקוס י
בעטט · די יונגר אבר שנויפטן די אן · אבר ישוע שפרך לאסט די קינדליין ﭏ ווערט אן ניט לוקס יח
מיר צו קומן דען זעליכר איז דש הימל רייך · ﭏ לעגיט די הענד אויף די ﭏ צוך בון דנן ׃
ﭏ זיך · איינר טרט צו אים ﭏ שפרך · גוטר מייסטר ווי מוס איך וואל טון דש איך דש מרקוס י
איבין לעבן מג הבן ׃ ער אבר שפרך צו אים ווש הייסטו מיך גוט ׃ ניימנט איז גוט · דען לקס יח
נור דער איינג גוט · ווילטו אבר צום לעבן איין גן · זא האלט די געבוט · דא שפרך ער צו אים
וועלכי · ישוע אבר שפרך דו זולט ניט טוטן · דו זולט ניט אי ברעכן · דו זולט ניט שטעלן ·
דו זולט ניט פלש געצייגנים געבן · איר ופטר ﭏ מוטר · ﭏ דו זולט דיינן נעכסטן ליבן אלס
דיך זעלבס · דא שפרך דער יונגלינג צו אים · דש האב איך אלים גיטון בון מיינר יוגנט אויף
ווש פעלט מיר נוך ׃ ישוע שפרך צו אים ווילטו וואל קומן זיין · זא גי הין ור קויף ווש דו הוסט
ﭏ גיבם דען ארמן זא ווירסטו איינן שאץ אים הימל הבן · ﭏ קום ﭏ בולג מיר נאך · דא
דער יונגלינג דש ווארט הארט · גינג ער ביטרויבט בון אים · דען ער הט ויל גויטר ׃ ישוע
אבר שפרך צו זיינן יונגירן ווארליך איך זג אויך · איין רייכער ווירט שווערליך איינם הימל
רייך קומן · ﭏ ווייטר זג איך אויך · עש איז לייכטר · דש איין קמל דורך איין נאדל אור
גי · דען דש איין רייכר אינם רייך גאטיס קום · דא דש זייני יונגר הארטן · ענטזצטן זי
זיך זיר ﭏ שפרכן · אי ווער קן דען זעליג ווערדן ׃ ישוע אבר זך די אן ﭏ שפרך צו אין ·
ביי דען מענשן איז אן מוגליך · אבר ביי גוט זיין אלי דינג מוגליך ׃ דא אנטוורט פטרוס
ﭏ שפרך זיך · וויר הבן אלים ורלאסן ﭏ זיין דיר נאך געבולגט · ווש ווירט אונס דא בוירי ·
ישוע אבר שפרך ווארליך איך זג אויך דש איר די איר היר זייט נאך געבולגט אין דער וויד
געבורט דא דעם מענשן זון ווירט זיצן אויף דעם שטול זיינר הערליקייט ווירט איר אויך זיצן
אויף צוועלף שטולן ﭏ ריכטן די צוועלף געשלעכט בון ישראל ﭏ איין איקליכר דער דא ור
לעסט הויזר · אודר ברודר · אודר שוועסטירן · אודר ופטר · אודר מוטר · אודר ווייב · אודר
קינד אודר עקיר אום מיינם נאמם ווילן דער ווירט הונדרט ואלטיג נעמן ﭏ דש איבין לעבן
ערבן · אבר ויל די דא זיין די אירשטן ווערדן די לעצטן ﭏ די לעצטן ווערדן די אירשטן זיין

דש צוואנציגסטי קפיטל

דס הימל רייך איז גלייך איינם הויז ופטר דער גינג אם מארגן אויז צו דינגן ערביטר
צו מיטן אין זיינן ווין בערג · ﭏ דא ער מיט דען ערבטרן איינס וורד אום
איינן גראשן צום טג לון · זנט ער די אין זיינן ווין בערג · ﭏ גינג אויס אום די דריטי שטונד
ﭏ זך אנדרי אן דעם מרק מויסיג שטין · ﭏ שפראך צו אין גיט איר אויך הין אין
דען ווין בערג · איך וויל אויך געבן ווש רעכט איז ﭏ זי גינגן הין · אבר מול גינג ער הרויס
אום די זעכסטי ﭏ נוינדי שטונד ﭏ טעט גלייך אזו · אום די איילפטי שטונד אבר גינג
ער אוים ﭏ ונד אנדרי מויסיג שטין ﭏ שפרך צו אין · וום שטיט איר היא דען גנצן טג
מויסיג · די שפרכן צו אים עש הוט אונש נימנט גדינגט · ער שפרך צו אין גיט איר אויך הין
אין דען ווין בערג ﭏ ווש רעכט זיין ווערט זול אויך ווערדן ׃ דא עש נון אובנט וורד שפרך
דער דעם ווין בערגש צו זיינם שפר רוף דען ערביטרן ﭏ גיב אין דען לון ﭏ היב אן · אן
דען לעטסטן ביס צו דען ערשטן · דא קאמן די אום די איילפטי שטונד גדינגט ווארן ﭏ
ענטפפינגן איין איטליכר זיינן גראשן · דא אבר די אירשטן קאמן מיינטן זי זי ווארדן מער
עמפפנגן ﭏ די עמפפינגן אויך איין איטליכ׳ זיינן גראשן · ﭏ דא זי דען עמפפינגן מורינגן
זי ווידר דען הויס ופטר ﭏ שפרכן · די לעצטן הבן נור איין שטנד געערביטט ﭏ דו הוסט זי
אונס גלייך געמכט די מיר דעם טאגים לסט ﭏ די היץ געטראגן הבן ׃ ער אנטוורטט
אבר ﭏ זאגיט צו איינם אונטר אין · מיין ברוינד איך טו דיר ניט אן רעכט ביסטו ניט מיט
מיר איינס ווארדן אום איין גראשן · נים ווס דיין איז ﭏ גיא הין · איך וויל אבר דיזם לעצטן
געבן גלייך ווי דיר · אודר הב איך ניט מכט צו טון ווש איך וויל מיט דעם מיינן זיכסטו דרום
שעל דז איך דא גוטיג בין · אזו ווערן די לעצטן די ערשטן ﭏ די ערשטן די לעצטן זיין · דען מרקוס י
ויל זיין בירופן אבר ווינג דיין אויזערוועלט ׃ ﭏ ער צוך הינויף גען ירושלם ﭏ נאם צו זיך לוקס יח
די צוועלף יונגר בייזונדרס אויף דעם וועג ﭏ שפראך צו אין · זיך מיר ציהן הינויף גין
ירושלם ﭏ דעם מענשן זון ווערט דען הוהן פריסטרן ﭏ שריפט געלערטן איבר אנטוורטט
ווערדן ﭏ די ווערדן אין ור דמן צום טוט · ﭏ ווערדן אין איבר אנטוורטן דען היידן צו ור
שפוטן ﭏ צו גייסלן ﭏ קרויציגן ﭏ אם דריטן טג ווערט ער ווידר אויף ערשטין ׃
דא טרט צו אים די מוטר דער קינדר זבדי מיט אירן זינן · פיל ניד אים נידר ﭏ בעט
עטוואס בון אים ﭏ ער שפרך צו איר ווס ווילטו · די שפרך צו אים לאס דיזי מיינ׳ צווי זון זיצן
אין דיינם רייך איינן צו דיינר רעכטן ﭏ דען אנדרן צו דיינר לינקן · אבר ישוע אנטוורטט
ﭏ שפרך · איר וויסט ניט ווש איר ביטעט · קענט איר דען קעלך טרינקן דען איך טרינקן
ווערד ﭏ אויך טויפן לאסן מיט דער טויף דא איך מיט גיטויפט ווערדי · די שפרכן צו אים
יא וואל ﭏ ער שפרך צו אין מיינן קעלך זולט איר צוואר טרינקן ﭏ מיט דער טויף דא איך
מיט גיטויפט ווערדע זולט איר גיטויפט ווערדן · אבר דס זיצן צו מיינר רעכטן ﭏ לינקן איז מרקוס י לוקס יב
ניט מיינר מכט צו געבן · זונדר דען עס בירייט איז בון מיינם ופטר ׃ דא דש די צעהן הארטן
ווארדן זי אן ווילן אובר די צווי ברודר · אבר ישוע רופיט אין צו זיך ﭏ שפרך איר וויסט
דס די וועלטליכי בירשטן הערשן ﭏ די אובר הערן בארן מיט געוואלט · זא זול עש ניט זיין
אונטר אויך · זונדר דא איזנט ווי אונטר אויך געוואלטיג זיין געמכט דער זיי אייער דינר · ﭏ
ווער דא וויל דער בור נעמסטי זיין דער זיי אייער קנעכט · גלייך ווי דעם מענשן זון איז ניט
קומן דז ער אים דינן לאס · זונדר דז ער דין · ﭏ געב זיין לעבן צו איינם ערלזונג בור ויל ׃

און דא זי בון ירחו אויס צוגן וואלגט אים פיל וואלקס נאך · און זיך צווי בלינדי זאסן אום מרקוס י לוקס יח
וועג · און דא זי הארטן דש ישוע בייר גינג שרייען זי און שפרכן אך הער דו זון דוד
ערברים דיך אונזר · אבר דש וואלק בידרייעט זי דש זי שווייגן זולטן · אבר זי שריאן פיל
מער און שפרכן · אך הער דו זון דוד ערברים דיך אונזר · ישוע שטונד שטיל און רופט אין
און שפרך · וואש וועלט איר דש איך אויך טון זול · זי שפרכן צו אים · הער דש אונזרי אויגן
אויף גיטון ווערדן · און עש יאמערט ישוע און רורעט איר אויגן אן · און אז באלד וואורן
אירי אויגן ווידר זעהנד און זי וואלגטן אים נאך ·

דש איין און צווענציגסטי קפיטל

דא זי נון נאהנט בייא ירושלים קאמן גגן בית פאגי אן דען אול בערג · זנט ישוע מרקוס יא לוקס ט יוחנן יב
זיינר יונגער צווין און שפרך צו אין · גיט הין אין דען פלעקן דער פאר
אויך ליגט און באלד ווירט איר איין אייזלין ויגדן אן גיבונדן · און איין בוילן בייא איר · לוזט זי
אויף און בורט זי צו מיר · און זא אויך אימנס עטווש זאגן ווירט · זא שפרעכט · דער
הער בידרף איר · זא באלד ווירט ער זי אויך לאזן · דש גשאך אבר אלש אויף דש ערבוילט
ווארד דש דא גזגט איזט דורך דען פראפיטן דער דא שפריכט · זאגט דער טוכטר ציון · זיך זכריה ט
דיין קיניג קומט צו דיר זענפט מוטיג · און רייטט אויף איינם איזל און אויף איינם בוילן
דער לסטברין איזלין · די יונגער גינגן הין און טעטן ווי אין ישוע בפאלן הט און ברכטן
די איזלין און דש בוילן · און ליגטן אירי קלייד דרויף און זעצטן אין דרויף · אבר פיל
וואלקס ברייטט די קליידר אויף דען וועג · די אנדרן היבן צווייג בון דען בוימן · און
שטרייטן די אויף דען וועג · דש וואלק דש אבר פאר גינג און נאך וואלגט שריי און שפרך
הושיע נא דעם זון דוד · גיבענדייעט זייא דער דא קומט אין דעם נאמן דעם הערן הושיע נא
אין דער הויך · און אז ער צו ירושלים איין צוך בוועגט זיך די גנצי שטאט
און שפרך ווער איז דער · דש וואלק אבר שפרך דש איז דער ישוע דער פראפיט בון נצרת
אויס גליל · און ישוע גינג צום טעמפל גאטס הינין און טריב הרויס אלי פרקויפר און קויפר
אים טעמפל · און שטיס אום דער וועכסלר טיש און די שטול דער טויבן קרעמר און
שפרך צו אין עש שטיט גשריבן מיין הויז זול איין בעט הויז הייסן איר אבר הט איין מערדר ישעיה נו
גרובן דרויס גימכט און עש גינגן צו אים בלינדי און לאמן אים טעמפל און ער הילפט זי ·
דא אבר די הוכן פריסטר און שריפט גלערטן זאכן די וואונדר די ער טעט און די קינדר
אים טעמפל שריען · הושיענא דעם זון דוד · ווארדן זי ענטריסטט און שפרכן צו אים ·
הערסטו אויך וואש דיזי זאגן · ישוע שפרך צו אין · יא · הבט איר ניט גלעזן · אויש דעם
מונד דער אין מונדיגן און זייגלינגן · הוסטו לוב צו גריכט · און ער ליס זי דא · און תילים ח
גינג צור שטאט הינויס קען בית עין און בליב דא איבר נכט · אלס ער אבר דעם
מורגנס ווידר אין די שטאט גינג הונגרט אין · און ער זאך איינן פייגן בוים אן דעם וועג מרקוס יא
און גינג הין צו און פאנד ניקס דראן דען אליין בלעטר · און שפרך צו אים · נון וואכס
אויף דיר הין פורט נימר מיר קיין פרוכט · און דער פייגן בוים פר דורט אלס באלד · און
דא דש די יונגר זאכן פר וואונדרטן זי זיך און שפרכן · ווי איז דער פייגן בוים זא באלד
פר דורט · ישוע אבר אנטווארט און שפרך · זא איר גלויבן הבט און ניט צווייבלט · זא ווערט
איר ניט אליין זולכס מיט דעם פייגן בוים טון · זונדר זא איר ווערט זאגן צו דיזם בערג ·

היב דיך אויף און ווירף דיך אינס מער · זא ווירט עש גשעהן · און אלס וואש איר ביטעט
מרקוס י לוקס יב אים גיבעט גלויבט איר זא ווערט אירס עמפפאנגן · און אז ער אין דען טעמפל קאם · טרטן
צו אים דא ער לערעט · די הוכן פריסטר און די עלטסטן אים וואלק און שפרכן · אויס וואס
מכט טוסטו דאס · און ווער הט דיר די מכט געבן · ישוע אנטוואורט און שפרך צו אין · איך
וויל אויך אויך איין ווארט פרגן זא איר מיר דש זגט וויל איך אויך זגן אויז וועלכר מכט איך
דש טו · וואו הער וואש די טויף יוחנן וואז זי בון הימל אודר בון דען מענשן · דא
גידעכטן זי ביי אין זעלבסט שפרכן · זאגן וויר זי זייא בום הימל געשען · זא ווירט ער
צו אונס זאגן · ווארום גלויבט איר דען אים ניט · זאגן וויר אבר זי זייא בון מענשן
געשען · זא פארכטן וויר אונס פור דעם וואלק · דען אלדרמן היולט יוחנן בור איינן פראפיטן
· און זי אנטווארטן ישוע און שפרכן · וויר וויסנס ניט · דא שפרך ער צו אין · זא זאג איך
אויך אויך ניט אויס וועלכר מכט איך דש טו · וואש דונקט אויך אבר · עש הט איין מאן צוויין
זון · און גינג צו דעם ערשטן און שפרך מיין זון · גא הין און ערבייט הויט אין מיינם וויין
בערג · ער אנטוואורט אבר און שפרך איך וויל עש ניט טון · דרנוך רייעט עש אין · און גינג
הין · און ער גינג צו דעם אנדרן און שפרך גלייך אלזו · ער אנטוואורט און שפרך · הער יא ·
און גינג ניט · וועלכר אונטר דען צווייען הוט דעם פאטרס ווילן גיטון · זי שפרכן צו אים דער
ערשט · ישוע שפרך צו אין ווארליך איך זאג אויך די צולנר און הורן ווערדן פור אויך אינס הימל
רייך קומן דען איר · יוחנן קאם צו אויך און לערט אויך דען רעכטן וועג · און איר גלויבט
אים ניט · אבר די צולנר און הורן גלויבטן אים · און אוב איר עס וואל זכט · טעט איר דענכט
מרקוס יב לוקס כ ניט בוס דש איר אים דרנוך גלויבט הטעט · הערט איין אנדר גלייכנוס עש וואז איין הויז ועטר
דער פפלנצט איינן וויין בערג · און בויעט איינן צון דרום · און גרוב איינן קעלטר דריין ·
און בויעט איינן טורן און ורלייא אין דען וויין גערטנירן · און צוך איבר לנד · דא נון הרנט
קאם די צייט דער פרוכט · זנט ער זייני קנעכט צו דען וויין גערטנירן · דש זי זייני פרוכט
עמפפינגן · דא נאמן די וויין גערטניר זייני קנעכט איינן שלוגן זי · דען אנדרן טעטיטן זי ·
דען דריטן שטיינגטן זי · אבר מאלס זנט ער אנדרי קנעכט מער דען די ערשטן ווארן · און
די טעטן אין גלייך אלזו · דרנוך זנט ער זיינן זון צו אין און שפרך · זי ווערן זיך פור מיינם
זון שעמן · דא אבר די וויין גערטנר דען זון זאכן · שפרכן זיא אונטר איינגדר · דש איז
דער ערב · קומט לאסט אונס אין טעטן · און זיין ערב גוט אן אונס ברינגן · און זי נאמן אין
און שטיסן אין צום וויין בערג הינויס און טעטטן אין · ווען נון דער הער דעם וויין בערגס
קומן ווירט וואש ווירט ער דיזן וויין גערטנר טון · די שפרכן צו אים · ער ווערט
די בוזוויכט איבל אומ ברענגן · און זיינן וויין בערג אנדרן וויין גערטנרן אויס טון · די
אים די פרוכט צו רעכטר צייט געבן · ישוע שפרך צו אין · הבט
איר ניא גלעזן אין דער שריפט · דער שטיין דען די באוליט פר ווארפן הבן · דער איז צום
עק שטיין ווארדן · בון דעם הערן איז עש געשעהן · און עש איז וואונדר בארליך בור אונזרן
אויגן ·

דאש רייך גאטיס ווערט בון אויך גינומן · אונ׳ דען היידן געבן ווערדן די זיינו ורוכֿט ברענגן ·
אונ׳ ווער אויף דיזן שטיין בֿלט דער ווערט צו שטן · אויף וועלכן אבר ער פֿלט · דען יוערט
ער צו ממן · אונ׳ דא די הוהן פריסטר אונ׳ פֿרושייער זייני גלייכֿנים הארטן · בור נאמן זי
דז ער בֿון אין רידט · אונ׳ זי טרכֿטיטן דרנוך ווי זי אין בֿינגן · אבר זי בֿורכֿטן זיך בֿור
דעם וואלק · דען עש הילט אין בֿור איינן פרופֿיטן ·

דאש צווייא אונ׳ צווענציקסט קפיטל

לוקס יד אונ ישוע אנטוורטט אונ׳ רידט אבר מאל דורך גלייכֿנים צו אין · אונ׳ שפראך
דאס הימל רייך איסט גלייך איינם קיניג · דער זיינם זון הוכֿצייט מכֿט ·
אונ׳ זנט זייני קנעכֿט אוים · דש זי דען געסטן צור הוכֿצייט רופֿטן · אונ׳ זי
וואלטן ניט קומן · אבר מאל זנט ער אנדרי קנעכֿט אוים אונ׳ שפראך · זאגט דען געסטן ·
זעכֿט מיין מאלצייט האב איך בירייט · מיין אוכֿסן אונ׳ מיין מסט בֿיך איזשט געשלכֿט · אונ׳
מרקוס יב אלים בירייט · קומט צור הוכֿצייט · אבר זי ור אכֿטיטן דאס אונ׳ גינגן הין · איינר אויף זיינן
לוקס כ אקר · דער אנדר צו זיינר הנטירונג · עטליכֿי אבר גריפֿן זייני קנעכֿט · הוניטן אונ׳ טעטיטן
זי · דא דאס דער קיניג הארט ווארד ער צורניג · אונ׳ שיקט זיין היר אוים אונ׳ ברכֿט דיזי
מערדר אוים אונ׳ צונדט אירי שטאט אן · דא שפראך ער צו זיינן
קנעכֿטן · די הוכֿצייט איז צוואר בירייט · אבר די געסט ווארענס ניט ווערט · דארום גיט
הין אויף די שטראסן אונ׳ לאדיט צו דער הוכֿצייט וועם איר בֿינדעט · אונ׳ די קנעכֿט גינגן
אויש אויף די שטראסן · אונ׳ ברמכֿטן צו זמן וועם זי פֿונדן באזי אונ׳ גוטי · אונ׳ די טישע
ווארדן אלי בֿול · דא גינג דער קיניג היניין די געסט צו בישעהן · אונ׳ זאך מאדא איינן
מענשן דער העט קיין הוכֿצייט קלייד אן · אונ׳ ער שפראך צו אים · ורוינד ווי ביסטו היריין
קומן אונ׳ הוסט דאך קיין הוכֿצייטליך קלייד אן · ער אבר ור שטומעט · דא שפראך דער
קיניג צו זיינן דינערן · בינדעט אים הענד אונ׳ בֿוים · אונ׳ ווארפֿט אין אין דם אויסטרכֿטי
בֿינסטרנים · דא ווערט זיין הולין אונ׳ ציין קלפירן · דען בֿיל זיין בירופֿן אבר ווייניג זיין אויש
ערוועלט · דא גינגן די פֿרושייער הין · אונ׳ הילטן איינן
ראט ווי זי אין בישטריקטן אין זיינר ריד · אונ׳ זנטן צו אים אירי יונגר מיט הערודים דינר
אונ׳ שפרכֿן · מייסטר · מיר וויסן דש דו ווארהפֿטיג ביסט אונ׳ לעריסט דען וועג גאטיס
רעכֿט · אונ׳ דו ורמגסט נאך נימנט · דען דו אכֿטיסט ניט דש אן זעהן דער מענשן · דארום
זאג אונס וואס דונקיט דיך · איסט רעכֿט דש מן דעם קייזר צינס געבע אודר ניט · דא
נון ישוע מערקיט אירי שלקהייט · שפראך ער · איר היכֿלר וואש ור זוכֿט איר מיך · ווייזט
מיר די צינס מינץ · אונ׳ זי רייכֿטן אים דאר איינן פֿפֿעניג · אונ׳ ער שפראך צו אין וועס
איז דאש ביולד אונ׳ די אובר שריפֿט · די שפרכֿן צו אים דעם קייזרס · דא שפראך ער צו
אין · זא געבט דעם קייזר וואס דעם קייזרס איזי אונ׳ גאט וואש גאטיס איזשט · דא זי דאס
מרקוס יב הארטן נאמן זי עש וואונדר · אונ׳ זי ליסן אין אונ׳ גינגן דרבֿון · אן
לוקס כ דעם זעלבין טאג טרטן צו אים די צדוקער די דא הלטן עס זיי קיין אויף ערשטייאונג אונ׳
דברים כה ורעגטן אין אונ׳ שפרכֿן · מייסטר · משה הוט געזאגט · זא איינר שטירבט אונ׳ הוט ניט קינדר
זא זול דער ברודר זיין וויב ורייען אונ׳ זיינם ברודר איינן זאמן ערוועקן · נון זיין ביי אונס
געוועזן זיבן ברודר · דער ערשטי ורייעט אונ׳ שטארב · אונ׳ די וויל ער ניט זאמן העט · ליס

ער דש וויב זיינם ברודר · דעס זעלבן גלייכֿן דער אנדר אונ׳ דער דריט ביז אן דען זיבנדן
צו לעצט נאך אלן שטארב אויך דש וויב · נון אין דער אויף ערשטייאונג וועלכֿים וויב ווערט
די זיין אונטר דען זיבן · די הבן די אי אל געהבט · ישוע אבר אנטוורטט אונ׳ שפרך צו אין
איר אירט אונ׳ ורשטיט די שריפֿט ניט נוך די קרפֿט גאטים · אין דער אויף ערשטייאונג ווערדן
שמות ג די ווערדר ורייען נוך זיך ורייען לאסן · זונדר זי זיין גלייך ווי די ענגל אים הימל · הבט איר
אבר ניט גילעזן בֿון דער אויף ערשטייאונג דש אויך גיזגט איז בֿון גוט · דא ער שפריכֿט · איך
בין דער גאט אבֿרהם · אונ׳ דער גאט יצחק · אונ׳ דער גאט יעקבֿ · גאט אבר איז ניט איין גאט
דער טוטן · זונדר דער לעבנדיגן · אונ׳ דא דאלכֿם דש וואלק הארט · ענטזאצטן זי זיך אויבר
זיינר לער · דא אבר די פֿרושייער הארטן דש ער דען צדוקער דש מאל ור שטופֿפֿט הט ·
ורזמעלטן זי זיך אונ׳ איינר אונטר אין איין שריפֿט גילערטר ורזוכֿט אין אונ׳ שפרך מייסטר ·
דברים ו וועלכֿס איז דש בֿור נעמסט געבוט אים געזעץ · ישוע אבר שפרך צו אים · דו זולט ליבן גאט
ויקרא יט דיינן הערן בֿון גנצים הערצן · בֿון גנצר זילן · בֿון גנצם גימויט · דיס איז דש בֿור נעמסט אונ׳
דש גראסט געבוט · דש אנדר אבר איז דעם גלייך · דו זולט דיינן נעכֿסטן ליבן אלס דיך זעלבם
אין דיזן צווייען געבוטן הנגט דש גנץ געזעץ אונ׳ די פרופֿיטן · דא נון די
משיח פֿרושייער בייאן אנגדר ווארן · ורמגט זי ישוע אונ׳ שפרך · ווי דונקט אויך אוים קריסטו ·
תהלים קי וועס זון איז ער · די שפרכֿן דודעס · ער שפרך צו אין · ווי נענט אין דען דוד אים גייסט איינן
הערן · דא ער זאגט · גאט הוט גיזגט צו מיינם הערן · זעץ דיך צו מיינר רעכֿטן ביס דז איך
לעגע דייני פֿיינט צום שעמל דיינר פֿוים · דא נון דוד אין איין הערן נענט ווי איז ער דען זיין
זון · אונ׳ נימנט קונט אים איין ווארט אנטוורטן · אונ׳ דארפֿט אויך נימנט בֿון דעם טאג אן
הינפֿורט אין ורמגן ·

דש דריי אונ׳ צוונציקסטי קפיטל

דא רידט ישוע צו דעם בֿולק אונ׳ צו זיינן יונגירן אונ׳ שפרך · אויף משה שטול
הבן זיך געזעצט די שריפֿט גילערטן אונ׳ פֿרושייער · אלים נון וואש די אויך
זגן דש איר הלטן זולט דש הלט אונ׳ טוטס · אבר נוך אירן ווערקן זולט איר
ניט טון · די זאגנס וואל אונ׳ טונס ניט · דען זי בינדן שווערי אונ׳ אן טרעגליכֿי בורדן · אונ׳
לעגן די דען מענשן אויף דען הלז · אבר די וואלן די זעלבינן ניט מיט איינם ויגר רעגן ·
אלי אירי ווערק אבר טון זי דש זי בֿון דען לויטן געזעהן ווערדן · זי מכֿן ברייטי דענק צעטל
אונ׳ גרוסי זוים אן אירי קליידרן · זי זיצן גערן אובן אן אויבר טיש אונ׳ אין דען שולן · אונ׳
האבם גערן דם זי גגרוסט ווערדן אויף דעם מרק אונ׳ בֿון דען מענשן רבי גננט ווערדן ·
משיח אבר איר זולט אויך ניט רבי נענן לאסן · דען איינר איסט אויהר מייסטר קריסטוס
יעקב ג איר אבר זייט אלי ברודר · אונ׳ זולט נימנט וואטר הייסן אויף ערדן · דען איינר איז אויהר
וטר אים הימל · אונ׳ איר זולט אויך ניט לאסן מייסטר נענן · דען איינר איסט אויהר מייסטר
משיח קריסטוס · דער גראסט אונטר אויך זול אויער דינר זיין · דען ווער זיך זעלבסט ערהאהעט
דער ווערט ערנידרט · אונ׳ ווער זיך זעלבסט ערנידרט דער ווערט ערהאהעט · ווייא
אויך שריפֿט גילערטן אונ׳ פֿרושייער איר גלייסנר · די איר דש הימל רייך צו שליסט בֿור דען
מענשן איר קומט ניט היניין · אונ׳ די היניין וואלן לוסט איר ניט היניין גין ·

וויה אויך שריפט געלערטן אונ׳ פריזייער איר הייכלר . די איר דער וויטווען הויזר
פרעסט אונ׳ ווענדט לנגי געבעט פֿור ׳ דארום ווערט איר דעסטיר מֵיר ור דאמיס ענפפנגן ׳
וויה אויך שריפט געלערטן אונ׳ פריזייער ׳ איר הייכלר ׳ די איר לנד אונ׳ וסר אוים
ציהט ׳ דז איר איין יוד געמאכן מכט ׳ אונ׳ ווען ערס וואָרדן איז ׳ מכט איר אוים אים איין
קינד דער העלן ׳ צווי ועלטיג מֵיר דען איר זייט ; וויה אויך ור בלענטי פֿירר די איר
זאָגט ווער דא שווערט ביי דעם טעמפל דס איז ניכטש ׳ ווער אבר שווערט ביי דעם גאָלד
אם טעמפל דער איז שולדיג ׳ איר נרן אונ׳ בלינדן ׳ וואס איז גרעסר דאס גאָלד אודר דער
טעמפל דער דס גאָלד היילינט ׳ ווער דא שווערט ביי דעם אלטאר דש איז ניכטש ׳ ווער אבר
שווערט ביי דעם אופפר דש דריבן איז ׳ דער איז שולדיג ׳ איר נרן אונ׳ בלינדן ׳ וואס איז
גרעסר דס אופפר אודר דער אלטאר ׳ דער דס אופפר היילינט ׳ דארום ווער דא שווערט
ביי דעם אלטאר דער שווערט ביי דעם זעלבן אונ׳ אלים דש דריבן איז ׳ אונ׳ ווער דא
שווערט ביי דעם טעמפל דער שווערט ביי דעם זעלבן אונ׳ ביי דעם דער דרינן וואָנעט ׳
אונ׳ ווער דא שווערט ביי דעם הימל דער שווערט ביי דעם שטול גאָטיס אונ׳ ביי דעם דער
דרויף זיצט ׳ וויה אויך שריפט געלערטן אונ׳ פריזייער איר הייכלר ׳ די איר ור צעהענט די לוקס יא
מינץ ׳ אנים אונ׳ קומל ׳ אונ׳ לוסט דאהינטן דש שווערסט אים געזעץ ׳ נעמליך דש געריכט
׳ די ברמהערציקייט אונ׳ דען גלויבן ׳ דס זאָלט מן טון אונ׳ יענס ניט נאך לאסן ׳ איר ור
בלענטי פֿירר די איר מוקן זייגט אונ׳ קמל ור שלינקט ; וויה אויך שריפט געלערטן
אונ׳ פריזייער איר הייכלר ׳ די איר ריינינט דש אויסוועניג אם בעכר אונ׳ שיסל ׳ אינוועניג
אבר זייט איר פֿול רויבס אונ׳ און ריינים ׳ דו בלינדר פריזייער ׳ רייניגט צום ערשטן דש אין
וועניג אם בעכר אונ׳ שיסל ׳ אויף דש אויך דש אויסוועניג ריין ווערדע ; וויה אויך
שריפט געלערטן אונ׳ פריזייער איר הייכלר ׳ די איר גלייך זייט ווי די איבר טינכטע גרעבר לוקס יא
וועלכי אויסוועניג הויפש שיינן ׳ אבר אינן וועניג זיינן די פֿול טוטן ביין אונ׳ אלים און פֿלוטס׳
אזו אויך איר ׳ פֿון אויסן שיינט איר פֿור דען מענשן ורום ׳ אבר אינן וועניג זייט איר פֿול
הייכלרייא אונ׳ און טוגנט ; וויה אויך שריפט געלערטן אונ׳ פריזייער איר הייכלר ׳
די איר דער פרופיטן גרעבר בויעט ׳ אונ׳ שמיקעט דער גרעכטן גרעבר אונ׳ שפרעכט
ווערן מיר צו אונזר ועטר צייטן געוועזן זא וואלטן מיר ניט טייל האפטיג זיין מיט אין אן דער
פרופיטן בלוט ׳ זא געבט איר צוגניס איבר אויך זעלבס דז איר קינדר זייט דער די די
פרופיטן געטעטט האבן ׳ וואל אן ערפֿולט אויך איר דש מאס אייער ועטר ׳ איר שלנגן איר
אוטרן געציכט ווי וואלט איר דער העלישן ור דאמים ענטרינן ; דארום זיהע ׳
איך זענד צו אויך פרופיטן אונ׳ וויזן אונ׳ שריפט געלערטע ׳ אונ׳ דער זעלבין ווערט איר לוקס יא
עטליך טעטן אונ׳ קרייציגן ׳ אונ׳ עטליכי ווערט איר גייסלן אין אייערן שולן ׳ אונ׳ ווערדיט זי
ור פֿאלגן פֿון איינר שטט צור אנדרן ׳ אויף דש אויף אויך קומע אל דס גרעכטי בלוט דש ור
גאסן איז אויף ערדן ; פֿון דעם בלוט אן הבל דעם גרעכטן ביז אויפֿס בלוט זכריה
דעם זונס ברכיה ׳ וועלכן איר געטעט הט צווישן דען טעמפל אונ׳ אלטר ׳
ווארליך איך זאג אויך ׳ דש זעלכים אלס ווירט אויף דיס געשלעכט קומן ׳ ירושלים ירושלים
די דו טעטסט די פרופיטן ׳ אונ׳ שטיינגסט די צו דיר געזנט זיין ׳ ווי אופט הב איך
דייני קינדר ור זאמלן וואלן ווי איין הען ור זאמלט אירי הינלין אונטר

ור זאמלט אירי יונגן אונטר אירי ולוגל ׳ אונ׳ איר הט ניט געוואלט ׳ זיך ׳ אויער הויז זאל אויך
וואוסט געלאסן ווערדן ׳ דען איך זאג איר ווערט מיך פֿון איצט אן ניט זעהן ביז איר שפרעכט
געלובט זייא דער דא קומט אין דעם נאמן דעם הערן ;

דאס ויר אונ׳ צוואנציגסטר קפיטל ;

אונ׳ ישוע גינג הין וועק פֿון דעם טעמפל ׳ אונ׳ זייני יונגר טראטן צו אים ׳ דש מרקוס יג
זי אים צייגטן דעם טעמפלס געבויא ׳ ישוע אבר שפרך צו אין ׳ זעכט איר
ניט דש אלים ׳ ווארליך איך זאג אויך ׳ עש ווירט היא ניט איין שטיין אויף
דעם אנדרן בלייבן דער ניט צו ברוכן ווארד ; אונ׳ אלס ער אויף דעם אול בערג
זאס ׳ טראטן צו אים זייני יונגר ביזונדרס ׳ אונ׳ שפרכן זאג אונס ׳ ווען ווירט דש אלים געשעהן
אונ׳ וועלכס ווירט דש צייכן זיין דיינר צו קונפט אונ׳ דער וועלט ענד ; ישוע אבר אנטוורט
אונ׳ שפרך צו אין ׳ זעכט צו דש אויך ניט אימנט ור פֿיר ׳ דען עש ווערדן ויל קומן אונטר
משיח מיינם נאמן אונ׳ זאגן ׳ איך בין קריסטוס ׳ אונ׳ ווערדן ויל ור פֿירן ; איר ווערט הערן
קריג אונ׳ געשריי פֿון קריגן ׳ זעכט צו אונ׳ ערשרעקט ניט דש מוז צום אירשטן געשעהן ׳
אבר עש איז נאך ניט דש ענד דא ׳ דען עש ווירט זיך עמפורן איין וואלק איבר דש אנדר ׳
אונ׳ איין קיניגרייך איבר דש אנדר ׳ אונ׳ ווערדן זיין פעסטילענץ אונ׳ טויער צייט אונ׳ ערד
יוהנים יה ביבן היא אונ׳ דער ווידר ׳ דא ווירט זיך אליר אירשט די נוט אן היבן ; אלס דען ווערדן
זיך אויך איבר אנטוורטן אין טרויבזל ׳ אונ׳ ווערדן אויך טעטן ׳ אונ׳ איר מוסט געהסעט
ווערדן אוים מיינים נאמנס ווילן פֿון אלידמן ׳ דען ווערדן זיך ויל ערגרן ׳ אונ׳ ווערדן זיך
אונטר אנאנדר ור ראטן ׳ אונ׳ ווערדן זיך אונטר אנאנדר הסין ׳ אונ׳ ווערן זיך ויל פֿלשיר פרופיטן
ערהיבן ׳ אונ׳ ווערדן ויל ור פֿירן ׳ אונ׳ די וויל די און גרעכטיקייט ווירט איבר הנט נעמן ׳
ווירט די ליב אין וילן ערקלטן ׳ ווער אבר בהרעט ביז אנס ענד ׳ דער ווירט זעלג ׳ אונ׳ עש
ווירט געפרידיגט ווערן דש עוואנגעליאון פֿום רייך אין דיזר גנצן וועלט . צו איינם צויגנים איבר
אלי וולקר ׳ אונ׳ דען ווירט דש ענד קומן ; ווען איר נון זעהן ווערט דען וואוסטן
דניאל ט גרייעל ׳ דא פֿון געזגט איז דורך דען פרופיטן דניאל ׳ דש ער שטיט אן דער היילגן שטט
׳ ווער דש ליסט דער מערק אויף ׳ אלס דען פֿליך אויף די בערג ווער אים יודישן לנד איז ׳
אונ׳ ווער אויף דעם דך איז ׳ דער שטייג ניט ערנידר עטוואס אוים זיינם הויז צו האלן ׳ אונ׳
ווער אויף דעם ועלד איז דער קער ניט אוים זייני קליידר צו האלן ׳ וויא אבר דען שוונגרן ׳
אונ׳ זייגרין צו דער צייט ׳ ביט אבר דש אייערי פֿלוכט ניט געשעך אים ווינטר אודר אם שבת
׳ דען עש ווירט דא איין גרוס טרויבזל זיין אלס ניט געוועזן איז פֿון אן פֿנג דער וועלט ביס
הער ׳ אונ׳ אלס אויך ניט ווערדן ווירט ׳ אונ׳ וואו דיזי טאג ניט וואורדן ור קירצט ׳ זא ווארד
קיין מענש זעליג ׳ אבר אוים דער אויס ערוועלטן ווילן ׳ ווערדן די טאג ור קירצט ; זא
משיח דען אימנט צו אויך ווירט זאגן ׳ זיך היא איז קריסטוס ׳ אודר דא ׳ זא זאלט אירס ניט גלייבן ׳
דען עש ווערן פֿלשי קריסטן אונ׳ פֿלשי פרופיטן אויף שטין אונ׳ גרוסי צייכן אונ׳ וואונדר ווערק
טון דש ור פֿירעט ווערדן אין דען אירטום ׳ וואו עש מיגליך ווער ׳ אויך די אויס ערוועלטן ׳
זיך ׳ איך הב אויכס צו ור געזגט ׳ דארום ווען זי צו אויך זאגן ווערדן ׳ זיך ׳ ער איז היא אין
דער וואוסטן ׳ זא גיט ניט היאנוים ׳ זיך ער איז אין דער קאמער ׳ זא גלייבט ניט דען גלייך
ווי דער בליץ אוים גיט פֿון אן פֿנג אונ׳ שיינט ביז צום נידר גנג ׳ אלזו ווירט אויך זיין ׳ דיש

צו קונפֿט דעם מענשן זונס · דען ווען אין אום איז דא זינטן זיך די גרלנער · בור
אבר נאך דעם טרויבזל דער זעלבינגן צייט · ווערדן זון אונ׳ מון דען שיין ור לירן · אונ׳ די
שטערן ווערדן בֿון הימל ולן · אונ׳ די קרעפֿט דער הימל ווערדן זיך בווגן · אונ׳ דען ווירט
ערשיינן דש ציינכן דעם מענשן זונס אים הימל · אונ׳ דען ווערדן הולטן אלי גשלעכט אויף
ערדן · אונ׳ ווערדן זעהן קומן דעם מענשן זון אין דען וולקן דעם הימלס מיט גרוסר קרפֿט
אונ׳ הערליכקייט אונ׳ ער ווירט זענדן זייני ענגל מיט העלן פוזונן · אונ׳ די ווערדן זמלן זייני
אויס ערוועלטן בֿון דען פיר ווינדן · בֿון איינם ענד דעם הימלס צו דעם אנדרן · אן דעם
פֿייגן בוים לערנט איין גלייכנים · ווען זיין צווייג איצט זפֿטיג ווערט אונ׳ בלעטר גווינט · זא
וויסט איר · דש דער זומר נאהט איז · אלזו אויך · ווען איר דש אלים זעכט · זא וויסט דש
עש נאהט בֿור דער טיר איז · ווארליך איך זג אויך · דיס גשלעכט ווערט ניט אב גן · ביס
דש אלים גשיכט · הימל אונ׳ ערדן ווערדן צו גן · אבר מייני ווארט ווערדן ניט ור גן · בֿון
דעם טג אבר אונ׳ בֿון דער שטונד וויס ניאנט · אויך די ענגל ניט אים הימל · זונדר אליין
מיין ווטר · גלייך אבר ווי עש צו דער צייט נח וואר · אלזו ווערט אויך זיין די צו קונפֿט דעם
מענשן זונס · דען גלייך ווי זי ווארן אין דען טגן בֿור דער זינד בֿלוס · זי אסן · זי טרונקן
פֿרייטן · אונ׳ ליסן זיך פֿרייטן · ביז אן דען טג · דא נח גינג אין ארכֿן · אונ׳ זי וואוסטנס לוקס יז
ניט · ביז דער זינד בֿלוס קאם · אונ׳ נאם זי אלי דא הין · אלזו ווערט אויך זיין די צו קונפֿט
דעם מענשן זונס · דען ווערדן צווין אויף דעם וועלד זיין · איינר ווערט אן גנומן · אונ׳ דער בראשית ז
אנדר ווערט ור לאסן ווערדן · צווו ווערדן מאלן אויף איינר מיל · איני ווערט אן גנומן · אונ׳
די אנדר ווערט ור לאסן ווערדן · דארום וואכט · דען איר וויסט ניט וועלכי שטונד
אויער הער קומן ווערט · דש זולט איר אבר וויסן · ווען איין הויז ווטר וויסט · וועלכי שטונד מרקוס יג לוקס יב
דער דיב קומן וועלט · זא וואורד ער יא וואכן · אונ׳ זיין הויז ניט דורך גראבן לאסן · דארום
זייט איר אויך בריייט · דען דעם מענשן זון ווערט קומן צו איינר שטונד · דא איר ניט מיינט
· וועלכר איז אבר נון איין טרויער אונ׳ קלוגר קנעכט · דען זיין הער גזעצט הוט אויבר זיין
גזינד · דש ער אין צו רעכטר צייט שפייז געב · זעליג איז דער קנעכט · ווען זיין הער
קומט · אונ׳ ויגט אין דש ער אלזו טוט · ווארליך איך זג אויך · ער ווערט אין אויבר אלי זייני
גיטר זעצן · זא אבר דער באזי קנעכט ווירט אין זיינם הערצן זגן · מיין הער קומט נאך
ניט · אונ׳ בֿנגט אן צו שלאגן זיינן מיט קנעכט · איסט אונ׳ טרינקט מיט דען טרונקינן · זא
ווערט דער הער דעם זעלבן קנעכטס קומן אן דען טג · דעם ער זיך ניט ור זיכט · אונ׳ צו דער
שטונד די ער ניט וויס · אונ׳ ווירט אין צו טיילן · אונ׳ ווערט אים זיין לון געבן מיט דען
היפֿכֿלירן · דא ווערט זיין הילן אונ׳ ציין קלפירן ·

דש בֿיערצ׳ אונ׳ צוועגציקסט קפיטל

דען ווערט דש הימל רייך גלייך זיין צעהן יונקפֿרויען · די אירי לאמפן נאמן ·
אונ׳ גינגן אויס דעם ברייטגם ענטקיגן · אבר בֿיונף אונטר אין ווארן
טאריכט · אונ׳ בֿינף ווארן קלוג · די טאריכטן נאמן אירי לאמפן · אבר די
נאמן ניט אול מיט זיך · די קלוגן אבר נאמן אול אין אירן גפֿעסן זאמט אירן לאמפן · דא נון דער
ברייטגם ור צוג ווורדן זי אלי שלעפֿריג אונ׳ ענטשליפֿן · צו מיטר נכֿט אבר וואר איין גשריי
זיך · דער ברייטגם קומט · גיט אויס אים אנטקיגן · דא שטונדן דיזי יונקפֿרויען אלי אויף ·

· אונ׳ שמוקטן אירי לאמפן · די טאריכטן אבר שפרכן צו דען קלוגן געבט
אונז בֿון אויערם אול · דען אונזר לאמפן ורלעשן · דא אנטווארטן די קלוגן אונ׳ שפרכן ניט אזו
אויף דש ניט אונס אונ׳ אויך גברעך · גיט אבר הין צו דען קרעמר · אונ׳ קויפֿט ור אויך
זעלבס · אונ׳ דא זי הין גינגן צו קויפֿן · קאם דער ברייטגם · אונ׳ וועלכי בריייט ווארן · גינגן
מיט אים היניין צור האכֿצייט · אונ׳ די טיר וואורד ור שלוסן · צו לעצט קמן אויך די אנדרן
יונקפֿרויען אונ׳ שפרכן הער הער טו אונס אויף · ער אנטווארט אבר אונ׳ שפרך · ווארליך איך
לוקס יג זאג אויך איך קען אויער ניט · דארום וואכט דען איר וויסט ניט וועדר דען טג נאך די שטונד
אין וועלכר דעם מענשן זון קומן ווירט · גלייך ווי איין מענש דער אויבר לנד צוך · רופֿט זיינן
קנעכטן · אונ׳ טעט אין זייני גיטר אויס · אונ׳ איינם גאב ער בֿיונף צענטנר · דען אנדרן
צווין דעם דריטן איינן · איינם איטלן נאך זיינם ורמוגן אונ׳ צוג הין וועק · דא גינג דער הין
דער בֿיונף צענטנר עמפֿפֿנגן העט אונ׳ הנדלט מיט דען זעלבן אונ׳ גוואן אנדרי בֿיונף צענטנר
דעם גלייכן אויך דער צוויין צענטנר עמפֿפֿנגן הט · גוואן אויך צווין אנדרי · דער אבר איינן
עמפֿפֿנגן הט · גינג הין אונ׳ מכֿט איין גרוב אין די ערדן · אונ׳ ור גרוב זיינס הערן גלט ·
אויבר איין לנגי צייט קאם דער הער דיזר קנעכטן אונ׳ הילט רעכנשפֿט מיט אין · אונ׳ דא
טראט הערצו דער דא בֿיונף צענטנר עמפֿפֿנגן הט · אונ׳ ברכט אנדר בֿיונף צענטנר דארי · אונ׳
שפרך · הער · דו הוסט מיר בֿיונף צענטנר איין טון · זיך דא · איך הב דא מיט אנדרי בֿיונף
צענטנר גוואונן · דא שפרך זיין הער צו אים · איי דו ורומר אונ׳ טרייער קנעכט · דו ביסט
אויבר ווייניג טריי גוועזן איך וויל דיך אויבר ויל זעצן · גי הין צו דיינס הערן בֿרייד · דא
טראט אויך הערצו · דער צווין צענטנר עמפֿפֿנגן העט אונ׳ שפרך · הער דו הוסט מיר צווין
צענטנר איין טון · זיך דא · איך הב מיט דען זעלבן צווין אנדרי גוואונן · זיין הער שפרך צו
אים · איי דו ורומר אונ׳ טרייער קנעכט · דו ביסט אויבר ווייניג טריי גוועזן איך וויל דיך
אויבר ויל זעצן · גי איין צו דיינס הערן ורייד · דא טראט אויך הערצו דער איינן צענטנר
עמפֿפֿנגן העט · אונ׳ שפרך · הער איך וואוסט דש דו איין הרטר מן ביסט · דו שניידעסט
וואו דו ניט גזייט הוסט אונ׳ זמלסט · דא דו ניט גשטרייט הוסט · אונ׳ ורכֿט מיך · גינג
הין אונ׳ ור בארג דיינן צענטנר אין די ערדן זיך · דא הוסטו דש דייני · זיין הער אבר אנטווארט
אונ׳ שפרך צו אים · דו שלאק אונ׳ פֿוילר קנעכט · וויסטו דש איך שנייד · דא איך ניט גזייט הב
לוקס ח מרקוס יג אונ׳ זאמל · דא איך ניט גשטרייט הב · דא זולסטו מיין געלט צו דען וועכסלרן גיטן הבן · אונ׳
ווען איך קומן ווער · הטט איך דש מייני צו מיר גנומן מיט וואוכר · דארום נעמט בֿון אים
דען צענטנר · אונ׳ געבטס דעם דער צעהן צענטנר הוט · דען ווער דא הוט · דעם ווערט געגעבן
ווערדן · אונ׳ ווערט די בֿול הבן · ווער אבר ניט הוט · בֿון דעם ווערט אויך דש ער הוט גנומן
ווערדן · אונ׳ דען אן נוצן קנעכט ווערפֿט אין די אויסרסטן ויגסטרניס · דא ווערט זיין הולן
אונ׳ ציין קלפירן · ווען אבר דעם מענשן זון קומן ווערט אין זיינר הערליכקייט · אונ׳
אלי הייליגי ענגל מיט אים · דען ווערט ער זיצן אויף דעם שטול זיינר הערליכקייט · אונ׳ ווערן
בֿור אים אלי ולקר ור זמלט ווערדן · אונ׳ ער ווירט זי בֿון איננדר שיידן · גלייך אז איין הירט
די שאף בֿון דען באקן שיידט · אונ׳ ווערט די שאף צו זיינר רעכטן שטעלן · אונ׳ די באק
צור לינקן · דא ווערט דען דער קיניג זגן צו דען צו זיינר רעכטן · קומט
הער איר געבענדייטן מייגס ואטרס · ערבט דש רייך · דש אויך בריייט איז בֿון אן בינגן

דער וועלט · דען איך בין הונגרין גיוועזן אונ׳ איר הבט מיך גישפייזט · איך בין דורשטיג
גיוועזן · אונ׳ איר הבט מיך גיטרענקט · איך בין איין גסט גיוועזן · אונ׳ איר הבט
מיך ביהערבירגט איך בין נקענד גיוועזן · אונ׳ איר הבט מיך ביקלייט איך בין
קרנק גיוועזן אונ׳ איר הט מיך בידוכט · איך בין גיבנגן גיוועזן · אונ׳ איר זייט צו מיר קומן
· דען ווערדן אים די גירעכטן אנטוורטן אונ׳ זגן הער ווען הבן וויר דיך הונגריג
גיזעהן · אונ׳ הבן דיך גישפייזט , אודר דורשטיג · אונ׳ הבן דיך גיטרענקט · ווען הבן
וויר דיך איינן גסט גיזעהן אונ׳ ביהערברגט · אודר נקעט · אונ׳ הבן דיך ביקליידעט · ווען
הבן וויר דיך קרנק אודר גיבנגן גיזעהן · אונ׳ זיין צו דיר קומן , אונ׳ דער קוניג ווערט
אנטוורטן אונ׳ זגן צו אין ווארליך איך זג אויך · וואש איר גיטון הבט איינן אונטר דיזן מיינן
גירינגסטן ברודירן · דש הבט איר מיר גיטון ; דען ווערט ער זגן צו דען צור
לינקן · גיט הין בון מיר איר ור מלעדייטן אין דש איביגי בווער דש בירייט איז דעם טויפל
אונ׳ זיינן ענגלן · איך בין הונגרין גיוועזן אונ׳ איר הבט מיך ניט גישפייזט · איך בין דורשטיג
גיוועזן · אונ׳ איר הבט מיך ניט גיטרענקט · איך בין איין גסט גיוועזן · אונ׳ איר הבט מיך
ניט ביהערבריגט · איך בין נקעט גיוועזן · אונ׳ איר הבט מיך ניט ביקלייט · איך בין קרנק
אונ׳ גיבנגן גיוועזן · אונ׳ איר הבט מיך ניט בידוכט ; דא ווערדן זי אויך אים אנטוורטן
אונ׳ זגן · הער ווען הבן וויר דיך גיזעהן הונגרין אודר דורשטיג · אודר איינן גסט · אודר
נקעט · אודר קרנק · אודר גיבנגן · אונ׳ הבן דיר ניט גידינט ; דען ווירט ער אין אנטוורטן
אונ׳ זגן · ווארליך איך זג אויך · וואש איר ניט גיטאן הבט איינם אונטר דיזן גירינגסטן · דש
הבט איר אויך מיר ניט גיטאן · אונ׳ די ווערדן אין די איביגי פיין גין · אבר די גירעכטן אין
דש איביגי לעבן ; דש זעכס אונ׳ צוועגציקס קפיטל

אונ עש ביגב זיך · דא ישוע אלי דיזי ריד וואלענד העט · שפרך ער צו זיינן — מרקוס יד / לוקס כב / יוהנס יב
יונגירן · איר וויסט דש נאך צוויין טגן אוסטירן ווירט · אונ׳ דעם מענשן
זון ווירט אויבר אנטוורט ווערדן , דש ער גיקרויציגט ווארד ; דא
ור זמעלטן זיך די הוהן פריסטר אונ׳ שריפט גילערטן אונ׳ די עלטסטן אים וולק · אין דען
פאליסט דעם הוהן פריסטרס · דער דא הים קאיפס · אונ׳ היעלטן ראט ווי זי ישוע מיט ליסט
גריפן אונ׳ טאטטן · זי שפרכן אבר · יא ניט אויף דש ועסט · אויף דש ניט איין אויף רור
וואור אים וולק ; דא נון ישוע וואר צו בית עין אים הויז שמעון דעם אוים זעציגן ·
טרט צו אים איין וויב · דש העט איין גלאז מיט קאסטליכם ווסר · אונ׳ גוס עש אויס אויף
זיין הויפט · דא ער צו טיש זאס · דא דש זייני יונגר זאכן · וואורדן זי ענטרויסט אונ׳ שפרכן
וואו צו דינט דיזר און ראט · דיס ווסר העט מאכט טויער ורקויפט · אונ׳ דען ארמן געבן ווערדן
דא דש ישוע מערקט · שפרך ער צו אין · וואש ביקוימערט איר דש וויב ; זי הוט איין גוט
ווערק אן מיר גיטון · איר הבט אלי צייט ארמן ביי אויך · מיך אבר הט איר ניט אלי צייט דש
זי דיס ווסר הוט אויף מיינן לייב גוסן · הוט זי דרום גיטאן דש מן מיך בינגרבן זול · ווארליך
איך זג אויך · וואו דיס עבנגעליאן פרידיגט ווירט אין דער גנצן וועלט · דא ווירט מן אויך
זגן צו אירם גידעכטניס וואש זי גיטאן הוט ; דא גינג הין דער צוועלבן איינר · מיט נאמן יודא
ישכריוטי צו דען הוהן פריסטרן אונ׳ שפרך · וואש וועלט איר מיר געבן איך וויל אין אויך ור רוטן
אונ׳ זי בוטן אים דרייסיק זילברלינג · אונ׳ בון דעם אן זוכט ער גילעגנהייט · דש ער אין ור ריט

אבר אם אירשטן טג דער זיסן ברוט · טרעטן די יונגר צו ישוע אונ׳ שפרכן צו אים · וואו
וולטו דש וויר דיר בירייטן דש אוסטר לאמב צו עסן · ער שפרך צו אין · גיט הין אין די שטט
צו איינם אונ׳ שפרעכט צו אים דער מיינסטר לעסט דיר זגן · מיין צייט איז הער ביי קומן ·
איך וויל ביי דיר די אוסטרן האלטן מיט מיינן יונגירן · אונ׳ די יונגר טעטן ווי אין ישוע ביפולן
העט · אונ׳ בירייטן דש אוסטר לאמב ; אונ׳ אם אובענט זצט ער זיך צו טיש מיט דען צוועלבן
· אונ׳ דא זי אסן שפרך ער · ווארליך איך זג אויך · איינר אונטר אויך ווירט מיך ור
ראטן · אונ׳ זי ווארדן זיר ביטרויבט · אונ׳ הובן אן איין איקליכר אונטר אין · אונ׳ זגטן צו
אים · הער בין איכס ; ער אנטוורט אונ׳ שפרך · דער מיט דער הנט מיט מיר אין די שויסל
טונקט הוט · דער ווירט מיך ור ראטן · דעם מענשן זון גיט צוואר דא הין ווי בון אים גישריבן
איז · דוך ווי דען מענשן · דורך וועלכן דעם מענשן זון ור ראטן ווירט · עש ווער אים בעסר
דש דער זעלביג מענש נוך ניא גיבורן ווער · דא אנטוורט יודא דער אין ור ריט אונ׳ שפרך
בין איכס מיינסטר · ער שפרך צו אים · דו הוסטס גיזגט ; דא זי אבר אסן · נאם — מרקוס יד / לוקס כב / רהריניטר ב / יא
ישוע דש ברוט · דנקט אונ׳ בראכס אונ׳ גבס דען יונגירן אונ׳ שפרך · נעמט עסט · דש איז
מיין לייב · אונ׳ ער נאם דען קעליך אונ׳ דנקט · גב אין אונ׳ שפרך · טרינקט אלו דרויס · דש
איז מיין בלוט דעם נויען טעסטמענטס · וועלכס ור גאסן ווירט בור ויל צו ורגעבונג דער זינדן
· איך זג אויך · איך ווערד בון נון אן ניט מער בון דעם וויין שטוקס גיוועכס טרינקן ביס אן
דען טג · דא איכס נויא טרינקן ווערד מיט אויך אין מיינם ועטרס רייך · אונ׳ דא זי דען לוב
גיזנג גישפרוכן העטן · גינגן זי הין אויס אן דען אול בערג ; דא שפרך ישוע צו אין ·
אין דיזר נכט ווערט איר אויך אלו ערגירן אן מיר · דען עש שטיט גישריבן איך ווערד דען
הירטן שלגן · אונ׳ די שעף דער הערט ווערדן זיך צור שטרייען · ווען איך אבר אויף ערשטי — זכרידא
· וויל איך אויך צו ור גין אין גליל · פעטרוס אבר אנטוורטט אונ׳ שפרך צו אים · ווען זיך
אויך אלו זיך אן דיר ערגירטן · דא וויל איך דיך מיך נימר מער ערגירן · ישוע שפרך צו אים
· ווארליך איך זג דיר · אין דיזר נכט אי דער האן קרעט · ווירסטו מיין דריי מאל ורלויקינן ·
פעטרוס שפרך צו אים · אונ׳ ווען איך מיט דיר שטערבן מויסט · דא וויל איך דיך ניט ורלויקינן
· דעם גלייכן זגטן אלי יונגר ; דא קאם ישוע מיט אין אין איין ועלד · דש הים גית שמנים
אונ׳ שפרך צו זיינן יונגירן · זעצט אויך היא · ביז דש איך דורט הין גי אונ׳ בעט · אונ׳ נאם
צו זיך פעטרוס אונ׳ די צוויין זון זיבדי · אונ׳ ויינג אן ביטרויבט זיין אונ׳ זגין · דא שפרך ישוע
צו אין · מיין זיל איז ביטרויבט ביז אן דען טוט · בלייבט היא אונ׳ וכיט מיט מיר · אונ׳ גינג
הין איין וועניג · ויל נידר אויף זיין אן גיזיכט אונ׳ בעטט אונ׳ שפרך · מיין ואטר · איסט מויגליך
זא גי דיזר קעליך בון מיר · דוך ניט ווי איך וויל · זונדר ווי דו ווילט · אונ׳ ער קם צו זיינן יונגירן ·
אונ׳ ונד די שלאפן · אונ׳ שפרך צו פעטרו · קונט איר דען ניט איין שטונד מיט מיר וואכן ·
וואכיט אונ׳ בעטט אויף דש איר ניט אין אן ועכטונג ולט · דער גייסט איז ווילג · אבר דש פלייש
איז שווך ; צום אנדרן מאל גינג ער אבר הין · בעטט אונ׳
שפרך · מיין ואטר איסטס ניט מויגליך · דש דיזר קעלך בון מיר גי · איך טרינק אין דען · זא
גישעך דיין וויל · אונ׳ ער קאם · אונ׳ ונד די אבר שלאפן , אונ׳ איר אויגן ווארן
וול שלאפס · אונ׳ ער ליס זי · אונ׳ גינג אבר מאל הין אונ׳ בעטט צום דריטן מאל · אונ׳ רידט
די זעלביגן ווארט · דא קאם ער צו זיינן יונגירן אונ׳ שפרך · יא שלאפט נון אונ׳ רועט

דיך די שטונד איז הערביי קומן דז דעם מענשן זון אין דער זינדר הענד איבר אנטוורט
ווערט · שטיט אויף לאסט אונס גין דיך ער איז נאהע ערביי דער מיך ור ראט · אונ אז ער
נאך רידט · זיהע דא קאם יודאס דער צוועלבן איינר · אונ מיט אים איין גרויסי שאר מיט
שווערטן אונ מיט שטנגן געזנט בון דען הוהן פריסטרן אונ עלטסטן דעם בולקס · אונ דער
ור רעטר הט אין איין צייכן געבן אונ גזגט · וועלכן איך קושן ווערד דער איסטס דען בנגיט
· אונ אז באלד טראט ער צו ישוע אונ שפרך · גוט גרוס דיך מייסטר · אונ קוסטע אין ·
ישוע אבר שפרך צו אים · מיין ורינד ווארום ביסטו קומן · דא טראטן זי הין צו · אונ לייגטן
די הענד אן ישוע אונ בינגן אין · אונ זיהע איינר אויס דענן די מיט ישוע וואָרן רעקט
זיין הנט אויס אונ צוג זיין שווערט אויס אונ שלוג דעם הוהן פריסטרס קנעכט אונ היב אים
זיין אור אב · דא שפרך ישוע צו אים שטעק איין דיין שווערט אן זיין אורט · דען אלע דם
שווערט נעמט דער זול דורכם שווערט אומ קומן · אודר מיינסטו דז איך ניט קונט מיינן
ואטר ביטן דז ער מיר צו שיקעט מער דען צוועלף לעגיון ענגל · ווי ווארד אבר די שריפט
מרקוס יד לוקס כב ערבוליט עס מוז אזו צו גין · צו דער שטונד שפרך ישוע צו דען שארן איר זייט
אויס גגנגן אז צו איינם מארדר מיט שווערטן אונ מיט שטנגן מיך צו ואהן · בין איך דאך
טגליך גיזעסן אונ הב געלערט אים טעמפל אונ איר הט מיך ניט געבנגן · אבר דס איז אלס
יאל ב גישעהן אויף דז ערפוליט ווארדן די שריפט דער פרופיטן · דא ור ליסן אין אלי יונגר אונ
ולהן · די אבר ישוע גיבנגן העטן · בוירטן אין צו דעם הוהן פריסטר קאיפס · דא הין די
שריפט געלערטן אונ עלטסטן זיך ור זמלט העטן · פעטרוס אבר בולגט אים נאך בון ווערנס
ביז אין דען פאלסט דעם הוהן פריסטרס · אונ גינג היניין אונ זעצט זיך ביי די קנעכט אויף
דש ער זעך וואו עס היניוס וואלט · די הוהן פריסטר אבר אונ עלטסטן אונ דער
גנצי ראט זוכטן פאלשי צייגנים ווידר ישוע · אויף דש די אים צום טאט הילפן אונ ואנדן קיינם
אונ ווי וואל ויל פאלשר צייגן הרצו טראטן ואנדן זי דאך קייני · צו לעצט טראטן הרצו צווייא
[illegible] פאלשי צייגן אונ שפרכן ער הוט גיזאגט איך קן דען טעמפל גאטיס אב ברעכן אונ אין דרייען
טגן דען צו בויען · אונ דער הוהי פריסטר שטונד אויף אונ שפרך צו אים ·
אנטוורסטו ניכטס · וואס איסטס דז דיזי ווידר דיך צייגן · אבר ישוע שוויג שטיל · אונ דער
הוהי פריסטר אנטוורט אונ שפרך · איך בישווער דיך ביי דעם לעבנדיגן גאט דז דו אונס
משיח זגסט אוב דו זייסט קריסטוס דער זון גאטיס · ישוע שפרך דו הוסטס גיזאגט · דאך זאג איך
אויך · בון נון אן ווערט גישעהן דש איר זעכט דעם מענשן זון זיצן צור רעכטן קראפט גאטס
אונ קומן אין דען וואלקן דעם הימלס · דא צו רייס דער הוהי פריסטר זיין קלייד
אונ שפרך ער הוט גאט גילעסטרט וואס דארפן מיר וויטר צייגנים · זעכט איצט הבט איר זיין
גאטס לעסטירונג גיהארט · וואס דונקט אויך · די אנטוורטן אונ שפרכן ער איז דעם טאטס
שולדיג · דא שפייעטן זי אים אין זיין אנגזיכט אונ שלוגן אין מיט בויסטן · עטליך אבר
משיח שלוגן אין אים אן גיזיכט · אונ שפרכן וויסזאגע אונס קריסטע · ווער איז דער דיך שלוג ·
פעטרוס אבר זאס דרויסן אים פאלאסט · אונ עס טראט צו אים איין
מרקוס יד לוקס כב יוהנס יח מייט אונ שפרך · דו וואָרסט אויך מיט ישוע בון גליל · ער לייקנט אבר בור אין אלן אונ
שפרך · איך ווייס ניט וואש דו זאגסט · אז ער אבר צור טויר הינויס גינג · זאך אין איין אנדרי
אונ שפרך צו דען די דא וואָרן · דיזר וואר אויך מיט דעם ישוע בון נצרי · אונ ער לייקנט

אבר מאל אונ שוואור דאצו · איך קענע דעם מענשן ניט · אונ איבר איין קליינע וויל טראטן
הין צו די דא שטונדן אונ שפרכן צו פעטרו ווארליך דו ביסט אויך איינר בון דענן · דען דיין
שפראך ור ראט דיך · דא הוב ער אן זיך צו ור ולכן אונ שווערן · איך קען דעם מענשן ניט מרקוס יד
· אונ אז באלד קרייט דער האן · דא דאכט פעטרוס אן די ווארט ישוע דא ער צו אים זאגט לוקס כב
אי דער האן קריען ווערט ווערסטו מיך דרייא מאל ור לייקנן · אונ גינג הרויס אונ וויינעט
ביטערליך ·

דאס זיבן אונ צוונציקסט קפיטל

דעס מארגנס אבר הילטן אלי הוהי פריסטר אונ די עלטיסטן דעם וואלקס
איינן ראט איבר ישוע דש זי אים צום טאט הילפן · אונ בונדן אין
בוירטן אין הין אונ איבר אנטוורטן אין דעם לנד פפלעגר פונקיאוס
פילאטו · דא דאס זאך יודאס דער אין ור ראטן הט · דס ער ור דאמט וואר צום
טוט · גירויעט עס אין · אונ ברכט הרווידר די דרייסיק זילברלינג דען הוהן פריסטרן אונ
דען עלטסטן אונ שפרך איך הב איבל טאן דז איך אין שולדיג בלוט ור ראטן הב · זי שפרכן
וואש גיט אונש דש אן · דא זיך דו צו · אונ ער ווארף די זילברלינג אין דען טעמפל · הוב זיך
דרבון · גינג הין אונ ערווארגט זיך זעלבס · אבר די הוהן פריסטר נאמן די זילברלינג
אונ שפרכן · עס טויג ניט דש מיר זי אין דען גאטיס קסטן לייגן · דען עש איז בלוט געלט ·
זי הילטן אבר איין ראט אונ קויפטן איינן טאפפרס אקר דרום צום בגרעבנים דער פילגרין
דא הער איז דער זעלבג אקר גינגט דער בלוט אקר ביז אויף דען הייטגן טאג · דא איסט
ערבוליט דש גיזאגט איז דורך דען פרופיטן ירמיה · דא ער שפריכט · זי הבן גנומן דרייסיג ירמיה יח
זילברלינג דמיט בינצאלט ווארד דער ור קויפטי · וועלכן זי קויפטן בון דען קינדרן בון ישראל
אונ הבן זי געבן אויס איינן טאפפרס אקר אז מיר דער הער בבולן הוט ·
ישוע אבר שטונד בור דעם לנד פפלעגר · אונ דער לנד פפלעגר ורגגט אין אונ שפראך · מרקוס יה
ביסטו איין קוניג דער יודן · ישוע אבר שפרך דו זאגסטס · אונ דא ער ור קלאגט ווארד בון לוקס כג
דען הוהן פריסטרן אונ עלטיסטן · אנטווארט ער ניכטס · דא שפרך פילאטוס צו אים · יוהנס יח
הארסטו ניט ווי הרט זי דיך ור קלאגן · אונ ער אנטווארט אים ניט אויף איין ווארט · אלזו
דש זיך אויך דער לנט פפלעגר זייר ור וואונדרט · אויף דש וועסט
אבר הט דער לנט פפלעגר גיוואנהייט דעם וואלק איינן גיבנגנן לוז צו געבן וועלכן די וואלטן
ער הט אבר צו דער צייט איינן גיבנגנן · דער היס בר רבה · דער וואר וסט רוכטיג · אונ דא
די ור זמלט וואָרן · שפרך פילאטוס צו אין · וועלכן וואלט איר דש איך אויך לוז געב · בר רבה
אודר ישוע דען מן קריסטוס נענט · דען ער ווסט וואל דש זי אין אויז נייד איבר אנטווארט משיח
הטן · אונ דא ער אויף דעם גיריכט שטול זאס · שיקט זיין וויב צו אים ·
אונ ליס אים זאגן · האב דו נישט צו שפן מיט דיזם גירעכטן · איך הב הייט ויל גרליטן אים
טרוים בון זיינט וועגן · אבר די הוהן פריסטר אונ די עלטסטן איבר
רידטן דש וואלק דש זי אוים בר רבה ביטן זולטן · אונ ישוע אומ ברעכטן · דא אנטווארט
נון דער לנד פפלעגר אונ שפרך צו אין · וועלכן וואלט איר אונטר דיזן צווייען דען איך אויך
זול לוז געבן · זי שפרכן בר רבה · פילאטוס שפרך צו אין וואש זול איך דען מכן מיט ישוע ·
דען מן קריסטוס נענט · זי שפרכן אלי · לאס אין קרייצגן · דער לנד פפלעגר זגט משיח

וואש הוט ער דען איבלש געטון · די שריאן אבר נוך מיר · לאס אין קרויציגן · דא
אבר פילאטוש זאך דז ער ניכטש שאפֿט זונדר דש ויל איין גרעסר געטומל ווארד · נאם ער
וואסר אונ׳ וואש די הענד בור דעם בולק אונ׳ שפרך · איך בין אין שולדיג אן דעם בלוט דיזים
גירעכטן · זעכט איר צו · דא אנטוורטט דש גנצי בולק אונ׳ שפרך · זיין בלוט קום אויבר אונס
אונ׳ אונזרי קינדר · דא גאב ער אין בר רבה לוז · אבר ישוע לים ער גייסלן · אונ׳ אויבר
אנטוורט אין דש ער געקרויציגט ווארד · דא נאמן די קריגש קנעכט דעם לוקס כג יוהנס יט
לנדפפלעגרים ישוע צו זיך אין דש ריכט הויז · אונ׳ ור זאמלטן אויבר אין די גנצי ראט · אונ׳
צוגן אין אויש אונ׳ לייטן אים איין פורפר מנטל אן · אונ׳ פֿלעכטן איין דארנריני קראן אונ׳
זעצטן די אויף זיין הייבט אונ׳ איין ראר אין זיין רעכטי הנט · אונ׳ בוגיטן די קניא בור אים ·
אונ׳ שפאטיטן אין אונ׳ שפרכן · גאט גרוס דיך דו ליבר קוניג דער יודן · אונ׳ שפייעטן אין
אן · אונ׳ נאמן דש ראר אונ׳ שלוגן דא מיט זיין הייבט · אונ׳ דא זי אין
ור שפוטט הטן צוגן זי אים דען מנטל אויש אונ׳ צוגן אים זייני קליידר אן · אונ׳ בורטן אין
הין דש זי אין קרויציגטן · אונ׳ אין דעם די היצוים גינגן ובנדן זי איינן מענשן בון קירני ·
מיט נאמן שמעון דען צוואונגן זי דש ער אים זיין קרויץ טרוג · אונ׳ דא זי קאמן אן די שטט
מיט נאמן גלגלתא · דש איז ור דויטשט שעדיל שטט גאבן זי אים עסיק צו טרינקן מיט גאלין
ור מישט · אונ׳ דא ערש שמעקט וואלט ער ניט טרינקן · דא זי אין
אבר געקרויציגט הטן · טיילטן זי זייני קליידר אונ׳ ווארפֿן דש לוז דרום · אויף דש ערבוולט
ווארד דש געזאגט איז דורך דען פרופיטן · זי האבן מייני קליידר אונטר זיך געטיילט · אונ׳ תילים יב
אובר מיין געוונט האבן זי דש לוז געווארפֿן · אונ׳ זי זאסן אלדא אונ׳ הוטיטן זיין · אונ׳ אובן
צו זיינן הייבטן העפֿטיטן זי די אורזך זיינם טוטש · בישריבן געמליך · דש איז דער קוניג יֵשׁוּעַ הַנּוֹצְרִי מֶלֶךְ הַיְּהוּדִים
דער יודן · אונ׳ דא ווארדן צווי מערדר מיט אים געקרויציגט איינר צור רעכטן אונ׳ איינר
צור לינקן · די אבר בור אויבר גינגן לעסטרטן אין אונ׳ שוטלטן די קעפּף
אונ׳ שפרכן · דער דו דען טעמפל גאטיס צו בריכסט · אונ׳ בוועסט אין אין דרייאן טאגן ·
הילף דיר זעלבר · ביסטו גאטיס זון זא שטייג הערעב בום קרויץ · דעם גלייכן אויך די הוהן
פריסטר שפוטיטן זיין זמט דען שריפט גילערטן אונ׳ עלטסטן אן שפרכן · אנדרן הוט ער
געהאלפן אונ׳ קאן אים זעלבר ניט העלפֿן · איז ער דער קוניג בון ישראל · דא שטייג ער נון
בום קרויץ דא וועלן מיר אים גלייבן · ער הוט גוט ור טרויעט דער ערלעז אין נון · לאסטס אין תילים יב
דען ער הוט געזאגט איך בין גאטיס זון · דא זעלב רוקטן אים אויך די מערדר אויף די מיט
אים געקרויציגט ווארן · אונ׳ בון דער זעכסטן שטונד אן ווארד
איין וינסטרניש אויבר דש גנצי לנד ביש צו דער נוינדי שטונד · אונ׳ אוים די נוינדי שטונד
שרייא ישוע לויט אונ׳ שפרך · אלי אלי למה עזבתני · דש איז · מיין גאט מיין גאט ווארום
הוסטו מיך ור לאסן · עטליכי אבר די דא שטונדן דא זי דש הארטן שפרכן זי · דער רופֿט
דעם אליה · אונ׳ בלד לופֿ איינר אונטר אין נאם איינן שווס אונ׳ פֿוילט אין מיט עסיג אונ׳
שטעקט אין אויף איין ראר אונ׳ טרענקיט אין · די אנדרן אבר שפרכן · הלט לאס זעהן אוב
אליה קומט אונ׳ העלף אים · אבר ישוע שרייא אבר מאל לויט אונ׳ ור שיד ·
אונ׳ זיך דא · דער בור הנג אים טעמפל צו רייס אין צוויא שטיק · בון אובן אן ביז אונטן
אויס · אונ׳ די ערד ערביבעט · אונ׳ די פֿעלזן צו ריסן · אונ׳ די גרעבר טעטן זיך אויף · אונ׳

שטונדן אויף ויל לייב דער היילגן די דא שליפֿן · אונ׳ גינגן אויס דען גרעברן נוך זיינר אויף
ערשטעאונג · אונ׳ קאמן אין די היילגי שטאט · אונ׳ ערשינן וילן · אבר דער
הויבט מן אונ׳ די ביי אים ווארן אונ׳ בוווארטן ישוע · דא זי זאכן דש ערד ביבן · אונ׳ וואש
דא געשאך · ערשראקן די זיר אונ׳ שפרכן · ווארליך דיזר איז גאטיס זון געוועזן · אונ׳ עש
ווארן ויל ווייבר דא · די בון ווערנים צו זאכן · די דא ישוע ווארן נאך געבולגט בון גליל אונ׳
העטן אים גידינט · אונטר וועלכן ווער מרים מגדלית · אונ׳ מרים די מוטר יעקב אונ׳ יוסה
אונ׳ די מוטר דער קינדר זבדי · אם אובנט אבר קאם איין רייכר מן בון מרקוס יט לוקס כג יוהנס יט
רמתים · דער הים יוסף · וועלכר אויך איין יונגר ישוע וואר · דער טראט צו פילאטו ·
אונ׳ באט אין אוים דען לייב ישוע · דא הים פילאטוס · מן זולט אים אין געבן · אונ׳ יוסף נאם
דען לייב אונ׳ ווקעלט אין אין איין ריין ליינוואנט · אונ׳ לייגט אין אין זיין אייגן נוי גרעב · וועלכש
ער העט לאסן אין איינן ועלז האוון · אונ׳ וועלצט איינן גרוסן שטיין בור די טור דעם גרעבש ·
אונ׳ גינג דא בון · עש וואר אבר אלדא מרים מגדלית · אונ׳ די אנדר מרים · אונ׳ זעצטן
זיך קיגן דש גרעב · דעם אנדרן טאגש · דער דא וואלגט נאך דעם רויסט
טאג · קאמן די הוהן פריסטר אונ׳ פרושים זעמטליך צו פילאטו אונ׳ שפרכן · הער מיר הבן
גידאכט · דש דיזר ור פֿירר שפרך · דא ער נאך לעבט איך וויל נאך דרייען טאגן אויף ערשטין ·
דארום בביל דש מן דש גרעב ור וואר ביז אן דען דריטן טאג אויף דש ניט זייני יונגר קומן
אונ׳ שטעלן אין · אונ׳ זגן צום בולק · ער איז אויף ערשטנדן בון דען טוטן · אונ׳ ווערד דער
לעצט ביטרוג ערגר דען דער אירשט · פילאטוס שפרך צו אין · דא הבט איר די היטר · גיט
הין אונ׳ ור ווארט ווי איר וויסט · די גינגן הין אונ׳ ור ווארטן דש גרעב מיט היטרן · אונ׳ ור
זיגעלטן דען שטיין ·

דש אכט אונ׳ צוואנציקסט קפיטל

אם אובנט אבר דער וייער טאגן · וועלכר אן בריכט אם מורגן דעם אירשטן מרקוס יו לוקס כד יוהנס ך
טאגש דער שבת · קאם מרים מגדלית אונ׳ די אנדר מרים דש גרעב צו
בזעהן · אונ׳ זיך עש געשך איין גרוסי ערד ביבונג · דען דער ענגל דעם
הערן שטייג בום הימל הרעב · טראט הין צו אונ׳ וועלצט דען שטיין בון דער טויר · אונ׳ זצט
זיך דרויף · אונ׳ זייני געשטאלט וואר ווי דער בליץ · אונ׳ זיין קלייד וויים אם דער שני · די
היטר אבר ערשראקן בור פֿורכט · אונ׳ ווארדן אלס ווערן זי טוט · אבר דער ענגל
שפרך צו דען ווייבן בורכט איך ניט · איך ווייס דז איר ישוע דען געקרויציגטן זוכט · ער איז
ניט היא · ער איז אויף ערשטנדן · ווי ער געזאגט הוט · קומט הער אונ׳ זעכט די שטאט · דא
דער הער הין געלעגט וואר · אונ׳ גיט שנעל הין אונ׳ זגט עש זיינן יונגרן דש ער אויף ערשטנדן
זיי בון דען טוטן · אונ׳ זיך · ער גירט אויך צו ואר קומן אין גליל · דא ווערט איר אין זעהן
זיך · איך הב איכש געזגט · אונ׳ די גינגן שנעל אוש גרעב היצוים מיט בורכט אונ׳
גרוסר ורייד · אונ׳ ליפֿן דש זי עש זיינן יונגרן ור קוינדיגטן · אונ׳ דא זי גינגן זיינן יונגרן
צו ור קוינדיגן · זיך · דא בעגעגנט אין ישוע אונ׳ שפרך · גאט גרוס איך · אונ׳ זי טראטן צו
אים אונ׳ גריפֿן אן זייני בוים · אונ׳ ולטן בור אים נידר · דא שפרך ישוע צו אין · בורכט איך
ניט · גיט הין אונ׳ ור קוינדיגט עש מיינן ברודרן · דש זי גן אין גליל · דא זעלבש ווערדן זי
מיך זעהן · דא זי אבר הין גינגן · זיך · דא קאמן עטליך בון דען היטרן אין די

שטאט׳ אונ׳ ור קונדיגטן דען הוהן פריסטרן׳ אלס וואש גישעהן וואר׳ אונ׳ די קאמן צו זאמן
מיט דען עלטסטן׳ אונ׳ הילטן איינן ראט׳ אונ׳ גאבן דען קריגס קנעכטן געלטס גינוק׳ אונ׳
שפרכן׳ זגט׳ זייני יונגיר קאמן דעס נכטס אונ׳ שטאלן אין די וויל ויר שליפן׳ אונ׳ ווען עס
ווערד אויס קומן ביי דעם לנד פלעגר׳ וועלן ויר אין שטילן׳ אונ׳ שפן דש איר זיכר זייט׳
אונ׳ די נמן דש געלט אונ׳ טעטן ווי די געלערט ווארן׳ אונ׳ דאזי ריד איז רוכבאר ווארדן ביים
דען יודן׳ ביז אויף דען הויטיגן טג׳ אבר די אייליף יונגיר גינגן אין גליל
אויף איינן בערג׳ דא הין ישוע אין בישיידן הט׳ אונ׳ דא די אין זאכן׳ ולן די בור אים נידר׳
עטליך אבר צווייבעלטן׳ אונ׳ ישוע טראט צו אין׳ רידט מיט אין אונ׳ שפרך׳ מיר איז געבן
אלי געוואלט אין הימל אונ׳ ערדן׳ דארום גיט הין׳ אונ׳ לערט אלי וועלקר׳ אונ׳ טויפט
די אין דעם נמן דעס ווטערס אונ׳ דעם זונס אונ׳ דעם הייליגן גייסטס אונ׳
לערט די האלטן׳ אלס וואש איך אויך ביפולן הב׳ אונ׳ זיך׳ איך
בין ביי אויך אלי טג׳ ביז אנס ענד דער וועלט׳

דאס ענד דעס עוואנגעליאן סנקטי מטיאוס׃

סנקט מרקוס דש אירשטי קפיטל

דאס איכט דער אן דנג

בשורת ישוע המשיח דש עוואנגעלי בון ישוע קריסטי דעם זון גאטיס׳ אז גישריבן איסט אין דען פרופיטן׳ זיך
איך זענד מיינן ענגל בור דיר הער דער דא בירייטט דיינן וועג בור דיר׳ עש איסט איין
רופנדי שטים אין דער וואוסטונג׳ בירייטט דען וועג דעם הערן׳ מאכט זייני שטייג ריכטיג׳
יוחנן דער וואר אין דער וואוסטן׳ טויפט אונ׳ פרידיגט בון דער טויף
מלאכי ג ישעיה מ דער בוס צור ור געבונג דער זינדן׳ אונ׳ עס גינג צו אים הינויס דש גנץ יודיש לנד אונ׳ די
מטעוס ג לוקס ג בון ירושלים אונ׳ ליסן זיך אלי בון אים טויפן אין דעם ירדן אונ׳ ביקענטן אירי זינד׳
יוחנן אבר וואר ביקליידט מיט קעמל הארן׳ אונ׳ מיט איינם לעדירן
גירטל אום זייני לענדן׳ אונ׳ אס היישרעקן אונ׳ וולד הוניק׳ אונ׳ פרידיגט אונ׳ שפרך׳
יוחנן א עס קומט איינר נאך מיר דער איז שטערקר דען איך׳ דעם איך ניט גינוגזם בין דש איך
מיך בור אים בוקע אונ׳ די ריאן זיינר שוך אויף לוזע׳ איך טויף אויך מיט וואסר׳ אבר
ער ווערט אויך מיט דעם הייליגן גייסט טויפן׳ אונ׳ עס בגאב זיך צו
מטעוס ג לוקס ג יוחנן א דער צייטן דז ישוע אויס גליל בון נצרי קאם׳ אונ׳ ליס זיך טויפן בון יוחנן אים
ירדן׳ אונ׳ אז באלד שטיג ער אויס דעם וואסר אונ׳ זאך דש זיך די הימל אויף טעטן אונ׳ דען
גייסט גלייך ווי איין טויבע הערב שטייגן אויף אין׳ אונ׳ דא גישאך איין שטים בום הימל
דו ביסט מיין ליבר זון׳ אין דעם איך איין וואל גיבלן האב׳
מטעוס ד לוקס ד אונ׳ באלד טרייב אין דער גייסט אין די וואוסטן׳ אונ׳ וואר אלדא אין דער וואוסטן וירציק טג׳

אונ׳ ווארד ור זוכט בון דעם טייבל׳ אונ׳ וואר ביי דען טירן׳ אונ׳ די ענגל דינטן אים׳
נאך דעם אבר יוחנן איבנטוורט ווארד׳ קאם ישוע אין גליל׳ אונ׳ פרידיגט דש
עוואנגעליאן בום רייך גאטיס אונ׳ שפרך׳ די צייט איז ערבולט׳ אונ׳ דש רייך גאטיס הערביי
קומן׳ בעסרט אויך אונ׳ גליבט אן דש עוואנגעליאן׳ דא ער אבר אן דעם מטעוס ד לוקס ה
גלילאישן מיר גינג׳ זאך ער שמעון אונ׳ אנדרעאס זיינן ברודר׳ דש די אירי נעץ אינם מער
ווארפן דען די ווארן פישר׳ אונ׳ ישוע שפרך צו אין׳ וולגט מיר נאך איך וויל אויך צו מענשן
פישר מכן׳ אז באלד ור ליסן די אירי נעץ אונ׳ בולגטן אים נאך׳ אונ׳ דא ער
בון דנן איין ווייניג בורבאס גינג׳ זאך ער יעקב דען זון זבדי אונ׳ יוחנן זיינן ברודר׳ דש די
אירי נעץ אים שיף צו זאמן ליגטן׳ אונ׳ באלד רופט ער אין׳ אונ׳ די ליסן אירן ואטר זבדי אים
שיף מיט דען טגלונירן אונ׳ בולגטן אים נאך׳ אונ׳ די גינגן קען כפר מטעוס ז לוקס ד
נחום׳ אונ׳ באלד אן דען שבת׳ גינג ער אין די שול אונ׳ לערט׳ אונ׳ די ענטזעצטן זיך איבר
זיינר לער׳ דען ער לערט גיוואלטיגליך׳ אונ׳ ניט ווי די שריפט געלערטן׳ אונ׳ לוקס ד
עס וואר אין אירר שול איין מענש בידעסן מיט איינם אונזויבירן גייסט׳ דער שרייאן אונ׳
שפרך׳ הלט וואס האבן מיר מיט דיר צו שפן ישוע בון נצרי׳ דו ביסט קומן אונס צו ור דערבן
איך וויס דש דו דער הייליג גאטיס ביסט׳ אונ׳ ישוע בידרייעט אין אונ׳ שפרך׳ ור שטום׳
אונ׳ ואר אויס בון אים׳ אונ׳ דער אונזויבר גייסט ריס אין אונ׳ שרייאן לויט אונ׳ בור אויס בון
אים׳ אונ׳ די ערשראקן אלי׳ אזו דש די אונטר אננדר זיך בישפרעכן אונ׳ שפרכן׳ וואש איז
דש׳ וואש איז דש בור איין נייאי לער׳ ער גיבוט מיט געוואלט דען אונזויבירן גייסטן אונ׳ זיא
גיהארכן אים׳ אונ׳ זיין גירוכט ערשאל באלד אוים הער אין די גרענץ גליל׳
אונ׳ די גינגן אויס דער שול׳ אונ׳ קאמן באלד אין דש הויז שמעון אונ׳ אנדרעאס מיט יעקב מטעוס ח לוקס ד
אונ׳ יוחנן׳ אונ׳ די שוויגיר שמעון לאג אונ׳ הט דש פיבר׳ אונ׳ אלס באלד זגטן די אים בון איר׳
אונ׳ ער טראט צו איר׳ אונ׳ ריכטעט די אויף׳ אונ׳ הילט די ביי דער הנט׳ אונ׳ דש פיבר וורלים
די באלד אונ׳ די דינט אין׳ אם אבנט אבר דא די זון אונטר גנגן וואר׳ בראכטן די צו אים
אלרליי קרנקן אונ׳ בידעסיגע אונ׳ די גנצי שטט ור זמלט זיך בור דער טיר אונ׳ ער האלף ויל
קרנקן די מיט מנכרליי זויכן בלאדן ווארן׳ אונ׳ טרייב ויל טייבל אויס׳ אונ׳ ליס די טייבל ניט
רידן׳ דען די קענטן אין׳ אונ׳ דעם מארגנס בור טאג׳ שטונד ער אויף אונ׳ גינג הינויס׳
אונ׳ ישוע גינג אין איין וואוסט שטעט אונ׳ בעטט דא זעלבס׳ אונ׳ פעטרוס מיט דען די מיט
אין ווארן איילטן אים נאך׳ אונ׳ דא די אין בונדן שפרכן די צו אים׳ אידרמן זוכט דיך׳
אונ׳ ער שפרך צו אין לאסט אונס אין די נעכסטן שטעט גין דש איך דא זעלבס אויך פרידיגן
דען דא צו בין איך קומן׳ אונ׳ ער פרידיגט אין אירן שולן אין גנץ גליל אונ׳ טרייב די טייבל
אויס׳ אונ׳ עס קאם צו אים איין אויסזעציגר׳ דער בעט אין קניעט בור אים מטעוס ח לוקס ה
אונ׳ שפראך צו אים ווילטו דו קנסטו מיך וואל ריינגן׳ אונ׳ עס יאמרט ישוע׳ אונ׳ ער
רעקיט די הנט אויס׳ רוירעט אין אן אונ׳ שפרך איך ווילס טון זיי גירייניגט׳ אונ׳ אז ער
אזו שפרך גינג דער אויס זאץ אז באלד בון אים׳ אונ׳ ער ווארד רייניג׳ אונ׳ ישוע בידרויעט אין
אונ׳ טרייב אין אז באלד בון זיך אונ׳ שפרך צו אים׳ זיך צו דש דו נימנט ניכט זאגסט׳ זונדר
גיא הין אונ׳ צייג דיך דעם פריסטר אונ׳ אופפר בור דייני רייניגונג וואש משה גיבאטן הוט ויקרא יד
צום צייגנים איבר זי׳ ער אבר דא ער אויס קאם׳ הוב ער אן הינויס צו ברענגן אונ׳

דורכטבאר מכן די גישיכט ׳ אזו דש ער הינפורט ניט מיר קונט אופנטליך אין די שטט גין ׳
זונדר ער וואר היזן אין דען וויסטן אורטרן ׳ אונ׳ זי קמן צו אים בון אלן ענדן ׃

דאש אנדר קפיטל

מטעוס ט / לוקס ה

אונ איבר טטליך טגן גינג ער ווידר אויז גין כפר נחום ׳ אונ׳ עש וואר רוכט
באר דז ער אים היים וואר ׳ אונ׳ אז באלד ור זמילטן זיך ויל ׳ אלזו דש זי ניט
רוים הטן אויך היזן בור דער טויר ׳ אונ׳ ער זאגט אין דש ווארט ׳ אונ׳
עש קאמן עטליך צו אים די ברעכטן איינן ייכט ברויכטיגן בון בירן גיטראגן ׳ אונ׳ דא זי
ניט קונטן ביי אין קומן בור דעם בולק דעקטן זי דש דך אויף דא ער וואר אונ׳ גרובנם אויף
אונ׳ ליסן דש בעט הרנידר דא דער ייכט ברויכטיג איין לאג׳ דא אבר ישוע איירן גלויבן זך
שפרך ער צו דעם ייכט ברויכטיגן ׳ זון דיין זינד זיין דיר ור געבן ׃ עש
וואך אבר עטליך שריפט גילערטן די זאסן אלדא אונ׳ גידאכטן אין אירם הערצן ׳ ווי רידיט
דיזר זולכי גוטס לעסטירונג ׳ ווער קאן זינד ור געבן דען נור דער איינגי גאט ׳ אונ׳ ישוע
ערקענט באלד אין זיינם גייסט דש זי אזו גידאכטן ביי זיך זעלבם ׳ אונ׳ שפרך צו אין ׳ וואש
גידענקט איר זולכיש אין איירן הערצן ׳ וועלכש איסט לייכטר צו דעם ייכט ברויכטיגן צו
זאגן ׳ דיר זיין דייני זינד ור געבן ׳ אודר שטיא אויף נים דיין בעט אונ׳ וואנדיל ׳ אויף דש
איר אבר וויסט דז דעם מענשן זון מכט הוט צו ור געבן די זונד אויף ערדן ׳ שפרך ער צו
דעם ייכט ברויכטיגן איך זג דיר שטי אויף נים דיין בעט אונ׳ גי אין דיין היים ׳ אונ׳ אלם
באלד שטונד ער אויף נם זיין בעט אונ׳ גינג היגוים בון אין אלן ׳ אלזו דש זי זיך אל ענטזעצטן
אונ׳ פרייזטן גאט אונ׳ שפרכן ׳ וויר הבן זולכש נאך ניא גיזעהן ׃ אונ׳ ער גינג

מטעוס ט / לוקס ה

ווידר אויז היגוים אן דש מער ׳ אונ׳ אלים וואלק קאם צו אים אונ׳ ער לערט זי ׳ אונ׳ דא ישוע
בור איבר גינג ׳ זאך ער לוי דען זון אלפאי אם צול זיצן ׳ אונ׳ שפרך צו אים באלג מיר נאך ׳
אונ׳ ער שטונד אויף אונ׳ באלגט אים נאך ׳ אונ׳ עש בינב זיך ׳ דא ער צו טיש זאס אין זיינם
הויז ׳ זעצטן זיך ויל צולנר אונ׳ זונדר צו טיש מיט ישוע אונ׳ זיינן יונגירן דען איר וואר ויל
די אים נאך באלגטן ׳ אונ׳ די שריפט גילערטן אונ׳ פרושים דא זי זאכן ׳ דש ער מיט דען
צולנר אונ׳ זונדרן אם ׳ שפרכן זי צו זיינן יונגירן ׳ ווארום איסט אונ׳ טרינקט ער מיט דען
צולנר אונ׳ זונדרן ׃ דא דש ישוע הארט שפרך ער צו אין ׳ די שטרקן דורפן קיינם ארצטס
זונדר די קרנקן ׳ איך בין קומן צו רופן דען זונדר צור בוס אונ׳ ניט דיא גירעכטן ׃
אונ׳ די יונגיר יוחנן אונ׳ דער פרושים וסטן ויל ׃ אונ׳ עש קאמן עטליך די
שפרכן צו אים ׳ ווארום פסטן די יונגיר יוחנן אונ׳ דער פרושים ׳ אונ׳ דייני יונגיר פסטן
ניט ׳ אונ׳ ישוע שפרך צו אין ׳ ווי קאנן דער הוכצייט קינדר וסטן ׳ די וויל דער ברויטגם בייא
אין איז ׳ אז לנג דער ברויטגם ביי אין איז קאנן זי ניט וסטן ׳ עש ווערט אבר די צייט קומן
דש דער ברויטגם בון אין גינומן ווערט ׳ דען ווערדן זי בסטן ׃ ניאנט

מטעוס יב / לוקס ו

בליקט איינן לפן בון נייאן טוך אן איין אלט קלייד ׳ דען ער רייסט דוך דען נייאן לפן בום
אלטן ׳ אונ׳ דער ריס ווירט ערגר ׳ אונ׳ ניאנט וסט מוסט אין אלטי שלויך ׳ אנדרסט צורייסט
דער מוסט די שלויך ׳ אונ׳ דער וויין ווערט ור שויט ׳ אונ׳ די שלויך קומן אוים ׳ זונדר מן זול
מוסט אין נייאי שלויך וסן ׃ אונ׳ עש בינב זיך ׳ דא ער ווגדלט אם שבת דורך
די שטט ׳ אונ׳ דייני יונגירן ויגן אן איינן וועג הער דוירך צו מכן ׳ אונ׳ רויפטן עהרן אוים ׃

אונ׳ די פרושים שפרכן צו אים ׳ זיך צו ׳ וואש טון דייני יונגירן ׳ דש ניט טויג אם שבת ׳ אונ׳
ער שפרך צו אין ׳ הבט איר ניט גילעזן וואש דוד טעט דא עם אים נוט וואר ׳ אונ׳ אין הונגרט

תלמים א כא

זמט דען די בייא אים ווארן ׳ ווי ער גינג אין דש הויז גוטס צור צייט אחימלך דעם הוכן
פריסטרס ׳ אונ׳ אם די שויב ברוט ׳ די ניאנט דארפט עסן ׳ דען די פריסטר ׳ אונ׳ ער גאב
די אים ׳ אונ׳ דענן די ביי אים ווארן ׳ אונ׳ ער שפרך צו אין ׳ דער שבת איז אוים דעם מענשן
ווילן גימכט ׳ אונ׳ ניט דער מענש אוים דעם שבת ווילן ׳ דא איז דעם מענשן זון איין הער אויך
דעם שבת ׃

דש דריט קפיטל

מטעוס יב / לוקס ו

אונ ער גינג אין די שול ׳ אונ׳ עש וואר דא איין מענש דער הט איין ור דארטי
הנט ׳ אונ׳ די היטן אויף אין אוב ער אויך אם שבת אין היילן ווארד ׳
אויף דש זי אין שולדיגן מעכטן ׳ אונ׳ ער שפרך צו דעם מענשן מיט
דער ור דארטן הנט ׳ טריט הרבויר ׳ אונ׳ ער שפרך צו אינן ׳ זאל מן אם שבת גוטס טון ׳
אודר זאל מן באס טון ׳ דש לעבן ערהלטן אודר טעטן ׳ די אבר שווייגן שטיל ׳ אונ׳ ער זאך
די אים הער אן מיט צורן ׳ אונ׳ וואר ביטרויבט איבר איירן ורשטרטן הערצן ׳ אונ׳ שפרך
צו דעם מענשן ׳ שטרעק דייני הנט אוים ׳ אונ׳ ער שטרעקיט די אוים ׳ אונ׳ די הנט ווארד
אים גיזונט ווי די אנדרי ׃ אונ׳ די פרושים גינגן היגוים ׳ אונ׳ הילטן
אזו באלד איין רוט מיט הרודוס דינר איבר אין ׳ ווי זי אין אוים ברעכטן ׳ אבר ישוע
אנטוויך מיט זיינן יונגירן אן דש מיר ׳ אונ׳ ביל בולקס וואלגט אים נאך אוים גליל אונ׳ בון
יהודה אונ׳ בון ירושלים אונ׳ אוים אדומא אונ׳ בון יענסייט דעם ירדנם ׳ אונ׳ די אום צור אונ׳
צידון וואנן ׳ די זיין טאטן הארטן ׃ אונ׳ ער שפרך צו זיינן יונגירן ׳ דש זי
אים איין שיפלן היילטן אוים דעם בולקס ווילן דז זי אין ניט דרענגן ׳ דען ער היילט איר ביל
אזו דש אין איבר פילן אלי די גיפלאגט ווארן ׳ אויף דש זי אין אן רורטן ׳ אונ׳ ווען אין די
און זויבירן גייסטר זאכן ׳ פילן זי בור אים נידר ׳ שריאן אונ׳ שפרכן ׳ דו ביסט גוטיס זון ׃
אונ׳ ער בידרויעט די הרט דש זי אין ניט אופנבאר מכטן ׃ אונ׳ ער שטייג

מטעוס י / לוקס ט

אויף איינן בערג ׳ אונ׳ רופיט צו זיך וועלכי ער וואלט ׳ אונ׳ די גינגן הין צו אים ׳ אונ׳ ער
אורדיניט די צוועלף דש זי ביי אים זיין זולטן ׳ אונ׳ דא ער די אוים זענדיט צו פרידיגן ׳ אונ׳
דש זי מכט הטטן די זיכי צו היילן אונ׳ די טויבל אוים צו טרייבן ׳ אונ׳ גאב שמעון דען נאמן

כיפא

פעטרוס ׳ אונ׳ יעקב דען זון זבדי ׳ אונ׳ יוחנן דען ברודר יעקב ׳ אונ׳ גאב אין דען נאמן בני
הרעם ׳ דש איז גיזגט דונירס קינדר ׳ אונ׳ אנדרעאן אונ׳ פיליפון אונ׳ בר תולמי אונ׳ מתי ׳
אונ׳ תומה אונ׳ יעקב אלפים זון אונ׳ תדי אונ׳ שמעון בון כנען ׳ אונ׳ יהודא ישכרי
דער אין ור ריט ׳ אונ׳ די קאמן צום היים ׳ אונ׳ דא קאמן אבר מאל
דש וואלק צו זמן ׳ אלזו דש זי ניט וויל הטן צו עסן ׳ אונ׳ דא עש הארטן די אוים אין ווארן

מטעוס יב / לוקס יא

גינגן זי היגוים אונ׳ וואלטן אין הלטן ׳ דען זי שפרכן ער טוט אים צו ויל ׳ די שריפט גילערטן
אבר די בון ירושלים אב הער קומן ווארן ׳ שפרכן ער הוט דען בעל זבוב ׳ אונ׳ דורך דען
איברשטן טויבל טרייבט ער די טויבל אוים ׳ אונ׳ ער ריף די צו זמן ׳ אונ׳ שפרך צו אין אין
גלייכנים ׃ ווי קאן איין טויבל דען אנדרן אוים טרייבן ׳ אונ׳ ווען איין רייך זעלבם אונטר
אנגדר אין איינם ווערט ׳ מג עש ניט בישטין ׳ אונ׳ ווען איין היים זעלבם אונטר אנגדר אין

איינם ווערט · ואן עש ניט בישטין׳ זעצט זיך נון דער טויבֿל ווידר זיך זעלבס · אונ׳ איז מיט
איס זעלבס אין איינם · זא קאן ער ניט בישטין · זונדר עש איז אויז מיט אים׳ עש קן ניאנט
איינם שטרקן אין זיין הויס וואלן׳ אונ׳ זיינן הויס רויט רויבן · עש זיי דען׳ דש ער צו וור דען
שטרקן בינד · אונ׳ אלם דען זיין הויס רויט בירויב · ווארליך איך זג אויך׳ מטעוס יב לוקס יב
אלי זינד ווערדן ור געבן דען מענשן קינדרן · אויך די לעסטירונג׳ דא מיט זיא גאט
לעסטרן׳ ווער אבר דען היילגן גייסט לעסטירט · דער הוט קיין ור געבונג איביקליך · זונדר
איז שולדיג דעם איביגן גריכטס · דען זי זגטן׳ ער הוט איינן אום ריינן גייסט ·, אונ׳
עש קאם זייני מוטר אונ׳ זייני ברודר׳ אונ׳ שטונדן הויסן שיקטן צו אים אונ׳ ליסן אים רופן מטעוס יב
· אונ׳ דש וואלק זאס אום אין · אונ׳ די שפרכן צו אים · זיך · דייני מוטר אונ׳ דייני ברודר לוקס ח
דרויסן ורעגן נאך דיר׳ אונ׳ ער אנטוורט אונ׳ שפרך׳ ווער איז מיין מוטר אונ׳ מייני ברודר
· אונ׳ ער זאך רינגס אום זיך אויף די יונגרן · די אום אין אים קריים זאסן אונ׳ שפרך ·
זיך דש איז מיין מוטר אונ׳ מייני ברודר · דען ווער גאטס ווילן טוט · דער איז מיין ברודר ·
אונ׳ מיין שוועסטר אונ׳ מיין מוטר ·,

דש וירדי קפיטל

אונ׳ ער בינג אבר אן צו לערן אם מיר · אונ׳ עש וור זאמלט זיך ויל וואלקס צו
אים · אלזו דז ער מוסט אין איין שיף טרעטן · אונ׳ אויף דעם מער זיצן · מטעוס יג
אונ׳ אלס וואלק שטונד אויף דעם לנד אם מיר · אונ׳ ער פרעדיגט אין לנג לוקס ח
דורך גלייכנים · אונ׳ אים לערן שפרך ער צו אין · הארט צו · זיך עש גינג איין זעמן אויס
צו זיאן · אונ׳ עש בינב זיך אין דעם ער זיאט · פיל עטליכם אן דען וועג׳ דא קאמן די בעגל
אונטר דעם הימל אונ׳ ורעסנם אויף · עטליכם ויל אין דש געשטייניכטע · דא עש ניט ויל ערדן
הטע · אונ׳ גינג בלד אויף · דארום דש עם ניט טיפי ערדן הט · דא נון די זון אויף גינג ור
וועלקיט עש · אונ׳ די ווייל עש ניט ווארצל הט · ור דורעטס ·, אונ׳ עטליכם פיל אונטר
די דארנר · אונ׳ די דארנר שטיגן עמפור אונ׳ ערשטיקטנם׳ אונ׳ עש גאב קיין ברוכט׳ אונ׳ מטעוס יג
עטליכם ויל אויף איין גוט לנד׳ אונ׳ גאב ברוכט די דא צו נאם אונ׳ וואוכס׳ אונ׳ עטליכם טרוג לוקס ח
דרייסיק ועלטיג׳ אונ׳ עטליכם זעכציק ועלטיג אונ׳ עטליכם הונדרט ועלטיג · אונ׳ ער שפרך
צו אין · ווער אורן הוט צו הארן דער האר ·, אונ׳ עש בינגאב זיך דא ער אליין וואר ·
ורגטן אין אום דיזי גלייכנים די אום אין ווארן׳ זאמפט דען צוועלבן אונ׳ ער שפרך צו אין
· אויך איז געבן דש געהיימנים דעס רייכס גאטס צו וויסן · דען אבר דרויסן ווידר ווערט עם
אלים דורך גלייכנים׳ אויף דש די עש מיט זעהנדן אויגן זעהן אונ׳ דוך ניט ערקענן · אונ׳ מיט
הארנדן אורן הארן · אונ׳ דוך ניט ור שטין · אויף דש זי ניט דער מאל איינם ביקערן אונ׳
אירי זינד אין ור געבן ווערדן · אונ׳ ער שפרך צו אין · ור שטיט איר דיזי גלייכנים ניט ·, ווי
וועלט איר דען די אנדרן אלי ור שטין ·, דער זע מן זעט דש ווארט · דיזי זיינם
אבר · די אן דעם וועג זיין · וואו דש ווארט געזעט ווערט אונ׳ זי עש געהארט הבן · זא קומט
אלם בלד דער טויבֿל אונ׳ נימט וועק דש ווארט דש אין איר הערצן געזעט וואר אלזא די זיינם
די אויפם געשטייניכט געזעט זיין · ווען זי דש ווארט געהארט הבן · נעמן זי עש מיט פריידן
אויף · אונ׳ הבן קייני ווארצל אין אין · זונדר זיין וועטר ווענדיש · ווען זיך טריבזל אונ׳ ור
בולגונג אויבם ווארטס ווילן ערהיבט · זא ערגרן זי זיך אלם בלד · אונ׳ דיזי זיינם · די אונטר

די דארנר געזעט זיין · די דש ווארט הארן · אונ׳ די זארגן דיזער וועלט · אונ׳ דער ביטריגליך
רייכטום · אונ׳ ויל אנדרי לוסט גן היניין׳ אונ׳ ערשטעקן דש ווארט׳ אונ׳ ווערט אן פרוכטבר
· אונ׳ דיזי זיינם · די אויף איין גוט לנד געזעט זיין׳ די דש ווארט הארן אונ׳ נעמנם אן׳ אונ׳
ברענגן פרוכט׳ עטליכר דרייסיק ועלטיג׳ אונ׳ עטליכר זעכציק ועלטיג׳ אונ׳ עטליכר הונדרט
ועלטיג ·, אונ׳ ער שפרך צו אין · ווערט אויך איין ליכט אן געצונט
דז עש אונטר איין שעפל געזעצט ווערד · אודר אונטר איינן טיש · מוסטם ניט אלזו · דז עש
מטעוס ה לוקס יא אן געצונט ווערט · אויף דז עש אויף איינן ליכטר געזעצט ווערט · דען עש איז ניכטס ור
בורגן דז ניט אופנבאר ווערדע · אונ׳ איז ניכטס הייםליכם · דז ניט הרבור קומע · ווער
אורן הוט צו הארן דער האר · אונ׳ ער שפרך צו אין · זעכט צו וואש איר הארט · מיט וועלכרליי
לוקס ח מאס איר מעסיט · ווערט מן אויך מעסן · אונ׳ מן ווערט נאך צו געבן אויך די איר דש הארט
דען ווער דא הוט דעם ווערט מן געבן׳ אונ׳ ווער ניט הוט בון דעם ווערט מן נעמן אויך דז ער
הוט ·, אונ׳ ער שפרך צו אין · דש רייך גאטס הוט זיך אלזו · אז ווען איין
מענש זאמן אויפס לנד ווערפט אונ׳ שלאפט׳ אונ׳ שטיט אויף נכט אונ׳ טג אונ׳ דער זאמן גיט
מטעוס יג לוקס ח אויף אונ׳ גרויט דש ערס ניט וויים · דען די ערד ברענגט בון איר זעלבס צום ערשטן דש
גראז · דרנאך די עהרין דרנאך דען וואלן ווייצן אין דען עהרין · ווען זי אבר די ורוכט ברענגט
הוט׳ זו שיקט ער בלד די זיכלן הין׳ דען די ערנד איז דא ·, אונ׳ ער שפרך
וועם וועלן מיר דס רייך גאטס ור גלייכן · אונ׳ דורך וועלך גלייכנים וועלן מיר עש בור בילדן
גלייך ווי איין זענף קורן ווען דש געזעט ווערט אויפס לנד · דז איסטם דש קליינסט אונטר אלן
זאמן אויף ערדן · אונ׳ ווען עש געזעט איז דא נימט עש צו אונ׳ ווערט גרעסר דען אלי קרויט
קרויטר · אונ׳ געווינט גרוסי צווייגן · אזו · דש די בוגל אונטר דעם הימל אונטר זיינם שאטן
וואנן קונן ·, אונ׳ דורך ויל זולכי גלייכנים זאגט ער אין דש ווארט נאך דעם
זי עש הארן קונטן · אונ׳ אן גלייכנים רעדיט ער ניכטס צו אין׳ אבר אין זונדרהייט לעגט ערס
זיינן יונגרין אלס אויס · אונ׳ אן דעם זעלבינגן טג דעם אובנטס · שפרך ער צו אין · לוסט
מטעוס ח לוקס ח אונס היניבר וארן · אונ׳ זי נאמן אין ווי ער שון דא וואר אים שיף · אונ׳ וואארן מיר שיף בייא
אים ·, אונ׳ עש ערהוב זיך איין גרוסר ווינט ווערבל · אונ׳ ווארף די
וועלן אין דש שיף · אלזו דז דש שיף בול ווארד · אונ׳ ער וואר הינטן אויף דעם שיף אונ׳
שליף אויף איינם קיסן · אונ׳ זי וועקטן אין אויף אונ׳ שפרכן · מייסטר · ורגעסטו ניכטס
דרנאך דש מיר ור דערבן · אונ׳ ער שטונד אויף אונ׳ בדרויעט דעם ווינט אונ׳ שפרך צו דעם
מיר · שווייג שטיל אונ׳ ור שטומע · אונ׳ דער ווינט לעגט זיך · אונ׳ ווארד איין גרוסי שטיל ·
אונ׳ ער שפרך צו אין · ווי זייט איר זא פורכטסם · ווי דז איר קיינן גלויבן הבט · אונ׳ זי
בורכטן זיך זער · אונ׳ שפרכן אונטר אנגדר · ווער איז דער · דען ווינט אונ׳ מיר געהארכט אים
געהארשים ·

דאש בֿינפֿט קפיטל

אונ׳ זי קאמן יענסייט דעם מערס אין די געגניט גד · אונ׳ אז ער אויס דעם שיף
טראט · ליף אים אזו בלד אנטקיגן אויס דען גרעבירן איין בזעסן מענש
מטעוס ח לוקס ח בון איינם אום ריינן גייסט דער זייני וואנונג אין דען גרעבירן הט · אונ׳
ניאנט קאנט אין בינדן אויך ניט מיט קיטן · דען ער וואר אופט מיט וועסלן אונ׳ קיטן געבונדן

גיווצן אונ העט די קיטן צו ריסן אונ די פֿעסל צו ריבן ׳ אונ נימנט קונט אין צעמן ׳ אונ ער
וואר אל צייט בייד טג אונ נכט אויף דען בערגן אונ אין דען גרעבירן׳ שרייא אונ שלוג זיך
מיט שטיינן ׳ דא ער אבר ישוע זאך בון ווערנס ׳ ליף ער צו אונ ויל בור אים נידר ׳ שריי
לויט אונ שפרך׳ ווש הב איך מיט דיר צו טון או ישוע דו זון דעם אלר האכסטן איך בישווער
דיך ביי גוט דש דו מיך ניט קוועלסט ׳ ער אבר שפרך צו אים ׳ פֿאר אויס דו אונ זויבר גייסט
בון דעם מענשן ׳ אונ ער ורעגיט אין ׳ ווי הייסטו ׳ אונ ער אנטוורט אונ שפרך ׳ לעגיאון
הייס איך ׳ דען אונזר איז ויל ׳ אונ ער בעט אין זיר דש ער זי ניט אויש דער געגינן
גיניט טריב ׳ אונ' עש וואר דא זעלבס אן דען בערגן איין גרוסי הערד זויא
אן דער וויד ׳ אונ די טויבל בעטן אין אלי אונ שפרכן ׳ לום אונס אין די זויא ווערן ׳ אונ' אז
באלד ערלויביט אין ישוע ׳ דא פֿורן די אונ זויבירן גייסט אויס אונ פֿורן אין די זויא ׳ אונ' די
הערד שטירצט זיך מיט איינם שטורם אינם מער ׳ איר וואר אבר ביי צוויא טויזנט ׳ אונ
ערזאפֿן אים מער ׳ אונ די הירטן ולוהן ׳ אונ ור קונדיגטן דש אין דער שטאט אונ' אויף
דעם לנד ׳ אונ די גינגן היניוס צו זעהן ווש דא גישעהן וואר ׳ אונ קאמן צו ישוע אונ זאכן
דען בידעסינן דער די לעגיאון גיהבט העט דז ער זאס אונ וואר ביקליידיט אונ ור נונפֿטיג
אונ בורכטן זיך ׳ אונ די עש גיזעהן העטן זאגטן אין ווש דעם בידעסנן ווידר פֿארן וואר׳
אונ בון דען זויען ׳ אונ די ויגגן אן אונ בעטן אין דש ער אויש אירן גיגיט צאג ׳
אונ דא ער אין דש שיף טראט בעט אין דער בידעסן דז ער מוכט ביי אים זיין׳ אבר ישוע
ליס עש אים ניט צו׳ זונדר שפרך צו אים גי הין אין דיין הויס אונ צו דען דיינן אונ ורקונדיג
אין ווי גרוס וואל טאט דיר דער הער טאן אונ זיך דיין ערברימט הוט ׳ אונ ער גינג הין אונ
ויגג אן אויס צו רופֿן אין דען צעהן שטעטן ׳ ווי גרוסי וואל טאט אים ישוע גיטון העט ׳ אונ
אידרמן ור וואונדרט זיך ׳ אונ דא ישוע ווידר היניובר בור אים שיף
אר זאמלט זיך ויל בולקס צו אים אונ'וואר אן דעם מער ׳ אונ' זיך דא קאם דער אוברשטן מתעוס ט לוקס ח
איינר בון דער שול ׳ מיט נמן יאיר ׳ אונ דא ער אין זך ׳ ויל ער אים צו בויסן אונ'בעט אין
זיר אונ' שפרך ׳ מיין טוכטר איז אין דען לעצטן צוגן ׳ דו וואלסט קומן אונ'דיין הנט אויף
זי לייגן דש זי גיזונט ווערד אונ'לעבע ׳ אונ'ער גינג הין מיט אים ׳ אונ' עש בולגיט אים ויל
בולקס נוך ׳ אונ' זי דרונגן אין ׳ אונ'דא וואר איין וויב דש העט דען בלוט
גנג צוועלף יאר גיהט אונ'ויל ערליטן בון וילן ערצטן אונ'הט אל איר גוט דרויבר ור צערט אונ'
העלף זי ניכטס ׳ זונדר ויל מיר ווארד עש ערגיר מיט איר ׳ דא זי בון ישוע הארט ׳ קאם זי
אים בולק בון הינטן צו ׳ אונ' רוריט זיין קלייד אן ׳ דען זי שפרך ׳ ווען איך נור זיין קלייד
המכט אן רוירן דא ווארד איך גיזונט ׳ אונ'אז באלד ור טרוקיט דער ברון אירס בלוטס ׳ אונ'
זי בוליטס אם לייב דש זי בון אירר פלאג וואר גיזונט ווארדן ׳ אונ'
ישוע בוליטס אז באלד אן אים זעלבס די קראפֿט די בון אים אויס גנגן וואר ׳ אונ' ווענדיט זיך
אוים אונטר דעם בולק אונ'שפרך ווער הוט מיין קליידר אן גירוירט ׳ אונ' די יונגר שפרכן
צו אים ׳ דו זיכסט דש דיך דש בולק דרינגט ׳ אונ'שפריכסט ווער הוט מיך אן גירוירט ׳ אונ'
ער זאך זיך אוים נוך דער די דש גיטון הט ׳ דש וויב אבר בורכט זיך אונ' ציטרט ׳ דען זי
וואוסט ווש אן איר גישעהן ווער ׳ קאם אונ' ויל בור אים נידר אונ' זגט אים די גנצי וואר הייט׳
ער שפרך אבר צו איר ׳ מיין טוכטר ׳ דיין גלויב הוט דיך גיזונט גימכט ׳ גיא הין מיט ורידן

אונ זיי גיזונט בון דיינר פלאג ׳ דא ער נאך אזו רידיט קאמן עטליך
בון דען אוברשטן דער שול אונ שפרכן ׳ דיין טוכטר איז גישטורבן ווש מועסטו וייטר דען
מייסטר ׳ ישוע אבר הארט באלד די ריד די דא גיזגט ווארד ׳ אונ שפרך צו דעם אוברשטן
דער שול ׳ בורכט דיך ניט גלויב נור ׳ אונ ליס נימנט אים נוך בולגן ׳ דען פעטרוס אונ יעקב
אונ יוחנן זיינן ברודר ׳ אונ ער קאם אין דש הויז דעם אוברשטן דער שול ׳ אונ זאך דש
גיטומל אונ די דא זיר וויינטן אונ הולטן ׳ אונ ער גינג היניין אונ שפרך צו אין ׳ ווש טומלט
אונ וויינט איר ׳ דש קינד איז ניט גישטורבן זונדר עש שלופֿט ׳ אונ די ור לכטן אין ׳ אונ'
טרייב די אלי אויס ׳ אונ נאם מיט זיך דען ואטר דעם קינדס אונ די מוטר אונ די ביי אים
וואַרן אונ גינג היניין דא דש קינד לאג ׳ אונ גריף דש קינד ביי דער הנט אונ שפרך צו איר
טליתא קומי ׳ דש איז ור דאלמעטשט ׳ מיידלי איך זג דיר שטיא אויף ׳ אונ אז באלד שטונד דש
מיידלן אויף אונ וונדלט ׳ עש וואר אבר צוועלף יאר אלט ׳ אונ די ענטזעצטן זיך איבר די
מאס ׳ אונ ער ור בוט אין הרט דז עש נימנט וויסן זולט אונ זאגט די זולטן איר צו עסן געבן ׳

דש זעכסט קפיטל

אונ ער גינג אויס בון דנן ׳ אונ קאם אין זיין ואטר לנד ׳ אונ זיינר יונגר בולגיטן
מתעוס יג לוקס ד יוהניס ד אים נאך ׳ אונ דא דער שבת קאם ׳ הוב ער אן צו לערנן אין אירר שול ׳
אונ ויל די עש הארטן ור וואונדרטן זיך זייער לער אונ שפרכן׳ וואו הער
קומט דעם זעלכס׳ אונ ווש ווייסהייט איס ׳ די אים געבן איז ׳ אונ זעלכי טאטן די דורך
זייני הענד גישעהן ׳ איז ער ניט דער צימר מן מריס זון׳ אונ דער ברודר יעקב אונ יוסף
אונ יהודה אונ שמעון ׳ זיין ניט אויך זייני שוועסטרן אהי ביי אונס ׳ אונ די ערגרטן זיך
אן אים ׳ ישוע אבר שפרך צו אין ׳ איין פרופֿיט גילט נירגנט ווייניגר דען דא היים אונ ביי
דען זיינן ׳ אונ ער קונט אלדא ניט איין אייניגי טאט טון ׳ דען ווייניג זיכן לייגט ער די הענד
אויף אונ היילט די ׳ אונ ער ור וואונדרט זיך אירס אן גלויבנס ׳ אונ ער גינג
מתעוס י לוקס ט אוים הער אין די שטעט אים קרייס אונ לערט ׳ אונ ער בירוף די צוועלף ׳ אונ הוב אן אונ
זנט די אלי צוויא אונ צוויא ׳ אונ גאב אין מכט איבר די אונ זויבירן גייסטר ׳ אונ גבוט אין
דש זי ניקס ביי זיך טרוגן דען איין שטאב ׳ קיין טאש ׳ קיין ברוט ׳ קיין געלט אים גירטל ׳
זונדר גישוכט ׳ אונ דש זי ניט צווען רוק אן ציגן ׳ אונ שפרך צו אין ׳ וואו איר אין איין
הויס גין ווערט ׳ דא בלייבט אינן ׳ ביס איר בון דנן ציכט ׳ אונ וועלכי אויך ניט אויף נעמן
לוקס י נוך אויך הארן ׳ דא גיט בון דנן הרויס ׳ אונ שוטעלט דען שטויב אב בון אוירן פֿויסן ׳ צו
איינם צויגנים איבר די ׳ איך זג אייך ווארליך עס וירט סדום אונ עמורה אם יונגסטן גיריכט
טרעגליכר ערגין ׳ דען דעזלביגר שטט ׳ אונ די גינגן אויס אונ פרדיגטן ׳ מן
מתעוס יד לוקס ט זולט זיך בעסירן ׳ אונ טריבן ויל טויבל אויס ׳ אונ זלבטן ויל זיכן מיט אויל אונ מכטן די גיזונט ׳
אונ עש קאם בור דען קוניג הרודוס דען זיין נמן וואר נון ביקנט ׳ אונ ער
שפרך יוחנן דער טויפֿר איז בון דען טוטן אויף ערשטנדין ׳ דארום איז זיין טון דא גיוולדיג׳
עטליך אבר שפרכן ער איז אליהו ׳ עטליך אבר ער איז איין פרופֿיט ׳ אודר איינר בון דען
פרופֿיטן ׳ דא עש אבר הרודוס הארט ׳ שפרך ער ׳ ער איסט יוחנן ׳ דען איך ענטהויבט
הב ׳ דער איז בון דען טוטן אויף ערשטנדין ׳ ער אבר הרודוס הט
אויס גיזנט אונ יוחנן גיבנגין אונ אינס גיבענקנים גילייגט אוים הורודיאס ווילן זיינס ברודרס

פיליפוס ווייב׳ דען ער הט זי גענומען · יוחנן אבר שפרך צו הורודוס · עש איז ניט רעכט דאש
דו דיינס ברודרס ווייב הוסט · הורודוס אבר שטעלט אים נאך · אונ׳ וואלט אין טויטן · אונ׳ מקרא יח
קונט ניט · הורודוס אבר בורכט יוחנן · דען ער וואוסט דש ער איין פרומר הייליגר מן וואר ·
אונ׳ ביהיעלט אין · אונ׳ געהורכיט אים אין וויל זכן · אונ׳ הורט אין גערן · אונ׳ עש
קאם איין גילעגנר טאג · דש הורודוס אויף זיינם יאר טאג איין אובענט מאל גאב דען אוברשטן
אונ׳ הויבט לייטן אונ׳ בויר נעמסטן אין גלילא · דא טראט היניין די טאכטר דער הורודוס אונ׳
טאנצט · אונ׳ געביל דעם הורודוס אונ׳ דען די אם טיש זאסן וואל · דא שפרך דער קוניג צום
מיידלן · ביט בון מיר וואש דו ווילט · איך וויל דירס געבן · אונ׳ שוואור איר איין אייד · וואש דו
וווירסט בון מיר ביטן וויל איך דיר געבן · ביז אן די העלפט מיינס קוניג רייכס · די גינג היניין
אונ׳ שפרך צו אירר מוטר · וואש זול איך ביטן · די שפרך · דש הויבט יוחנן דעם טויפערס ·
אונ׳ די גינג בלד היניין מיט איל צום קוניג · באט אונ׳ שפרך · איך וויל · דש דו מיר געבסט ·
אויצט דא בלד אויף איין שיסל · דש הויבט יוחנן דעם טויפרס · דער קוניג וואר ביטרויבט ·
אונ׳ אום דעם איידס ווילן · אונ׳ דער די אם טיש זאסן · וואלט ער די ניט לאסן איין ועל ביט
טון · אונ׳ בלד שיקט הין דער קוניג דען הענקר אונ׳ לים זיין הויבט הער ברענגן ·
דער גינג הין · אונ׳ ענט הויפטעט אין אים געפענקנים · אונ׳ טרוג הער זיין הויבט
אויף איינר שיסל · אונ׳ גאבם דעם מיידלן · אונ׳ דש מיידלן גאבם אירר מוטר ·
· אונ׳ דא דאש זייני יונגר הורטן · קאמן זי צו זמען · אונ׳ נאמן זיינן לייב אונ׳ לייגטן
אין אין איין גראב · אונ׳ די אפוסטל קאמן צו זמען צו ישוע · אונ׳ ור קונדיגטן
אים דש אלים אונ׳ וואש זי טון אונ׳ געלערט העטן · אונ׳ ער שפרך צו אין · לוסט אונש ביזונדרס
אין איין וואוסטן גין אונ׳ רואיט איין וויניג · דען איר וואורן ויל די אב אונ׳ צו גינגן · אונ׳ הטן
ניט צייט גינוק צו עסן · אונ׳ ער פור דא אין איינם שיף צו איינר וואוסטן ביזונדרס אונ׳ דש
בולק זאך די וועק ועורן · אונ׳ ויל קנטן אין · אונ׳ ליפן דא זעלבסט הין מיט אנגדר צו פוס אויס
אלן שטעטן אונ׳ קאמן אים צו בור אונ׳ קאמן צו אים · אונ׳ ישוע גינג הרוים · אונ׳ זאך דאש מתאו ח
גרוס בולק אונ׳ עש יאמרט אין דער זעלבן · דען זי וואורן ווי די שאף די קיין הירטן הבן ·
אונ׳ ויננ אן איין לערנ פרדיגן · דא נון דער טאג פסט דא הין וואר טראטן
זייני יונגר צו אים אונ׳ שפרכן עש איז וואוסט היא אונ׳ דער טאג איז נון דא הין · לאס די בון מתאוס יד
דיר דש זי הין גין אויס הער אין די דערפר אונ׳ מערק · אונ׳ קויפן אין ברוט · דען זי האבן לוקס ד
ניכטס צו עסן · ישוע אבר אנטוורטט אונ׳ שפרך צו אין · געבט איר אין צו עסן · אונ׳ די יוחנן ו
שפרכן צו אים זולן וויר דען הין גין אונ׳ צווי הונדרט פפעניג ווערד ברוט קויפן אונ׳ אין צו
עסן געבן · ער אבר שפרך צו אין · ווי ויל ברוט הבט איר · גיט הין אונ׳ זעכט · אונ׳ דא זי עס
ערקונדיגט הטן · שפרכן זי בונף · אונ׳ צווי ויש · אונ׳ ער געבוט אין דז זי זיך אלי זעצן בייא
טיש ווייז אויף דש גרוני גראז · אונ׳ זי זצטן זיך נאך שיכטן אי הונדרט אונ׳ הונדרט · בונפציג
אונ׳ בונפציק · אונ׳ ער נאם די בונף ברוט אונ׳ צווי ויש · אונ׳ זאך אויף גען הימל אונ׳ שפרך
דען זעגן אונ׳ בראך די ברוט אונ׳ גב זי דען יונגרן דש זי אין בור לייגטן · אונ׳ די צווי ויש
טיילט ער אונטר זי אלי · אונ׳ זי אסן אלי אונ׳ וואורדן זט · אונ׳ די הובן אויף די ברוקן צוועלף
קארב בול · אונ׳ בון דען ויש · אונ׳ די דא געסן הטן דער וואר בונף טויזנט מאן · מתאוס יד
אונ׳ אז בלד טרייב ער זייני יונגר דש זי אין דש שיף טראטן אונ׳

בור אים היניבר פורן גען בית צידה · ביז דז ער דש בולק בון זיך לים · אונ׳ דא ער זי בון
זיך געשפיט הט · גינג ער הין אויף איינן בערג צו בעטן · אונ׳ אם אובנט וואר דש שיף
מיטן אויף דעם מיר אונ׳ ער אויף דעם לנד אליין · אונ׳ ער זך דש זי נוט לידן אים רודירן
דען דער ווינט וואר אין אנקיגן · אונ׳ אום די וירדי וואכט דער נכט · קאם ער צו אין · אונ׳
וונדילט אויף דעם מיר · אונ׳ ער וואלט בור אין אובר גין · אונ׳ דא זי אין זאכן אויף דעם
מיר וונדלן · מיינטן זי עש ווער איין געשפענסט אונ׳ שריאן · דען זי זאכן אין אלי · אונ׳
ערשראקן · אבר אז בלד רידיט ער מיט אין · אונ׳ שפרך צו אין · זייט געטראסט · איך בינס
בארכט אייך ניט · אונ׳ טראט צו אין אינס שיף · אונ׳ דער ווינט לייגט זיך · אונ׳ זי אנטזצטן
אונ׳ ור וואונדרטן זיך אובר די מאס · דען זי וואורן ניכטס ור שטענדיגר וואורדן אובר דען
ברוטן · אונ׳ איר הערץ וואר ור שטריט · אונ׳
דא זי היניבר געבארן וואורן · קאמן זי אין דש לנד גנוסרי · אונ׳ בורן אן · אונ׳ דא זי אויש
דעם שיף טראטן · אז בלד קנטן זי אין · אונ׳ ליפן אין די אום ליגנדי לענדר · אונ׳ הובן אן
די קרנקן אום הער צו בורן אויף בעטן · וואו זי הארטן דש ער וואר · אונ׳ וואו ער אין די
מערק אודר שטעט אודר דורף איין גינג · דא לייגטן זי די קרנקן אויף דען מרק · אונ׳ באטן
אין · דש זי נור דען זוים זיינס קליידס אן רורן מעכטן · אונ׳ אלי די אין אן
רורטן · וואורדן געזונט ·

דש זיבעדי קפיטל

אונ׳ עש קאמן צו אים די פרושייער · אונ׳ עטליך בון דען שריפט געלערטן · די
בון ירושלים קומן וואורן · אונ׳ דא זי זכן עטליך זיינר יונגר מיט געמיינן
מתאוס יח דש איז׳ מיט און געוואשן הענדן דש ברוט עסן · ור שפרכן זי עש · דען
די פרושייער אונ׳ אלי יודן עסן ניט · זי וואשן דען די הענד מנך מאל · הלטן אלזו די אויף זעצונג
דער עלטסטן · אונ׳ ווען זי בום מרק קומן עסן זי ניט · זי וואשן זיך דען · אונ׳ דעם דינגס איז
ויל דש זי צו הלטן הבן אן גינומן · בון טרינק בעכן אונ׳ קרוגן · אונ׳ ערן געפעסן אונ׳ טישן
צו וואשן · דא ורעגטן אין נון די פרושייער אונ׳ שריפט געלערטן · ווארום וונדלן
זייני יונגר ניט נאך דען אויף זעצן דער עלטסטן · זונדרן עסן דש ברוט מיט און געוואשן
הענדן · ער אבר אנטווארט אונ׳ שפרך צו אין · וואול פיין הוט בון אייך הייכלירן ישעיה
וויס זגט · ווי געשריבן שטייט · דיס בולק אירט מיך מיט דען לעפצן · אבר איר הערץ איז
ווער בון מיר בור געבליך אבר אים דש זי מיר דינן די וויל זי לערן דא לערי לער די ניכטס איז
דען מענשן געבוט · איר ור לוסט די געבוט גוטס · אונ׳ הלט דער מענשן אויף זעץ · בון קריגן
אונ׳ טרינק פעסן צו וואשן · אונ׳ דיס גלייכן טוט איר ויל ·
שמות כ ויקרא כ אונ׳ ער שפרך צו אין ווי פיין הט איר גוטס געבוט ורווארפן אויף דש איר אייער אויף זעץ
הלטט · דען משה הוט גיזגט דו זולט ואטר אונ׳ מוטר אירן · אונ׳ ווער ואטר אונ׳ מוטר ולוכט דער
זול דעם טוטס שטערבן · איר אבר זגט איין מענש זול זגן צו ואטר אונ׳ מוטר · קרבן · דש איז
עש אישט גוט געבן דש דיר זולט בון מיר צו נוץ קומן · אונ׳ אלזו לוסט איר אין בורט אין ניכטס
טון זיינם ואטר אודר זיינר מוטר · אונ׳ איר מכט צו ניכט גוטס ווארט דורך אייער אויף זעץ

די איר אויך גיזעגנט הבט · אונ׳ דעם גלייכן טוט איר ויל · אונ׳ ער רופֿט צו זיך
דש גנצי וולק אונ׳ שפרך צו אין · הערט מיר אלי צו אונ׳ ורנעמט מיך · עש איזט ניכץ אויסר
מטעוס יה דעם מענשן דש אין קנט גימיין מכן דז עש אין אין גיט · זונדר דש בון אים אויס גיט · דש
איזט דש דען מענשן גימיין מכט · הוט אימנט אורן צו הערן דער הער · אונ׳ דא ער בון
דעם וולק איינס הויז קאם · ורעגטן אין זייני יונגר אויס דיס גלייכנים · אונ׳ ער שפרך צו אין ·
זייט איר דען אויך זא אין ורשטענדיג · ורנעמט איר נוך ניט · דש אלס וואש אויסן איזט אונ׳
אין דעם מענשן גיט דש קאן ניט גימיין מכן · דען עש גיט ניט אין זיין הערץ זונדר אין דען
בויך · אונ׳ גיט אויס דורך דען נטירליכן גנג דער אלי שפייז אויס ועגיט · אונ׳ ער שפרך
מטעוס יה וואש אויס דען מענשן גיט דש מכט דען מענשן גימיין · דען בון אינן אויש דעם הערצן דער
מענשן גין הרויס באזי גידנקן · אי ברוך · הורירייא · מארט · דיבירייא · גייץ · שלקהייט · ליסטי
גייהייט · שלקס אויג · גוטס לעסטירונג · הופֿרט · טארהייט · אלי דיזי באזי שטוק גין בון אינן
הרויס אונ׳ מכן דען מענשן גימיין · אונ׳ ער שטונד אויף אונ׳ גינג בון דנן אין די גרעניץ
צור אונ׳ צידון אונ׳ גינג אין איין הויז אונ׳ וואלט ניאמנט וויסן לאסן אונ׳ קונט דאך ניט ורבורגן
זיין · דען איין וויב די הט בון אים גיהארט · וועלכר טאכטרלין איין אונזויבירן גייסט הט
אונ׳ די קאם אונ׳ ויל נידר צו זיינן בויסן · אונ׳ עס וואש איין היידניש וויב בון סירופֿעניץ · אונ׳
די באט אין דש ער דען טויבל בון אירר טוכטר אויס טריב · ישוע אבר שפרך צו איר · לאס צו
ואר די קינדר זאט ווערדן · עש איזט ניט זיין דש מן דער קינדר ברויט נעם אונ׳ ווערפֿס
ואר די הונד · די אנטוואורט אבר אונ׳ שפרך צו אים · יא הער אבר דאך עסן די הונטלין
אונטר דעם טיש בון דען ברוזמן דער קינדר · אונ׳ ער שפרך צו איר · אום דעם ווארטס
ווילן · זא גי הין דער טויבל איזט בון דיינר טוכטר אויס גיבֿרן · אונ׳ די גינג הין אין איר הויז
אונ׳ ונד דש דער טויבל וואר אויס גיבֿארן · אונ׳ די טאכטר אויף דען בעט ליגן ·
אונ׳ דא ער ווידר אויס גינג בון דען גרעניצן צור אונ׳ צידון · קאם ער אן דש גלילאשן מער
מיטן אונטר דיא גרעניץ דער צעהן שטעט · אונ׳ זי ברכטן צו אים איינן טויבן דער רידט
שווערליך · אונ׳ זיא באטן אין · דש ער די הנט אויף אין ליגט · אונ׳ ער נאם אין בון דעם
וולק בישונדרס · אונ׳ ליגט אים די ויננר אין די אורן · אונ׳ שפוירצט אונ׳ רורט זייני צונג ·
אונ׳ זאך אויף קגן הימל · זויפֿצט אונ׳ שפרך צו אים · הפתח · דש איז · טו דיך אויף · אונ׳
אלז בלד טאטן זיך זייני אורן אויף · אונ׳ דש בנד זיינר צונגן וואר לוס · אונ׳ רידט רעכט ·
אונ׳ ער ור בוט אין · די זולטענס ניאמנט זאגן · אי מיר ער אבר ור בוט · אי מיר די עש אויס
ברייטטן אונ׳ ור וואונדרטן זיך אויבר די מאס אונ׳ שפרכן · ער הוט אלס וואל אויס גיריכט
די טויבן הוט ער הארן גימכט · אונ׳ די שפראך לוזן רידן ·

דש אכטי קפיטל

צוּר דער צייט דא ויל בולקס דא וואר · אונ׳ הטן ניט צו עסן · ריף ישוע זייני יונגיר
צו זיך אונ׳ שפרך צו אין · מיך יאמערט דעם בולקס · דען זי הבן נון דריי טאג
ביי מיר בֿיהרט · אונ׳ הבן ניקס צו עסן · אונ׳ ווען איך זי אין געסן בון מיר הייס
לס גין · זא ווערדן זי אויף דעם וועג ור שמאכטן · דען עטליכי ווארן בון פֿערן קומן · זייני
יונגר אנטוורטן אים · וואו הער נעמן מיר ברוט היא אין דער וואוסטן · דש מיר די זעטיגן ·

אונ׳ ער ורגנט זי ווי ויל הבט איר ברוטס · די שפרכן זיבן · אונ׳ ער גיבוט דעם בולק דש זי
זיך אויף די ערדן לעגירטן · אונ׳ ער נאם די זיבן ברוט אונ׳ דנקיט אונ׳ ברך זי אונ׳ גאב זי
מטיעוס יה דיין יונגירן דש זי דעם בולק בֿור ליגטן · אונ׳ זי ליגטן דעם בולק בֿור אונ׳ הטן איין וויניג
מטיעוס יו וישלין · אונ׳ ער זעגינט זי אונ׳ היס דס זי די אויך בֿור טרוגן · די אסן אבר אונ׳ ווארדן זט ·
לוקס יב אונ׳ הובן די אויבירגן ברוקן אויף זיבן קארב · אונ׳ איר וואר ביי וויר טויזנט די דא געסן
הטן אונ׳ ער לים זי בון זיך · אונ׳ אז בלד טראט ער אין איין שיף מיט
זיינן יונגירן אונ׳ קאם אין די גיגנד דאלמנוטא · אונ׳ די פרושיער גינגן הרויס אונ׳ ויינגן
אן זיך מיט אים צו בידבראגן · ור זוכטן אין אונ׳ בֿיגערטן מן אים איין צייכן בום הימל · אונ׳
ער ערזויפֿצט אין זיינם גייסט אונ׳ שפרך · וואש זוכט דוך דיס גישלעכט צייכן · וואורליך איך
זג אויך עש ווערט דיזם גישלעכט קיין צייכן גיבן · אונ׳ ער לים זי אונ׳ טראט ווידר אום אין
דש שיף אונ׳ בֿור הרויבר · אונ׳ זי ור געסן ברוט מיט זיך צו נעמן ·
אונ׳ הטן ניט מער מיט זיך אים שיף דען איין ברוט · אונ׳ ער גיבוט אין אונ׳ שפרך שויעט
צו אונ׳ זעכט אויך בֿור דעם זויער טייג דער פרושיר אונ׳ בֿור דען זויער טייג הרודוס
אונ׳ זי גידאכטן הין אונ׳ הר ווידר אונ׳ שפרכן אונטר אננדר דש איז דס מיר ניט ברוט הבן
אונ׳ ישוע ור נאם דש אונ׳ שפרך צו אין · וואש ביקומרט איר אויך דוך דז איר ניט ברוט הט
ור נעמיט איר נוך ניכטס · אונ׳ זייט איר נוך ניט ור שטענדיג · הבט איר נוך איין ור שטרט
הערץ אין אויך · הבט אויגן אונ׳ זעכט ניט · אונ׳ הבט אורן אונ׳ הארט ניט · אונ׳ דענקט ניט
דראן דא איך בֿונף ברוט בראך אונטר בֿונף טויזנט · ווי ויל קארב ואל ברוקן הובט איר דא
אויף · די שפרכן צוועלף · דא איך אבר די זיבן בראך אונטר די ויר טויזנט · ווי ויל קארב
פֿול ברוקן הובט איר דא אויף · די שפרכן זיבן · אונ׳ ער שפרך צו אין ווי ור נעמט איר דען
ניכטס · אונ׳ ער קאם קגן בית צידה · אונ׳ די ברכטן צו אים איינן
בלינדן אונ׳ באטן אין דש ער אין אן רוירט · אונ׳ ער נאם דען בלינדן ביי דער הנט · אונ׳
בֿירט אין הינויס בֿור דען פֿלעקן אונ׳ שפוירצט אין זיין אויגן · אונ׳ ליגט זייני הנט אויף אין
אונ׳ ורגט אין · אוב ער איכט זעך · אונ׳ ער זך אויף אונ׳ שפרך · איך זיך די לויט דא הער
גין · אלס אוב איך בוים זעך · דארנוך ליגט ער אבר מאל די הענד אויף זייני אויגן · אונ׳
מכט אין זעהנד · אונ׳ ער וואר ווידר צו רעכט ברכט · אונ׳ זאך שרף אלר ליין · אונ׳ ער
שיקט אין היים אונ׳ שפרך · גי ניט היניין אין דען פֿלעקן · אונ׳ זג עש אויך ניאמנט דרינן ·
אונ׳ ישוע גינג אויס אונ׳ זייני יונגר · אין די מערק דער שטאט קיסר
פֿיליפי · אונ׳ אויף דעם וועג ורגט ער זייני יונגר אונ׳ שפרך צו אין · ווער זגן די לויט דש
מטעוס יו איך זיי · די אנטוורטן · די זגן · דו זייסט יוחנן דער טויפֿר · עטליך זגן דו זייסט אליהו ·
לוקס ח עטליך דו זייסט דער פרופֿיטן איינר · אונ׳ שפרך צו אין · איר אבר · ווער זגט איר דש איך
זיי · דא אנטוורט פעטרוס אונ׳ שפרך צו אים · דו ביסט קריסטוס · אונ׳ ער בידרויעט זי
משיה דש זי ניאמנט בון אים זגן זולטן · אונ׳ הוב אן זי צו לערן · דעם מענשן זון מוס ויל לידן אונ׳
ור ווארפֿן ווערדן בון דען עלטסטן אונ׳ הוהן פריסטרן אונ׳ שריפֿט גילערטן · אונ׳ גיטאט
ווערדן · אונ׳ אויבר דריי טג אויף ערשטין · אונ׳ ער רידט דש ווארט ורייא אופֿן באר · אונ׳
פעטרוס נאם אין צו זיך · ויינג אן אים צו ווערן · ער אבר וונט זיך אויס אונ׳ זאך זייני יונגר
אן · אונ׳ בידרויעט פעטרוס אונ׳ שפרך · גי הינטר מיך דו סטן · דען דו מיינסט ניט דש

מטעוס י לוקס ט גאטליך · זונדר דש מענשליך איז · אונ' ער רופיט צו זיך דעם בולק מיט
זיינן יונגירן אונ' שפרך צו אין · ווער מיר וויל נאך בולגן דער ורלייקני זיך זעלבס · אונ'
מטיעוס י לוקס ט נעם זיין קרויץ אויף זיך אונ' בולגי מיר נאך · דען ווער זיין לעבן וויל ביהאלטן דער ווערטס
ור לירן · אונ' ווער זיין לעבן ור לירט אום מיינן אונ' אומס עבנגילי ווילן דער ווערטס ביהאלטן
· ווש העלפס דען מענשן ווען ער די גנצי וועלט גיווינט · אונ' נעם אן זיינר זילן שאדן · אודר
וואש קן דער מענש געבן דא מיט ער זיין זיל לעזי · ווער זיך אבר מיין אונ' מיינר ווארט
שעמט אונטר דיזם אוי ברעכירישן אונ' זינדיגן גישלעכט · דעם ווערט זיך אויך דעם
מטעוס י לוקס ט מענשן זון שעמן ווען ער קומן ווערט אין דער הערליקייט זיינס ואטרס · מיט דען הייליגן
ענגילן · אונ' ער שפרך צו אין · ווארליך איך זאג אויך · עש שטין עטליך היא די ווערדן דען
טוט ניט שמעקן · ביס דש די זעהן דש רייך גאטיס מיט קרפט קומן ·

דאש נוינד קפיטל

מטעוס יז לוקס ט **אונ** נאך זעקס טגין נאם ישוע צו זיך פעטרוס יעקב אונ' יוחנן · אונ' בוירט
די אויף איינן הוכן בערג ביזונדרס אליין · אונ' ור קלערט זיך בור אין · אונ'
זייני קליידר ווארדן העל אונ' זיר וויים ווי דער שני · דש די קיין פערבר
אויף ערדן קאן זו וויים מכן · אונ' עש ערשין אין אליהו מיט משה · אונ' העטן איין ריד מיט
ישוע · אונ' פעטרוס אנטוורט אונ' שפרך צו ישוע · מייסטר היא איז גוט זיין · וויר וואלן דריי
היטן מכן · דיר איני · משה איני · אונ' אליהו איני · דען ער וואוסט ניט ווש ער רעדט אונ'
זי וואורן זיר ורכטיג · אונ' עש קם איין וואלקן די אובר שאטט זי · אונ' איין שטים ויל אוים
דער וואלקן אונ' שפרך · דש איז מיין ליבר זון געהורכט אים · אונ' באלד דרנאך זאכן זי אוים
זיך · אונ' זאכן ניאנט מיר · דען אליין ישוע ביי אין · דא זי אבר בום בערג
הערעב גינגן ור בוט אין ישוע דס די ניאנט קנן זאלטן ווש די גיזעהן העטן ביז דעם מענשן
זון אויף ער שטינד בון דען טוטן · אונ' די ביהילטן דש ווארט ביי זיך · אונ' ביפרעגטן זיך
אונטר אייננדר · ווש איז דוך דש אויף ערשטין בון דען טוטן · אונ' די ורעגטן אין אונ' שפרכן
· זגן דיך די שריפט גילערטן · דש אליהו מוס ור קומן · ער אנטוורט אבר אונ' שפרך צו
אין · אליה זאל יא דורך זיין צו קונפט אלים ווידר צו רעכט ברענגן · דא צו דעם מענשן זון זאל
ויל לידן אונ' ור אכטט ווערדן · ווי דען גישריבן שטיט · אבר איך זאג אויך אליהו איז קומן
אונ' די הבן אן אים גיטן ווש די וואלטן נאך דעם ווי בון אים גישריבן שטיט ·
מטיעוס יז לוקס ט אונ' ער קום צו זיינן יונגירן אונ' זאך ויל בולקס אום די אונ' שריפט גילערטן
די זיך מיט אים ביברינגטן · אונ' אז באלד דא דש בולק אין זאך · ענטזעצטן די זיך · ליפן צו
אונ' גריסטן אין · אונ' ער ורעגיט די שריפט גילערטן · ווש ביברענגט איר אויך מיט אין ·
איינר אבר אוים דעם בולק אנטוורט אונ' שפרך · מייסטר איך הב מיינן זון הער ברכט צו
דיר · דער הוט איינן שפראך לוזן גייסט · אונ' וואו ער אין ערווישט · זו רייסט ער אין · אונ'
שוימט אונ' קנירשט מיט דען ציינן אונ' ור דארט · איך הב מיט דיינן יונגירן גירעט דש זי
אין אוים טרייבן · אונ' די קונטנס ניכט · ער אנטוורטט אים אבר אונ'
שפרך · או דו און גלויביגס גישלעכט · ווי לנג זאל איך ביי אויך זיין · ווי לנג זאל איך מיך מיט
אויך לידן · ברענגט אין הער צו מיר · אונ' זי ברכטן אין הער צו אים · אונ' אז באלד דא אין
דער גייסט זאך רייס ער אין אונ' ויל אויף די ערדן · אונ' וועלציט זיך אונ' שוימיט · ער ורעגיט

דיינן ואטר · ווי לנג איסטס דז אים דאס ווידר וארן איז · ער שפרך בון קינד אויף · אונ'
אופט הוט ער אין אין בויער אונ' וואסר גיווארפן דז ער אין אוים ברעכט · קנסטו אבר ווש ·
דא ערבארים דיך אונזר · אונ' הילף אונס · ישוע אבר שפרך צו אים · ווען דו קנסט גלויבן ·
אלי דינג זיין מיגליך דעם דער דא גלויבט · אונ' אלס באלד שריי דעם קינדס ואטר מיט טרענן
אונ' שפרך · איך גלויב ליבר הער · הילף מיינם אונגלויבן · דא נון ישוע זך ·
דש דש בולק צו ליף · בידרייעט ער דעם אונזויבירן גייסט · אונ' שפרך צו אים · דו שפרוך
לזר אונ' טויבר גייסט · איך גיביט דיר דש דו בון אים אוים פארסט · אונ' פאריסט הין פורט
ניט אין אין · דא שריי ער אונ' רייס אין זער אונ' פור אוים · אונ' ער ווארד אלס ווער ער טוט ·
דש אויך ויל זגטן ער איז טוט · ישוע אבר ערגריף אין ביי דער הנט אונ' ריכטט אין אויף ·
אונ' ער שטונד אויף · אונ' דא ער היים קאם · ורעגטן אין זייני יונגר ביזונדרס · ווארום
קנטן וויר אין ניט אוים טרייבן · אונ' ער שפרך · דיזי ארט קן מיט ניכט אוים וארן · דען
דורך בעטן אונ' וסטן · אונ' די גינגן הין וועק · אונ' וונדילטן דורך גליל · אונ'
ער וואלט ניט דש עש אימנט וויסן זולט · ער לערט אבר זייני יונגר אונ' שפרך צו אין · דעם
מענשן זון ווירט אובר אנטוורט ווערדן אין דער מענשן הענד · אונ' די ווערדן אין טאטן ·
אונ' ווען ער גיטאטט איז · זו ווירט ער אם דריטן טג אויף ערשטין · די אבר ור נאמן דש
ווארט ניט · אונ' פורכטן זיך אין צו ורעגן · אונ' ער קאם קעגן כפר נחום ·
אונ' דא ער דא היים וואר · ורעגט ער די ווש הנדלט איר מיט אייננדר אויף דעם וועג · מטעוס יח לוקס ט
די אבר שוויגן שטיל · דען די הטן מיט אייננדר אויף דעם וועג גיהנדלט ווילכר דער גרעסט
ווער · אונ' ער זצט זיך אונ' רופט דען צוועלבן אונ' שפרך צו אין · זא אימנט וויל דער אירשט
זיין · דער זאל דער לעצט זיין בור אלן אונ' אלר קנעכט · אונ' ער נאם איין קינדליין · אונ'
שטעלט עש היטן אונטר די · אונ' אום ווינג דש זעלביג אונ' שפרך צו אין · ווער איין זולכם
קינדליין אין מיינם נאמן אויף נימט · דער נימט מיך אויף · אונ' ווער מיך אויף נימט · דער
נימט ניט מיך אויף · זונדרן דען דער מיך גיזנט הוט · יוחנן אבר אנטוורט
אים אונ' שפרך · וויר זאכן איינן · דער טריב טויבל אין דיינם נאמן אוים · ווילכר אונס ניט
נאך בולגיט אונ' וויר ור בוטינס אים · דארום דש ער אונס ניט נאך בולגיט · ישוע אבר שפרך
· איר זולטס אים ניט ור ביטן · דען עש איז נימנט · דער איין טאט טוט אין מיינם נאמן · אונ' לוקס ט
מוג באלד איבל בון מיר רידן · ווער ניט ווידר אויך איז · דער איז בור אויך · ווער אבר אויך
טרענקט מיט איינם בעכר וואסרס אין מיינם נאמן · דארום דש איר קריסטוס אן גיהארט · משיח
ווארליך איך זג אויך · עש ווירט אים ניט אן ור גולטן בלייבן · אונ' ווער דער מטעוס יח
קליינן איינן ערגירט · די אן מיך גלויבן · דעם ווער עש בעסר · דש אים איין מול שטיין אן לוקס יז
זיינן הלס גיהענגט ווירד · אונ' אינם מיר גיווארפן ווירד · זו דיך אבר דייני הנט ערגירט ·
זא הויא זי אב · עש איז דיר בעסר · דש דו איין קריפל צום לעבן איין גיסט · דען דש דו צווי
הענד הבסט · אונ' פארסט אין די העל אין דש איביג פויער · דא איר ווארם ניט שטירבט
אונ' איר פויער ניט ור לעשט · ערגירט דיך דיין בוס · זא הויא אין אב · עש איז דיר בעסיר · ישעיה סו
דש דו לאם צום לעבן איין גיסט · דען דש דו צווי בויס הבסט · אונ' ווערדיסט אין די העל
גיווארפן אין דש איביג בויער · דא איר ווארם ניט שטירבט · אונ' איר פויער ניט ור לעשט ·
ערגירט דיך דיין אויג · זא ווירפס בון דיר · עש איז דיר בעסר · דש דו איין אויגיג צום לעבן

אין ניסט / דען דש דו צווי אויגן הבסט / אונ' ווערדסט אין דש העלישי פֿייער גיווארפֿן /
דא איר ווארם ניט שטירבט / אונ' איר פֿייער ניט ור לעשט / עש מוז אלס מיט פֿייער גיזאלצט
ווערדן / אונ' אלים אופפֿר ווירט מיט זאלץ גיזאלצט ווערדן / דש זאלץ איז גוט / דא אבר דש זאלץ ויקרא ב
טום ווירט / ווא מיט ווירט מן וואורצן / הבט זאלץ אין אויך / אונ' הבט וריד אונטר אייננדר /

דש צעהנד קפיטל

אונ ער שטונד אויף אונ' קם בון דנין אין די אורט דעם יודישן לנדס יענסייט מתעוס יט
דעם ירדנס / אונ' דש פֿולק גינג אבר מאל מיט הויפֿן צו אים / אונ' ווי זיינר
גיוואונהייט וואר לערעט ער זי אבר מאל / אונ' די פרושים טראטן צו אים
אונ' ורזוכטן אין אוב דיך איין מן שיידן מאג בון זיינם וייב / אונ' ור זוכטן אין דמיט / ער
אנטווארט אבר אונ' שפרך / וואש הוט אויך משה גיבוטן / די שפרכן משה הוט צו גילאסן איינן דברים כד
שייד בריף צו שרייבן אונ' דיך צו שיידן / ישוע אנטווארט אונ' שפרך צו אין / אויף אייערם
הערצן הערטיקייט ווילן הוט ער אויך דוזן גיבוט גישריבן / אבר בון אן ינג דער קרעאטור
הוט זי גוט גישפֿן איין מענלין אונ' ורווילן / דארום ווערט דער מענש זיינן ואטר אונ' מוטר ברשית א׳ ב׳
לאסן אונ' ווערט זיינם וייב אן הענגן / אונ' ווערדן זיין די צווי איין פֿליש / זא זיין זי נון ניט
צווי / זונדר איין פֿליש / ווש דען גוט צו זאמן גיפֿוגט הוט / זול דער מענש ניט שיידן /
אונ' דא היים ורפֿרגטן אין אבר מאל זייני יונגר אום דש זעלביג / אונ' ער
שפרך צו אין / ווער דיך שיידט בון זיינם וייב אונ' פֿרייעט איין אנדרי / דער בריכט די אי
אן איר / אונ' זא דיך איין וייב שיידט בון אירם מן / אונ' פֿרייעט איינן אנדרן די ברעכט
איר אי / אונ' זי ברכטן קינדלין צו אים דש ער זי אן רורטע / די יונגר
אבר פֿורן די אן די זי טרוגן / דא עש אבר ישוע זאך ווארד ער אונ ווילג אונ' שפרך צו אין מתעוס יט לוקס יח
לוסט די קינדלין צו מיר קומן / אונ' ווערט אין ניט / דען זעלכר איז דש רייך גוטיס /
ווארליך איך זג אויך / ווער דס רייך גוטיס ניט ענפֿפֿנגט אז איין קינדלין / דער ווערט ניט
היניין קומן / אונ' ער אומפֿינג זי אונ' לייגט די הענד אויף זי אונ' זעגנט זי /
אונ' דא ער הינויס גינג ווער אויף דען וועג / ליף איינר בורנן בור / קניאט בור אין אונ' מתעוס יט לוקס יח
ורפֿרגט אין / גוטר מייסטר ווש זול איך טון דס איך דש לעבן ערערבי / אבר ישוע שפרך צו
אים / ווש הייסטו מיך גוט / ניאנט איז גוט דען אליין דער אייניג גוט / דו ווייסט אי די גיבוט
וואל / דו זולסט ניט אי ברעכן / דו זולסט ניט טאטן / דו זולט ניט שטעלן / דו זולסט ניט וואש שמות כב
צייגניס רידן / דו זולסט ניאנט טיישן / איר דיינן ואטר אונ' מוטר / ער אנטוורטט אבר אונ'
שפרך צו אים / מייסטר / דש הב איך אלס גיהלטן בון מיינר יוגנט אויף / אונ' ישוע זאך אין
אן אונ' ליבעט אין אונ' שפרך צו אים / איינס פֿעלט דיר / גיא הין / ור קויף אלים ווש דו הוסט
אונ' גיבס דען ארמן / זא ווערסטו איינן שץ אים הימל הבן / אונ' קום בולג מיר נאך / אונ' נים
דש קרויץ אויף דיך / אונ' ער וואר אבר אן מוטן איבר די ריד / אונ' גינג טרויריג דרבון / דען
ער הט ויל גוטר / אונ' ישוע זאך אום דיך אונ' שפרך צו זיינן יונגרין
ווי שווערליך ווערן די רייכן אין דש רייך גוטיס קומן / די יונגר אבר ענטזעצטן דיך איבר
זיינר ריד / אבר ישוע אנטווארטט ווידר אום אונ' שפרך צו אין / ליבן קינדר ווי שווערליך איז מתעוס יט לוקס יח
דש די דא איר ור טרויאן אויף רייכטום זעלכן איינס רייך גוטס קומן / עס איז לייכטר דש איין
קעמל דורך איין נאדל אור גיא / דען דס איין רייכר אין דש רייך גוטיס קומע / זי ענטזצטן

דיך אבר נאך ויל מיר / אונ' שפרכן אונטר אייננדר / ווער קאן דען זעליג ווערדן / ישוע אבר
זאך זי אן אונ' שפרך / ביי דען מענשן איז עש אונמיגליך אבר ניט ביי גוט דען אלי דינג זיין
מוגליך ביי גוט / דא זגט פעטרוס צו אים דיך / וויר הבן אלים ורלאסן אונ' מתיעוס יט לוקס יח
זיין דיר נאך גיבולגיט / ישוע אנטוורט אונ' שפרך / ווארליך איך זג אויך / עש איז ניאנט
דא ער ור לעסט הויז / אודר ברודר / אודר שוועסטר / אודר ואטר / אודר מוטר / אודר וייב /
אודר קינדר / אודר עקר / אום מיינן ווילן אונ' אום דעם עבאנגליאון ווילן / דער ניט הונדרט
ועלטיג ענפפֿנג איצט אין דיזר צייט / הויזר אונ' ברודר / אונ' שוועסטר / אונ' מוטר / אונ'
קינדר / אונ' עקר / מיט ור בולגונג / אונ' אין דער צו קונפֿטיגן וועלט דש אייביג לעבן / ויל
אבר ווערדן די לעצטן זיין / די די איירשטן זיין / אונ' די איירשטן זיין / די די לעצטן זיין / זי
וואורן אבר אויף דעם וועג / אונ' גינגן היניויף קגן ירושלים / אונ' ישוע גינג בור אין / אונ' זי
ענטזעצטן דיך / בולגטן אים נאך אונ' פֿורכטן דיך / אונ' ישוע נאם אבר מאל מתיעוס יב לוקס יח
צו דיך די צוועלף אונ' זגט אין / ווש אים ווידר וארן ווערד / זעכט וויר גין היניויף קגן ירושלים
/ אונ' דעם מענשן זון ווירט איבר אנטוורט דען הוהן פריסטירן אונ' שריפֿט גילערטן / אונ'
זי ווערדן אין ור דמען צום טוט / אונ' איבר אנטוורטן דען היידן / אונ' די ווערדן אין ור
שפוטן אונ' גייסלן אונ' ור שפייען אונ' טעטן / אונ' אם דריטן טג ווירט ער אויף ערשטין /
דא גינגן צו אים יעקב אונ' יוחנן די זין זבדי אונ' שפרכן / מייסטר וויר מתעוס ך
וואלן דש דו אונס טוסט / ווש וויר דיך ביטן ווערדן / ער שפרך צו אין ווש וואלט איר / דש איך
אויך טו / די שפרכן צו אים / גיב אונס דש וויר זיצן / איינר צו דיינר רעכטן / אונ' איינר צו
דיינר לינקן אין דיינר הערליקייט / ישוע אבר שפרך צו אין / איר וויסט ניט ווש איר ביטעט /
קוינט איר דען קעלך טרינקן דען איך טרינק / אונ' אויך טויפֿן לאסן מיט דער טויף דא איך
מיט טויפֿט ווערד / די שפרכן צו אים / יא וויר קוינן עש וואל / ישוע אבר שפרך צו אין / צוואר
איר ווערט דען קעלך טרינקן / דען איך טרינק / אונ' גיטויפֿט ווערדן מיט דער טויף / דא איך
מיט גיטויפֿט ווערד / צו זיצן אבר צו מיינר רעכטן אונ' צו מיינר לינקן / איז ניט מיינר מכט
אויך צו געבן / זונדר דען עש בירייטט איז /
אונ' דא דאס די צעהן הארטן ווארדן זי אן ווילן איבר יעקב אונ' יוחנן / אבר
ישוע ריפֿט אין אונ' שפרך צו אין / איר וויסט דש אונטר דען היידן / די דא בור הערן גיהלטן
זיין וואלן / די הערשן אונ' די מעכטיגן אונטר אין וארן מיט גיוואלט / אבר אזו זול עש אונטר
אויך ניט זיין / זונדר וועלכר ויל גרוס ווערדן אונטר אויך דער זול אייער דינר זיין / אונ'
וועלכר אונטר אויך ויל דער פֿייר נעמסט ווערדן / דער זול אלר קנעכט זיין / דען אויך דעם
מענשן זון איז ניט קומן דז ער אים דינן לוס / זונדר דש ער דינע / אונ' געבע זיין לעבן צור
בצאלונג בור ויל / אונ' זי קומן קגן יריחו / אונ' דא ער בון יריחו גינג
ער אונ' זייני יונגר אונ' איין גרוס בולק דא זס איין בלינדר בר טימעוס טימעוס זון אם וועג מתעוס ך לוקס יח
אונ' בעטעלט / אונ' דא ער הערט דז עש ישוע בון נצרי וואס / פֿינג ער אן צו שרייאן אונ' זגן
ישוע דו זון דוד ערברים דיך מיין / אונ' ויל בידרויעטן אין ער זולט שטיל שווייגן / ער אבר
שרייא ויל מער / דו זון דוד ערברם דיך מיין / אונ' ישוע שטונד שטיל אונ' ליס אים רופֿן / אונ'
זי ריפֿן דעם בלינדן אונ' שפרכן צו אים / זייא גיטראסט שטיא אויף ער רופֿיט דיר / אונ' ער
ווארף זיין קלייד בון דיך שטונד אויף אונ' קאם צו ישוע / אונ' ישוע אנטוורט אונ' שפרך צו

אים · ווש ווילטו דש איך דיר טון זול · דער בלינדי שפרך צו אים · מייסטער דש איך זעהנד
ווערדע · ישוע אבר שפרך צו אים · גיא היין דיין גלויב הט דיר גיהאלפן · אונ׳ אז בלד וואר
ער זעהנד · אונ׳ וואלגיט אים נוך אויף דעם וועג ·

דאש אילפט קפיטל

מתעוס כא לוקס יט אונ׳ דא זי נהנט צו ירושלים קאמן קען בית פגי · אונ׳ בית עניה אן דען אויל
בערג · זנט ער זיינר יינגיר צווי אונ׳ שפרך צו אין גיט היין אין דען פלעקן
דער בור אויך ליגט · אונ׳ אז בלד וואן איר היין איין קומט · ווערדט איר
ויינדן איין פולין אן גיבונדן אויף וועלכם נאך קיין מענש גיזעסן איז · לוזט עש אב אונ׳ בוירט
עש הער · אונ׳ זו אימנט צו אויך זגן ווערט ווארום טוט איר דאש · זו שפרעכט דער הער
דרף זיין · זו ווערט ערם בלד הער זענדן · די גינגן היין אונ׳ ויונדן דש פולין גיבונדן אן דער
טויר אויסן אויף דער וועגשייד אונ׳ לזעטינט אויף · אונ׳ עטליך די דא שטונדן שפרכן צו
אין · ווש מכט איר דש איר דש פולין אויף לזעט · די זגטן אבר צו אין ווי אין ישוע גיבאטן
הט אונ׳ די ליסנש צו · אונ׳ די בוריטן דש פולין צו ישוע · אונ׳ לייגטן אירי קליידר דרויף אונ׳
ער זעצט זיך דרויף ויל אבר בירייטטן אירי קליידר אויף דען וועג · עטליך היבן צווייגן בון
דען בוימן אונ׳ שטרייעטן די אויף דען וועג · אונ׳ די בורגן בויר גינגן אונ׳ די הרנוך בולגטן
שריאן אונ׳ שפרכן הושיעה נא · גיבענדייט זיי דער דא קומט אין דעם נאמן דעם הערן ·
גיבענדייט זיי דש רייך אונזרם ווטרם דוד דש דא קומט אין דעם נאמן דעם הערן הושיעה
נא אין דער הויך · אונ׳ דער הער צוך איין צו ירושלים אונ׳ גינג אין דען טעמפיל אונ׳
מתיא שם כא ער בזאך אלים · אונ׳ אם אובנט גינג ער היגויס קען בית עניה מיט דען צוועלבן אונ׳ דעם
אנדרן טגים דא ער בון בית עניה גינג הונגירט אין · אונ׳ זאך איינן ויינגן בוים בון ווערנן ·
דער בלעטר הט · דא טרעט ער היין צו אוב ער עטווס דרויף ועגד · אונ׳ דא ער היין צו קאם
ונד ער ניכטס דען נור בלעטר דען עש וואר נוך ניט אום די צייט דש ויינגן זיין זולטן · אונ׳
ישוע אנטוורט אונ׳ שפרך צו אים · נון עסע בון דיר מענט קיין ורוכט אביקליך · אונ׳ די
יינגר הארטן דש · אונ׳ די קאמן גיגן ירושלים אונ׳ ישוע גינג אין דען טעמפיל · וינג
מתיעס כא לוקס יט אן אונ׳ טרייב אויס די ור קויפר אונ׳ קויפר אין דעם טעמפיל · אונ׳ די טיש דער וועכסלר ·
אונ׳ די שטויל דער טויבן קרעמר שטיס ער אום · אונ׳ ליס ניט צו דש אימנט איין גיפעס דורך
דען טעמפיל טרוג אונ׳ ער לערנט אונ׳ שפרך צו אין · שטיט ניט גישריבן · מיין הויז זול הייסן
ישעיה נו איין בעט הויז אלן בולקרן · איר אבר הט איין מערדר גרובן דרויס גימכט · אונ׳ עש קאם
בור די שריפט גילערטן אונ׳ הוהן פריסטר אונ׳ זי טרכטן ווי זי אין אום ברעכטן זי וארכטן
זיך אבר בור אים דען אלס בולק ור וואונדרט זיך זיינר לער · אונ׳ דס אובנטס גינג ער הנויס
בור די שטט אונ׳ אם מורגן גינגן זי בור איבר אונ׳ זכן דען ויינגן בוים דז ער ור דוירט וואר
בים אויף די ווארצל · אונ׳ פעטרוס גידכט דראן אונ׳ שפרך צו אים מייסטר זיך דער ויינגן
בוים דען דו ור ולוכט הוסט דער איז ור דוירט · ישוע אנטוורט אונ׳ שפרך צו אין הבט גלויבן
אן גוט · וואר ליך איך זג אויך ווער צו דיזם בערג שפרעך העב דיך אונ׳ ווערף דיך אינס מיר
אונ׳ צווייבלט ניט אין זיינם הערצן זונדר גלויבט דז עש גישעהן וואור ווז ער זגיט דז וועורדם
אים גישעהן ווש ער זגיט · דארום זג איך אויך אלס ווש איר ביטט אין אייערם גיבעט גלויבט
נור דז איר׳ס עמפפנגן ווערט זו ווערטס אויך ווערדן · אונ׳ ווען איר שטיט אונ׳ בעטט זו

ור געבט וואז איר עטווס ווידר אימנט הט · אויף דז אויך אייער ווטר אים הימל אויך ור געב
אייער ועל · אונ׳ די קאמן אבר הער קען ירושלים אונ׳ דא ער אין טעמפל גינג קאמן צו
מתעוס כא לוקס כ אים די הוהן פריסטר אונ׳ שריפט גילערטן אונ׳ די עלטסטן אונ׳ שפרכן צו אים · אויס וועלר
מכט טוסטו דש אונ׳ ווער הט דיר די מכט געבן דס דו זעלכס טוסט · ישוע אבר אנטוורט אונ׳
שפרך צו אין איך וויל אויך אויך איין וואורט ורגן אנטוורט מיר · זו וויל איך אויך זגן אויס
וועלר מכט איך דש טו · די טויף יוחנן וואר זי בון הימל אודר בון מענשן אנטוורט מיר · אונ׳ זי
דאכטן ביי זיך זעלבס זגן מיר זי וור בון הימל דא ווערט ער זגן ווארום הבט דען איר אים
ניט גלויבט · זגן מיר אבר זי וואר בון מענשן זו בורכטן מיר אונס בור דעם בולק · דען זי
הילטן אל דש יוחנן איין רעכטר פרופיט ווער · אונ׳ די אנטוורטן אונ׳ שפרכן צו ישוע מיר
וויסנס ניט · אונ׳ ישוע אנטוורט אונ׳ שפרך צו אין דא זג איך אויך ניט אויס וועלר מכט
איך זעלכס טוא ·

דש צוועלפט קפיטל

מתעסוס כא לוקס כ אונ׳ ער וינג אן צו אין דורך גלייכניס צו רידן · איין מענש פלנצט איינן וויין
בערג · אונ׳ בוירט איינן צוין דרום · אונ׳ גרוב איין קעלטר · אונ׳ בויעט
איינן טורן · אונ׳ טעט אין אויס דען וויין גערטנירן · אונ׳ צוך איבר לנד ·
אונ׳ זנט איינן קנעכט צור צייט צו דען וויין גערטנירן · דש ער בון דען וויין גערטנירן נעם
בון דער ורוכט דס וויין בערגס · די נאמן אין אבר אונ׳ שטויפטן אין · אונ׳ ליסן אין לער בון
זיך · אבר מאל זנט ער צו אין איינן אנדרן קנעכט · דען זעלבן שטייניקטן זי · אונ׳ צו בלויטן
אים דען קופ · אונ׳ ליסן אין גישמעכט בון זיך · אבר מאל זנט ער איינן אנדרן · דען זעלביגן
טאטטן זי · אונ׳ ויל אנדרי · עטליך שטויפטן זי · עטליך טאטן זי · דא הט ער
נוך איין איינציגן זון · דער וואר אים ליב · דען זנט ער אויך צו אין צום לעצטן אונ׳ שפרך ·
זי ווערדן זיך בור מיינם זון שעמן · אבר די זעלבן וויין גערטנר שפרכן אונטר איינגדר · דיס
איז דער ערב קומט לוסט אונס אין טאטן · זו ווירט דש ערב אונזר זיין · אונ׳ זי נאמן אין אונ׳
טאטטן אין · אונ׳ ווארפן אין הרויס בור דען וויין בערג · ווש ווירט נון דער הער דעס וויין
בערגס טון · ער ווירט קומן אונ׳ די וויין גערטנר אוים ברענגן · אונ׳ דען וויין בערג אנדרן
תילים קיח געבן · הבט איר אויך ניט גילעזן דיזי שריפט דער שטיין דען די בויא לויט ור ווארפן הבן ·
דער איז איין עק שטיין ווארדן · בון דעם הערן איז גישעהן · אונ׳ עש איז וואונדרליך אין
אונזירן אויגן · אונ׳ זי טרכטן דרנוך ווי זי אין ויינגן · אונ׳ בורכטן זיך דיך בור דעם בולקר
דען זי ור נאמן דש ער אויף זי דיזי גלייכניס גירעט הט · אונ׳ זי ליסן אין · אונ׳ גינגן דרבון ·
אונ׳ זי זנטן צו אים עטליכי בון דען פרושים אונ׳ הורדוס דינר · דש זי אין ויינגן
אין ווארטן · אונ׳ די קאמן אונ׳ שפרכן צו אים · מייסטר מיר וויסן דש דו וואר הפטיג ביסט ·
אונ׳ דו ורגסט נאך נימנט · דען דו אכטיסט ניט דש אן זעהן דער מענשן · זונדר דו לערסט
דען וועג גוטס רעכט · איז רעכט דש מן דעם קייזר צינס געב אודר ניט · זולן מיר אין געבן
אודר ניט געבן · ער אבר מערקט איר היכלירייא אונ׳ שפרך צו אין · ווש ור זוכט איר מיך ·
ברענגט מיר איינן פפעניג · דש איך אין זעך · אונ׳ די ברוכטן אים · דא שפרך ער וועס איז
דש בילד אונ׳ איבר שריפט · די שפרכן צו אים דעם קייזרס · דא אנטוורט ישוע אונ׳ שפרך
צו אין · זו געבט דעם קייזר · ווש דעם קייזרס איז · אונ׳ גוט · ווש גוטס איז · אונ׳ זי ור
וואונדרטן זיך זיין · דא טרטן די צדוקים צו אים · די דא הלטן עש זיי קיין אויף

ערשטיאונג · די ורעגטן אין אונ׳ שפרכן · מייסטר משה הוט אונס גשריבן · ווען איינעס מטעוס יב
ברודר שטירבט אונ׳ לעסט איין וויב · אונ׳ לעסט קיין קינדר · דא זול זיין ברודר דעם זעלבינן לוקס ך
וויב נעמן · אונ׳ זיינם ברודר איינן זאמן ערוועקן · דבריס כה

נון זיין זיבן ברודר גוועזן · דער ערשט נאם איין וויב דער שטרב אונ׳ ליס קיינן זאמן · אונ׳
דער אנדר נאם די אונ׳ שטרב · אונ׳ ליס אויך ניט זאמן · דער דריט דעם זעלבן גלייכן · אונ׳
נאמן די אלו זיבן · אונ׳ ליסן ניט זאמן · צו לעצט נאך אלן שטרב דש וויב אויך · נון אין דער
אויף ערשטיאונג · ווען די אויף ערשטין · וועלכם וויב ווירט זי זיין אונטר אינן · דען זיבן
הבן זי צום וויב גהבט · דא אנטוורט ישוע אונ׳ שפרך צו אין · איר ניט אלזו איר איריט ·
דארום דש איר ניקס וויסט בון דער שריפט · נוך בון דער קרפט גוטיס · ווען זי בון דען טוטן
אויף ערשטין ווערדן דא ווערדן זי ניט ורייען · נוך זיך ורייען לאסן זונדרן זי זיין ווי די ענגל
אים הימל · אבר בון טוטן · דש זי אויף ערשטין ווערדן · הבט איר ניט גלעזן אים בוך משה
ביי דעם פוש · ווי גוט צו אים זגיט אונ׳ שפרך · איך בין דער גוט אברהם · אונ׳ דער גוט שמות ג
יצחק · אונ׳ דער גוט יעקב · עס איז קיין גוט דער טוטן · זונדרן עס איז איין גוט דער
לעבנדיגן · דארום אירט איר זער · אונ׳ עס טראט צו אים דער שריפט גלערטן
איינר · דער אים צו גהארט הט · ווי זי זיך מיט איינאנדר בירעגטן · אונ׳ זך דש ער אין ויין מטעוס כב
גאנטוורט הט · אונ׳ ורעגט אין · וועלכס איז דש בויר נעמסט געבוט בור אלין · ישוע אבר
אנטוורט אים · דש בויר נעמסט געבוט בור אלן געבוטן איז דש · הער ישראל גוט אונזר הער דברים ו
איז איינר · אונ׳ דו זולט גוט דיינן הערן ליבן · בון גנצים הערצן · בון גנצר זל · בון גנצים
גימוט · אונ׳ בון אלן קרעפטן דש איז דש בויר נעמסט געבוט · אונ׳ דש אנדר איז אים גלייך · ויקרא יט
דו זולט דיינן נעכסטן ליבן אלס דיך זעלבס · עס איז קיין אנדר גרסר געבוט דען דיזי ·
אונ׳ דער שריפט גלערטר שפרך צו אים · מייסטר דו הוסט ווארליך רעכט גירעט
דען עס איז איין גוט אונ׳ איסט קיין אנדרר אויסר אים · אונ׳ דען זעלבן ליבן בון גנצם הערצן
בון גנצם גימוט בון גנציר זל אונ׳ בון אלן קרעפטן · אונ׳ ליבן דיינן נעכסטן אז זיך זעלבס ·
דאס איסט מער דען ברנט אופפר אונ׳ אלי אופפר · דא אבר ישוע זאך דש ער ורנופטיגליך
אנטוורטט · שפרך ער צו אים דו ביסט ניט ווער בון דעם רייך גוטיס · אונ׳ עס דארפט אין
נימנט ווייטר ורעגן · אונ׳ ישוע אנטוורטט אונ׳ שפרך דא ער לערנט אים טעמפיל מטיעוס כב
ווי זגן די שריפט גלערטן קריסטוס זיי דודס זון · ער אבר דוד שפריכט דורך דען הייליגן לוקס ך משיח
גייסט · דער הער הוט גזגט צו מיינם הערן · זעץ דיך צו מיינר גירעכטן · ביס דש איך לייג תילים קי
דייני ויינד צום שעמיל דיינר בויס · דא הייסט אין יא דוד זיינן הערן וואו הער איסט ער דען
זיין זון · אונ׳ ויל בולקס האריט אין גערן · אונ׳ ער לעריט די אונ׳ שפרך צו אין
· הבט אכט אויף די שריפט גלערטן · די גן גערן אין לנגן קליידרן · אונ׳ לוסן זיך גערן אויף
דעם מרק גריסן · אונ׳ זיצן גערן אין דען שולן אובן אן אונ׳ אובר טיש · די עסן דער וויטוועןן
הייזר אונ׳ ווענדן לנגס געבעט בויר · די זעלביגן ווערדן דעסטר מער ורדאמיס עמפפנגן ·
אונ׳ ישוע זעציט זיך קיגן דען גוטיס קסטן · אונ׳ שויעט ווי דש וואלק געלט
איין ליגיט אין דען גוטיס קסטן · אונ׳ ויל רייכן ליגטן ויל איין · אונ׳ עס קאם איין ארמי לוקס כא
וויטווא אונ׳ לעגיט צווי שערפלין איין די מכן איינן העלר · אונ׳ ער רופט זייני יונגירן צו
זיך אונ׳ שפרך צו אין · ווארליך איך זאג אויך · דיזי ארמי וויטווא הוט מין אין דען גוטיס

קסטן גליגט · דען אלי די איין גלעגט הבן · דען זי הבן אלי בון אירם אויבירגן איין גלעגט
דיזי אבר הוט בון אירר נוטדורפט אונ׳ מנגיל אלס וואס זי הוט אירי גנצי נארונג איין גליגט ·

דאש דרייצעהנד קפיטל

אונ׳ דא ער אוים דעם טעמפיל גינג שפרך צו אים זיינר יונגיר איינר · מייסטר
זיך וועלכי שטיין אונ׳ וועלך איין בויא איסט דש · אונ׳ ישוע אנטוורטט
מטעוס כד אונ׳ שפרך צו אים · זיכסטו וואל אל דיזן גרוסן בויא · ניט איין שטיין ווערט לוקס כא
אויף דעם אנדרן גלאסן ווערדן דער ניט צורבראכן ווערט · אונ׳ דא ער אויף
דעם אול בערג זס קיגן דעם טעמפיל ורעגטן אין בזונדר פעטרוס אונ׳ יעקב אונ׳ יוחנן אונ׳
אנדרעאס · זג אונס ווען ווירט דש אלים גשעהן · אונ׳ וואש ווירט דש צייכן זיין · ווען דש אלס
זול וואלענדט ווערדן · ישוע אנטוורט אין · אונ׳ ויינג אן צו זגן · זעכט צו דש אויך ניט איינר
משיח ור בויר · דען עס ווערדן ויל קומן אונטר מיינם נמן אונ׳ זגן · איך בין קריסטוס · אונ׳ ווערן
ויל ור בוירן · ווען איר אבר הארן ווערט בון קריגן אונ׳ בון קריגס גשריי דא
בוירכט אויך ניט · דען עס מוז אלזו גשעהן · אבר דש ענד איז נוך ניט דא · עס ווירט זיך
איין וואלך איבר דש אנדר עמפורן אונ׳ איין קיניגרייך איבר דז אנדרי · אונ׳ ווערן גשעהן
ערד בידן הין אונ׳ ווידר · אונ׳ ווירט זיין טויער צייט אונ׳ ערשרעקן · דש איז דער נוט אן ונג ·
זעכט איר אבר אויף אויך זעלבס · דן זי ווערדן אויך איבר אנטוורטן בויר
די ראט הויזר אונ׳ שולן אונ׳ איר מוסט גשטויפט ווערן אונ׳ בור בוירשטן אונ׳ קיניג מוסט
איר גבוירט ווערדן אוים מיינים נמענס ווילן צו איינם צייגנים איבר זי אונ׳ דש עבנגליאון
מטיעוס י מוס צו ור גפרידיגט ווערדן אונטר אלי וואלקר · ווען זי אויך נון בוירן אונ׳
לוקס יב איבר אנטוורטן ווערדן · דא זורגט ניט וואש איר רידן זולט · אונ׳ בידענקט אויך ניקס צו ואר ·
זונדר וואש אויך צו דער זעלביגן שטונד געבן ווירט דש רעדט · דען איר זייט ניט די דא
רידן · זונדר דער הייליג גייסט · עס ווירט אבר איבר אנטוורטן איין ברודר דען אנדרן צום
טוט · אונ׳ דער ואטר דען זון · אונ׳ די קינדר ווערדן זיך עמפורן ווידר די עלטירן · אונ׳ ווערדן
אין צום טוט העלפן · אונ׳ ווערדט גיהסט זיין בון אידרמן אוים מיינים נמען ווילן · ווער אבר
ביהרעט ביס אן דש ענד · דער ווירט זעליג ·
מטיעוס כד וואן איר אבר זעהן ווערט דען וועוסטן גרייעל בון דעם דער פרופיט דניאל גזגט
דניאל ט הוט דש ער שטיט דא ער ניט זול · ווער עס ליזט דער ור נעם עס · אז דען ווער אין יהודה
איז דער וליך אויף די בערג · אונ׳ ווער אויף דעם דך איז דער שטייג ניט הערנידר אינס
הויז אונ׳ קום ניט דריין עטוואס צו הולן אוים דעם הויז · אונ׳ ווער אויף דעם ועלד איז · דער
ווענד זיך ניט אוים זייני קליידר צו הולן · וויא אבר דען שוואנגירן אונ׳ דען זייגירן צו דער
צייט · ביטט אבר דז אויער וולכט ניט גשעך אים ווינטר · דען אין דיזן טגן ווערדן זאלכי
טרויבזל זיין · אז די ניא גוועזן זיין בון אן ונג דער קרעאטירן די גוט גשפן הוט בים הערי
אונ׳ אז אויך ניט ווערדן ווערט · אונ׳ זא דער הער דיזי טג ניט ור קירצט העט ווארד קיין
מענש זעליג · אבר אוים דער אוים ערוועלטן ווילן די ער אוים ערוועלט הוט · הוט ער דיזי טג
משיח ור קירצט · ווען נון איימנט צו דער צייט ווערט צו אויך זגן · זיך היא איז קריסטוס
מטיעוס כד זיך דא איז ער דא גלויבט ניט · דען עס ווערדן זיך ערהיבן ואלשי קריסטי אונ׳ ואלשי פרופיטן
לוקס יב געבן אונ׳ וואונדר טון · דש זי אויך די אוים ערוועלטן ור בוירן זא עס מועגליך ווער · זעכט

איר אבר צו' זעכט איך הבם איך אלים צו בור געזגט' אבר צו דער צייט נוך
דיזם טרויבזל ווערדן זון אונ' מון אירן שיין ור לירן' אונ' די שטערן ווערדן בום הימל ולן'
אונ' די קרעפט דער הימל ווערדן זיך ביוועגן' אונ' דען ווערדן זי זעהן דעם מענשן זון קומן
אין דען וואלקן מיט גרוסר קרפט אונ' הערליקייט' אונ' דען ווירט ער זייני ענגל זענדן' אונ'
ווירט ור זמלן זייני אוים ערוועלטן בון דען ויר ווינדן' בון איינם עד דער ערדן ביז אנם
אנדר' אן דעם ייגן בוים לערנט איין גלייכנים' ווען אלצט זייני צווייגן זפטיג מטיעוס ה לוקס ב
ווערדן' אונ' בלעטר געווינט' זא וויסט איר דש דער זומר נאהט איז. אלזו איך ווען איר
זעכט דש זאלכס געשיכט' זא וויסט דש עש נאהט בור דער טיר איז' ווארליך איך זג איך'
דים געשלעכט ווירט ניט ור גן' ביס דש דיס אלים געשעך' הימל אונ' ערדן ור גן' מייני
ווארט אבר ווערדן ניט ור גן' בון דעם טג אבר' אונ' דער שטונד וויס נימנט' איך די ענגל
ניט אים הימל' איך דער זון ניט' זונדר אליין דער ואטר' זעכט צו ווכט אונ'
בעטט' דען איר וויסט ניט ווען עס צייט איז' גלייך אלם איין מענש דער איבר לנד צוך' אונ'
ליס זיין הוים אונ' גאב זיינן קנעכטן מכט איינם איקליכן זיין ווערק' אונ' געבוט דעם טיר
היטר' ער זולט ווכן' זא ווכט נון' דען איר וויסט ניט ווען דער הער דעם הוים קומט' אוב
ער קומט אם אובנט אודר צו מיטר נכט' אודר אום דעם האנן שריי' אודר דעם מורגנס'
אויף דש ער ניט שנעל קום אונ' ויגט איך שלאפן' וואש איך אבר איך זג' דש זג איך אלין'
ווכט' דש ויר צעהנד קפיטל

אונ נוך צוויין טגן וואר אוסטרן אונ' די טג דער זויסן ברוט אונ' די הוהן פריסטר מטיעוס כו לוקס כב
אונ' שריפט געלערטן זוכטן ווי די אין מיט ליסט ויגנן אונ' טעטן' די שפרכן
אבר יא ניט אויף דש ועסט דז ניט איין אויף רור אים ולק ווערד'
אונ' דא ער צו בית עניה וואר אין שמעון דעם אוים זעציגן הוים אונ' זאס צו טיש' דא קום מטיעוס כו יוהנס יב
איין וויב די העט איין גלאז מיט אין געבעלשטם אונ' קוסטליכם נארדן וואסר' אונ' די צו
ברעך דש גלאז אונ' גאס עס אויף זיין הייבט' דא ווארן עטליך די ווארן ענטרוסטט' אונ'
שפרכן וואש זול דיק דיזר און ראט' מן קאנט דם וואסר מער דען אום דריי הונדרט פפעניג
ור קויפט הבן' אונ' דם זעלבין דען ארמן געבן אונ' מורטן איבר די' ישוע
אבר שפרך לוסט די מיט ורידן וואש ביקוימרט איר די' די הוט איין גוט ווערק אן מיר געטון'
איר הבט אלי צייט ארמי ביי איך' אונ' ווען איר וואלט קאנט איר אין גוטס טון' מיך אבר
הבט איר ניט אלי צייט' די הוט געטון וואש די קאנט' די איז צו בור קומן מיינן לייכנם צו זלבן צו
מיינם בינקרעבנים' ווארליך איך זג איך וואו דים עבנגעליון געפרעדיגט ווערט אין אלר בשורה
וועלט' דא ווערט מן איך דש זגן צו אירם געדעכטנים דש די אלצט געטון הוט'
אונ' יודאס ישכרי איינר בון דען צוועלבן גינג הין צו דען הוהן פריסטרן' דש ער אין מטיעוס כו לוקס כב
ור ריט' דא די דש הארטן ווארדן די ורא' אונ' ור היסן אים דש געלט צו געבן' אונ' ער זוכט
ווי ער אין בוגליך ור ריט' אונ' אם ערשטן טג דער זויסן ברוט דא מן מטיעוס כו לוקס כב
דש אוסטר לם אופפריט' שפרכן זייני יונגר צו אים' וואו וויל דו דש מיר הין גן אונ' בירייטן
דש דו דש אוסטר לחם עסיסט' אונ' ער זענדיט זייני יונגר צווין אונ' שפרך צו אין' גיט הין
אין די שטט אונ' עש ווערט איך איין מענש בינגינן דער טרגט איינן קרוג מיט וואסר' וואלגט
אים נוך אונ' וואו ער איין גיט דא שפרעכט צו דעם הוים ווירט' דער מייסטר לוסט דיר זגן'

וואו איז דש גסט הוים דארינן איך דש אוסטר לחם עסע מיט מיינן יונגרן' אונ' ער ווערט
איך איינן גרוסן זאל צייגן דער געפלסטרט אונ' בירייט איז' דא זעלבסט ריכטט בור אונם
צו' אונ' די יונגר גינגן אויש אונ' קמן אין די שטט' אונ' בונדנם ווי ער אין געזגט הט' אונ'
בירייטיטן דש אוסטר לחם' אם אובנט אבר קאם ער מיט דען צוועלבן'
אונ' אלם די צו טיש זאסן אונ' אסן' שפרך ישוע' ווארליך איך זג איך' איינר אונטר איך
דער מיט מיר איסעט' ווירט מיך ור ראטן' אונ' די ווארדן טרויריג אונ' זגטן צו אים איינר
נאך דעם אנדרן בין איכם' אונ' דער אנדר' בין איכם' ער אנטווארט אונ' שפרך צו אין'
איינר אוים דען צוועלבן דער מיט מיר אין די שיסל טונקט' צוואר דעם מענשן זון גיט הין'
ווי בון אים געשריבן שטיט' ווי אבר דען מענשן' דורך וועלכן דעם מענשן זון ור ראטן
ווירט' עש ווער דעם זעלבן מענשן בעסר' דש ער ניא געבורן ווער' אונ'
אין דעם די אסן' נאם ישוע דש ברוט אונ' שפרך דען זעגן' אונ' ברעכם אונ' גאבם אין'
אונ' שפרך' נעמט עסט' דש איז מיין לייכנים' אונ' נאם דען קעלך' אונ' דנקט' אונ' גאב
אין דען' אונ' די טרונקן אלי דרוים' אונ' ער שפרך צו אין' דש איז מיין בלוט' דעם נויען
ברית טעסטאמענטם' דש בור ויל ור גסן ווירט' ווארליך איך זג איך' דש איך הין פורט ניט
טרינקן ווערד' בון דעם געוועכם דעם וויין שטוקם בים אויף דען טג' דש איכם נויא טרינק
אין דעם רייך גוטם' אונ' דא די דען לוב געזגט געשפרוכן הטן' גינגן די אן דען אול בערג'
אונ' ישוע שפרך צו אין' איר ווערט איך אין דיזר נכט אלי אן מיר ערגרן' דען עש שטיט
זכריה יג געשריבן' איך ווערד דען הירטן שלאגן' אונ' די שאף ווערדן זיך צו שטרויען' אבר נאך
דעם איך אויף ערשטי' וויל איך בור איך אין גליל גן' פעטרוס אבר זגט צו אים'
אונ' ווען זי זיך אלי ערגרטן דא וואלט דוך איך מיך ניט ערגרן' אונ' ישוע שפרך צו אים'
ווארליך איך זג דיר' הויט אין דיזר נכט' אי דען דער האנן צווי מאל קרעט' ווירסטו מיך
דריי מאל ור לויקנן' ער אבר רעט נוך ווייטר' זא ווען איך אויך מיט דיר שטערבן מוסט'
וואלט איך דיך ניט ור לויקנן' דעם געליכן גלייכן זגטן די אלי' אונ' די
קאמן אין דש געלד' מיט נאמן' גת שמנים' אונ' ער שפרך צו זיינן יונגרן' זעצט איך
היא' בים איך הין גי אונ' בעט' אונ' נאם צו זיך פעטרום אונ' יעקב אונ' יוחנן' אונ' ויגנ אן
צו ערציטרן' אונ' צו ענגסטן' אונ' שפרך צו אין' מיין זיל איז ביטרויבט בים אן דען טוט'
ענטהאלט איך היא אונ' ווכט' אונ' גינג איין וויניג בור בם' ויל אויף די ערדן אונ' בעטט'
דש זא עש מוגליך ווער' די שטונד בור איבר גינג' אונ' שפרך' אבא מיין ואטר עש איז דיר
אלים מוגליך' איבר היב מיך דיזים קעלכם' דוך ניט וואש איך וויל' זונדר וואש דו ווילט'
אונ' קאם אונ' ונד די שלאפן' אונ' שפרך צו פעטרו' שמעון שלעפסטו'
ור מאכסטו ניט איינר שטונד ווכן' ווכט אונ' בעטט' דש איר ניט אין ור זוכונג ולט' דער
גייסט איז ווילינג' אבר דש ולייש איז שווך' אונ' גינג ווידר הין אונ' בעטט' אונ' שפרך די
זעלבינן ווארט' אונ' קאם ווידר' אונ' ונד די אבר מאל שלאפן' דען איר אויגן ווארן וול
שלאפם' אונ' וואוסטן ניט וואש די אים אנטווארטן' אונ' ער קאם צום דריטן מאל אונ' שפרך
צו אין' יא שלאפט נון אונ' רועט' עש איז גנוק' די שטונד איז קומן' זעכט דעם מענשן זון
מטיעוס כו לוקס כב יוהנס יח ווירט איבר אנטווארט אין דער זינדר הענד' שטיט אויף' לוסט אונם גן' זעכט דער מיך
ור רעט איז הרביי קומן' אונ' אלם בלד דא ער נוך רידט' קאם הרצו יודאס

איינר בון דען צוועלבן · אונ׳ איין גרויסי שאר מיט אים · מיט שווערטן אונ׳ מיט שטנגן · בון
דען הוהן פריסטרן אונ׳ שריפט גלערטן אונ׳ עלטסטן · אונ׳ דער ור רעטר הט אין איין צייכן
געבן אונ׳ גיזגט וועלכן איך קוסן ווער דער איס דען ונגט אונ׳ בירט אין גוויס׳ אונ׳ דא ער
קם טרט ער באלד צו אים אונ׳ שפרך צו אים · ליבר מיינסטר ליבר מיינסטר · אונ׳ קוסט אין.
· די אבר לייגטן אירי הענד אן אים אונ׳ ינגן אין · איינר אבר בון דען די דא ביי שטונדן ·
צוך זיין שווערט אוים אונ׳ שלוג דעם הוהן פריסטרס קנעכט · אונ׳ היב אים איין אור אב ·
אונ׳ ישוע אנטוורט אונ׳ שפרך צו אין · איר זייט אויס גנגן אלס צו איינם
מארדר׳ מיט שווערטן אונ׳ מיט שטנגן מיך צו ונגן · איך בין טגליך ביי אויך אים טעמפל
גוועזן · אונ׳ הב גלערט · אונ׳ איר הבט מיך ניט גבנגן · אבר אויף דש די שריפט ערבולט
ווערד׳ אונ׳ די יונגירן ור ליסן אין אלי אונ׳ ולהן׳ אונ׳ עש וואר איין יונגלינג דער בולגט אים
נאך · דער וואר מיט לייבוועט בקלייד׳ט אויף דער בלוסן הויט · אונ׳ די יונגלינג ינגן אין ·
ער אבר ליס די לייבוועט ווארן · אונ׳ פלוך בלוס בון אין · אונ׳ די בירטן ישוע
צו דעם הוהן פריסטר · דא הין צו זמען קמן ווארן אלי הוהן פריסטר · אונ׳ עלטיסטן אונ׳
שריפט גלערטן · פעטרוס אבר בולגט אים נאך בון ווערן ביז היניין אין דעם הוהן פריסטרס
פלאסט · אונ׳ ער וואר דא אונ׳ זאס ביי דען קנעכטן · אונ׳ ווערמיט זיך · אבר
די הוהן פריסטר אונ׳ דער גנצי ראט · זוכטן צויגנים ווידר ישוע · אויף דש זי אין צום טוט
ברעכטן · אונ׳ פונדן ניקס · ויל גאבן פלשי צויגנים ווידר אין · אונ׳ אירי צויגנים שטימטן ניט
אובר איין · אונ׳ עטליך שטונדן אויף · אונ׳ גאבן פלש צויגנים ווידר אין אונ׳ שפרכן · ויר
הבן גהארט דז ער זגט · איך וויל דען טעמפל דער מיט הענדן גמכט איז אב ברעכן אונ׳
אין דרייען טגן איינן אנדרן בויאן דער ניט מיט הענדן גמכט זיי׳ אונ׳ אירי צויגנים שטימט
נוך ניט אובר איין׳ אונ׳ דער הוהע פריסטר שטונד אויף אונטר זי · אונ׳ — מטיעוס כו / לוקס כב / יוהנים יח
ורגט ישוע אונ׳ שפרך · אנטוורסטו ניכטס׳ וואש צויגן דיזי ווידר דיך׳ ער אבר שווינג שטיל
אונ׳ אנטוורטט ניכטס · דא ורגט אין דער הוהע פריסטר אבר מאל · אונ׳ שפרך צו אים ·
ביסטו קריסטוס דער זון דעם געבענדייטן׳ ישוע אבר שפרך · איך בינס · אונ׳ איר ווערט — משיח
זעהן דעם מענשן זון זיצן צור רעכטן הנט דער קרפט · אונ׳ קומן מיט דעם הימעלס וואלקן׳
דא צו רייס דער הוהע פריסטר זיינן ראק · אונ׳ שפרך · וואש דורפן ויר וויטר צויגן׳ איר
הבט גהארט די גוטס לעסטירונג · וואש דונקט אויך׳ די אבר ורדאמטן אין אלי · דש ער דעם
טוטס שולדיג וועֶר · דא ינגן אן עטליך אין צו ור שפייען · אונ׳ ור דעקן זיין אן גזיכט · אונ׳
מיט פויסטן שלאגן · אונ׳ זגן צו אים · ליבר וויס זג אונס · אונ׳ די קנעכט שלוגן אין אינם
אנגזיכט׳ אונ׳ פעטרוס וואר דאנידן אים פלאסט · דא קם דעם הוהן פריסטרס מייד איינ׳
אונ׳ דא זי זך פעטרוס זיך ווערמן שויעט זי אין אן אונ׳ שפרך אונ׳ דו וורסט אויך מיט ישוע
בון נצרת · ער לויקנט אבר אונ׳ שפרך איך קען אין ניט וויס דו זגסט · אונ׳
ער גינג הינויס אין דען בור הויז אונ׳ דער האן קריאיט · אונ׳ די מייד זך אין אונ׳ הוב אבר מאל
אן צו זגן דען די דא ביי שטונדן דיזר איז דער איינר · אונ׳ ער לויקנט אבר מאל · אונ׳ נוך
איינר קליינן וויל שפרכן אבר מאל צו אים די דא ביי שטונדן · ווארליך דו ביסט דער איינר ·
דען דו ביסט איין גלילער · אונ׳ דייני שפראך לויט גלייך אלזו · ער אבר ינג אן זיך צו ור ולוכן
אונ׳ שווערן איך קען דען מענשן ניט בון דעם איר זגט · אונ׳ דער האן קריאיט צום אנדרן

מאל · דא גדאכט פעטרוס אן דש וואָרט דש ישוע צו אים זגט · אי דער האן צווייא מאל
קריאט · ווערסטו מיך דריי מאל ור לויקנן · אונ׳ ער הוב אן צו וויינן׳

דש בונפצעהנד קפיטל

אונ׳ באלד אם מורגן הילטן די הוהן פריסטר איינן ראט מיט דען עלטסטן אונ׳ — מטעוס כז / לוקס כג / יוהנים יח
שריפט גלערטן אונ׳ דר צו דען גנצן ראט · אונ׳ בונדן ישוע אונ׳ בוירטן
אין הין · אונ׳ אובר אנטוורטן אין פילאטו · אונ׳ פילאטוש ורגט אין ·
ביסטו איין קוניג דער יודן · ער אנטוורט אבר אונ׳ שפרך צו אים · דו זגסטס · אונ׳ די
הוהן פריסטר בישולדיגטן אין הרט · פילאטוס אבר ורגט אין אבר מאל · אונ׳ שפרך׳
אנטוורסטו ניכטס׳ זיך ווי הרט זי דיך ור קלאגן׳ ישוע אבר אנטוורט ניכטס מער׳ אלז
דש זיך אויך פילאטוס ור וואונדרט · ער פפלעגט אבר אין אויף דש אוסטר ועסט איינן
געבנגנן לוס צו געבן וועלכן זי בינגרטן · עש וואר אבר איינר גננט בר רבה געבנגן מיט דען
אויף רוירישן די אין איינם אויף רור איינן מורט בינגן הטטן · אונ׳ דש וואלק גינג הינויף
אונ׳ בט דז ער טעט ווי ער פפלעגט · פילאטוש אבר אנטוורט אין · וואלט איר דש איך
אויך דען קוניג דער יודן לוז געב׳ דען ער וואוסט דש אין די הוהן פריסטר אויס נייד אובר
אנטוורט העטן · אבר די הוהן פריסטר רייצטן דש וואלק דש ער אין ויל ליבר דען בר רבה לוז
געב׳ פילאטוש אבר אנטוורט ווידר אוים אונ׳ שפרך צו אין וואש וואלט איר דען דש איך
טו דעם דען איר שולדיגט ער זיי איין קוניג דער יודן׳ זי שריאן אבר מאל · קרייציגי אין ·
פילאטוש אבר שפרך צו אין · וואש הוט ער אובלס גיטן · אבר זי שרייאן נוך ויל מער קרייציגי
אין · פילאטוס אבר גדאכט דעם וואלק גנוק צו טון · אונ׳ גב אין בר רבה לוז · אונ׳ גייזלט
ישוע · אונ׳ אובר אנטוורטט אין דש ער גקרייציגט ווארד׳ די קריגס
קנעכט אבר בוירטן אין היניין אין דש ריכט הויס אונ׳ רופטן צו זמן די גנצי ראט אונ׳ צוגן
אים איין פורפר אן אונ׳ ולעכטן איין דארנירי קרון אונ׳ זעצטן די אים אויף · אונ׳ ינגן אן
אין צו גריסן · גט גריס דיך ליבר קוניג דער יודן · אונ׳ שלוגן אים דש הויבט מיט דעם
רור אונ׳ ור שפייטן אין אונ׳ ילן אויף די קני אונ׳ בטיטן אין אן׳ אונ׳
דא זי אין ור שפוטט הטן צוגן זי אים די פורפר אוים אונ׳ צוגן אים זייני איינן קלייד אן
אונ׳ בוירטן אין אוים דש זי אין קרייציגטן · אונ׳ צווונגן איינן דער בור אובר גינג מיט נאמן
שמעון בון קירני דער בום ועלד קם דער אין ואטר וואר אליכסנדר אונ׳ רופי דז ער אים דש
קרויץ טרוג׳ אונ׳ די ברכטן אין אן די שטעט גלגלתא׳ דש איז ור דולמעטשט שטעדל שטיט
אונ׳ די גאבן אים ור מירטן וויין צו טרינקן · אונ׳ ער נאם ניט צו זיך · אונ׳ דא
די אין גקרייציגט הטן טיילטן די זייני קלייד · אונ׳ ווארפן דש לוז דרום וועלכר וואש אובר
קעם · אונ׳ עש וואר אוים די דריטי שטונד · אונ׳ די קרייציגטן אין · אונ׳ עש וואר די אובר
שריפט זיינר אורזך אובן אובר אים גשריבן · נעמליך · איין קוניג דער יודן · אונ׳ די
קרייציגטן מיט אים צווי מארדר · איינן צו זיינר רעכטן אונ׳ איינן צור לינקן׳ אונ׳ די שריפט
איז ערבולט די דא זגט · ער איז אונטר די אובל טעטר גרעכנט׳ אונ׳ די — ישעיה נג
גינגן בור אובר אונ׳ לעסטרטן אין אונ׳ שוטלטן אירי הויבט אונ׳ שפרכן · פפוי דיך · ווי
פיין צו בריכסטו דען טעמפל אונ׳ בויעסט אין אין דרייען טגן · הילף דיר נון זעלבר · אונ׳
שטייג הראב בום קרויץ׳ דעם זעלבן גלייכן די הוהן פריסטר ור שפוטטן אין אונטר אננדר

זהט דען שריעט געטערטן אונ׳ שפרכן ׳ ער הוט אנדרן געהאלפן קן אים זעלבר ניט העלפן׳
משיח אך דעם קריסטוס אונ׳ דעם קיניגס בון ישראל ער שטייג בון דעם קרויץ דש מיר זעהן
אונ׳ גלייבן ׳ אונ׳ די מיט אים געקרויציגט ווארדן שאלטן אין אויך ׳ אונ׳ דא
עש אום די זעכסטין שטונד קאם׳ ווארד איין פינסטרניס אויבר דש גנצי לנד ביס אויף די
נוינדי שטונד ׳ אונ׳ אום די נוינדי שטונד רופיט ישוע לויט אונ׳ שפרך ׳ אלי אלי למה עזבתני
דאס איסט ור דולמעטשט ׳ מיין גוט מיין גוט ווארום הוסטו מיך ור לאסן׳ אונ׳ עטליך די דאביי
שטונדן דא זי עש הארטן שפרכן זי׳ זיך ער רופט דען אליה׳ דא ליף איינר אונ׳ בוליט איינן
שוום מיט עסיק אונ׳ שטעקט אין אויף איין ראר אונ׳ טרענקיט אין אונ׳ שפרך׳ הלט לוסט
זעהן אוב אליהו קום אונ׳ אין הערונטר נעם ׳ אבר ישוע שרייט לויט אונ׳ ור שיד ׳ אונ׳
מתעוס כז לוקס כג יוהנס יט דער בויר הנג אים טעמפיל צו ריים אין צווי שטיק בון אובן אן ביס אונטן אוים דער היבט
אן אבר דער דאביי שטונד קיגן אים אויבר אונ׳ זך דש ער מיט זעלכים געשריי ור שיד ׳
שפרך ער ווארליך דיזר מענש איז גוטס זון געוועזן ׳ אונ׳ עש ווארן אויך ווייבר דא ׳ די בון
ווערנס זאלכים שויעטן׳ אונטר וועלכן ווער מרים מגדלנית אונ׳ מרים דעם קליינן יעקב אונ׳
יוסה מוטר ׳ אונ׳ שלומה די אים אויך נאך געבאלגט הטן דא ער אין גליל ווער ׳ אונ׳ גדינט ׳
אונ׳ פיל אנדרי די מיט אים הינויף קען ירושלים גנגן ווארן ׳ אונ׳ אם אובנט די
וויל עש דער רויסט טג ווער וועלכר איז דער בור שבת ׳ קם יוסף בון רמתים איין ערבירר
ראט הער ׳ וועלכר אויך אויף דש רייך גוטס ווארטיט דער גינג דורשטיג הינייִן צו פילטוס ׳
אונ׳ בט אים דען לייכנם ישוע ׳ פילטוס אבר ור וואונדרט זיך דז ער שון טוט ווער אונ׳
רופיט דעם היובט מן אונ׳ ורגט אין אוב ער לנגט געשטורבן ווער ׳ אונ׳ אז ער ערקוינדט
בון דעם היובט מן גב ער יוסף דען לייכנם ׳ אונ׳ ער קויפיט איין ליינוונט אונ׳ נאם אין אב
אונ׳ וויקלט אין אין די ליינוונט אונ׳ לייגט אין אין איין גראב דש ווער אין איין פעלז געהויאן ׳
אונ׳ וועלט איינן שטיין בור דעם גראבס טויר ׳ אבר מרים מגדלנית אונ׳ מרים יוסה
שויעטן צו וואו ער הין געלייגט ווארד ׳

דש זעכצעהנדע קפיטל

אונ׳ דא דער שבת ור גנגן ווער׳ קויפטן מרים מגדלנית אונ׳ מרים יעקב אונ׳ שלומה שפעצרייא אויף דש זי קעמן אונ׳ זלבטן אין ׳ אונ׳ זי קאמן גאר גרב אן איינם שבת זער ורי דא די זון אויף גינג׳ אונ׳ זי שפרכן אונטר אננדר ווער וועלט אונס דען שטיין בון דעם גראבס טויר ׳ אונ׳ זי זאכן דא הין אונ׳ ווארדן געוואר דש דער שטיין אב געוועלט ווער דען ער ווער זער גרוס ׳ אונ׳ זי גינגן הינייִן אין דש גראב אונ׳ זאכן איינן יונגלינג זיצן דער העט איין לנג וויים קלייד אן ׳ אונ׳ די אנטזעצטן זיך ׳

ער אבר שפרך צו אין ׳ ענטזעצט אויך ניט איר זוכט ישוע בון נצרי דען געקרויציגטן׳ ער איז אויף ערשטנדן ׳ אונ׳ איז ניט היא ׳ זיך דא די שטאט דא זי אין הין לייגטן ׳ גיט אבר הין אונ׳ זגט זיינן יונגרן׳ אונ׳ פעטרו דש ער בור אויך הין אין גליל גין ווירט׳ דא ווערדט אין איר זעהן ׳ ווי ער אויך געזגט הט׳ אונ׳ די גינגן שנעל הרויס ׳ אונ׳ פלוהן בון דעם גראבי דען עס ווער די ציטרן אונ׳ ענטזעצן אן קומן׳ אונ׳ זגטן נימנט ניקס דען זי ווארן בורכטין ׳

ישוע אבר דא ער אויף ערשטנדן ווער ׳ פרוי אם אירשטין טג דער שבת ׳ ערשין ער אם אירשטן דער מרים מגדלנית ׳ בון וועלכיר ער זיבן גייסטר אוים געטריבן

העט אונ׳ די גינגן הין אונ׳ ור קוינדיגטנס דען די מיט אים געוועזן ווארן ׳ די דא לייד טרוגן
אונ׳ וויינטן ׳ אונ׳ די זעלביגן דא זי הארטן דש ער לעבט אונ׳ ווער איר ערשינן ׳ גלייבטן זי
ניט ׳ דרנאך דא צווען אוים אין וונדלטן ׳ אופנבארט ער זיך ׳ אונטר איינר אנדרן געשטלט׳
דא זי אויפס ועלד גינגן ׳ אונ׳ די זעלביגן גינגן אויך הין ׳ אונ׳ ור קוינדיגטן דש דען אנדרן
׳ דען גלייבטן זי אויך ניט ׳ צו לעצט דא די איילפי צו טיש זסן אופנבארט ער
לוקס יד דיך אונ׳ שמולט אירן אונגלייבן אונ׳ אירם הערצן הערטיקייט דש זי ניט גלייבט הטן דען די
אין געזעהן הטן אויף ערשטנדן ׳ אונ׳ שפרך צו אין ׳ גיט הין אין אלי וועלט ׳ אונ׳ פרידיגט דש
עבנגעליאן אלר קרעאטורן ׳ ווער דא גלייבט אונ׳ געטויפט ווערט ׳ דער ווערט זעליג ווערדן׳
ווער אבר ניט גלייבט דער ווערט ור דמט ווערדן ׳ די צייכן אבר די דא בולגן
ווערדן דען די דא גלייבן זיין די אין מיינם נמן ווערדן זי טויבל אוים טרייבן׳ מיט נויען צונגן
רידן ׳ שלנגן ור טרייבן ׳ אונ׳ זא זי עטוואס טעטליכס טרינקן ׳ ווערטס אין ניט שדן ׳ אויף
די קרנקן ווערדן זי די הענד לייגן ׳ דא ווערטס בעסר מיט אין ווערדן ׳ אונ׳ דער
הער נאך דעם ער מיט אין גירעט העט ׳ ווארד ער אויף געהאבן גען הימל אונ׳ הוט זיך צור
רעכטן הנט גוטס געזעצט ׳ די אבר גינגן אויש ׳ אונ׳ פרידיגטן אן אלן אורטן׳ אונ׳ דער הער
ווירקעט מיט אין אונ׳ בעקרעפטיגט דש ווארט ׳ דורך מיט וואלגדין צייכן ׳

עֶנְד דַשׁ עֶבַנְגֶעלְיאוֹן סַנְקְט מַרְקוּס

וֹאר רֵיד

דינטע הזל זיכם ויל אונטר וואנדן הבן צו שטעלן די ריד בון דען געשיכטן ׳ זא אונטר אונס ערגנגן זיין ׳ ווי אונס דש גגעבן הבן׳ די בון אן אנגעהויב זעלבטיגן אונ׳ דינר דעם ווארטס געוועזן זיין ׳ הב איכס אויך בור גוט אן געזעהן׳ נאך דעם איכס אלס בון פורן אן מיט ולייס ערבולגיט הב ׳ דש איכס צו דיר ׳ מיין גוטר טעאופילוס׳ אורדנטליך שרייב ׳ אויף דש דו דיך ערקוינדיגסט איינס געווישן גרונטס דער ווארט׳ וועלכר דו אונטר ריכט בישט ׳

עֶבַנְגֶעלְיאוֹן סַנְקְט לוּקַאס דַשׁ עֶרְשְׁט קַפִּיטַל

צוּ דֶער צַייט הוֹרוֹדוֹס דֶעס

קוניגס יהודא ווער איין פריסטר בון דער אורדינונג אביה ׳ מיט נמן זכריה׳ אונ׳ זיין ווייב בון דען טעכטירן אהרן ׳ אונ׳ איר נמן אליזאבעט ׳ זי ווארן אבר אלי ביידי ורום בור גוט ׳ אונ׳ גינגן אין אלי געבוטן אונ׳ זצונגן דעם הערן און טעדליך ׳ אונ׳ זי הטן קיין קינד דען אליזאבעט ווער אין ורוכטבר ׳ אונ׳ וואורן ביידי וואל ביטאגט ׳ אונ׳ עש בגב זיך דא ער פריסטר אמטס פלעגט בור גוט צור צייט זייבר אורדנונג נאך געוואנהייט דעם פריסטרטומס

וואר עש אן אים דש ער רויכן זאלט ׳ אונ׳ גינג אין דען טעמפל דעם הערן ׳ אונ׳ די גנצי זעמנג
דעם וואלקס וואר היסן אים גיבעט׳ אונטר דער שטונד דעם רויכנס ׳ עש ערשיין אים אבר מזבח
דער ענגיל דעם הערן ׳ אונ׳ שטונד צור רעכטן אם רויך אלטר ׳ אונ׳ אז זכריה אין זאך
ערשראק ער אונ׳ עש קאם אין איין וארכט אן אבר דער ענגיל שפרך צו אים
וארכט דיך ניט זכריה דען דיין גיבעט איז ערהארט ׳ אונ׳ דיין וייב עליזבעט ווירט דיר
איינן זון גיבערן ׳ דעם נאמן זולסטו יוחנן היסן ׳ אונ׳ דו ווירסט זיין ורייד אונ׳ וואון הבן ׳ אונ׳
ויל ווערדן זיך זיינר גיבורט ורייען׳ דען ער ווירט גרוס זיין ואר דעם הערן׳ וויין אונ׳ שטרק
גיטרנק ווירט ער ניט טרינקן אונ׳ ווירט נוך אין מוטר לייב ערבולט ווערדן מיט דעם הייליגן
גייסט׳ אונ׳ ער ווירט דער קינדר בון ישראל ויל צו גוט אירם הערן ביקערן׳ אונ׳ ער ווירט ואר
זיינם אן גיזיכט הער גין אים גייסט אונ׳ קרפט אליהו ׳ צו ביקערן דער ו ערצן דער ועט ׳ צו מלאכי
דען קינדרן אונ׳ די אין גלויבין צו דער קלוגהייט דער גירעכטן צו בירייטן דעם הערן איין
גירויסט וואלק ׳ אונ׳ זכריה שפרך צו דעם ענגיל ׳ וואו בייא זול איך דז ערקענן דען איך בין
אלט אונ׳ מיין וייב איסט ביטגט ׳ דער ענגיל אנטווארטט אונ׳ שפרך צו אים איך בין
גבריאל דער ואר גוט שטיט ׳ אונ׳ בין גיזנט מיט דיר צו רידן דש איך דיר דיזס ורקוינדין ׳
אונ׳ זיך דו ווירשט ערשטומן אונ׳ ניט רידן קונן ׳ ביז אויף דען טג דז דיס גישעהן ווירט ׳
דארום דש דו מיינן ווארטן ניט גלויבט הוסט ׳ וועלכי זולן ערבולט ווערדן צו אירר צייט ׳
אונ׳ דש וואלק ווארטט אויף זכריה ׳ אונ׳ ורוואונדרט זיך דש ער זו לנג אים טעמפל ורציך
אונ׳ דא ער אויסר גינג ׳ קונט ער ניט מיט אין רידן ׳ אונ׳ זי מערקטן דש ער איין גיזיכט
גיזעהן העט אים טעמפל ׳ אונ׳ ער ווינקט אין ׳ אונ׳ בלייב שטום ׳ אונ׳ עש בינאב זיך
דז די צייט זיינם אמפטס אויז וואר ׳ גינג ער היים אין זיין הויז ׳ אונ׳ נוך דען טגן וואורד
זיין וייב עליזבעט שוונגיר ׳ אונ׳ ורבארג זיך בוינף מונטן ׳ אונ׳ שפרך אלזו הוט מיר דער
הער גיטון אין דען טגן דז ער מיך אן גיזעהן הוט דש ער מיין שמאך אונטר דען מענשן
בון מיר נעם ׳ אונ׳ אים זעכסטן מונט וואורד דער ענגיל גבריאל גיזנט בון גוט
אין איין שטט אין גליל די היסט נצרת צו איינר יונקברויען די ורטרויעט וואר איינם מן ׳
מיט נאמן יוסף ׳ בון דעם הויז דוד ׳ אונ׳ דער יונקפרויען נאמן היס מרים ׳ אונ׳ דער ענגיל
קאם צו איר הינייך אונ׳ שפרך ׳ גיגריסט זייסטו הולד זעליגע ׳ דער הער איז מיט דיר ׳ דו
גיבענדייטע אונטר דען וייבירן ׳ דא די אין אבר זאך ׳ ערשראק זי איבר
זיינר ריד ׳ אונ׳ גידאכט ׳ וועלך איין גרוס איז דש ׳ אונ׳ דער ענגיל שפרך צו איר ׳ בוירכט
דיך ניט מרים ׳ דו הוסט גינאד בייא גוט בונדן ׳ זיך דו ווירסט שוונגיר ווערדן אים לייב׳ אונ׳
איינן זון גיבערן ׳ דעם נאמן זולטו ישוע היסן ׳ דער ווירט גרוס אונ׳ איין זון דעם אכסטן
גינענט ווערדן׳ אונ׳ גוט דער הער ווירט אים דען שטול זיינס ואטרס דוד געבן׳ אונ׳ ער ווירט
איין קוינינג זיין איבר דש הויז יעקב איביגליך׳ אונ׳ זיינס קוניגרייכס ווירט קיין ענד זיין ׳
דא שפרך מרים צו דעם ענגיל ׳ ווי זול דש צו גין ׳ זינטמאל איך בון קיינם
מן וייס ׳ דער ענגיל אנטוורט אונ׳ שפרך צו איר׳ דער הייליג גייסט ווירט איבר דיך קומן׳
אונ׳ די קרפט דעם אכסטן ווערט דיך איבר שאטן׳ דארום אויך דש הייליג ׳ דש גיבורן
ווערט ׳ ווערט גוטס זון גינענט ווערדן ׳ אונ׳ זיך׳ עליזבעט דיין גיפריינדע גיט אויך שוונגיר
מיט איינם זון אין אירם אלטר ׳ אונ׳ גיט איצט אים זעכסטן מונט ׳ די אים גישריי איז ׳ דש

די אין ורלכטבר זיי ׳ דען בייא גוט איז קיין דינג אין מוגליך ׳ מרים אבר שפרך ׳ זיך היא בין
איך די מייד דעם הערן ׳ מיר גישעך ווי דו גיזגט הוסט ׳ אונ׳ דער ענגיל גינג בון איר ׳
מרים אבר שטונד אויף אין דען טגן אונ׳ גינג אויף דש גיבירג מיט צוילטן ׳ צו
דער שטט יהודה ׳ אונ׳ קם אין דש הויז זכריה אונ׳ גרויסט עליזבעט ׳ אונ׳ עש בינאב זיך
אז עליזבעט דען גרוס מרים הארט ׳ הופפט דש קינד אין אירם לייב ׳ אונ׳ עליזבעט
וואורד דעם הייליגן גייסטס ואל ׳ אונ׳ רופט לויט אונ׳ שפרך ׳ גיבענדייט זייסטו אונטר דען
וייבן אונ׳ גיבענדייט זיי די ורוכט דיינס לייבס ׳ אונ׳ ווא הער קומט מיר דאש דש די מוטר
מיינס הערן צו מיר קומט ׳ זיך ׳ דא איך די שטים דיינס גרוס הארט הופפט מיט ורייד
דש קינד אין מיינם לייב ׳ אונ׳ זעליג ביסטו די דו גיגלויבט הוסט ׳ דען עס ווערט בולענדעט
ווערדן וואש צו דיר גיזגט איז בון דעם הערן ׳ אונ׳ מרים שפרך ׳ מיין זיל ערהיבט
דען הערן ׳ אונ׳ מיין גייסט ורייעט זיך אין גוט מיינם הילנט ׳ דען ער הוט די נידרקייט
זיינר מייט אן גיזעהן ׳ זיך ׳ בון נון אן ווערדן מיך זעליג פרייזן אלי קינדס קינד ׳ דען ער
הוט גרוסי דינג אן מיר גיטון ׳ דער דא מעכטיג איז אונ׳ דעם נאמן הייליג איסט ׳ אונ׳ זיין
בריאהערציקייט ווערט איומר צו איומר ׳ בייא דען די אין ורכטן ׳ ער הוט גיוואלט
גיאויבט מיט זיינם ארים ׳ אונ׳ צור שטריעט די דא הוכפערטיג זיין אין אירס הערצן זין ׳
ער הוט די גיוואלטיגן בון דעם שטול גישטוסן ׳ אונ׳ די נידריגן ערהובן ׳ די הונגריגן הוט
ער מיט גיטירן ערבולט אונ׳ די רייכן לער גילאסן ׳ ער הוט דער בריאהערציקייט גידאכט
אונ׳ זיינם דינר ישראל אויף גיהאלפן ׳ ווי ער גירעט הוט אונזרן ואטירן אברהם אונ׳ זיינם
זאמן איביגליך ׳ אונ׳ מרים בלייב בייא איר בייא דריי מונדן ׳ דורנוך קערט זי ווידר אויף
היים ׳ אונ׳ עליזבעט קם איר צייט דש זי גיבערן זולט ׳ אונ׳ זי גיבאר איינן
זון ׳ אונ׳ איר נוכפירן אונ׳ גיברוינטן הארטן דש דער הער גרוסי בריאהערציקייט אן איר
גיטון העט ׳ אונ׳ ורייעטן זיך מיט איר ׳
אונ׳ עש ביגב זיך אם אכטן טג דא קאמן זי צו בישניידן דש קינדליין ׳ אונ׳ היסן אין
נאך זיינם ואטר זכריה ׳ אונ׳ זייני מוטר אנטוורט אונ׳ שפרך ׳ מיט ניכטן ׳ זונדר ער זול יוחנן
הייסן ׳ אונ׳ די שפרכן צו איר ׳ איז דוך ניאמנט אין דיינר ורוינטשפט דער אלזו הייס ׳ אונ׳
די ווינקטן זיינם ואטר ׳ ווי ער אין וואלט הייסן לאסן ׳ אונ׳ ער פודירט איין טעבליין ׳ שרייב
אונ׳ שפרך ׳ ער הייסט יוחנן ׳ אונ׳ זי ור וואונדירטן זיך אלי ׳ אונ׳ אלס באלד וואורד זיין
מונד אונ׳ זייני צונג אויף גיטון ׳ אונ׳ רעדט אונ׳ בענדייעט גוט ׳ אונ׳ עש קאם איין פורכט
איבר אלי נוכפירן ׳ אונ׳ דיס גישיכט וואורד אויס רוכטין אויף דעם גנצן יודישן גבירג ׳
אונ׳ אלי די עש הארטן נאמנס צו הערצן ׳ אונ׳ שפרכן ׳ וואש מיינסטו וויל אויס דעם קינדליין
ווערדן דען די הנט גוטס וואר מיט אים ׳ אונ׳ זיין ואטר זכריה וואר דעם הייליגן גייסטס
ואל ׳ ווייס זגט אונ׳ שפרך ׳ גיבענדייעט זיי גוט דער הער בון ישראל ׳ דען ער הוט בייזוכט
אונ׳ ערלאזט זיין וואלק ׳ אונ׳ הוט אויף גיריכט איין הורן דער זעליקייט אין דעם הויז זיינס
דינערס דוד ׳ אלס ער בור צייטן גירעט הט דורך דען מונד זיינר הייליגן פרופיטן ׳ דש ער
אונס ערעטט בון אונזירן ויינדן ׳ אונ׳ בון דער הנט אלר די אונס הסן ׳ אונ׳ די בריאהערציקייט
ערצייגט אונזירן ואטירן ׳ אונ׳ גידאכט אן זיינן הייליגן בונט ׳ דש איז ׳ אן דעם אייד דען
ער גישוואורן הוט אונזירם ואטר אברהם אונס צו געבן ׳ דש וויר ערלאזעט אויס דער הנט

אונזר ווינד אים דינטן און בורכט אונזר לעבן לנג אין הייליקייט אונ׳ גירעכטיקייט די אים
ניבעלין איז׳. אונ׳ דו קינדלן וורסט איין פרופיט דעם האכסטן הייסן׳ דו וורסט
בור דעם הערן הער גין׳ דש דו זיינן וועג בירייטיסט. אונ׳ ערקענטניס דער זעליקייט געבסט
זיינם בולק׳ די דא איז אין פר געבונג אירר זינדן׳ דורך די הערצליכי ברמהערציקייט אונזרס
גוטיס׳ דורך וועלכי אונס ביזוכט הוט דער אויף גנג אויס דער הויך׳ אויף דש ער ערשיינע
דען די דא זיצן אים וינסטרניס אונ׳ שאטן דעם טוטס׳ אונ׳ ריכט אונזר בויס אויף דען וועג
דעם ורידס׳ אונ׳ דש קינדלן וואוכס אונ׳ וואורד שטרק אים גייסט׳ אונ׳ וואר אין דער וואוסטן
ביז דש ער זולט הער בויר טרעטן בור דש בולק ישראל׳.

דש אנדר קפיטל

עס ביגאב זיך אבר צו דער צייט׳ דש איין גיבוט בון דעם קייזר אגוסטוס אויס
גינג׳ דש אלי וועלט גישעצט וואורד׳ אונ׳ דיזי שאצונג וואר די אור ערשט׳ אונ׳
גישך צור צייט דא קירעניוס לנד פפלעגר אין צירין וור׳ אונ׳ גינגן אידרמן דז
ער זיך שעצן ליס׳ איין איטליכר אין זיין שטט׳ דא שטונד אויף אויך יוסף בון גליל׳ אויס
דער שטט נצרי אין דש יודיש לנד צור שטט דוד די דא הייסט בית לחם׳ דארום דש ער
בון דעם הויז אונ׳ גישלעכט דוד וור׳ אויף דש ער זיך שעצן ליס מיט מרים זיינם ורטרויטן
ווייב׳ די גינג שוונגר׳. אונ׳ עס ביגאב זיך אין דעם די דא זעלבסט וואורן׳ קאם [illegible]
די צייט דש זי גיבערן זולט׳ אונ׳ זי גיבאר איר ערשטן זון׳ אונ׳ וויקלט אין אין ווינדלן׳ אונ׳
לייגט אין אין איין קריפן׳ דען זי הטן זונסט קיינן רוים אין דער הערבירג׳.

אונ׳ עס וורן הירטן אין דער זעלבן גיגינט אויף דעם ועלד ביי דען הירטן אונ׳ הויטיטן דעם
נכטס אירי הערד׳ אונ׳ זיך דער ענגל דעם הערן טרט צו אין׳ אונ׳ די קלארהייט דעם הערן
לויכטט אויס זי אונ׳ די ורכטן זיך זער׳ אונ׳ דער ענגל שפרך צו אין בורכט אויך ניט׳ זעכט
איך ור קונדין אויך גרוסי ורייד די אלים בולק ווידר וארן ווערט׳ דען אויך איסט הויט דער
היילנט גיבורן׳ וועלכר איז קריסטוס דער הער אין דער שטט דוד׳ אונ׳ דש הבט צום צייכן׳ משיח
איר ווערדיט וינדן דש קינד אין ווינדלן גיוויקלט אונ׳ אין איינר קריפן ליגן׳ אונ׳ אז באלד וואר
דא ביי דעם ענגל די מענג דער הימלישן היר שארן׳ די לובטן גוט אונ׳ שפרכן׳ פרייז זיי
גוט אין דער הויך אונ׳ וריד אויף ערדן׳ אונ׳ דען מענשן איין וואל גיבלן׳.
אונ׳ עס ביגאב זיך דש די ענגל בון אין גין הימל בורן׳ שפרכן די הירטן אונטר אנגדר׳ לאסט
אונס נון גין גין בית לחם אונ׳ די גישיכט זעהן די גישעהן איז די אונס דער הער קונט גיטאן
הוט׳ אונ׳ די קאמן איילנד אונ׳ בונדן ביידי מרים אונ׳ יוסף אונ׳ דש קינד אין דער קריפן ליגן׳
דא זי עס אבר גיזעהן הטן׳ ברייטיטן זי דש וואורט אויס וועלכיס צו אין בון דיזם קינד גירעט
וואר׳ אונ׳ אלי בור די עס קאמן׳ וואונדירטן זיך דער ריד׳ די אין די הירטן גיזגט הטן׳
מרים אבר ביהילט אלי דיזי וואורט אונ׳ ביוועגט זי אין אירם הערצן׳ אונ׳ די הירטן קערטן
ווידר אוים׳ פרייזטן אונ׳ לובטן גוט אוים אלים דש זי גיהארט אונ׳ גיזעהן הטן׳ ווי דען צו
אין גיזגט וואר׳. אונ׳ דא אכט טג אוים וואורן׳ דש דש קינד בישניטן וואורד׳
דא וואורד זיין נאמן גינענט ישוע׳ וועלכר גינענט וואר בון דעם ענגל׳ אי דען ער אין מוטר
לייב עמפפנגן וואר׳. אונ׳ דא די טג אירר רייניגונג נאך דעם גיזעץ משה קאמן׳ ויקרא יב
ברכטן זי אין קגן ירושלים׳ אויף דש זי אין דאר שטעלטן דעם הערן׳ ווי דען גישריבן שמות לד ויקרא י

שטיט אים גיזעץ דעם הערן׳ אלר זוי מענלין׳ דש צום ערשטן די מוטר בריכט׳ זאל גוט
גיהייליגט הייסן׳ אונ׳ דש זי געבן דש אופפר׳ נוך דעם גיזגט איז אים גיזעץ דעם הערן׳
איין פאר טורטל טויבן׳ אודר צווען יונגי טויבן׳. אונ׳ זיך׳ איין מענש וואר
צו ירושלים מיט נאמן שמעון׳ אונ׳ דער זעלב מענש וואר ורום אונ׳ גוט בוורכטיג׳ אונ׳ ורטיט
אויף דען טרוסט ישראל׳ אונ׳ דער הייליג גייסט וואר אין אים׳ אונ׳ אים וואר איין אנטוורט
וואורדן בון דעם הייליגן גייסט׳ ער זולט דען טוט ניט זעהן ער העט דען צו וור דען קריסט משיח
דעם הערן גיזעהן׳ אונ׳ קאם אויס אן רעגן דעם גייסטס אין דען טעמפל׳. אונ׳
דא די עלטירן דעש קינד ישוע אין דען טעמפל ברוכטן׳ דז זי בור אין טעטן ווי מן פפלעגט
נאך דעם גיזעץ׳ דא נאם ער אין אויף זייני ארים׳ אונ׳ בענידייעט גוט אונ׳ שפרך׳ הער
נון לאסטו דיינן דינר אים וריד וארן׳ ווי דו גיזגט הוסט׳. דען מייני אויגן הבן דיינן הייללנד
גיזעהן׳ וועלכן דו בירייטט הוסט בור אלן וולקרן׳ דש ליכט צור ערלייכטונג דער היידן׳
אונ׳ צום פרייז דיינים וולקס ישראל׳. אונ׳ זיין ואטר אונ׳ מוטר וואונדירטן זיך
דעס׳ דש בון אים גירעט וואר׳ אונ׳ שמעון זעגנעט זי אונ׳ שפרך צו מרים זיינר מוטר
זיך׳ דיזיר ווירט גיזעצט צו איינם ול אונ׳ אויף שטין ויל אין ישראל׳ אונ׳ צו איינם צייכן׳
דעם ווידר שפרוכן ווירט׳ אונ׳ עס ווירט איין שווערט דורך דייני זעל דרינגן׳ אויף דש ויל
הערצן גידנקן אופן באר ווערדן׳. אונ׳ עס וואר איין פרופיטין׳ חנה׳
איין טאכטר פנואל בום גישלעכט אשר׳ די וואר וואל ביטגיט׳ אונ׳ הוט גילעבט זיבן יאר מיט
אירם מן בון אירר יונקפרויאן שפט אן׳ אונ׳ וואר נון איין וויטווע ביי ויר אונ׳ אכציק יארן
די קאם נימר בום טעמפל׳ דינט גוט מיט וסטן אונ׳ בעטן טג אונ׳ נכט׳ די זעלביג טראט
אויך הין צו׳ צו דער זעלבין שטונד׳ אונ׳ פרייזטי דען הערן׳ אונ׳ רעט בון אים צו אלן׳
די דא אויף די ערלוזונג ישראל ורטיטן׳. אונ׳ דא זי אלים וואלענדיט הטן נוך
דעם גיזעץ דעם הערן׳ קערטן זי זיך ווידר אין גליל׳ צו אירר שטט נצרת׳ אבר דש קינד
וואוכס אונ׳ וואורד שטרק אים גייסט׳ וואל ווייסהייט׳ אונ׳ גנאד גוטס וואר ביי אים׳.
אונ׳ זייני עלטירן גינגן אלי יאר קגן ירושלים׳ אויף דש אוסטר ועסט׳ אונ׳ דא ער
צוועלף יאר אלט וואר׳ גינגן זי הינויף קגן ירושלים׳ נוך גיוואנהייט דעם ועסטס׳ אונ׳ דא
זי די טג וואלענדיט הטן׳ אונ׳ גינגן ווידר צו הוים׳ בליב דש קינד ישוע צו ירושלים׳ אונ׳ זייני
עלטירן וואוסטינס ניט׳ זי מיינטן אבר ער ווער אונטר דען גיפערטן׳ אונ׳ קאמן איין טג רייז
אונ׳ זוכטן אין אונטר דען גיפריינדן אונ׳ ביקנטן׳ אונ׳ דא זי אין ניט פונדן גינגן זי ווידר
אוים קגן ירושלים אונ׳ זוכטן אין׳ אונ׳ עס ביגאב זיך נוך דריי טגן פונדן זי אין אים טעמפל
זיצן מיטן אונטר דען לערירן׳ דש ער אין צו הארטע׳ אונ׳ זי ורעגט׳ אונ׳ אלי די אים צו
הארטן׳ וואונדירטן זיך זיינים ור שטנדס אונ׳ זיינר אנטווארט׳. אונ׳ דא זי אין
זאכן׳ ענטזעצטן זי זיך׳ אונ׳ זייני מוטר שפרך צו אים׳ מיין זון׳ ווארום הוסטו אונס דש
גיטון׳ זיך דיין ואטר אונ׳ איך הבן דיך מיט שמערצן גיזוכט׳ אונ׳ ער שפרך צו אין׳ וואש איזט
דש איר מיך גיזוכט הבט׳. וויסט איר ניט דש איך זיין מוס׳ אין דעם דש מיינים ואטרס איז׳.
אונ׳ זי ורשטונדן דש וואורט ניט׳ דש ער מיט אין רעט׳ אונ׳ ער גינג מיט אין הינאב׳ אונ׳
קאם קגן נצרת׳ אונ׳ וואר אין אונטר טאן׳ אונ׳ זייני מוטר ביהילט אלי דיזי וואורט אין אירם
הערצן׳ אונ׳ ישוע הוב ואורט אן ווייסהייט׳ אלטר אונ׳ גנאד ביי גוט אונ׳ דען מענשן׳.

דש דריט קפיטל

איין דעם בונפֿצעהנדן יאר דעם קייזרטומס קייזר טיברי · דא פונציאו פילאטו
לנד פפֿלעגר אין יהודה וואר · אונ׳ הורודוס איין בֿיר בֿירשט אין גליל ·
אונ׳ זיין ברודר איין בֿיר בֿירשט צו עיטור אונ׳ אין דער געגנט טרכֿוניטי
אונ׳ ליסאני איין בֿיר בֿירשט צו אבילענע · דא חנן אונ׳ קיפֿה הוהי פריסטר ווארן · דא געשך
דער ביבֿעל גוטיס צו יוחנן זכריה זון אין דער וויסטן · אונ׳ ער קם אין אלי געגנט אום דען מטעוס ג
ירדן אונ׳ פרידיגט די טויף דער בוס צור פֿר געבונג דער זינדן וויא געשריבן שטייט אין דעם מרקוס א
בוך דער ריד ישעיה דעם פרופֿיטן דער דא זגט · עש איזט איין רופֿינדי שטים אין דער ישעיה מ
וויסטן · בירייטט דען וועג דעם הערן אונ׳ מכֿט זייני שטייג ריכֿטיג · אלי טאל זולן בֿול ווערן
אונ׳ אלי בערג אונ׳ היגל זולן ערדידריגט ווערדן · אונ׳ וואש קרום איזט זול ריכֿטיג ווערדן ·
אונ׳ וואש אין עבן איז זול שלעכֿטר וועג ווערדן · אונ׳ אלים פֿליש ווערט דען היילנט גוטיס זעהן ·
דא שפרך ער נון צו דעם פֿולק דש היניוס גינג דז עש זיך בֿון אים טויפֿן ליס · איר מטעוס ג
אוטרן געציכֿט · ווער הוט דען אייך דז געוויס געמכֿט דס איר דעם צו קונפֿטיגן צורן ענטרינן
ווערדט · זעכֿט צו · טוט רעכֿט שפֿני ורוכֿט דער בוס · אונ׳ גדענקט אייך ניט בֿיר צו זגן · מיר
הבן אבֿרהם צום פֿטר · דען איך זג אייך · גוט קאן אבֿרהם אויס דיזן שטיינן קינדר ערוועקן
עש איזט שון די הק דען בוימן אן די וואורצל גילעגט · וועלכר בוים ניט גוטי ורוכֿט ברענגט
ווערט אב געהויאן אונ׳ אין דש פֿייער געווארפֿן · אונ׳ דש פֿולק ורעגט אין אום
זולן מיר דען טון · ער אנטוורטט אונ׳ שפרך צו אין · ווער צווי רעק הוט · דער גיב דעם דער
קיינן הוט · אונ׳ ווער שפייז הוט דער טוא אויך אזו · עש קאמן אויך די צולנר דש זי זיך
טויפֿן ליסן אונ׳ שפרכֿן צו אים · מייסטר וואש זולן דן מיר טון · ער שפרך צו אין · איבר זעצט
די לויט ניט מיט מער הגטירונג · דא ורעגטן אין אויך די קריגז לויט אונ׳ שפרכֿן וואש זולן דן
מיר טון · אונ׳ ער שפרך צו אין · טוט ניימנט געוולט אודר אונרעכֿט אונ׳ לסט אייך בינוגן אן
אייערן זולד · אז אבר דש פֿולק אים וואן ור אונ׳ גדכֿטן אלי אין אירן הערצן אוב ער וועלכֿט
קריסטוס וועהר · אנטוורטט יוחנן אונ׳ שפרך צו אלן · איך טויף אייך מיט וואסר · עש קומט משיח
אבר איין שטערקירר נך מיר · דעם איך ניט געוונסם בין דז איך די ריומן זיינר שוך אויף מטעוס ג
לעזי · דער ווערט אייך מיט דעם היילגן גייסט אונ׳ מיט בֿייער טויפֿן · אין דעם דעלבן הנט מרקוס א
איז די וואורף שויפֿל · אונ׳ ער ווערט זייני טעבֿין רייניגן · אונ׳ ווערט דען ווייצן אין זיין שויערן יוהנס א
זמלן · אונ׳ די שפריוער ווערט ער מיט אייביגים בֿייער ור ברענן אונ׳ ויל אנדרש מער ורמניט
אונ׳ ור קונדיגט ער דעם פֿולק · הורודוס אבר דער בֿיר בֿירשט דא ער בֿון אים מטעוס יד
געשטרופֿט ווארד אום הורודיאס ווילן זיינס ברודרס וויב · אונ׳ אום אלים איבלס ווילן דס מרקוס ו
הורודוס טעט · איבר דש אלים לייגט ער יוחנן געבֿנגן · אונ׳ עש בגב זיך דא זיך מטעוס ג
אלים פֿולק טויפֿן ליס אונ׳ ישוע אויך געטויפֿט וואר אונ׳ בעטט דש זיך דער הימל אויף טעט · מרקוס א
אונ׳ שטייג הערנידר דער היילג גייסט אין לייבליכר געשטלט אויף אין וויא איין טויב · אונ׳ איין יוהנס א
שטים קם אוים דעם הימל · די שפרך · דו ביסט מיין ליבר זון אין דעם איך וואל געבֿן הב ·
אונ׳ ישוע
וואר בייא דרייסיק יארן · דא ער אן ויגג · אונ׳ ער וואר געהלטן בֿור איין זון יוסף
וועלכר וואר איין זון עלי דער וואר איין זון מתת

דער וואר איין זון לוי דער וואר איין זון מלכי
דער וואר איין זון ינאי דער וואר איין זון יוסף
דער וואר איין זון מתתיה דער וואר איין זון עמוס
דער וואר איין זון נחום דער וואר איין זון אזלי
דער וואר איין זון נגי דער וואר איין זון מאת
דער וואר איין זון מתתיה דער וואר איין זון שמעי
דער וואר איין זון יוסף דער וואר איין זון יהודה
דער וואר איין זון יוחנן דער וואר איין זון רשיה
דער וואר איין זון זרבבל דער וואר איין זון שאלתיאל
דער וואר איין זון נרי דער וואר איין זון מלכי
דער וואר איין זון אדי דער וואר איין זון קוסם
דער וואר איין זון אלמדה דער וואר איין זון ער
דער וואר איין זון ישוע דער וואר איין זון אליעזר
דער וואר איין זון יורם דער וואר איין זון מתת
דער וואר איין זון לוי דער וואר איין זון שמעון
דער וואר איין זון יהודה דער וואר איין זון יוסף
דער וואר איין זון יונם דער וואר איין זון אליקים
דער וואר איין זון מליא דער וואר איין זון מנם
דער וואר איין זון מתתא דער וואר איין זון נתן
דער וואר איין זון דוד דער וואר איין זון ישי
דער וואר איין זון עובד דער וואר איין זון בועז
דער וואר איין זון שלמון דער וואר איין זון נחשון
דער וואר איין זון עמינדב דער וואר איין זון רם
דער וואר איין זון חצרון דער וואר איין זון פרץ
דער וואר איין זון יהודה דער וואר איין זון יעקב
דער וואר איין זון יצחק דער וואר איין זון אברהם
דער וואר איין זון תרח דער וואר איין זון נחור

דער וואר איין זון	שָׁלַח	דער וואר איין זון	קֵינָן
דער וואר איין זון	אַרְפַּכְשַׁד	דער וואר איין זון	שֵׁם
דער וואר איין זון	נֹחַ	דער וואר איין זון	לֶמֶךְ
דער וואר איין זון	מְתוּשֶׁלַח	דער וואר איין זון	חֲנוֹךְ
דער וואר איין זון	יֶרֶד	דער וואר איין זון	מַהֲלַלְאֵל
דער וואר איין זון	קֵינָן	דער וואר איין זון	אֱנוֹשׁ
דער וואר איין זון	שֵׁת	דער וואר איין זון	אָדָם
דער וואר איין זון	גאטעס		

דש וירד קפיטﭏ

מטעוס ד מרקוס א ישוע אבר ומﭏ הײליגים גײסטס קם ווידר בון דעם ירדן ﭏ וואַרד בום גײסט
אין די וואוסטן גפֿירט · ﭏ וואַרד וירציג טג לנג בון דעם טויבﭏ ור זוכט
ﭏ ער אס ניכטס אין דען זעלביגן טגן · ﭏ דא די זעלביגן איין ענד
הטן הונגירט אין דרנאך · דער טויבﭏ אבר שפרך צו אים ביסטו גוטס זון זא שפריך צו דעם
שטײן דז ער ברוט ווערדע · ﭏ ישוע אנטוורטט ﭏ שפרך צו אים עס שטײט גשריבן דער
דברים ח מענש ווערט ניט אלײן בון ברוט לעבן · זונדר בון איינם איקליכן וואָרט גוטס ׃
ﭏ דער טויבﭏ בֿוירט אין אויף אײנן הוהן בערג ﭏ ווײזעט אים אלי רײך דער גנצן וועלט
אין אײנם אויגן בליק · ﭏ שפרך צו אים · דיזי מכט וויל איך דיר אלי געבן · ﭏ אירי
הערליקײט דען די איסט מיר איבר געבן ﭏ איך גיב זי וועלכם איך וויל זא דו נון מיך ווילט
אן בעטן זא עס אלס דײן זײן · ישוע אנטוורטט אים ﭏ שפרך · העב דיך בון מיר דו טויבﭏ
עס שטײט גשריבן דו זאלסט גוט דײנן הערן אן בעטן ﭏ אים אלײן דינן ׃ ﭏ
ער בֿוירט אין גן ירושלים ﭏ שטעלט אין אויף דס טעמפּלס צינן ﭏ שפרך צו אים ביסטו
תילים צ גוטס זון זא לס דיך בון הינן הינונדר · דען עס שטײט גשריבן ער ווירט ביבעלן דײנן ענגלן
בון דיר דש זי דיך בייארן ﭏ אויף דען הענדן טראגן · אויף דש דו ניט שטוסט דײנן בֿוס
דברים ו אן אײן שטײנשטוססט · ישוע אנטוורט ﭏ שפרך צו אים · עס איז גזגט דו זאלסט גוט דײנן
הערן ניט ורזוכן · ﭏ דא דער טויבﭏ אלי ור זוכונג וולענדיט הטט · וויך ער בון אים איין
צייט לנג ׃ ﭏ ישוע קם ווידר אין דש גײסטס קרפֿט אין גליל · ﭏ דש גרויכט ערשלﭏ
בון אים דורך אלי אוים ליגנדי אורט ﭏ ער לערעט אין אירן שולן ﭏ וואַרד בון אידרמן
גפרײזט ׃ ﭏ ער קם גגן נצרת דא ער ערצוגן ווער ﭏ גינג אין די שול נוך זײנר
גוואונהייט אם שבת ﭏ שטונד אויף ﭏ וואלט לעזן · דא וואַרד אים דש בוך דעם פרופֿיטן
ישעיה סא ישעיה גרײכט · ﭏ דא ער דש בוך הרום ווארף וגד ער דען אורט דא גשריבן שטײט · דער
גײסט דעם הערן אויף מיר · דער הלבן ער מיך געזלבט הוט צו ור קינדיגן דם עבנגעליאום
דען ארמן הוט ער מיך גזנט צו הײלן די צו מלושיטן הערצן · צו פרידיגן דען געבנגנן די
ערלײדיגונג · ﭏ דען בלינדן דש געזיכט · אום צו געבן די צור שלאגנן אין די ערלײדיגונג · צו
פרידיגן דש אן גנעם יאר דעם הערן ׃ ﭏ אז ער דש בוך צו טעט גב ערס דעם
דינר ﭏ זעצט דיך · ﭏ אלר אויגן די אין דער שול ווארן זעכן אויף אין · ﭏ ער ויינג אן צו

זגן צו אין · הוט איז דיזי שריפֿט ערבֿילט אין אײערן אורן · ﭏ זי גבן אלי צויגנים בון אים
ﭏ וואונדרטן זיך דער הולדזעליגן ווארט די אוים זײנם מונד גינגן · ﭏ שפרכן איסט דש
ניט יוספֿס זון ׃ ﭏ ער שפרך צו אין איר ווערט ורווער צו מיר זגן דיס שפריך
ווארט · ארצט הײל דיך זעלבר דען ווי גרוס דינג הבן מיר געהערט צו כפר נחום געשעהן ·
יוחנן ד טון אויך אזו היא אין דײנם ואטר לנד · ער שפרך אבר · ווארליך איך זג אויך קײן פרופֿיט
איז אן גנעם אין זײנם ואטר לנד ׃ אבר אין דער ווארהײט זג איך אויך · עס ווארן ויל
מלכים א יז וויטווין אין ישראל צו אליהו צײטן · דא דער הימﭏ ור שלאסן ווער דריי יאר ﭏ זעכם מונט ·
ﭏ צו דער קײנר ווער אליהו גזנט דען אלײן גגן צרפת דער צידון צו אײנר וויטווין ׃ ﭏ ויל
מלכים ב ה אוים זעציגן ווארן אין ישראל צו אלישע צײטן · ﭏ דער קײנר ווער גרײניגט · דן אלײן נעמן
בון צור ׃ ﭏ די ווארדן ואל צורנס אל די אין דער שול ווארן דא זי דש הערטן
ﭏ שטונדן אויף ﭏ שטיסן אין צור שטט הינויס · ﭏ בֿורטן אין אויף אײנן הויגל דעם
בערגס דרויף איר שטט גבויט ווער דש זי אין הינאב שטורצטן · אבר ער גינג מיטן דורך
זי הין · ﭏ קם גגן כפר נחום אין די שטט גליל · ﭏ לערעט זי אן דעם שבתן · ﭏ זי ור
מטיעוס ח וואונדרטן זיך זײנר לער · דען זײן רעד ווער געוועלטיג ׃ ﭏ עס ווער
מרקוס א אײן מענש אין דער שול בזעסן היט אײנם אונרײנן טויבﭏ · ﭏ דער שרײ לויט ﭏ שפרך
הלט · וואש הבן מיר מיט דיר צו שפֿן · ישוע בון נצרי · דו ביסט קומן אונס צו ור דערבן · איך
ווייס ווער דו ביסט נעמליך דער הײליג גוטס · ﭏ ישוע בידרויעט אין ﭏ שפרך · ורשטום
ﭏ ואר אוים בון אים · ﭏ דער טויבﭏ ווארף אין היטן אונטר די ﭏ בֿור בון אים אוים ﭏ
טעט אים קײנן שדן · ﭏ עס קאם איין ורכט איבר די אלי · ﭏ רעטן היט אנגדר ﭏ
שפרכן · וואש איז דש בֿור אין דינג · ער גבוט היט מכט ﭏ געוואלט דען אונרײנן גײסטרן ·
ﭏ די ורן אוים · ﭏ עס ערשאל זײן געשרײ אין אלי אורט דעם אוים ליגנדן לנדס ׃
ﭏ ער שטונד אויף אוים דער שול ﭏ קם אין שמעון הוים · ﭏ שמעונס שווינגר ווער
היט אײנם הרטן ויבר בהפֿט · ﭏ די בעטן אין בֿור זי · ﭏ ער טרט צו איר ﭏ גבוט דעם
פֿיבר ﭏ עס ור ליס זי · ﭏ בֿלד שטונד זי אויף ﭏ דינט אין ׃ ﭏ דא די
זון אונטר גגן ווער אלי די דא מנכרלייא קרנקן הטן ברכטן די צו אים · ﭏ ער לײגט אויף
אײנן איקליכן די הענד ﭏ מכט זי גזונד · עס בֿורן אויך די טויבﭏ אוים בון ויﭏ · שרײען
משיח ﭏ שפרכן · דו ביסט קריסטוס דער זון גוטס · ﭏ ער בידרויעט זי ﭏ ליס זי ניט רײדן ·
משיח דען זי וואוסטן דז ער קריסטוס ווער ׃ דא עס אבר טג וואַרד גינג ער הינויס
אן איין וואוסטר שטט · ﭏ דש ואלק זוכט אין · ﭏ קאמן צו אים ﭏ היﭏטן אין אויף · דש
בשורה ער ניט בון אין גינג · ער אבר שפרך צו אין · איך מוס אויך אנדרן שטעטן דש עבנגעליאום
פרידיגן בום רײך גוטס · דען דרצו בין איך גזנט · ﭏ ער פרידיגט אין דען שולן
גליל ׃

דש בֿונפֿט קפיטﭏ

עס בגאב זיך אבר דא אין דאס ואלק איבר פֿיל · צו הערן דאס ווארט גוטס
מטיעוס ד ﭏ ער שטונד אם זײן דער שטט גנוסר · ﭏ זאך צווײ שיפֿל אם זײן
שטין · די וישר אבר ווארן אוים גטרעטן ﭏ וואושן אירי נעץ · טרט
ער אין דער שיפֿל אײנם · וועלכים שמעונס ווער · ﭏ בעט אין דז ער אײן ווײניג בום לנד

בוירעט׳ אונ׳ ער זעצט זיך אונ׳ לערנט דש וואלק אויס דעם שיף׳ . אונ׳ אז
ער הט אויף געהערט צו רידן׳ שפרך ער צו פעטרוס׳ ואר אויף די הוהי אונ׳ ווערפט אויערי
נעץ אויס דז איר איין צוג טוט׳ . אונ׳ פעטרוס אנטוורטט אונ׳ שפרך צו אים׳ מייסטר׳ מיר
האבן די גנצי נכט געארביטט אונ׳ ניכטס געפנגן׳ אבר אויף דיין וואַרט וויל איך דאס נעץ אויס
ווערפן׳ . אונ׳ דא זי דש טעטן׳ בישלאסן זי איין גרוסי מענג ויש׳ . אונ׳ איר נעץ צו ריס׳ . אונ׳
זי ווינקטן אירן געזעלן די אים אנדרן שיף׳ וואַרן דש זי קעמן אונ׳ הולפן אין ציהן׳ . אונ׳ זי קאמן
אונ׳ בוילטן ביידי שיף׳ וואל׳ . אזו דש זי זנקן׳ . דא דאס שמעון פעטרוס זך׳
ויל ער ישוע צו דען קניאן אונ׳ שפרך׳ הער גיא בון מיר הינויס איך בין איין זינדיגער מענש
דען עש וואר די איין שרעקן אן קומן אונ׳ אלי די מיט אים וואַרן אויבר דיזם ויש צוג׳ דען די
מיט אנגדר געוון האטן׳ . דעם גליבען גלייכן אויך יעקב אונ׳ יוחנן די זוין זבדי שמעונס
געזעלן׳ . אונ׳ ישוע שפרך צו שמעון ורכט דיך ניט׳ דען בון נון אן ווערסטו מענשן ונגן׳ . מטעוס ד מרקוס א
אונ׳ די בוירטן די שיף׳ צו לנד אונ׳ ור ליסן אליס אונ׳ וואלגטן אים נוך׳ .
אונ׳ עס בגאב זיך דא ער אין איינר שטט וואר׳ זיך׳ דא וואר איין מאן וואל אויס זץ׳ . דא מטעוס ח
דער ישוע זך׳ ויל ער אויף זיין גזיכט אונ׳ בט אין אונ׳ שפרך׳ הער וועלטו זא קנסטו מיך
רייניגן׳ . אונ׳ ער שטרעקט זייני הנט אויס אונ׳ רוריט אין אן אונ׳ שפרך׳ איך וויל טון זיי
גרייניגט׳ . אונ׳ אז באלד גינג דער אויס זץ בון אים׳ . אונ׳ ער גבוט אים דז ערס נימנט זאגן
זאלט׳ זונדר גע הין אונ׳ ציג דיך דעם פריסטר אונ׳ אופפר בור דיין רייניגונג ווי משה גבוטן
הוט צום צויגנים אויבר זי׳ . עש קאם אבר די וויטר אויס׳ אונ׳ קאם ויל וואלקס צו ויקרא יד
זמין דש זי אין הערטן אונ׳ דורך אין גזונט ווערדן בון אירן קרנקהייטן׳ ער אבר וויך אונ׳
ענטהילט זיך אין דען וואוסטן שטיטן אונ׳ בעטעט׳ . אונ׳ עס בגאב זיך
אויף איין טאג דש ער לערנט׳ . אונ׳ זאסן דא די ברושייער אונ׳ שריפט גלערטן׳ די דא קומן מטעוס ט מרקוס ב
וואַרן אויס אלן מערקן אין גליל אונ׳ יהודה אונ׳ בון ירושלים׳ . אונ׳ די קראפט דעם הערן גינג
בון אים אונ׳ הולף אידרמן׳ . אונ׳ זיך׳ עטליכי מעגיר ברכטן איינן מענשן אויף איינם בעט
דער וואר ויכט ברוכטיג׳ . אונ׳ זי זוכטן ווי זי אין היניין ברעכטן אונ׳ בור אין לייגטן׳ . אונ׳ דא
זי בור דעם וואלק ניט קונטן אן וועלכם אורט זי אין היניין ברעכטן׳ שטיגן זי אויף דש דך
אונ׳ ליסן אין דורכם פפלסטר הרנידר מיט דעם בעטליין מיטן אונטר זי׳ בור ישוע׳ . אונ׳
דא ער אירן גלויבן זך׳ שפרך ער צו אים׳ . מענש׳ דייני זונד זיין דיר ור געבן׳ . אונ׳ די
שריפט גלערטן אונ׳ ברושייער ויגנן אן צו דענקן אונ׳ שפרכן׳ ווער איסט דער דז ער גוטס
לעסטירונג רעט׳ . ווער קאן זונד ור געבן דען אליין גוט׳ . דא אבר
ישוע אירי גדנקן מערקיט׳ . אנטוורטט ער אונ׳ שפרך צו אין׳ . וש דענקט איר אין אייערם
הערצן׳ . וועלכט איז לייכטר צו זגן דיר זיין דיין זונד ור געבן אודר צו זגן שטיא אויף אונ׳ וואנדל׳ .
אויף דש איר אבר וויסעט דז דעם מענשן זון מכט הוט אויף ערדן זונד צו ור געבן׳ . שפרך
ער צו דעם ויכט ברוכטיגן׳ . איך זג דיר שטיא אויף אונ׳ היב דיין בעט אויף אונ׳ גיא היין׳ .
אונ׳ אז באלד שטונד ער אויף בור אירן אויגן אונ׳ הוב דש אויף דרויף ער גלעגן וואר׳ . אונ׳
גינג היים אונ׳ פרייזיט גוט׳ . די ענטזצטן זיך אלי אונ׳ פרייזטן גוט אונ׳ ווערדן וואל בורכט
אונ׳ שפרכן׳ מיר האבן הויט זעלצים דינג געזעהן׳ .

אונ׳ דורניך גינג ער אויס׳ . אונ׳ זך איינן צולנר מיט נמן לוי אם צול זיצן׳ . אונ׳ שפרך צו אים׳ מטעוס ט מרקוס ב
בולג מיר נוך׳ . אונ׳ ער ור ליס אליס שטונד אויף אונ׳ בולגט אים נוך׳ . אונ׳ דער לוי ריכטט אים
איין גרוס מאל צו אין זיינם הויס אונ׳ ויל צולנר אונ׳ אנדרי זסן מיט אים צו טיש אונ׳ די שריפט
גלערטן אונ׳ ברושייער מורטן ווידר זייני יונגרן אונ׳ שפרכן׳ . ווארום עסיט אונ׳ טרינקיט
איר מיט דען צולנרן אונ׳ זונדירן׳ . אונ׳ ישוע אנטוורט אונ׳ שפרך צו אין׳ . די געזונדן דארפן
דעס ארצטס ניט׳ זונדר די קרנקן׳ . איך בין קומן צו רופן דען זונדר צור בוס׳ . אונ׳ ניט דען
גרעכטן׳ . די אבר שפרכן צו אים ווארום וסטן יוחנן יונגר זא אופט אונ׳ בעטן זו מטעוס ט מרקוס ב
ויל׳ דעס גליבן גלייכן דער פרושייער יונגר׳ אבר דייני יונגר עסן אונ׳ טרינקן׳ . ער שפרך
אבר צו אין׳ . איר מאגט דער הוכצייט קינדר ניט צו וסטן טרייבן דא ווייל דער ברויטגם בייא
אין איז׳ . עש ווירט אבר די צייט קומן׳ דש דער ברויטגם בון אין גנומן ווירט׳ דען ווערן
זי וסטן׳ . אונ׳ ער זגט צו אין איין גלייכנים׳ . נימנט וליקט איינן לפן בום נייען קלייד מטעוס ט מרקוס ב
אויף איין אלטס קלייד׳ . וואו אנדרס׳ זו צו רייסט ער אויך דש נויעי׳ . אונ׳ דער לפ בום נייען
רייםט זיך ניט אויף דש אלט׳ . אונ׳ נימנט וסט מוסט אין אלטי שלויך׳ . וואו אנדירס׳ . זא צו
רייסט דער מוסט די שלויך׳ . אונ׳ ווירט ור שוט׳ . אונ׳ די שלויך קומן אוים׳ זונדר דען מוסט
זול מן אין נייע שלויך וסן דא ווערן די ביידים בהלטן׳ . אונ׳ נימנט איז דער בום אלטן טרינקט
אונ׳ וויל באלד דעם נייען׳ . דען ער שפריכט׳ . דער אלטי איז מילדיר׳ .

דש זעכסט קפיטל

אונ׳ עס בגאב זיך אויף איינן נוך גענאנן בויר נעמירן שבת׳ דש ער דורך מטעוס יב מרקוס ב
גיטרייד גינג׳ . אונ׳ זייני יונגר רויפטן עהרן אויס אונ׳ אסן׳ . אונ׳ ריבן זי
מיט דען הענדן עטליך אבר דער ורושייער שפרכן צו אין ווארום טוט איר דש זיך ניט צימט
צו טון אויף דען שבת. אונ׳ ישוע אנטוורט אונ׳ שפרך צו אין הבט איר ניט דס גלעזן דס דוד מלכים א כא
טעט דא אין הונגריט אונ׳ די מיט אים וואַרן׳ ווי ער גינג היין גוטס איין גינג אונ׳ נאם שויב
ברוט אונ׳ אס אונ׳ גב אויך דען די מיט אים וורן׳ . די דוך נימנט דורפט עסן אן די פריסטר
אליין׳ . אונ׳ ער שפרך צו אין׳ . דעס מענשן זון איסט איין הער אויך דעם שבת׳ .
עש געשך אבר אויף איינן אנדרן שבת דש ער גינג אין די שול אונ׳ לערנט׳ . אונ׳ דא וואר איין מטעוס יב לוקס ג
מענש דעם רעכטי הנט ור דורט׳ . אבר די שריפט גלערטן אונ׳ ברושייער היטן אויף אין
אוב ער אויך הייל ווערד אויף דען שבת׳ . אויף דש זי אין זך צו אים בוינדן׳ . ער אבר
מערקיט אירי גדנקן אונ׳ שפרך צו דעם מענשן מיט דער דוירן הנט׳ . שטיא אויף אונ׳ טריט
הרבויר׳ . אונ׳ ער שטונד אויף אונ׳ טרעט דאהין׳ . דא שפרך ישוע צו אין׳ . איך ורגא אויך וש
צימט זיך צו טון אויף דען שבת גוטס אודר בוס׳ . דאס לעבן ערהלטן אודר ור דערבן׳ . אונ׳
ער זך זי אלי אום הער אן אונ׳ שפרך צו דעם מענשן שטרעק אויס דיין הנט אונ׳ ער טעטס׳ .
דא ווארד אים זיין הנט ווידר צו רעכט ברכט גזונט ווי די אנדר׳ . די אבר ווורדן ואל
און זיניקיט אונ׳ בירעטן זיך מיט אנגדר וש זי אים טון וואלטן׳ . עס בגאב זיך מטעוס י מרקוס ג
אבר צו דער צייט דש ער גינג אויף איין בערג צו בעטן׳ . אונ׳ ער בלייב אויבר נכט אין דעם
געבעט צו גוט׳ . אונ׳ דא עש טג ווארד רופט ער זיינן יונגרן אונ׳ ערוועלט איר צוועלף וועלכי
ער אויך אפוסטל נענט׳ . שמעון וועלכן ער פעטרוס נענט אונ׳ אנדרעאן זיינן ברודר יעקב
אונ׳ יוחנן פיליפוס אונ׳ בר תולמי׳ מתי אונ׳ תומס׳ יעקב אלפים זון שמעון גננט צלוטס

יהודה יעקב זון · אונ יהודה ישכריו דער דא וואר דער ורעטר · אונ ער שטיין הרניידר
מיט אין אונ טרט אויף איינן פלאך אים ועלד · אונ דער הויפן זיינר יונגירן אונ איין גרוסי
מענג דעס װאלקס בון אלים יודישן לנד אונ ירושלים אונ צור אונ צידון אם מער גלעגן די
דא קומן וארן אין צו הארן אונ גהיילט װערדן בון אירן זייכן · אונ די בון און זויבירן גייסטן
אים גטריבן װארן די װערדן גזונט · אונ אלים װאלק זוכיט דש זי אין אן ריירן מוכטן ·
דען עש גינג קרפט בון אים אונ הײלט די אלי · אונ ער הוב זיין אויגן אויף
מטעוס ה אובר זייני יונגיר אונ שפרך · זעליג זייט איר ארמן דען דש רייך גוטיס איסט אויער · זעליג
זייט איר די איר היא הונגירט דען איר זולט זט װערדן · זעליג זייט איר די איר היא װיינט · דען
איר װערט לכן · זעליג זייט איר זא אויך די מענטשן הסן · אונ אויך אב זונדירן אונ שעלטן
אויך · אונ זי װערפן אויערן נמן אז איינן בוסהפטיגן אוים דעס מענשן זונס װילן · ורייעט
אויך אלז דען אונ הופפיט · דען זעכט אויער לון איז גרוס אים הימל · דעם גלייכן טעטן אירי
ועטר דען פרופיטן אויך · אבר דרקינן װי אויך רייכן דן איר הבט אויערן
מטעוס ה טרוסט דאהין · װי אויך די איר בול זייט דן אויך װערט הונגירן · װי אויך די איר היא לכיט ·
דען איר װערט װיינן אונ הולן · װי אויך װען אויך אידרמן װול רעט · דעם גלייכן טעטן אירי
ועטר דען ולשן פרופיטן אויך · אבר איך זג אויך די איר צו הארט · ליבט אויערי ויינדי
טוט װול דען די אויך הסן · בענידייט די אויך ור מלדייען · ביטט בור די די אויך בליידיגן
אונ װער דיך שלגט אויף איינן בקן דעם ביט דען אנדרן אויך דר · אונ װער דיר דען מנטל
נימט דעם װער ניט אויך דען רוק · װער דיך ביט דעם גיב · אונ װער דיר נימט דש דיין דא
בודר עש ניט װידר · אונ װי איר װולט דז אויך די לויט טון זולן אזו טוט אין גלייך אויך איר
· אונ זא איר ליבעט די אויך ליבן װש הבט איר דאבון · דען די זונדר ליבן אויך אירי ליב
הבר · אונ װען איר אויערן װול טעטירן װול טוט װש דנקס הבט איר דאבון · דען די זונדר
טון דש זעלב אויך · אונ װען איר לייעט בון דען איר הופט צו נעמן װש דנק הבט איר דאבון
דען די זונדר לייהן דען זונדירן אויך אויף דש זי גלייך װידר נעמן · דיך אבר ליבעט אויערי
ויינט · טוט װול אונ לייהט דש איר ניכטס דא בור הופט · זא װערט אויער לון גרוס זיין אונ
װערט קינדר דעס אלר העכסטן זיין · דען ער איז גוטיג אובר די און דנקבארין אונ בוס
מטעוס יד הפטיגן · דארום זייט בראהערציג װי אויער ואטר אויך בראהערציג איז · ריכטט
ניט זו װערט איר ניט גריכט · ורדמט ניט זו װערט איר ניט ורדמט · ור געבט זו װערט אויך
ור געבן · געבט זא װערט אויך געבן איין בול גדרוקט גרוטלט אונ אובר פליסיג מוס װערט
מן אין אויערי שוס געבן · דען עבן מיט דעם מוס דא איר מיט מעסיט װערט מן אויך װידר
מעסן · אונ ער זגט אין איין גלייכנים מג אויך איין בלינדר איינם בלינדן דען װעג
װייזן · װערדן זי ניט אלי בייד אין די גרובן ולן · דער יונגיר איז ניט אובר דען מייסטר װעלכר
מטעוס ז אבר בול קומן װערט דער װירט װי זיין מייסטר זיין · װש זיכסטו אבר איין שפליטר אין
דיינס ברודרס אויג אונ דעס בלקן אין דיינם אויג װערסטו ניט גיװאר · אודר װי קנסטו זגן
צו דיינם ברודר הלט שטיל ברודר איך װיל דען שפליטר אוים דיינם אויג ציהן · אונ דו זיכסט
זעלבסט ניט דען בלקן אין דיינם אויג · דו היכלר · ציך צו בור דען בלקן אוים דיינם אויג אונ
מטעוס יב בזיך דען דש דו דען שפליטר אוים דיינם ברודרס אויג ציכסט · דן עש איז
קיין גוטר בוים דער בולי ורוכט טראג · אונ קיין בולר בוים דער גוטי ורוכט טראג · איין

איגליכר בוים װירט אן זיינר אייגן ורוכט ערקנט · דען מן לעזט ניט וייגן בון דען דורנירן
· אויך זא לעזט מן ניט טרויבן בון דער העקן · איין גוטר מענש ברענגט גוטס הרבויר אוים
דעם גוטן שאץ זיינים הערצן · אונ איין בוסהפטיגר מענש ברענגט באס הערבויר אוים דעם
באזן שאץ זיינם הערצן · דען װעס דאס הערץ װול איסט דעס גיט דער מונד אובר ·
מטעוס ז װזם הייסט איר מיך אבר הער הער · אונ טוט ניט װש איך אויך זג · װער צו מיר קומט
אונ הארט מייני ריד אונ טוט זי דען װיל איך אויך מזען װעם ער גלייך איז · ער איז גלייך
איינם מענשן דער זיין הויז בויעט אונ גרוב טיף אונ לעגיט דען גרונט אויף דען ועלז · דא
אבר גיװיסר קם דא רייס דער שטראם צו דעם הויס צו אונ מוכטם ניט ביװעגן דן עש װאר
אויף דען ועלז גגרונדיט · װער אבר הארט אונ ניט טוט דער איז גלייך איינם מענשן דער
איין הויז בויעט אויף די ערדן און גרונט · אונ דער שטראם רייס צו אים צו אונ עש ויל בלד
אונ דאס הויז גװאן איינן גרוסן ריס ·

דש זיבענד קפיטל

מטעוס ח **נאך** דעם ער אבר בור דעם װאלק אוים גרעט הט גינג ער קען כפר נחום · אונ
איינם הויבטמנס קנעכט לאג טוט קרנק דער װאר אים ליב · דא ער אבר
בון ישוע הארט · זנט ער די עלטסטן דער יודן צו אים אונ באט אין דז ער
קעם אונ זיינן קנעכט גזונט מכיט · דא די אבר צו ישוע קמן · באטן די אין מיט ולייס אונ
שפרכן · ער איסט זיין װערט דש דו אים דאס ערצייגסט · דען ער הט אונזר װאלק ליב · אונ
הט אונז די שול ערבויעט · ישוע אבר גינג מיט אין הין · דא זי אבר נון ניט
ור בון דעם הויס װארן זנט דער הויבטמן ורײנד צו אים אונ ליס אים זגן · אך הער במוי
דיך ניט איך בין ניט גוט גנוק דש דו אונטר מיין דך גיסט · דארום איך אויך מיך זעלבסט
ניט װירדיג גיאכט הב דש איך צו דיר קעם · זונדר שפריך איין װארט זא װערט מיין קנאב
גזונט · דען אויך איך בין איין מענש דער אובירקייט אונטר טאן אונ הב קריגס קנעכט
אונטר מיר אונ שפריך צו איינם גי הין זא גיט ער הין · אונ צום אנדרן קום הער זא קומט
ער · אונ צו מיינם קנעכט טו דש · זא טוט ערס · דא אבר ישוע דאס הארט ור װונדרט
ער זיך זיין אונ װענדיט זיך אוים אונ שפרך צו דעם װאלק דש אים נוך ואלגיט איך זג אויך
אזולכן גלויבן הב איך אין ישראל ניט גיבונדן · אונ דא די גזנטן װידר אוים צו הוים קאמן
בונדן זי דען קרנקן גזונט · אונ עש בגאב זיך דורנאך דז ער אין איין
שטט מיט נאמן נעין גינג · אונ גינגן זיינר יונגירן ויל מיט אים אונ ויל װאלקס · אז ער אבר
נאהע אן דש טור דער שטט קאם · זיך · דא טרוג מן איינן טוטן הערוים דער איין איינציגר
זון זיינר מוטר װאר אונ זי װאר איין װיטװא · אונ ויל װאלקס אוים דער שטט גינג מיט אירי
אונ דא זי דער הער זאך יאמערט עש אין אונ שפרך צו איר װיין ניט · אונ טרט הין צו אונ
רורעט דען זרך אן אונ די טרעגיר שטונדן · אונ ער שפרך יונגלינג איך זג דיר שטיא אויף ·
אונ דער טוט ריכטט זיך אויף אונ ויינג אן צו רידן אונ ער גב אין זיינר מוטר · אונ קם די אלר
איין ורכט אן · אונ פרייזיטן גוט אונ שפרכן · עש איסט איין גרוסר פרופיט אונטר אונס
אויף ערשטנדן · אונ גוט הוט זיין װאלק היים גזוכט · אונ דיזי ריד ערשאל בון אים אין דז גנץ
מטעוס יא יודישי לנד אונ אין אלי אוים ליגנדע לענדר · אונ עש ור קונדיגטן יוחנן זיין יונגיר
דאס אלים · אונ ער רופט צו זיך זיינר יונגירן צוויין אונ זנט די צו ישוע אונ ליס אים זגן ·

ביסטו דער דא קומן זול אודר זולן מיר איינם אנדרן ורטן · דא אבר די מענר צו אים קומן
שפרכן זי · יוחנן דער טויפר הוט אונס צו דיר געזנט אונ׳ לסט דיר זאגן ביסטו דער דא קומן
זול אודר זולן מיר איינם אנדרן ורטן · צו דער זעלבגן שטונד אבר מכט ער ויל געזונט בון
ישעיה סא זויכן אונ׳ פלאגן אונ׳ באזן גייסטן אונ׳ ויל בלינדן שענקיט ער דש געזיכט · אונ׳ ישוע אנטוורט
אונ׳ שפרך צו אין · גיט היין אונ׳ ור קונדיגט יוחנן וואש איר געזעהן אונ׳ געהערט הבט · די
בלינדן זעהן די לאמן גין די אויס זעצגין ווערדן ריין · די טויבן הארן די טוטן שטין אויף ·
דען ארמן ווערט דש עבנגיליאון גפרדיגט · אונ׳ זעליג איז דער זיך ניט ערגירט אן מיר ׃
דא אבר די בוטן יוחנן היין גינגן · וינג ישוע אן צו רידן צו דעם וולק בון
מטיעוס יא יוחנן · וואש זייט איר היניוס גנגן אין די וואוסטן צו זעהן · וואלט איר איין רור זעהן דש בום
ווינט בייועגט ווערט · אודר וואש זייט איר היניוס גנגן צו זעהן וואלט איר איינן מענשן זעהן
אין וויכן קליידרן · זעכט די אין הערליכין קליידרן אונ׳ לוסטן לעבן די זיין אין דען קוניגליכן
העבן · אודר וואש זייט איר היניוס גנגן צו זעהן · וואלט איר איינן פרופיטן זעהן · יא איך זג
אויך דער דא מער איז דן איין פרופיט · ער איזטס · בון דעם געשריבן שטיט · זיך · איך
מלאכי ג זענד מיינן ענגיל בור דיינם אן געזיכט דער דא בירייטן זול דיינן וועג בור דיר · דען איך זג
אויך דש אונטר דען די בון ווייבן גבורן זיין איז קיין גרסר פרופיט דען יוחנן דער טויפר ·
דער אבר קלענר איז אים רייך גטים דער איז גרוסר דען ער ׃ אונ׳ אלס וולק דז
אין הארט אונ׳ די צאולנר גאבן גאט רעכט אונ׳ ליסן זיך טויפן מיט דער טויף יוחנן · אבר די
ברושים אונ׳ שריפטגלערטן ור אכטטן גטס ווארט ווידר זיך זעלבס אונ׳ ליסן זיך ניט בון
מטיעוס יא אים טויפן ׃ אבר דער הער שפרך וועם זול איך די מענשן דיזס געשלעכטס
ור גלייכן · אונ׳ וועם זיין די גליך · זי זיין גליך דען קינדרן די אויף דעם מרק זיצן אונ׳ רופין
גינין אנגדר אונ׳ שפרעכן · מיר הבן אויך געפייפן אונ׳ איר הבט ניט געטנצט · מיר הבן אויך
גיקלאגט אונ׳ איר הבט ניט געוויינט · דען יוחנן דער טויפר איז קומן אונ׳ אס ניט ברוט · אונ׳
טרנק קיינן וויין · דא זאגט איר ער הוט דען טייבל · דעס מענשן זון איז קומן · איסט אונ׳
טרינקט · דא זאגט איר · זיך דער מענש איז איין ורעסר אונ׳ וויין זויפר · דער צאולנר אונ׳ דער
זינדר ורינט · אונ׳ די וויזהייט מוס זיך רעכטבערטיגן לסן בון אלן אירן קינדרן ׃
עס באט אין אבר דער ברושער איינר דז ער מיט אים עס · אונ׳ ער גינג
היניין אין דעם ברושערס הויז אונ׳ זעצט זיך צו טיש · אונ׳ זיך · איין ווייב וואר אין דער
שטט די וור איין זינדירין דא די ור נאם דז ער צו טיש זס אין דעם ברושערס הויז ברכט
די איין גלאז מיט זלבן אונ׳ טרט הינטן צו זיינן בוסן · אונ׳ ווינעט · אונ׳ וינג אן זייני בוס צו
נעצן מיט טרעהרן אונ׳ מיט דען הארן אירס הייבטס צו טריקנן אונ׳ קוסיט זייני בוס · אונ׳
זלביט זי מיט זלבן ׃ דא אבר דאס דער ברושער זאך דער אין גלאדן הט
שפרך ער ביי זיך זעלבס אונ׳ זגיט · ווען דיזר איין פרופיט ווער · זו וואוסט ער ווער אונ׳
וועלכי איין ווייב דז איז די אין אן רוירט דען זי איז איין זינדירין · ישוע אנטוורט אונ׳ שפרך
צו אים · שמעון איך הב דיר וואש צו זאגן · ער אבר שפרך מייסטר זג אן · עש הט איין לעהן
הער צווי שולדינר · איינר וואר שולדיג בונף הונדרט פפעניג · דער אנדר בונפציג · דא זי
אבר ניט הטן צו בצאלן שענקיט ערס בידן · זג אן וועלכר אונטר דען ווירט אין אם מיינסטן
ליבן · שמעון אנטוורט אונ׳ שפרך איך אכט דעם ער אם מיינסטן געשענקט הוט · ער אבר

שפרך צו אים דו הוסט רעכט גיריכט ׃ אונ׳ ער וואנט זיך צו דעם ווייב אונ׳ שפרך
צו שמעון · זיכסטו דיס ווייב · איך בין קומן אין דיין הויז דו הוסט מיר ניט וואסר געבן צו מיינן
בוסן · דיזי אבר הוט מייני בוס מיט טרעהרן גינעצט · אונ׳ מיט דען הארן אירס הייבטס
גיטרויקנט · דו הוסט מיר קיין קוס געבן · די אבר נוך דעם זי הריין קומן איז הוט זי ניט אב
גילאסן מייני בוס צו קוסן · דו הוסט מיין הייבט ניט מיט אול גיזלבט · די אבר הוט מייני בוס
מיט זלבן גיזלבט · דער הלבן זג איך דיר · איר זיין ויל זינד ור געבן · דן זי הוט ויל גליבעט ·
וועלכם אבר ווייניג ור געבן ווערט דער ליבט אויך ווייניג ׃ אונ׳ ער שפרך צו איר דיר
זיין דייני זינד ור געבן · דא וינגן אן די מיט צו טיש זאסן אונ׳ שפרכן ביי זיך זעלבס · ווער
איסט דיזער דער אויך די זינד ור גיבט · ער אבר שפרך צו דעם ווייב · דיין גלויב הוט דיר
געהאלפן · גיא היין מיט ורידן ׃

דאש אכט קאפיטל

אונ׳ עש בינגאב זיך דורנאך דש ער רייזיט דורך שטעט אונ׳ מערק אונ׳ פרידיגט
אונ׳ ור קונדיגט דש עבנגיליאום בון דעם רייך גטיס · אונ׳ די צוועלף מיט בשורה
אים · דאצו עטליכי ווייבר די ער גזונט הטט גימכט בון דען באזן גייסטירן
אונ׳ קרנקהייטן · נעמליך מרים די דא מגדלנית הייסט · בון וועלכר וואורן זיבן טייבל אויס
גיבארן אונ׳ חנה דעם ווייב כוזא דעם פפלעגרס הורדוס אונ׳ שושנה · אונ׳ ויל אנדרי די אין
הנט רייכונג טעטן בון אירער האב ׃ דא נון ויל וולקס ביי אנגדר וואר · אונ׳ מטיעוס יג
אויס דען שטעטן צו אים אייליטן שפרך ער דורך איין גלייכנים · עש גינג איין זא מאן אויס מרקוס ד
צו זייען זיינן זאמן · אונ׳ אין דעם ער זייעט · ויל עטליכס אן דען וועג אונ׳ ווארד ור טרעטן
אונ׳ די וויגיל אונטר דעם הימל פרעסינס אויף · אונ׳ עטליכס ויל אויף דען ועלז אונ׳ דא עס
אויף גינג ור דוריט עש · דארום דז עש ניט זפט הט · אונ׳ עטליכס ויל מיטן אונטר די דארנר
אונ׳ די דורנר גינגן מיט אויף אונ׳ ערשטעקטנס · אונ׳ עטליכס ויל אויף איין גוט לנד אונ׳ עס
גינג אויף אונ׳ טרוג הונדרט ועלטיג ורוכט · דא ער דאס זגיט · רופיט ער · ווער אורן הוט צו
הארן דער הער ׃ עס ורגטן אין אבר זייני יונגיר אונ׳ שפרכן וואש דיזי
גלייכנים ווער · ער אבר שפרך אויך איסטס געבן צו וויסן דס געהיימנים דש רייך גטיס · דען
אנדרן אבר אין גלייכנישן · דש זי עש ניט זעהן אוב זי עש שון זעהן אונ׳ ניט ור שטין אוב זי
עש שון הארן ׃ דאס איסט אבר די גלייכנים · דער זאמן איסט דש ווארט
גטיס · די אבר אן דעם וועג זיין · דש זיין די עש הארן · דורנאך קומט דער טייבל אונ׳ נימט
דאס ווארט בון אירם הערצן אויף דש זי ניט גלויבן אונ׳ זעליג ווערדן · די אבר אויף דעם
ועלז זיין די ווען זי עש הארן נעמן זי דש ווארט מיט ורידן אן אונ׳ די הבן ניט וואורצל · איין
צייט לנג גלייבן זי אונ׳ צו דער צייט דער אן ועכטונג ולן זי אב · דש אבר אונטר די דורנר ויל
זיין די דא עש הארן אונ׳ גין היין אונטר דען זארגן רייכטום אונ׳ וואלוסט דעס לעבנס · אונ׳
ערשטיקן אונ׳ ברענגן קיין ורוכט · דש אבר אויף דעם גוטן לנד · זיין · די דאס ווארט הארן
אונ׳ ביהאלטן אין איינם ויינן גוטן הערצן אונ׳ ברענגן ורוכט אין גדולט ׃
ניימנט אבר צונדיט איין ליכט אן אונ׳ בידעקטס מיט איינם גיבעס אודר זעצטס אונטר איין מטעוס ה
בנק זונדר ער זעצטס אויף איינן לויכטר · אויף דש ווער היניין גיט דש ליכט זיהע · דען עש מרקוס ד מטיעוס י
איסט ניכטס ור בורגן דז ניט אופנבאר ווערד · אויך ניכטס הייםליכס דש ניט קונט ווערד

מטעוס יג אונ אן טן קוס · דז זעלבט נון דרינק ווי איר צו הארט · דען ווער דא הוט דעם ווערט געבן ·
ווער אבר ניט הוט · בון דעם ווערט גנומן אויך דז ער מיינט צו הבן · עש גינגן
מטעוס ח מרקוס ד אבר הין צו זיין מוטר אונ ברודר אונ קונטן ניט בור דעם בולק הין צו קומן · אונ עש ווארד
אים אן גיזגט דיין מוטר אונ׳ דייני ברודר שטין דויסן אונ וועלן דיך זעהן ער אבר אנטווארט
אונ שפרך צו אין מיין מוטר אונ מייני ברודר זיין דיזי די גוטס ווארט הארן אונ טונס ·
אונ עש בינאב זיך אויף דער טג איינן דש ער אין איין שיף טראט אונ זייני יונגר
מטעוס ח מרקוס ד מיט אים אונ ער שפרך צו אין לזט אונס איבר דען זיא ווארן די שטיסן בום לנד אונ׳ דא זי
טיפטן ענטשליף ער · אונ עש קאם איין ווינד ווירבל אויף דען זי אונ די וועל איבר וילן די ·
אונ שטונדן אין גרוסר פֿאר׳ דא טראטן זי צו אים אונ ווקטן אין אויף אונ שפרכן מייסטר
מייסטר מיר ור דערבן· דא שטונד ער אויף אונ בידרויעט דען ווינט אונ די וואג דעם וסרס
אונ עש לים אב אונ ווארד איין שטיל · ער שפרך אבר צו אין וואו איסט אבר אייער גלויב · זי
בורכֿטן זיך אבר אונ ור וואונדרטן זיך אונ׳ שפרכן אונטר אנגדר · ווער איסט דיזר דען ער
גיביט דעם ווינט אונ׳ דעם וסר אונ׳ די זיין אים גיהורשם · אונ׳ די שיפטן ווארט אין די
מטעוס ח מרקוס ה געגניט דער גדער · וועלכר איז קיגן גלילן איבר · אונ׳ אז ער אויס טראט אויף
דש לנד בינגיניט אים איין מאן אויס דער שטט דער הט טויבל פֿון לנגיר צייט הער אונ׳ טעט
קיין קליידר אן אונ׳ בליב אין קיינם הויז זונדר אין דען גרעבירן · דא ער אבר ישוע זך שריי
ער אונ׳ ויל בור אים נידר אונ׳ רופֿיט לויט וואש הב איך מיט דיר צו שפֿן ישוע דו זון דעם אליר
האכֿסטן · איך ביט דיך דו וועליסט מיך ניט קוועלן · דען ער גיבוט דעם אין זויבירן גייסט
דש ער בון דעם מענשן אויס בויר · דען ער הט אין לנגי צייט גיפֿלאגט אונ׳ ער וואר מיט קיטן
גיבונדן אונ׳ מיט ועסלן גיבֿנגן אונ׳ צוריים די בנד · אונ׳ ווארד גיטריבן בון דעם טויבל אין די
וואוסטן · אונ׳ ישוע ורעגיט אין אונ׳ שפרך ווי הייסטו · ער שפרך לעגיאון · דען
עש וארן ויל טויבל אין אין גיבארן · אונ׳ די באטן אין דש ער זי ניט היס אין די טיפֿ וארן ·
עש וואר אבר דא זעלבסט איין גרוסי הערד זוי אן דער וויד אויף דעם בערג · אונ׳ די באטן
אין דש ער אין ערלויביט אין די זעלביגן צו וארן · אונ׳ ער ערלויביט אין · דא בורן די טויבל
אויס בון דעם מענשן אונ׳ בורן אין די זוי · אונ׳ די הערד שטורצֿיט זיך מיט איינם שטורם
אין דען זי אונ׳ ערטרונקן · דא אבר די הירטן זאכֿן וואס דא גישאך ולוהן זי אונ׳ ור קונדיגטנס
אין דער שטט אונ׳ אין דען דערפֿירן · דא גינגן די הינאויס צו זעהן וואש דא גישעהן
וואר אונ׳ קאמן צו ישוע אונ׳ בֿנדן דען מענשן בון וועלכים די טויבל אויס גיבארן וארן זיצן
צו דען בויסן ישוע ביקליידיט אונ׳ ור נינפטיג · אונ׳ ערשראקן · אונ׳ די עש גיזעהן העטן ור
קונדיגטן אין ווי דער בזעסן וואר גיזונט ווארדן · אונ עש באט אין די גנץ מענג דער אויס
ליגנדן לענדר דער גדר דז ער בון אין גינג · דען עש וואר זי איין גרוסי ורכֿט אן קומן · אונ
ער טראט אין דש שיף אונ׳ ווענט ווידר אויס · עש באט אין אבר דער מאן בון דעם די טויבל
וארן אויס גיבארן דז ער ביי אים מאכֿט זיין · אבר ישוע לים אין בון זיך אונ׳ שפרך · גיא
ווידר היים אונ׳ זג וואש דיר גאט גיטון הוט · אונ׳ ער גינג הין אונ׳ פרידיגט דורך די גנצי שטט
מטעוס ט מרקוס ה וואש אים ישוע גיטון הט · אונ עש בינאב זיך דא ישוע ווידר קאם נאם אין דש בולק
אויף · דען זי ורטיטן אלי אויף אין · אונ זיך · דא קאם איין מאן מיט נאמן יאיר · דער איין
אובר שטר דער שולן וואר אונ׳ ויל ישוע צו דען בויסן אונ באט אין דש ער וועלט אין זיין הויז

קומן דען ער העט איין איינ׳ טאכֿטר ביי צוועלף יארן · די לאג אין לעצטן צוגין · אונ דא ער
מטעוס ט מרקוס ה הין גינג דרענגט אין דש בולק · אונ איין וייב הט דען בלוט גנג צוועלף יאר גיהבט ·
די הט אל אירי נארונג אן די ערצט גיוונט אונ קונט בון נימנט גיהיילט ווערדן · די טראט הין
צו בון היגטן אונ רוריט זיינס קליידס זוים אן · אונ אזו באלד בישטונד איר דער בלוט גנג · אונ
ישוע שפרך ווער הוט מיך אן גירוירט · דא די אבר אלי לויקניטן · שפרך פעטרוס אונ די מיט
אים וארן · מייסטר · דש בולק דרינגט אונ דרוקט דיך · אונ דו שפריכסט ווער הוט מיך אן
גירירט · ישוע אבר שפרך · עש הוט מיך איימנט אן גירוירט · דען איך פֿויל דש איין קרפֿט
בון מיר גנגן איז · דא אבר דש וייב זך דש זי ניט ור בורגן וואר · קאם זי ציטירן אונ פֿיל בור
אין אונ ור קונדיגט בור אלים בולק אויס וואש אורזך זי העט אן גירוירט · אונ ווי זי וואר אז
באלד גיזונט ווארדן · ער אבר שפרך צו איר · דיין גיטרוסט מיין טאכֿטר דיין גלויב הוט דיר
גיהאלפֿן · גיא הין מיט ורידן · דא ער נאך רעדיט קאם איינר בום גיזינד דעם
אובר שטן דער שול אונ שפרך צו אים דיין טאכֿטר איז גישטורבן ביזמויא דען מייסטר ניט · דא
אבר ישוע דש הוריט אנטוורט ער אים אונ שפרך · בורכֿט דיך ניט · גלויב נור זא ווערט זי
גיזונט · דא ער אבר אין דש הויז קאם לים ער נימנט היניין גין דען פעטרוס אונ יעקב אונ
יוחנן אונ׳ דעם קינדס ואטר אונ׳ מוטר · די ווינטן אבר אלי אונ׳ קלאגטן זי · ער אבר שפרך ·
ווייניט ניט די איז ניט גישטורבן זונדר די שלאפֿט · אונ׳ די ור לאכֿטן אין וואוסטן וואל דש זי
גישטורבן וואר · ער אבר טרייב זי אלי הינויס גרייף אירי הנט אן אונ׳ רופֿיט אונ׳ שפרך קינד
שטי אויף · אונ איר גייסט קם ווידר אונ די שטונד אזו באלד אויף · אונ ער ביבֿאל מן זולט איר
צו עסן געבן · אירי עלטירן ענטזצטן זיך · ער אבר גיבוט אין דש זי נימנט זגטן וואש גישעהן
וואר ·

דש נוינד קפיטל

ער ווארדט אבר די צוועלף צו זאמן אונ גב אין גיוואלט אונ׳ מאכֿט איבר אלי טויבל ·
אונ׳ דש די היילן קונטן אלר לייד זויך · אונ׳ זנט די אויס צו פרידיגן דש רייך
מטעוס ח מרקוס ד גוטס אונ׳ היילן די קרנקן אונ׳ שפרך צו אין איר זולט ניכֿטס מיט אויך נעמן
אויף דען וועג ווידר שטאב נאך טשן נאך ברוט נאך געלט · זולט אויך ניט אויף איין מול צווין
ראק הבן אונ׳ וואו איר אין איין הויס גיט דא בלייבט בים איר בון דנן ציכֿט · אונ׳ וועלכֿע אויך
ניט אויף נעמן · דא גיט אויס בון דער זעלבן שטאט · אונ׳ שוטלט אב דען שטויב בון אייערן
בויסן צו איינם צויגנים איבר זי · אונ׳ די קאמן הינויס אונ דורך צוגן די מערק פרידיגטן דש
עבנגיליאום אונ מאכֿטן גיזונט אן אלן ענדן · אונ עש קאם אבר בור
הורודוס אלים וואש דורך אין גישך · אונ ער בידורגט זיך · די וייל בון עטליכֿן גיזאגט וארד
יוחנן איסט בון טוטן אויף ערשטנדן · בון עטליכֿן אבר אליהו איז ערשינן · בון עטליכֿן אבר
עס איסט דער אלטן פרופֿיטן איינר אויף ערשטנדן · אונ׳ הורודוס שפרך יוחנן דען הב איך
ענטהויבטט · ווער איסט אבר דיזר בון דעם איך זעלכֿעם הער · אונ ביגערט אין צו זעהן ·
אונ׳ די אפוסטלן קאמן ווידר אונ׳ ערצעלטן אים וואס זי
גיטון העטן · אונ׳ ער נאם זי צו זיך אונ׳ ענטוויך ביזונדרס אין איין וואוסטן ביי דער שטט
די דא הייסט בית צידה · דא דס דאס בולק אינן ווארד צוגן עש אים נאך אונ ער נאם זי אויף
אונ זגט אין בון דעם רייך גוטס אונ מכֿיט גיזונט די עש בידורפֿטן · אבר דער טג ויינג אן

(מטעוס יד) זיך צו ניגן · דא טראטן צו אים די צוועלף אונ׳ שפרכן צו אים · לאס דש וואלק בון דיר · לוס די
(מרקוס ו) הין גין אין די מערק אום הער אונ׳ אין די דורפֿר דש זי העדבריגן אונ׳ שפייז וינדן דען מיר
(יוהנס ו) זיין היא אין דער וואוסטן · ער אבר שפרך צו אין געבט איר אין צו עסן · די שפרכן מיר הבן
ניכטס מער דען בונף ברוט אונ׳ צווין ויש · עש זיי דען דז מיר הין גין זלן אונ׳ שפייז קויפֿן
בור דז גנץ וואלק · דען עש וואורן ביי בונף טויזנט מאן · ער שפרך אבר צו זיינן יונגירן ·
לעגירט זי ביי שיכטן אי בונפֿציק אונ׳ בונפֿציק · אונ׳ זי טעטן אזו אונ׳ לעגירטן זיך אלי · דא
נאם ער די בונף ברוט אונ׳ צווין ויש אונ׳ זאך אויף קגן הימל אונ׳ שפרך דען זעגן דרוויבר ·
ברך זי אונ׳ גאב זי דען יונגירן דש זי דעם וואלק בור לעגטן · אונ׳ זי אסן אונ׳ וואורדן אלט
זט · אונ׳ וואורדן אויף גהובן דש אין איבר בלייב בון ברוקן צוועלף קארב ·
אונ׳ עש בינאב זיך דא ער אים גיבעט אונ׳ אליין וואר · דא וואורן מטליך זיינר יונגיר מיט
(מטעוס ו / מרקוס ח) אים אונ׳ ער ורעגיט זי אונ׳ שפרך · ווער זגן די לויט דש איך זיי · די אנטוורטן אונ׳ שפרכן ·
זי זגן דו זייסט יוחנן דער טויפֿר · עטליך אבר דו זייסט אליהו · עטליך אבר עש זיי דער
אלטן פרופֿיטן איינר אויף ערשטנדן · ער אבר שפרך צו אין ווער זגט איר אבר דש איך זיי
(משיח) דא אנטוורט פעטרוס אונ׳ שפרך · דו ביסט דער קריסט גוטס · אונ׳ ער בידרויעט זי אונ׳
גיבוט דש זי דס ניאנט זגטן אונ׳ שפרך · דען דעם מענשן זון מוס נוך ויל לידן אונ׳ ור ווארפֿן
ווערדן בון דען עלטסטן אונ׳ האהן פריסטרן אונ׳ שריפֿט גלערטן אונ׳ ערטויט ווערדן · אונ׳
(מטעוס יו) אם דריטן טג ווידר אויף ערוועקט ווערדן · דא שפרך ער צו אין אלן · ווער
(מרקוס ח) מיר ואלגן וויל דער ור לויקין זיך זעלבס אונ׳ נעם זיין קרויץ אויף זיך טגליך אונ׳ ואלגי מיר
נוך · דען ווער זיין לעבן ערהלטן וויל דער ווערט עש ור לירן · ווער אבר זיין לעבן ור לירט אום
מיינן ווילן דער ווערטס ערהלטן · אונ׳ וואש נוץ העט דער מענש אוב ער די גנצי וועלט גוואנן
אונ׳ ור לור זיך זעלבס אודר בישעדיגט זיך זעלבסט · ווער זיך אבר מיין אונ׳ מיינר רייד
שעמט דעם ווירט זיך דעם מענשן זון אויך שעמן ווען ער קומן ווערט אין זיינר הערליקייט
אונ׳ זיינס ואטרס אונ׳ דער היליגן ענגל · איך זג אויך אבר ווארליך דש עטליך זיין בון דען
די היא שטין די דען טוט ניט שמעקן ווערדן בים דש זי דאס רייך גוטס זעהן ·
אונ׳ עש בינאב זיך נוך דיזן רייד ביי אכט טגן דש ער צו זיך נאם פעטרוס יוחנן אונ׳
(מטיעוס יז / מרקוס ט) יעקב אונ׳ שטייג אויף איינן בערג צו בעטן · אונ׳ דא ער בעטט וואורד די גשטאלט זיינס אנ
גזיכטס אנדרש אונ׳ זיין קלייד וויס אונ׳ גלנציט · אונ׳ זיך · צווין מענר רידן מיט אים · וועלכי
וואורן משה אונ׳ אליהו די ערשינן אין קלארהייט אונ׳ רעטן בון דעם אויס גנג וועלכן ער זולט
ערבולן צו ירושלים · פעטרוס אבר אונ׳ די מיט אים וואורן · וואורן וול שלאפֿס · דא זי אבר
אויף וואכטן זאכן זי זיין קלארהייט אונ׳ די צווין מענר ביי אים שטין · אונ׳
עש בינאב זיך דא די בון אים וויכן שפרך פעטרוס צו ישוע · מייסטר הי איסט גוט זיין מיר
וואלן דריי היטן מכן · דיר איינר משה איינר אונ׳ אליהו איינר אונ׳ וואוסט ניט וואש ער רידעט·
דא ער אבר זאלכס רידיט קאם איין וואלק אונ׳ איבר שאטט זי · אונ׳ זי ערשראקן דא זי די
וואלקן איבר צוך · אונ׳ עש פֿיל איין שטים אויס דער וואלקן די שפרך · דיזר איז מיין ליבר
זון דעם געהארכט · אונ׳ אין דעם דזלבי שטים גשך בונדן די ישוע אליין · אונ׳ זי ור שוויגן
אונ׳ ור קוינדיגטן ניאנט ניכטס אין דען זעלבן טגן וואש זי גזעהן העטן · עש
בינאב זיך אבר דען טג הרנוך דא זי בון דעם בערג קאמן · קאם אין ענקיגן ויל וואלקס ·

זיהע איין מן אונטר דעם וואלק רופֿט אונ׳ שפרך · מייסטר איך בית דיך בזיך דיך מיין זון
(מטיעוס ז / מרקוס ט) דען ער איז מיין איינציגר זון · זיהע · דער גייסט ערגרייפֿט אין זו שרייעט ער אזו בלד
אונ׳ רייסיט אין דש ער שוימט אונ׳ מיט נוט וויכט ער בון אים ווען ער אין גריסן הוט · אונ׳
איך הב דייני יונגר גיבעטן דז זי אין אויס טרייבן אונ׳ זי קונטן ניט · דא אנטוורט ישוע אונ׳
שפרך · או דו אין גלויביגי אונ׳ ור קערטי ארט · ווי לנג זול איך ביי אויך זיין אונ׳ אויך דולדן ·
ברענג דיינן זון הער · אונ׳ דא ער צו אים קאם ריים אין דער טויבל אונ׳ צעריט אין · ישוע
אבר בידרויעט דען אין זויבירן גייסט אונ׳ היילט דען קנאבן גזונט · אונ׳ גב אין זיינם ואטר
ווידר · אונ׳ זי ענטזעצטן זיך אלי איבר דער הערליקייט גוטס · דא זי זיך
(מטעוס יז / מרקוס ט) אבר אלי ור וואונדרטן איבר אלס דש ער טעט · שפרך ער צו זיינן יונגירן · זעצט איר צו
אויערן אורן דיזי רייד · דען דעם מענשן זון מוס איבר אנטוורט ווערדן אין דער מענשן
הענד · אבר דש ווארט ור נאגן זי ניט · אונ׳ עש וואר בור אין ור בורגן דש זי עש ניט בינגריפֿן
אונ׳ זי ורכטן זיך אין צו ורעגן אום דש זעלביג ווארט · עש קאם אויך איין
(מטיעוס יח / מרקוס ט) גידנקן אונטר זי ווער אונטר אין דער גרוסט וועד · דא אבר ישוע דען גידנקן אירס הערצן
זאך · ערוואשט ער איין קינד אונ׳ שטעלט עש נעבן זיך אונ׳ שפרך צו אין · ווער דש קינד
אויף נימט אין מיינם נאמן דער נימט מיך אויף · אונ׳ ווער מיך אויף נימט דער נימט דען
אויף דער מיך גזנט הוט וועלכר אבר דער קליינסט איז אונטר אויך אלן דער ווירט גרוס זיין ·
דא אנטוורט יוחנן אונ׳ שפרך · מייסטר מיר זכן איינן דער טריב די טויבל אויז אין
דיינם נאמן אונ׳ מיר ווערטן אים דען ער ואלגט דיר ניט מיט אונס · אונ׳ ישוע שפרך צו
אים ווערט אים ניט · דען ווער ניט ווידר אויך איז · דער איז בור אויך ·
(מרקוס ט) עש בינאב זיך אבר דא די צייט ערבולט וואר דש ער זולט בון אין גנומן ווערדן ווענדיט
ער זיין אנגזיכט שטרקס גגן ירושלים צו וואנדלן · אונ׳ ער זנט באטן בור אים הין · די גינגן
הין אונ׳ קאמן אין איין מרקט דער זמרי דש זי אים העדבריג בישטעלטן אונ׳ זי נאמן אין ניט
אן דארום דז ער זיין אנגזיכט גריכט הט צו וואנדלן קגן ירושלים · דא אבר דש זייני יונגיר
יעקב אונ׳ יוחנן זאכן שפרכן זי · הער ווילטו זו וואלן מיר זגן דש בייער בום הימל וול אונ׳ ור
צער זי ווי אליהו טעט · אונ׳ ישוע ווענט זיך אונ׳ בידרויעט זי אונ׳ שפרך וויסט איר ניט וועלכס
גייסטס קינדר איר זייט · דעם מענשן זון איז ניט קומן דער מענשן זילן צו ור דערבן זונדר
צו ערהלטן · אונ׳ זי גינגן אין איין אנדרן מרק · עש בינאב זיך אבר דא זי אויף
(מטיעוס ח) דעם וועג וואורן שפרך איינר צו אים איך וויל דיר ואלגן ווא דו הין גיסט · אונ׳ ישוע שפרך
צו אים · די בוקסן הבן גרובן אונ׳ די בוגיל אונטר דעם הימל הבן נעסטר · אבר דעם מענשן
זון הוט ניט דא ער זיין הויבט הין לייגי · אונ׳ ער שפרך צו איינם אנדרן ואלג מיר
(מטיעוס ח) נוך דער שפרך אבר הער ערלויב מיר דש איך צו בור הין גיא אונ׳ מיינן ואטר בינגראב · אבר
ישוע שפרך צו אים לוס די טוטן אירי טוטן בינגרבן · גי דו אבר הין אונ׳ ור קוינדיגי דש רייך
גוטס · אונ׳ איין אנדרר שפרך · הער איך וויל דיר נוך ואלגן אבר ערלויב מיר צו בור דז
איך איין אב שייד מך מיט דען די אין מיינם הויז זיין · ישוע שפרך צו אים · ווער זיין הנט
אן דען פפֿלוג לייגט אונ׳ זיעט צו רוק דער איז ניט גשיקט צום רייך גוטס ·

דש צעהנד קפיטל

מתיאוס ט דערנוך זאנט ער אנדר זיבנציג אויז אונ׳ זנט די אוי צווין אונ׳ צווין בור אים
הער אין אלי שטעט אונ׳ אורט דא ער וואלט הין קומן אונ׳ שפרך
צו אין ׳ די ערנד איז גרוס דער ערביטר אבר איסט ווייניג ׳ ביטט
דען הערן דער ערנדן ׳ דז ער ערביטר אויז זענד אין זייני ערנד ׳ גיט הין זעכט איך זענד
אויך אז די לעמר מיטן אונטר די וועלף ׳ טרגט קיינן בויטל נוך טשן נוך שוך ׳ אונ׳ גריסט
ניימנט אויף דער שטרסן ׳ וואו איר אין איין הויז קומט ׳ דז שפרעכט צו ערשט ׳ וריד זיי אין
דיזם הויז ׳ אונ׳ זא דא זעלבס ווירט איין קינד דעס ורידס זיין זו ווירט אויער וריד אויף אים
בירוען ׳ וואו אבר ניט זו ווערט אויער וריד זיך ווידר צו אויך לענקן ׳ אין דעם זעלביגן הויז
אבר בלייבט ׳ עסט אונ׳ טרינקט ווש די הבן ׳ דען איין ערביטר איסט זיינס לונס ווערט ׳

מתיאוס י איר זולט ניט בון איינם הויז צום אנדרן גין ׳ אונ׳ וואו איר אין איין שטט קומט אונ׳
די אויך אויף נעמן דא עסט ווש אויך ווירט בויר געטרגן ׳ אונ׳ היילט די קרנקן די דא זעלבסט
זיין אונ׳ זגט אין דש רייך גוטס איז גנהנט צו אויך קומן ׳ וואו איר אבר אין איין שטט קומט
דא די אויך ניט אויף נעמן ׳ דא גיט הרויס אויף אירי גסן ׳ אונ׳ שפרעכט ׳ אויך דען שטויב
דער זיך אן אונס געהענקט הט בון אויער שטט שלגן מיר אב אויף אויך ׳ דוך זולט איר וויסן
דז אויך דש רייך גוטס גנהנט געוועזן איז ׳ איך זג אויך עש ווערט דער סדום טרעגליכר
מתיאוס יא טרגן אן יענים טג דען זולכר שטט ׳ ווי דיר כורזין ווי דיר בית צידה דען ווערן די טאטן
צו צור אונ׳ צידון געשעהן די בייא אויך געשעהן זיין ׳ די העטן בור צייטן אים זק אונ׳ אין דער
אשן געזעסן אונ׳ בוס געטון ׳ דוך עש ווערט צור אונ׳ צידון טרעגליכר ערגין אם געריכט דען
אויך ׳ אונ׳ דו כפר נחום די דו ביז אן הימל ערהובן ביסט דו ווירסט ביז אין די העל הינונטר
געשטוסן ווערדן ׳ ווער אויך הערט דער הערט מיך ׳ אונ׳ ווער אויך ור אכט דער ור אכט מיך
ווער אבר מיך ור אכטט דער ור אכטט דען דער מיך געזנט הוט ׳ די זיבנציג
אבר קומן ווידר מיט ורידן אונ׳ שפרכן ׳ הער ׳ עש זיין אויך אונס די טייבל אונטר טאן אין
דיינם נמן ׳ ער שפרך אבר צו אין ׳ איך זך וואל דען סטן בום הימל וליגן אז איינן בליץ ׳
זעכט איך הטב אויך מכט געבן צו טרעטן אויף שלנגן אונ׳ שקורפיון ׳ אונ׳ אויבר אלן געוואלט
דעם ויינדז אונ׳ ניכטס ווירט אויך בישעדיגן ׳ דוך דארין ורייעט אויך ניט דז אויך די גייסטר
אונטר טאן זיין ׳ ורייעט אויך אבר דש אויער נמן אים הימל געשריבן זיין ׳

מתיאוס יא צו דער שטונד ורייעט זיך ישוע אים גייסט אונ׳ שפרך ׳ איך פרייז דיך ואטר אונ׳ הער
הימלס אונ׳ דער ערדן דש דו זולכים ור בורגן הוסט דען וויזן אונ׳ ור שטענדיגן אונ׳ הוסט
יוחנים ח אופגעבערט דען אונ מינדיגן ׳ יא ואטר ׳ אלזו ור עש וואל געבעליג בור דיר ׳ עש איסט מיר אלס
אויבר געבן בון מיינם ואטר אונ׳ ניימנט ווייס ווער דער זון זיי דען נור דער ואטר ׳ נוך ווער דער
ואטר זיי דען נור דער זון אונ׳ וועלכם עש דער זון וויל אופן בארן ׳ אונ׳ ער ווענט זיך
מתיאוס כ צו זיינן יונגרין אונ׳ שפרך אין זונדרהייט ׳ זעליג זיין די אויגן די דא זעהן דש איר זעכט ׳
דען איך זג אויך ויל פרופיטן אונ׳ קיניג וואלטן זעהן דש איר זעכט אונ׳ הבנס ניט געזעהן ׳
אונ׳ הערן דש איר הערט אונ׳ הבנס ניט געהערט ׳ אונ׳ זיך ׳ דא שטונד איין
שריפט געלערטר אויף ורזוכט אין אונ׳ שפרך ׳ מייסטר ווש זול איך טון דש איך דש איביג
לעבן ערערב ׳ ער אבר שפרך צו אים ׳ ווי שטיט אים געזעץ געשריבן ׳ ווי ליזטו ער אנטווארטט
דברים ו אונ׳ שפרך דו זולסט גוט דיינן הערן ליבן בון גנצים הערצן בון גנציר זיל בון אלן קרעפטן אונ׳

בון גנצים געמיט אונ׳ דיינן נעכסטן אז דיך זעלבס ׳ ער אבר שפרך צו אים ׳ דו הוסט רעכט
געאנטווארט ׳ טו דאס זו ווירסטו לעבן ׳ ער אבר וואלט זיך זעלבס רעכט ורטיגן אונ׳ שפרך
צו ישוע ׳ ווער איסט דען מיין נעכסטר ׳ דא אנטווארט ישוע אונ׳ שפרך ׳ עש וואר איין
מענש ׳ דער גינג בון ירושלים גגן יריחו הינאב אונ׳ ויל אונטר די מורדר די צוגן אין אויס אונ׳
שלוגן אין אונ׳ גינגן דרבון אונ׳ ליסן אין הלב טוט ליגן ׳ עש בגב זיך אבר אן געבער דז איין
פריסטר די זעלביג שטרס הינאב צוך ׳ אונ׳ דא ער אין זך גינג ער בור אויבר ׳ דעס זעלביגן
גלייכן אויך איין לוי דא ער קם ביי די שטט אונ׳ זך אין גינג ער בור אויבר ׳ איין זמרי אבר
רייזיט אונ׳ קם ביי די שטט אונ׳ דא ער אין זך יאמירט אין זיין ׳ גינג צו אים ור בנד אים זייני
וואונדן אונ׳ גוס דריין אול אונ׳ ויין אונ׳ הוב אין אויף זיין טיר אונ׳ בורט אין אין די הערברג
אונ׳ פפלעגיט זיין ׳ דעס אנדרן טגס רייזיט ער אונ׳ צוג הרויז צווי גרושן אונ׳ גב די דען ווירט
אונ׳ שפרך צו אים פפלעג זיין אונ׳ זו דו ווש מער ווערסט דער טון וויל איך דירס בצלן ווען
איך ווידר קום ׳ וועלכר דוינקט דיך דער אונטר דיזן דרייען דער נעכסט זיי געוועזן דעם
דער אונטר די מורדר געבלן ור ׳ ער שפרך דער די בארמהערציקייט אן אים טעט ׳ דא
שפרך ישוע צו אים זא גיא הין אונ׳ טו דעם זעלבן גלייכן ׳ עש בגב זיך אבר
דא די וואנדלטן גינג ער אין איינן מרק דא וואר איין וייב מיט נמן מרטא די נם אין אויף אין
איר הויס אונ׳ די הט איין שוועסטר די הים מריא די זעצט זיך צו זיינן בויסן אונ׳ הורט זיינר
ריד צו ׳ מרטא אבר מכיט איר ויל צו שפן אים צו דינן אונ׳ זי טראט הין צו אונ׳ שפרך ׳ הער ׳
ורגעסטו ניט דורנוך דש מיך מיין שוועסטר לוסט אליין דינן ׳ זג איר דש זי עש דיך אויך אן
גרייפ ׳ ישוע אבר אנטווארט אונ׳ שפרך צו איר ׳ מרטא מרטא דו זורגיסט אונ׳ ביקוימרסט
דיך מיט ויל דינגן ׳ נור איינס איסט נוט ׳ מריא הוט איין גוט טייל ערוועלט דאס זול ניט בון
איר גנומן ווערדן ׳

דש איילפט קפיטל

מתיאוס ו אונ׳ עש בגב זיך דש ער ור אן איינם אורט אונ׳ בעטט אונ׳ דא ער אויף געהורט
הט שפרך זיינר יונגר איינר צו אים ׳ הער ׳ לערן אונס בעטן ווי אויך יוחנן
זייני יונגר לערט ׳ ער אבר שפרך ווען איר בעטט זא שפרעכט ׳ אונזר
ואטר אים הימל דיין נמן זיין הייליג ׳ דיין רייך קום ׳ דיין וויל געשעך אויף ערדן ווי אים הימל
גיב אונס אונדרר אונזר טעגליך ברוט ׳ אונ׳ ור גיב אונס אונזר זיינד דען אויך מיר ור געבן
אלן די אונס שולדיג זיין ׳ אונ׳ בויר אונס ניט אין ור זוכונג ׳ זונדר ערלוז אונס בון דעם אויבל ׳
מתיאוס ז אונ׳ ער שפרך צו אין וועלכר איז אונטר אויך דער איינן ורוינט הוט אונ׳ גינג צו
אים צו מיטר נכט אונ׳ שפרעך צו אים ׳ ליבר ורוינט לייא מיר דריי ברוט ׳ דען עש איסט מיין
ורוינט צו מיר קומן בון דער שטרסן אונ׳ איך הב ניט דש איך אים בור לעג ׳ אונ׳ ער דרינן
וואורד שפרעכן מך מיר קיין מו די טיר איז שון צו געשלוסן אונ׳ מייני קינדר זיין ביי מיר
אין דער קמר איך קן ניט אויף שטין אונ׳ דיר געבן ׳ איך זג אויך ׳ אונ׳ אוב ער ניט אויף
שטיט אונ׳ גיבט אים דרום דז ער זיין ורוינט איז ׳ זו ווערט ער דוך אום זיינס און ור
שעמטן גיילס ווילן אויף שטין ׳ אונ׳ אים געבן ווי ויל ער בידרף ׳ אונ׳ איך זג
מתיאוס ז אויך ׳ ביטט זו ווערט אויך געבן ׳ זוכט זו ווערט איר וינדן ׳ קלופפט אן זו ווערט אויך
יוחנים יו / יעקב א אויף גיטון ׳ דען ווער דא ביטט דער נימט ׳ אונ׳ ווער דא זוכט דער וינט ׳ אונ׳ ווער דא אן

קויפט דעם ווערט אויך ניטן׳ וואו ביטט אונטר אויך איין זון דען ואטר אוחם ברוט דער איין
איינן שטיין דרבור ביט׳ אונ׳ זו ער אויך איינן ויש ביט דער איך איין שלנגן בור דען ויש
ביטע׳ אודר זו ער איך איין איי ביטט דער איך איין שקורפיין דרבור ביטע׳ זו דען איר די
איר ארג זייט קענט אייערן קינדרן גוטי גאבן געבן׳ ווי ויל מער ווערט דער ואטר איך הימל
דען היילגן גייסט געבן דען די אין ביטן׳ אונ׳ ער טרייב איינן טויבל אויס דער מרקוס ג מטיעוס יב
ור שטום אונ׳ גישך דא דער טויבל אויס בור דא רידט דער שטום אונ׳ דש וולק ור וואונדרט
זיך עטליך אבר אונטר אין שפרכן ער טרייבט די טויבל אויס דורך בעל זבוב דען אוברשטן
דער טויבל׳ די אנדרן אבר ור זוכטן אין אונ׳ ביגערטן איין צייכן בון אים בום הימל׳ ער
אבר ור נם אירי מיינונג׳ אונ׳ שפרך צו אין׳ איין איקליך רייך זו עש מיט אים זעלבר און
איינס ווירט דש ור וואוסט אונ׳ איין הויז ולט אובר דש אנדר׳ איסט דען דער סטן אויך מיט יוהניס ב
אים זעלבס און איינס ווי וול זיין רייך בישטין די וויל איר זגט איך טרייב די טויבל אויז דורך
בעל זבוב׳ זו אבר איך די טויבל דורך בעל זבוב אויס טרייב׳ דורך ווען טרייבן די אייערי
קינדר אויס דרום ווערדן די אייערי ריכטר זיין׳ זו איך אבר דורך דען וינגר גוטס די מטעוס יב תלכים ג יח
טויבל אויס טרייב זו קומט אוי דש רייך גוטס צו אויך׳ ווען איין שטרקר גיוואפנטר
זיין הויז ביווערט זו בלייבט דש זיין מיט ורידן׳ ווען אבר איין שטערקרר אובר אין קומט אונ׳
אובר ווינט אין זו נימט ער אים זיינן הרניש דרויף ער זיך ור ליס אונ׳ טיילט דען רויב אויס
ווער ניט מיט מיר איז דער איז ווידר מיך אונ׳ ווער ניט מיט מיר זמלט דער צורשטרייט׳
ווען דער און זויבר גייסט בון דעם מענשן אויס ורט זו דורך וונדלט ער דורי שטעט
זוכט רוא אונ׳ וינדט איר ניט׳ דא שפריכט ער איך וויל ווידר אום קירן אין מיין הויז דרויס
איך גנגן בין׳ אונ׳ ווען ער קומט זו וינט ערס מיט בעזמן גיקערט אונ׳ גישמויקט׳ דן גיט ער
הין אונ׳ נימט זיבן גייסטר צו זיך די ערגר זיין דען ער זעלבס אונ׳ ווען די היניין קומן וואנן
זי דא אונ׳ ווערט דש לעצט דש זעלביגן מענשן ערגר דן דש ערשטי׳ אונ׳ עש
ביגאב זיך דא ער זולכס רידיט׳ ערהוב איין וויב אים וולק איר שטים אונ׳ שפרך צו אים
זעליג איז דער לייב דער דיך גיטרגן הוט אונ׳ די ברוסט די דו גיזוגן הוסט׳ ער אבר שפרך
יא זעליג זיין די דש ווארט גוטס הערן אונ׳ ביוואורן׳ דש וולק אבר דרנג הין צו׳
דא וינג ער אן אונ׳ זגט דש איז איין ארגי ארט די ביגערט איין צייכן אונ׳ עש ווערט איר קיין
צייכן געבן דען נור דש צייכן דעם פרופיטן יונה׳ דען ווי יונה איין צייכן וואר דען נינוה׳
אזו ווערט דש מענשן זון זיין דיזם גישלעכט׳ די קוניגין בום מיטג ווערט אויף טרעטן בור
דעם גיריכט מיט דען לייטן דיזם גישלעכטס אונ׳ ווערט זי ור דמן׳ דען זי קם בון דער וועלט
ענד צו הערן די ווייזהייט שלמה׳ אונ׳ זיך׳ היא איז מער דען שלמה׳ די לייט בון נינוה ווערן
אויף טרעטן בור דעם גיריכט מיט דיזם גישלעכט אונ׳ ווערדנס ור דמן׳ דען זי טעטן בוס מטעוס
נך דער פרידיג יונה׳ אונ׳ זיך׳ היא איז מער דען יונה׳ ניימנט צונט איין ליכט
אן אונ׳ זעצט עש אן איין היימליך ארט אויך ניט אונטר איינן שעפל׳ זונדר אויף דען ליכטר
אויף דש ווער היניין גיט דס ליכט זעהע׳ דש אויג איז דש לייבס ליכט ווען נון דיין אויג איין
פעלטיג זיין ווערט זו איז דיין גנצר לייב ליכט׳ זו אבר דיין אויג איין שלק זיין ווערט זו איז
אויך דיין לייב וינסטר׳ זו שויא דרויף דש ניט דש ליכט און דיר איין וינסטרניס זיי׳ ווען נון
דיין לייב גנץ ליכט זייא דז ער קיין שטויק בום וינסטרניס הוט זו ווערט ער גנץ ליכט זיין אונ׳
דיך ערלויכטן ווי איין העלר בליץ׳ דא ער אבר אין דער ריד ור באט אין איין ברויזייטר

דז ער מיט אים דש מיטג מול עסע אונ׳ ער גינג היניין אונ׳ זעצט זיך צו טיש׳ דא דש דער
ברויזייער זך ור וואונדרט ער זיך דז ער זיך ניט בור דעם עסן וואוש׳ דער הער אבר שפרך
צו אים איר ברויזייער ריינגיט דש אויסוועדיג אם בעכר אונ׳ דער שויסל׳ אבר אייער איננ
וועדיג איז ול רויבס אונ׳ בוסהייט׳ איר טורן הוט מנס דא מיט איינן וועדיג גיווערטיגט דש
מנס אויס וועדיג גיווערטיגט׳ דיך געבט אלמוזן בון אייערר הב׳ זעכט דא איסטס אויך
אלס ריין׳ אבר ווי אויך ברויזייער דש איר ור צעהנט די מינץ אונ׳ די רויטן אונ׳ אלרליי קרויט
אונ׳ גיט בור דעם גיריכט אויבר אונ׳ בור דער ליב גוטס׳ דש זולט מן טון אונ׳ יענס ניט לוסן׳
ווי אויך ורזייער דז איר גערן אובן אן זיצט אין שולן אונ׳ וואולט גערן גיגרוסט זיין אויף דען
מרקט׳ ווי אויך שריפט גילערטן אונ׳ ברויזייער איר היפוכר דז איר זייט ווי ור דעקטע טוטן
גרעבר דרויבר די לייט לויפן אונ׳ קענן זי ניט׳ דא אנטוורט איינר בון דען שריפט גילערטן
אונ׳ שפרך צו אים׳ מייסטר מיט דען ווארטן שמעהסט דו אונס אויך׳ ער אבר שפרך אונ׳
ווי אויך שריפט גילערטן דען איר בילאדט די מענשן מיט און טרגליכן לסטן׳ אונ׳ איר
רוירטס ניט אן מיט איינם וינגר׳ ווי אויך דען איר בויעט דער פרופיטן גרעבר אייער
ועטיר אבר הבן זי גיטוט דא ביצויגט איר צווער אונ׳ ביוויליגט די ווערק אייער ועטר דען זי
מטיעוס כג טוטיטן זי זו בויעט איר אירי גרעבר׳ דרום שפרך די ווייזהייט גוטס׳ איך וויל
פרופיטן אונ׳ אפוסטל צו אין זענדן אונ׳ דער זעלביגן ווערדן זי עטליך טוטן אונ׳ ור וולגן׳
אויף דז גיפודרט ווערד בון דיזם גישלעכט אלר פרופיטן בלוט דש ור גאסן איסט זינד דער
וועלט גרונד גילייגט איז׳ בון הבלס בלוט אן ביס אויף דש בלוט זכריה דער אויס קאם צווישן
מטעוס כר מזבח דעם אלטר אונ׳ דעם טעמפל׳ יא איך זג אויך עש ווערט גיבודרט ווערדן בון דיזם גישלעכט
ווי אויך שריפט גילערטן דען איר הבט דען שליסל דער ערקנטנוס ענפפנגן איר זייט
מטיעוס כג ניט היניין קומן אונ׳ הבט גיווערט דען די היניין וואלטן׳ דא ער אבר זולכס צו אין זגט
וינגן אן די שריפט גילערטן אונ׳ ברויזייער הרט אויף אין צו דרינגן אונ׳ אים מיט מנכרלייא
ורגן דען מונד שטופפן אונ׳ לויערטן אויף אין אונ׳ זוכטן אוב זי עטוס עריאגן קונטן אויס
זיינם מונד דש זי אין זך צו אים הטטן׳

דש צוועלפט קפיטל

מטיעוס י עס הט זיך ויל וולקס גיזמלט אזו דש זי זיך אונטר אננדר טראטן דא וינג ער אן
אונ׳ זגט צו זיינן יונגרן צום ערשטן׳ הויט אויך בור דעם מער טייג דער
ברויזייער וועלכס איסט די היפוכריי׳ עש איז אבר ניכטס ור בורגן דש ניט
אופנבאר ווערד׳ נוך היימליך דש מן ניט ווסן ווערד׳ דרום וואש איר אים וינסטרניס גיזגט
הבט דש ווערט מן אים ליכט הערן׳ וואש איר אבר הבט גירעט אינס אור אין דער קמר דש
ווערט מן אויף דען דעכירן פרידיגן׳ איך זג אויך אבר מיינן ורוינדן בורכט אויך ניט
בור דען די דען לייב טוטן אונ׳ דרנך ניכטס הבן דש זי מער טון׳ איך וויל אויך אבר צייגן
מטיעוס יו בור וועלכם איר אויך בורכטן זולט׳ ורכט אויך בור דעם דער נוך דעם ער גיטוט הוט אויך
מכט הוט צו ווערפן אין די העל׳ יא איך זג אויך בור דעם בורכטט אויך׳ קויפט מן ניט
בונף שפערלינג אום צוויי פפעניג נוך איז בור גוט דער זעלביגן ניט איינס ור געסן׳ אויך
זיין די הור אויף אייערם הויבט אלו גיצילט׳ דרום ורכט אויך ניט דן איר זייט בעסר דען
ויל שפערלינג׳ איך זג אויך אבר ווער מיך ביקענט בור דען מענשן דען ווערט אויך
מטעוס י דעם מענשן זון ביקענן בור דען ענגלן גוטס׳ ווער מיך אבר ור לויקינט בור דען מענשן
דעם ווערט ור לויקינט ווערדן בור דען ענגלן גוטס׳ אונ׳ ווער דא רעט איין ווארט ווידר

מתיעוס יח דעם מענשן זון דעם זוּלם ור גֶעבן ווערדן · ווער אבר לעסטרט דען היילִיגֶן גייסט דעם זוּלם
ניט ור גֶעבן ווערדן ׃ ווען זי אויך אבר בֿירן ווערן אין אירע שולן אוּנ בֿור די אוברקייט
מתיעוס יח אוּנ בֿור די געוועלטיגֶן זא זורגֶט ניט ווי אודר ווש איר אנטוורטן אודר וואש איר זגֶן זוּלט ·
דען דער היילִיגֶ גייסט ווערט אויך צו דער זעלבִיגֶן שטונד לערנן וואס איר זגֶן זוּלט ׃
עש שפרך אבר איינר אויס דעם ווּלק צו אים · מייסטר · זגֶ מיינם ברודר דש ער מיט מיר
דש ערב טייל · ער אבר שפרך צו אים · מענש ווער הוט מיך צום ריכֿטר אודר ערב טיילער
אוּיבר אייך גֶזעצֿט אוּנ שפרך צו אין · זעכֿט צו אוּנ היטעט אויך בֿור דעם גייץ · דען נימנט
מתיוס ט לעבט דרּבֿון דש ער בֿוּל גֶעוּינִי הוט אין זיינן גֶיטירן · אוּנ ער זגֶט אין איין גֶלייכֿניס אוּנ
שפרך ׃ עש וואר איין רייכֿר מענש דעם וועלד שטונד ווּל · אוּנ ער גֶידאכֿט
ביי אים זעלבס אוּנ שפרך · וואס זוּל איך טון איך הב ניט דא איך מיין ורוּכֿט הין זמּלע · אוּנ
שפרך · דש ווּל איך טון · איך ווּל מייני שויערן אב ברעכֿן אוּנ גֶרוסירי בויאן אוּנ ווּל דריין
זמּלן אלס וואש מיר גֶיוואכֿסן איז אוּנ מייני גֶיטר אוּנ ווּל זגֶן צו מיינר זֵילֿ · ליבי זֵילֿ · דו הוסט
איינן גֶרוסן בֿור ראט אויף ויל יאר · הב נון רוא · איס טרינק אוּנ זיי ורלִיך · אבר גֶוט שפרך
צו אים · דו נר · דיזי נכֿט ווערט מן דיין זֵילֿ בֿון דיר בֿורדרן · אוּנ וועם ווערטס זיין דש דו
בירייטט הוסט · אזו גֶיט עש ווער אים שעץ זמלט · אוּנ איז ניט רייך אין גֶוט ׃
ער אבר שפרך צו זיינן יונגֶירן · דארום זגֶ איך אויך · זורגֶט ניט בֿור אויער לעבן וואש
איר עסן זוּלט · אויך ניט בֿור אויערן לייב וואש איר אן טון זוּלט · דש לעבן איסט מער דען די
שפייז אוּנ דער לייב מער דען קליידונגֶ · נעמט וואר דער ראבן די זֵייען ניט זי ערנדין אויך
ניט זי הבן אויך קיינן קעלר נאך שויערן · אוּנ גֶוט נעריט זי דאך · ווי ויל אבר זייט איר בעסר
דען די בֿוגֶל ׃ וועלכֿר איז אונטר אויך אוב ער שון דארום זורגֶט דער דא קאנט איין אֵיל
לנגֶ זיינר גֶרוס צו זעצן · זו איר דען דש גֶרינגֶסט ניט ור מוכֿט ווארום זורגֶט איר דען בֿור דש
אנדר · נעמט וואר דער לִילגֶן אויף דעם וועלד ווי די וואכֿסן · די ערביטן ניט זא שפינן זי ניט ·
איך זגֶ אבר אויך דז אויך שלמה אין אלר זיינר הערליקייט ניט איז ביקליידט גֶיוועזן אז דער
איינס ׃ זא דען דש גְרעז דז הויט אויף דעם וועלד שטֵיט אוּנ מורגֶן אין דען
אובֿן גֶיווארפֿן ווירט גֶוט אזו קליידיט · ווי ויל מער ווערט ער אויך קליידן · איר קליין גֶלייביגֶן
דארום אויך איר ורעגֶט ניט דרנאך וואש איר עסן אודר וואש איר טרינקן זוּלט · אוּנ ורט ניט
הוך הער · נאך זולכֿים אלים טרכֿטן די היידן אין דער וועלט · אבר אויער ואטר ווייס וואל דש
איר דעם בידורפֿט · דאך טרכֿטט נאך דעם רייך גֶוטים · זו ווערט אויך דש אלס צו וֿלן ׃
בֿורכֿט דיך ניט דו קליינִי הערד דען עש איז אויערם ואטרם וואל גֶיבֿלן אויך דש רייך
צו גֶעבן · ור קויפֿט וואש איר הבט אוּנ גֶעבט אלמוזן · מכֿט אויך זעקל די ניט ור אלטן · איינן
שאץ דער ניהר אב ניממט אים הימל דא קיין דיב צו קומט אוּנ דען קיין מוטן ורעסן · דען וואו
אויער שאץ איז דא ווערט אויך אויער הערץ זיין ׃ לוסט אויס גֶירטט זיין אויערי
לענדן אוּנ ברענן אויער ליכֿטר · אוּנ זייט גְלייך דען מענשן די דא ורטן אויף אירן הערן
ווען ער אויף ברעכֿן ווערט בֿון דער הוכֿצייט · אויף דש ווען ער קומט אוּנ אן קלופֿפֿט · די
אים בֿלד אויף טון · זעליגֶ זיין די קנעכֿט די דער הער דא ער קומט וואכֿנד ויגֿדעט · ווארליך
מתעוס כד איך זגֶ אויך ער ווערט זיך אויף שורצן אוּנ ווערט זי צו טיש זעצן אוּנ בֿור אין גֶן אוּנ' אין
דינן ׃ אוּנ זא ער קומט אין דער אנדרן ווך אוּנ אין דער דריטן ווך אוּנ ווירט ג

אזו ויגֿדן זעליגֶ זיין דיזי קנעכֿט · דש זוּלט איר אבר ווּיסן ווען איין הויז הער וויסט צו וועלכֿר
שטונד דער דיב קעם זא וואכֿיט ער אוּנ ליס ניט אין זיין הויז ברעכֿן · דארום זייט איר אויך
בירייט · דען דעם מענשן זון ווערט קומן צור שטונד דא איר ניט מיינט ׃
מתיעוס כד פעטרוס אבר שפרך צו אים · הער · זגֶסטו דיס גֶלייכֿניס צו אונס · אודר אויך צו אלן · דער
הער אבר שפרך · ווי איין גֶרוס דינגֶ איסטס אים איין טרייען אוּנ קלוגֶן הויס הלטר דען דער
הער זעצֿט אוּיבר זיין גֶזינד דש ער אין צו רעכֿטר צייט איר גֶיבור גֶעב · זעליגֶ איז דער
קנעכֿט וועלכֿן דיין הער ויגֿדט אזו אוּנ ווען ער קומט · ווארליך איך זגֶ אויך · ער ווערט אין
אוּיבר אל זייני גֶיטר זעצן · זו אבר דער זעלב קנעכֿט אין זיינם הערצן זגֶן ווערט · מיין
הער ור ציכֿט · אוּנ הבֿט אן צו שלֵאגֶן די קנעכֿט אוּנ די מייד · אויך צו עסן אוּנ צו טרינקן אוּנ
זיך בֿוּל צו זויפֿן · זא מערט דער הער דעם זעלבִיגֶן קנעכֿטס קומן אן דעם טגֶ דא ער זיכֿס
ניט ור זיכֿט אוּנ צו דער שטונד די ער ניט וויס · אוּנ ווערט אין צו שייטירן · אוּנ ווערט אים
זיין לון גֶעבן מיט דען אין גֶלייבִיגֶן ׃ דער קנעכֿט אבר דער זיינים
הערן ווילן וויס אוּנ הוט זיך ניט בירייטט אויך ניט נאך זיינם ווילן טון · דער ווערט ויל שלֵיגֶ
לֵיידן מוזן · דער עש אבר ניט וויס הוט דאך גֶיטון דש דער שלֵיגֶ ווערט איז · ווערט ווינִיגֶ
שלֵיגֶ לֵיידן · דען מעלכֿם ויל גֶעבן איז ביי דעם ווירט מן ויל זוכֿן · אוּנ וועלכֿם ויל ביבֿולן איז
מתעוס יח בֿון דעם ווערט מן ויל בֿורדרן ׃ איך בין קומן דש איך איין
ייער אן צונד אויף ערדן · וואש וואלט איך ליבר דען עש ווער שון אן גֶצונד · אבר איך מוז
מיך צו בֿור טויפֿן לזן מיט איינר טויף · אוּנ ווי איז מיר זא בנגֶ ביס די ואלענדיט ווערד ׃
מיינט איר דש איך הער קומן בין וריד צו גֶעבן · דא זגֶ איך ניין צו · זונדר צווייטרכֿט · דען
בֿון נון אן ווערדן בֿונֿי אין איינם הויז שפענִיגֶ זיין · דריי ווידר צווי · אוּנ צווי ווידר דריי ·
עש ווערט זיך דער ואטר זעצן ווידר דען זון · אוּנ דער זון ווידר דען ואטר · די מוטר ווידר די
טוכֿטר · אוּנ די טוכֿטר ווידר די מוטר · די שווּיגֶר ווידר די שנור · אוּנ די שנור ווידר די שווּיגֶר ׃
מתיעוס יו ער שפרך אבר צו דעם ווּלק · ווען איר איין וואלקן זעכֿט
אויף גֶן בֿום אובנט · זא שפרעכֿט איר בֿלד עש קומט איין רעגֶן · אוּנ עש גֶישיכֿט אזו · אוּנ
ווען איר זעכֿט דען מדווינט וועבן · זו שפרעכֿט איר עש ווערט הייס ווערן · אוּנ עש גֶישיכֿט
אזו · איר היּכֿלר · די גֶשטלט דער ערדן אוּנ דש הימלס קנט איר פרויבֿן · ווי פרויבֿט איר
אבר דיזי צייט ניט · ווארום ריכֿט איר אבר ניט אויך אוּיבר איך וואש רעכֿט איז ׃
זא דו אבר מיט דיינם ווידר זכֿר בֿור דען בֿוירשטן גֶיעסט · זא טו ולייס
אויף דעם ווען דש דו זייך לוז ווערדיסט אויף דש ער ניט עטווא דיך בֿור דען ריכֿטר ציהע ·
מתעוס ה אוּנ דער ריכֿטר אוּיבר אנטוורטי דיך דעם שטאק שטוק מייסטר אוּנ דער שטוק מייסטר ווערף
דיך אינס גֶיבֿענקניס · איך זגֶ דיר · דו ווערסט בֿון דנן ניט הרויס קומן · ביס דו דען אלר
לעצטן שערף בֿיצאלסט ׃
דש דרייצעהנד קפיטל

עס

ווארן אבר צו דער זעלבן צייט עטליך דאביי די ור קונדיגֶטן
אים בֿון דען גֶלִילאר · וועלכֿר בלוט פילטוס זאמט אירם
אופֿפֿר ור מישט הטט · אוּנ ישוע אנטוורטט אוּנ שפרך צו

אין׳ מיינט איר דש דיזי גליֿלער בור אלן גליֿלערן זונדר געווען זיין די וויל זי דש ערליטן הבן
איך זג ניין דרצו׳ זונדר דא איר איך ניט בעסרט ווערט איר אל אויך אזו אומ קומן׳ אודר
מיינט איר דש די אכצעהן אויף וועלכי דער טורם אים שילה ויל אונ׳ ערשלוג די׳ זיין שולדיג
געווען בור אלן מענשן די צו ירושלים וואנן איך זג ניין דרצו זונדר דא איר איך ניט בעסרט
ווערט איר אויך אזו אל אומ קומן׳ ער זגט אין אבר דיזי גלייכנים׳ עש הט איינר
איינן פייגן בוים דער וואר געפלאנצט אין זיינם וויין בערג׳ אונ׳ קם אונ׳ זוכט ורוכט דראויף
אונ׳ ונד זי ניט, דא שפרך ער צו דעם וויין גערטנר׳ זיהע איך בין נון דריי יאר לנג אלי יאר
קומן אונ׳ הב ורוכט גיזוכט אויף דיזם פייגן בוים אונ׳ ויגד זי ניט׳ הויא אין אב ווש היגדרט
ער דש לנד׳ ער אבר אנטוורטט אונ׳ שפרך׳ הער לוס אין נוך דיס יאר ביז דש איך אומ אין
גרעב אונ׳ ביטונג אין אוב ער וואלט ורוכט בריגנן׳ וואו ניט זו הוי אין דורנוך אב׳
אונ׳ ער לערעט אין איינר שולן אם שבת׳ אונ׳ זיהע איין וייב וואר דא דש העט איין
גייסט דער קרנקהייט אכצעהן יאר אונ׳ זי וואר קרומ אונ׳ קונט ניט וואל אויף זעהן׳ דא זי
אבר ישוע זאך רופט ער זי צו זיך אונ׳ שפרך צו איר׳ וייב זיי לוז בון דיינר קרנקהייט אונ׳
ליגט די הענד אויף זי אונ׳ אז באלד וואורד זי אויף ריכטיג אונ׳ פרייזיט גוט׳ דא אנטוורטט דער
אוברשט דער שול אונ׳ וואר אין ווילן דש ער אויף דען שבת היילט אונ׳ שפרך צו דעם וואלק
עש זיין זעקס טג דרינן מן ערביטן זול אין דען זעלבין קומט אונ׳ לוסט אייך היילן אונ׳ ניט
אם שבת׳ דא אנטוורט אים דער הער אונ׳ שפרך דו היכלר לוסט ניט איין איטליכר
זיינן אוכסן אודר אייזל בון דער קריפן אם שבת אונ׳ בוירט אין צור טרענק׳ זולט אבר ניט
גילוזט ווערדן אם שבת דיזי די דיך אברהמס טוכטר איז בון דיזם בנד׳ וועלכי סטן גיבונדן
הט נון וואל אכצעהן יאר׳ אונ׳ אז ער זולכים זגט מוסטן זיך שעמן אלי די אים ווידר געווען
וואורן׳ אונ׳ אלים וואלק ורייעט זיך אויבר אלן הערליכן טאטן די בון אים געשאכן׳ ער
שפרך אבר וועם איז דש רייך גוטס גלייך אונ׳ וועם זול איכם ור גלייכן עש איז איינם זענף׳ מטיעוס יג מרקוס ד
קורן גלייך וועלכס איין מענש נם אונ׳ ווארפס אין זיינן גארטן אונ׳ עש וואוכס אונ׳ וואורד איין
גרוסר בוים אונ׳ די בויגל דעם הימלס וואנטן אונטר זיינן צווייגן׳ אונ׳ אבר הוא שפרך
ער וועם זול איך דש רייך גוטס ור גלייכן׳ עש איז איינם זויער טייג גלייך וועלכן איין וייב מטיעוס יג בראשית יח
נם אונ׳ ור בארג אין אונטר דריי שעפל מעלס ביז דש עש גנץ דוירך זויערט׳ אונ׳ ער גינג
דוירך שטעט אונ׳ מערק אונ׳ לערעט׳ אונ׳ נם זיינן וועג גין ירושלים׳ עש שפרך אבר מטעוס ז
איינר צו אים׳ הער מיינסטו דש וויניג זעליג ווערדן׳ ער אבר שפרך צו אין׳ ריגנגיט דרנוך
דש איר דוירך די ענגי פפורטן איין גיט דען ויל ווערדן דש זג איך אויך דורנוך טרכטן ווי זי
הינייין קומן אונ׳ ווערדנס ניט טון קונן׳ בון דעם אן ווען דער הויז וירט אויף גישטנדן איסט
אונ׳ די טויר ור שלוסן דא ווירט איר דען אן יגנן דרויסן צו שטין אונ׳ אן די טויר קלופפן אונ׳
זגן׳ הער הער׳ טו אונס אויף׳ אונ׳ ער ווערט אנטוורטן אונ׳ זגן איך וויס ניט וואו איר הער
זייט׳ דא ווערדט איר דען אן יגנן צו זגן מיר הבן בור דיר געסן אונ׳
גיטרנקן אונ׳ אויף דען גסן הוסטו אונס גילערעט׳ אונ׳ ער ווערט זגן איך זג אויך איך וויס מטעוס ז
ניט וואו איר הער זייט׳ וייכט אלו בון מיר איר אויבל טעטר׳ דא ווערט זיין הויל אונ׳ צין
קלפרן ווען איר זעהן ווערט אברהם אונ׳ יצחק אונ׳ יעקב אונ׳ אלי פרופיטן אים רייך גוטס׳
אייך אבר הינויס גישטוסן׳ אונ׳ ווען קומן ווערדן בום מורגן אונ׳ בום אובנט בון מיטר נכט מטעוס ח

אונ׳ בום מיטג׳ די צו טיש זיצן ווערדן אים רייך גוטס׳ אונ׳ זיך׳ עש זיין לעצטי די
ווערדן די ערשטן זיין אונ׳ זיין ערשטי די ווערדן די לעצטן זיין׳ אן דעם זעלבין מטיעוס כג
טג קאמן עטליך ברידייער צו אים די שפרכן העב דיך היניס אונ׳ גיא בון הינן׳ דען הורודוס
וויל דיך טוטן אונ׳ ער שפרך צו אין׳ גיט הין אונ׳ זגט דעם בוכס זיהע איך טרייב טויבל אויס
אונ׳ הייל די לייט הויט אונ׳ מורגן אונ׳ אם דריטן טג ווערד איך איין ענד נעמן׳ דוך מוס איך
הויט אונ׳ מורגן אונ׳ אם טג דורנוך קנפטין ווגדלן׳ דען עש טוטס ניט דש איין פרופיט אום
קום אויסר ירושלים׳ ירושלים ירושלים די דו טוטסט פרופיטן אונ׳ שטייניגסט די צו
דיר גיזנט ווערדן ווי אופט הב איך וואלן דייני קינדר ור זמלן ווי איין הען אירי הונלין אונטר
אירי ולויגל אונ׳ איר הבט ניט גיוואלט׳ זעכט אייער הויס זול אייך וואוסט גילוסן ווערדן׳ דען
איך זג אייך איר ווערט מיך ניט זעהן ביז דש עש קומט׳ ווען איר זגן ווערט גיבענדייט איז
דער דא קומט אין דעם נמן דעם הערן׳ דש ורצעהנד קפיטל

אונ׳ עש גישך דש ער קם אין איין הויז איינם אוברשטן דער ברידייער אויף איינן
שבת דש ברוט צו עסן אונ׳ זי הילטן אויף אין׳ אונ׳ זיך׳ דא וואר איין מענש
בור אים דער וואר וואסר זיכטיג׳ אונ׳ ישוע אנטוורטט אונ׳ זגט צו דען שריפט
גילערטן אונ׳ ברידייער אונ׳ שפרך ציטט זיכס אויך אויף דען שבת היילן׳ די אבר שוויגן
שטיל אונ׳ ער נם אין צו זיך אונ׳ היילט אין אונ׳ לים אין גין אונ׳ אנטוורטט אונ׳ שפרך צו אין
וועלכר איז אונטר אייך דעם זיין אוכס אודר אייזל אין דען ברונן ועלט׳ אונ׳ ער אין ניט אזו
באלד הרויס צוך אם שבת׳ אונ׳ זי קונטן אים דרויף ניט ווידר אנטוורט געבן׳ ער
זגט אבר איין גלייכנים צו דען געסטן׳ דא ער מערקיט ווי זי ערוועלטן אובן אן צו זיצן׳ אונ׳
שפרך צו אין׳ ווען דו בון איימנט גילאדן ווערסט צור הוכצייט זו זעץ דיך ניט אובן אן דז ניט
עטוואו איין ערליכר דען דו בון אים גילדן זיי׳ אונ׳ זו דען קומט דער דיך אונ׳ אין גילדן הוט
שפרעך צו דיר וויך דיזם אונ׳ מוסטסט דען מיט שנדן אונטן אן זיצן׳ זונדר ווען דו גילאדן
ווערסט׳ זו גיא הין אונ׳ זעץ דיך אונטן אן׳ אויף דש ווען דא קומט דער דיך גילאדן הוט׳
שפרעך צו דיר׳ ורוינד רוק הינאויף׳ דען ווערסטו דען פרייז הבן בור דען די צו טיש זיצן׳ דען
ווער זיך זעלבס ערהייבט דער זול ערנידריגט ווערדן׳ אונ׳ ווער זיך זעלבר ערנידריגט דער
זול ערהוכט ווערדן׳ ער שפרך אויך צו דעם דער אין גילאדן הט׳ ווען דו איין מיטגס אודר
אובנט מול מכסט׳ זא לד ניט דייני ורוינט אודר דייני ברודר נוך דייני גיבריינטן נוך דיינר
נוכבירן די דא רייך זיין׳ אויף דש די דיך ניט עטווא ווידר לדן אונ׳ דיר ור גלטונג גישעהע
זונדר ווען דו איין מול מכיסט זא לד די ארמן די קרופלר די לאמן די בלינדן זא ביסטו זעליג
דען זי הבנס דיר ניט צו ור גלטן עש ווירט דיר אבר ור גלטן ווערן אין דער אויפרשטיאונג
דער גירעכטן׳ דא אבר זולכים הערט איינר דער מיט צו טיש זס שפרך ער צו אים׳
זעליג איז דער דש ברוט איסיט אין דעם רייך גוטס׳ ער אבר שפרך צו אים׳ עש וור איין
מענש דער מכיט איין גרוס אובנט מול אונ׳ לוד ויל דרצו׳ אונ׳ זנט זיינן קנעכט אויס צור
שטונד דש אובנט מולס צו זגן דען גילדנן׳ קומט דען עש איז אלס בירייט׳ אונ׳ זי ויגנגן
אן אלי נוך אנגדר זיך צו ענטשולדיגן׳ דער ערשט שפרך צו אים׳ איך הב איינן אקר קופט
אונ׳ מוז הין אויס גין אונ׳ בזעהן׳ איך ביט דיך ענטשולדיגי מיך׳ מטיעוס כב
אונ׳ דער אנדר שפרך איך הב בונף יך אוכסן קופט אונ׳ איך גיא הין זי צו בזעהן׳
ביט דיך ענטשולדיגי מיך

אונ׳ דער דריט שפרך איך הב איין וויב גינומן דארום קן איך ניט קומן ׳ אונ׳ דער קנעכט
קם אונ׳ זגיט דש אלים זיינם הערן ווידר ׳ דא ווארד דער הויס הער צורניג
אונ׳ שפרך צו זיינם קנעכט ׳ גע אויס באלד אויף די שטרוסן אונ׳ גסן דער שטט ׳ אונ׳ בויר די
ארימן אונ׳ קרופלן אונ׳ לאמן אונ׳ בלינדן הריין ׳ אונ׳ דער קנעכט שפרך ׳ הער׳ עש איז גשעהן
אש דו ביבולן הוסט ׳ אבר עש איז נוך רוים דא ׳ אונ׳ דער הער שפרך צו דעם קנעכט ׳ גע
אויס אויף די לנד שטרוסן אונ׳ אן די צוין אונ׳ נעטיג זי הריין צו קומן ׳ אויף דש מיין הויז בול
ווער ׳ איך זג אויך אבר דש דער מענר קיינר די גלאדן זיין מיין אובנט מאל שמעקן ווערט
עש גינגן אבר ויל וואלקס מיט אים אונ׳ ער ווענדיט זיך אונ׳ שפרך צו אין זו איינר
צו מיר קומט אונ׳ הסט ניט זיינן ואטר מוטר וויב קינד ברודר שוועסטר אויך דרצו זיין איינן מטעוס י
לעבן דער קן ניט מיין יונגיר זיין ׳ אונ׳ ווער ניט זיין קרויץ טרעגיט אונ׳ מיר נוך וואלגיט
דער קאן ניט מיין יונגיר זיין ׳ ווער איז אבר אונטר אויך דער איין טורן
בויען וויל ׳ אונ׳ זיצט ניט צו בור אונ׳ איבר שלגט די קוסט אוב ערס הב היגויס צו בוירן ׳ אויף
דש ניט ווען ער דען גרונט גילגט הוט אונ׳ קנס ניט היגויס בוירן ׳ אלי די עש זעהן וגנין אן
זיין צו שפוטן אונ׳ זגן דיזר מענש הוב אן צו בויען אונ׳ קנס ניט היגויס בוירן ׳ אודר וועלכיר
קיניג וויל זיך ביגעבן אין איינן שטרייט ווידר איינן אנדרן קיניג אונ׳ זיצט ניט צו בור אונ׳
ראט שלגיט אוב ער קענט מיט צעהן טויזנט ביגיגנן דעם דער איבר אין קומט מיט צוונציג
טויזנט ׳ וואו ניט זו שיקט ער בוטשפט ווען יענר נוך ווער איז אונ׳ ביטט אום ורידי אזו אויך
איין איטליכר אונטר אויך דער ניט אב זגט אלים דש ער הוט קן ניט מיין יונגר זיין ׳
דש זלץ איז איין גוט דינג ׳ אבר וואו דש זלץ טום ווערט וואו מיט ווארד מן אוורצן עש מטיעס ה
איז ווידר אויף דש לנד נוך אין מיסט נויץ ׳ זונדר מן ווערטס וועק ווערפן ׳ ווער אורן הוט צו מרק ט ל
הארן דער הער ׳

דש בונפצעהנד קפיטל

עס נהנטן אבר צו אים אולרלי צאלנר אונ׳ זונדר דש זי אין הארטן אונ׳ די
ברידייער אונ׳ שריפט גילערטן מורטן אונ׳ שפרכן דיזר ניםט די זונדר
אן אונ׳ איסט מיט אין ׳ ער אבר זגיט צו אין דיס גלייכנים אונ׳ שפרך׳
וועלכר מענש איז אונטר אויך דז ער הונדרט שאף הוט ׳ אונ׳ דז ער דער איינס ור לירט דער
ניט לוס די נוין אונ׳ נוינציק אין דער וואוסטן אונ׳ הין גע נוך דעם ור לורנן ביז דש ערס וינט
׳ אונ׳ ווען ערס גיבונדן הוט זו ליגט ערס אויף זייני אכסלן מיט ורײדן ׳ אונ׳ ווען ער היים
קומט רופט ער זיינן ורײנדן אונ׳ נוכבירן אונ׳ שפריכט צו אין ורייעט אויך מיט מיר דן איך
הב מיין שאף בונדן דש ור לורן ווער ׳ איך זג אויך ׳ אזו ווערט אויך ורייד אים הימל זיין
איבר איינן זונדר דער בוס טוט בור נוין אונ׳ נוינציק גירעכטן די דער בוס ניט בידארפן ׳
אודר וועלך וויב איז די צעהן גרושן הוט זו זי דער איין ור לירט ׳ די ניט איין ליכט אן צונד
אונ׳ קערט דש הויז אונ׳ זוכט מיט ולייס ביז דש זי אין וינט ׳ אונ׳ ווען זי אין בונדן הוט רופט
זי אירן ורײנדן אונ׳ נוכבירן אונ׳ שפריכט ׳ ורייעט אויך מיט מיר דען איך הב מיינן גרושן
גיבונדן דען איך ור לורן הט ׳ אזו אויך זג איך אויך ׳ ווערט ורייד זיין בור דען ענגלן גוטס
איבר איינן זונדר דער בוס טוט ׳ אונ׳ ער שפרך איין מענש הט צווין זון ׳ אונ׳
דער יונגסט אונטר אין שפרך צו דעם ואטר גיב מיר ואטר דש טייל דער גוטר דש מיר גיהרט

ער טיילט אין דש גוט ׳ אונ׳ ניט לנג דורנוך זמלט דער יונגסט זון אלס צו זמן ׳ אונ׳ צוך ווערך
איבר לנד אונ׳ דא זעלבס ברוכט ער זיין גוט אויס מיט פרסן ׳ אונ׳ דא ער אלי דש זיין ור
צערט הט ווארד איין גרוסי טויערונג דורך דש זעלביג גנצי לנד אונ׳ ער ויינג אן צו דרבן ׳ אונ׳
גינג הין אונ׳ הענגיט זיך אן איינן בוירגר דעם זעלבגן לנדים ׳ דער שיקט אין אויף זיינן
אקר דער זוים צו הוטן ׳ אונ׳ ער בגערט זיינן בויך מיט טרעסטרן צו בולן די די זוים אסן ׳
אונ׳ נימנט גב די אים ׳ דא שלוג ער אין זיך אונ׳ שפרך ׳ ווי ויל טג לונר הוט
מיין ואטר די ברוט די בולי הבן אונ׳ איך ור דירב אים הונגר ׳ איך וויל מיך אויף מכן אונ׳ צו
מיינם ואטר גין אונ׳ צו אים זגן ׳ ואטר איך הב גיזונדיגט אין דען הימל אונ׳ בור דיר ׳ אונ׳ בין
וורט ניט מער ווערט דש איך דיין זון הייס ׳ מך מיך אז איינן דיינר טג לונר ׳ אונ׳ ער מכט
זיך אויף אונ׳ קאם צו זיינם ואטר ׳ דא ער אבר נוך ווער בון דנן ווער ׳ זך אין זיין ואטר ׳ אונ׳
יאמירט אין ׳ ליף אונ׳ ויל אים אום זיינן האלז אונ׳ קוסט אין ׳ דער זון אבר שפרך צו אים ׳
ואטר איך הב גיזונדיגט אין דען הימל אונ׳ בור דיר ׳ איך בין בורט ניט מער ווערט דש איך
דיין זון הייס ׳ אבר דער ואטר שפרך צו זיינן קנעכטן ׳ ברינגט דש בעסטי קלייד הער אונ׳ טוט
אין אן אונ׳ גיבט אים איין ויגר רינגל אן זייני הנט אונ׳ שוך אן זייני בוים אונ׳ ברענגט איין
גימעסט קלב הער אונ׳ שלגטס ׳ לוסט אונס עסן אונ׳ ורעליך זיין ׳ דען דיזר מיין זון ווער
טוט אונ׳ איז ווידר לעבנדיג ווארדן ׳ ער ווער ור לורן אונ׳ איז גיבונדן ווארדן ׳ אונ׳ ויגנן ווידר
אן ורעליך צו זיין ׳ אבר דער עלטסט זון ווער אויף דעם ועלד אונ׳ אז ער קם
אונ׳ נאהי ביי דעם הויז ווער הארט ער דש גיזענג אונ׳ דען רייען אונ׳ רופט צו זיך דער קנעכט
איינן אונ׳ ורגיט ווש דש ווער׳ דער אבר זגיט אים דיין ברודר איז קומן ׳ אונ׳ דיין ואטר הוט
איין גימעסט קלב גישלכט דז ער אין גיזונד ווידר הוט ׳ דא ווארד ער צורניג אונ׳ וואלט ניט
היניין גין׳ דא גינג דיין ואטר הרויס אונ׳ בעט אין ׳ ער אנטווורט אבר אונ׳ שפרך צו זיינם ואטר
זיהע צו אזו ויל יאר דין איך דיר אונ׳ הב דיין גיבוט נוך ניא איבר טרעטן אונ׳ דו הוסט מיר ניא
איינן בוק געבן דש איך מיט מיינן ורוינדן ורעליך ווער׳ נון אבר דיזר דיין זון קומן איסט׳
דער דיין גוט מיט הורן ור שלונגן הוט הוסטו אים איין גימעסט קלב גישלכט ׳ ער אבר
שפרך צו אים ׳ מיין זון דו ביסט אל צייט ביי מיר ׳ אונ׳ אלס ווש מיין איז דש איסט דיין ׳ דו
זולסט אבר ורעליך אונ׳ גוטס מוטס זיין׳ דען דיזר דיין ברודר ווער טוט אונ׳ איז ווידר לעבנדיג
ווארדן ׳ ער ווער ור לורן אונ׳ איז ווידר בונדן ׳

דש זעכצעהנד קפיטל

ער שפרך אבר צו זיינן יונגרן ׳ עש ווער איין רייכר מן דער הט איין הויז הלטר
דער וור בור אים בירוכטיגט אז העט ער אים זייני גיטר אום ברוכט׳ אונ׳
ער בודרט אין אונ׳ שפרך צו אים ׳ ווי הור איך דש בון דיר טו רעכינונג בון
דיינם הויז הלטן ׳ דען דו קנסט הין ווערט ניט הויז הלטר זיין ׳ דער הויז הלטר שפרך ביי
זיך זעלבס ווש זול איך טון ׳ מיין הער ניםט דש אמט בון מיר ׳ גרבן קן איך ניט׳ זו שעם
איך מיך אויך צו בעטלן ׳ איך וויס וואל ווש איך טון וויל׳ ווען איך נון בון דעם אמט גיזעצט
ווערד דש זי מיך אין אירי הויזר נעמן ׳ אונ׳ ער רופט צו זיך אלי שולדיגיר
זיינם הערן אונ׳ שפרך צו דעם ערשטן ׳ ווי ויל ביסטו מיינם הערן שולדיג ער שפרך הונדרט
טנן אולס ׳ אונ׳ ער שפרך נים דיינן בריף ׳ זעץ דיך אונ׳ שרייב בלוקס בופציק ׳ דורנוך

שפרך ער צו דעם אנדרן׳ דו אבר ווי ויל ביסטו שולדיג׳ ער שפרך הונדרט מולדר וויצן׳ אונ׳
ער שפרך צו אים נים דיינן בריף אונ׳ שרייב אכציג׳ אונ׳ דער הער לוביט דען אין גירעכטן
הויז הלטר דש ער קלוגליך גיטון העט׳ דען די קינדר דיזר וועלט זיין קלוגר דען די קינדר
דעש ליכטש אין אירם גישלעכט׳ אונ׳ איך זג אייך אויך׳ מכט אייך ורוינט מיט דעם און
גירעכטן ממון׳ אויף דז ווען איר נון דרביט זו אייך אויף נעמן אין די איביגי הויטן׳
ווער אים גירינגסטן טרויא איז דער איז אויך אים גרוסן טרוי׳ אונ׳ ווער אים גירינגסטן
און רעכט איז דער איז אויך אים גרוסן אונרעכט׳ זו איר נון אין דעם אונרעכטן ממון ניט
מתיאוס ו טרוי זייט גיוועזן ווער ויל אייך דש ווארהפטיג טרויאן׳ אונ׳ זו איר אין דעם ורעמדן ניט
טרויא גיוועזן זייט ווער ויל אייך געבן דש יעניג דז אייער איז׳ קיין הויז קנעכט קן צווייען
הערן דינן ענטוודר ער ווערט איינן הסן אונ׳ דען אנדרן ליבן׳ אודר ווערט איינם אן הנגן
אונ׳ דען אנדרן ור אכטן׳ איר קענט ניט גוט זמט דעם ממון דינן׳ דש אלים הורטן
די ברודייער די וורן גייציג אונ׳ שפוטטן זיין׳ אונ׳ ער שפרך צו אין איר זייט די איר אייך
זעלבסט רעכטפערטיגט בור דען מענשן אבר גוט קענט אייערי הערצן׳ דען ווש הוך איסט
מתיאוס יא בשורה אונטר דען מענשן דש איז איין גרויל בור גוט׳ דש גיזעץ אונ׳ די פרופיטן ווירן
גנין ביז אויף יוחנן אונ׳ בון דער צייט אן ווירט דש רייך גוטיס דורכס עבנגילאן פרידיגט
אונ׳ איטרמן דרינגט מיט גיוולט היניין׳ עש איסט אבר לייכטר דש הימל אונ׳ ערדן בור גין
מתאוס יא דען דש איין טיטל אם גיזעץ ול׳ ווער זיך שיידט בון זיינם וויב אונ׳ ורייעט איין אנדרי דער
בריכט די אי׳ אונ׳ ווער די אב גישיידיני בון דעם מן ורייעט דער בריכט אויך די אי׳
עש וור אבר איין רייכר מן דער קלידיט זיך מיט פורפור אונ׳ קוסטליכם ליינווט׳ אונ׳
לעביט אלי טג הערליך וואל׳ עש וור אבר איין ארמר מיט נמן אליעזר דער לג בור זיינר טיר
בול שווערן אונ׳ בגערט זיך צו זעטיגן בון דען ברוזמלין די בון דעש רייכן טיש וילן׳ דיך
קמן די הונד אונ׳ לעקטן אים זייני שווערן׳ עש בגב זיך אבר דש דער ארם שטרב אונ׳ וורד
גיטרגן בון דען ענגלין אין אברהמס שוס׳ דער רייך אבר שטרב אויך׳ אונ׳ וורד אין די
העל בגרבן׳ אז ער נון אין דער קוול וור׳ הוב ער זייני אויגן אויף׳ אונ׳ זך
אברהם בון ווערן אונ׳ אליעזר אין זיינם שוס׳ רופט אונ׳ שפרך׳ ותר אברהם ערברים דיך
מיין אונ׳ זענד אליעזר דז ער דש אויסרסט זיינם וינגרס איינם וסר טונק אונ׳ קול מייני צונגן
דען איך לייד גרוסי פיין אין דיזר ולמן׳ אברהם אבר שפרך׳ גידענק זון׳ דש דו גוטס
עמפפנגן הסט אין דיינם לעבן אונ׳ אליעזר דרקיגן הוט בוס עמפפנגן נון אבר ווערט ער
גיטרוסט איז דו ווירסט גיפייניגט׳ אונ׳ אובר דש אלים איז צווישן אונס אונ׳ אייך איין גרוסי
קלופט ביבעסטיגט׳ דש די דא וועלטן בון היגן היגב שטייגן צו אייך קונן ניט׳ אונ׳ אויך ניט
בון דנן צו אונס הריבר ורן׳ דא שפרך ער זו ביט איך דיך ותר דש דו אין זענדסט
אין מיינס ותרס הויס דען איך הב נוך בונף ברודר דש ער אין ביצייגי אויף׳ דש זי ניט אויך
קומן אן דיזן אורט דער קוול׳ אברהם שפרך צו אים׳ זי הבן משה אונ׳ די פרופיטן לוס זי די
זעלבן הורן׳ ער אבר שפרך ניין ותר אברהם׳ זונדר ווען איינר בון דען טוטן צו אין גינג דא
ווערדן זי בוס טון׳ ער שפרך צו אים׳ הורן זי משה אונ׳ די פרופיטן ניט דא ווערדן זי אויך
ניט גליבן אוב איינגט בון דען טוטן אויף שטונד׳

דש זיבנצעהנד קפיטל

ער שפרך צו זיינן יונגירן׳ עש איז און מוגליך דש ניט ערגרניס קומן׳ וויא מתיאוס יח
אבר דעם דורך וועלכן זי קומן׳ עש ווער אים בעסר דז מן איין מול שטיין מרקוס ט
אן זיין הלז הענגט אונ׳ ווערף אין אינז מיר דן דז ער דיזר קליינן איין ערגרט
הויטט אייך׳ דא דיין ברודר אן דיר זונדיגט זו שטרף אין׳ אונ׳ זו ער זיך בעסרט ור גיב
אים׳ אונ׳ ווען ער זיבן מול דש טגס אן דיר זונדיגן ווערד אונ׳ זיבן מול דעס טגס ווידר
קעם צו דיר אונ׳ שפרעך עש רויעט מיך׳ זו זולסטו אים ור געבן׳ אונ׳ די
אפוסטל שפרכן צו דעם הערן׳ שטערק אונס דען גלויבן׳ דער הער אבר שפרך׳ ווען איר מתיאוס יז
גלויבן הבט אז איין זענפי קורן אונ׳ זגיט צו דיזם מול בער בוים׳ רייס דיך אויס אונ׳ ור זעץ מרקוס יא
דיך אינם מער׳ זו ווערט ער אייך גיהורזם זיין׳ וועלכר איז אונטר אייך דער
איינן קנעכט הוט דער אים פפלוגט אודר דש ויך ווידט׳ ווען ער היים קומט בום ועלד דש
ער אים זגן ני בלד היין אונ׳ זעץ דיך צו טיש׳ איסטס ניט אלזו דז ער צו אים זגט׳ ריכט צו
דז איך צו אובנט עסע׳ שירץ דיך אונ׳ דין מיר ביס איך עס אונ׳ טרינק׳ דורנוך זולסטו
אויך עסן אונ׳ טרינקן׳ דנקט ער אויך דעם זעלבינן קנעכט דז ער גיטון הוט ווש אים ביבולן
ווער׳ איך מיין עש ניט׳ אלזו אויך איר ווען איר אלס גיטון הבט ווש אייך ביבולן איסט׳ זא
שפרעכט מיר זיין און נוצי קנעכט׳ מיר הבן גיטון דש מיר צו טון שולדיג וורן׳
אונ׳ עש בגב זיך דא ער רייזיט קגן ירושלים גינג ער מיטן דורך שמרי אונ׳ גליל׳ אונ׳
אז ער אין איינן מרק קם׳ בגגניטן אים צעהן אויס זעציגי מענר די שטונדן בון ווערן אונ׳
ערהובן אירי שטים אונ׳ שפרכן׳ ישוע ליבר מייסטר ערברם דיך אונזר׳ אונ׳ דא ער זי זך
שפרך ער צו אין׳ גיט היין אונ׳ צייגט אייך דען פריסטרן׳ אונ׳ עש גישך דש זי היין גינגן
ווארדן זי ריין׳ איינר אבר אונטר אין דא ער זאך׳ דש ער גיזונט ווארדן ווער׳ קירט ער
אום אונ׳ פרייזט גוט מיט לוטר שטים אונ׳ ויל אויף זיין אן גיזיכט צו זיינן בוסן אונ׳ דנקיט
אים׳ אונ׳ דש וור איין זמרי׳ ישוע אבר אנטוורטט אונ׳ שפרך׳ זיין איר ניט צעהן ריין
ווארדן׳ וואו זיין אבר די ניין׳ הוט זיך זונסט קיינר בונדן דיזר ווידר אום קערט אונ׳ געב
גוט דען פרייז׳ דען נור דיזר ורעמדלינגיר׳ אונ׳ ער שפרך צו אים׳ שטי אויף גע היין׳ דיין
גלויב הוט דיר גיהולפן׳ דא ער אבר גיברוגט וורד בון דען ברודייער ווען מתיאוס כד
קומט דש רייך גוטיס׳ אנטוורט ער אין אונ׳ שפרך דש רייך גוטיס קומט ניט מיט אויסרליכן מרקוס יג
גיבערדן מן ווערט אויך ניט זגן׳ זיך היא אודר דא איסט עש׳ דען זעכט׳ דש רייך גוטיס
איסט אין וועגדיג אין אייך׳ אונ׳ ער שפרך אבר צו דען יונגירן׳ עש ווירט
די צייט קומן דז איר ווערט בגערן צו זעהן איינן טג דעס מענשן זון׳ אונ׳ די ווערדן צו אייך
זגן׳ זיך היר׳ זיך דא׳ גיט ניט היין אונ׳ וולגט אויך ניט׳ דען ווי דער בליך אובן בום הימל
בליצט׳ אונ׳ ליכט אובר אלים דש אונטר דעם הימל איז׳ אלזו ווערט דעס מענשן זון אן
זיינם טג זיין׳ צו בור אבר מוז ער ויל לידן אונ׳ ור ווארפן ווערדן בון דיזם גישלעכט׳
אונ׳ ווי עש גישך צון צייטן נח׳ דא ווערטס אויך גישעהן אין דען טגן דעס מענשן זונס׳
די אסן די טרנקן די ורייעטן׳ די ליסן זיך ורייען׳ בים אויף דען טג דא נח אין די ארך גינג׳
אונ׳ קום די זינדפלוט אונ׳ ברכט זי אלי אויס׳ דעס זעלבינן גלייכן ווי עש גישך צון צייטן
לוט׳ זי אסן זי טרנקן זי קויפטן זי ור קויפטן זי פפלנצטן זי בויעטן׳ אן דעם טג אבר׳ דא
לוט אויס סדום גינג׳ דא רעגנט עש בויער אונ׳ שוועבל׳ אונ׳ ברכט זי אלי אויס׳ אויף די

אויז ווערטס אויך גין אונ׳ דען טג וועז דעם מענשן זון זול אופגבארט ווערדן ׃ אן
דעם זעלביגן טג ווער אויף דעם דך איז אונ׳ זיין הויז רעט אין דעם הויז דער שטייג ניט
הרניטר דש זעלב צו הולן ׃ דש זעלבן גלייכן ווער אויף דעם ועלד איז דער ווענד ניט אויז נוך
דעם דש הינטר אים איז ׃ גידענק אן דש וויב לוט ׃ ווער דא זוכט זיין זיל צו ערהלטן דער
ווערט זי ור לירן ׃ אונ׳ ווער זי ור לירן ווערט דער ווערט זי צום לעבן גיבערן ׃ איך זג
אויך אן דעם טג ווערדן צווין אויף איינם בעט ליגן איינר ווערט אן גנומן דער אנדר ווערט
ור לוסן ווערדן ׃ צווי ווערדן מאלן מיט אנדר ׃ איני ווערט אן גנומן די אנדר ווערט ור לוסן
ווערדן אונ׳ די אנטווארטן אונ׳ שפרכן צו אים ׃ הער וואו דא ער אבר שפרך צו אין ׃ וואו דש
אס איז דא ווערדן אויך די אדלער צו זאן ׃

דש אכצעהנד קפיטל

ער זגט אין אבר איין גלייכנים דאבון דש מן אל צייט בעטן אונ׳ ניט לאס ווערדן
זולט ׃ אונ׳ שפרך עש וואר איין ריכטר אין איינר שטט דער בורכטט זיך ניט
בור גוט אונ׳ שעמט זיך בור קיינם מענשן ׃ עש וור אבר איין וויטווי אין דער
זעלביגן שטט די קם צו אים אונ׳ שפרך ׃ רעט מיך בון מיינם ווידר זכר ׃ אונ׳ ער וואלט לנג
ניט ׃ דורנוך גידוכט ער ביי זיך זעלבס אוב איך מיך שון בור גוט ניט ורכט נוך בור קיינם
מענשן שוי ׃ די וויל אבר מיר דיזי וויטווי זו ויל מוי מכט וויל איך זי רעטן אויף דש זי ניט צו
לעצט קום אונ׳ ביטרויב מיך ׃ דא שפרך דער הער ׃ הארט הי וואש דער אונרעכט
ריכטר זגט זולט אבר גוט ניט אויך רעטן זייני אויזער וועלטן די צו אים טג אונ׳ נכט רופן אוב
ערם גלייך ור ציכט ׃ איך זג אויך ער וואורד די רעטן אין איינר קוירץ ׃ דוך וועז דעם מענשן
זון קומן ווערט מיינסטו דז ער אויך ווערט גלויבן וינדן אויף ערדן ׃ ער זגט
אבר צו עטליכן די זיך זעלבסט ור מאסן דש זי ורום ווערן אונ׳ ור אכטן די אנדרן ׃ איין זולך
גלייכנים ׃ עש גינגן צווין מענשן הינויף אין דען טעמפל צו בעטן איינר איין ברידייער דער
אנדר איין צולנר ׃ דער ברידייער שטונד אונ׳ בעטט ביי זיך זעלבס אזו ׃ איך דנק דיר גוט דז
איך ניט בין ווי אנדר לויט ׃ רויבר און רעכטי אי ברעכר אודר אויך ווי דיזר צולנר ׃ איך וסט
צוויר אין דער וואכן אונ׳ גיב דען צעהנדן בון אלים דש איך הב ׃ אונ׳ דער צולנר שטונד בון
ערן וואלט אויך זייני אויגן ניט אויף היבן קגן הימל ׃ זונדר שלוג אן זיין ברוסט אונ׳ שפרך ׃
גוט זיי מיר זונדר גינעדיג ׃ איך זג אויך ׃ דיזיר גינג הינאב גירעכט ורטיגט אין זיין הויז
בור יענן ׃ דען ווער זיך זעלבס ערהאכט ׃ דער ווערט ערנידריגט ווערדן ׃ אונ׳ ווער זיך
זעלבס ערנידריגט ׃ דער ווערט ערהאכט ווערדן ׃ די בראכטן אויך יונגי קינדלן מטיעוס יט מרקוס י
צו אים ׃ דש ער זי זולט אן רורן ׃ דא עש אבר די יונגר זאכן ׃ בידרייעטן זי די ׃ אבר ישוע
רופיט זי צו זיך אונ׳ שפרך ׃ לוסט די קינדלן צו מיר קומן ׃ אונ׳ וויריט אין ניט ׃ דען דעזליר
איז דש רייך גוטים ׃ איך זג אויך ׃ ווער ניט דש רייך גוטים ניזנט אלס איין קינד ׃ דער ווערט
ניט היניין קומן ׃ אונ׳ עש ורגט אין איין אובירשטר אונ׳ שפרך ׃ גוטר מייסטרי מטיעוס יט מרקוס י
וואש מוז איך טון דש איך דש אייבין לעבן ערערב ׃ ישוע אבר שפרך צו אים ׃ וואש הייסיסטו
מיך גוט ׃ ניאנט איז גוט ׃ דען אליין דער איינין גוט ׃ דו ווייסט די גיבוט וואל ׃ דו זולט ניט אי
ברעכן ׃ דו זולט ניט טאטן ׃ דו זולט ניט שטעלן ׃ דו זולט ניט ולש גיצויגנים רידן ׃ דו זולט דיין
ועטר אונ׳ דיין מוטר איירן ׃ ער אבר שפרך ׃ דש הב איך אלים גיהלטן בון מיינר יוגנט אויף׃ שמות כ

דא ישוע דש הארט ׃ שפרך ער צו אים ׃ עש ועליט דיר נוך איינס ור קויף אלים וואש דו הוסט
׃ אונ׳ גיבס דען ארימן ׃ דא ווירסטו איינן שץ אים הימל הבן ׃ אונ׳ קום פולג מיר נוך ׃ דא
ער דש הארט ׃ וואר ער טרויעריג ׃ דען ער וואר זיר רייך ׃ דא אבר ישוע זאך ׃
דש ער טרויעריג וור וואורדן ׃ שפרך ער ׃ ווי שווערליך ווערדן די רייכן אין דש רייך גוטים
קומן ׃ עש איז לייכטיר דש איין קמעל גי דורך איין נאדל אור ׃ דען דש איין רייכיר אין דש
רייך גוטים קום ׃ דא שפרכן די דש הארטן ׃ ווער קן דען זעליג ווערדן ׃ ער אבר שפרך ׃
וואש ביי דען מענשן און מויגליך איז ׃ דש איז ביי גוט מויגליך ׃ דא שפרך פעטרוס
זיך ׃ וויר הבן אלס ור לאסן אונ׳ זיין דיר נוך גיפולגיט ׃ ער אבר שפרך צו אינן ׃ איך זג אויך ׃
עש איז ניאנט דער איין הויס ור לעסט ׃ אודר עלטירן אודר ברודר ׃ אודר וויב ׃ אודר קינדר ׃
אום דעם רייך גוטים ווילן ׃ דער עש ניט ויל ועלטיג ווידר ענפפנג אין דיזיר צייט ׃ אונ׳ אין
דער צו קונפטיגן וועלט דש אייביג לעבן ׃ ער נם אבר צו זיך די צוועלף ׃ אונ׳ מטעוס כ׳ ׃
שפרך צו אין ׃ זעכט וויר גין הינויף קגן ירושלים ׃ אונ׳ עש ווערט אלס ולענדט דש גשריבן מרקוס י׳
איז דורך די פרופיטן בון דעם מענשן זון ׃ דען ער ווערט אויבר אנטווארט ווערדן דען היידן
אונ׳ ער ווערט ור שפוטט אונ׳ גישמעכט אונ׳ ור שפייעט ווערן אונ׳ זי ווערדן אין גייסלן אונ׳
טטן ׃ אונ׳ אם דריטן טג ווערט ער ווידר אויף ערשטין ׃ זי אבר ור נאמן דער קיינס ׃ אונ׳ די
רייד וואר אין ור בורגן אונ׳ וואוסטן ניט וואש דש גירעט וואר ׃ עש גישך אבר מרקוס י׳
דא ער נאהי צו ירחו קם זאס איין בלינדר אם וועג אונ׳ בעטלט ׃ דא ער אבר הארט דאש
וולק דש דורך הין גינג ׃ ורשט ער וואש דש ווער ׃ דא ור קונדיגטן זי אים ׃ ישוע בון נצרת
גינג בור אויבר ׃ אונ׳ ער רופיט אונ׳ שפרך ׃ ישוע דו זון דוד ׃ ערברם דיך מיין ׃ די אבר
וורן אן ווגן בידרייעטן אין ער זולט שווייגן ׃ ער אבר שריי ויל מער ׃ דו זון דוד ערברם
דיך מיין ׃ ישוע אבר שטונד שטיל אונ׳ הים אין צו זיך בורן ׃ דא זי אין אבר נאהי ביי אין
בראכטן ורעגט ער אין אונ׳ שפרך ׃ וואש ווילטו דש איך דיר טון זול ׃ ער שפרך ׃ הער דז איך
ווידר זעהן מוג ׃ אונ׳ ישוע שפרך צו אים זיי זעהנד ׃ דיין גלויב הוט דיר גיהולפן ׃ אונ׳ אזו בלד
וואורד ער זעהנד אונ׳ ועלגיט אים נוך אונ׳ פרייזיט גוט ׃ אונ׳ אלים וולק דש זאלכים זך ׃ לובט
גוט ׃

דש נוינצעהנד קפיטל

ארנ צוך הינין אונ׳ גינג דורך ירחו ׃ אונ׳ זיך ׃ דא וואר איין מן גינגט זכאי ׃
דער וור איין אובירשטר צולנר אונ׳ וואר רייך אונ׳ בינגריט ישוע צו זעהן
ווער ער ווער אונ׳ קונט ניט בור דעם וולק דען ער וואר קליין בון פערשון ׃
אונ׳ ער ליף בור הין אונ׳ שטיג אויף איין ווילדן ויינגן בוים אויף דז ער אין זעך דען אודא
זולט ער דורך קומן ׃ אונ׳ אז ישוע קם אן די זעלביגן שטט זך ער אויף אונ׳ וורד זיין גיוור
אונ׳ שפרך צו אים ׃ זכאי שטיג אייליגד הרניטר דען איך מוז הויט צו דיינם הויז איין קירן
אונ׳ ער שטייג אייליגד הרניטר אונ׳ נם אין אויף מיט ורייידן ׃ דא זי דש זכן מוריטן זי אל דז
ער ביי איינם זונדר איין קירט ׃
זכאי אבר טראט דאר אונ׳ שפרך צו דעם הערן ׃ זיך הער די העלפט מיינר גיטר גיב איך
דען ארמן ׃ אונ׳ דא איך הב אימנט ביטרוגן ׃ דש גיב איך מיר ועלטיג ווידר ׃ ישוע אבר
שפרך צו אים ׃ הויט איז דיזם הויז הייל ווידר ואורן ׃ דיבטמאל ער אויך אברהמס זון איסט ׃

דן דעם מענשן זון איז קומן צו זוכן אונ' זעלין צו מכן דש ור לורן איז ׃ דא די נון צו הורטן מטעוס כה
זגט ער ווייטר איין גלייכנים דרום דז ער נוהנט בייא ירושלים וואר · אונ' זי מיינטן דש רייך
גוטים זולט אזו בלד אופנבאר ווערדן אונ' שפרך · איין איידלר צוך אין איין ווייט לנד דש ער
איין רייך איין נעם · אונ' דן ווידר קעם · דיזר פאדרט צעהן זיינר קנעכט אונ' גב אין צעהן
פפונט אונ' שפרך צו אין · הנדלט בים איך ווידר קום · זייני בורגר אבר וואָרן אים פיינט ·
אונ' שיקטן איין בוטשאפט נוך אים · אונ' ליסן אים זגן · מיר וועלן ניט דש דיזר איבר אונס
הערשי ׃ אונ' עש בגאב זיך דא ער ווידר קאם נוך דעם ער דש רייך איין גנומן
הט · היס ער די קנעכט בודרין וועלכן ער דז געלט געבן הט דז ער וועסט וויא איין איקלכר
גהנדלט הט · דא טראט הערצו דער ערשט אונ' שפרך · הער · דיין פפונט הוט צעהן פפונט
ערוואָרבן · אונ' ער שפרך צו אים · איי דו ורומר קנעכט · דיוויל דו בישט אים גרינגסטן
גיטריי גוועזן · זולסטו מכט הבן איבר צעהן שטיט · דער אנדר קאם אויך אונ' שפרך · הער ·
דיין פפונט הוט בונף פפונט גיטראגן · צו דעם שפרך ער אויך · אונ' דו זולסט זיין איבר בונף
שטיט ׃ אונ' דער דריט קאם אונ' שפרך · הער · זיך דא · הי איז דיין פפונט וועלכס איך הב
אים שוייס טוך בהאלטן · איך ואָרכט מיך בור דיר · דען דו בישט איין הרטר מן · דו נימסט
דא דו ניט הין גלייגט הוסט · אונ' ערנסט דא דו ניט גזייעט הוסט · ער שפרך צו אים · אויש
דיינם מונד ריכט איך דיך · דו שלאָך · וואוסטו דש איך איין הערטר מן בין · נעמי דש איך
ניט גלייגט הב · אונ' ערנדי דא איך ניט גזייעט הב · ווארום הוסטו דען מיין געלט ניט אין די
וועכסל בנק געבן · אונ' ווען איך קומן ווער העט איכס מיט וואוכר ערבודרט ׃
אונ' ער שפרך צו דען די דאבייא שטונדן · נעמט דש פפונט בון אים אונ' געבטס דעם דער מטעוס כא
צעהן פפונט הוט · אונ' די שפרכן צו אים · הער ער הוט שון צעהן פפונט · איך זג אויך אבר מרקוס יא
דער דא הוט דעם ווערט געבן ווערדן · בון דעם אבר דער ניט הוט · וירט אויך דאס גנומן
ווערדן דז ער הוט · דוך יעני מייני ורוינד די ניט וואלטן דז איך איבר זי הערשן זולט ברינגט
הער אונ' ערוואורגט זי בור מיר · אונ' אז ער זולכס זגט · צוג ער וארט אונ' גינג הינויף קגן
ירושלים ׃ אונ' עש בגאב זיך אז ער נוהעט גגן בית פגי אונ' בית עניה אן דען אויל
בערג זנט ער זיינר יונגר צווין אונ' שפרך · געט הין אין דען מרק דער קיגן אויך ליגט אונ'
ווען איר היניין קומט ווערט איר איין בולין אן גבונדן ינדן אויף וועלכם נוך ני קיין מענש
גזעסן איז · לוזט עש אב אונ' ברענגטס · אונ'זו אייך אימנט ורעגט · ווארום איר עז לוזיט
זו זגט אלזו צו אים · דער הער בידרף זיין · אונ' די גזנטן גינגן הין אונ' בונדן ווי ער אין
גזגט הט · דא זי אבר דש בולין אב לוזטן שפרכן זייני הערן צו אין · ווארום לוזיט איר דאס
בולין אב · זי אבר שפרכן דער הער בידרף זיין · אונ' זי ברוכטנס צו ישוע · אונ' ווארפן
אירי קליידר אויף דש בולין אונ' זעצטן ישוע דרויף · דא ער נון הין צוך · ברייטיטן זי אירי
קליידר אויף דען וועג ׃ אונ' דא ער נון דען אויל בערג הראב · גינג אן
דער גנץ הויף זיינר יונגר מיט ורייד גאט צו לובן מיט לויטר שטים איבר אלין טאטן די זי
גזעהן העטן אונ' שפרכן · געבענדייט זייא דער דא קומט אין דעם נאמן דעם הערן · ורידה זייא
אים הימל אונ' פרייז אין דער הוהי · אונ' עטליכי דער פרושיער אים וואָלק שפרכן צו אים ·
מיינסטר · שטראף דוך דייני יונגר · ער אנטוורט אונ' שפרך צו אין · איך זג אייך · ווען
דיזי ווערדן שווייגן · דא ווערדן די שטיין שרייען ׃

אונ' אז ער נוהנט הין צו קאם · זך ער די שטאט אן אונ' וויינט איבר זי אונ' שפרך · ווען דו
וויסטו וואש צו דיינם ורידן דינט · זו וואורדסטו עש אן דיזם הייטיגן טג בידענקן · אבר נון
איסטס בור דיינן אויגן ור בורגן · דען עש ווערט די צייט איבר דיך קומן דש דייני פיינד
ווערדן אום דיך אונ' אום דייני קינדר מיט דיר איין וואגן בורג שלאגן · דיך בילעגרין אונ'
אן אלן אורטן ענגסטן אונ' שלייפן אונ' ווערדן קיינן שטיין אויף דען אנדרן לוסן דארום דש
מטעוס כא דו ניט ערקענט הוסט די צייט דארינן דו היים גזוכט בישט · אונ' ער גינג אין דען
מרקוס יא טעמפל אונ' ויינג אן אוים צו טרייבן די דארינן ור קויפטן אונ' קויפטן · אונ' שפרך צו אין · עש
ישעיה נו שטיט גשריבן · מיין הויז איז איין בעט הויז · איר אבר הבטס גמכט צו מורדר גרובן · אונ'
לערינט טעגליך אים טעמפל · אבר די הוהן פריסטר אונ' שריפט גלערטן אונ' די בויר נעמסטן
אים וואָלק טרכטן אים נוך דש זי אין אום ברעכטן אונ' בונדן ניט ווי זי אים טון זולטן · דען
דש וואָלק הינג אים אן אונ' הערט אין ׃

דש צוואנציקסט קפיטל

אונ עש בגאב זיך דער טג איינן דא ער דש וואָלק לערט אים טעמפל אונ'
פרדיגט דש עוואנגעליאום · דא טראטן צו אים די הוהן פריסטר אונ'
שריפט גלערטן מיט דען עלטסטן אונ' זגטן צו אים אונ' שפרכן זג אונז
אויס וועלכר מכט טוסטו דש אודר ווער הוט דיר די מכט געבן · ער אבר אנטוורט אונ' שפרך
צו אין · איך וויל אויך אייך איין ווארט ורעגן זגט מירס · די טויף יוחנן ווער זי בום הימל אודר
בון דען מענשן · זי אבר גידאכטן בייא זיך זעלבס אונ' שפרכן · זגן מיר בום הימל דא ווערט
ער זגן · ווארום הבט איר אים דען ניט גגלויבט · זגן מיר אבר בון דען מענשן · דא ווערט
אונס אלס וואָלק שטייניגן · דען זי שטין דרויף דש יוחנן איין פרופיט איז · אונ' זי אנטוורטן
זי וויסטן ניט וואו ער הער ווער · אונ' ישוע שפרך צו אין · זו זג איך אייך אויך ניט אויס וועלכר
מטעוס כא מכט איך דש טו ׃ ער ויינג אבר אן צו זגן דעם וואָלק דיזי גלייכנים · איין מענש
מרקוס יב פפלנצט איינן וויין בערג אונ' טעט אין דען וויין גערטנרן אויס · אונ' צוג איבר לנד איין גוטי
צייט · אונ' צו זיינר צייט זנט ער איינן קנעכט צו דען וויין גערטנרן דש זי אים געבן בון דער
ורוכט דש וויין בערגש · אבר די וויין גערטנר שטויפטן אין אונ' ליסן אין לער בון זיך אונ' איבר
דש זנט ער נוך איינן אנדרן קנעכט · די אבר שטויפטן דען זעלבן אויך אונ' הוניטן אין אונ'
ליסן אין לער בון זיך · אונ' איבר דש זנט ער דען דריטן · די אבר ור וואונטן דען אויך אונ'
שטיסן אין הינויס · דא שפרך דער הער דעש וויין בערגש וואש זול איך טון · איך וויל מיין
ליבסטן זון זענדן · ווילייכט ווען זי דען זעהן ווערדן זי זיך שעמן · דא אבר די
וויין גערטנר דען זון זכן דוכטן זי בייא זיך זעלבס אונ' שפרכן · דאש איז דער ערב · קומט
לוסט אונס אין טויטן דז דש ערב אונזר זייא · אונ' זי שטיסן אין הינויס בור דען וויין בערג אונ'
טויטיטן אין · וואש ווירט נון דער הער דעם וויין בערגש דען זעלבין טון · ער ווירט קומן אונ'
אום ברענגן דיזי וויין גערטנר אונ' זיינן וויין בערג אנדרן אויס טון · דא זי דש הורטן
שפרכן זי דש זייא וער ׃ ער אבר זך זי אן אונ' שפרך · וואש איז דען דש · דש גשריבן
שטיט · דער שטיין דען די בויא לויט ור ווארפן הבן איסט ווארדן איין עק שטיין · וועלכר אויף
דיזן שטיין ולט דער ווערט צור שטן · אויף וועלכן אבר ער ולט דען ווערט ער צו מלן ·
אונ' די הוהן פריסטר אונ' שריפט גלערטן טרכטיטן דורנך · ווי זי די הענד אן אין לייגטן

צו דער זעלבינן שטונד אונ׳ ווארבֿטן זיך בֿור דעם וואלק · דען זי ור נאמן דש ער אויך זי דיזע
מטיעוס כב מרקוס יב
גלייכֿנים געזגט הט ·/ אונ׳ זי הילטן אויף אין אונ׳ זנטן לויערר אוים די זיך שטעלטן
זולטן אז ווערן זי ורום · אויף דש זי אין אין דער ריד ויננין · דא מיט זי אין איבר אנטוורטן
קונטן דער אובירקייט אונ׳ געוואלט דש לנד פפלעגירס אונ׳ זי ורעגטן אין אונ׳ שפרכן׳ מייסטר
מיר וויסן דש דו אויף ריכטיג רידיסט אונ׳ לערסט אונ׳ אכטסט קיינס מענשן אן זעהן זונדר
דו לערסט דען וועג גוטים רעכט · אויסטס רעכט · דש מיר דעם קייזר דען שוס געבן אודר
ניט · ער אבר מערקיט איררי בוזי טויק אונ׳ שפרך צו אין וואש ור זוכט איר מיך צייגט מיר דען
פפעניגג · וועם בילד אונ׳ איבר שריפט הוט ער׳ זי אנטוורטן אונ׳ שפרכן דעם קייזרס · ער
אבר שפרך צו אין · זא געבט דעם קייזר וואש דש קייזרס איסט אונ׳ גאט וואש גוטים איסט אונ׳
זי קונטן זיין ווארט ניט טדלן בֿור דעם וואלק אונ׳ ור וואונדרטן זיך זייכר אנטוורט אונ׳ שווייגן
מטיעוס כב דברים כה
שטיל ·/ דא טראטן צו אים עטליך דער צדוקר · וועלכי דא הילטן עש זיי קיין
אויף ערשטיין אונ׳ ורוגטן אין אונ׳ שפרכן · מייסטר · משה הוט אונס געשריבן · דא איהנטס
ברודר שטירבט דער איין וייב הוט אונ׳ שטירבט ערבלוס · זו זול זיין ברודר דס וייב נעמן
אונ׳ זיינם ברודר איינן זאמן ערוועקן · נון וורן זיבן ברודר · דער ערשט נאם איין וייב אונ׳
שטרב ערב לוז׳ אונ׳ דער אנדר נאם דש וייב אונ׳ שטרב אויך ערב לוז אונ׳ דער דריט נאם זי׳
דש זעלבן גלייכן אל זיבן אונ׳ ליסן קייני קינדר · צו לעצט נוך אלן שטרב אויך דש וייב · נון אין
דער אויף ערשטיאונג וועלכם וייב ווערט זי זיין אונטר דען · דען זיבן הבן זי אלי צום וייב
געהבט ·/ אונ׳ ישוע אנטוורט אונ׳ שפרך צו אין · די קינדר דיזר וועלט ורייען אונ׳
לסן זיך ורייען · וועלכי אבר ווירדיג זיין ווערדן יענר וועלט צו ערלנגן אונ׳ די אויפֿרשטיאונג
בֿון דען טוטן די ווערדן ווידר ורייען נוך זיך ורייען לסן · דען די קונן הינבֿורט ניט שטערבן
שמות ג
דען די זיין דען ענגלן גלייך אונ׳ גוטים קינדר די וויל זי קינדר זיין דער אויף ערשטיאונג ·
דש אבר די טוטן אויפֿרשטין הוט אויך משה דויטט ביי דעם פוש · דא ער דען הערן הייסט
גוט אברהם אונ׳ גוט יצחק אונ׳ גוט יעקב · גוט איז אבר ניט דער טוטן זונדר דער לעבנדיגן
גוט דען די לעבן אים אל· דא אנטוורטן עטליך דער שריפט געלערטן אונ׳ שפרכן · מייסטר
דו הוסט רעכט געזגט · אונ׳ די דורפטן אין בֿורט ניכטס מער ורעגן ·/ ער שפרך
משירה מטעוס כב תילים קי
אבר צו אין · ווי זגן די קריסטוס זיי דודס זון · אונ׳ ער זעלבס דוד שפריכט אים פסלמן בוך
דער הער הוט געזגט צו מיינם הערן · זעץ דיך צו מיינר רעכטן ביז דש איך לייג דייני ויינט
צום שעמל דיינר ביס · דוד נענט אין איינן הערן · ווי איז ער דען זיין זון ·/ דא אבר
מטעוס כג
אלם וואלק צו הוריט שפרך ער צו זיינן יונגירן · היטט אויך בֿור דען שריפט געלערטן די דא
וואלן איין הער טרעטן אין לנגן קליידרן אונ׳ לוסן זיך גערן גריסן אויף דעם מרק אונ׳ זיצן
גערן אובן אן אין דען שולן אונ׳ אויבר טיש · די ורעסן דער וויטווין הייזר · אונ׳ ווענדן לנגי
געבעט בֿויר · די ווערדן דעסטר שווערר ור דאמניס עמפפֿנגן ·/

דש איין אונ׳ צוואנציגסט קפיטל

מרקוס יב
ער זאך אבר אויף אונ׳ שויעט די רייכן ווי זי אירי אופפֿר איין לייגטן אין דען
גוטים קסטן · ער זך אבר אויך איין ארמי וויטווא די לייגט צווייא שערפלין
איין · אונ׳ ער שפרך ווארליך איך זג אויך · דיזי ארמי וויטווי הוט מער דען
די אלי איין געלייגט · דען דיזי הבן אוים אירם אויבר לום איין געלייגט צו דעם אופפֿר גוטים

מטעוס כד מרקוס יג
די אבר הוט אוים אירר דרב אל איר נארונג די זי הוט איין געלייגט ·/ אונ׳ דא עטליך
זגטן בֿון דעם טעמפל דז ער געשמויקט ווער בֿון ויינן שטיינן אונ׳ קליינוטן · שפרך ער · עש
ווערט די צייט קומן · אין וועלכר דש אליס דש איר זעכט · ניט איין שטיין אויף דען אנדרן
געלוסן ווערט דער ניט צו ברוכן ווערט׳ זי ורעגטן אין אבר אונ׳ שפרכן מייסטר ווען זול דש
ווערדן אונ׳ וועלכס איז דש צייכן ווען דש געשעהן ווערט ·/ ער אבר שפרך · זעכט
צו לוסט אויך ניט ור בֿירן · דען ויל ווערדן קומן אין מיינם נאמן אונ׳ זגן איך זיי עש אונ׳ די
צייט איז הערביי קומן · וואלגט אין ניט נוך · ווען איר אבר הערן ווערט בֿון קריגן אונ׳
עמפורונגן זו ענטזעצט אויך ניט · דען זולכס מוז צו בֿור געשעהן אבר דש ענד איז נוך ניט זו
בלד דא׳ דא שפרך ער צו אין · איין וואלק ווערט זיך ערהעבן איבר דש אנדר אונ׳ איין רייך
איבר דש אנדר אונ׳ ווערן געשעהן גרוס ערדביבונגן הין אונ׳ ווידר פעסטלענץ אונ׳ טייערונג
אויך ווערן שרעקנים בֿון הימל אונ׳ גרוסי צייכן געשעהן ·/ אבר בֿור דיזם אליס ווערדן
זי די הענד אן אויך לייגן אונ׳ ור וואלגן אונ׳ ווערדן אויך איבר אנטוורטן אין אירן שולן אונ׳
געבֿענקנים אונ׳ בֿור קוניג אונ׳ בֿירשטן ציהן אוים מיינים נאמנס וולן · דש ווערט אויך אבר
ווידר ורן צו איינם צייגנים׳ זו נעמט נון צו הערצן דז איר ניט זורגט ווי איר אויך ור אנטוורטן
זולט · דען איך וויל אויך מונד אונ׳ ווייזהייט געבן וועלכר ניט זולן ווידר שפרעכן הוינן נוך
ווידר שטין אלי אויער ווידר ווערטיגן · איר ווערט אבר איבר אנטוורט ווערדן בֿון דען
עלטרן · ברודרן · געברינטן · אונ׳ ורוינדן · אונ׳ זי ווערדן אויער עטליך צום טוט העלפֿן אונ׳
איר ווירט געהסט זיין בֿון אידרמן אום מיינז נאמנס וולן׳ אונ׳ איין האר בֿון אויערם הויבט זול
מטיעוס יד מרקוס יג
ניט אוים קומן · בסט אויער זעל מיט גידולט ·/ ווען איר אבר זעהן ווערט ירושלים
בילעגירט מיט איינם היר · זו מערקט דש הערביי קומן איז איר ור וואוסטונג · אז דען ווער
אין יהודה איז דער וליך אויף דש געבירג אונ׳ ווער מיטן דרינן איז דער וייך הרוים אונ׳ ווער
אויף דעם לנד איז דער קום ניט היניין · דען דש זיין די טג דער ראך · דש ערבֿילט ווערד
אלם דש געשריבן איז · ווי אבר דען שוונגירן אונ׳ זויגירן אין דען זעלבגן טגן · דן עש ווערט
גרוסי נוט אויף ערדן זיין אונ׳ איין צורן איבר דיס וואלק אונ׳ די ווערן ולן דורך דש שווערטס
שערף אונ׳ געבֿנגן געבֿירט אונטר אלי וועלקר אונ׳ ירושלים ווערט צו טרעטן ווערדן בֿון דען
היידן ביס דז דער היידן צייט ערבֿילט ווירט ·/ אונ׳ עש ווערדן צייכן געשעהן אן דער
זונן אונ׳ מון אונ׳ שטערן אונ׳ אויף ערדן ווערט דען לייטן באנג זיין דש זי ניט וויסן וואו היניים
אונ׳ דש מער אונ׳ די וסר וואלגן ווערן ברויזן אונ׳ די מענשן ווערן ור שמכטן בֿור בֿורכט אונ׳
ווארטן דער דינגיר די קומן זולן איבר דען גנצן ערד קרייס · דען אויך דער הימל קרעפט
ווערדן זיך בייועגן ·/ אונ׳ אז דען ווערדן זי זעהן דעם מענשן זון קומן אין דען וואלקן
מיט קרפט אונ׳ גרוסר הערליקייט · ווען אבר דיס אן ונגט צו געשעהן זו זעכט אויף אונ׳ היבט
אויער הויבטר אויף׳ דארום דש זיך אויער ערלוזונג נאהיט ·/ אונ׳ ער זגט אין גלייכֿנים
מטיעוס כד
· זעכט אן דען ויגן בוים אונ׳ אלי בוים ווען זי איצט אוים שלגן · דא זעכט אירס אן אין
מרקוס יג
אונ׳ מערקט דז איצט דער זומר נאהי איז · אלזו אויך איר · ווען איר דיס אליס זעכט געשעהן
זו וויסעט דז דש רייך גוטים נאהי איז · ווארליך איך זג אויך · דיס געשלעכט ווערט ניט ור גין
ביז דש אליס געשעהע · הימל אונ׳ ערדן ור גין אבר מיינו ווארט ווערדן ניט ור גין ·/
מטעוס יד מרקוס יג
אבר היטט אויך דז אויער הערץ ניט בישווערט ווערדן מיט ורעסן אונ׳ זויפֿן אונ׳ מיט זורגן

דער גרונט אונ׳ קום דיזר טג שנעל איבר אויך׳ דען ווי איין בֿל שטריק ווערט ער קומן איבר
אלי די אויף ערדן וואנן׳ דו זייט נון וואקר אל צייט אונ׳ בעטט דש איר ווירדיג ווערדן מוכט צו
ענטפליהן דיזם אלם דש גשעהן זול אונ׳ צו שטיין בור דעם מענשן זון׳ אונ׳ ער לערנט
דעם טג אים טעמפל דש נכטס אבר גינג ער הינאויס אונ׳ בלייב איבר נכט אם אויל בערג אונ׳
אלס פֿאלק וואר ורו אויף צו אים אים טעמפל אין צו הערן׳ דש צוויי אונ׳ צוואנציקסט קפיטל

ער וואר אבר נאהי דש ועסט דער זיסן ברוט דש דא אוסטרן הייסט אונ׳ די הוהן מטעוס כו מרקוס יד יוהנס יח
פריסטר אונ׳ שריפטגלערטן טרכטן ווי זי אין טוטן אונ׳ ורכטן זיך בור דעם
פֿאלק׳ עש וור אבר דער סטן גיבֿארן אין דען יודא גננט ישכרי׳ דער דא וור
אויז דער צאל דער צוועלבן׳ אונ׳ ער גינג הין אונ׳ רידט מיט דען הוהן פריסטר אונ׳ מיט דער
אובערקייט ווי ער אין וואלט אין איבר אנטוורטן אונ׳ די ווארדן ורו אונ׳ גלובטן אים געלט צו
געבן אונ׳ ער ור שפרך זיך אונ׳ זוכט געלעגנהייט דש ער אין איבר אנטוורט אן לערמן׳

עש קם נון דער טג דער זיסן ברוט אויף וועלכן מן מוסט אופפרן דש אוסטר לם אונ׳ מטעוס כו מרקוס יד
ער זנט פעטרוס אונ׳ יוחנן אונ׳ שפרך׳ גיט הין בירייטט אונס דש אוסטרלם אויף דז מירס
עסן׳ די אבר שפרכן צו אים׳ וואו וועלטו דז מירס בירייטן׳ ער שפרך צו אין׳ זעכט׳
ווען איר היניין קומט אין די שטט ווירט אויך איין מענש בגעגנין דער טרגט איין ווסר קריג
וואלגט אים נוך אין דש הויס דא ער היניין גיט׳ אונ׳ זגט צו דעם הויס הערן׳ דער מייסטר
לוסט דיר זגן וואו איז דער זאל דארין איך דש אוסטר לם עשן מוג מיט מיינן יונגירן׳ אונ׳
ער ווערט אויך איין גרוסן גיפֿלסטרטן זאל צייגן דא זעלבסט בירייטט עש׳ די גינגן הין אונ׳
בֿעדן ווי ער אין גזגט הט אונ׳ בירייטטן דש אוסטר לם׳ אונ׳ דא די שטונד קם
זעצט ער זיך נידר אונ׳ די צוועלף אפוסטל מיט אים אונ׳ ער שפרך צו אין׳ מיך הוט הערצליך
ור לנגט דיס אוסטר לם מיט אויך צו עסן אי דען איך לייד׳ דען איך זג אויך דז איך הינבֿורט
ניט מער דרבֿון עשן ווער ביס דש ערבֿולט ווערד אים רייך גוטס׳ אונ׳ ער נם דען קעליך
דנקיט אונ׳ שפרך נעמט דען זעלבגין אונ׳ טיילט אין אונטר אויך׳ דען איך זג אויך איך
ווער גיט טרינקן בֿון דעם געוועכס דעם ווין שטוקס ביס דש רייך גוטס קום׳ אונ׳ מטעוס כו מרקוס יד
ער נם דש ברוט דנקיט אונ׳ ברכֿם אונ׳ גבם אין אונ׳ שפרך׳ דש איסט מיין לייב דער בֿור
אויך געגעבן ווערט׳ דאש טוט צו מיינם גידעכטנים׳ דעש זעלבגין גלייכן אויך דען קעליך
נוך דעם די צו אובנט געסן הטן אונ׳ שפרך׳ דש איסט דער קעליך דעש נייען טעסטאמענט
אין מיינם בלוט דש בֿור אויך ור גוסן ווערט׳ דוך זעכט די הנט מיינס ורעטרס איסט
מיט מיר איבר טיש׳ אונ׳ צוואר דעם מענשן זון גיט הין ווי עש בישלוסן איסט׳ דוך ווי דעם
זעלבגין מענשן דורך וועלכן ער ור רעטן ווערט׳ אונ׳ די ויגנן אן צו ורגין אונטר
זיך זעלבס וועלכר עש דוך ווער אונטר אין דער דש טון ווירד׳ עש ערהוב זיך
אויך איין צנק אונטר אין׳ וועלכר אונטר אין געהלטן ווירד דז ער דער גרוסט זיין זולט׳ ער מטעוס כ מרקוס י
אבר שפרך צו אין׳ די וועלטליכן קוניג הערשן אונ׳ די געוועלטיגן הייסט מן גנעדיגי הערן׳
איר אבר ניט אזו זונדר דער גרוסט אונטר אויך זול זיין ווי דער יונגסט׳ אונ׳ דער בֿור נעמסט
ווי דער דינר׳ דען וועלכר איז דער גרוסט׳ דער צו טיש זיצט אודר דער דא דינט׳ איסט עס
ניט אלזו׳ דש דער צו טיש זיצט׳ איך אבר בין מיטן אונטר אויך ווי איין דינער׳ איר אבר
זייט עס די איר ביהרט הבט בייא מיר אין מיינן אנבֿעכטונגן׳ אונ׳ איך וויל אויך דש רייך

בישיידן ווי מיר מיין ואטר בישיידן הט׳ דז איר עסן אונ׳ טרינקן זולט איבר מיינם טיש
מטעוס כו מר קוס יד אין מיינם רייך אונ׳ זיצן אויף שטולן אונ׳ ריכטן די צוועלף געשלעכט בֿון ישראל׳ דער הער
אבר שפרך׳ שמעון שמעון זיך דער סטן הוט אויער בגערט דז ער אויך מוכט רייטירן
ווי דען ווייצן איך אבר הב בֿור דיך גיבעטן דש דיין גלויב ניט אויף הורי׳ אונ׳ ווען דו דער מאל
איינז דיך ביקערסט זו שטערק דייני ברודרי׳ ער שפרך אבר צו אים הער איך בין מיט דיר
בירייט אינס געבֿענקנים אונ׳ אין דען טוט צו גין׳ ער אבר שפרך׳ פעטר איך זג דיר דער הן
ווערט הויט ניט קריאן אי דען דו דריי מאל ור לויקנט הוסט דש דו מיך קענסט׳ אונ׳
מטעוס כו מרקוס יד יוהנס יח ער שפרך צו אין דו אפט איך אויך גיזנט הב אן בויטל אן טשן אונ׳ אן שוך הבט איר אויך
אי מנגל גיהבט׳ די שפרכן ני קיינן׳ דא שפרך ער צו אין אבר נון ווער איינן בויטל הוט דער
נעם אין דעם זעלבגין גלייכן אויך די טשן׳ ווער אבר ניט הוט ור קויף זיין קלייד אונ׳ קויף
איין שווערט׳ דען איך זג אויך עז מוז דוך דז אויך ורלענדט ווערדן אן מיר דז געשריבן שטיט
ישעיה נג ער איסט אונטר דען איבל טעטר גירעכינט׳ דען וואש בֿון מיר געשריבן איז דש הוט איין ענד
די שפרכן אבר הער׳ הי זיין צווי שווערט׳ ער אבר שפרך צו אין עש איסט גינוק׳

אונ׳ ער גינג הינאויס נוך זיינר געוואנהייט אן דען אויל בערג עש וואלגט אים אבר זייני יונגר
נוך אן דעם זעלבגין אורט׳ אונ׳ אז ער דאהין קם שפרך ער צו אין בעטט אויף דז איר ניט
אין אן ועכטונג פֿלט׳ אונ׳ ער ריס זיך בֿון אין בייא איינם שטיין וואורף׳ אונ׳ קניעט נידר׳
בעטט אונ׳ שפרך׳ ואטר ווילטו זו נים דיזן קעלך בֿון מיר׳ דוך ניט מיין זונדר דיין ווילן געשעך
עש ערשיין אים אבר איין ענגל בֿום הימל אונ׳ שטערקט אין׳ אונ׳ עש קם דז ער מיט דעם
טוט רנג אונ׳ בעטט העפֿטיגר׳ עש ווארד אבר זיין שוויס ווי בלוטס טרופפן די ויגן אויף די
ערדן׳ אונ׳ ער שטונד אויף בֿון דעם געבעט׳ אונ׳ קם צו זיינן יונגירן אונ׳ ונד זי שלאפֿן בֿור
טרויעריקייט אונ׳ שפרך צו אין וואש שלאפט איר׳ שטיט אויף אונ׳ בעט אויף דש איר ניט אין
אן ועכטונג ולט׳ דא ער אבר נוך רידיט׳ זיך׳ די שאר אונ׳ איינר בֿון דען צוועלבן
מטעוס כו מרקוס יד יוהנס יח גננט יודא גינג בֿור אין הער אונ׳ נאהיט זיך צו ישוע אין צו קוסן׳ ישוע אבר שפרך צו אים
יודא ור רעטסטו דעם מענשן זון מיט איינם קוס׳ דא אבר זאכן די אום אין וורן וואש דא
ווערדן וואלט שפרכן זי׳ הער זולן מיר מיט דעם שווערט דריין שלאגן׳ אונ׳ איינר אויס
אין שלוג דעם הוהן פריסטרס קנעכט אונ׳ היב אים זיין רעכט אור אב׳ ישוע אבר אנטוורט
אונ׳ שפרך׳ לוסט זי דוך זו ווערי הכן׳ אונ׳ ער רוריט זיין אור אן אונ׳ הײלט אין׳

ישוע אבר שפרך צו דען הוהן פריסטרן אונ׳ אובערשטן דעם טעמפלס אונ׳ דער עלטסטן די
צו אים קומן ווארן׳ איר זייט אז צו איינם מורדר מיט שווערטן אונ׳ מיט שטנגן אויס גגנגן׳
איך בין טעגליך בייא אויך אים טעמפל געוועזן אונ׳ איר הבט קייני הנט אן מיך געלייגט׳ אבר
דש איסט אויער שטונד אונ׳ די מכט דער וינסטרנים׳ די גריפֿן אין אבר אונ׳ בֿוריטן אין
אונ׳ ברכֿטן אין אין דעם הוהן פריסטרס הויז׳ פעטרוס אבר וואלגט בֿון ווערן׳

דא צונטן זי איין בֿויער אן מיטן אים פאלסט אונ׳ זצטן זיך צו זמן אונ׳ פעטרוס זצט זיך
מטעוס כו מרקוס יד יוהנס יח אונטר זי׳ דא זך אין איין מייד זיצן בייא דעם ליכט אונ׳ זך אין עבן אן אונ׳ שפרך צו אים
דיזר וור אויך מיט אים׳ ער אבר ור לויקנט אין אונ׳ שפרך וייב איך קען זיין ניט׳ אונ׳ איבר
איין קלייני וויל זך אין איין אנדר אונ׳ שפרך דו ביסט אויך דער איינר׳ פעטרוס אבר שפרך
מענש איך בינס ניט׳ אונ׳ איבר איין וויל בייא איינר שטונד ביקרעפֿטיגט איין אנדר אונ׳

שפרך ׳ ווארליך דיזר איסט אויך מיט אים ׳ דען ער איז איין גליליר ׳ פעטרוס אבר שפרך
מענש איך ווייס ניט וואש דו זאגסט ׳ אונ׳ אז באלד דא ער נוך רידט קרעהט דער האן׳ אונ׳ דער
הער ווענט זיך אונ׳ זך פעטרוס אן׳ אונ׳ פעטרוס געדאכט אן דעם הערן ווארט אז ער צו אים
גזאגט הט׳ אי דען דער האן קריעט ׳ ווערסטו מיך דריי מול ור לויקנן ׳ אונ׳ פעטרוס גינג
הינאוס אונ׳ וויינט ביטרליך ׳ די מענר אבר די ישוע הילטן ור שפוטן אין אונ׳ שלוגן
אין ׳ ור דעקטן אין אונ׳ שלוגן אין אים אן געזיכט ׳ אונ׳ ורגעגטן אין אונ׳ שפרכן ׳ ווייסגע ׳
מטיעוס כז / וועך איסטס דער דיך שלוג ׳ אונ׳ ויל אנדרי לעסטירונג זגטן זי צו אים ׳ אונ׳ אז עש
מרקוס יד / טג וואורד ׳ זמילטן זיך די עלטסטן דעס וולקס די הוהן פריסטר אונ׳ שריפט גלערטן אונ׳
יוהנים יח / בוירטן אין היניין בור אירן ראט אונ׳ שפרכן ׳ ביסטו קריסטוס זג אונס ׳ ער אבר שפרך צו
משיח / אין ׳ זג איך אויכם זו גלויבט איר ניט ׳ ורעג איך אבר ׳ זו אנטוורט איר ניט אונ׳ לוסט מיך
דענוכט ניט לוז ׳ דארום בון נון אן ווערט דעס מענשן זון זיצן צור רעכטן הנט דער קראפט
גוטס׳ דא שפרכן זי אלי ביסטו דען גוטס זון ׳ ער שפרך צו אין ׳ איר זגט דען איך בינס׳ זי
אבר שפרכן ׳ ווש דורפן מיר ווייטר צויגנים ׳ וויר הבנס זעלבס געהורט אוים זיינם
מונד ׳

דש דריי אונ׳ צוואנציקסט קפיטל

מטעוס כז / מרקוס יה / יוהנים יח / משיח

ארנ דער גנץ הויף׳ שטונד אויף׳ אונ׳ בוירטן אין בור פילאטו ׳ אונ׳ ויגנגן אין אן
צו ור קלאגן אונ׳ שפרכן ׳ דיזן ויגדן מיר דז ער דש וולק אב ווענדיט אונ׳
ור ביט דען שאס דעם קייזר צו געבן ׳ אונ׳ שפריכט ער זיי קריסטוס איין
קיניג׳ פילאטוס אבר ורגעגט אין אונ׳ שפרך׳ ביסטו איין קיניג דער יודן׳ ער אנטוורט אים
אונ׳ שפרך דו זגסטס ׳ פילאטוס שפרך צו דען הוהן פריסטרן אונ׳ צום וולק׳ איך ויגד קיין
אורזך אן דיזם מענשן ׳ זי אבר הילטן אן אונ׳ שפרכן ׳ ער הוט דש וולק ענפארט ׳ דא מיט
דש ער געלערט הוט הין אונ׳ הער אים גנצן יודישין לנד ׳ אונ׳ הוט אין גליליא אן געבנגן בים
הי הער ׳ דא אבר פילאטוס גליליא הורט ׳ ורגעגט ער אוב ער אוים גליליא ווער ׳
אונ׳ אז ער ור נם דז ער אונטר הורודוס אובריקייט ווער׳ אובר זנט ער אין צו הורודוס וועלכר
אין דען זעלבן טגן אויך צו ירושלים ווער ׳ דא אבר הורודוס ישוע זך ׳ וואורד ער זיר ורע׳
דען ער הטט אין לענגסט גערן געזעהן ׳ דן ער הט ויל בון אים געהורט׳ אונ׳ הופיט ער וואורד
איין צייכן בון אים זעהן׳ אונ׳ ער ורגעגט אין מנכרליי ער אנטוורט אים אבר ניכטס ׳ די
הוהן פריסטר אבר אונ׳ שריפט גלערטן שטינדן אונ׳ ור קלגטן אין הרט ׳ אבר הורודוס מיט
זיינם הויף׳ גזינט ור אכטט אונ׳ ור שפוטט אין ׳ לגט אים איין וויים קלייד אן ׳ אונ׳ זנט אין
ווידר צו פילאטו ׳ אויף׳ דען טג וואורדן פילאטוס אונ׳ הורודוס ורייגד מיט אנגדר׳ דען צו בור
ורן זי אנגדר ויינט ׳ פילאטוס אבר רופט די הוהן פריסטר אונ׳ די אוברשטן
מטיעוס כז / אונ׳ דש וולק צו זמן אונ׳ שפרך צו אין ׳ איר הבט דיזן מענשן צו מיר געבראכט ׳ אז דער דש
מרקוס יה / וולק אב ווענדע ׳ אונ׳ זעכט ׳ איך הב אין בור אויך ור הערט אונ׳ ויגד אן דעם מענשן דער
יוהנים יט / זכן קייני דער איר אין בישולדיגט ׳ הורודוס אויך ניט ׳ דען איך הב אויך צו אים גזנט ׳ אונ׳
זעכט מן הוט ניכטס אויף׳ אין ברוכט דז דעס טוטס ווערט זיי׳ דארום וויל איך אין צוויכטיגן
אונ׳ לוז לוסן ׳ דען ער מוסט אין איינן נוך דער געוואנהייט דעם ועסטס לוז געבן ׳
דא שריי דער גנץ הויף׳ אונ׳ שפרך ׳ הין וועק מיט דיזם ׳ אונ׳ גיב אונס בר רבה

אס ׳ וועלכר ווער אוים איינר אויף׳ רור די אין דער שטאט געשאך ׳ אונ׳ אוים איינם מורדס
ווילן אינם געבענקנים געווארפן ׳ דא רופט פילאטוס אבר מול צו אין ׳ אונ׳ וואלט ישוע לוז לוסן
׳ די רופטן אבר אונ׳ שפרכן ׳ קרייציגי קרייציגי אין ׳ ער אבר שפרך צום דריטן מול צו אין ׳
ווש הוט דען דיזר איבלס געטן ׳ איך ויגד קיין אורזך דעס טוטס אן אים ׳ דארום וויל איך
אין צוויכטיגן אונ׳ לוז לוסן ׳ אבר זי לאגן אים אן מיט גרוסם געשריי ׳ אונ׳ וואדרטן ׳ דז ער
געקרייציגט וואורד ׳ אונ׳ איר אונ׳ דער הוהן פריסטר געשריי נם אובר הנט ׳
פילאטוס אבר אורטיילט דש איר ביט געשעך אונ׳ לים דען לוז ׳ דער אוזם אויף׳ רורם אונ׳
מורדם ווילן ווער אינם געבענקנים געווארפן אוים וועלכן זי באטן ׳ אבר ישוע איבר גאב ער
אירם ווילן ׳ אונ׳ אז זי אין הין בורטן ׳ ערגריפן זי איינן ׳ שמעון בון קירני ׳ דער קאם בום
ועלד ׳ אונ׳ לגטן דש קרייץ אויף׳ אין דז ערס ישוע נוך טריג ׳ עש ואלגיט
אים אבר נוך איין גרוסר הויף׳ וולקס אונ׳ וויבר ׳ די קלאגטן אונ׳ בוויינטן אין ׳ ישוע אבר
ווענדט זיך אוים צו אין אונ׳ שפרך ׳ איר טעכטר בון ירושלים וויינט ניט אובר מיך ׳ דאך
הושע ט / אובר אויך זעלבס הוינט איר אונ׳ וויינן אונ׳ איבר אויערי קינדר ׳ דען זעכט עש ווירט די
צייט קומן אין וועלכר מן זגן ווירט ׳ זעליג זיין די אונ׳ ורכטבירן אונ׳ די לייב די ניט געבורן
הבן אונ׳ ברוסט די ניט געזייגט הבן ׳ דען ווערן זי אן ועגן צו זגן בערגן ואלט אובר
אונס׳ אונ׳ צו דען הוגלן דעקט אונס ׳ דען זא מן דש טוט אם גרונן הולץ ׳ ווש וויל אם דוירן
ווערדן ׳ עש וואורדן אבר אויך הין געבוירט צוויין אנדרי אובל טעטר
מטעוס כז / מרקוס יה / יוהנים יט / דש זי מיט אים אב געטון וואורדן ׳ אונ׳ אז זי קומן אן די שטט די דא הייסט שעדל שטיט ׳
קרייציגטן זי אין דא זעלבשט אונ׳ די צוויין אובל טעטר מיט אים׳ איינר צור רעכטן אונ׳ איינר
צור לינקן הנט ׳ ישוע אבר שפרך ׳ ואטר ור גיב אין ׳ דען זי וויסן ניט ווש זי טון ׳ אונ׳ זי
טיילטן זיינו קליידר אונ׳ ווארפן דש לוז דרום ׳ אונ׳ דש וולק שטונד אונ׳ זך צו ׳
אונ׳ די הוהן פריסטר זמט אין ׳ רונציטן די נאזן אונ׳ שפרכן ׳ ער הוט אנדרן
משיח / געהולפן ׳ ער העלף׳ אים זעלבר ׳ איסט ער קריסט ׳ דער אוים ערוועלט גוטס ׳ עש ור
שפוטטן אין אויך די קריגש קנעכט ׳ טראטן צו אים אונ׳ ברוכטן אים עסיק אונ׳ שפרכן ׳
ביסטו דער יודן קיניג ׳ זא הילף׳ דיר זעלבר ׳ עש ווער אויך אובן איבר אים געשריבן די
אובר שריפט ׳ מיט קריכישן אונ׳ לטיינישן אונ׳ עברייישן בוך שטבן ׳ דיס איסט דער יודן
קיניג ׳ אבר דער אובל טעטר איינר די דא געהענגט ווארן ׳
לעסטרט אין אונ׳ שפרך ׳ ביסטו קריסטוס זא העלף׳ דיר זעלבס אונ׳ אונס ׳ דא אנטוורט דער
משיח / אנדר ׳ שטראפט אין אונ׳ שפרך ׳ אונ׳ דו בורכסט דיך אויך ניט בור גוט ׳ דער דו דאך אין
גלייכר ור דאמנים ביסט ׳ אונ׳ צוואר מיר זיין בילך דרינן ׳ דען מיר עמפפאנגן וואש אונזרי
טאטן ווערט זיין ׳ דיזר אבר הוט ניכטס און געשיקטס געהנדלט ׳ אונ׳ שפרך צו ישוע ׳ הער ׳
געדענק אן מיך ווען דו אין דיין רייך קומסט ׳ אונ׳ ישוע שפרך צו אים ׳ ווארליך איך זג דיך
הויט ווערסטו מיט מיר אים פארדיס זיין ׳
אונ׳ עש ווער אוים די זעקסטי שטונד ׳ אונ׳ עש וואורד איין
מטעוס יה / מרקוס טו / וינסטרנים איבר דש גנצי לנד ׳ בים אן די נוינדי שטונד ׳ אונ׳ דיא זון ור לור אירן שיין ׳

אונ' דער פֿור הנג דעם טעמפלס צו רייס מיטן ענצווייא · אונ' ישוע רופט לויט אונ' שפרך · ואטר
· איך בֿיבֿול מיינן גייסט אין דייני הענד · אונ' אז ער דש גיזגט גאב ער דען גייסט אויף · דא
אבר דער הויבט מן זך וואש דא גשך · פרייזיט ער גוט אונ' שפרך · ור וואר דיזר איז איין
ורומר מענש גיוועזן · אונ' אליס וואלק דז די זכן ווש דא גשך שלוגן די אן אירי ברוסט אונ'
ונטן ווידר אום · עש שטונדן אבר אל זייני ור ונטן בון ורן אונ' די ווייבר די אים אויס גלילא
מטעוס יז ורן נוך גיבֿולגט אונ' זכן דש אלס · אונ' זעכט · איין מן מיט נמן יוסף איין רטש
הער דער ור איין גוטר ורומר מן דער הט ניט בייוועליגט אין אירן רטש אונ' הנדל · דער ווער
מטעוס טו יוהנס יט בֿון רמתים דער שטט דער יודן · דער אויך אויף דש רייך גוטס ורטט · דער גינג צו פילטו
אונ' בעט אויס דען לייב ישוע · אונ' נם אין אב וויקלט אין אין לייוונט · אונ' לייגט אין אין
איין גיהויאן גרב דארינן ניאנט אי גלעגן ווער אונ' עש ור דער רוסטג · אונ' שבת ברך
אן · עש ואלגטן אבר די ווייבר נוך די מיט אים קומן ורן אויס גלילא אונ' בישויטן דש גרב ·
אונ' ווי זיין לייב גילייגט ווער · די קערטין אבר אום אונ' בירייטטן די שפעצרייא אונ' זלבן אונ'
דען שבת איבר ורן זי שטיל נוך דעם גיזעץ ·

דש ויר אונ' צוואנציקסט קפיטל

מטיעוס כח מרקוס יט יוהנס כ אבר דער שבת איינס · בֿור טגס קמן זי צום גרב אונ' טרוגן די שפעצריי די
די בירייטט העטן אונ' עטליכי מיט אין · די בֿונדן אבר דען שטיין אב
גיוועלצט בֿון דעם גרב אונ' גינגן היניין · אונ' בֿונדן דען לייב דעם הערן
ישוע ניט · אונ' עז בגב זיך דא די דרום ביקוימרט ורן · זיך דא טרטן ביי די צווין מענר מיט
גלנצנדן קליידרן · אונ' די ערשרקן אונ' שלוגן אירי אנגזיכט נידר צו דער ערדן · דא שפרכן
די צו אין · וואש זוכט איר דען לעבנדיגן ביי דען טוטן · ער איז ניט הי ער איז אויף ערשטנדן
גידענקט דרן ווי ער אויך זגט דא ער נוך אין גלילא ווער · אונ' שפרך · דעם מענשן זון מוס
איבר אנטוורט ווערדן אין די הענד דער זונדר אונ' גיקרייציגט ווערדן · אונ' אם דריטן טג
אויף ערשטין · אונ' די גידוכטן אן זייני וואורט · אונ' גינגן בֿום גרב אונ' ור
קונדיגטן דאש דען איילבן אונ' דען אנדרן אלן · עש ור אבר מריה מגדלית אונ' יוחנן אונ'
מריה יעקבֿס אונ' אנדרי מיט אין די זולכס דען אפוסטלן זגטן · אונ' עש דויכטן די אירי וואורט
עבן אז ווערנס מערלין אונ' גליבטן אין ניט · פעטרוס אבר שטונד אויף אונ' ליף צום גרב אונ'
בוקיט זיך היניין · אונ' זך די ליינן טוכר אליין ליגן אונ' גינג דרבֿון · אונ' עש נם אין וואונדר ·
אונ' זעכט · צווין אויס אין גינגן אן דעם זעלבין טג אין איין מרק · דער ור בֿון
ירושלים זעכציק ועלד ווענס ווייט · דעם נמן הייסט אימאוס · אונ' די שוצטן מיט אנדר בֿון
אלן דיזן גישיכטן · אונ' עש גשך דא די דא שוצטן אונ' בירעגטן זיך מיט אנדר · נעהט ישוע
צו אין אונ' וונדלט מיט אין · אבר אירי אויגן ווערדן גיהלטן דש זי אין ניט ערקנטן · ער
שפרך אבר צו אין · וואש זיין דש בֿור רייד די איר צווישן אויך הנדילט אונ' זייט טרויאריג · דא
אנטוורט איינר מיט נמן קלופי · אונ' שפרך צו אים · ביסטו אליין אונטר דען ורעמדלינגן צו
ירושלים דער ניט וויס וואש אין דיזן טגן דרינן גישעהן איז · אונ' ער שפרך צו אין וועלכס ·
די אבר שפרכן צו אים · דש בֿון ישוע בֿון נצרי · וועלכר ור
איין פרופֿיט · מעכטיג בֿון טטן אונ' וואורטן · בֿור גוט אונ' אלים וואלק · ווי אין אונזר הוכן
פריסטר אונ' אוברשטן איבר אנטוורט הבן צום ור דאמנוס דעם טוטס · אונ' גיקרייציגט ·

מיר אבר הופטן · ער זולט ישראל ערלעזן · אונ' איבר דש אליס · איז היוט דער דריטי טג ·
דש זולכס גישעהן איז · אויך הבן אונס ענטזעצט עטליכי ווייבר דער אונזירן · די זיין ורו
ביי דעם גרב גיוועזן · הבן זיינן לייב ניט בֿונדן · קומן אונ' זגן · זי הבן איין גיזיכט דער
ענגל גיזעהן · וועלכי זגן ער לעבי · אונ' עטליך אונטר אונס גינגן הין צום גרב · אונ' בֿונדנס
אלזו · ווי די ווייבר זגטן · אבר אין בֿונדן זי ניט · אונ' ער שפרך צו אינן · או איר
משיח טורן אונ' טרעגם הערצן צו גליבן אלי דעם דש די פרופֿיטן גירעט הבן · מוסט ניט קריסטוס
זולכס לידן אונ' צו זיינר הערליקייט איין גן · אונ' ויינג אן בֿון משה אונ' אלן פרופֿיטן · אונ'
לייגט אין אלי שריפֿט אויס · די בֿון אים גיזגט וואורן · אונ' זי קמן נוהנט צום מרק · דא זי
הין גינגן · אונ' ער שטעליט זיך אלס וואלט ער וייטר גן · אונ' זי נוטיגטן אין אונ' שפרכן ·
בלייב ביי אונס · דען עש וויל אובנט ווערדן · אונ' דער טג הוט זיך גינייגט · אונ' ער גינג היניין
ביי אין צו בלייבן · אונ' עש גשך דא ער מיט אין צו טיש זס נם ער דז ברוט שפרך דען זעגן
ברכס אונ' גבס אין · דא וואורדן אירי אויגן גיאופֿינט אונ' ערקענטן אין · אונ' ער ור שוונט
בֿור אין · אונ' זי שפרכן אונטר אנגדר · ברנט ניט אונזר הערץ אין אונס · דא ער מיט אונס
רידיט אויף דעם וועג · אלס ער אונס די שריפֿט אופֿינט · אונ' זי שטונדן צו דער זעלביגן
שטונד אויף קערטין ווידר קין ירושלים · אונ' בֿונדן די איילף ור זמעלט אונ' די ביי אין ווארן
מעלכי שפרכן · דער הער איז וואר הפטיג אויף ערשטנדן · אונ' שמעון ערשינן · אונ' זי ער
צילטן אין וואש אויף דעם וועג גישעהן וואר · אונ' ווי ער בֿון אינן ערקנט וואר אן דעם · דא ער
דש ברוט ברוך · דא זי אבר דא בֿון רידיטן · טרט ער זעלב ישוע מיטן אונטר
זי אונ' שפרך · הבט וריד · די ערשרוקן אבר אונ' בֿורכטן זיך · מיינטן זי זעכן איין גייסט ·
אונ' ער שפרך צו אין · וואש זייט איר זא ערשרוקן · אונ' ווארום שטייגן זולכי גידנקן אויף
אין אייער הערץ · זעכט מייני הענד אונ' מייני בֿוים איך בינס זעלבר · בֿעלעט מיך אונ' זעכט
· דען איין גייסט הוט ניט פֿלייש אונ' ביין ווי איר זעכט · דש איך הב · אונ' דא ער דש זגט ·
צייגט ער אין הענד אונ' בֿוים · דא זי אבר נוך ניט גליבטן בֿור ורייד · אונ' זיך ורוואונדרטן
שפרך ער צו אין · הבט איר הי וואש צו עסן · אונ' לייגטן אים בֿור איין שטויק בֿום גיברטן
ויש אונ' הוניק זיימס · אונ' ער נם אונ' אס בֿור אין · ער שפרך אבר צו אין · דש
זיין די רייד די איך מיט אויך זגט · דא איך נוך ביי אויך וואר · דען עש מוז אליס ערבֿולט
ווערדן · וואש בֿון מיר גישריבן איז אים גיזעץ משה אין דען פרופֿיטן אונ' אין דען פזלמן ·
דא אופֿינט ער אין דש ור שטענטנים · דש זי די שריפֿט ור שטונדן · אונ' שפרך צו אין · אלזו
משיח איז גישריבן · אונ' אלזו מוסט קריסטוס לידן אונ' אויף ערשטין בֿון דען טוטן אם דריטן טג ·
אונ' פרידיגן לאסן אין זיינם נמן · בוס אונ' ור געבונג דער זינד אונטר אלן וואלקרן · אונ'
אן היבן צו ירושלים · איר אבר זייט דעם אליס צויגן · אונ' זעכט איך וויל אויף אויך זענדן ·
די ור היסונג מיינס ואטרס · איר אבר זולט אין דער שטט ירושלים בלייבן · ביז דש איר אן
גיטאן ווערט מיט קרפֿט אויס דער הוך · ער בֿוריט זי אבר הינאוס ביס קין בית עניה
אונ' הוב די הענד אויף אונ' זעגנט זי · אונ' גישך · דא ער זי זעגנט · טרט ער בֿון אין · אונ'
פֿור אויף קין הימל · זי אבר בעטיטן אין אן · אונ' קערטין ווידר קין ירושלים מיט גרוסיר
ורייד · אונ' וורן אלי וועג אים טעמפל לאביטן אונ' בענדייטן גוט ·

עבנגעליאון סנקטי יוחנן

דש אירשטי קאפיטל

אים אן פנג וואר דש ווארט

קולוסית א · אונ דש ווארט וואר ביי גאט · אונ גאט ווֹר דש ווארט · דש זעלביג וואר אים אן פנג ביי גאט
אלי דינג זיין דורך דש זעלביג געמאכט · אונ און דש זעלביג איזט ניכטס געמאכט ווש געמאכט
איזט · אין אים ווֹר דש לעבן · אונ דש לעבן ווֹר איין ליכט דער מענשן · אונ דש ליכט שיינט
מתיעוס ג אין די פינסטרניס · אונ די פינסטרניס הבענס ניט בגריפן · עש וואר איין מענש
מרקוס א בון גאט געזנט · דער היס יוחנן · דער זעלב קאם צום צייגניס דש · ער בון דעם ליכט צייגיט ·
לוקס ג אויף דש די אלי דורך אין גלויביטן · ער וואר ניט דש ליכט · זונדירן דש ער צייגיט בון דעם
ליכט · דש ווֹר איין וואר הפטיגיס ליכט · וועלכיס אלי מענשן ערלויכט · דורך זיין צו קונפט אין
דיזי וועלט · עש וואר אין דער וועלט · אונ די וועלט איז דורך דש זעלב געמאכט · אונ די וועלט
קנט עש ניט · ער קאם אין זיין אייגן טום · אונ די זיינן נאמן אין ניט אויף ·
ווי פיל אין אבר אויף נאמן · דען גאב ער מכט גוטיס קינדר צו ווערדן · די דא אן זיינן
נאמן גלויבטן · וועלכי ניט בון דעם געבלויט נאך בון דעם ווילן דעם פליישיס · נאך בון דעם ווילן
איינס מנעס · זונדירן בון גאט געבורן זיין · אונ דש ווארט וואר פלייש · אונ וואניט
אונטר אונס · אונ וויר זאכן זייני הערליקייט · איין הערליקייט אלס דעם איין געבורינן זונס בום
מתיעוס ג פטר · פולער גנאד אונ ווארהייט · יוחנן צייגיט בון אים · שרייעט אונ שפריכט ·
דיזיר וואר עש · בון דעם איך געזגט הב · נאך מיר ווערט קומן · דער בור מיר געוועזן איז ·
דען ער וואר אי דען איך · אונ בון זיינר בול · הבן וויר אלי גנומן · גנאד אויס גנאד · דען
משיח דש געזעץ איז דורך משה געבן · די גנאד אונ ווארהייט איז דורך ישוע קריסט ווארדן ·
מתעוס ג. נימנט הוט גוט אי געזעהן · דער איין געבוריני זון דער אין דעם שוֹס איז · דער הוטס
מרקוס א לוקס ג אונס ור קונדיגט · אונ דיס איז דש צייגניס יוחנן · דא די יודן זנטן בון ירושלים
כתבים פריסטר אונ לויים דש די אין ורעגיטן ווער ביסטו · אונ ער ביקנט אונ לויקנט ניט · אונ ער
משיח ביקנט · איך בין ניט קריסטוס · אונ די ורעגיטן אין · ווש דען ביסטו אליהו · ער שפרך איך
בינס ניט · ביסטו איין פרופיט · אונ ער אנטווארט ניין · דא שפרכן די צו אים · ווש ביסטו
דען · דש וויר אנטווארט געבן דענן · די אונס געזנט הבן · ווש זגיסטו בון דיר זעלבס · ער שפרך
איך בין איין רופינדי שטים אין דער וויסטן · ריכטט דען וועג דעם הערן · ווי דער פרופיט
ישעיה מ ישעיה געזגט הוט · אונ די געזנט ווארן · די ווארן בון דען פרושים · אונ
משיח ורעגיטן אין אונ שפרכן צו אים · ווארום טויפסטו דען · זא דו ניט קריסטוס ביסט נאך אליהו
נאך איין פרופיט · יוחנן אנטווארט אין אונ שפרך · איך טויפי מיט וואסיר · אבר ער איז מיטן
אונטר אייך געטרעטן · דען איר ניט קעניט · דער איס · דער נאך מיר קומן וירט · וועלכיר
בור מיר געוועזן איז · דעם איך ניט ווערט בין · דש איך זייני שוך ריהן אויף לוזי דיס געשאך
צו בית אברה יענסייט דעם ירדנס · דא יוחנן טויפיט · דעם אנדירן טאג זיכט
יוחנן ישוע צו אים קומן אונ שפריכט דיך · דש איז גוטיס לאם וועלכיס דער וועלט זינד אויף

זיך נימט · דיזר איסטס · בון דעם איך אויך געזגט הב · נאך מיר קומט איין מן וועלכר בור
מיר געוועזן איסט · דען ער ווֹר אי דען איך · אונ איך קנט אין ניט · זונדר אויף דש ער אופן
באר ווערד אין ישראל · דארום בין איך קומן צו טויפן אים וואסר · אונ יוחנן צייגיט
אונ שפרך · איך זך דש דער גייסט הרנידר שטיגן ווי איין טויב בום הימל אונ בליב אויף אים
אונ איך קנט אין ניט · אבר דער מיך זנט צו טויפן מיט וואסר · דער זעלביג שפרך צו מיר ·
אויף וועלכן דו זעהן ווירסט דען גייסט הרנידר שטייגן אונ בלייבן · דער זעלבין איסטס דער
מיט דעם הייליגן גייסט טויפט · אונ איך זך עש אונ צייגע דש דיזר איסט גוטיס זון ·
דעם אנדרן טאג שטונד אבר אלו יוחנן אונ צווין זיינר יונגר · אונ אז ער זך ישוע
וואנדלן שפרך ער · זיך · דש איז גוטיס לם · אונ צווין זיינר יונגר הורטן אין רידן אונ ואלגיטן
ישוע נאך · ישוע אבר ווענט זיך אויס אונ זך די נאך ואלגן אונ שפרך צו אין · ווש זוכט איר · זי
אבר שפרכן צו אים · רבי · דש איסט ור דולמטשט : מייסטר · ווא ביסטו צור הערבירג · ער
שפרך צו אין קומט אונ זעכטס · זי קומן אונ זאכנס אונ בליבן דען זעלביגן טג ביי אים · עש
ור אבר אים די צעהנד שטונדי · איינר אויס דען צווייען די בון יוחנן הורטן אונ
ישוע נאך ואלגטן · וואר אנדרעאס דער ברודר שמעון פעטרי · דער זעלביג פינדט אם ערשטן
זיינן ברודר שמעון אונ שפריכט צו אים · מיר הבן דען משיח בונדן וועלכס איז ורדולמטשט
דער געזלבט · אונ בוריט אין צו ישוע · דא אין ישוע אן זך · שפרך ער · דו ביסט שמעון יונאס
זון · דו זולסט כיפא הייסן · דש ווירט ור דולמטשט איין ועלז · דעם אנדרן טאג וואלט
ישוע ווידר אין גליל ציהן · אונ פינט פיליפוס אונ שפריכט צו אים · ואלג מיר נאך · פיליפוס אבר
ווֹר בון בית צידה אויס דער שטט אנדרעאס אונ פעטרוס · פיליפוס פינדט נתנאל אונ שפריכט
צו אים · מיר הבן דען בונדן · בון וועלכם משה אים געזעץ אונ די פרופיטן געשריבן הבן ·
ישוע יוספס זון בון נצרי · אונ נתנאל שפרך צו אים · ווש קן גוטס בון נצרי קומן · פיליפוס
שפריכט צו אים · קום אונ זיך עש · ישוע זך נתנאל צו אים קומן אונ שפריכט בון
אים · זיך איין רעכטר ישראליטר אין וועלכם קיין ביטרוג איז · נתנאל שפריכט צו אים · ווא
הער קענסטו מיך · ישוע אנטווארט אונ שפרך צו אים · אי דען דיר פיליפוס רופט דא דו
אונטר דעם פייגן בוים ווֹרסט זך איך דיך · נתנאל אנטווארט אונ שפרך צו אים · רבי דו ביסט
גוטיס זון · דו ביסט דער קיניג בון ישראל · ישוע אנטווארט אונ שפרך צו אים · דו גלויבסט וויל
איך דיר געזגט הב דז איך דיך געזעהן הב אונטר דעם פייגן בוים · דו ווערסט נאך גרעסרס
דען דש זעהן · אונ שפרך צו אים · ווארליך ווארליך זג איך אייך · בון נון אן ווערט איר דען
הימל אופן זעהן · אונ די ענגל גוטיס אויף אונ נידר שטייגן אויף דעם מענשן זון ·

דש אנדר קאפיטל

אונ אם דריטן טג ווארד איין הוכצייט אין כנען צו גליל · אונ די מוטר ישוע
ווֹר דא · ישוע אבר אונ זייני יונגר ווארדן אויך אויף די הוכצייט געלאדן ·
אונ דא עש אן ווין געברך · שפריכט די מוטר ישוע צו אים · זי הבן קיין
ווין · ישוע שפריכט צו איר · וויב ווש הב איך מיט דיר צו שפן · מיין שטונד איסט נאך ניט
קומן · זיין מוטר שפריכט צו דען דינירן · ווש ער אייך זגט דש טוט · עש ווֹרן אבר אלדו זעכס
שטיינירן וואסר קרוג געזעצט נאך דער וויז דער יודישן ריינגונג אונ גינג אי אין איינן צווי
אודר דריי מאס · ישוע שפריכט צו אין בולט די וואסר קרוג מיט וואסר · אונ די בוליטן

זי בים אובן אן ׳ ﭏ ער שפריכט צו אין טופפט נון ﭏ ברענגט דעם שפייז מייסטר׳ ﭏ
זי ברעכטעם ׳ אז אבר דער שפייז מייינסטר קוסטט דען וויין דער ווסר גיוועזן וואר ׳ ﭏ
וואוסט ניט בון וואן ער קם ׳ די דינר אבר וואוסטנס די דש ווסר גישעפפט הטן ׳ רופט דער
שפייז מייינסטר דען ברויטגם ﭏ שפריכט צו אים׳ איטליכר גיבט צום ערשטן דען גוטן וויין
ﭏ ווען די טרונקן ווערדן זיין ׳ ﭏ דען דען גירינגרן ׳ דו הוסט דען גוטן וויין בים העֿר
גיהלטן׳ דאס איז דש ערשט צייכן דש ישוע טעט גישעהן צו כנה אין גליל׳ ﭏ אופנברט
זייני הערליקייט׳ ﭏ זייני יונגיר גלייבטן אן אין ׳ דורנוך צוך ער הינב גין כפר נחום ער׳
זייני מוטר׳ זייני ברודר׳ ﭏ זייני יונגיר׳ ﭏ בליב ניט לנג דא זעלבם׳ ﭏ דער
יודן אוסטרן וור נאהי׳ ﭏ ישוע צוך הינויף גין ירושלים׳ ﭏ ונד אים טעמפﭏ זיצן די דא
אוכסן שאף ﭏ טויבן וויל הטן ﭏ די וועכסלר׳ ﭏ ער מכיט איין גייסל אוים שטריקן ﭏ
טריב די אלﭏ צום טעמפﭏ הינוים׳ זמט דען שאפן ﭏ אוכסן ﭏ ור שוטט דען וועכסלירן דש
געלט ﭏ שטים די טיש אוים ﭏ שפרך צו דען די די טויבן וויל הטן ׳ טרגט דש בון דנן ﭏ
מכט ניט מיינס ווטרס הוים צום קויף הוים ׳ זייני יונגיר אבר גידוכטן דרען דש גישריבן תהלים סט
שטיט ׳ דער אייפר דיינס הוים הוט מיך גיפרעסן ׳ דא אנטוורטן נון די יודן ﭏ׳
שפרכן ׳ ווש בור איין צייכן צייגסטו אונס דש דו אלכיס טון מגסט׳ ישוע אנטוורט ﭏ שפרך
צו אין ׳ ברעכן דיזן טעמפﭏ ﭏ אן דריטן טג וויל איך אין אויף ריכטן ׳ דא שפרכן די יודן
דיזר טעמפﭏ איז אין זעכס ﭏ וירציק יארן ערבויעט ﭏ דו ווילט אין אין דרייען טגן אויף
ריכטן ׳ ער אבר רדיט בון דעם טעמפﭏ זיינס לייבס ׳ דא ער נון אויפערשטנדן וור בון דען
טוטן גידאכטן זייני יונגיר דרען דז ער דיס גיזגט הט ׳ ﭏ גלייבטן דער שריפט ﭏ דער
רייד די ישוע גיזגט העט ׳ ﭏ אז ער אבר צו ירושלים וור אין דען אוסטרן אויף דעם
פעסט גלייבטן ויל אן אין דא די די צייכן זכן די ער טעט ׳ אבר ישוע ור טרויעט זיך אין ניט
דען ער קנט זי אלי ﭏ בידורפט ניט דז איימנט צייגניס גב בון איינם מענשן׳ דן ער וואוסט
וואל ווש אים מענשן וור ׳ דש דריט קפיטﭏ

עס וור אבר איין מענש אונטר דען פרושיערן מיט נאמן ניקודימוס איין אוברשטר
אונטר דען יודן׳ דער קם צו ישוע ביי דער נכט ﭏ שפרך צו אים׳ מייינסטר
מיר וויסן דש דו ביסט איין לערר בון גוט קומן׳ דען נימנט קן די צייכן טון די דו
טוסט עש זיי דען גוט מיט אים׳ ישוע אנטוורט ﭏ שפרך צו אים ׳ ווארליך ווארליך איך זג
דיר ׳ עש זיי דען דש אימנט בון נויא גיבורן ווערט ׳ קאן ער דש רייך גוטים ניט זעהן ׳
ניקודימוס שפריכט צו אים ׳ ווי קן איין מענש גיבורן ווערדן ווען ער אלט איז׳ קן ער אויך
בון נויא אין זיינר מוטר לייב גין ﭏ גיבורן ווערדן ׳ ישוע אנטוורט ׳ ווארליך ווארליך איך זג
דיר ׳ עש זיי דען דז אימנט גיבורן ווערט אוים דעם ווסר ﭏ גייסט דער קן ניט אין דז רייך
גוטים קומן ׳ ווש בון פלייש גיבורן ווערט דש איז פלייש׳ ﭏ ווש בום גייסט גיבורן ווערט דש
איז גייסט ׳ לום דיכם ניט וואונדרן דש איך דיר גיזגט הב ׳ איר מוסט בון נויא גיבורן ווערדן
׳דער ווינט בלאסט וואו ער וויל׳ ﭏ דו הערסט זיין טוסן וואל׳ אבר דו וייסט ניט בון וואן ער
קומט ﭏ וואו הין ער ורט ׳ אזו איז איין איקליכר דער אוים דעם גייסט גיבורן איז ׳
ניקודימוס אנטוורט ﭏ שפרך צו אים ׳ ווי מג דיזלכיס צו גין׳ ישוע אנטוורט ﭏ שפרך
צו אים ׳ ביסטו איין מייסטר אין ישראﭏ ﭏ ווייסט דאש ניט ׳ ווארליך איך זג דיר ׳

איר רידן דז מיר וויסן ﭏ צייגן דש מיר גיזעהן הבן ׳ ﭏ איר נעמט אונזר צייגניס ניט אן ׳
גלייבט איר ניט ווען איך אויך בון אירדישן דינגן זג׳ ווי ווערט איר גלייבן ווען איך אויך בון
הימלישן דינגן זגן ווערד ׳ ﭏ נימנט ורט גין הימﭏ דען דער בון הימﭏ הרניד ר
קומן איז ׳ נעמליך דעם מענשן זון דער אים הימﭏ איז׳ ﭏ ווי משה אין דער וואוסטן איין במדבר כא
שלנגן ערהעט אזו מוז דעם מענשן זון ערהעט ווערדן׳ אויף דז אלי די אן אין גלייבן ניט ור
לורן ווערדן זונדר דז אייביג לעבן הבן ׳ אזו הוט גוט די וועלט גליבט דז ער זיינן איינינגן זון
גב ׳ אויף דז אלי די אן אין גלייבן ניט ור לורן ווערדן ׳ זונדר דש אייביג לעבן הבן ׳ דען גוט
הוט זיינן זון ניט גיזנט אין די וועלט דז ער די וועלט ריכט ׳ זונדר דז די וועלט דורך אין זעליג
ווערד׳ ווער אן אין גלייבט דער וירט ניט גיריכט׳ ווער אבר ניט גלייבט דער איז שון גריכט
דען ער גלייבט ניט אן דען נמן דעם איין גיבארנן זון גוטים ׳ דש איז אבר דש גיריכט דז דם
ליכט אין די וועלט קומן איז ׳ ﭏ די מענשן ליבטן די פינסטרניס מער דען דש ליכט ׳ דען איר
ווערק וורן בעם ׳ ווער ארגס טוט דער הסיט דש ליכט ﭏ קומט ניט אן דש ליכט ׳ אויף דש
זייני ווערק ניט גישטראפט ווערדן ׳ ווער אבר די ווארהייט טוט דער קומט אן דש ליכט ׳ דש
זייני ווערק אופנבאר ווערדן ׳ דען זי זיין אין גוט גיטאן ׳ דורנוך קם ישוע ﭏ זייני
יונגיר אין דש יודישי לנד ׳ ﭏ הט דא זעלבסט זיין וועזן מיט אין ﭏ טויפיט ׳ יוחנן אבר
טויפט אויך נוך צו ענון נאהי ביי שלם ׳ ﭏ עש וור ויל ווסרס דא זעלבם ׳ ﭏ זי קמן דא הין
ﭏ ליסן זיך טויפן ׳ דען יוחנן וור נוך ניט אינס גיפענקניס גילגט ׳ דא ערהוב זיך איין
ורגן אונטר דען יונגירן יוחנן זמט דען יודן איבר דער ריינינגן׳ ﭏ קומן צו יוחנן ﭏ
שפרכן צו אים ׳ מייסטר דער ביי דיר וור יענסייט דעם ירדן ׳ בון דעם דו צייגסט׳ זיך דער
טויפט ﭏ אידרמן קומט צו אים׳ יוחנן אנטוורט ﭏ שפרך ׳ איין מענש קאן ניכטס נעמן
עש ווערד אים דען געבן בון הימﭏ איר זעלבס זייט מייני צייגן דז איך גיזגט הב איך זיי ניט
קריסטוס ׳ זונדר בור אים הער גיזנט ׳ ווער די ברויט הוט דער איז דער ברויטגם ׳ דער משיח
ורוינד אבר דעם ברויטגמז שטיט ﭏ הארט אים צו ﭏ ורייעט זיך הוך איבר דם ברויטגמז
שטים ׳ די זעלב מייני ורייד איז נון ערבוילט ׳ ער מוז וואכסן ׳ איך אבר מוז אב נעמן ׳
דער בון אובן הער קומט איז איבר אלי׳ ווער בון דער ערדן איז דער איז בון דער ערדן ﭏ
רעט בון דער ערדן ׳ דער בון הימﭏ קומט איז דער איבר אלי׳ ﭏ צייגט ווש ער גיזעהן ﭏ׳
גיהארט הוט ﭏ זיין צייגניס נימנט נימט אויף׳ ווער עש אבר אויף נימט דער ור זיגלט דז
גוט ווארהפטיג זיי׳ דען וועלכן גוט גיזנט הוט דער רעדט גוטים ווארט ׳ דען גוט גיבט דען
גייסט ניט נוך דעם מאס ׳ דער ואטר הוט דען זון ליב ׳ ﭏ הוט אים אלים אין זייני הנט געבן
ווער אן דען זון גלייבט דער הוט דש אייביג לעבן ׳ ווער דעם זון ניט גלייבט דער ווערט דש
לעבן ניט זעהן ׳ זונדר דער צורן גוטים בלייבט איבר אים ׳

דש וירד קפיטﭏ

דא נון ישוע איין וואורד דש בור די פרושיער קומן וואר ׳ ווי ישוע מער יונגיר מכט
ﭏ טויפט דען יוחנן׳ ווי וואל ישוע זעלבר ניט טויפיט זונדר זייני יונגירי ורליס
ער דש לנד יהודה׳ ﭏ צוך ווידר אין גליל ׳ ער מוסט אבר נאהי דורך זמרי
רייזן ׳ דא קם ער אין איין שטט זמרי די הייסט סיחר ׳ נאהי ביי דעם וועלד דז יעקב זיינם בראשית כח
זון יוסף גב ׳ עש וור אבר דא זעלבם יעקבם ברונן ׳ דא נון ישוע מויד וור בון דער רייז ׳ זצט

ער זיך אלזו אויף דעם ברונן אונ׳ עש וור אום די זעקסטי שטונד׳. דא קומט איין
וייב בון זמריה וסר צו שופפן ישוע שפריכט צו איר גיב מיר טרינקן׳ דען זייני יונגר וורן
הין גנגן אין די שטט דש זי שפייז קויפטן׳ שפריכט נון דש זמריש וייב צו אים׳ ווי ביסטו
דו בון מיר טרינקן׳ זו דו איין יוד ביסט אונ׳ איך איין זמריש וייב׳ דען די יודן הבן קיין
גמיינשפט מיט דען זמריטירן׳ ישוע אנטוורט אונ׳ שפריכט צו איר׳ ווען דו ערקענסט די
גאב גוטס׳ אונ׳ ווער דער איז דער צו דיר זגט גיב מיר טרינקן׳ דו בעטיסט אין אונ׳ ער גאב
דיר לעבנדיג ווסר׳ שפריכט צו אים דש וייב׳ הער הוסטו דוך ניכטס דא מיט דו שופפיסט׳
אונ׳ דער ברונן איז טיף׳ וואו הער הוסטו דען לעבנדיג ווסר׳ ביסטו מער דען אונזר ווטר
יעקב דער אונס דיזן ברונן געבן הוט׳ אונ׳ ער הוט דרויס טרונקן אונ׳ זייני קינדר׳ אונ׳ זייני
וויך זיך׳ ישוע אנטוורט אונ׳ שפרך צו איר ווער דעם ווסר טריקט דען וירט ווידר דורשטן
ווער אבר דעם ווסרס טרינקן וירט דז איך אים גב דען וירט אביגליך ניט דורשטן זונדר
דש ווסר דז איך אים געבן ווערד דש וירט אין אים איין ברונן דעס ווסרס ווערדן דז אין דז
אביג לעבן קוועלט׳ שפריכט דש וייב צו אים׳ הער גיב מיר דש זעלביג ווסר אויך דז איך
ניט דורשט דז איך ניט הער קומן מוז צו שעפפן׳ ישוע שפרך צו איר גע הין רוף דיינם מן
אונ׳ קום הער׳ דש וייב אנטוורט אונ׳ שפרך איך הב קיינן מן׳ ישוע שפריכט צו איר דו הוסט
רעכט גזגט איך הב קיינן מן בינף מענר הוסטו געהבט׳ אונ׳ דען דו נון הוסט דער איז ניט
דיין מן דז הוסטו רעכט גזגט׳. דאס וייב שפריכט צו אים׳ הער איך זעהי דש דו איין
פרופיט ביסט׳ אונזר ווטר הבן אויף דיזם בערג גן בעטט׳ אונ׳ איר זגט צו ירושלים זיי די
שטט דא מן גן בעטן זול׳ ישוע שפריכט צו איר׳ וייב גלויב מיר׳ עש קומט די צייט דז איר
ווידר אויף דיזם בערג׳ נוך צו ירושלים ווערט דען ווטר גן בעטן׳ איר וויסט ניט ווש איר גן
בעטט׳ מיר וויסן אבר ווש מיר גן בעטן׳ דען דאש הייל קומט בון דען יודן׳ אבר עש קומט
די צייט אונ׳ איז שון איצט דז די ווארהפטיגן גן בעטר ווערדן דען ווטר גן בעטן אים גייסט
אונ׳ אין דער ווארהייט׳ דען דער ווטר וויל אויך הבן די אין אזו גן בעטן׳ גוט איז איין גייסט
אונ׳ די אין גן בעטן די מוזן אין אים גייסט אונ׳ אין דער ווארהייט גן בעטן׳.
שפריכט דש וייב צו אים׳ איך וויים דש משיח קומט דער דא קריסטוס הייסט׳ ווען דער משיח
זעלב קומן וירט זו ווערט ערס אונס אלס ור קונדיגן׳ ישוע שפריכט צו איר איך בינס דער
מיט דיר רעט׳ אונ׳ אובר דעם קמן זייני יונגר׳ אונ׳ עש נם זי וואונדר דז ער מיט איינם
וייב רעדט׳ דוך שפרך ניאנט ווש ורגנסטו אודר ווש רעדסטו מיט איר׳ דא ליס דש וייב
אירן קרוג שטין׳ אונ׳ גינג הין אין די שטט אונ׳ שפריכט צו דען לייטן׳ קומט זעכט איינן
מענשן דער מיר גזגט הוט אלס ווש איך גטון הב׳ אוב ער ניט קריסטוס זיי׳ דא גינגן זיא משיח
אויס דער שטט אונ׳ קמן צו אים׳. אין דעם אבר מאנטן אין די יונגר אונ׳ שפרכן
מייסטר איס׳ ער אבר שפרך צו אין׳ איך הב איין שפייז צו עסן׳ דא וויסט איר ניט בון׳ דא
שפרכן די יונגר אונטר אנגדר׳ הוט אים איימנט צו עסן גברכט׳ ישוע שפריכט צו אין׳
מיין שפייז איז די׳ דש איך טו דען ווילן דעם דער מיך גזנט הוט אונ׳ וואלנד זיין ווערק׳
זגט איר ניט זעלבר עש זיין נוך פיר מונט דא קומט די ערנד׳ זיך איך זג איך׳ היבט אויער
אויגן אויף אונ׳ זעכט אין דש ועלד׳ דען עש איז שון וו יס צור ערנדי׳ אונ׳ ווער דא שנייט׳

דער עמפפנגט לון אונ׳ זמלט ורוכט צום אביגן לעבן׳ אויף דש זיך מיט אנגדר ורייאן
דער דא זייט אונ׳ דער דא שנייט׳ דען הי איסט דער שפרוך וואר׳ דיזר זייט איין אנדרר
שנייט איך הב איך גזנט צו שניידן דז איר ניט הט גערבט אנדרי הבן גערבט אונ׳ איר זייט
אין איר ערביט קומן׳. עש גלויבטן אבר אן אין וויל דער זמריר אויז דער זעלביגן שטט אום
דעם וייבס ריד ווילן וועלכס דא צויגט ער הוט מיר גזגט אלס ווש איך גטון הב׳ אז נון די
זמריטר צו אים קמן בטן זי אין דז ער ביי אין בליב׳ אונ׳ ער בליב צווין טג דא׳ אונ׳ וויל מער
גלויבטן אום זיינס ווארטס ווילן אונ׳ שפרכן צום וייב׳ מיר גלויבן נון בורט ניט אום דיינר
ריד ווילן׳ מיר הבן זעלבר געהורט אונ׳ ערקענט דש דיזר איז ווארליך קריסטוס דער וועלט משיח
הייולנט׳. אבר נוך צווייען טגן צוך ער אויס אונ׳ צוך אין גלילא׳ דען ער זעלביר ישוע מטעוס יג
צויגט דז איין פרופיט דהיים ניכטס גילט׳ דא ער נון אין גלילא קם נמן אין די גלילר אויף מרקוס ו
די גזעהן הטן אלס ווש ער צו ירושלים אויפס ועסט גטון העט׳ אונ׳ ישוע קם אבר מול גן יוהניס ד
כנה אין גלילא׳ דא ער דש ווסר הט צו ויין גמכט׳. אונ׳ עש וור איין קוניגישר׳ דעם
זון לג קרנק צו כפר נחום׳ דיזר הורט דש ישוע קם בון יהודה אין גלילא אונ׳ גינג הין צו אים
אונ׳ בט אין דז ער הינב קעם אונ׳ הולף דיינם זון׳ דען ער לג טוט קרנק׳ אונ׳ ישוע שפרך
צו אים׳ ווען איר ניט צייכן אונ׳ וואונדר זעכט דא גלויבט איר ניט׳ דער קוניגיש שפרך צו
אים׳ הער קום הינב אי מיין קינד שטירבט׳ ישוע שפריכט צו אים׳ גע הין דיין זון לעבט׳
דער מענש גלויבט דעם ווארט דז ישוע צו אים זגט אונ׳ גינג הין׳ אונ׳ אין דעם ער הינב
גינג׳ בינגגנטן אים דיין קנעכט אונ׳ ור קונדיגטן אים׳ אונ׳ שפרך דיין קינד לעבט׳. דא
ורשיט ער בון אין די שטונד׳ אין וועלכר עש בעסר מיט אים ווארדן וואר׳ אונ׳ זי שפרכן
צו אים געסטרן אום די זיבנדי שטונד ורליס אין דש פיבר׳ דא מערקיט דער ווטר דש אום
די שטונד וואר אין וועלכר ישוע צו אים גזגט הט דיין זון לעבט׳ אונ׳ ער גלויבט מיט זיינם
הויז׳ דאס איז דש אנדר צייכן׳ דז ישוע טעט דא ער אויס יהודה אין גלילא קם׳.

דש בוינפטי קפיטל

דרנוך וור איין ועסט דער יודן אונ׳ ישוע צוך הינאויף גן ירושלים׳. עש
איז אבר צו ירושלים ביי דעם שוֹבֿט הויז איין טייך׳ דער הייסט
בית צידה אונ׳ הט בוינף שופפן אין וועלכן לגן ויל קרנקן׳ בלינדן
לאמען׳ דוירען׳ די ורטען ווען דיך דש ווסר ביוועגט׳ דן דער ענגל שטייג הירב צו זייבר צייט
אין דען טייך אונ׳ ביוועגט דש ווסר׳ וועלכר נון דער ערשט נוך דעם דש ווסר ביוועגט וואר
הינייך שטייג׳ דער ווארד גזונט מיט וועלכרליי זוך ער ביהפט וור׳. עש וור אבר איין מענש
דא זעלבס אכט אונ׳ דרייסיג יאר קרנק גלעגן׳. דא ישוע דען זעלבן דך ליגן אונ׳ ורנאם דש
ער דא לנג גלעגן וור׳ שפריכט ער צו אים ווילטו גזונט ווערדן׳ דער קרנק אנטוורט אים׳
הער׳ איך הב קיינן מענשן ווען דש ווסר דיך ביוועגט דער מיך אין דען טייך לאס׳ אונ׳ ווען
איך קום זו שטייגט איין אנדר בור מיר הינייך׳. ישוע שפריכט צו אים שטי
אויף נים דיין בעט אונ׳ גע הין׳ אונ׳ אז באלד ווארד דער מענש גזונט אונ׳ נאם דיין בעט אונ׳
גינג הין׳. עש וואר אבר דעם זעלבן טאג דער שבת׳ דא שפרכן די יודן צו דעם דער גזונט
וואר ווערדן׳ עש איסט הויט שבת׳ עש צימט דיר ניט דש בעט צו טראגן׳. ער אנטוורט
אין׳ דער מיך גזונט מכיט׳ דער שפרך׳ נים דיין בעט אונ׳ גע היך׳ דא ורגטן זיא אין

ווער איז דער מענש דער צו דיר גזגט הוט · נים דיין בעט אונ גא הין · דער אבר גזונט ווּר
ווארדן וואוסטע ניט ווער ער ווּר · דען ישוע ווּר גוויכן דארום דש ויל וואלקס דא ווּר ·
דורנוך ונד אין ישוע אים טעמפל אונ שפרך צו אים · זיך צו דו ביסט גזונט ווארדן זינדיגי
בורט ניט מער דז דיר ניט עטווס ערגירס ווידר ווּר · דער מענש גינג הין אונ ור קונדיגיטס
דען יודן · עש זיי ישוע דער אין גזונט גמכט הב · דארום ור וואלגטן די יודן ישוע אונ טרכטן
אים נוך דש זי אין טוטטן דז ער זולכיס גיטון הט אויף דען שבת · ישוע אבר אנטוורט אין ·
מיין ופטר ווירקט ביז הער אונ איך ווירק אויך · דארום טרכטטן אים די יודן נו ויל מער נוך
דש זי אין טוטן · דז ער ניט אליין דען שבת ברך זונדר זגט אויך גוט זיי זיין ופטר · אונ מכט
זיך זעלבס גוט גלייך · דא אנטוורט ישוע אונ שפרך צו אין · ווארליך ווארליך איך זג
אויך · דער זון קן ניכטס בון אים זעלבר טון · דען וואש ער זיכט דען ופטר טון · דען וואש דער
זעלביג טוט דש טוט גלייך אויך דער זון · דער ופטר אבר הוט דען זון ליב אונ צייגט אים אליס
וואש ער טוט אונ ווערט אים נוך גרוסר ווערק צייגן דז איר אויך ור וואונדרן ווערט · דען ווי
דער ופטר די טוטן אויף ערוועקט אונ מכט זי לעבנדיג · אלזו טוט אויך דער זון מכט לעבנדיג
וועלכי ער וויל · דען דער ופטר ריכט ניאנט · זונדר אליס גריכט הוט ער דעם זון געבן · אויף
דש זי אלי דען זון אירן ווי זי דען ופטר אירן · ווער דען זון ניט אירט דער אירט דען ופטר ניט
דער אין גזנט הוט · ווארליך ווארליך זג איך אויך · ווער מיין ווארט הארט אונ גלויבט דעם
דער מיך גזנט הוט דער הוט דש איביג לעבן אונ קומט ניט אין דש גריכט · זונדר ער איז
בום טוט צום לעבן הין דוירך דרונגן · ווארליך ווארליך איך זג אויך · עש קומט די שטונד
אונ איז שון איצט · דז די טוטן ווערדן די שטים דעם זונס גוטס הארן · אונ די זי הארן ווערן
די ווערדן לעבן · דען ווי דער ופטר דש לעבן הוט אין אים זעלבר · אזו הוט ער דעם זון געבן
דש לעבן צו הבן אין אים זעלבר אונ הוט אים מכט געבן אויך דש גריכט צו הלטן · דארום
דז ער דעם מענשן זון איז · ור וואונדרט אויך דש ניט · דען עש קומט די שטונד אין וועלכר מרקוס טו
אלי די אין דען גרעבירן זיין · ווערדן זיינר שטים הארן אונ ווערדן הרבויר גין · די דא גוטס
גיטון הבן צור אויף ערשטיאונג דעש לעבנס · די אבר איבלס גיטון הבן צור אויף ערשטיאונג
דעש גריכטס · איך קן ניכטס בון מיר זעלבר טון · ווי איך הער זו ריכט איך אונ מיין
גריכט איז גרעכט · דען איך זוך ניט מיינן ווילן · זונדר דעם ופטרס ווילן דער מיך גזנט הוט
זו איך בון מיר זעלבר צויג · זו איסט מיין צויגניס ניט ווּר · איין אנדר איסטס דער בון מיר
צויגיט אונ איך וויים דש זיין צויגניס ווּר איז דז ער בון מיר צויגיט · איר שיקיט צו יוחנן
אונ ער צויגיט בון דער וואר הייט · איך אבר נים ניט צויגניס בון מענשן · זונדר זולכס זג איך
אויף דז איר זעליג ווערדט · ער ווּר איין ברענגד אונ שיינגד ליכט · איר אבר וואלט איין
קליינ וויל ורוליך זיין בון זיינם ליכט · איך אבר הב איין גרוסר צויגניס דען יוחננס צויגניס
דען די ווערק די מיר דער ופטר געבן הוט דז איך זי וואלענדי · די זעלביגן ווערק די איך טו די
צויגן בון מיר דז מיך דער ופטר גזנט הב · אונ דער ופטר דער מיך גזנט הוט דער זעלביג הוט
בון מיר צויגיט · איר הבט ני ווּדר זיין שטים גיהורט נוך זיין גישטלט גזעהן אונ זיין ווּרט
הבט איר ניט אין אויך וואננד דען איר גלויבט דעם ניט דען ער גזנט הוט · זוכט אין דער
שריפט · דען איר מיינט איר הבט דש לעבן דרינן אונ זי איסטס די בון מיר צויגיט אונ' איר
וואלט ניט צו מיר קומן דז איר דש לעבן הבן מוכט · איך נים ניט פרייז בון דען מענשן

אבר איך קען אויך דז איר ניט גוטס ליב אין אויך הבט · איך בין קומן אין מיינס ופטרס נמן
אונ איר נעמט מיך ניט אן · זו איין אנדר ווירד אין זיינם איינגן נמן קומן דען ווערט איר
אן נעמן · ווי קונט איר גלויבן די איר פרייז בון אנגדר נעמט · אונ דען פרייז דער בון גוט
אליין איז · זוכט איר ניט · איר זולט ניט מיינן דז איך אויך בור דעם ופטר ורקלגן
ווערד · עש איז איינר דער אויך ור קלוגט דער משה אויף וועלכן איר הופט · ווען איר משה
גלויביט זו גלויביט איר אויך מיר · דען ער הוט בון מיר גשריבן · זו איר אבר זיינן שריפטן
ניט גלויבט · ווי ווערט איר מיינן ווארטן גלויבן · דש זעכסט קפיטל

דורנוך בור ישוע איבר דש מער · אן דער שטט טיבור אין גליל אונ עש
צוג אים ויל וואלקס נוך · דארום דש זי די צייכן זכן די ער אן דען
קרנקן טעט · ישוע אבר גינג הינויף אויף איינן בערג אונ זצט זיך מתאוס יד מרקוס ו לוקס ט
דא זעלבסט מיט זיינן יונגרן · עש ווּר אבר נאהי די אוסטרן דער יודן פעסט · דא הוב ישוע
זיינ אויגן אויף אונ זכט דז ויל וואלקס צו אים קומט · אונ שפריכט צו פיליפא בון ווּנן קויפן
מיר ברוט דש דיזי עסן · דש זגט ער אבר אין צו ור זוכן · דען ער וואוסט וואל וואש ער טון
וואלט · פיליפוס אנטוורט אים · צווי הונדרט פפעניגן ווערט ברוטס איז ניט גנוק דז
אין איקליכר איין ווינג נעם · שפריכט צו אים איינר זיינר יונגר אנדרעאס דער ברודר
שמעון פטרי · עש איז איין קנאב הי דער הוט בונף גערשטן ברוט אונ צווין ויש · אבר וואש
איז דש אונטר זו ויל · ישוע אבר שפרך שפט דש זיך דש וואלק לעגירט · עש ווּר אבר ויל גראז
אן דעם אורט · דא לעגירטן זיך ביי בונף טויזנט מן · ישוע אבר נם די ברוט דנקיט אונ גב
זי די יונגרן · די יונגר אבר דען די זיך גלעגירט הטן · דעס זעלביגן גלייכן אויך בון דען
וישן · ווי ויל ער וואלט · דא זי אבר זט ווּרן שפרך ער צו זיינן יונגרן · זמלט די
איבריג ברעקן דז ניכטס אום קום · דא זמלטן זי אונ בוליטן צוועלף קורב מיט ברעקין
בון דען בונף גערשטן ברוט די איבירין בליבן דען די גשפייזט ווארדן · דא נון די מענשן
דש צייכן זכן דז ישוע טעט שפרכן זי · דס איז ווארליך דער פרופיט דער אין די וועלט קומן
זול · דא ישוע נון מערקיט דש זי קומן ווערדן אונ אין ערוואשן דש זי אין צום קויניג מכטן
ענטוויך ער אבר מאל אויף דען בערג ער זעלבס אליין · אם אובנט אבר גינגן די
יונגר הינאב אן דש מער אונ טרעטן אין דש שיף · אונ קמן יענסייט דעס מערס גען כפר
נחום · אונ עש ווּר שון ויינסטר ווארדן · אונ ישוע ווּר ניט צו אין קומן · אונ דש מער
ערהוב זיך בון איינם גרוסן ווינט · דא זי נון גרודרט הטן ביי בונף אונ צוואנציג אודר דרייסיג
וועלד וועגס · זכן זי ישוע אויף דעם מער דא הער גין · אונ נאהי ביי דש שיף קומן · אונ' די
ורכטן זיך · ער שפרך אבר צו אין · איך בינס · ורכט אויך ניט · דא וואלטן זי אין אין דש
שיף נעמן אונ אזו באלד ווּר דש שיף אם לנד דא זי הין בירן ·
דעס אנדרן טגס זך דש וואלק דז יענזייט דעס מערס שטונד דז קיין אנדר שיף דא זעלבסט
ווּר · דען דש איינג דארין זיינ יונגר גטרעטן וורן · אונ דז ישוע ניט מיט זיינן יונגרן אין
דש שיף גטרעטן ווּר · זונדר אליין זיינ יונגר ווּרן וועק גבארן · עש קמן אבר אנדרי שיף
בון טיבער נאהי צו דער שטט דא זי דש ברוט געסן הטן אונ דעם הערן גדנקט · דא נון
דאש וואלק זאך דז ישוע ניט דא ווּר נוך זיינ יונגרין · טרעטן זי אויך אין די שיף אונ'
קאמן קען כפר נחום · אונ זוכטן ישוע ·

אונ דא דיא אין באנדרן יענזייט דעס מערס שפרכן זי צו אים · מיינסטר · ווען ביסטו העער קומן
ישוע אנטוורט אין אונ שפרך · ווארליך ווארליך איך זג אויך · איר זוכט מיך ניט דרום דש
איר צייכן געזעהן הבט: זונדר דז איר בון דעם ברוט געסן הבט אונ זייט זט ווארדן · ווירקט
שפייז · ניט דיא דא ור דירבט · זונדר דיא דא בלייבט אין דש אייביג לעבן · וועלכי אויך דעס
מענשן זון געבן ווערט · דען דען זעלבין הוט גוט דער וטר ור זיגלט · דא שפרכן
זי צו אים · וואש זולן מיר טון דז מיר גוטיס ווערק ווירקן · ישוע אנטוורט אונ שפרך צו אין ·
דאס איז גוטיס ווערק דש איר אן דען גלייבט דען ער געזנט הוט · דא שפרכן זי צו אים · וואש
טוסטו דען בור אין צייכן אויף דש מיר זעהן אונ גלייבן דיר · וואש ווירקסטו · אונזר עטר
הבן הימל ברוט געסן אין דער וואוסטן ווי געשריבן שטייט · ער גב אין ברוט בום הימל · דא תילים עח
שפרך ישוע · ווארליך ווארליך איך זג אויך · משה הוט אויך ניט ברוט בום הימל געבן · זונדר
מיין וטר גיבט אויך דש רעכטי ברוט בום הימל · דען דיז איז דש ברוט גוטיס דש בום הימל
קומט · אונ גיבט דער וועלט דש לעבן · דא שפרכן זי צו אים · העער גיב אונס אל
מטן זולך ברוט · ישוע אבר שפרך צו אין · איך בין דש ברוט דש לעבן · ווער צו מיר קומט
דען ווערט ניט הונגרן · אונ ווער אן מיך גלייבט דען ווערט נימר מער דורשטן · אבר איך
הבס אויך געזגט דז איר מיך געזעהן הבט אונ גלייבט דאך ניט · אלים וואש מיר מיין וטר גיבט
דש קומט צו מיר · אונ ווער צו מיר קומט דען ווערד איך ניט הינויס שטוסן · דען איך בין בום
הימל קומן · ניט דז איך מיין ווילן טו · זונדר דעם דער מיך געזנט הוט · דעס איז אבר דער
ווילן דעם וטרס דער מיך געזנט הוט · דז איך ניכטס ור לור בון אלים דש ער מיר געבן הוט ·
זונדר דז איכס אויף ערוועק אם יינגסטן טג · דש איסט אבר דער ווילן דעם דער מיך געזנט
הוט · דש ווער דען זון זיכט אונ גלייבט אן אין · הב דש אייביג לעבן · אונ איך ווערד אין אויף
ערוועקן אם יינגסטן טג · דא מורטן די יודן דרויבר דש ער זגט · איך בין דש
ברוט דש בום הימל קומן איז אונ שפרכן · איז דיזר ניט ישוע יוספס זון דעם וטר אונ מוטר
מיר קענן · ווי שפריכט ער דען · איך בין בום הימל קומן · ישוע אנטוורט אונ שפרך צו אין ·
מורט ניט אונטר אננדר · עש קן נימנט צו מיר קומן עש זיי דען דז אין ציהע דער וטר דער
מיך געזנט הוט · אונ איך ווערד אין אויף ערוועקן אם יינגסטן טג · עש שטייט געשריבן אין
דען פרופייטן · זי ווערדן אלי בון גוט געלערט · ווער עש נון הארט בון היינם וטר אונ לערנטס ישעיה נד
דער קומט צו מיר · ניט דש אימנט דען וטר הב געזעהן · אן דער בום וטר איז · דער הוט דען
וטר געזעהן · ווארליך ווארליך איך זג אויך · ווער אן מיך גלייבט דער הוט דש אייביג לעבן ·
איך בין דש ברוט דעם לעבנס · אוייער עטר הבן הימל ברוט געסן אין דער וואוסטן אונ זיין
געשטורבן · דיס איז דש ברוט דש בום הימל קומט · אויף דש ווער דרבון איסט · ניט שטירבי ·
איך בין דש לעבנדיגי ברוט בום הימל קומן · ווער בון דיזם ברוט עסן ווירט · דער ווירט לעבן שמות יו
אין אייביקייט · אונ דש ברוט דז איך געבן ווערד איז מיין פלייש וועלכס איך געבן ווערד בור
דאש לעבן דער וועלט · דא צנקיטן די יודן אונטר אננדר אונ שפרכן · ווי קן דיזר
אונס זיין פלייש צו עסן געבן · ישוע שפרך צו אין · ווארליך ווארליך זג איך אויך · ווערט איר
ניט עסן בום פלייש דעם מענשן זונס אונ טרינקן בון זיינם בלוט · זו הבט איר קיין לעבן אין
אויך · ווער בון מיינם פלייש איסט אונ טרינקט בון מיינם בלוט דער הוט דש אייביגי לעבן ·
אונ איך ווערד אין אם יינגסטן טג אויף ערוועקן · דען מיין פלייש איסט די רעכט שפייז אונ

מיין בלוט איז דער רעכטי טרנק · ווער בון מיינם פלייש איסט אונ טרינקט בון מיינם בלוט ·
דער בלייבט אין מיר אונ איך אין אים · ווי מיך געזנט הוט דער לעבנדיגי וטר אונ איך לעב
אויס דעם וטרס ווילן · אלזו דער בון מיר איסט · דער זעלב ווירט אויך לעבן אויס מיינן ווילן ·
דיס איסט דש ברוט דש בום הימל קומן איז · ניט ווי אוייער עטר הבן הימל ברוט געסן אונ
זיין געשטורבן · ווער בון דיזם ברוט איסט דער ווערט לעבן אין אייביקייט · דזעלבס
זגט ער אין דער שול דא ער לערט צו כפר נחום · ויל נון זיינר יונגר די דש הארטן שפרכן
דאס איז אין הרטי ריד ווער קאן די הארן · דא ישוע אבר בייא זיך זעלבס מערקיט דש זייני
יונגר דרויבר מורטן · שפרך ער צו אין · ערגרט אויך דש · ווי ווען איר דען זעהן ווערט
דעם מענשן זון אויף ורן דא הין דא ער בור וואר · דער גייסט איסטס דער דא לעבנדיג
מכט דש פלייש איסט קיין נוץ · די ווארט די איך ריד די זיין גייסט אונ זיין לעבן · אבר עש
זיין עטליך אונטר אויך די גלייבן ניט · דען ישוע וואוסט בון אן פנג וועלכי ניט גלייבין ווירן
אונ וועלכר אין ור רטן ווארד · אונ ער שפרך דרום הב איך אויך געזגט נימנט קן צו מיר
קומן · עש זייא אים דן בון מיינן וטר געבן · בון דעם אן גינגן זיינר יונגר ויל הינדר זיך · אונ
ווגדלטן בורט ניט מער מיט אים · דא שפרך ישוע צו דען צוועלבן · וועלט איר אויך וועק גין
דא אנטוורט שמעון פטרוס · העער וואו הין זולן מיר גין · דו הוסט ווארט דש אייביגן לעבנס ·
משיח אונ מיר הבן גלייבט אונ ערקנט דש דו ביסט קריסטוס דער זון דעם לעבנדיגן גוטיס · ישוע
אנטוורט אין הב איך ניט צוועלף ערוועלט · אונ אוייער איינר איז אין טויבל · ער רידט אבר
בון דעם יודא שמעון ישכרי · דער זעלב ור ריט אין הרנאך · אונ וור דער צוועלבן איינר ·

דש זיבנד קפיטל

דרנאך גינג ישוע אויס אין גליל · דען ער וואלט ניט אין יודא אויס ציהן
דרום דז אים די יודן נוך דעם לעבן שטעלטן · עש וואר אבר
ויקרא כג נאהי דער יודן ועסט דער לויבר הויטן · דא שפרכן זייני ברודר
צו אים · מך דיך אויף בון דנן אונ גע אין יודא · אויף דז אויך דייני יונגר זעהן די ווערק די
דו טוסט · ווער וריי אויף דעם פלאן זיין וויל דער הנדלט ניכטס היימליכס · ווילטו זולכיס טון
זו אופנבאר דיך בור דער וועלט · דען אויך זיין ברודר גלייבטן ניט אן אין · דא
שפריכט ישוע צו אין · מיין צייט איז נוך ניט היא אוייער צייט איז אבר אל וועג · די וועלט קן
אויך ניט הסן · מיך אבר הסיט זי · דען איך צייג בון איר דז איר ווערק בוז זיין · גיט איר
הינויף אויף דש ועסט איך וויל נוך ניט הינויף גין אויף דש ועסט · דען מיין צייט איז נוך ניט
ערבולט · דא ער אבר דש צו אין זגט בליב ער אין גליל · אז אבר זיין ברודר ווארן הינויף
גנגן דא גינג ער אויך הינויף צו דעם ועסט · ניט אופנטליך זונדר אלס היימליך · דא זוכטן
אין די יודן אם ועסט אונ שפרכן · וואו איז דער · אונ עש וור אין גרוס געמורמל בון אים
אונטר דעם וואלק · עטליך שפרכן ער איז ורום · די אנדרן אבר שפרכן ניין זונדר ער ור בורט
דש וואלק · נימנט אבר רידיט וריי בון אים · אויס דער ורכט ווילן בון דען יודן ·
אבר מיטן אים ועסט גינג ישוע הינויף אין דען טעמפל אונ לערט · אונ די יודן ור וואונדרטן
זיך אונ שפרכן · ווי קן דיזר די שריפט זא ער זי דוך ניט געלערנט הוט · ישוע אנטוורט אין
אונ שפרך · מיין לער איסט ניט מיין · זונדר דעם דער מיך געזנט הוט · דא אימנט וויל דעם
ווילן טון דער ווערט אינן ווערדן אוב דיזי לער בון גוט זיי אודר אוב איך בון מיר זעלבס רידי ·

Q

ווער בון אים זעלבס רעט דער זוכט זיין אייגן פרייז · ווער אבר זוכט דען פרייז דעם דער
אין גיזנט הוט דער איז ווארהפטיג אונ איז קיין אין גירעכטיקייט אן אים · הוט אייך ניט
משה דש גיזעץ געבן אונ נימנט אונטר אייך הלט דש גיזעץ · ווארום זוכט איר מיך צו טויטן
· דש וואלק אנטוורט אונ שפרך · דו הוסט דען טויבל · ווער זוכט דיך צו טויטן · ישוע אנטוורט
אונ שפרך · איין איינציגס ווערק האב איך גיטון אונ עס וואונדרט אייך אלי · משה הוט אייך
דארום געבן די בישניידונג · ניט דש זי בון משה קומט זונדר בון דען ועטרן · נוך בישניידט
איר דען מענשן אם שבת · דז איין מענש די בישניידונג אן נימט אם שבת · אויף דש ניט
דש גיזעץ משה גיברוכן ווערד · צירנט איר דען איבר מיך דז איך דען גנצן מענשן הב אם
שבת גיזונט גימכט · ריכטט ניט נוך דעם אן זעהן · זונדר ריכטט איין רעכט גיריכט ·
דא שפרכן עטליכי בון ירושלים · איסט דש ניט דער דען די זוכטן צו טויטן · אונ זיך צוי
ער רידיט ורייא אונ די זגן אים ניכטס · קענן אין אונזרי אוברשטן נון רעכט · דז ער דער
רעכטי קריסטוס זיי · דען מיר וויסן בון ווען דיזר איז · ווען אבר קריסטוס קומן ווערט · דא משיח
ווערט נימנט וויסן בון ווען ער איז · דא שריא ישוע אים טעמפל לערנט אונ שפרך
יא איר קענט מיך אונ וויסט בון ווען איך בין אונ בון מיר זעלבס בין איך ניט קומן · זונדר
דער מיך גיזנט הוט דער איז ווארהפטיג · וועלכן איר ניט קענט איך קען אין אבר ·
דען איך בין בון אים אונ ער הוט מיך גיזנט · דא זוכטן זי אין צו ונגן · אבר נימנט לייגט
די הנט אן אין · דען זיין שטונד ווער נוך ניט קומן · אבר ויל בום וואלק גלויבטן אן אין אונ
שפרכן · ווען קריסטוס קומן ווירט ווערט ער אויך מער צייכן טון דען דיזר טוט · משיח
אונ עס קם בור די ברידזייער דז דש וואלק זולכס בון אים מורמלט · דא זנטן די ברידזייער אונ
הוהן פריסטער קנעכט אויס דש זי אין ויגנן · דא שפרך ישוע צו אין · איך בין נוך איין קליינ
צייט ביי אייך אונ דען גע איך הין צו דעם דער מיך גיזנט הוט · איר ווערט מיך זוכן אונ ניט
ויגדן · אונ דא איך בין קענט איר ניט הין קומן · דא שפרכן די יודן אונטר אננדר · וואו וויל
דיזר הין גין דז וויר אין ניט ויגדן זולן · וויל ער אונטר די קריכן גין די הין אונ הער צושטרייט
ליגן אונ די קריכן לערן · וואש איז דש בור איין רייד דז ער זגט · איר ווערט מיך זוכן אונ ניט
ויגדן · אונ וואו איך בין דא קענט איר ניט הין קומן · אבר אם לעצטן טג דעם
ועסטס דער אם הייליגסטן וור · טרט ישוע · שריא אונ שפרך · ווען דא דורשטט דער
קום צו מיר אונ טרינק · ווער אן מיך גלויבט ווי די שריפט זגט · בון דעם לייב ווערדן בלוס ישעיה יב / ישעיה נה
דעם לעבנדיגן וושרס וליסן · דש זגט ער אבר בון דעם גייסט · וועלכן עמפפנגן זולטן די אן
אין גלויבטן · דען דער הייליג גייסט ווער נוך ניט דא · דען ישוע ווער נוך ניט ור קלערט · ויל נון
בום וואלק די דיזי רייד הארטן · שפרכן דיזר איז איין רעכטר פרופיט · די אנדרן שפרכן ער
איז קריסטוס · עטליך אבר שפרכן · זולט קריסטוס אויס גלילא קומן · שפריכט ניט די שריפט משיח / מיכה ה
בון דעם זאמן דוד אונ בון דעם מרק בית לחם דא דוד וור זול קריסטוס קומן · אזו וור איין משיח
צווייטרכט אונטר דעם וואלק איבר אים · עס וואלטן אבר עטליך אין ונגן · אבר נימנט לייגט
די הנט אן אין · די קנעכט קמן צו דען הוהן פריסטרן אונ ברידזייערן אונ די שפרכן
צו אין · ווארום הבט איר אין ניט גיברוכט · די קנעכט אנטוורטן · עס הוט ני קיין מענש אזו
גירעט ווי דיזר מענש · דא אנטוורטן די ברידזייער · זייט איר אויך ור בוירט · גלויבט אויך
אירגנט איין אוברשטר אודר ברידזייער אן אין · זונדר דש וואלק דש ניכטס בום גיזעץ וויס ·

אונטר אין וור · ריכט אונדר גיזעץ אויך איינן מענשן · אי מן ור הארט אונ ערקענן וואש ער
טוט · די אנטוורטן אונ שפרכן צו אים · ביסטו אויך איין גלילער · וורש אונ זיך · בון גליל
שטיט קיין פרופיט אויף · אונ איין איקליכר גינג אזו היים · דש אכט קפיטל

ישוע אבר גינג אן דען אול בערג · אונ ורוא מורגנס קאם ער ווידר אין דען
טעמפל אונ אלס וואלק קם צו אים · אונ ער זעצט זיך אונ לערנט
זי · אבר די שריפט גילערטן אונ ברידזייער ברכטן איין וויב צו
אים אים אי ברוך בגריפן · אונ שטעלטן זי אופנטליך דאר אונ שפרכן צו אים · מייסטר ·
ויקרא כ דיז וויב איז בגריפן אויף ורישר טאט אים אי ברוך · משה אבר הוט אונס אים גיזעץ גבוטן
זולכי צו שטייניגן · וואש זגסטו · דש שפרכן זי אבר אין צו ור זוכן · אויף דש זי איין זך צו אים
העטן · אבר ישוע בוקיט זיך נידר אונ שרייב מיט דעם ויגר אויף די ערדן · אז זי נון אן
הילטן אין צו ורעגן · ריכט ער זיך אויף אונ שפרך צו אין · ווער אונטר אייך אן זונד איז
דער ווערף דען ערשטן שטיין אויף זי · אונ בוקיט זיך ווידר נידר אונ שרייב אויף
די ערדן · דא זי אבר דש הארטן · גינגן זי היגויס איינר נוך
דעם אנדרן בון עלטסטן אן · אונ ליסן ישוע אליין · אונ דש וויב בור אים שטן · ישוע אבר
ריכט זיך אויף אונ דא ער נימנט זך דען דאס וויב · שפרך ער צו איר · וויב · וואו זיין די
דייני ורקלגר · הט דיך נימנט ור דמט · זי אבר שפרך · הער נימנט · ישוע אבר שפרך ·
זא ורדם איך דיך אויך ניט · גע הין אונ זונדיג ורט ניט מער · דא רידיט
ישוע אבר מול צו אין אונ שפרך · איך בין דש ליכט דער וועלט · ווער מיר נוך וולגט · דער
ווערט ניט ווגדלן אין וינסטרניס · זונדרן ווערט דש ליכט דעם לעבנס הבן · דא שפרכן די
ברידזייער צו אים · דו צויגסט בון דיר זעלבס · דיין צויגניס איז ניט וואר · ישוע אנטוורט אונ
שפרך צו אין · דא איך בון מיר זעלבס צויגן וואורד · דא איז מיין צויגניס וואר · דען איך וויס
בון ווגן איך קומן בין · אונ וואו הין איך גע · איר אבר וויסט ניט בון ווגן איך קום · אונ וואו
הין איך גע · איר ריכט נוך דעם ולייש · איך ריכט נימנטס · דא איך אבר ריכט · דא איז מיין
גיריכט רעכט · דען איך בין ניט אליין · זונדרן איך אונ דער ואטר דער מיך גיזנט הוט · אויך
דברים ו שטיט אין אייערם גיזעץ גישריבן · דש צווייר מענשן צויגניס וואר זיי · איך בין דער בון מיר
זעלבס צויג · אונ דער ואטר דער מיך גיזנט הוט צויגט אויך בון מיר · דא שפרכן זי צו אים ·
וואו איז דיין ואטר · ישוע אנטוורט · איר קענט ווידר מיך נוך מיינן ואטר · ווען איר מיך קענט
זא קענט איר אויך מיינן ואטר · דיזי וואורט רידיט ישוע אן דעם גוטיס קסטן · דא ער לערנט
אים טעמפל · אונ נימנט וינג אין · דען זיין שטונד ווער נוך ניט קומן · דא שפרך
אבר מול ישוע צו אין · איך גע הין וועק · אונ איר ווערט מיך זוכן · אונ אין אייערר זונד
שטערבן · וואו איך הין גי · דא קענט איר ניט הין קומן · דא שפרכן די יודן · וויל ער זיך דען
זעלבס טויטן · דש ער שפריכט וואו הין איך גי · דא קענט איר ניט הין קומן · אונ ער שפרך
צו אין · איר זייט בון אונטן הער · איך בין בון אובן הרב · איר זייט בון דיזר וועלט · איך בין
ניט בון דיזר וועלט · דא הב איך אויך גיזגט דש איר שטערבן ווערט אין אייערן זונדן · דען זא
איר ניט גלייבט דז איכם זייא · דא ווערט איר שטערבן אין אייערן זונדן · דא שפרכן זי צו אים
ווער ביסטו דען · אונ ישוע שפרך צו אין · עבן דש · דש איך מיט אייך רידי · איך הב ויל בון
אייך צו רידן אונ צו ריכטן · אבר דער מיך גיזנט הוט איז ווארהפטיג · אונ וואש איך בון אים
גיהארט הב · דש ריד איך בור דער וועלט · זי ור נמן אבר ניט · דש ער אין בון דעם ואטר זגט ·

׃ דא שפרך ישוע צו אין ווען איר דעם מענשן זון ערהוהן ווערט׳ דען ווערט איר ערקענן דז
איכש בין אונ' ניכטש בון מיר זעלבר טו׳ זונדר ווי מיך מיין ואטר געלערנט הוט זו ריד איך׳
אונ' דער מיך געזנט הוט איז מיט מיר׳ דער ואטר לוסט מיך ניט אליין דען איך טו אל צייט ווש
אים געבעלט ׳ דא ער זולכש רידיט גלייבטן ויל אן אין ׳ דא שפרך נון ישוע צו דען יודן
די אן אין גלייבטן ׳ זו איר בלייבן ווערט אן מיינר ריד זו זייט איר מיינר רעכטי יונגר׳ אונ'
ווערדט די ווארהייט ערקענן אונ' די ווארהייט ווערט אויך וריי מכן׳ דא אנטוורטן זי אים׳
מיר זיין אברהמס זאמן׳ זיין ני קיין מול אימנטס קנעכט געוועזן׳ ווי שפריכסטו דען איר זולט
וריי ווערדן ׳ ישוע אנטוורטט אין אונ' שפרך ׳ ווארליך ווארליך איך זג אויך׳ ווער זינד
טוט דער איז דער זינד קנעכט ׳ דער קנעכט אבר בלייבט ניט איביגליך אים הויז׳ דער זון
בלייבט איביגליך ׳ זו אויך נון דער זון וריי מכט זו זייט איר רעכט וריי׳ איך וויים וואל דש
איר אברהמס זאמן זייט׳ אבר איר זוכט מיך צו טויטן דען מיין ריד וינגט ניכטש אונטר אויך
׳ איך ריד ווש איך בון מיינם ואטר געזעהן הב ׳ אונ' איר טוט ווש איר בון אויערם ואטר געזעהן
הבט ׳ די אנטוורטן אונ' שפרכן צו אים אברהם איז אונזר ואטר ׳ שפריכט ישוע צו אין׳
ווען איר אברהמס קינדר ווערט זו טעט איר אברהמס ווערק נון אבר זוכט איר מיך צו טויטן
איין זולכן מענשן דער איך אויך די ווארהייט געזגט הב די איך בון גוט געהורט הב׳ דש הוט
אברהם ניט געטון׳ איר טוט אויערס ואטרס ווערק׳ דא שפרכן זי מיר זיין ניט אין אויליך געבורן
מיר הבן איינן ואטר ׳ גוט ׳ ישוע שפרך צו אין ׳ ווער גוט אויער ואטר זו ליביט איר מיך׳ דען
איך בין אויס געגנגן אונ' קום בון גוט ׳ דען איך בין ניט בון מיר זעלבר קומן ׳ זונדר ער הוט
מיך געזנט ׳ ווארום קענט איר דען מיין שפרוך ניט ׳ דן איר קנט אן מיינר ווארט ניט הערן
׃ איר זייט בון דעם ואטר דעם טויבל ׳ אונ' נוך אויערס ואטרס לוסט וואלט איר טון ׳ דער
זעלביג איז איין מורדר בון אן בנג׳ אונ' איז ניט בישטנדן אין דער ווארהייט דן די ווארהייט
איז ניט אין אים׳ ווען ער די ליגן רידיט זו רעט ער בון זיינם איינגן׳ דען ער איסט איין
ליגנר אונ' איין ואטר דער זעלביגן׳ איך אבר וויל איך די ווארהייט זג זו גלייבט איר מיר ניט
׃ וועלכר אונטר אויך קן מיך איינר זינד צייהן׳ זו איך אויך אבר די ווארהייט זג ווארום
גלייבט איר מיר ניט ׳ ווער בון גוט איז דער הארט גוטיס ווארט׳ דארום הארט איר ניט׳ דען
איר זייט ניט בון גוט ׳ דא אנטוורטן די יודן אונ' שפרכן צו אים׳ זגן מיר ניט רעכט דז
דו איין זמרי ביסט אונ' הוסט דען טויבל׳ ישוע אנטוורטט איך הב קיינן טויבל׳ זונדר איך
אער מיינן ואטר אונ' איר הבט מיר אן איר געטון׳ איך זוך ניט מיינן פרייז׳ עש איז אבר
איינר דער אין זוכט אונ' ריכטט׳ ווארליך ווארליך זג איך אויך זו אימנט מיין ווארט ווערט
הלטן דער ווערט דען טוט ניט זעהן איביגליך׳ דא שפרכן די יודן צו אים׳ נון ערקענן מיר
דש דו דען טויבל הוסט׳ אברהם איז געשטורבן אונ' די פרופיטן אונ' דו שפריכסט זו אימנט
מיין ווארט הלט דער ווערט דען טוט ניט שמעקן איביגליך׳ ביסטו מער דען אונזר ואטר
אברהם וועלכר געשטורבן איז אונ' די פרופיטן זיין געשטורבן׳ ווש מכסטו אויס דיר זעלבס ׃
ישוע אנטוורטט׳ זו איך מיך זעלבר פרייז זו איז מיין פרייז ניכטש׳ עש איז אבר מיין
ואטר דער מיך פרייזט׳ וועלכן איר שפרעכט ער זיי אויער גוט אונ' קענט אין ניט איך אבר
קען אין׳ אונ' זו איך ווארד זגן איך קען זיין ניט זו ווער איך איין ליגנר גלייך ווי איר זייט
אבר איך קען אין אונ' הלט זיין ווארט׳ אברהם אויער ואטר וור ורא דז ער זייגן טג זעהן

זולט אונ' ער זך אך אונ' ורייעט זיך ׳ דא שפרכן די יודן צו אים׳ דו ביסט נוך ניט בונפציג יאר
אלט אונ' הוסט אברהם געזעהן ׳ ישוע שפרך צו אין ׳ ווארליך ווארליך זג איך אויך׳ אי דען
אברהם וור בין איך ׳ דא הובן די שטיין אויף דש זי אויף אין ווארפן׳ אבר ישוע ור ברג זיך
אונ' גינג אויס טעמפל הינוס ׳

דש נוינד קפיטל

אונ ישוע גינג בור איבר ׳ אונ' זך איינן בלינדן בון זיינר געבורט אן ׳ אונ' זייני
יונגר ורוגטן אין אונ' שפרכן׳ מייסטר׳ ווער הוט געזונדיגט ׳ דיזר אודר
זייני עלטירן׳ דש ער איז בלינד געבורן ׳ ישוע אנטוורט עש הוט ווידר דיזר
געזונדיגט נוך זייני עלטירן ׳ זונדר דש די ווערק גוטיס אופן באר ווארדן אן אים׳ איך מוז
ווירקן די ווערק ׳ דעם דער מיך געזנט הוט ׳ דא לנג עש טג איז׳ עש קומט די נכט דא נימנטס
ווירקן קן ׳ די וויל איך בין אין דער וועלט ׳ בין איך דש ליכט דער וועלט ׳ דא ער זולכש
גיזגט שפוירצט ער אויף די ערדן אונ' מכיט איין קוט אויס דעם שפייכל׳ אונ' שמיריט דען
קוט אויף דש בלינדן אויגן ׳ אונ' שפרך צו אים ׳ גא הין צו דעם טייך שילוח׳ דש אישט ור
דאלמעטשט געזנט׳ אונ' ווש דיך ׳ דא גינג ער הין אונ' קם זעהנד׳ די נכבירן אונ' די אין צו בור
געזעהן הטן דז ער איין בעטלר ור׳ שפרכן איז דיזר ניט דער דא זס אונ' בעטלט׳ די אנדרן
שפרכן ער איסטס ׳ די אנדרן אבר ער איז אים גלייך ׳ ער זעלבס אבר שפרך איך בינס ׳
דא שפרכן זי צו אים ׳ ווי זיין דייני אויגן אויף געטון׳ ער אנטוורט אונ' שפרך ׳ דער מענש
דער ישוע הייסט ׳ מכט איין קוט אונ' שמיריט מיין אויגן אונ' שפרך ׳ גא הין צו דעם טייך
שילוח אונ' ווש דיך ׳ איך גינג הין אונ' וואוש מיך אונ' ווארד זעהנד ׳ דא שפרכן זי צו אים ׳
וואו איז דער זעלביג׳ ער שפרך איך וויים ניט׳ דא בורטן זי דען דער איין צייט לנג בלינד
וור געוועזן צו דען ורידיירן ׳ עז וור אבר שבת דו ישוע דען קוט מכט אונ' אופנט זייני אויגן
דא ורוגטן זי אין אבר מול אויך די ורידייער ווי ער ווער זעהנד ווארדן ׳ ער אבר שפרך צו
אין איין קוט לייגט ער מיר אויף די אויגן אונ' איך וואוש מיך אונ' בין נון זעהנד׳ דא שפרכן
עטליך דער ורידייער ׳ דער מענש איז ניט בון גוט די וויל ער דען שבת ניט הלט ׳ די אנדרן
אבר שפרכן ווי קן איין זינדיגר מענש זולכי צייכן טון ׳ אונ' עש וור איין צווייטרכט אונטר
אין ׳ זי שפרכן ווידר צו דעם בלינדן ׳ ווש זגסטו בון אים׳ הוט ער דייני אויגן אויף געטון ׳
ער אבר שפרך עש איז איין פרופיט ׳ די יודן גלייבטן ניט בון אים׳ דש ער בלינד געוועזן
אונ' זעהנד ווארן ווער׳ ביז דז זי ריפן דען עלטירן׳ דעם דער זעהנד ור ווארדן׳ אונ' שפרכן
איז דש אויער זון וועלכן איר זגט ער זיי בלינד געבורן ׳ ווי איז ער דען נון זעהן ׳ זייני עלטירן
אנטוורטן אונ' שפרכן׳ וויר וויסן דז דיזר אונזר זון איז׳ אונ' דש ער בלינד געבורן איז׳ ווי
ער אבר נון זעהנד איז וויסן מיר ניט ׳ אודר ווער אים זייני אויגן הוט אויף געטון וויסן וויר
אויך ניט ער איז זעלבר אלט גנוג ורוגט אין לסט אין זעלבס בור זיך רידן׳ זולכס זגטן זייני
עלטירן ׳ דען זי בורכטן זיך בור דען יודן׳ דען די יודן הטן זיך שון ור אייניט ׳ דז אימנט
אין בור קריסטוס ביקענט׳ דש דער זעלביג אין בן געטון ווארד ׳ דארום שפרכן זייני עלטירן משיח
׳ ער איז אלט גנוג ורוגט אין ׳ דא ריפן זי צום אנדירן מול דעם
מענשן דער בלינד געוועזן ור אונ' שפרכן ׳ גיב גוט דען פרייז ׳ וויר וויסן דש דיזר מענש איין
זינדר איז׳ ער אנטוורט אונ' שפרך ׳ איז ער איין זינדר דש וויס איך ניט׳ איינס וויס איך
וואל דש איך בלינד ור ׳ אונ' בין נון זעהנד ׳ דא שפרכן זי ווידר צו אים ׳ ווש טעט ער דיר ׳
ווית טעט ער דיר דייני אויגן אויף ׳ ער אנטוורט אין ׳ איך הטבס אויך איצט געזגט ׳

אונ׳ איר הבט געהערט וואש וועלט אירש אבר זול הערן / וועלט איר אויך זיין יונגירן ווערן /
דא פלוכטן זי אים אונ׳ שפרכן / דו ביסט זיין יונגיר / וויר אבר זיין משה יונגיר / וויר ווישן
דש גוט מיט משה גירעט הט / דיזן אבר ווישן וויר ניט פֿון וואנן ער איז / דער מענש
אנטוורט אונ׳ שפרך / דש איז איין וואונדרליך דינג / דש איר ניט וויסט פֿון וואנן ער זיי / אונ׳
ער הט מייני אויגן אויף גטון / וויר וויסן אבר דש גוט די זונדר ניט הארט / זונדר דא אימנט
גוט פֿוירכטיג איז אונ׳ טוט זיין ווילן / דען הארט ער / פֿון דער וועלט אן איז ניט ערהארט /
דש אימנט איינם גבורינן בלינדן די אויגן אויף גטון הב / ווער דיזר ניט פֿון גוט / ער קוינט
ניכטש טון / די אנטוורטן אונ׳ שפרכן צו אים / דו ביסט גנץ אין זונדן גבורן אונ׳ דו לערישט
אונש / אונ׳ שטיסן אין היננויש / עש קם פֿור ישוע / דש זי אין אויש גשטוסן
העטן / אונ׳ דא ער אין פֿנד שפרך ער צו אים / גלויבשטו אן דען זון גוטש / ער אנטוורט אונ׳
שפרך / הער / וועלכר איז / אויף דש איך אן אין גלויב / ישוע שפרך צו אים / דו הושט אין
געזעהן / אונ׳ דער מיט דיר רעדט / דער איז / ער אבר שפרך / הער איך גלויב / אונ׳ בעטיט
אין אן / אונ׳ ישוע שפרך / איך בין צום גריכט אויף דיזי וועלט קומן / אויף דש די דא ניט זעהן
זעהנד ווערדן / אונ׳ די דא זעהן / בלינד ווערדן / אונ׳ זולכש הארטן עטליך דער פֿרישייער
די ביי אים וורן אונ׳ שפרכן צו אים / זיין וויר דען אויך בלינד / ישוע שפרך צו אין / ווערט איר
בלינט זא העט איר קיין זונד / נון איר אבר שפרעכט / וויר זיין זעהנד / בלייבט אייער זונד /

דש צעהנד קפיטל

ווארליך ווארליך איך זג אויך / ווער ניט צור טיר היניין גיט אין דען שוף שטל / זונדר שטייגט אנדרש וואו היניין דער איסט איין דיב אונ׳ איין מערדר / דער אבר צור טיר היניין גיט דער איסט איין הירט דער שאף / דעם זעלבן טוט דער טירהויטר אויף / אונ׳ די שאף הערן זייני שטים / אונ׳ ער רופט זיינן שופן מיט נמן אונ׳ פֿוירט זי אויש / אונ׳ ווען ער זיין שאף הוט אויש גלושן גיט ער ווער אין הין אונ׳ די שאף וואלגן אים נאך דען זי קענן זייני שטים איינן ורעמדלינג אבר וואלגן זי ניט נאך / זונדירן פֿליהן פֿון אים / דען זי קענן דער ורעמדן שטים ניט / דיזן שפריך זגט ישוע צו אין / זי ור נמן אבר ניט וואש עש ווער / דש ער צו אין זגט / דא שפרך ישוע ווידר צו אין / ווארליך ווארליך איך זג אויך / איך בין די טיר צו דען שאפן / אלי די פֿור מיר קומן זיין / די זיין דיב אונ׳ מערדר / אבר די שאף הבן אין ניט צו געהארט / איך בין די טיר / דא אימנט דורך מיך איין גיט / דער ווערט זעליג ווערדן / אונ׳ ווערט איין אונ׳ אויש גין אונ׳ ווייד פֿינדן / איין דיב קומט ניט / דען דש ער שטעל וואורג אונ׳ אומ ברענג / איך בין קומן דש זי דש לעבן אונ׳ וואל גנוג הבן זאלן / איך בין איין גוטר הירט / איין גוטר הירט לעסט זיין לעבן פֿור די שאף / איין מיטלינג אבר דער ניט הירט איז / דעם די שאף ניט אייגן זיין / זיכט דען וואלף קומן / אונ׳ ור לעסט די שאף אונ׳ פֿליכט / אונ׳ דער וואלף ערהשט אונ׳ צור שטרייט די שאף / דער מיטלינג אבר פֿליכט / דען ער איז איין מיטלינג אונ׳ אכט דער שאף ניט / איך בין איין גוטר הירט / אונ׳ ערקען די מיינן / אונ׳ בין ביקנט דען מיינן / ווי מיך מיין ווטר קענט / אונ׳ איך קען דען ווטר / אונ׳ איך לוס מיין לעבן פֿור מייני שאף / אונ׳ איך הב נוך אנדר שאף די זיין ניט אויש דיזם שטל / אונ׳ די זעלבין מוז איך הער פֿוירן / אונ׳ די ווערן מיין שטים הארן אונ׳ ווירט איין הערט אונ׳ איין הירט ווערדן / דרום ליבט מיך מיין ווטר / דש איך מיין לעבן לוס

אויף דש איכש ווידר נעם / נימנט נימט עש פֿון מיר זונדר איך זעלבר לוס עש פֿון מיר זעלבר
איך הב עש מכט צו לוסן אונ׳ הב עש מכט ווידר צו נעמן / זולך געבוט הב איך עמפפֿנגן פֿון
מיינם ווטר / דא וואורד אבר איין צווייטרכט אונטר דען יודן איבר דיזן ווארטן / עטליך
שפרכן ער הוט דען טויבל אונ׳ איז אין זיניג / וואש הארט איר אים צו / די אנדרן שפרכן / דש
זיין ניט ווארט איינש בידעסינן / קן דער טויבל אויך דער בלינדן אויגן אויף טון /
עש ווער אבר טעמפל וויי צו ירושלים אונ׳ ווער ווינטר אונ׳ ישוע וואנדלט אין דער שופל שלמה די
אים רינגן לוטן אין די יודן אונ׳ שפרכן צו אים / ווי לנג הלטשטו אונזר זיל אויף / בישטו קריסט משיח
דא זג אונש פֿריי הרויש / ישוע אנטוורט אין / איך הב עש אויך גזגט אונ׳ איר גלויבט ניט / די
ווערק די איך טו אין מיינש ווטרש נמן / די צייגן פֿון מיר / אבר איר גלויבט ניט / דען איר זייט
ניט פֿון מיינן שאפֿן אז איך אויך גזגט הב / דא מייני שאף הארן מייני שטים אונ׳ איך קענע
זי אונ׳ זי וואלגן מיר / אונ׳ איך גיב אין דש אייביג לעבן אונ׳ זי ווערן ניט אוימ קומן אייביגליך
אונ׳ נימנט ווערט זי מיר אויש מיינר הנט רייסן / דער ווטר דער מיר זי געבן הוט / איז גרעסר
דען אלש / אונ׳ נימנט קן זי אויש מיינש ווטרש הנט רייסן / איך אונ׳ דער ווטר זיין איינש /
דא הובן די יודן אבר זול שטיין אויף דש זי אין שטייניגטן / ישוע אנטוורטט אין / וויל
גוטר ווערק הב איך אויך ערצייגט פֿון מיינם ווטר / אוימ וועלכש ווילן אונטר דען זעלביגן
שטייניגט איר מיך / די יודן אנטוורטן אים אונ׳ שפרכן / אוימ דעם גוטן ווערקש ווילן
שטייניגן מיר דיך ניט / זונדר אוימ דער גוטש לעסטירונג ווילן / אונ׳ דש דו איין מענש בישט
אונ׳ מכשט דיך זעלבש איינן גוט / ישוע אנטוורטט אין / שטיט ניט גשריבן אין אייערם געזעץ תילים פב
איך הב גזגט איר זייט געטיר / זא עש די געטיר נענניט / צו וועלכן דש ווארט גוטש גשך /
אונ׳ די שריפֿט קן דיך ניט גבורכן ווערן / שפרעכט איר דען צו דעם דען דער ווטר געהייליגט
אונ׳ אין די וועלט געזנט הוט דו לעסטרשט גוט דרום דש איך זג איך בין גוטש זון / טון איך
ניט די ווערק מיינש ווטרש זא גלויבט מיר ניט / טו איך זי אבר / זו גלויבט דוך דען ווערקן /
וועלט איר ניט מיר גלויבן / אויף דז איר ערקענט אונ׳ גלויבט דש דער ווטר אין מיר איז / אונ׳
איך אין אים ווער / די זוכטן אבר זול אין צו פֿנגן / אבר ער ענטגינג אין אויש אירן הענדן
אונ׳ צוך הין ווידר יענזייט דעם ירדנש אן דען ארט דא יוחנן פֿור הין גיטויפֿט הט אונ׳ בליב
אלדא / אונ׳ זיל קמן צו אים אונ׳ שפרכן / יוחנן טעט קיין צייכן / אבר אלש וואש יוחנן פֿון דיזם
גזגט הוט דש איז וואר / אונ׳ גלויבטן אלדא זיל אן אין /

דש איילפֿט קפיטל

עס לג אבר איינר קרנק מיט נמן לזער / פֿון בית עניה אין דעם פֿלעקן מרים אונ׳ אירר שוועסטירן מרתא / מרים אבר ווער די דען הערן גזלבט הט מיט זלבן אונ׳ זייני פֿוס גטרוקנט מיט אירם הור / דער זעלביגן ברודר לזער לג קרנק / דא זנטן זייני שוועסטירן צו אים אונ׳ ליסן אים זגן / הער זיך דען דו ליב הושט דער ליגט קרנק / דא ישוע דש הארט / שפרך ער / די קרנקהייט איז ניט צום טוט / זונדירן צום פרייז גוטש / דש דער זון גוטש דא דורך פרייזט ווערד / ישוע אבר הט מרתם ליב אונ׳ אירי שוועסטר אונ׳ לזער / אלש ער נון הארט דש ער קרנק ווער / בליב ער צוויין טג אן דעם ארט דא ער ווער / דרנוך שפריכט ער צו זיינן יונגירן / לוסט אונש ווידר אין יהודה ציהן / זייני יונגיר שפרכן צו אים / מייסטר / יענם מול וואלטן די יודן דיך שטייניגן / אונ׳ דו וועלשט

וודר דאהין ׳ ישוע אנטוורט ׳ זיין ניט דעם טאג צוועלף שטונד ׳ ווער דעם טאג וואנדעלט ׳
דער שטעסט זיך ניט ׳ דן ער זיכט דש ליכט דיזר וועלט ׳ ווער אבר דעם נאכטס וואנדלט ׳ דער
שטעסט זיך דען עש איז קיין ליכט אין אים ׳ זאלכס זאגט ער אול דרנאך שפריכט ער צו אינן ׳
לעזר אונזר ורוינט איז אנטשלאפן ׳ אבר איך גע הין דז איך אין אויף וועק דא שפרכן זייני
יונגר׳ הער ׳ איז ער אנטשלאפן דא ווירט בעסר מיט אים ׳ ישוע אבר זאגט בון זיינם טוט׳
די מיינטן אבר ער רידט בום לייבליכן שלאף ׳ דא זאגט אין ישוע וריא הרוים ׳ לעזר איז
גשטורבן אול איך בין ורא אום אייהרן וויל דז איך ניט דא גוועזן בין דז איר גלויבט ׳ אבר
לוסט אונס צו אים ציהן ׳ דא שפרך תומאס ׳ דער גנענט איז צווילינג צו דען יונגרן ׳ לוסט
אונס מיט ציהן דש וויר מיט אים שטערבן ׳ דא קאם ישוע אול ונד אין דז ער שין
ויר טאג אים גראב גלעגן ווַר ׳ בית עניה אבר ווַר נאהי ביי ירושלים ביי בונפצעהן שטאד וועגס
אול ויל יודן וורן צו מרתא אול מרים קומן די צו טרוסטן איבר אירן ברודר ׳ אז מרתא נון
הארט דז ישוע קומט געט זי אים אנטקיגן ׳ מרים אבר בליב דא היים זיצן ׳ דא
שפרך מרתא צו ישוע ׳ הער ׳ ווערסטו הי גוועזן מיין ברודר ווער ניט גשטורבן ׳ אבר איך
וויס אויך נאך דעם וואש דו ביטסט בון גאט דש ווערט דיר גאט געבן ׳ ישוע שפריכט צו איר דיין
ברודר זול אויף ערשטן ׳ מרתא שפריכט צו אים ׳ איך וויס וואל דז ער אויף ערשטין ווירט
אין דער אויף ערשטונג אם יונגסטן טאג ׳ ישוע שפרך צו איר ׳ איך בין די אויפרשטיאונג
אול דש לעבן ׳ ווער אן מיך גלויבט דער ווערט לעבן ׳ אוב ער גלייך שטערב ׳ אול ווער דא
לעבט אול גלויבט אן מיך דער ווערט ניט שטערבן אייביגליך ׳ גלויבסטו דאס ׳ זי שפריכט צו
אים ׳ הער ׳ יא איך הב גלויבט ׳ דש דו ביסט קריסטוס דער זון גוטס דער אין די וועלט קומן
זול ׳ אול דא זי דש גזאגט הט ׳ גינג זי הין אול רופט אירי שוועסטר מרים הייםליך
אול שפרך ׳ דער מייסטר איז דא אול רופט דיר ׳ די זעלביג ׳ אלז זי דש הארט שטונד זי
איילנד אויף אול קאם צו אים ׳ דען ישוע ווַר נאך ניט אין דען פלעקן קומן ׳ זונדר ווַר נאך אן
דעם אורט דא אים מרתא ווַר אנטקיגן קומן ׳ די יודן די ביי איר אים הויז וורן אול טרוסטן
זי דא זי זאכן מרים דש זי איילנד אויף שטונד אול הינויס גינג ׳ וואלגטן זי איר נאך אול שפרכן
זי גט הין צום גראב דש זי דא וויינט ׳ אז נון מרים קאם דא ישוע ווַר אול זך
אין ׳ ויל זי צו זיינן בויסן אול שפרך צו אים ׳ הער ווערסטו הי גוועזן ׳ מיין ברודר ווער ניט
גשטורבן ׳ אז ישוע זי זך וויינן אול די יודן אויך וויינן די מיט איר קאמן ׳ ערגרימיט ער אים
גייסט אול שוטיריט זיך אול שפרך ׳ וואו הבט איר אין הין גלעגט׳ זי שפרכן הער קום אול
זיך עש ׳ אול ישוע גינגן די אויגן אובר ׳ דא שפרכן די יודן ׳ זיך ווי הוט ער אין זו ליב גהט
עטליך אבר אונטר אין שפרכן ׳ הוט ער דעם בלינדן די אויגן אויף גטון ׳ קונט ער דען ניט
ור שפן דז אויך דיזר ניט שטורב ׳ ישוע אבר ערגרימיט אבר מאל אין אים זעלבס אול קאם
צום גרב ׳ עש ווַר אבר איין קלופט אול איין שטיין דרויף גלעגט ׳ ישוע שפרך ׳
היבט דען שטיין אב ׳ שפריכט צו אים מרתא די שוועסטר דעם ור שטורבינן ׳ הער ׳ ער
שטינקט שון ׳ דען ער איז ויר טעג ׳ ישוע שפריכט צו איר ׳ הב איך דיר ניט גזאגט ׳ זא דו
גלייבן ווורסט דו זולסט די הערליקייט גוטס זעהן ׳ דא הובן זי דען שטיין אב דא דער ור
שטורבן לאג ׳ ישוע אבר הוב זייני אויגן עמפור אול שפרך ׳ ואטר איך דנק דיר דש דו מיך
ערהארט הוסט ׳ דיך איך וויס דש דו מיך אלז צייט הארסט ׳ זונדר אום דעם ואלקס ווילן

משיח

דש אים הער שטאט הב איבלס גזאגט ׳ דש די גלויבן דז הבסט מיך גזנט ׳ דא ער
דש גזאגט העט שריי ער לויט ׳ לעזר קום הרויס ׳ אול דער ור שטורבן קאם הרויס ׳ גבונדן
מיט גרב טויכירן אן בויסן אול הענדן ׳ אול זיין גזיכט ור הולט מיט איינם שווייס טוך ׳
ישוע שפריכט צו אין ׳ לוזט אין אויף אול לוסט אין גן ׳ ויל נון דער יודן די צו מרים קומן וורן
אול זכן וואש ישוע טעט גלויבטן אן אין ׳ עטליך אבר בון אין גינגן הין צו דען ברודייערן אול
זאגטן אין וואש ישוע גטון הט ׳ דא ור זמלטן די הוהן פריסטר אול די ברודייער
איינן ראט אול שפרכן ׳ וואש טון מיר ׳ דיזר מענש טוט ויל צייכן ׳ לוסן מיר אין אלזו זו ווערן
די אל אן אין גלויבן זו קומן די רומר אול נעמן אונס לנד אול לויט ׳ איינר אבר אונטר אין
קאיפס ׳ דער דעם זעלביגן יארס הוהר פריסטר ווַר ׳ שפרך צו אין ׳ איר וויסט ניכטס ׳
בידענקט אויך ניכטס ׳ עש איז אונס בעסר איין מענש שטערב בור דש ואלק ׳ דען דש דאס
גנצי ואלק ור דערבע ׳ זאלכס אבר רידט ער ניט בון זיך זעלבס ׳ זונדר די וויל ער דעש
זעלביגן יארז הוהר פריסטר ווַר ווייסגט ער ׳ דען ישוע זולט שטערבן בור דז ואלק ׳ ניט בור
דש ואלק אליין ׳ זונדר דז ער די קינדר גוטס די צורשטרייט וורן צו זאמן ברעכט ׳ בון דעם
טאג אן רוטשלוגן זי ווי זי אין טוטן ׳ ישוע אבר ואנדרט ניט מיר וריי אונטר דען יודן זונדר גינג
בון דנן אין איינ גגינד ׳ נאהט ביי דער וואוסטן אין איינ שטט גננט ׳ אפרים ׳ אול הט
זיין וועזן דא זעלבסט מיט זיינן יונגרן ׳ עש ווַר אבר נאהט די אוסטירן דער יודן ׳ אול עש
גינגן ויל הינויף גן ירושלים אויס דער גגינד בור דען אוסטירן ׳ דש זי זיך רייניגטן ׳ דא
שטונדן זי אול ורעגן נאך ישוע אול רידטן מיט אנגנדר אים טעמפל ׳ וואש דונקט אויך דש ער
ניט קומט אויף דש ועסט ׳ עש הטן אבר די הוהן פריסטר אול ברודייער לוסן איין גבוט אוים
גן ׳ זא איימנט וואוסט וואו ער ווער ׳ דש ערס אן צייגט דש זי אין ויגגן ׳

דש צוועלפט קפיטל

דעבר טג וור דען אוסטרן קם ישוע קיגן בית עניה ׳ דא לעזר ווַר דער
ורשטארבני וועלכן ישוע אויף גוועקט הט בון דען טוטן ׳ דא זעלבסט
מכטן זי אים איין אובנט מול אול מרתא דינט ׳ לעזר אבר ווַר איינר
די מיט צו טיש זסן ׳ דא נם מרים איין פפונט זלבן בון אין געלשטר קאסטליכר נרדן ׳ אול
זלבט זייני בויס ׳ אול טרויקט מיט אירן הארן זייני בויס ׳ דש הויז אבר ווַר וואל בום גריך
דער זלבן ׳ דא שפרך זיינר יונגר איינר יודאס שמעונס זון ישכרי דער אין הרנאך ור ריט ׳
ווארום איז דיזי זלב ניט ורקויפט אום דריי הונדרט פפענין אול דען ארמן געבן ׳ דש זאגט
ער אבר ניט דז ער נאך דען ארמן ורגעט זונדר ער ווַר איין דיפ אול הט דין בויטל אול טרוג
וואש געבן ווַרד ׳ דא שפרך ישוע לום די מיט ורידן ׳ זאלכס הוט זי ביהלטן צום טאג מייגר
בינגרעבנים ׳ דען ארמן הט איר אלז צייט ביי אויך מיך אבר הבט ניט אלז צייט ׳ דא
ערבור ויל ואלקס דער יודן דש ער דא זעלבסט ווַר ׳ אול קאמן ניט אום ישוטס ווילן אליין ׳
זונדר אויך דש זי לעזר זעכן וועלכן ער בון טוטן ערוועקט הט ׳ אבר די הוהן פריסטר
טרכטן דרנאך דז זי אויך לעזר טויטן ׳ דען אום זיינן ווילן גינגן ויל יודן הין אול גלויבטן אן
ישוע ׳ דעם אנדרן טאג ויל ואלקס דש אויפס ועסט קומן ווַר ׳ הארט דש ישוע קומט
קגן ירושלים אול נמן פלמן צווייג אול גינגן הינויס אים אנטקיגן אול שרייען הושיע נא ׳
גבענדייעט איסט דער דא קומט אין דעם נמן דעם הערן איין קוניג בון ישראל ׳

מטעוס כו
מרקוס ד
ברד

R

זכריה ט ישוע אבר אויבר קם איין אזילן · אונ׳ ריט דרויף · וי דען גשריבן שטיט · בֿורכֿט דיך ניט דו
מטעוס יו טוכֿטר ציון · זיך דיין קוניג קומט רייטן אויף איינם אזילס בֿוילן · זולכֿם אבר ור שטונדן זייני
מרקוס ח יונגר צו ורר ניט · זונדירן דא ישוע ור קלערט ווי · דא דאכֿטן זי דרן · דז זולכֿם ור בֿון אים
לוקס ט גשריבן · אונ׳ זולכֿם אים גיטון הטן · דז וולק אבר דז מיט אים ור דען ער לעזר אויס דעם
תהלים קיז גרב ריף · אונ׳ בֿון דען טוטן אויף ער וועקט רואמט די טאט · דורום בגעגנט אים אויך דש
וולק · דש זי הארטן ער העט זולכֿם צייכֿן גיטון · די פרושים אבר שפרכֿן אונטר אנדר ·
איר זעכֿט דש איר ניכֿטס אויס ריכֿטן · אלי וועלט לויפֿט אים נוך · עש ווארן אבר
עטליך קריכֿן אונטר דען די הינויף קומן וורן · דש זי אן בעטן אויף דש ועסט · די טראטן צו
פיליפו דער בֿון בית צידה אויס גליליא ור · בעטן אין אונ׳ שפרכֿן · הער ויר וועלטן ישוע גערן
זעהן · פיליפוס קומט אונ׳ זגטס אנדרעאן · אונ׳ פיליפוס אונ׳ אנדריאס זגטינס ווייטר ישוע ·
ישוע אבר אנטוורט אין אונ׳ שפרך · די צייט איז קומן · דש דעס מענשן זון ור קלערט ווער ·
ווארליך ווארליך זג איך אויך · עש זיי דען · דש דש ווייצן קורן אין די ערדן ול אונ׳
מטעוס יו ער שטערב · זא בלייבטס אליין · וווא עש אבר ערשטירבט · זא ברינגטס ויל ורוכֿט · ווער זיין
מרקוס ח לעבן ליב הוט · דער ווירטס ור לירן · אונ׳ ווער זיין לעבן אויף דיזר וועלט הסיט · דער ווירטס
לוקס ט ער הלטן צום איביגן לעבן · ווער מיר דינן וויל · דער וואלג מיר נוך · אונ׳ ווא איך בין · דא זול
מיין דינר אויך זיין · אונ׳ ווער מיר דינן ווירט · דען ווירט מיין וטר אירן · איצט איז
מייני זיל ערשרוקן · אונ׳ ווש זול איך זגן · וטר הילף מיר אויס דיזר שטונד · דוך דורום בין
איך אין דיזי שטונד קומן · וטר פרייז דיינן נמן · דא קם איין שטים בום הימל · איך הב אין
פרייזט אונ׳ וויל אין אבר מול פרייזן · דא שפרך דש וולק דש דא ביי שטונד אונ׳ צו הארט ·
עש דונירט · די אנדירן שפרכֿן · עש רעט איין ענגל מיט אים · ישוע אנטוורט אונ׳ שפרך ·
דיזי שטים איז ניט אום מיינן ווילן גשעהן · זונדירן אום אייערן ווילן · איצט
גיט דש גריכֿט אויבר די וועלט · נון ווירט דער פֿירשט דיזר וועלט אויס גשטוסן ווערדן ·
אונ׳ איך ווען איך ערהאכֿט ווערד בֿון דער ערדן · זא וויל איך זי אלי צו מיר ציהן · דש זגט
ער אבר צו דייטן וועלכֿס טוטס ער שטערבן וואורד · דא אנטוורט אים דש וולק · וויר הבן
משיח גהארט אויס גזעץ · דש קריסטוס איביגליך בלייב · אונ׳ ווי זגסטו דען · דעס מענשן זון מוס
דברי הימים ז ערהאכֿט ווערדן · ווער איז דיזר מענשן זון · דא שפרך ישוע צו אין · עש איז דש ליכֿט נוך
איין קליני צייט ביי אויך · ונדלט די וויל איר דש ליכֿט הט · דש אויך די וינסטרניס ניט אובר
ולין · ווער אין וינסטרניס ונדלט · דער וויס ניט וווא ער הין גיט · גלויבט אן דש ליכֿט די וויל
אירס הבט · אויף דש איר דעס ליכֿטס קינדר זייט · זולכֿס רעדט ישוע · אונ׳ גינג
וועק אונ׳ ור בֿרג זיך בֿור אין · אונ׳ אוב ער וואול זולכֿי צייכֿן בֿור אין טעט · גלויבטן זי דוך ניט
ישעיה נג אן אין · אויף דש ער בֿוליט ווארד דער שפרוך דער פרופֿיטן ישעיה · דען ער זגט · הער
ווער גלויבט אונזירן פרידיגן · אונ׳ ווען איז דער ארם דעס הערן אופן בארט · דורום קונטן
ישעיה ו זי ניט גלייבן · דען ישעיה זגט אבר מול · ער הוט איר אויגן ור בלענט · אונ׳ איר הערץ ור
שטוקט · דש זי מיט דען אויגן ניט זעהן · נוך מיט דעם הערצן ור נעמן אונ׳ זיך ביקערן ·
אונ׳ איך זי העלין מעכֿט · זולכֿס זגט ישעיה דא ער זייני הערליקייט זך · אונ׳ רעט בֿון אים ·
דוך דער אויברשטן גלויבטן ויל אן אין · אבר אום דער פרושים ווילן ביקנטן זי עש ניט · דש
זי ניט אין דען בן גיטון ווארדן · דען זי הטן ליבר דען פרייז ביי דען מענשן · דען ביי גאט ·

ישוע אבר שריי אונ׳ שפרך · ווער אן מיך גלויבט · דער גלויבט ניט אן מיך · זונדיר
אן דען דער מיך גיזנט הוט · אונ׳ ווער מיך זיכֿט · דער זיכֿט דען · דער מיך גיזנט הוט · איך
בין קומן אין די וועלט איין ליכֿט · אויף דש ווער אן מיך גלויבט · ניט אים וינסטרניס בלייב ·
אונ׳ ווער מייני ווארט הארט אונ׳ גלויבט ניט · דען ווערד איך ניט ריכֿטן · דען איך בין
ניט קומן דש איך די וועלט ריכֿט · זונדר דש איך די וועלט זעליג מך · ווער
מיך ור אכֿט אונ׳ נימט מייני ווארט ניט אויף · דער הוט שון דער אין ריכֿט · דס ווארט
וועלכֿס איך גירעט הב · ווירט אין ריכֿטן אם יונגסטן טג · דען איך הב ניט
בֿון מיר זעלבר גירעט · זונדיר דער וטר דער מיך גיזנט הוט · דער הוט מיר איין גיבוט געבן
וש איך טון אונ׳ רידן זול · אונ׳ איך וויס דש זיין גיבוט איז דש איביג לעבן · דורום ווש איך
ריד · דש ריד איך אלזו · ווי מיר דער וטר גיזגט הוט · דש דרייצעהנד קפיטל

בֿור דעם ועסט אבר דער אוסטירן · דא ישוע ערקענט דש זייני צייט קומן ווער ·
דש ער אויס דיזר וועלט גין צום וטר · ווי ער הט גליבט די זיינן · די אין דער
וועלט ווארן · דא ליבט ער זי אם ענד · אונ׳ נוך דעם אובנט עסן · דא שון דער
טויבֿל הט דען יודא שמעונס ישכֿרי אינס הערץ געבן · דש ער אין ור ריט · וואוסט ישוע דש
אים דער וטר הט אליס אין זייני הענד געבן · אונ׳ דש ער בֿון גאט קומן ווער · אונ׳ צו גאט גינג ·
שטונד ער בֿום אובנט מול אויף · לעגט זייני קליידר אב אונ׳ נם איין שורץ אונ׳ אומב גירטט
זיך · דורנוך גוס ער וואסיר אין איין בעקן · הוב אן דען יונגירן די בֿוס צו וושן · אונ׳ טרוקט זי
מיט דעם שורץ דא מיט ער אומב גירטט ווער · דא קם ער צו שמעון פעטרוס ·
אונ׳ דער זעלב שפרך צו אים · הער · זולסטו מיר מייני בֿוס וושן · ישוע אנטוורט אונ׳ שפרך צו
אים · ווש איך טו דש וייסטו איצט ניט · דו ווירסטס אבר דרנוך ערבֿרן · דא שפרך פעטרוס
צו אים · ניממר מיר זולטו מיר די בֿוס וושן · ישוע אנטוורט אים ווערד איך דיך ניט וושן זא
הוסטו קיין טייל מיט מיר · שפריכֿט צו אים שמעון פעטרוס · הער · ניט די בֿוס אליין · זונדרן
אויך די הענד אונ׳ דש הויבט · שפריכֿט ישוע צו אים · ווער גוושן איז · דער דרף ניט דען די
בֿוס וושן לוסן · זונדירן ער איז גנץ ריין · אונ׳ איר זייט ריין · אבר ניט אלי · דען ער וואוסט
זיין ורעטר וואול · דורום שפרך ער · איר זייט ניט אלי ריין · דא ער נון איר בֿוס
גוושן העט · אונ׳ זייני קליידר גנומן · זצט ער זיך ווידר נידר · אונ׳ שפרך אבר מול צו אין ·
וויסט איר ווש איך אויך גיטון הב · איר הייסיט מיך מייסטר אונ׳ הער · אונ׳ זגט רעכֿט
דרן · דען איך בינז אויך · זא נון איך אויער מייסטר אונ׳ הער · אויך די בֿוס גוושן הב ·
זולט איר אויך אונטר אנדר די בֿוס וושן · איין ביישפיל הב איך אויך געבן · דש איר
טוט ווי איך אויך גיטון הב · ווארליך ווארליך זג איך אויך · דער קנעכֿט איז ניט גרעסיר ·
דען זיין הער · נוך דער אפוסטל גרוסר · דען דער אין גיזנט הוט · זו איר זולכֿז וויסט
זעליג זייט איר זא אירם טוט · ניט זג איך בֿון אויך אלן · איך וויס וועלכֿי איך ערוועלט הב ·
זונדירן דש די שריפֿט ערבֿוליט ווערד · דער מיין ברוט איסט · דער טריטט מיך מיט בֿוסן ·
איצט זג איכֿס אויך · אי דען עש גישיכֿט · אויף דש ווען עש גשעהן איז · דש איר גלויבט דש
איכֿס בין · ווארליך ווארליך איך זג אויך · ווער אויף נימט זא איך אימנט זענדן ווערד · דער
נימט מיך אויף · ווער אבר מיך אויף נימט · דער נימט דען אויף · דער מיך גיזנט הוט ·
דא זולכֿס ישוע גיזגט הט · ערשוטירט ער זיך אים גייסט · אונ׳ בצייגט אונ׳ שפרך ·
ווארליך ווארליך זג איך אויך · איינר אונטר אויך ווירט מיך ור רוטן · דא זכֿן זיך די יונגיר
אונטר אנדר אן · אונ׳ ורד אין בנג · בֿון וועלכֿים ער רידיט · עש ור אבר איינר אונטר זיינן

יונגירן · דער צו טיש זאס אויך דעם שוס ישוע · וועלכן ישוע ליב הט · דעם וויגקיט שמעון
פעטרוס · דש ער פורשן זולט ווער עש ווער · בין דעם ער זגיט · דען דער זעלביגי לאג אויך
דער ברוסט ישוע אונ שפרך צו אים · הער ווער איז · ישוע אנטוורט דער אים · דעם איך
דען ביסן איין טונק אונ גיב · אונ ער טונקט דען ביסן איין · אונ גב אין יודא שמעון ישכריו
אונ נוך דעם ביסן · פור דער טויבל אין אין · דא שפרך ישוע צו אים · ווש דו
טוסט · דש טו אויפס שירסט · דש זעלביגי אבר וואוסט ניאנט אויבר דעם טיש · וואו צו ערס
אים זגיט · עטליך מיינטן די וויל יודס דען בויטל הט · ישוע שפרעך צו אים קויף וואש אונס
נוט איז אויפס ועסט · אודר דש ער דען ארמן עטווס געב · דא ער דען ביסן גינומן הט · גינג
ער זא בלד היגויס אונ עש וור נכט · דא ער אבר היגויס גנגן וור · שפריכט ישוע · נון איז דעם
מענשן זון ור קלערט · אונ גוט איז ור קלערט אין אים · איז גוט ור קלערט אין אים · זא וירט
אין גוט אויך ור קלערן אין אים זעלבס · אונ וירט אין בלד ור קלערן · ליבן קינדלן
איך בין נוך איין קליני וויל בייא אויך · איר ווערט מיך זוכן · אונ ווי איך צו דען יודן זגיט ·
וואו איך הין גי דא קונט איר ניט הין קומן · אונ זג אויך נון איין ניי גיבוט געב איך אויך · דש
איר אויך אונטר אנגדר ליבט · ווי איך אויך גליבט הב · דא בייא וירט אידרמן ערקענן דש
איר מיין יונגר זייט · זא איר ליב אונטר אנגדר הבט · שפריכט שמעון פעטרוס צו אים · הער
וואו גיסטו הין · ישוע אנטוורט אים · דא איך הין גי · קנסטו מיר דיס מול ניט נוכגין · אבר
דו ווירסט מיר הרנוך נוכ וולגן · פעטרוס שפריכט צו אים · הער ווארום קן איך דיר דיס
מול ניט נוכגין · איך וויל מיין לעבן בייא דיר לוסן · ישוע אנטוורט אים · זולסטו דיין לעבן בייא
מיר לוסן · ווארליך ווארליך איך זג דיר · דער האן וירט ניט קריען · ביס דו מיך דריי מול
הביסט ור לויקנט ·

דש ויר צעהנד קפיטל

אונ ער שפרך צו זיינן יונגירן · אויער הערץ ערשרעק ניט · גליבט איר אן גוט ·
זא גליבט אויך אן מיך · אין מיינס ווטרס הויז זיין ויל וואונונגן · וואו אבר
דש ניט ווער · זא וואלט איך זגן דש איך הין גי אויך די שטט צו בירייטן ·
אונ אוב איך הין גי אויך די שטט צו בירייטן · וויל איך דיך ווידר קומן · אונ אויך צו מיר
נעמן · אויף דש איר זייט וואו איך בין · אונ וואו איך הין גי · דש וויסט איר · אונ דען וועג
וויסט איר אויך · שפריכט צו אים תומה · הער מיר וויסן ניט וואו דו הין גיסט ·
אונ ווי קונען מיר דען וועג וויסן · ישוע שפריכט צו אים · איך בין דער וועג אונ די ווארהייט
אונ דש לעבן · ניאנט קומט צום ווטר · דען דורך מיך · ווען איר מיך קענט · זא קענט איר
אויך מיינן ווטר · אונ בין נך אן קענט איר אין · אונ הבט אין גיזעהן · שפריכט צו
אים פיליפוס · הער ציין אונס דען ווטר זא גינוגט אונס · ישוע שפריכט צו אים · זא לנג בין איך
בייא אויך · אונ דו הוסט מיך ניט ערקנט · פיליפע ווער מיך גיזעהן הוט · דער הוט דען ווטר
גיזעהן · אונ ווי שפריכסטו דען · ציין אונס דען ווטר · גליבסטו ניט דש איך אים ווטר · אונ
דער ווטר אין מיר איז · די ווארט די איך צו אויך ריד · די ריד איך ניט בון מיר זעלבס · דער
ווטר אבר דער אין מיר וואנט · דער זעלב טוט די ווערק · גליבט מיר דש איך אים ווטר אונ
דער ווטר אין מיר איז · וואו ניט · זא גליבט מיר דוך אוים דער ווערק ווילן · ווארליך
ווארליך איך זג אויך · ווער אן מיך גליבט · דער וירט די ווערק אויך טון די איך טו · אונ
וירט גרעסירי דען דיזי טון · דען איך גי צום ווטר · אונ זא איר עטווס ווערט דען ווטר אין
מיינם נמן ביטן · דש וויל איך טון · אויף דש דער ווטר גיפרייזט ווערד אין דעם זון · זא איר
עטווס ביטט אין מיינם נמן דש וויל איך טון · ליבט איר מיך · זא הלטט מיין גיבוט ·
אונ איך וויל דען ווטר ביטן אונ ער זול אויך איין אנדרן טרוסטר געבן · דז ער בייא אויך בליב

אויביגליך דען גייסט דער ווארהייט · וועלכן די וועלט ניט קן עמפפנגן · דען זי זיכט אין ניט
אונ קענט אין ניט · איר אבר קענט אין · דן ער בלייבט בייא אויך אונ ווערט אין אויך זיין · איך
וויל אויך ניט וויזן לוסן · איך קום צו אויך · עש איז נוך אום איין קליינס זו ווערט מיך די
וועלט ניט מער זעהן · איר אבר זולט מיך זעהן · דען איך לעב אונ איר זולט אויך לעבן · אן
דעם זעלביגן טג ווירט איר ערקענן דז איך אים ווטר בין · אונ איר אין מיר אונ איך אין אויך
ווער מיין גיבוט הוט אונ הלט די דער איסטס דער מיך ליבט · ווער מיך אבר ליבט דער
וירט בון מיינם ווטר גליבט ווערדן אונ איך ווער אין ליבן אונ מיך אים אופן בארן · שפריכט
צו אים יהודה · ניט דער ישכריו · הער ווש איז דן דש דו אונס ווילט דיך אופן בארן אונ ניט
דער וועלט · ישוע אנטוורט אונ שפרך צו אים · ווער מיך ליבט דער ווערט מייני ווארט הלטן
אונ מיין ווטר ווערט אין ליבן · אונ מיר ווערן צו אים קומן אונ וואונונג בייא אים מכן · ווער
אבר מיך ניט ליבט דער הולט מייני ווארט ניט · אונ דש ווארט דז איר הערט איז ניט מיין ·
זונדר דעם ווטרס דער מיך גיזנט הוט · זולכס הב איך צו אויך גירעט די וויל איך בייא אויך
גיוועזן בין · אבר דער טרוסטר דער הייליג גייסט וועלכן מיין ווטר זענדן ווערט אין מיינ' נמן
דער זעלביג ווירדט אויך אלס לערנן · אונ אויך ערמנירן אלס דעס דז איך אויך גיזגט הב ·
דען פריד לוס איך אויך · מיינן פריד געב איך אויך · ניט געב איך אויך ווי די וועלט גיבט ·
אויער הערץ ערשרעק ניט אונ פורכט זיך ניט · איר הבט גיהערט דז איך אויך גיזגט הב ·
איך גי הין אונ קום ווידר צו אויך · הטט איר מיך ליב זא ווערט איר אויך פריין דז איך גיזגט
הב איך גי צום ווטר · דען דער ווטר איז גריסר דען איך · אונ נון הב איך אויכס גיזגט אי דען
עש גישיכט · אויף דש ווען עש נון גישעהן ווערט דז איר גליבט · איך ווערד בורט מער ניט
ויל מיט אויך רידן · דען עש קומט דער בוירשט דיזר וועלט אונ הוט ניכטס אן מיר · אבר
אויף דז די וועלט ערקענן דז איך דען ווטר ליב · אונ דז איך אלזו טו ווי מיר דער ווטר גיבוטן
הוט · שטיט אויף אונ לוסט אונס בון היגן גין ·

דש בונפצעהנד קפיטל

איך בין איין רעכטר ווין שטוק אונ מיין ווטר איין וויין גערטנר איין איקליכר רייבן
אן מיר דער ניט ורוכט ברענגט ווערט ער אב שניידן · אונ איין איקליכר דער
דא ורוכט ברענגט ווערט ער רייניגן דז ער מער ורוכט ברענג · איר זייט איצט ריין אוים
דעם ווארטס ווילן דז איך צו אויך גירעט הב · בלייבט אין מיר אונ איך אין אויך · גלייך ווי
דער רעב קן קיין ורוכט ברענגן בון אים זעלבר · ער בלייב דען אם ווין שטוק · אלזו אויך
איר ניט איר בלייבט דען אין מיר · איך בין דער ווין שטוק איר זייט די רעבן · ווער אין
מיר בלייבט אונ איך אין אים דער ברענגט ויל ורוכט · דען אן מיך קענט איר ניכטס טון ·
ווער ניט אין מיר בלייבט דער ווערט ווער אויס גיווארפן ווי איין רעב אונ ור דורט · אונ מן זמלט
די אונ וירפט זי אינס ווייער אונ ור ברענט זי · זו איר אין מיר בלייבט · אונ מייני ווארט אין
אויך בלייבן ווערט איר ביטן ווש איר וועלט אונ עש ווערט אויך ווידר ורן · דארינן וירט מיין
ווטר גיפרייזט דז איר ויל ורוכט ברענגט אונ ווערט מייני יונגירן · גלייך ווי מיך מיין
ווטר גליבט הוט · אלזו הב איך אויך גליבט בלייבט אין מיינר ליב · זו איר מיין גיבוט
הלטט זו בלייבט איר אין מיינר ליב · גלייך ווי איך מיינס ווטרס גיבוט גיהלטן הב · אונ בלייב
אין זיינר ליב · זולכס הב איך צו אויך גירעט אויף דז מיין ורייד אין אויך בלייב · אונ אויער
ורייד וואל קומן ווערד · דש איז מיין גיבוט דז איר אויך אונטר אנגדר ליבעט גלייך ווי איך
אויך גליבט הב · ניאנט הוט גריסר ליב דען די · דז ער זיין לעבן לוסט בור זייני ורייגד · איר
זייט מייני ורייגד · זו איר טוט ווש איך אויך גיביט · איך זג הין פורט ניט דז איר קנעכט זייט
דען איין קנעכט ווייס ניט ווש זיין הער טוט · אויך אבר הב איך גיזגט דז איר ורייגד זייט ·
דען אלס ווש איך הב בון מיינם ווטר גיהערט הב איך אויך קונט גיטון · איר הבט מיך ניט

ערוועלט · זונדר איך הב אויך ערוועלט אונ געזעצט · דש איר היין געט אונ ורוכט ברענגט אונ
אויער ורוכט בלייב · אויף דש זו איר דען ואטר ביטט אין מיינם נאמן דז ערס אויך געב ·/
דש געביט איך אויך דז איר אייך אונטר אנגדר ליבט · זו אויך די וועלט הסיט · זו וויסט דש
זי מיך בור אויך געהסט הוט · ווערט איר בון דער וועלט זו הטט די וועלט דש איר ליב · די וויל
מטיעוס י לוקס ו איר אבר ניט בון דער וועלט זייט · זונדר איך הב אויך בון דער וועלט ערוועלט דארום הסיט
אויך די וועלט · געדענקט אן מיין ווארט דז איך אויך געזגט הב · דער קנעכט איז ניט גרוסר
דען זיין הער · הבן זי מיך ור וולגיט זי ווערן אויך איך ור וולגן · הבן זי מיין ווארט געהלטן
זו ווערדן זי אוייערס אויך הלטן ·/ אבר דש אלים ווערדן זי אויך טון אום מיינס נאמנס
ווילן · דען זי קענן דען ניט דער מיך געזנט הוט · ווען איך ניט קומן ווער אונ העטס אין געזגט
זו העטן זי קיין זינד · נון אבר קונן זי ניכטס בויר ווענדן איר זינד צו ענטשולדיגן · ווער מיך
הסיט דער הסט אויך מיינן ואטר · העט איך ניט די ווערק טון אונטר אין די קיין אנדרר טון
הוט זו העטן זי קיין זינד · נון אבר הבן זי עס געזעהן אונ דוך בייד מיך אונ מיינן ואטר געהסט
תילים לה דוך דז ערבוילט ווערד דער שפריך אין אירם געזעץ געשריבן · זי הבן מיך אן אורזך געהסט
· ווען אבר דער טרוסטר קומן ווערט וועלכן איך אויך זענדן ווער בום ואטר דער גייסט דער
ווארהייט דער בום ואטר אויס גיט דער ווערט צייגן בון מיר · אונ איר ווערט אויך צייגן · דען
איר זייט בון אן נג ביי מיר געוועזן ·/

דש זעכצעהנד קפיטל

מטעוס כ מטיעוס כד מרקוס יג לוקס כא **זולכס** הב איך צו אויך גירעט דז איר אויך ניט ערגירט · זי ווערדן אויך
אין דען בן טון · עס קומט אבר די צייט דז ווער אויך טוטט ווירט
מיינן ער טו געט איין דינסט דראן · אונ זולכס ווערן זי אויך דרום
טון דש זי ווידר מיינן ואטר נוך מיך ערקענט הבן · אבר זולכים הב איך צו אויך גירעט · אויף
דז ווען די צייט קומן ווערט דז איר דראן געדענקט דז איך אויכס געזגט הב · זולכס אבר הב
איך אויך בון אן נג ניט געזגט · דען איך ווער ביי אויך ·/ נון אבר גי איך היין צו דעם
דער מיך געזנט הוט · אונ נימנט אונטר אויך ורעגט מיך ווא געסטו היין · זונדר די וויל איך
זולכים צו אויך גירעט הב · איז אויער הערץ טרויאריגס וול ווארדן · אבר איך זג אויך די
ווארהייט · עס איז אויך בעסר דז איך הין גי · דען זו איך ניט היין גי זו קומט דער טרוסטר
ניט צו אויך · זו איך אבר גי · וויל איך אין צו אויך זענדן · אונ ווען דער זעלביג קומט · דער
ווירט די וועלט שטרופן אום די זינד אונ אום די גירעכטיקייט אונ אום דז גריכט · אום די
זינד · דש זי ניט גלויבן אן מיך · אום די גירעכטיקייט אבר דז איך צום ואטר גי · אונ איר מיך
בורט ניט זעכט · אום דש גריכט דז דער בוירשט דיזר וועלט גיריכטט איז ·/ איך
הב אויך נוך ויל צו זגין · אבר איר קונטם איצט ניט טרגין · ווען אבר יענר דער גייסט דער
ווארהייט קומן ווערט · דער ווערט אויך אין אלר ווארהייט לייטן · דען ער ווערט ניט בון אים
זעלבר רידן · זונדר ווש ער הערן ווערט דש ווערט ער רידן · אונ ווש צו קונפטיג איז ווערט
ער אויך ור קונדיגן · דער זעלב ווערט מיך פרייזן · דען בון דעם מיינן ווערט ערס נעמן ·
אונ אויך ור קונדיגן · אלים ווש דער ואטר הוט דש איז מיין · דארום הב איך געזגט ער ווירטס
בון דעם מיינן נעמן אונ אויך ור קונדיגן ·/ אויבר איין קליינס · זו ווערט
איר מיך ניט זעהן · אונ אבר אויבר איין קליינס ווערט איר מיך זעהן · דען איך גי צום ואטר
· דא שפרכן עטליך אונטר זיינן יונגירן אונטר אננדר · ווש איז דיס דז ער זגט צו אונס אויבר

איין קליינס זו ווערט איר מיך ניט זעהן · אונ אבר אויבר איין קליינס ווערט איר מיך זעהן
אונ דז איך צום ואטר גי · דא שפרכן זי ווש איז דיס דז ער זגט אויבר איין קליינס · מיר וויסן
ניט ווש ער רעט · דא מערקט ישוע דש זי אין ורגן וואלטן אונ שפרך צו אין · דא בון ורגט
איר אונטר אננדר · דז איך געזגט הב אויבר איין קליינס זו ווירט איר מיך ניט זעהן · אונ אבר
אויבר איין קליינס זו ווערט איר מיך זעהן · ווארליך ווארליך איך זג אויך איר ווערט ווינן אונ
הוילן אבר די וועלט ווירט זיך רייען · איר אבר ווירט טרויארין זיין · דיך אויער טרויאריקייט
זול צו ורויד ווערדן ·/ איין וויב ווען זי געבירט הוט זי טרויאריקייט · דען איר שטונד איז
קומן · ווען זי אבר דש קינד געבורן הוט · דענקט זי ניט מער אן די אנגסט אום דער ורויד
ווילן · דש דער מענש צור וועלט געבורן איז · אונ איר הבט אויך נון טרויאריקייט · אבר איך
וויל אויך ווידר זעהן אונ אויער הערץ זול זיך רייען · אונ אויער ורויד זול נימנט בון אויך
נעמן · אונ אן דעם זעלביגן טג ווערט איר מיך ניכטס ורגן · ווארליך ווארליך איך זג אויך ·
זו איר דען ואטר עטוואס ביטן ווערט אין מיינם נאמן זו ווערט ערס אויך געבן · ביז הער הבט
איר ניכטס געבעטן אין מיינם נאמן · ביטט זו ווערט איר נעמן דז אויער ורויד וול קומן זייא ·
זולכס הב איך צו אויך דורך שפריך ווארט גירעט · עס קומט אבר די צייט דז איך
ניט מער דורך שפריך ווארט מיט אויך רידן ווערד · זונדר אויך ורייא הרויס ור קונדיגן בון
מיינם ואטר · אן דעם זעלביגן טג ווערט איר ביטן אין מיינם נאמן · אונ איך זג אויך ניט דש
איך דען ואטר בור אויך ביטן וויל · דען ער זעלבס דער ואטר הוט אויך ליב · דארום דז איר מיך
גליבט הבט אונ געגלייבט דש איך בון געט אויס גנגן בין · איך בין בון ואטר אויס גנגן אונ קומן
אין די וועלט · ווידר אום ור לאס איך די וועלט אונ גי צום ואטר ·/ שפרעכן צו אים זייני
יונגירן · זיך · נון רעדיסטו ורייא הרויס אונ זגסט קיין שפריך ווארט · נון וויסן מיר דש דו אלי
דינג וויסט · אונ בידרפסט ניט דש דיך אימנט ורעג · דארום גלייבן מיר דש דו בון געט אויס
גנגן ביסט · ישוע אנטווארט אין · איצט גלייבט איר · זעכט עס קומט די שטונד אונ איז שוין
קומן דז איר צורשטרייעט ווערדט איין איקליכר אין דש זיין אונ מיך אליין לוסט · אונ איך
בין ניט אליין דען דער ואטר איז ביי מיר ·/ זולכס הב איך מיט אויך גירעט דז איר אין
מיר ורייד הבט · אין דער וועלט הבט איר אנגסט · אבר זייט געטרוסט איך הב די וועלט אויבר
וואונדן ·/

דש זיבנצעהנד קפיטל

זולכס רידט ישוע אונ הוב זייני אויגן אויף גען הימל אונ שפרך · ואטר די
שטונד איז הי דש דו דיינן זון ור קלערסט אויף דש דיך דיין זון אויך
ור קלער · גלייך ווי דו אים הוסט מכט געבן אויבר אלים ולייש · אויף
דז ער דש איביג לעבן געב אלן די דו אים געבן הוסט · דש איז אבר דש איביג לעבן דש זי
דיך דש דו אליין ווארר געט ביסט אונ דען דו געזנט הוסט ישוע קריסט ערקענן · איך הב משיח
דיך ור קלערט אויף ערדן · אונ וולענדיט דש ווערק דש דו מיר געבן הוסט דז איך טון
זולט · אונ נון ור קלערי מיך דו ואטר · ביי דיר זעלבס מיט דער קלארהייט די איך בור דיר
העט אי די וועלט ווער · איך הב דיינן נאמן אופנבארט דען מענשן · די דו מיר בון דער וועלט
געבן הוסט · די ווארן דיין אונ דו הוסט זי מיר געבן אונ זי הבן דיין ווארט בהלטן · נון וויסן
זי דאס אלים ווש דו מיר געבן הוסט זיי בון דיר · דען די ווארט די דו מיר געבן הוסט · העב
איך אין געבן אונ זי הבנם

אין גנומן אונ ערקנט ווארהפטיג, דז איך בון דיר אויס גנגן בין׳ אונ הבן גגליבט דש דו מיך
גזנט הוסט׃ איך ביט בור זי אונ ביט ניט בור די וועלט׳ זונדר בור די דו מיר געבן
הוסט דען זי זיין דיין׳ אונ אלס ווש מיין איז דש איסט דיין׳ אונ ווש דיין איסט דש איז מיין
אונ איך בין גאן אין זי קלערט׳ אונ איך בין ניט מער אין דער וועלט אונ זי זיין אין דער
וועלט אונ איך קום צו דיר׳ הייליגר ואטר ערהאלט זי אין דיינם נאמן די דו מיר געבן הוסט דש זי
איינס זיין גלייך ווי מיר׳ די וויל איך ביי אין ווער אין דער וועלט ערהילט איך זי אין דיינ׳ נאמן
די דו מיר געבן הוסט די הב איך בווארט אונ איז קיינר בון אין ור לורן׳ דען נור דש ור לורני
קינד דש די שריפט ערבולט ווערד׃ נון אבר קום איך צו דיר אונ רעד דאלכיס אין דער
וועלט׳ אויף דז זי אין אין הבן מייני ורייד בולקומן׳ איך הב אין געבן דיין ווארט אונ די וועלט
הסיט זי׳ דען זי זיין ניט בון דער וועלט׃ איך ביט ניט דש דו זי בון דער וועלט נעמיסט׃
זונדר דש דו זי בוורסט בון דעם איבל׳ די זיין ניט בון דער וועלט׳ גלייך ווי אויך איך ניט בון
דער וועלט בין׳ הייליג זי אין דיינר ווארהייט׳ דיין ווארט איז די ווארהייט גלייך ווי דו מיך
גזנט הוסט אין די וועלט זו הב איך זי אויך אין די וועלט גזנט׳ איך הייליג מיך זעלבס בור זי
אויף דז אויך זי געהייליגט זיין אין דער ווארהייט׃ איך ביט אבר ניט בור זי
אליין זונדר אויך בור די זו דורך איר ווארט אן מיך גליבן ווערדן׳ אויף דש זי אלי איינס זיין
גלייך ווי דו ואטר אין מיר אונ איך אין דיר׳ דש אויך די אין אונס איינס זיין אויף דז די וועלט
גליב דז דו הביסט מיך גזנט אונ איך הב אין געבן די קלארהייט די דו מיר געבן הוסט׳ דש זי
איינס זיין גלייך ווי מיר איינס זיין׳ איך אין אין אונ דו אין מיר׳ אויף דש זי בולקומן זיין אין
איינס׳ אונ די וועלט ערקעני דש דו מיך גזנט הוסט אונ הבסט זי גליבט׳ גלייך ווי דו מיך
גליבט הוסט׃ ואטר׳ איך וויל דש׳ וואו איך בין אויך די זיין די דו מיר געבן הוסט
דש זי די קלארהייט זעהן די דו מיר געבן הוסט׳ דען דו הוסט מיך גליבט אי׳ דען די וועלט
גגרונדט ווער׳ גרעכטר ואטר די וועלט הוט דיך ניט ערקנט׳ איך אבר הב דיך ערקנט׳ אונ׳
דיזי הבן ערקנט דש דו מיך גזנט הוסט׳ אונ איך הב אין דיינם נאמן קונט גטון׳ אונ וויל אין
קונט טון אויף דש די ליב דא מיט דו מיך גליבט הוסט זיי אין אין אונ איך אין אין׃

דש אכצעהנד קפיטל

דא ישוע דאלכיס גרעט העט׳ גינג ער היגוים מיט זיינן יונגרין איבר דען בך
קדרון דא וור איין גרטן דריין גינג ישוע אונ זייני יונגר׳ יודא אבר דער
אין ור ריט וואוסט דען אורט אויך׳ דען ישוע ור זאמלט זיך אופט דא זעלבס
מיט זיינן יונגרין׳ דא נון יודאס צו זיך העט גנומן די רוט אונ דער הוהן פריסטר אונ מתעוס כו מרקוס יד לוקס כב
ברודייער דינר׳ קומט ער דא הין מיט וקלן׳ לאמפן׳ אונ מיט וואפן׳ אז נון ישוע וואוסט אלס
ווש אים בגעגנן זולט׳ גינג ער היגוים אונ שפרך צו אין׳ ווען זוכט איר׳ זי אנטווארטן אים׃
ישוע בון נצרי׳ ישוע שפריכט איך בינס׃ יודא אבר דער אין ור ריט שטונד אויך
ביי אין׳ אז נון ישוע צו אין שפרך איך בינס וויכן זי צו רויק אונ ויילן צו בודן׳ דא ורעגט ער
זי אבר מאל׳ ווען זוכט איר׳ זי אבר שפרכן ישוע בון נצרי׳ ישוע אנטוורט איך הב אויך
גזגט דז איכס זיי׳ זוכט איר דען מיך זו לוסט דיזי גין׳ אויף דז דש ווארט ערבולט ווארד
וועלכס ער זגט׳ איך הב דער קיינן ור לורן די דו מיר געבן הוסט׃ דא הט שמעון יוהנים יח
פטרוס איין שווערט אונ צוגס אויס אונ שלוג נוך דעם הוהן פריסטרס קנעכט׳ אונ היב אים

זיין רעכט אור אב׳ אונ דער קנעכט היס מלכות׳ דא שפרך ישוע צו פעטרו׳ שטעק דיין
שווערט אין די שיידן׳ זול איך דען קעלך ניט טרינקן דען מיר מיין ואטר געבן הוט׳ די ראט
אבר אונ דער אובר הויבט מן אונ די דינר דער יודן׳ נאמן ישוע אן אונ בונדן אין׳ אונ
בוירטן אין אויפס ערשט צו חנן׳ דער וור קאיפש שוועהר וועלכיר דעם יארס הוהר פריסטר כהן גדול
וור׳ עש וור אבר קאיפש דער דען יודן ריט עש ווער גוט דז איין מענש ווארד אום ברעכט
בור דש וולק׃ שמעון פעטרוס אבר וואלגט ישוע נוך אונ איין אנדר יונגר׳ יוהנים יח מרקוס יד לוקס כב
דער זעלביג יונגר וור דעם הוהן פריסטר ביקנט׳ אונ גינג מיט ישוע היניין אין דעם הוהן
פריסטרס פאלסט׳ פעטרוס אבר שטונד דרויסן בור דער טיר׳ דא גינג דער אנדר יונגר
דער דעם הוהן פריסטר ביקנט וור׳ היגויס׳ אונ רידט מיט דער טיר היטירן אונ בוירט
פעטרוס היניין׳ דא שפרך די טור היטירין צו פעטרוס׳ ביסטו ניט אויך דיזס מענשן יונגר
איינר׳ ער שפרך איך בינס ניט׳ עש שטונדן אבר די קנעכט אונ דינר׳ אונ הטן איין קול
ווייער גמאכט דען עש וור קלט אונ ווערמיטן זיך׳ פעטרוס אבר שטונד ביי אין אונ ווערמיט
זיך׃ אבר דער הוהי פריסטר ורעגט ישוע אום זייני יונגר אונ אום זייני
לער׳ ישוע אנטוורט איך הב ורייא אופנטליך גרעט בור דער וועלט׳ איך הב אלי צייט גלערט
אין דער שול אונ אין דעם טעמפל דא אלי יודן צו זמן קמן אונ הב ניכטס אים ווינקל גרעט
ווש ורעגסטו מיך דארום׳ ורעג די דרום די געהערט הבן ווש איך צו אין גרעט הב׳ זיך׳
די זעלביגן ווייסן ווש איך גזגט הב׳ אז ער אבר דאלכיס רידיט׳ שלוג דער דינר איינר ישוע
אינס אן גזיכט אונ שפרך׳ זולטו דעם הוהן פריסטר זו אנטוורטן׳ ישוע אנטוורטט הב איך
איבל גרעט זו בווייז עש׳ הב איך אבר רעכט גרעט׳ ווש שלגסטו מיך׳ אונ חנן זנט אין
גבונדן צו דעם הוהן פריסטר קאיפש׃ שמעון פעטרוס אבר שטונד אונ ווערמיט זיך׳ דא
שפרכן זי צו אים׳ ביסטו ניט זיינר יונגר איינר׳ ער ור לויקנט אונ שפרך איך בינס ניט׳
שפריכט דעם הוהן פריסטרס קנעכט איינר׳ איין גבריינטר דעם׳ דעם פעטרוס דש אור
אב געהויין הט׳ זך איך דיך ניט אים גרטן ביי אים׳ דא ור לויקנט פעטרוס אבר מאל׳ אונ
אז בלד קריעט דער האן׃ דא בוירטן זי ישוע בון קאיפש בור דש ריכט הויס׳ אונ מטעוס כז מרקוס טו לוקס כג
עש וור ורו׳ אונ זי גינגן ניט אין דש ריכט הויס אויף דש זי ניט אין ריין ווארדן׳ זונדר דש
אוסטר לם עסן מוכטן׳ דא גינג פילטוס צו אין הרויס אונ שפרך׳ ווש ברינגט איר בור איין
קלאג ווידר דיזן מענשן׳ זי אנטוורטן אונ שפרכן׳ ווער דיזר ניט איין איבל טעטר׳ מיר
העטן דיר אין ניט איבר אנטוורטט׳ דא שפרך פילטוס צו אין׳ זו נעמט איר אין הין׳ אונ׳
ריכטט אין נוך אייערם גזעץ׳ דא שפרכן די יודן צו אים׳ מיר טארן נימנט טוטן׳ אויף
דז ערבולט ווארד דש ווארט ישוע׳ וועלכס ער זגט דא ער דויטט וועלכס טוטס ער שטערבן
ווארד׃ דא גינג פילטוס ווידר היניין אינס ריכט הויס אונ רופט ישוע אונ שפרך מטעוס כ מרקוס י לוקס יח
צו אים׳ ביסטו דער יודן קיניג׳ ישוע אנטוורטט׳ רעדסטו דש בון דיר זעלבס׳ אודר הבנס
דיר אנדרי בון מיר גזגט׳ פילטוס אנטוורט׳ בין איך איין יוד׳ דיין וולק אונ די הוהן
פריסטר הבן דיך מיר איבר אנטוורט׳ ווש הוסטו גטון׳ ישוע אנטוורטט׳ מיין רייך איז ניט
בון דיזר וועלט׳ ווער מיין רייך בון דיזר וועלט׳ מייני דינר ווארדן דרוב קעמפפן דש איך
דען יודן ניט איבר אנטוורטט ווארד׳ אבר נון איז מיין רייך ניט בון דנן׃ דא שפרך
פילטוס צו אים׳ זו ביסטו דענוך איין קיניג׳ ישוע אנטוורטט דו זגסט׳ איך בין אי איין

קוינג׳ איך בין דרצו גיבורן ﭏ אויך די וועלט קומן דז איך די ווארהייט צויגן זול׳ ווער אויס
דער ווארהייט איז דער הערט מייני שטים׳ שפריכט פילאטוס צו אים וואש איז ווארהייט ׃
ﭏ דא ער דש גיזגט׳ גינג ער ווידר היאוים צו דען יודן ﭏ שפריכט צו אין׳ איך ויני
קיין שולד אן אים׳ איר הבט אבר איין גיוואנהייט׳ דז איך אייך אויף אוסטרן לוז גיב
וועלט איר נו דז איך אייך דער יודן קוינג לוז גיב׳ דא שריאן זי ווידר אל זמט ﭏ שפרכן׳
ניט דיזן׳ זונדר בר רבה׳ בר רבה אבר ווז איין מורדר ׃

דש נויינצעהנד קפיטל

מטיאוס כז
מרקוס טו

דא נם פילאטוס ישוע ﭏ גייסילט אין׳ ﭏ די קריגס קנעכט וולכטן איין קרון
בון דורנן ﭏ זעצטן די אויף זיין הויבט׳ ﭏ לייגטן אים איין פורפר קלייד
אן ﭏ שפרכן׳ זייא גיגריסט ליבר קוינג דער יודן׳ ﭏ שלוגן אין איינס אן
גיזיכט׳ דא גינג פילאטוס ווידר הרויס ﭏ שפרך צו אין׳ זעכט איך בויר אין הרויס צו אויך
דז איר ערקענט דז איך קיין שולד אן אים ויני׳ אזו גינג ישוע הרויס ﭏ טרוג איין דורנרן
קרון ﭏ פורפר קלייד׳ ﭏ ער שפריכט צו אין׳ זעכט וועלך איין מענש׳ דא אין די הוהן
פריסטר ﭏ די דינר זכן׳ שריאן זי ﭏ שפרכן קרויציג קרויציג׳ פילטוס שפריכט צו אין׳
נעמט איר אין הין ﭏ קרויציגט׳ דען איך וינד קיין שולד אן אים׳ די יודן אנטוורטן אים׳
מיר הבן איין גיזעץ׳ ﭏ נוך דעם גיזעץ זול ער שטערבן׳ דען ער הוט זיך זעלבס צו גוטיס
זון גימכט ׃ דא פילאטוס דש ווארט הוריט ורכט ער זיך נוך מער ﭏ גינג ווידר
היניין אין דש ריכט הויז׳ ﭏ שפריכט צו ישוע׳ בון וואן ביסטו׳ אבר ישוע גב אים קיין
אנטוורט׳ דא שפרך פילאטוס צו אים׳ רעדסטו מיט מיר ניט׳ וויסטו ניט דז איך מכט הב
דיך צו קרויציגן׳ ﭏ מכט הב דיך לוז צו געבן׳ ישוע אנטוורטט׳ דו העטסט קיין מכט איבר
מיך ווען די דיר ניט ווער בון אובן הרב געבן׳ דרום דער מיך דיר איבר אנטוורט הוט
דער הוטס גרוסר זונד׳ בון דעם אן טרכטט פילאטוס ווי ער אין לוז לים׳ די יודן אבר שריאן
ﭏ שפרכן׳ לוסטו דיזן לוז׳ זו ביסטו דעם קיזרס ורוינט ניט׳ דען ווער זיך צום קוינג מכט
דער איז ווידר דען קייזר ׃ דא פילאטוס דש ווארט הוריט׳ בורט ער ישוע היאוים
ﭏ זצט זיך אויף דען ריכט שטול׳ אן דער שטט די דא הייסט פפלסטר׳ אויף עברי אבר
גבעתה׳ עש ווז אבר דער רוסטג דער אוסטרן אוים די זעכסטן שטונד ﭏ שפריכט צו דען
יודן׳ זעכט אויער קוינג׳ די שריאן אבר׳ וועק וועק מיט דעם׳ קרויציג אין׳ שפריכט
פילאטוס צו אין׳ זול איך אויערן קוינג קרויציגן׳ די הוהן פריסטר אנטוורטן׳ מיר הבן קיינן
קוינג׳ דען דען קייזר׳ דא איבר אנטוורטט ער אין דז ער גיקרויציגט ווערד ׃
די נמן אבר ישוע אן ﭏ בורטן אין הין׳ ﭏ ער טרוג זיין קרויץ׳ ﭏ גינג היאוים צו
דער שטט די דא הייסט שעדל שטט׳ וועלכי הייסט אויף עבירייש גלגלתא אודו קרויציגטן זי
אין׳ ﭏ מיט אים צווי אנדרי אויף בידי זייטן׳ ישוע אבר מיטן אין׳ פילאטוס אבר שריב
איין איבר שריפט ﭏ זעצט די אויף דש קרויץ׳ ﭏ ווז גישריבן׳ ישוע בון נצרי דער יודן
קוינג׳ דידי איבר שריפט לזן ויל יודן׳ דען די שטט ווז נאהט ביי דער ורט׳ דא ישוע
גיקרויציגט ווז׳ ﭏ עש ווז גישריבן אויף עברי׳ קריכישי ﭏ לטיינישי שפרוך׳ דא שפרכן
די הוהן פריסטר דער יודן צו פילאטו׳ שרייב ניט דער יודן קוינג׳ זונדר דש ער גיזגט הב
איך בין דער יודן קוינג׳ פילאטוס אנטוורטט׳ ווש איך גישריבן הב דש הב איך גישריבן

מטאוס כז
מרקוס טו
לוקס כג

יהשוע
הנוצרי
מלך
היהודים

די קריגס קנעכט דא זי ישוע קרויציגט הטן׳ נמן זי זייני קליידר ﭏ מכטן פיר טייל ׃
איינס איקליכן קריגס קנעכט איין טייל דרצו אויך דען רוק׳ דער רוק אבר ווז אן גינייט בון
אובן אן גיווירקט דוירך ﭏ דוירך׳ דא שפרכן זי אונטר אנגדר׳ לוסט אונס דען ניט צו טיילן
זונדירן דריבר לוזן ווס ער זיין זול׳ אויף דש ערבוליט ווערד די שריפט די דא זגט׳ זי
הבן מייני קליידר אונטר זיך טיילט ﭏ הבן איבר מיין רוק לוז גיווארפן׳ דזעלבס טטן די
קריגס קנעכט ׃ עש שטונד אבר ביי דעם קרויץ ישוע׳ זייני מוטר ﭏ זייני מוטר
שוועסטר מרים קלופס וייב ﭏ מרים מגדלית׳ דא נון ישוע זייני מוטר זך ﭏ דען יונגר
דא ביי שטין דען ער ליב הט שפריכט ער צו זיינר מוטר׳ וייב זיך דש איז דיין זון׳ דרנוך
שפריכט ער צו דעם יונגר׳ זיך דש איז דייני מוטר׳ ﭏ בון שטונד אן נם זי דער יונגר צו
זיך ׃ ד דרנוך אלס ישוע וואוסט דש שון אלים וואז ברוכט ווז׳ דש די שריפט ערבוליט
ווערד׳ שפריכט ער מיך דוירשטט׳ דא שטונד איין גיבעס וול עסיגס׳ די אבר בולטן איין
שווס מיט עסיג׳ ﭏ לייגטן אין אוים איינן איזובן׳ ﭏ הילטן עש אים דער מויל׳ דא
נון ישוע דען עסיג גינומן הט׳ שפרך ער עש איז וואל ברכט׳ ﭏ נייגט דש הויבט ﭏ ור
שייד ׃ די יודן אבר די וייל עש דער רוסט טג ווז׳ דש ניט די לייכנם אויף דעם קרויץ
בליבן אם שבת׳ דען דעם זעלבן שבת טג ווז גרוס׳ באטן זי פילאטוס דש איר ביין ברוכן
ﭏ אב גינומן ווערדן׳ דא קמן די קריגס קנעכט׳ ﭏ ברכן דעם ערשטן די ביין ﭏ דעם
אנדירן דער מיט אים גיקרויציגט ווז׳ אלס די אבר צו ישוע קאמן׳ דא זי זאכן דש ער שון
גישטורבן ווז׳ ברוכן זי אים די ביין ניט זונדירן דער קריגס קנעכט איינר אויפנט זייני זייט
מיט איינם שפער׳ ﭏ אלס באלד גינג בלוט ﭏ וואסיר הרוים ׃ ﭏ דער דוס גיזעהן
הט דער הטס ביצויגט׳ ﭏ זיין צויגנים איז ווער׳ ﭏ דער זעלב וויים דש ער וואר זגט׳ אויף
דש אויך איר גלויבט׳ דען זעלכס איז גישעהן׳ דש די שריפט ערבוליט ווערד׳ איר זולט
אים קיין ביין צו ברעכן׳ ﭏ אבר מול שפריכט איין אנדר שריפט׳ זי ווערדן זעהן אין וועלכן
זי גישטוכן הבן ׃ דרנוך באט פילאטון יוסף בון רמתים׳ דער איין יונגר ישוע ווז׳
דוך הייםליך אוים פורכט בור דען יודן׳ דש ער מכט אב נעמן דען לייכנם ישוע׳ ﭏ
פילאטוס ערלויבט עש׳ עש קם אבר אויך ניקודעמוס׳ דער עטוון ביי דער נכט צו ישוע קומן
ווז׳ ﭏ ברוכט מירן ﭏ אלוין אונטר אנגדר ביי הונדירט פפונטן׳ דא נמן זי דען לייכנם
ישוע ﭏ בונדן אין מיט ליינן טויכירן׳ ﭏ מיט דען שפעצירייען׳ ווי די יודן פפלעגן צו
בינרבן׳ עש ווז אבר אן דער שטט דא ער גיקרויציגט ווארד איין גרטן ﭏ אים גרטן איין ניי
גרב׳ אין וועלכס נימנט אי גילגט ווז׳ דא זעלבס הין לייגטן זי ישוע׳ אוים דעם רוסט טגס
ווילן דער יודן׳ די וייל דש גרב נאהנט ווז ׃

דש צוואנציגסט קפיטל

אן דער שבתות איינס׳ קומט מרים מגדלית ורו׳ דא עש נוך ויגסטר ווז צו
דעם גרב׳ ﭏ זיכט דש דער שטיין בום גרב הין וועק ווז׳ דא לויפט זי ﭏ
קומט צו שמעון פעטרון ﭏ צו דעם אנדירן יונגר׳ וועלכן ישוע ליב הט׳ ﭏ
שפריכט צו אין׳ די הבן דען הערן וועק גינומן אוים דעם גרב׳ ﭏ וויר וויסן ניט וואו זי אין
הין גילגט הבן׳ דא גינג פעטרוס ﭏ דער אנדר יונגר היאוים׳ ﭏ קמן צו דעם גרב׳ עש
לופן אבר די צווין צו גלייך׳ ﭏ דער אנדר יונגר ליף צו ורי שנעליר דען פעטרוס׳ ﭏ קם

תהלים כ״ב

שמות יב

זכריה יב

מטיאוס כח
מרקוס יו
לוקס כד

70

אם ערשטן צום גרב · גוקט היניין אונ׳ זיכט די לייאן גילינט · ער גינג אבר ניט היניין · דא
קומט שמעון פעטרוס אים נוך אונ׳ גינג היניין אין דש גרב אונ׳ זיכט די לייאן גילינט אונ׳ דז
טוויך דז ישוע אומס הויבט גיבונדן ווש · ניט ביי די לייאן גילינט זונדר ביזייטש אין
גיוויקלט אן איין זונדרן אורט · דא גינג אויך דער אנדר יונגר היניין דער אם ערשטן צום
גרב קם אונ׳ זך אונ׳ גלויבט · דען זי וואוסטן די שריפט נוך ניט דז ער בון דען טוטן אויף
ארשטין מוסט · דא גינגן די יונגר ווידר צו האן · מרים אבר שטונד בור דעם גרב אונ׳
וויינט דרויסן · אז זי נון וויינט קוקט זי אין דש גרב אונ׳ זיכט צווי ענגל אין ווייסן קליידרן
זיצן · איינן צום הויבטן אונ׳ דען אנדרן צון בויסן · דא די דען לייכנם ישוע הין גילינט הטן
אונ׳ די זעלבן שפרכן צו איר · וייב ווש וויינסטו · זי שפריכט צו אין · זי הבן מיינן הערן וועג
גינומן אונ׳ איך וויס ניט וואו זי אין הין גילינט הבן · אונ׳ אז זי דש זגט · וואנט זי זיך צו רוויק
אונ׳ זיכט ישוע שטין אונ׳ וויס ניט דז ער ישוע איז · שפריכט ישוע צו איר · וייב וש וויינסט
דו וועם זוכסטו · זי מיינט עס זייא דער גערטנר אונ׳ שפריכט צו אים · הער · הוסטו אין הין
גיטרגן זו זג מיר וואו הוסטו אין הין גילינט זו וויל איך אין הולן · שפריכט ישוע צו איר · מרים
דא וואנט זי זיך אום אונ׳ שפריכט צו אים · רבי דש הייסט מייסטר · שפריכט ישוע צו איר
רוור מיך ניט אן דען איך בין נוך ניט אויף גיבארן צו מיינם ווטר · גי אבר הין צו מיינן ברודרן
אונ׳ זג אין איך בר אויף צו מיינם ווטר אונ׳ צו אייערם ווטר · צו מיינם גוט אונ׳ צו אייערם גוט
· מרים מגדלנית קומט אונ׳ ור קונדיגט דען יונגרן · איך הב דען הערן גיזעהן אונ׳ זולכס
הוט ער צו מיר גיזגט ׃ אם אובנט אבר דעס זעלביגן שבת דא די יונגר ור זמלט
אונ׳ די טויר ור שלוסן ווארן אויס ווארכט בור דען יודן · קאם ישוע אונ׳ טרעט מיטן איין · אונ׳
שפריכט צו אין · הבט וריד · אונ׳ אז ער דש גיזגט · צייגט ער אין די הענד אונ׳ זייני זייטן ·
דא ווארדן די יונגר ורא דא זי דען הערן זכן · דא שפרך ישוע אבר מול צו אין · הבט וריד
גלייך ווי מיך דער ווטר גיזנט הוט · זו זענד איך אויך · אונ׳ דא ער דש זגט · בלים ער זי אן
אונ׳ שפריכט צו אין · נעמט הין דען הייליגן גייסט · וועלכן איר די זינד ערלוסט · דען זיין זי
ערלוסן · אונ׳ וועלכים איר זי ביהלט · דעם זיין זי ביהלטן ׃

רוח הקודש

תאומה אבר דער צוועלבן איינר · דער דא הייסט צווילינג · וור ניט ביי אין
דא ישוע קאם · דא זגטן די אנדרן יונגר צו אים · מיר הבן דען הערן גיזעהן · ער אבר
שפרך צו אין · עש זייא דען דז איך אין זיינן הענדן זעך די מול דער נעגל · אונ׳ לעג מייני וינגר
אין די מול דער נעגל · אונ׳ לעג מייני הנט אין זייני זייטן · וויל איכס ניט גלויבן ׃ אונ׳
איבר אכט טג ווארן אבר מול זייני יונגר דרינן אונ׳ תאומה מיט אין · קומט ישוע דא די טויערן
ור שלוסן ווארן · אונ׳ טרעט איננן מיטל אונ׳ שפריכט הבט וריד · דורנוך שפריכט ער צו תאומה
רייך דייני וינגר הער · אונ׳ זיך מייני הענד · אונ׳ רייך דיין הנט הער אונ׳ לעג זי אין מייני זייטן
אונ׳ זייא ניט אן גלויביג זונדר גלויביג · תאומה אנטוורטט אונ׳ שפרך צו אים · מיין הער אונ׳
מיין גוט · שפריכט ישוע צו אים · דיוויל דו מיך גיזעהן הוסט תאומה הוסטו גיגלויבט · זעליג
זיין די ניט זעהן אונ׳ דוך גלויבן ׃ אויך ויל אנדרי צייכן טעט ישוע בור זיינן יונגרן
די ניט גישריבן זיין אין דיזם בוך · דיזי אבר זיין גישריבן דש איר גלויבט · ישוע זייא קריסט
דער זון גוטס · אונ׳ דז איר דורך דען גלויבן דש לעבן הבט אין זיינם נמן ׃

משיח

דש איין אונ׳ צוואנציקסט קפיטל

דורנוך

אופן ברט זיך ישוע אבר מול אן דעם מיר טיבריס · ער אופנברט
זיך אבר אזו · עש וור ביי אננדר שמעון פעטרוס · אונ׳ תאומה
דער דא הייסט צווילינג · אונ׳ נתנאל בון כנה גלילא אונ׳ די זין זבדי
אונ׳ אנדרי צוויין זייני יונגר · שפריכט שמעון פעטרוס צו אין · איך וויל הין וישן גין · זי
שפרכן צו אים · זו וואלן מיר מיט דיר גין · זי גינגן היניין אונ׳ טרטן אינס שיף אזו בלד ·
אונ׳ אין דער זעלביגן נכט ויינגן זי ניכטס · דא עס אבר איצט מורגן וור · שטונד ישוע אם
אובר · אבר די יונגר וואוסטן ניט דז עס ישוע וור · שפריכט ישוע צו אין · קינדר הבט איר
ניט איין אן בים · זי אנטוורטן אים ניין · ער שפרך אבר צו אין · ווערפט דש נעץ צור רעכטן
דעם שיפש זו ווערט איר וינדן · דא ווארפן זי אונ׳ קונטנס ניט מער ציהן בור דער מענגי
דער ויש · דא שפריכט דער יונגר וועלכן ישוע ליב הט צו פעטרו · עס איז דער הער ׃
דא שמעון פעטרוס הוריט דש דער הער וור · גורט ער זיינן מנטל בון זיך · דען ער
וור נקיט אונ׳ שפרנג אינס מער · די אנדרן יונגר אבר קמן אויף דעם שיף · דען זי ווארן
ניט ווער בום לנד · זונדר ביי צווי הונדרט איילן · אונ׳ ציהן דש נעץ מיט דען ויש ׃ אז זי נון
אויס טרטן אויפס לנד זכן זי קולן גילינט אונ׳ ויש דרויף אונ׳ ברוט · שפריכט ישוע צו אין ·
ברענגט הער בון דען ויש די איר איצט גיפנגן הבט · שמעון פעטרוס שטייג היניין אונ׳ ציך
דש נעץ אויפס לנד וול גרוסר ויש הונדרט אונ׳ דריי אונ׳ בופציג · אונ׳ ווי וואל איר דא ויל ווארן
צוריס דוך דש נעץ ניט · שפריכט ישוע צו אין קומט אונ׳ הולט דש מול · ניימנט אבר אונטר
דען יונגרן דורפט אין ורגן · ווער ביסטו · דען זי וואוסטן דש דער הער וור ׃ דא קומט
ישוע אונ׳ נימט דש ברוט אונ׳ גיבטס אין · דש זעלביגן גלייכן דען ויש · דש איז נון דש דריט
מול דז ישוע אופן בורט איז זיינן יונגרן נך דעם ער בון דען טוטן אויף ערשטנדן איז ׃
דא זי נון דש מול גיהלטן הטן · שפריכט ישוע צו שמעון פעטרו · שמעון יוחנן הוסטו
מיך ליבר דען מיך דיזי הבן · ער שפריכט צו אים יא הער · דו ווייסט דז איך דיך ליב הב ·
שפריכט ער צו אים · ווייד מייני לעמר · שפריכט ער אבר צום אנדרן מול צו אים · שמעון
יוחנן הוסטו מיך ליב · ער שפריכט צו אים יא הער דו ווייסט דז איך דיך ליב הב · שפריכט ער
צו אים · הויט מיינר שוף · שפריכט ער צום דריטן מול צו אים · שמעון יוחנן ליבסטו מיך ·
פעטרוס ווער טרויערן דז ער צום דריטן מול צו אים זגט הוסטו מיך ליב · אונ׳ שפרך צו אים
הער דו ווייסט אל דינג · דו ווייסט דז איך דיך ליב הב · שפריכט ישוע צו אים · ווייד מייני
שוף ׃ ווארליך ווארליך איך זג דיר · דא דו יונג ווארסט גירטסטו דיך זעלבס אונ׳
ווגדלסט וואו דו הין וואלסט · ווען דו אבר אלט ווירסט ווירסטו דייני הענד אויס שטרעקן אונ׳
איין אנדר ווירט דיך גירטן אונ׳ בירן וואו דו ניט הין ווילט · דש זגט ער אבר צו דויטן מיט
וועלכם טוט ער גוט פרייזן ווארד ׃ דא ער אבר דש גיזגט שפריכט ער צו אים · וולג
מיר נוך · פעטרוס אבר ווענט זיך אום אונ׳ זך דען יונגר וולגן וועלכן ישוע ליב הט · דער
אויך אויף זיינר ברוסט אים אובנט עסן גילעגן וור · אונ׳ גיזגט הט · הער ווער איסטס דער
דיך ור רוט · דא פעטרוס דיזן זך · שפריכט ער צו ישוע · הער וש זול אבר דיזר · ישוע
שפריכט צו אים · זו איך וויל דז ער בלייב ביז איך קום ווש גיט עס דיך אן · וולג דו מיר נוך
דא גינג איין רייד אויס אונטר דען ברודרן · דיזר יונגר שטירבט ניט · אונ׳ ישוע שפרך
ניט צו אים ער שטירבט ניט זונדר זו איך וויל דז ער בלייב ביז איך קום וז גיט עס דיך אן ·

דז איז דער יונגר דער בֿון דיזן דינגן צויגט · אונ׳ הוט דיס גשריבן אונ׳ מיר וויסן דש זיין
גצייגנים ווער איז ׃ עש זיין אויך ויל אנדרי דינג די ישוע גטון הוט · וועלכי · זו די
הלטן אייגם נוך דעם אנדרן גשריבן ווערן · אכט איך די וועלט וואר די בוכר ניט בינגרייפן
די צו בשריבן ווערן ׃

ענד דעס עבנגעליאונז סנקט יוחנן

דש אנדר טייל דעס עבנגעלי סנקט לוקאס · בון דער אפוסטל גשיכט ׃

דש ערשט קפיטל

די ערשט רייד הב איך

גמאך גיטון איבר טופילי · בון אלים דעם דז ישוע אן וינג בידי צו טון אונ׳ צו לערן ביז אן דען
שלוחים — טג · דז ער אויף גנומן ווארד · נוך דעם ער דען אפוסטלן · וועלכי ער הוט ערוועלט דורך
דען היליגן גייסט בֿיבֿעלן טעט · וועלכן ער זיך נוך זיינם ליידן לעבנדיג ערצייגט הט דורך
מנכירליי ערווייזונג · אונ׳ ליס זיך זעהן וירציג טג לנג · אונ׳ רידט מיט אין בֿום רייך גוטס ׃
אונ׳ אלס ער זי ור זמעלט הייט · בֿיבֿאל ער אין דש זי ניט בֿון ירושלים וויכן · זונדירן ורטיטן
אויף די ור הייסונג דעם ווטרם · וועלכי איר הבט גהערט ׃ שפרך ער בֿון מיר · דען יוחנן הוט
רוח הקדוש — מיט וואסיר גטויפט · איר אבר זולט מיט דעם היליגן גייסט גטויפט ווערדן · ניט לנג נוך דיזן
טגן ׃ דא די נון צו זמען קומן וורן · ורגטן די אין אונ׳ שפרכן · הער ווירסטו אויף דיזי
צייט ווידר אויף ריכטן דש רייך בֿון ישראל ׃ ער שפרך אבר צו אים · עש גבוירט אויך ניט
צו וויסן די צייט אודר טג וועלכר דער ווטר זיינר מכט בֿור ביהלטן הוט · זונדר איר ווערט די
רוח הקדוש — קרפט דעם היליגן גייסט ענטפֿנגן · וועלכר אויף אויך קומן וירט אונ׳ ווערט מייני צייגן זיין
מרקוס יו לוקס כד — צו ירושלים אונ׳ אין גנץ יהודה אונ׳ זמרי · אונ׳ ביז אן דש ענד דער ערדן ׃ אונ׳ דא ער
זאלכם זגט · וורד ער אויף גהובן צו זעהנס · אונ׳ איין וואלקן נם אין אויף בֿון איירן אויגן ·
אונ׳ אלס זי אים נוך זאכן אין דען הימל וורן · זיך דא טרטן נעבן זי צווין מענר אין ווייסן
קלײדירן · וועלכי אויך זגטן · איר מענר בֿון גליל · וש שטיט איר אונ׳ זעכט אין דען הימל ·
דיזיר ישוע וועלכר בֿון אויך איז אויף גנומן קען הימל · דער וירט קומן · ווי איר אין גזעהן
הבט קען הימל ורן ׃ דא ווגטן די אוים קען ירושלים בֿון דעם בערג · דער דא הייסט
תחום שבת — דער אול בערג וועלכר איז נהט ביי ירושלים · אונ׳ הט איין שבת רייזי · אונ׳ אלס די היניין קמן ·
שטיגן די אויף דען זולר · דא דען זיך ענטהילטן פעטרוס אונ׳ יעקב · יוחנן אונ׳ אנדרעאס ·
פיליפוס אונ׳ תאומה · בר תולמי אונ׳ מתי · יעקב אלפי זון · אונ׳ שמעון זעלוטים · אונ׳ יהודה
יעקב זון דיזי אל הילטן אן איין מוטיג מיט בעטן אונ׳ ולעהן זמט דען וייבירן אונ׳ מרים דער
מוטר ישוע אונ׳ זיינן ברודירן ׃ אונ׳ אין דען טגן · שטונד אויף פעטרוס מיטן אונטר דען

יונגר אונ׳ שפרך · עז ווך אבר די שאר דער נמן צו הויף ביי הונדרט אונ׳ צוונציג · איר מענר
אונ׳ ברודר · עש מוסט די שריפֿט ערבֿילט ווערן · וועלכי צו בֿור גזגט הוט דער היליג גייסט
דורך דען מונד דוד בֿון יודא · דער איין בֿור גענגיר וור דער די ישוע ינגן · דן ער וור מיט
אונס גצילט אונ׳ הט איבר קומן דען אנ׳ ול דיזם אמטס · דיזר הוט צוואר ביזעסן דען אקיר
אוים דש לון דער אין גרעכטיקייט · אונ׳ הוט זיך ערהענקט · אונ׳ איז מיטן אנצוויי גבורשטן
אונ׳ הוט זיין אין גווייד אוים גשויט · אונ׳ עש איז קונט װאָרדן אין די צו ירושלים וואנן · אזו
תרגום יהונתן סדר תקלא — דש דער זעלבין אקר ווערט גננט אויף איר שפרך חקל דמא · דש איז איין בלוט אקר ·
דען עש שטיט גשריבן איים פסוהן בוך · איר ביהויזונג מוז וואוסט ווערדן אונ׳ זיי ניאנט
תילים סט׳ סו — דער דרינן וואן אונ׳ זיין בישטום עמפֿנג איין אנדר · זו מוז נון אונטר דען מענירן די מיט
תילים קט׳ קט — אונס ור זמלט גוועזן זיין די גנצי צייט · וועלכי ישוע אונטר אונס איז אוים אונ׳ איין גנגן · אן
גענגן בֿון דער טויף יוחנן ביז אויף דען טג · דא ער בֿון אונס גנומן איסט · איין מין זיינר
אויף ערשטיאונג ווערן מיט אונס איבר אוים דיזן ׃ אונ׳ די שטעלטן צווין יוסף גננט בר
שבעי מיט דעם צו נמן יוסט אונ׳ מתי · בעטיטן אונ׳ שפרכן הער אול הערצן קוימדיגר · צייג
אן וועלכן דו ערוועלט הוסט אונטר דיזן צווייען · דז איינר עמפֿנג דען אנ׳ ול דיזם דינסטם
אונ׳ אפוסטל אמטס · דרבֿון יודא אב טרעטן איז דז ער הין גינג אן זיינן אורט · אונ׳ זי גאבן
דש לוז איבר די · אונ׳ דש לוז ויל אויף מתי · אונ׳ ער וורד צו גאורדנט צו דען איילף אפוסטלן ׃

דש אנדר קפיטל

אונ׳ אז דער טג דער פֿפינגסטן ערבֿילט וור · ורן זי אלי איין מוטיג צו הויף · אונ׳
עש געשך שנעל איין ברויזן בֿון הימל אז איינס גוואלטיגן ווינדס · אונ׳ ערבֿילט
דש גנץ הויז דא זי זסן · אונ׳ מן זך אן אין די צונגן צורטיילט אז ווערן די ויירין · אונ׳ ער זצט
רוח הקדוש — זיך אויף איין איקליכן אונטר אין · אונ׳ ווארדן אל ול דעס היליגן גייסטס · אונ׳ וינגן אן
צו פרידיגן מיט אנדרן צונגן נוך דעם אין דער גייסט גב אוים צו שפרכן ׃ עש וורן
אבר יודן צו ירושלים וואנדן די ורן גטוארכטיג מענר אויז אלר ליי ואלק דז אונטר דען הימל
איז · דא נון דיזי שטים געשך · קם די מענג צו זמן אונ׳ ווארדן ור שטורט · דן עש הרט איין
איקליכר דש די מיט זיינר שפרך רידטן · זי אנטזצטן זיך אבר אלי · ור וואונדרטן זיך אונ׳
שפרכן אונטר אנדר · זיך · זיין ניט דיזי אל די דא רידן בֿון גליל · ווי הארן מיר דען איין
איקליכר זיין שפרך דרינן מיר גבורן זיין · פרסר אונ׳ מדיר אונ׳ עלומיטר · אונ׳ די מיר
וואנן אין מעזופוטמי אונ׳ אין יהודה אונ׳ קפודוקיא פונטי אונ׳ אשור פריגי אונ׳ פמפֿיליא עייפטן
אונ׳ אן דען ענד דער לבֿן ביי צור אונ׳ אויס לענדר בֿון רום יודן אונ׳ יוד גנוסן · קרטער אונ׳
ערבי · מיר הארן די מיט אונדרן צונגן די גרוס טאטן גטים רידן · די ענטזעצטן זיך אל אונ׳
וואונדרן איר אונ׳ שפרכן איינר צו דעם אנדרן וש וויל דש ווערן ׃ די אנדרן אבר הטנס איין
שפוט אונ׳ שפרכן · די זיין ול זיסן ווינס ׃

דא טרט פעטרוס אויף מיט דען איילבֿן · הוב אויף זייני שטים אונ׳ רידט צו אין ·
איר יודן ליבן מענר · אונ׳ אלי די איר צו ירושלים וואנט · דש זיי אויך קונט גטון · אונ׳ לוסט
מייני ווארט צו אויערן אורן איין גין · דען דיזי זיין ניט טרונקן ווי איר מיינט · זינטמול עש
יואל ב — איז די דריטי שטונד אם טג · זונדר דש איסט דז דורך דען פרופֿיטן יואל צו בֿור גזאגט
איסט · אונ׳ עש זאל געשעהן אין דען לעצטן טאגן · שפריכט גאט ׃

איך וויל אויס גיסן פון מיינם גייסט אויף אלים פלייש · אונ אויער זין אונ אויער טעכטר זולן
וויס זאגן · אונ אויערי יונגלינג זולן געזיכט זעהן · אונ אויערי עלטסטן זולן טרוים טרוימן ·
אונ אויף מייני קנעכט אונ אויף מייני מייד וויל איך אין דען זעלביגן טאגן פון מיינם גייסט
אויס גיסן אונ זי זולן וויס זאגן · אונ איך וויל געבן וואונדר אובן אים הימל אונ צייכן אונטן
אויף ערדן · בלוט אונ פייער אונ רויך דאמפף · די זון זול זיך פר קערן אין פינסטרניס אונ דער
מון אין בלוט · אי דען דער גרוס אונ אופן בארליך טאג דעם הערן קומט · אונ זול געשעהן ווער
דען נאמן דעם הערן אן רופן ווערט · זול זעליג ווערדן · איר מענר פון ישראל הארט
מייני ווארט · ישוע פון נצרי דען מאן פון גאט אונטר אויך · מיט טאטן אונ וואונדר אונ צייכן
בווייזט · וועלכי גאט דורך אין טעט מיטן אונטר אויך · ווי דען אויך איר זעלבס וויסט · דען
זעלביגן · נאך דעם ער אויס בידאכטעם ראט אונ פר זעהונג גאטס ערגעבן וור · הט איר גינומן
דורך די הענד דער אין רעכטן · אונ אן געהעפט אונ אב גיטון · דען הוט
גאט אויף ערוועקט אונ אויף גילעזט די שמערצן דעם טוטס · נאך דעם עס אן מוגליך ווער
תילים טז. ח דז ער זולט פון אים גיהלטן ווערדן · דען דוד שפריכט פון אים · איך הב דען הערן אל צייט
פֿיר געזעגט פֿור מיין געזיכט · דען ער איז אן מיינר רעכטן · אויף דז איך ניט בוועגט ווער
דרום איז מיין הערץ פרליך אונ מיין צונג פרייעט זיך · דען אויך מיין פלייש ווערט רוען אין
דער האפנונג · דען דו ווערסט מיין זיל ניט אין דער העל לאסן · אויך ניט צו געבן דש דיין
הייליג די פר וועזונג זעהי · דו הוסט מיר קונט גיטאן די וועג דעם לעבענס · דו ווערסט מיך
ערפֿילן מיט פריידן פֿור דיינם אנגיזיכט · איר מענר ליבן ברודר · לוסט מיך פריי
מלכים ג. ב. רידן צו אויך פון דעם ערצפאטר דוד · ער איז גישטורבן אונ בגראבן · אונ זיין גראב איז ביי
אונס ביז אויף דיזן טאג · אז ער נון איין פראפֿיט ווער אונ וואוסט דז אים גאט פר הייסן הט מיט
איינם אייד · דש די פרוכט זיינר לענדן זולט אויף זיינם שטול זיצן · הוט ערס צו פֿור געזעהן
משיח אונ גירעט פון דער אויף ערשטייאונג קריסטי · דש זיין זיל איז ניט אין דער העל גילאסן · אונ
זיין פלייש הוט די פר וועזונג ניט געזעהן · דיזן ישוע הוט גאט אויף ערוועקט · דעם זיין מיר אל
צייגן · נון ער דורך די רעכטן גאטס ערהויכט איז אונ עמפפנגן הוט די פר הייסונג
דעם הייליגן גייסטס פום פאטר · הוט ער אויס גיגאסן דיס דז איר זעכט אונ הארט · דען דוד איז
תילים קי. קט ניט אין דען הימל גישטיגן · ער שפריכט אבר · דער הער הוט גיזאגט צו מיינם הערן · זעץ דיך
צו מיינר רעכטן · ביז דז איך דייני פיינד לייג צום שעמל דיינר פוס · זו ווייס נון דש גאנץ הויז צו
משיח ישראל גיווים · דז גאט דיזן ישוע דען איר גיקרייציגט הבט · צו איינם הערן אונ קריסט גימאכט
הוט · דא די אבר דש הארטן · צו שטך זיך איר הערץ · אונ שפרכן צו פעטרו אונ
צו דען אנדרן אפוסטלן · איר מענר ליבן ברודר · ווש זולן מיר טון · פעטרוס שפרך צו אין ·
משיח טוט בוס · אונ לוס זיך איין איטליכר טויפן אויף דען נאמן ישוע קריסטי צור פר געבונג דער זינד
זו ווערט איר עמפפאנגן די גאב דעם הייליגן גייסטס · דען אויער אונ אויער קינדר איז דש
פר הייסן · אונ אלי די פער זיין · וועלכי גאט אונזר הער הר צו רופן ווערט · אויך מיט פיל אנדרן
ווארטן בצייגט ער אונ ערמאנט אונ שפרך · לוסט אויך העלפן אויס דיזם אין שלכטיגם
גישלעכט · די נון זייני ווארט גערן אן נאמן · ליסן זיך טויפן · אונ ווארדן הין צו גיטון אן דעם
טאג ביי דריי טויזנט זילן · די בליבן אבר בישטענדיג אין דער אפוסטלן לער · אונ
אין דער געמיינשאפט · אונ אים ברוט ברעכן אונ אים גיבעט · עס קם אויך אלי זילן פורכט

אן · אונ גישאכן וואונדר אונ צייכן דורך די אפוסטל · אלי אבר די גלייביג וארן ווארדן · וורן צו
הויף אונ היטן אלי דינג גימיין · אירי גיטר אונ הב אונ גוט קויפטן זי · אונ טיילטן זי אויס אונטר
אלי נאך דעם איטלכן נוט וור · אונ זי בליבן בישטענדיג טעגליך אים טעמפל איין מוטיג ·
אונ ברכן דש ברוט הין אונ הער אין הויזרן · נאמן די שפייז מיט פריידן אונ איין פעלטיגם
הערצן · אונ הטן גינאד ביי דעם גאנצן פאלק · דער הער אבר טעט הין צו טעגליך · די דא זעליג
ווארדן צו דער גימיין ·

דש דריט קפיטל

פעטרוס אבר אונ יוחנן גינגן מיט אנאנדר הינויף אין דען טעמפל
אום די נוינדי שטונד צו בעטן · אונ עס וור איין מן לאם
פון מוטר לייב דער ליס זיך טראגן · אונ די זצטן אין טעגליך
פֿור דעם טעמפלס טיר · די דא הייסט די שוני · דז ער בעטלט דש אלמוזן פון דען די אין
דען טעמפל גינגן · דא ער נון זאך פעטרוס אונ יוחנן דש זי וואלטן צום טעמפל הינייין גין ·
בט ער דז ער איין אלמוזן עמפפינג · פעטרוס אבר זך אין אן מיט יוחנן אונ שפרך · זיך
אונס אן · ער אבר היילט זיך קיגן זי · ווארטט דז ער עטוואס פון אין עמפפינג · פעטרוס אבר
שפרך · זילבר אונ גולד הב איך ניט · ווש איך אבר הב דש גיב איך דיר · אין דעם נאמן ישוע
פון נצרי · שטי אויף אונ וואנדל · אונ גרייף אין ביי דער רעכטן הנט אונ ריכטט אין אויף ·
אלזו באלד ווארדן זייני שענקל אונ קנוכל פעסט · שפרנג אויף שטונד אונ וואנדלט · אונ גינג
מיט אין דען טעמפל · וואנדלט אונ שפרנג אונ לובט גאט · אונ עס זך אין אלים
פאלק וואנדלן אונ גאט לובן · די קנטן אין אויך דז ערס וור · דער אום דש אלמוזן גיזעסן הטט
פֿור דער שונן טיר דעם טעמפלס · אונ די ווארדן פול וואונדרס אונ ענטזעצונג אויבר דעם
דז אים ווידר פארן וור · אז אבר דיזר לאמר נון גיזונד זיך צו פעטרו אונ יוחנן היילט · ליף אלס
פאלק צו אין אין די שופף · די דא הייסט שלמה אונ וואונדרטן זיך · אז פעטרוס דש זך
אנטוורטט ער דעם פאלק · איר מענר פון ישראל · ווש וואונדרט איר אויך דארויבר · אודר
ווש זעכט איר אויף אונס אז העטן מיר דיזן וואנדל גימאכט דורך אנדר איינגן קראפט אודר פר
מתיעוס כז דינסט · דער גאט אברהם אונ יצחק אונ יעקב · דער גאט אונזר פעטר הוט זיין קינד ישוע פר
מרקוס טו קלערט · וועלכן איר אויבר אנטוורטט אונ פר לויקנט הבט פֿור דעם אן גיזיכט פילאטי · דא
לוקס יח דער זעלב אורטיילט אין לוז צו לאסן · איר אבר פר לויקנט דען הייליגן אונ גירעכטן · אונ
יוחנים יח באטט אויך דען מורדר אויך צו געבן · אבר דען הערצוגן דעם לעבנס הבט איר גיטוט · דען
הט גאט אויף ערוועקט פון דען טוטן דש זיין מיר צייגן · אונ דורך דען גלויבן אן זיינן נאמן
הוט ער אן דיזם דען איר זעכט אונ קענט בפעסטיגט זיינן נאמן · אונ דער גלויב דורך אין
הוט דיזם געבן דיזי גיזונדהייט פֿור אויערן אויגן · נון ליבן ברודר איך וויס דש
איר דורך אין וויסנהייט גיטאן הבט ווי אויך אויערי אובערשטן · גאט אבר דער דורך דען
משיח מונד אלר זיינר פראפֿיטן צו פֿור פר קונדיגט הט · דש זיין קריסטוס ליידן זולט · הט ערס אלזו
ערפולט · דא טוט נון בוס אונ בקערט אויך · דז אויער זינד פר טיליגט ווערדן ווען די צייט די
ערקוויקונג קומן ווערט פון דעם אן גיזיכט דעם הערן · אונ ער זענדן ווערט דען · דער אויך
משיח איצט צו פֿור גיפרידיגט איסט · ישוע קריסט · וועלכר מוז דען הימל איין נעמן ביז אויף די
צייט · דא הערווידר ברכט ווערד אלים ווש גאט גירעט הוט דורך דען מונד אלר זיינר הייליגן
דברים יח פראפֿיטן פון דער וועלט אן · דא משה הוט גיזאגט צו דען פעטירן · איינן פראפֿיטן

ווערט אויך ניט אויטר הער ערוועקן אויז אויערן ברודרן ׳ דען אלט איר הערן גאייך ווי איך
אין אלן דענער צו אויך זאגן ווירט אונ׳ עס ווערט געשעהן וועלכי זיל דען זעלביגן פרופיטן ניט
הערן ווערט ׳ די זול ור טילגיט ווערדן ׳ אונ׳ אלי פרופיטן בון שמואל אן אונ׳ הערנאך ווי ויל איר
גירעט הבן ׳ די הבן בון דיזן טאגן ור קוינדיגיט ׳ איר זייט דער פרופיטן אונ׳ דעם
טעסטאמענטס קינדר ׳ וועלכם גוט בישטעלט הוט צו אויערן ועטרן ׳ דא ער שפרך צו אברהם ברית
דורך דיינן זאמן זולן געזעגניט ווערן אלי ואלקר אויף ערדן ׳ אויך צו וואדרשט הוט גוט אויף ברשית כא
ערוועקט זיין קינד ישוע ׳ אונ׳ הוט אין צו אויך גיזנט אויך צו זעגנין ׳ דז איין איקליכר זיך ברשית כב
ביקער בון זיינר בוסהייט ׳

דש וירד קפיטל

אז די אבר נון וואלק רידטן טרטן צו אין די פריסטר אונ׳ בויר שטיער דעם טעמפוס בהנים
אונ׳ די צדוקי׳ די ור דרוס דש זי דש וואלק לירטן אונ׳ ור קוינדיגטן אין נאמן ישוע די
אויף ערשטיאונג בון דען טוטן ׳ אונ׳ ליגטן די הענד אן זי אונ׳ זעצטן זי איין׳ בים
אויף מורגן דען עס וור אייצט אובנט׳ אבר ויל אונטר דען די דעם ווארט צו הארטן ׳ ווארדן
גליבין׳ אונ׳ ור די צאל דער מענר בייא בוינף טויזנט ׳ אז נון קם אויף דען מורגן
ור זמלטן זיך אירי אובירשטן אונ׳ עלטסטן אונ׳ שריפט גילערטן גין ירושלים ׳ חנן דער הוהי
פריסטר אונ׳ קייפס אונ׳ יוחנן אונ׳ אליקסנדר אונ׳ ווי ויל איר ווארן בום הוהן פריסטר גישלעכט
אונ׳ שטעלטן די בור זיך אונ׳ ורעגטן די׳ אויס וועלכר געוולט אודר אין וועלכם נאמן הבט איר
דש גיטון ׳ פעטרוס וול דעם הייליגן גייסטס שפרך צו אין ׳ איר אובירשטן דעם וואלקס אונ׳ רוח
איר עלטסטן בון ישראל ׳ זו מיר הייט ווערדן גריכטט אויבר דיזר וואל טאט אן דעם קרנקן הקדש
מענשן׳ דורך וועלכי ער איז גיזונד ווארדן ׳ זו זייא אויך אונ׳ אלים וואלק בון ישראל קונט גיטון
דש אין דעם נאמן ישוע קריסט בון נוצרי׳ וועלכן איר גקרויציגיט הבט ׳ דען גוט בון דען טוטן משיח
אויף ערוועקט הוט ׳ שטיט דיזר הי בור אויך גיזונד׳ דש איז דער שטיין בון אויך בוי לייטן
ור ווארפן דער נון עק שטיין ווארדן איסט ׳ אונ׳ איז אין קיינם אנדרן הייל ׳ איז אויך קיין תילים קיח קיח
אנדר נאמן דען מענשן געבן ׳ דארינן מיר זולן זעליג ווערדן ׳ די זכן אבר אן די
ורייהייט פעטרי אונ׳ יוחנן אונ׳ ור וואונדרטן זיך׳ דען די ווארן געווים דז עס אין גילערטי לייט
אונ׳ לייען ווארן ׳ אונ׳ קנטן די אויך וואל דש זי מיט ישוע געוועזן ווארן ׳ די זכן אבר דען מענשן
דער גיזונט ור ווארדן בייא אין שטין אונ׳ הטן ניכטס דאווידר צו רידן ׳ דא היסן זי די היגמוס
גין אויס דעם ראט אונ׳ הנדלטן מיט אנדר אונ׳ שפרכן ׳ וואס וואלן מיר דיזן מענשן טון ׳ דען
דש צייכן איז קונט דורך די געשעהן ׳ אופנבר אלן די צו ירושלים וואנן ׳ אונ׳ מיר קוננס ניט
לייקנן ׳ אבר אויף דז עס ניט ווייטר איין רייס אונטר דש וואלק ׳ לוסט אונס ערנשטליך דראן
בידרייען ׳ דש זי הין ווארט קיינם מענשן בון דיזם נאמן זאגן ׳ אונ׳ רופטן אין אונ׳ ור
קוינדיגטן אין ׳ דש זי זיך אלר דינג ניט הארן ליסן נוך לערינן אין דעם נאמן ישוע ׳ פעטרוס
אבר אונ׳ יוחנן אנטווארטן אונ׳ שפרכן צו אין ׳ ריכטט איר זעלבס אובס ואר גוט רעכט זייא ׳ דז
מיר אויך מער גיהורכן ׳ דען גוט ׳ מיר קוננס יא ניט לוסן דש מיר ניט רידן זולטן וואס מיר
געזעהן אונ׳ געהארט הבן ׳ אבר די דרייעטן אין אונ׳ ליסן זי גין אונ׳ בונדן ניט ווי זי די
פייניגטן אויס דעם וואלקס ווילן ׳ דען זי פרייזיטן אלי גוט אויבר דעם דש געשעהן ור ׳ דען
דער מענש ור אויבר ורצין יאר אלט אן וועלכם דיס צייכן דער גיזונדהייט געשעהן ור ׳

אונ׳ אז מן די העט לוסן גין ׳ קמן זי צו דען אירן אונ׳ ור קוינדיגטן אין וואש
די הוהן פריסטר אונ׳ עלטסטן צו אין גיזאגט הטן ׳ דא זי דש הארטן ׳ הובן זי אירי שטים אויף
איין מוטיגליך צו גוט אונ׳ שפרכן הער דער דו ביסט דער גוט דער הימל אונ׳ ערדן׳ אונ׳ דש
תילים ב מיר אונ׳ אלים וואש דרינן איז גימכט הוט ׳ דער דו דורך דען מונד דוד דיינס קנעכט גיזאגט
הוסט ׳ ווארום עמפורן זיך די היידן אונ׳ די וואלקר שלאגן אין נארי דינג בויר ׳ די קוינינג דער
ערדן זיין צו זמן גיטרעטן ׳ אונ׳ די בוירשטן הבן זיך ור זמלט צו הויף ׳ ווידר דען הערן אונ׳
משיח ווידר זיינן קריסט ׳ אין דער ווארהייט זי הבן זיך ור זמלט אויבר דיין קינד ישוע׳ וועלכן דו
גיזלבט הוסט ׳ הורודוס אונ׳ פונציאו פילאטוס מיט דען היידן אונ׳ וואלק בון ישראל ׳ צו טון וואש
דיין הנט אונ׳ דיין ראט צו בור בידוכט הוט דז געשעהן זול ׳ אונ׳ נון הער׳ זיך אן איר דרייען
אונ׳ גיב דיינן קנעכטן מיט אלר ורייהייט צו רידן דיין ווארט זו דז דו דיין הנט אויז שטריקסט
דז גיזונדהייט אונ׳ צייכן אונ׳ וואונדר געשעהן דורך דען נאמן דיינס הייליגן קינדס ישוע ׳
רוח אונ׳ דא זי געבעטט הטן בייוועגט זיך די שטט דא זי ור זמלט ווארן אונ׳ ווארדן אלי דש הייליגן
הקדש גייסטס וול ׳ אונ׳ רידטן דש ווארט גוטס מיט ורייהייט ׳ דער מענגי אבר דער
גליביגן ור איין הערץ אונ׳ איין זיל אויך קיינר זגט בון זיינן גיטירן דש זי זיין ווערן זונדר
עס ור אין אלז גימיין׳ אונ׳ מיט גרוסר גיוואלט גבן די אפוסטלי גיציוגנים בון דער אויפרשטיאונג
משיח דעם הערן ישוע קריסטי אונ׳ ור גרוסי גינאד בייא אין אלן עס ור אויך קיינר אונטר אין דער
מנגל הט דען ווי ויל איר ורן די דא עקר אודר הויזר הטן ור קויפטן זי עס אונ׳ ברכטן דש
געלט דעם ור קויפטן גוטס אונ׳ ליגטן עס צו דער אפוסטל בויסן ׳ אונ׳ מן גב איינם איקליכם
וואש אים נוט ור׳ יוסה אבר מיט דעם צו נאמן בון דען אפוסטל גינאנט בר רבה׳ דש הייסט איין
זון דעם טרוסטס איין לוי אויס ציפירי בון גישלעכט ׳ דער הט איינן עקר אונ׳ ור קויפט אין׳
אונ׳ ברכט דש געלט ׳ אונ׳ ליגיט צו דער אפוסטל בויסן ׳

דש בונפט קפיטל

אײן מן אבר מיט נאמן חנן ׳ זמט זיינם וויב שפירה ׳ ור קויפט זיין הב אונ׳
ענטווענט עטוואס בום געלט מיט וויסן זיינס וויבס אונ׳ ברכט איינס טייל
אונ׳ ליגיט צו דער אפוסטל בויסן ׳ פעטרוס אבר שפרך ׳ חנן ׳ ווארום
רוח הקדש הוט דער טייבל דיין הערץ ערבולט דז דו ליגסט דעם הייליגן גייסט אונ׳ ענטווענדסט עטוואס
בום געלט דש אקרס ׳ ווער ער ניט דיר בליבן ווי ער ווער׳ אונ׳ זיין געלט ווער אויך אין דיינר
מכט געוועזן ווארום הוסטו דן זולכס אין דיינם הערצן בור גינומן׳ דו הוסט ניט דען מענשן
זונדר גוט געלוגן ׳ דא חנן אבר דיזי ווארט הארט׳ ויל ער נידר אונ׳ גב דען גייסט אויף ׳ אונ׳
עס קם איין ורכט אויבר אלי די דש הארטן ׳ עס שטונדן אבר די יונגלינג אויף אונ׳ טעטן
אין בידייטס ׳ אונ׳ טרוגן אין היגמוס אונ׳ בגרובן אין ׳ אונ׳ עס בגב זיך אויבר איין
וויל בייא דריי שטונדן ׳ קם זיין וויב הריין אונ׳ וואוסט ניט וואש געשעהן ור ׳ אבר פעטרוס
אנטווארט איר ׳ זג מיר הבט איר דען אקר זו טייער געבן ׳ זי שפרך יא זו טייער ׳ פעטרוס
אבר שפרך צו איר וואש זייט איר דען איינס ווארדן צו ור זוכן דען גייסט דעם הערן ׳ זיך די
בויס דער די דיינן מן בגרבן הבן זיין בור דער טיר אונ׳ ווערדן דיך היגמוס טרגן ׳ אונ׳ אז
בלד ויל זי צו זיינן בויסן אונ׳ גב דען גייסט אויף ׳ דא קמן די יונגלינג אונ׳ בונדן זי טוט׳ טרוגן
די היגמוס אונ׳ בגרובן זי בייא אירם מן ׳ אונ׳ עס קם איין גרוסי ורכט אויבר די גנץ גימיין

אונ' אויבר אלי די זאלכש הארטן ׃ עש גישאכן אבר וויל צייכן אונ' וואונדר אים פאלק דורך
דער אפוסטלן הענד ׃ אונ' וורן אלי אין דער הלי שלמה איין מוטיגליך ׃ דער אנדרן אבר
דארפט זיך קיינר צו אין טון ׃ זונדר דש פאלק הילט גרוס בון אין ׃ עש וואורדן אבר אי מיר
צו גיטון די דא גלייבטן אן דען הערן איין מענג דער מענר אונ' וויבר ׃ אלזו דש זי די קרנקן
אויף די גסן הרויש טריגן אונ' ליגטן די אויף בעטן אונ' בארן ׃ אויף דש ווען פעטרוס קעם ׃
דש זיין שאטן איר עטליך אויבר שאטעט ׃ עש קאמן אויך הרצו ויל בון דען אומליגנדן שטעטן
קעגן ירושלים ׃ אונ' ברוכטן די קרנקן אונ' די בון אונריינן גייסטרן גיפייניגט וורן ׃ אונ'
וואורדן אלי גיזונט ׃ עש שטונד אבר אויף דער הוהע פריסטר אונ' אלי די מיט אים כהן גדול
וורן ׃ וועלכש איזט די סעקט דער צדוקער ׃ אונ' וואורדן וול אייפרס ׃ אונ' ליגטן די הענד
אן די אפוסטלן ׃ אונ' ווארפן זי אין דש גימיין גיבענקניס ׃ אבר דער ענגל דעם הערן
טעט אין דער נכט די טיר דעם גיבענקניס אויף ׃ אונ' בפירעט זי הרויש אונ' שפרך ׃ גיט הין
אונ' טרעט אויף אונ' רעדט אים טעמפל צום פאלק אלי ווארט דיזם לעבנס ׃ דא זי דש הארטן
גינגן זי פרי אין דען טעמפל אונ' לערטן ׃ דער אובירשטי פריסטר אבר קם אונ' די מיט
אים וורן אונ' רופטן צו זמן דען ראט אונ' אלי עלצטן דער קינדר בון ישראל אונ' זנטן הין צום
גיבענקניס זי צו הולן ׃ די דינר אבר קמן דאר אונ' בונדן זי ניט אים גיבענקניס ׃ קמן ווידר
אונ' ורקינדיגטן אונ' שפרכן ׃ דש גיבענקניס ענדן וויר ורשלוסן מיט אלים וליים ׃ אונ' די
היטר הויסן שטין בור דען טירן ׃ אבר דא וויר אויף טעטן ענדן וויר ניאנט דרינן ׃ דא
דיזי רייד הארטן די הוהן פריסטר אונ' די פאר שטייער דעם טעמפלס אונ' אנדרי הוהי
פריסטר ׃ צווייבלטן זי ווש דאך דש ווערן וואלט ׃ דא קם איינר דער ורקינדיגט
אין ׃ זעכט די מענר די איר אינס גיבענקניס גיווארפן הבט זיין אים טעמפל ׃ שטין אונ'
לערן דש פאלק ׃ דא גינגן הין די בירשטייער דעם טעמפלס מיט אירן דינרן אונ' הולטן זי ניט
מיט גיוואלט ׃ דען זי ורכטן זיך ואר דעם פאלק דש זי ניט גישטייניגט וואורדן ׃ אונ' אז זי
זי ברעכטן ׃ שטעלטן זי זי ואר דעם ראט ׃ אונ' דער הוהי פריסטר ורגיט זי אונ' שפרך ׃
הבן וויר אויך ניט מיט ערנשט גיבוטן ׃ דש איר ניט זאלט לערן אין דיזם נאמן ׃ אונ' זעכט איר
הבט ירושלים ערבולט מיט אייערר לער ׃ אונ' וואלט דיזם מענשן בלוט אויבר אונס
בוירן ׃ פעטרוס אבר אנטווארט אונ' די אפוסטלן אונ' שפרכן ׃ מן מוז גאט מין גיהארכן
דאן דען מענשן ׃ דער גאט אונזר ועטר הוט ישוע אויף ערוועקט וועלכן איר ערווארגט הבט
אונ' אן דש הולץ גיהנגן ׃ דען הוט גאט רעכטי הנט ערהאבט צו איינם הערצאגן אונ' הייאלנט
צו געבן ישראל די בוס אונ' אפלוס דער זונד ׃ אונ' וויר זיין זייני צויגן אויבר דיזי ווארט ׃ אונ' רוח הקודש
דער הייליג גייסט וועלכן גאט געבן הוט דען די אים גיהארכן ׃ דא זי דש הארטן צור שניד זי
עש אונ' דאכטן זי אב צו טון ׃ דא שטונד אבר אויף אים ראט איין ורידייער מיט נאמן
גמליאל איין שריפט גילערטר וואל גיהלטן ואר אלים פאלק ׃ אונ' היס די אפוסטל איין וויניג
הינויס טון ׃ אונ' שפרך צו אין ׃ איר מענר בון ישראל ׃ נעמט אייער זעלבס וואר אן דיזן
מענשן ווש איר טון זאלט ׃ ואר דיזן טאגן שטונד אויף תעודה אונ' גב ביר ער ווער עטוואס ׃
אונ' היננגן אן אים איין צאל מענר ביי ויר הונדרט ׃ דער איזט ערשלאגן ׃ אונ' אלי די אים צו
ויאלן זיין צור שטרייט אונ' צו ניכט וואורדן ׃ דורנאך שטונד אויף יהודה בון גליל ׃ אין דען
טאגן דער שאצונג ׃ אונ' מאכט ויל ואלקס אב ועליג נאך אים ׃ אונ' דער איזט אויך אום קומן

אונ' אלי די אים צו ויאלן זיין צור שטרייט ׃ אונ' נון זג איך אויך ׃ לסט אב בון דיזן
מענשן אונ' לסט זי ורן ׃ איזט דער ראט אודר דש ווערק אויס דען מענשן ׃ זא ווערט עס
אונטר גין ׃ איזט עס אבר אויס גאט ׃ זא קוינט איר עס ניט דעמפפן ׃ אויף דש איר ניט ער בונדן
ווערט די ווידר גאט שטרייטן וואלן ׃ דא ואלגטן זי אים צו ׃ אונ' רופטן דען אפוסטלן ׃ שטויפטן
זי ׃ אונ' גיבוטן אין זי זאלטן ניט רידן אין דעם נאמן ישוע ׃ אונ' ליסן זי גין ׃ זי גינגן
אבר ורליך בון דעם ראט אן גיזיכט ׃ דש זי ווירדיג גיוועזן וורן אום זיינס נאמנס ווילן
שמאך לוידן ׃ אונ' הארטן ניט אויף אלי טאג אים טעמפל אונ' אין אלן הויזרן צו לערן אונ' צו בסורה טובה
פרידיגן דש עבנגליאן בון ישוע קריסט ׃ משיח

דש זעכסט קפיטל

אן דען טאגן אבר דא זיך די יונגיר מעריטן ׃ ערהוב זיך איין מורמל אונטר
דען קריכן ווידר די עבריים ׃ דארום דש אירי וויטווין אובר זעהן וואורדן
אין דער טעגליכן הנטרייכונג ׃ דא רופטן די צוועלף די מענג דער יונגירן
צו זמן אונ' שפרכן ׃ עש טויג ניט דש מיר דש ווארט גוטס אונטר לאסן אונ' צו טיש דינן ׃
דארום איר ליבן ברודר ׃ בזעכט אונטר אויך זיבן מענר ׃ די דא בירומט זיין ׃ דש זי ואל
הייליגס גייסטס אונ' ווייזהייט זיין ׃ וועלכי מיר בישטעלן מוגן צום דיזר נוט דורפט ׃ מיר
אבר וואלן אן הלטן אם גיבעט אונ' אם אמט דעם ווארט גוטס ׃ אונ' די רייד גיביל דער גנצן
מענג וואל ׃ אונ' ערוועלטן שטעפאן איין מן ואל גלויבנס אונ' הייליגס גייסטס ׃ אונ' ווליפא אונ' רוח הקודש
פרוכורס ׃ אונ' נקנור אונ' תימון אונ' פרמענס אונ' ניקולאון דען יוד גינוסן בון אנטיוכיא
דיזי שטעלטן זי בור די אפוסטלן ׃ אונ' בעטטן אונ' ליגטן די הענד אויף זי ׃ אונ'
דש ווארט גוטס וואוקס אונ' די צאל דער יונגר מערט זיך זיר צו ירושלים ׃ עש וואורדן אויך
ויל פריסטר דעם גלויבן גיהורשם ׃ שטעפנוס אבר ואל גלויבנס אונ' קרעפטן ׃ טעט וואונדר
אונ' גרוסי צייכן אונטר דעם ואלק ׃ דא שטונדן עטליך אויף בון דער שול ׃ די דא הייסט דער
ליברטינר אונ' דער צירענר אונ' דער אליקסנדרר אונ' דער די בון ציליציא אונ' אסיא וורן אונ'
ביפרוגטן זיך מיט שטעפנו ׃ אונ' זי ור מוכטן ניט ווידר צו שטין דער ווייזהייט אונ' דעם
גייסט אויס וועלכם ער רידיט ׃ דא ריכטן זי צו עטליך מענר די שפרכן ׃ מיר הבן אין גיהארט
לעסטר ווארט רידן ווידר משה אונ' ווידר גאט ׃ אונ' בוועגטן דש ואלק אונ' די עלצטן אונ' די
שריפט גילערטן ׃ אונ' טרטן הרצו אונ' ריסן אין הין אונ' בורטן אין בור דען ראט ׃ אונ' שטעלטן
ואלשי צויגן דאר ׃ די שפרכן ׃ דיזר מענש הארט ניט אויף צו רידן לעסטר ווארט ווידר דיזי
הייליגי שטט אונ' דש גיזעץ ׃ דען מיר הבן אין הארן זגן ׃ ישוע בון נוצרי ווערט דיזי שטט
צו שטורן אונ' ענדרן די זיטן די אונס משה גיגעבן הוט ׃ אונ' די זאכן אויף אין אלי די אים ראט
זאסן ׃ אונ' זאכן זיין אן גיזיכט ווי איינס ענגלס אן גיזיכט ׃

דש זיבנד קפיטל

דא שפרך דער הוהי פריסטר ׃ איזט דעם אלזו ׃ ער אבר שפרך ׃
ליבן ברודר אונ' ועטר ׃ הארט צו ׃ גאט דער הערליקייט בראשית יב
ערשיין אונזרם ועטר אברהם ׃ דא ער נאך אין

פרן חרס מעזופוטמיא וואר׳ מיר ער וואנט אים לנד חרן׳ אונ שפרך צו אים׳ גיא אויס דיינם לנד אונ
אויס דיינר פרוינטשאפט אונ ציך אין איין לנד דז איך דיר צייגן ווער׳ דא גינג ער אויס דעם
בפרים לנד דער קלדייער אונ וואנט אין חרן אונ בון דנן דא זיין ואטר גישטורבן ווער׳ ברוכט ער אין
הרויבר אין דיס לנד דא איר איצן וואנט׳ אונ גב אים קיין ערבטייל דרינן׳ אויך ניט איין בום
ברייט׳ אונ ור היס ער וואלט די געבן אים צו ביזיצן אונ זיינם זאמן נאך אים׳ דא ער נאך קיין
בראשית טו קינד הט׳ אבר גוט שפרך אלזו צו אים׳ דיין זאמן ווערט איין ורעמדלינג זיין אין
אייג׳ ורעמדן לנד׳ אונ די ווערן אין דינסטבר מכן אונ אויבל הנדלן׳ ויר הונדרט אונ דרייסיג
יאר׳ אונ דש וואלק דעם די דינן ווערן וויל איך ריכטן׳ שפריכט גוט׳ אונ דורנוך ווערדן די
אויס ציהן אונ מיר דינן אן דיזר שטט׳ אונ גב אים דען בונט דער בישניידונג׳ אונ ער גיבור
יצחק אונ בישנייד אין אם אכטן טג׳ אונ יצחק דען יעקב אונ יעקב די צוועלף ערצ ועטר אונ
בראשית לז די ערצ ועטר אייפרטן ווידר יוסף׳ אונ׳ ור קויפטן אין אין עייפטן׳ אבר גוט ווער מיט אים
ובדרים אונ׳ ערעטט אין אויס אלים זיינן טרויבסל׳ אונ׳ גב אים גנאד אונ׳ ווייזהייט בור דעם קוניג
פרעה צו עייפטן׳ דער זעצט אין צום בורשטן אויבר עייפטן אונ׳ אויבר זיין גנצים הויז׳
עש קם אבר איין טייערונג אויבר דש גנצי לנד עייפטן אונ׳ כנען אונ׳ איין גרוסר
בראשית מב טרויבסל׳ אונ׳ אונזר ועטר ונדן ניט בויטירונג׳ יעקב אבר הוריט דש אין מצרים גיטרייד ווער
אונ׳ זנט אונזר ועטר אויס אויפס ערשט מל׳ אונ׳ צום אנדרן מל ווערד יוסף ערקנט בון זיינן
בראשית מה ברוידירן׳ אונ׳ ווערד פרעה יוספס גישלעכט אופן בר׳ יוסף אבר זנט אויס אונ׳ ליס הולן זיינן
ואטר יעקב אונ׳ זיין גנצי פרוינטשפט בונף אונ׳ זיבנציק זילן׳ אונ׳ יעקב צוך הינב אין עייפטן
בראשית נ אונ׳ שטרב ער אונ׳ אונזרי ועטר׳ אונ׳ זיין הרויבר ברעכט אין שכם׳ אונ׳ גילייגט אין דש גרב
דז אברהם גיקויפט הט אויזם געלט בון דען קינדרן חמור צו שכם׳ דא נון זיך
די צייט דער ור הייסונג נאהיט די גוט אברהם גישווארן הט׳ וואוקס דש וואלק אונ׳ מירט זיך
אין עייפטן בים דז איין אנדר קוניג אויף שטונד דער ניש וואוסט בון יוסף׳ דיזר טריב
הינטר ליסט מיט אונזרם גישלעכט אונ׳ הנדלט אונזר ועטר אויבל אונ׳ שפייט דש מן די יונגן
קינדלין הין ווערפן מוזט דז זי ניט לעבנדיג בליבן׳ צו דער צייט ווערד משה גיבורן אונ ור איין
זיין קינד בור גוט אונ ור דריי מונט ערנערט אין זיינם ואטרס הויס׳ אז ער אבר הין גיווארפן
שמות ב ווארד׳ נם אין די טוכטר פרעה אויף אונ צוך אין אויף צו איינם זון׳ אונ משה ווער גילערט
אין אלר ווייזהייט דער עייפטר׳ אונ ור מעכטיג אין ווערקן אונ ווארטן׳ דא ער אבר
וירציג יאר אלט ווער׳ שטייגט אין זיין הערץ צו ביזעהן זייני ברודר די קינדר בון ישראל׳ אונ
דא זאך ער איינן אין רעכט לײדן׳ דא אויבר הלף ער אונ רעכיט דען דעם לייד גישך אונ דרשלוג
דען עייפטר׳ ער מיינט אבר זיין ברודר זולטם ור נעמן׳ דז גוט דורך זייני הנט אין הייל
געב׳ אבר די זר נמנס ניט׳ אונ אם אנדרן טג ערשיין ער אין דא די זיך המדרטן
אונ הנדלט מיט אין דש זי וריד העטן אונ שפרך׳ ליבן מענר איר זייט ברודר׳ ווארום
טוט איינר דעם אנדרן און רעכט׳ דער אבר זיינם נעכסטן און רעכט טעט שטים אין בון זיך
אונ שפרך׳ ווער הוט דיך אויבר אונס גיזעצט צום אוברשטן אונ ריכטר׳ ווילטו מיך אויך
אב טון ווי דו געסטירן דען עייפטר אב טעטסט, משה אבר ולוך אויבר דיזר ריד׳ אונ ווארד
איין ורעמדלינג אים לנד מדין׳ דא דעלבסט גיבור ער צווין זון׳ אונ אויבר וירציג
שמות ג יאר׳ ערשיין אים אין דער וואוסטן אויף דעם בערג סיני דער ענגל דעם הערן׳ אין איינר

זולן דעם ווערם אים פוש׳ דא עש אבר משה זך וואונדרט ער זיך דיס גיזיכטס׳ אז ער אבר שמות ג
הין צו גינג צו שויאן גישך די שטים דעם הערן צו אים איך בין דער גוט דיינר ועטר דער גוט
אברהם אונ דער גוט יצחק דער אונ גוט יעקב׳ משה אבר ווארד ציטרן אונ טורשט ניט אן
שויאן אבר דער הער שפרך צו אים ציך די שו אויז בון דיין בויסן דן די שטט דא דו שטיסט
איזשט איין הייליג לנד׳ איך הב וואל גיזעהן דש אויבל היינם וואלקס אין עייפטן׳ אונ הב איר מצרים
זויפצן גיהערט׳ אונ בין הירב גישטיגן זי צו ערטען׳ אונ נון קום הער איך וויל דיך אין
עייפטן זענדן׳ דיזר משה וועלכן זי ורלייקיטן אונ שפרכן׳ ווער הוט דיך צום אוברשטן
אונ ריכטר גיזעצט׳ דען זנט גוט צו איינם אוברשטן אונ ערלוזר דורך די הנט דעם ענגלים שמות יד
דער אים ערשיין אים פוש׳ דיזר בוירעט זי אויס אונ טעט וואונדר אונ צייכן אין עייפטן
אונ אים רוטן מיר אונ אין דער וואוסטן וירציג יאר׳ דיס איזשט משה דער צו דען קינדרן בון
ישראל גיזגט הוט׳ איינן פרופיטן ווירט אייך גוט אויפ הער ערוועקן אויז אייערן ברודירן דברים יח
דען זולט איר הורן גלייך ווי מיך׳ דיזר איסטס דער אין דער גימיין אין דער וואוסטן מיט
דעם ענגל ור דער מיט אים רידט אויף דעם בערג סיני אונ מיט אונזירן ועטירן׳ דיזר
עמפינג דש לעבנדיג ווארט אונס צו געבן׳ וועלכם ניט וואלטן גיהורשם ווערן אייערי ועטר
זונדר שטיסן אין בון זיך אונ וונטן זיך אום מיט אירן הערצן גין עייפטן אונ שפרכן צו
אהרן מך אונס גוטר די ואר אונס הין גין דען ווער וויסן ניט ווש משה דער אונס אויס דעם שמות לב
לנד עייפטן גיבוירט הוט ווידר ורן איזט׳ אונ מכטן איין קלב צו דער צייט אונ אופפרטן
דעם גיצן אופפר׳ אונ ורייטן זיך דער ווערק אירר הענד׳ אבר גוט ווענט זיך אונ גב זי
דא הין דש זי דינטן דעם הימלס ריטרשפטן׳ ווי דען גישריבן שטיט אין דען בוך דער
פרופיטן הבט איר בום הויז ישראל די וירציג יאר אין דער וואוסטן מיר אויך אויפפר אונ עמוס ה
ויך גיאופפרט אונ איר נמט די הוטן מולך אן אונ דש גישטירן אייערס גוטס רעמפן׳ די
בילד די איר גימכט הט די אן צו בעטן׳ אונ איך וויל אויך ור ווארפן יענסייט בבל׳ עש
העטן אונזרי ועטר די הוטן דעם צייגניסן אין דער וואוסטן ווי ער אין דש ור אורדנט העט׳
דא ער צו משה רעדט׳ דש ער די מכן זולט נוך דעם בויר בילד דש ער גיזעהן העט׳ וועלכן
אונזירי ועטר אויך אן נמן׳ אונ ברוכטן די מיט יהושע אין דש לנד דש די היידן איינן העטן יהושע ג
וועלכי גוט אויס שטיס ואר דעם אן גיזיכט אונזר ועטר ביז צור צייט דוד׳ דער ונד גינאד ביי
גוט אונ באט דש ער איין הויטן ונדן מעכט דעם גוט יעקב׳ שלמה אבר בויעט אים איין
הויז׳ אבר דער אליר העכסטי וואנט ניט אין טעמפלן די מיט הענדן גימכט זיין׳ אז ער
שפריכט דורך דען פרופיטן דער הימל איסט מיין שטול אונ די ערד דער שעמל מיינר בויס ישעיה סו
ווש וואלט איר מיר דען ואר איין הויז בויען שפריכט דער הער. אודר וועלכים איז די שטט
מיינר רוא׳ הוט ניט מיין הנט דש אלים גימכט׳ איר הלז שטריגן אונ און בישניטנן אן
הערצן אונ אורן איר ווידר שטרעבט אלי צייט דעם הייליגן גייסט׳ ווי אייער ועטר אלזו רוח הקדש
אויך איר׳ וועלכן פרופיטן הבן אייערי ועטר ניט ור וואלגט אונ די טוטעט׳ די דא צו ואר
ור קונדיגטן די צו קונפט דעם גירעכטן׳ וועלכים איר נון ור רעטר אונ מורדר ווארדן זייט
איר הבט דש גיזעץ עמפפנגן דורך דער ענגל צו דינן׳ אונ הבטס ניט גיהלטן׳

דא די זולכס הארטן · צור שנײדם אין איר הערץ אונ׳ קיריטן מיט זײנן אויבר אין · אז ער אבר וואל היילגיס גייסטס וור · זאך ער אויף גען הימל אונ׳ זך די הערליקייט גוטיס אונ׳ ישוע שטין צור רעכטן גוטיס אונ׳ שפרך · זעכט איך זיך דען הימל אופן · אונ׳ דעם מענשן זון צור רעכטן גוטיס שטין · די שריאן אבר לויט אונ׳ היילטן אירי אורן צו אונ׳ שטורמטן אין מוטיגליך צו אים איין · שטיסן אין צור שטט היגאוס אונ׳ שטייניגיטן אין · אונ׳ די צויגן ליגטן אב אירי קליידר צו דען בויסן אייניס יונגלינגס · דער הים שאול · אונ׳ שטייניגטן שטעפן · דער רופט אונ׳ שפרך · הער ישוע נים מיין גייסט אויף · ער קניעט אבר נידר אונ׳ שריו לויט · הער רוק אין דיזי זונד ניט אויף · דען די ווישן ניט וואש זי טון · אונ׳ אז ער דש גזגט · אנטשליף ער ·

דש אכט קפיטל

שאול אבר הט וואל גיבלן אן זיינם טוט · עש וור אבר צו דער צייט איין גרוסי ור וואלגונג אויבר די גימיין צו ירושלים · אונ׳ די צו שטרייאטין זיך אלי אין די לענדר יהודה זמרי און די אפוסטלי עש בישיקטן אבר שטעפני גוט וורכטיגי מענר · אונ׳ היילטן איין גרוסי קלג אויבר אין · שאול אבר צו שטוריט די גימיין גינג היין אונ׳ הער אין די הויזר · אונ׳ צוג הרבויר מן אונ׳ וייבר · אונ׳ אויבר אנטוורט זי אינס גיפענקניס · די נון צו שטרייט ווארן · גינגן אוים אונ׳ פרידיגטן דש עבנגעליאון ·

משיח פיליפוס אבר קם היגאפ אין איין שטט זמרי אונ׳ פרידיגט בון קריסטא · דש וואלק אבר הט איין מוטיגליך אכט אויף דש בון פיליפא גיזגט וואר · הארטן אים צו אונ׳ זכן די צייכן די ער טעט דען די אין זויבירין גייסטר שריאן לויט אונ׳ בורן אוים ויל · אויך ויל ייכט ברויכטיגי אונ׳ למען ווארדן גיזונט גימכט אונ׳ ור איין גרוסי ורייד אין דער זעלביגן שטט ·

עש וואר אבר צו וור אין דער זעלביגן שטט איין מן מיט נמן שמעון דער טרייב צויבירייי אונ׳ ביצויברט דש זמריש וואלק · אונ׳ גב בויר ער ווער עטווש גרוס · אונ׳ די זכן אלי אויף אין בין דען קליינסטן אן ביז צום גרוסטן · אונ׳ שפרכן דער איזט די קרפט גוטעס די דא גרוס איזט · זי זכן אבר דרום אויף אין דש ער זי לנגי צייט מיט זייגר צויבירייי ביצויברט הט ·

משיח דא זי אבר פיליפוס פרידיגט גלייבטן בון דעם רייך גוטיס אונ׳ בון דעם נמן ישוע קריסט · ליסן זיך טויפן בייד מענער אונ׳ וייבר · דא ווארד אויך דער שמעון גלייבין · אונ׳ ליס זיך טויפן אונ׳ היילט אן פיליפא · אונ׳ אז ער זך די טאטן אונ׳ צייכן די דא גישכן · ור וואונדרט ער זיך ·

רוח הקודש דא אבר די אפוסטלן הארטן צו ירושלים · דש זמרי דש ווארט גוטיס אן גינומן הט · זנטן זי צו אים פעטרון אונ׳ יוחנן · וועלכי דא זי היגאב קמן · בעטיטן זי אויבר זי דש זי דען היילגן גייסט עמפפינגן · דען ער וור נוך אויבר קיינן גיבלן · זונדר ווארן אליין גיטויפט אין דעם נמן קריסטי ישוע · דא ליגטן זי די הענד אויף זי · אונ׳ זי עמפפינגן דען היילגן גייסט · דא אבר שמעון זך דש דורכס אויף ליגן דער אפוסטלי דער היילג גייסט געבן ווורי בוט ער אין געלט אן אונ׳ שפרך גיבט מיר אויך די מכט דז זו איך אימנט די הענד אויף ליג · דער זעלביגי דען היילגן גייסט עמפפנג · פעטרוס אבר שפרך צו אים · דש דו ור דמט ווערסט מיט דיינם געלט דש דו מיינסט גוטיס גאב ווערד דורכס געלט ערלנגט · דו ווירסט

דבר ס״ט ווערדר טייל נוך אן ול הבן אן דיזם ווארט · דען דיין הערץ איזט ניט אויף ריכטיג ור גוט · דרום טו בוס ור דיזי דייני בוסהייט · אונ׳ ביט גוט אוב דיר ורגעבן ווערדן מכט דער טוק דיינס הערצן · דען איך זיך דש דו ביסט וואל ביטר גאל אונ׳ ורקנופפט מיט אן גירעכטיקייט ·

דא אנטוורטט שמעון אונ׳ שפרך · ביטט איר בור מיך צו גוט דז דער קיינס אויבר מיך קום דש בון איר גיזגט הבט · זי אבר · דא זי ביצויגט אונ׳ גירעט הטן דש ווארט דעם הערן · ונטן זי ווידר אוים גען ירושלים אונ׳ פרידיגטן דש עבנגעליאון וילן זמרישן מערקטן ·

אבר דער ענגל דעם הערן רידיט צו פיליפא אונ׳ שפרך · שטי אויף אונ׳ גיא גין מיטג אויף די שטראס די בון ירושלים גיט היגאב צו גזא די דא וואוסט איז׳ אונ׳ ער שטונד אויף אונ׳ גינג היין · אונ׳ זיך · איין מן אוים מורן לנד איין ור שניטנר אונ׳ גיוועלדיגיר דער קיניגין קנדקים אין מורן לנד · וועלכר וור אויבר אלי אירי שעץ קמר · דער וור קומן גען ירושלים אן צו בעטן אונ׳ צוג ווידר היים אונ׳ זס אויף זיינם וואגן אונ׳ לז דען פרופייטן ישעיה · דער גייסט אבר שפרך צו פיליפא · גי היין צו אונ׳ מך דיך ביי דיזן וואגן · דא ליף פיליפא היין צו אונ׳ הארט דז ער דען פרופיטן ישעיה לז אונ׳ שפרך · ור שטיסטו אויך וואש דו לעזסט · ער אבר שפרך · ווי קן איך · זו מיך ניט אימנט אן לייטט · אונ׳ ערמאניט פיליפון · דש ער אויף טרעט אונ׳ זעצט זיך ביי אין · דער אינהלט אבר דער שריפט די ער לז וור דיזר · ער איז ווי איין

ישעיה נג שאף צור שלכטונג גיבוירט · אונ׳ ווי איין לם בור זיינן שערר שטום לז׳ אזו הט ער ניט אויף גיטון זיינן מונד · אין דער נידרקייט איז זיין גיריכט ערהובן · ווער ווערט אבר זייני גיבורט ערצילן · דען זיין לעבן איז בון דער ערדן גינומן · דא אנטוורט דער ור שניטן אונ׳ שפרך · איך ביט דיך בון וועלכם רידיט דער פרופיט זולכיס · בון אים זעלבר אודר בון אימנט אנדרס פיליפוס אבר טעט זיינן מונד אויף אונ׳ ויינג בון דיזר שריפט אן · אונ׳ פרידיגט

בשורה טובה אים דש עבנגעליאון בון ישוע · אונ׳ אז זי צוגן דער שטראסן נוך · קמן זי אן איין וסר · אונ׳ דער ור שניטן שפרך · זיך · דא איז וסר · וואש הינדרט מיך דז איך מיך טויפן לס · וולי פוס אבר שפרך · גלייבסטו בון גנצם הערצן זו מגס וואל זיין · ער אנטוורט אונ׳ שפרך איך גלייב דז

משיח ישוע קריסטוס איז גוטס זון אונ׳ הים דען וואגן הלטן · אונ׳ שטיגן היגאב אין דש וסר · ביידי פיליפוס אונ׳ דער ור שניטן · אונ׳ ער טויפיט אין · דא זי אבר הרויף שטיגן אוים דעם וסר · רוקיט דער גייסט דעם הערן פיליפא הין וועק · אונ׳ דער ור שניטני זך אין ניט מער · ער צוג אבר זייני שטראסן ורליך · פיליפוס אבר ווארד בונדן צו אשדודי · אונ׳ וונדלט אוים הער אונ׳ פרידיגט אלן שטיטן דש עבנגעליאון · ביס דש ער קאם גען קסרי ·

דש נוינד קפיטל

שאול אבר שנויביט נוך מיט דרייען אונ׳ מורדן ווידר די יונגר דעש הערן אונ׳ גינג היין צום הוהן פריסטר · אונ׳ בט אין אום בריב גען דמשק אן די שולן · אויף דאש · זו ער עטליכי דיזם וועגס בוינד · מענר אונ׳ וייבר · ער די גיבונדן בוריט גען ירושלים · אונ׳ אין דעם ער הין גינג · גישכס · דש ער נאהי ביי דמשק קם · אונ׳ פלוצליך אוים בליקט אין איין ליכט בום הימל · אונ׳ ויל אויף די ערדן אונ׳ הארט איין שטים די שפרך צו אים · שאול · שאול · וואש ור וולגסטו מיך · ער אבר שפרך · הער ווער ביסטו · דער הער שפרך · איך בינם ישוע דען דו ור וולגסט · עש ווירט דיר שווער ווערדן ווידר דען שטכיל לעקן · אונ׳ ער שפרך מיט ציטרן אונ׳ צאגן · הער וואש ווילטו דז איך טון זול · שפרך דער הער צו אים · שטי אויף אונ׳ גי אין די שטט · דא ווערט מן דיר זגן וואש דו טון זולסט · די מענר אבר די זיין גיבערטן ווארן · שטונדן אונ׳ ווארן ערשטערט · דען זי הארטן וואל שטים אונ׳ זכן נימנטס · שאול אבר ריכטט זיך אויף בון דער ערדן · אונ׳ אז

ער זייני אויגן אויף טעט דז ער נימנטס · די נאמן אין אבר ביי דער הנט אונ׳ בֿירטן אין גען
דמשק · אונ׳ וור דריי טג ניט זעהנד אונ׳ אס ניט אונ׳ טרנק ניט · עש וור אבר איין יונגיר
צו דמשק מיט נאמן חנניה · צו דעם שפרך דער הער אים גזיכט · חנניה · אונ׳ ער שפרך הי
בין איך הער · דער הער שפרך צו אים · שטי אויף אונ׳ גי הין אין די גסן · די דא הייסט די
ריכטיג · אונ׳ פרעג אין דעם הויז יהודה נאך שאול מיט נאמן בֿון תרשין · דען זיך ער בעט · אונ׳
הוט גזעהן אים גזיכט איינן מן · מיט נאמן חנניה צו אים היניין קומן · אונ׳ די הנט אויף אין
לייגן דז ער ווידר זעהן ווערד · חנניה אבר אנטוורט · הער איך הב בֿון ויל גהוירט בֿון דיזם
מן · וו ויל איבלס ער דיינן הייליגן גיטון הוט צו ירושלם · אונ׳ ער הוט אלהי מכט בֿון דען הוהן
פריסטרן צו בינדן אלי די דיינן נאמן אן רופֿן · דער הער שפרך צו אים · גי הין דען דיזר איז
מיר איין אויס ערוועלט רייסטצויג · דז ער מיינן נאמן טרג בֿור די היידן · אונ׳ בֿור דען קיניגן
אונ׳ בֿור דען קינדרן בֿון ישראל · איך וויל אים ווייזן וו ויל ער ליידן מוס אום מיינם נאמנס
ווילן · אונ׳ חנניה גנג הין אונ׳ קאם אין דש הויז אונ׳ לייגט די הענד אויף אין אונ׳ שפרך ·
ליבר ברודר שאול דער הער הוט מיך גזנט דער דיר ערשינן איז אויף דעם וועג דא דו הער
רוח הקודש קאמסט · דז דו ווידר זעהנד אונ׳ מיט דעם הייליגן גייסט ערבֿילט ווערסט · אונ׳ אז באלד ויל עש
בֿון זיינן אויגן וו שופן · אונ׳ וורד ווידר זעהן · אונ׳ שטונד אויף ליס זיך טויפֿן אונ׳ נם שפייז
צו זיך אונ׳ שטערקט זיך · שאול אבר וור עטליך טג ביי דען יונגירן צו דמשק · אונ׳ אז באלד
משיח פרידיגט ער קריסטום אין דער שול דש דער זעלב גוטס זון זיי · די ענטזעצטן זיך אלי די עש
הארטן אונ׳ שפרכן · איז דש ניט דער צו ירושלים ור שטורט · אלי די דיזן נאמן אן רופֿן · אונ׳
הי הער דארום קומן דז ער זי גבונדן בֿיר צו דען הוהן פריסטרן · פאולוס אבר וורד אי מער
משיח קרעפטיגר אונ׳ טריב די יודן איין די צו דמשק וואנטן · אונ׳ בווערטס דז דיזר איז דער קריסט ·
אונ׳ נוך ויל טגן הילטן די יודן איינן ראט צו זאמן דש זי אין אב טעטן · אבר עש וורד
שאולום קונט גיטון דש זי אים נאך שטעלטן · די הילטן אבר טג אונ׳ נכט אן דען פפורטן דש זי
אין אב טעטן · דא נאמן אין די יונגר ביי דער נכט אונ׳ טעטן אין דורך די מויערן · אונ׳ ליסן
אין אין איינם קורב הינב · דא אבר שאולום גען ירושלים קאם · ור זוכט ער זיך ביי די
יונגיר צו מכן · אונ׳ די ורכטן זיך אלי בֿור אים · גליבטן ניט דז ער איין יונגר וועד׳ · בר רבה
שלוחים אבר נם אין צו זיך אונ׳ בֿירט אין צו דען אפוסטלן אונ׳ ערצֿילט אין וו ער אויף דער שטרוסן
דען הערן גזעהן אונ׳ מיט אים גרעט אונ׳ וו ער צו דמשק ורייליך גהנדלט הט אן דעם נאמן
ישוע אונ׳ ער וור ביי אין אונ׳ גינג אויז אונ׳ איין צו ירושלם אונ׳ הנדלט ורייליך אן דען נאמן דעז
הערן ישוע · ער רעדט אויך אונ׳ ביבֿרגט זיך מיט דען קריכן · אבר די שטעלטן אים נאך דש
זי אין אב טעטן · דא דש די ברודר ערבֿורן גלייטטן זי אין גען קסרי אונ׳ ליסן אין גען תרשין
גין · זו הט נון די גמיין פריד דורך גנץ יהודה אונ׳ גליל אונ׳ זמרי אונ׳ בויעט זיך אונ׳ וונדלט
רוח הקודש אין דער ורכט דעם הערן אונ׳ וורד ערבֿילט מיט טרוסט דעם הייליגן גייסטס · עש
גשך אבר דא פעטרוס דורך צוג אלנטהלבן · דז ער אויך צו דען הייליגן קאם די צו לודא וואנטן
· דא זעלבס ונד ער איינן מן · מיט נאמן ענאס · אכט יאר לנג אויף דעם בעט גלעגן · דער
משיח וור ייכט ברויכטיג · אונ׳ פעטרוס שפרך צו אים · ענאס · ישוע קריסטוס מך דיך גזונד · שטי
אויף אונ׳ בעט דיר זעלבר · אונ׳ אזו באלד שטונד ער אויף · אונ׳ עש זאכן אין אלי די צו לודא
אונ׳ צו סרונא וואנטן · די ביקערטן זיך צו דעם הערן ·

צו יפֿו אבר וור איין יונגירין מיט נאמן טביתא · וועלכס ור דולמעטשט הייסט דורקאס · די וור
טביא · בלשון ארמי · גנץ ווי אים קריכישן דורקאס · וואל גוטר וערק אונ׳ אלמוזן די זי טעט · עש בגב זיך אבר צו דער זעלביגן צייט · דש זי קרנק
וורד אונ׳ שטרב · דא וואושן זי די זעלביג · אונ׳ לייגטן זי אויף דען זולר · נון אבר לודא נהי
ביי יופֿן איז · דא די יונגיר הארטן דש פעטרוס דא זעלבס וור · זנטן זי צווין מענר צו אים
אונ׳ ערמאנטן אין · דז ער זיך ניט ליס ורדריסן צו אין צו קומן · פעטרוס אבר שטונד
אויף אונ׳ קאם מיט אין · אונ׳ אז ער דאר קומן וור · בֿירטן זי אין היניין אויף דען זולר אונ׳
טראטן אום אין אלר ליי וויטווין · וויינטן אונ׳ צייגטן אים די ראק אונ׳ קליידר וועלכי דורקס
מכט וויל זי ביי אין וור · אונ׳ פעטרוס דא ער זי אל היגויס גטריבן הט · קניעט ער נידר אונ׳
בעטעט · אונ׳ וואנדט זיך צו דעם לייכנאם אונ׳ שפרך · טביתא שטי אויף · אונ׳ זי טעט איר
אויגן אויף · אונ׳ דא זי פעטרוס זך זעצט זי זיך ווידר · ער אבר גב איר די הנט אונ׳ ריכטט
זי אויף · אונ׳ רופֿט דען הייליגן אונ׳ דען וויטווין אונ׳ שטעלט זי לעבנדיג דאר · אונ׳ עש וורד
קונד דורך גנץ יופֿן · אונ׳ ויל וואורדן גלייבג אן דען הערן · אונ׳ עש גשך דז ער לנגי צייט צו
יפֿו בלייב · ביי איינם שמעון דער איין גערבר וור · דש נעהנד קפיטל

עס וור אבר איין מן צו קסרי מיט נאמן קורנעליוס · איין הויבט מן בֿון דער רוט די
דא הייסט · די וועלש · גוט זעליג אונ׳ גוט ורכטיג מיט זיינם גנצן הויז · אונ׳
גב דעם וולק ויל אלמוזן · אונ׳ בעטעט איימר צו גוט · דער זך איין איינם גזיכט
אופֿן בערליך אום די ניינדי שטונד אם טג · איינן ענגל גוטס צו אים איין גין · דער שפרך
צו אים · קורנעלי · ער אבר זך אין אן ערשראק אונ׳ שפרך · הער וואש איסטס · ער אבר שפרך
צו אים · דיין גבעט אונ׳ דיין אלמוזן זיין היניויף קומן אינם גדעכטניס בֿור גוט · אונ׳ נון
זענד מענר גען יופֿן · אונ׳ לאס ודרן שמעון מיט דעם צו נאמן פעטרוס · וועלכר איז צו הערבֿרג
פעטרוס איסט אים לטין · ווי כיפא אין ארמי אין וועלש דויטש · ביי איינם גערבר שמעון · דעם הויס אם מער ליגט · דער ווירט דיר זגן וואש דו טון זולסט ·
אונ׳ דא דער ענגל דער מיט קורנעלי רעדיט הין וועק גנגן וואר · רופֿט ער צווין זיינר הויס
קנעכט אונ׳ איינן גוט ורכטיגן קריגס קנעכט בֿון דען די אויף אין וורטטן · אונ׳ ערצֿילט עש
אין אלס · אונ׳ זנט זי גען יופֿן · דעש אנדרן טגס דא דיזי רייזטן אונ׳ נאהי צור שטט
קמן · שטיג פעטרוס היניויף אויף דען זולר צו בעטן אום די זעכסטי שטונד · אונ׳ אז ער
הונגירין וורד וואלט ער אן בייסן · דא זי אים אבר צו בירייטטן וורד ער ענצוקט אונ׳ זך דען
הימל אויף גיטון אונ׳ הער נידר ורן צו אים איין גבֿעס ווי איין גרוס לייננטוך אן וויר ציפֿל גבונדן
אונ׳ וורד נידר גלאסן אויף די ערדן · דארינן וורן אלר ליי וויר בֿויסיגי טיר דער ערדן אונ׳ ווילדי
טיר אונ׳ גוויורם אונ׳ ויגל דעם הימלס · אונ׳ גשך איין שטים צו אים · שטי אויף פעטרי ·
שלכט אונ׳ אים · פעטרוס אבר שפרך · מיר ניט הער · דען איך הב נוך ני עטווס גמיינס אודר
אונ׳ ריינס געסן · אונ׳ די שטים שפרך צום אנדרן מאל צו אים · וואש גוט גרייניגט הוט דש מך
דו ניט גמיין · אונ׳ דש גשך צו דריי מאלן · אונ׳ דש גבֿעס וורד ווידר אויף גנומן גען הימל ·
אז ער אבר זיך אין אים זעלבס ביקוימירט · וואש דש גזיכט וועד דז ער גזעהן הט
זיך · דא ורגטן די מענר בֿון קורנעלי גזנט נאך דעם הויס שמעון · אונ׳ שטונדן אן דער טויר
רופֿטן אונ׳ ורשטן · אוב שמעון מיט דעם צו נאמן פעטרוס אלדא צור הערבֿירג וועד׳ · אין
דעם אבר פעטרוס זיך בידינקט איבר דעם גזיכט · שפרך דער גייסט צו אים · זיך די מענר
זוכן דיך · אבר שטי אויף · שטייג הינב אונ׳ צייך מיט אין אונ׳ צווייבֿל ניכטס · דען איך הב זי

גיזנט׳ דא שטיין פעטרוס הינב צו דען מענרן די בון קורנעליו צו איס גיזנט וורן׳ אונ׳ שפרך
זעכט איך בינס דען איר זוכט׳ ווש איז די זך דארום איר הי זייט׳ זי אבר שפרכן קורנעליוס
דער הויבטמן איין פרומר אונ׳ גוט ווארכטיגר מן אונ׳ גוטס גירויכטס ביי דעם גנצן וואלק דער
יודן׳ הוט איין גיבאט ביבלעט עמפפנגן בום היילגן ענגל דש ער דיך זולט וואדרן לאסן אין
זיין הויז אונ׳ ווארט בון דיר הערן׳ דא רופט ער אין הניין אונ׳ ביהערברגט זי׳. דעם אנדרן
טגס צוך פעטרוס אויס מיט אין׳ אונ׳ עטליכי ברודר בון יופן קמן מיט איס׳ אונ׳ דעם אנדרן
טגס קמן זי איין גען קסרין׳ קורנעליוס אבר וורטט אויף זי׳ אונ׳ ריף צו זמען זיינ׳ ור ווגטן
אונ׳ ורויינד׳ אונ׳ אלס עס גישך דש פעטרוס הניין קם׳ גינג איס קורנעליוס ענטקיגן אונ׳ ויל
צו זיינן בויסן אונ׳ בעטט אין אן׳ פעטרוס אבר ריכטט אין אויף אונ׳ שפרך׳ שטנד אויף איך
בין אויך איין מענש׳ אונ׳ אלס ער דיך מיט איס בישפרוכן הט׳ גינג ער הניין אונ׳ ונד איר
ויל די צו זמען קומן וורן׳ אונ׳ ער שפרך צו אין׳ איר וויסיט וי עס איין אן גיוואנליך דינג איז
איינן יודישן מן זיך צו טון אודר קומן צו איינם ורעמדלינגן׳ אבר גוט הוט מיר גווייזט קיינם
מענשן גימיין אודר אן ריין צו הייסן׳ דרום בין איך אויך אן גיווידרט קומן אלס איך בין
הער גיפודירט׳ זא ורעג איך אויך נון ווארום איר מיך הט לאסן פודירן׳. קורנעליוס
שפרך עס איז אצט ויר טג דא וסטיט איך׳ אונ׳ אן דער נוינדן שטונד בעטט איך אין מיינם
הויז׳ אונ׳ זיך׳ דא טרט איין מן בור מיר אין איינם העלן קלייד אונ׳ שפרך׳ קורנעלי דיין
גיבעט איז ערהערט׳ אונ׳ דיינר אלמוזן איז גידכט וורדן בור גוט׳ זא זענד נון קען יופן
אונ׳ לס הער רופן איינן שמעון מיט דעם צו נאמן פעטרוס׳ וועלכר איז צו הערבירג אין דעם
הויז דעם גערברס שמעון אן דעם מיר׳ דער ווירט דיר וואן ער קומט זגן׳ דא זנט איך בון
שטונד אן צו דיר אונ׳ דו הוסט וואל טון דש דו דיך הער גימכט הוסט׳ נון זיין ויר אלי הי גיגן
ווערטיג בור גוט צו הערן אלס ווש דיר בון גוט בייפולן איז׳. פעטרוס אבר טעט זיינן
מונד אויף אונ׳ שפרך׳ נון ערבאר איך מיט דער ווארהייט דש גוט די פערשון ניט אן זיכט׳
זונדירן אין אליר לייט וואלק׳ ווער אין פורכטט אונ׳ רעכט טוט׳ דער איז איס אן גינעם׳.
איר וויסט וואל בון דער פרעדיגט די גוט צו דען קינדירן ישראל גיזנט הוט אונ׳ ורקינדיגן
משיח לאסן דען וריד דורך ישוע קריסטוס׳ וועלכר איז איין הער איבר אלס׳ די דורכס גנץ יודיש
לנד גישעהן איז אונ׳ אן גנגן אין גלילא נאך דער טויף׳ די יוחנן פרעדיגט׳ וי גוט דען זעלבן
רוח הקדוש ישוע בון נצרי גיזלביט הוט מיט דעם היילגן גייסט אונ׳ קרפט דער אויך הער צוגן איז אונ׳
הוט וואל טון אונ׳ גיזונד גימכט אלי די בום טייבל איבר וועלדיגט וורן דען גוט וור מיט איס׳
אונ׳ וויר זיין צויגן אלס דש ער טון הט אים יודישן לנד אונ׳ צו ירושלים׳ דען הבן די אב גיטון
אונ׳ אויף איין הולץ גיהנגן׳ דען זעלבן הוט גוט אויף ערוועקט אם דריטן טג׳ אונ׳ אין לאסן
אופן בער ווערדן׳ ניט אליס וואלק׳ זונדירן דען ואר ער וועלטן צויגן בון גוט׳ אונס די מיר מיט
איס געסן אונ׳ טרונקן הבן נאך דעם ער אויף ערשטנדן איז בון דען טוטן׳ אונ׳ ער הוט אונס
גיבוטן צו פרעדיגן דעם וואלק אונ׳ צויגן דש ער איז ור אורדינט בון גוט׳ איין ריכטער דער
לעבנדיגן אונ׳ דער טוטן׳ בון דיזים צויגן אלי פרופיטן דש דורך זיינן נאמן׳ אלי די אן אין
גלויבן ור געבונג דער זינד עמפפנגן זולן׳. דא פעטרוס נאך רידיט בון זולכן
רוח הקדוש דינגן ויל דער היילגן גייסט אויף אלי די דעם ווארט צו הארטן׳ אונ׳ די גלויבינגן אויס דער
בישניידונג די מיט פעטרן קומן וורן׳ ענטזצטן זיך דש אויך אויף די היידן די גאב דעם

היילגן גייסטס אויס גגסן וורד׳ דען זי הארטן דש זי מיט צונגן רידטן אונ׳ גוט גרוס מכטן׳ רוח הקדוש
דא אנטוורט פעטרוס מאג אויך איימנט דש וואסר ווערן דש דיזי ניט גיטויפט ווערדן׳ די דען
היילגן גייסט עמפפנגן הבן גלייך וי אויך ויר׳. אונ׳ ביפאל זי צו טויפן אין דעם נאמן דעם רוח הקדוש
הערן׳ דא בעטן זי אין דש ער עטליכי טג בליב׳.

דש איילפט קפיטל

עס קם אבר בור די אפוסטל אונ׳ ברודר די אויף דעם יודישן לנד וורן׳ דש די
היידן הטן גוטס ווארט אויף גינומן׳ אונ׳ דא פעטרוס הינויף קם גען ירושלים
צנקיטן מיט איס די אויס דער בישניידונג וורן׳ אונ׳ שפרכן׳ דו ביסט איין
גנגן צו דען מענרן די דא ורהויט הבן אונ׳ הוסט מיט אין געסן׳. פעטרוס אבר הוב אן
אונ׳ זגיטס אין דורנוך איין אנדר אונ׳ שפרך׳ איך וור אין דער שטט יופי אים גיבעט׳ אונ׳
זך אין איינר ערצוקונג איין גיזיכט׳ איין געבעם הרנידר ורן וי איין גרוס לינן טוך מיט ויר
ציפפלן אונ׳ נידר גילסן בון הימל אונ׳ קם ביס צו מיר׳ דאריין זך איך אונ׳ וורד גיוואר אונ׳ זך
ויר בויסיגי טיר דער ערדן אונ׳ ווילדי טיר אונ׳ גיוורם אונ׳ ועגל דעם הימלס׳ איך הארט
אבר איין שטים די שפרך צו מיר׳ שטי אויף פעטרי׳ שלכט אונ׳ איס׳ איך אבר שפרך׳ מיר
ניט הער׳ דען עס איז ני קיין גימיינס נוך אן ריינס אין מיינן מונד גנגן׳. אבר די שטים
אנטוורטט מיר צום אנדרן מאל בון דעם הימל׳ ווש גוט גירייניגט הוט דש מך דו ניט גימיין
דש גישך אבר דריי מאל׳ אונ׳ וורד אלס ווידר הין אויף גען הימל גיצוגן׳. אונ׳ זיך
בון שטונד אן שטונדן דריי מענר בור דעם הויז דארינן איך וור׳ גיזנט בון קסרי צו מיר׳
דער גייסט אבר שפרך צו מיר׳ איך זולט מיט אין גין אונ׳ ניט צווייבלן׳ עס קמן אבר מיט מיר
די זעקס ברודר אונ׳ גינגן אין דש הויז דעם מנס׳ אונ׳ ער ור קונדיגט אונס וי ער גיזעהן
הט איינן ענגל אין זיינם הויס שטין׳ דער צו איס שפרך׳ זענד מענר גען יופן׳ אונ׳ לס
בודרן דען שמעון מיט דעם צו נאמן פעטרוס׳ דער ווערט דיר ווארט זגן׳ דארינן דו זעליג
ווערדסט אונ׳ דיין גנצס הויז׳ אין דעם אבר איך אן וינג צו רידן׳ ויל דער היילגן גייסט אויף רוח הקדוש
זי׳ גלייך וי אויף אונס אם ערשטן אן פנג׳. דא דכט איך אן דש ווארט דעם הערן׳ אלז ער
זגט׳ יוחנן צוואר הוט מיט וואסר גיטויפט׳ איר אבר זולט מיט דעם היילגן גייסט גיטויפט רוח הקדוש
ווערדן׳ זו נון גוט איינן גלייכי גאב געבן הוט וי אויך אונס׳ די דא גלויבן אן דען הערן ישוע
קריסט׳ ווער ור איך׳ דש איך קונד גוט ווערן׳. דא זי דש הארטן׳ שווייגן זי שטיל׳ אונ׳ משיח
פרייזטן גוט אונ׳ שפרכן׳ זו הוט גוט אויך דען היידן בוס געבן צום לעבן׳. די אבר
צור שטרייעט וורן אונטר דעם טריבזל דער איבר שטעפנו גישך׳ גינגן אויס הער ביז קען
פעניכן אונ׳ קיפרן אונ׳ אנטיוכי אונ׳ רידיטן דש ווארט צו נימנט דן אליין צו דען יודן׳. עס וורן
אבר עטליך אונטר אין ווענר בון קיפרן אונ׳ צור׳ די קמן קען אנטיוכי אונ׳ רידטן אויך צו
דען קריכן אונ׳ פרידיגטן דש עבנגליאון בון ישוע קריסטו׳ אונ׳ די הנט גוטס וור מיט אין׳
אונ׳ איין גרוסי צאל וורד גלויבן אונ׳ ביקערט זיך צו דעם הערן׳. עס קם אבר
דיזי ריד בון אין בור די אורן דער גימיין צו ירושלים׳ אונ׳ זי זנטן בר רבה׳ דש ער הין גינג
ביז קען אנטיוכי וועלכר דא ער הין קומן וור אונ׳ זאך די גנאד גוטס׳ וורד ער ורא׳ אונ׳
ערמאנט זי אלי דש זי בון הערצן בור זעצטן אן דעם הערן צו בלייבן׳

רוח הקדוש דן ער וואר איין ורומר מן וול הייליגש גייסטס אונ׳ גלויבנס · אונ׳ עש וורד איין גרוס וואלק דעם
הערן צו גיטון · בר רבה אבר גינג אויס גין תרשיש · שאול ווידר צו זוכן · אונ׳ דא ער אין ונד
בֿוויריט ער אין גין אנטיוכיא · עש גישך אבר דש זי איין גנץ יאר אין דער גימיין זיך זאמלטן
אונ׳ לערנטן איין גרוס וואלק · אונ׳ דש די יונגיר צו אנטיוכיא אם ערשטן קריסטן גינעמט
וואורדן ׃ אין דען זעלבגין טגן קמן פרופֿיטן בון ירושלים גין אנטיוכיא · אונ׳ איינר
אונטר אין הייט נמן אגבוס · שטונד אויף אונ׳ דויטט דורך דען גייסט איין גרוסי טייערונג
די דא קומן זולט אויבר דען גנצן קרייס דער ערדן · וועלכי גישך אונטר דעם קייזר קלודיו
אבר אונטר דען יונגירן בישלוס איין איטליכר · נך דעם ער ור מוכט · צו זענדן איין הנט
רייכונג דען ברודירן די אין יודא וואנטן · ווי זי דן אויך טעטן · אונ׳ שיקטנס צו דען עלטסטן
דורך די הנט בר רבה אונ׳ שאול ׃

דש צוועלפֿט קפיטל

צור דער זעלבגין צייט לגיט הורדוס די הענד אן עטליכן בון דער גימיין צו פייניגן
ער טוטט אבר יעקב יוחננס ברודר מיט דעם שווערט · אונ׳ דא ער זך דש דען
יודן גיבֿיל מכט ערס מיר אויך פעטרו צו ונגן · עש וור אבר עבן אוסטרן · דא
ער אין אויך ויננ׳ לגיט ער אין אינס גיבֿענקנס אונ׳ אובר אנטוורטט אין ויר גיבֿירטן קריגס
קנעכֿטן אין צו ביוורן · אונ׳ גידאכֿט אין נך דען אוסטרן דעם וואלק בור צו בֿירן · אונ׳
פעטרוס וורד אים גיבֿענקנים גיהלטן · אבר דש גיבעט גישך בור אין צו גוט אן אונטר לאס בון
דער גימיין · אונ׳ דא אין הורדוס וואלט בור בֿורן · אין דער זעלבגין נכט שליף פעטרוס
צווישן צווי קריגס קנעכֿטן · גיבונדן מיט צווי קיטן · אונ׳ די הויטר בור דער טיר הויטיטן דש
גיבֿענקנים ׃ אונ׳ זיך דער ענגיל דעש הערן קם דא הער · אונ׳ איין ליכט שיין אין
דעם גימך · אונ׳ שלוג פעטרן אן די זייטן אונ׳ וועקיט אין אויף אונ׳ שפרך · שטי ביהענדם
אויף · אונ׳ די קיטן וילן אים בון זיינן הענדן · אונ׳ דער ענגיל שפרך צו אים · גירטי דיך אונ׳
טו דייני שוך אן · אונ׳ ער טעט אלזו · אונ׳ ער שפרך צו אים · ווירף דיינן מנטל אום דיך אונ׳
וואלג מיר נך · אונ׳ ער גינג היגאוס אונ׳ וואלגיט אים · אונ׳ וואוסט ניט דז עש ווארהפטיג וור ·
דש דא גישך דורך דען ענגיל · עש דויכטי אין אבר ער זעך איין גיזיכֿט · זי גינגן אבר דורך
די ערשטי אונ׳ אנדרי הויט · אונ׳ קמן צו דער איזרן טיר וועלכי צור שטט בֿויריט · די טעט
זיך אין בון איר זעלבר אויף · אונ׳ טרטן היגאוס אונ׳ גינגן הין איין גסן לנג · אונ׳ אזו באלד קם
דער ענגיל בון אים ׃ אונ׳ דא פעטרוס צו אים זעלבר קם שפרך ער · נון וויס איך
ווארהפטיג · דז דער הער זיינן ענגיל גיזנט הוט אונ׳ מיך ערטעט אוים דער הנט הורדוס אונ׳
בון אלן ווארטן דעם יודישן וואלקס · אונ׳ אז ער זיך בידינט · קם ער בור דש הויז מרים דער
מוטר יוחנן · דער מיט דעם צו נמן מרקוס היס · דא וויל ור זמלט וורן אונ׳ בעטיטן · אז אבר
פעטרוס אן די טיר קלופֿט דעם טורס · טרעט הרבֿויר איין מייד צו הורכן · מיט נמן רודע
אונ׳ אז זי פעטרוס שטים ערקנט · טעט זי דש טור ניט אויף בור ורוידן · ליף אבר היניין אונ׳
ור קוינדיגיט אין · פעטרוס שטונד בור דעם טור · זי אבר שפרכֿן צו איר · דו ביסט אן זינן
זי אבר בישטונד דרויף עש ווער אלזו · זי שפרכֿן עש איז זיין ענגיל · פעטרוס אבר קלופֿפֿיט
מער · דא זי אבר אויף טעטן · זכֿן זי אין אונ׳ ענטזעצטן זיך · ער אבר ווינקיט אין מיט דער
הנט צו שוויגן · אונ׳ ערצֿילט אין · ווי אין דער הער הער אוים דעם גיבֿענקנים גיבֿוירט · אונ׳
שפרך · ור קוינדיגיט דיס יעקב אונ׳ דען ברודירן · אונ׳ גינג היגאוס אונ׳ וונדלט אן איין אנדרן

אורט ׃ דא עש אבר טג וורד · וור ניט איין קלייני ביקוממרנס אונטר דען קריגס קנעכֿטן
וויא דיך פעטרוס בישעהן וועור׳ הורודוס אבר דא ער הין ומדרט אונ׳ ניט ונד ליס ער די הויטר
רעכֿט ורטייגן אונ׳ היס די וועק בֿוירן · אונ׳ צוג בון יודא היגב גין קסרין · אונ׳ הילט אלדו זיין
וועזן · ער גרנציט אבר מיט דען בון צור אונ׳ צידון · די אבר קמן איין מוטיגליך צו אים דאר
אונ׳ אויבר רידטן דעם קויניגס קמרר בלסטון · אונ׳ בטן אוים וריד · דארום דז אורי לנד זיך
נעריטן בון דעם קויניגס לנד · אבר אויף איינן בישטימטן טג · טעט הורודוס אן דש קויניגליכֿי
קלייד · זצט זיך אויף דען ריכֿט שטול אונ׳ טעט איין ריד צו אין · דש וואלק אבר רופֿט צו · דאש
איז איין שטים גוטיס אונ׳ ניט איינס מענשן · אז באלד שלוג אין דער ענגיל דש הערן · דארום
דז ער דען פרייז ניט גוט גב · אונ׳ וורד ורעסן בון דען ווארמן אונ׳ גב דען גייסט אויף ׃ דש
ווארט גוטיס אבר וואוכס אונ׳ מערט זיך · בר רבה אבר אונ׳ פאולוס קמן ווידר גין ירושלים
אונ׳ אויבר אנטוורט די הנט רייכונג · אונ׳ נמן מיט זיך יוחנן מיט דעם צו נמן מרקוס ׃

דש דרייצעהנד קפיטל

עס וורן אבר צו אנטיוכיא אין דער גימיין פרופֿיטן אונ׳ לערר · דער בר רבה אונ׳
שמעון גינאנט ניגר אונ׳ לוציאוס בון צירנן אונ׳ מנחם הורודס דעם ויר בֿורשטן
מיט אויף ערצוגנער אונ׳ שאול · דא זי אבר דעם הערן דינטן אונ׳ וסטטן שפרך דער
רוח הקדוש הייליג גייסט · זונדרט מיר אוים בר רבה אונ׳ פאולוס ,צו דעם ווערק דאצו איך זי בירופֿן הב
דא וסטטן זי אונ׳ בעטטן אונ׳ לגיטן די הענד אויף זי · אונ׳ ליסן זי גין · אונ׳ ווי זי אוים גיזנט
רוח הקדוש וורן בום הייליגן גייסט · קמן זי גין סלוכיא · אונ׳ בון דאנן שיפֿטן זי גין קיפרין · אונ׳ דא זי אין
די שטט שלמין קמן · ור קוינדיגיטן זי דש ווארט גוטיס אין דער יודן שולן · זי הטן אבר אויך
יוחנן צום דינר ׃ אונ׳ דא זי די אינזלין דורך צוגין בים צו דער שטט פפוס · ונדן זי איינן
צויבירר אונ׳ ולשן פרופֿיטן איינן יודן דער היס בר יהוש דער וור ביי סערגיו פאול דעם לנד
ביגט איינם ור שטענדיגן מן · דער זעלביג רופֿט צו זיך בר רבה אונ׳ פאולוס · אונ׳ בינגעריט
דש ווארט גוטיס צו הארן · דא שטונד אין ווידר דער צויבירר אלימס · דען אלזו ווערט זיין
נמן ור דוימטשט · אונ׳ טרכֿטט דז ער דען לנד ביגט בום גלויבן ווענדיט · שאול אבר דער
רוח הקדוש אויך פאולוס הייסט וול הייליגס גייסטס זך אין אן אונ׳ שפרך · או דו קינד דעם טויבלס · וול
אלר ליסט אונ׳ אלר שלקהייט אונ׳ ויינד אלר גירעכֿטיקייט דו הארסט ניט אויף אב צו ווענדן די
רעכֿטן וועג דעם הערן · אונ׳ נון זיך · די הנט דעם הערן קומט אויבר דיך אונ׳ ווערסט בלינד
זיין אונ׳ ניט זעהן די זון איין צייט לנג · אין דעם זעלבן ויל אויף אין טונקלהייט אונ׳ וינסטרנים
אונ׳ גינג אוים הער אונ׳ זוכֿט הנט לייטר · אז דער לנד ביגט דש גישיכֿט זך גלויביט ער · אונ׳
ור וואונדרט זיך דער לער דעם הערן ׃ דא אבר פאולוס אונ׳ די אוים אין וורן בון פפוס
שיפֿטן קמן זי גין פערגין אים לנד פמפֿיליא · יוחנן אבר ענטוויך בון אין אונ׳ צוך ווידר גין
ירושלים · זי אבר צוגן דורך בון פערגין אונ׳ קמן גין אנטיוכיא אים לנד פיסידיא אונ׳ גינגן
אין די שול אם שבת טג אונ׳ זעצטן זיך · נך דער לעקציין אבר דעם גיזעצם אונ׳ דער פרופֿיטן
זנטן די אובר שטן דער שול צו אין אונ׳ ליסן אין זגן · ליבן ברודר הבט איר איין ריד ביי אויך
צו ערמנן דש וואלק · זו זגט אן ׃ דא שטונד
פאולוס אויף · אונ׳ ווינקיט מיט דער הנט אונ׳ שפרך · איר מנשי בון ישראל · אונ׳ די איר
סמות יד גוט ורכֿטט · הארט צו · דער גוט דיזס וואלקס הוט ערוועלט אונזר ועטר · אונ׳ ערהויט דש
וואלק · דא זיא ורעמדלינג ווארן · אים לנד עייפטי · אונ׳ מיט איינם הוהן ארים בֿורעט ער

די אויש דעם גלויבן · אונ׳ בייא פֿירציק יאר לנג דולדט ער איר ווייז אין דער וואוסטן · אונ׳ פֿר
טילגט זיבן פֿאלקר אין דעם לנד כנען · אונ׳ טיילט אונטר זי נאך דעם לן זו יענר לנד · דורנאך יהושע יג
גב ער אין ריכטר בייא פֿיר הונדרט אונ׳ פֿופֿציק יאר לנג · ביז אויף דען פּרופֿיטן שמואל · אונ׳ מלכים. י
פֿון דא אן באטן זי אויש איינן קיניג · אונ׳ גאט גב אין שאול דען זון קיש איינן מן אויש דעם
גשלעכט בנימין פֿירציג יאר לנג · אונ׳ דא ער דען זעלבן אב זעצט · ריכטט ער אויף איבר זי
דוד צום קיניג · פֿון וועלכים ער צויגט · איך הב גפֿונדן דוד דען זון ישי נאך מיינם הערצן · מלכים ה.יג
דער זאל טון אלן מיינן ווילן · אויש דיזם זאמן הוט גאט נאך דער פֿר הייסונג אויף גריכט
דעם פֿאלק ישראל דען היילנט ישוע · אז דען יוחנן צו פֿור דעם פֿאלק ישראל גפּרדיגט הוט
פֿור דעם אן גזיכט זיינר צו קונפֿט די טויף דער בוס · אלז אבר יוחנן זיינן לויף ערפֿילט ·
שפּרך ער · איך בין ניט דער · דא פֿור איר מיך הלטט · אבר זעכט · ער קומט מיר נאך דעם
איך ניט ווערט בין · דז איך אים די שוך אויש ציך · איר מענר ליבן ברודר · איר מתאום ג
קינדר דעם גשלעכטס אברהם · אונ׳ די אונטר אייך גאט וורכטן · אייך איז דש ווארט דיזם
היילס גזנט · דען די צו ירושלים וואנן אונ׳ אירי אובערשטן · די וויל זי אין ניט ערקענטן נאך די
שטימן דער פּרופֿיטן וועלכי אויף אלי שבתות גלעזן ווערדן · הבן זי די מיט אירם אורטייל
ערפֿילט · אונ׳ וויא וואל זי קיין אורזך דעס טוטס אן אים פֿונדן · באטן זי דאך פּילאטוס אין צו
טוטן · אונ׳ אז זי אלים גפֿולענדיט הטן וואש פֿון אים גשריבן איז · נאמן זי אין פֿון דעם הולץ
אונ׳ לייגטן אין אין איין גרב · אבר גאט הוט אין אויף ערוועקט פֿון דען טוטן אם דריטן טג
אונ׳ ער איז ערשינן פֿיל טגן לנג דען · די מיט אים הינויף פֿון גליל גן ירושלים גגנגן וואָרן ·
וועלכי זיין זייני צויגן אן דש פֿאלק · אונ׳ מיר אויך פֿר קינדיגן אייך די פֿר הייסונג די צו
אונזרן עלטרן גשעהן איז · דש די זעלבי גאט אונש אירן קינדרן ערפֿילט הוט · אין דעם ער תילים ב
ישוע אויף ערוועקט הוט · ווי דען אים ערשטן פּסלם גשריבן שטיט · דו ביסט מיין זון היוט
הב איך דיך גבורן · דז ער אין אבר הוט פֿון דען טוטן אויף ערוועקט · דז ער ווערט ניט מער
זאל פֿר וועזן · שפּריכט ער אלזו · איך וויל אייך די גנאד דוד פֿר הייסן טרייליך הלטן · דארום ישעיה נה
שפּריכט ער אויך אם אנדרן אורט · דו ווערסט ניט צו געבן · דש דיין היילגיר די פֿר וועזונג תילים טו
זעהי · דען דוד דא ער צו זיינר צייט גדינט הט דעם ווילן גאטס · איסט ער אנטשלאפֿן אונ׳ צו
זיינן עלטרן גטון אונ׳ הוט די פֿר וועזונג גזעהן · דען אבר גאט אויף ערוועקט הוט · דער הוט
די פֿר וועזונג ניט גזעהן · זו זייא עש נון קונט אייך ליבן ברודר · דז אייך פֿר קינדיגט
ווערט פֿר געבונג דער זינד דורך דיזן · אונ׳ פֿון דעם אלים דורך וועלכם איר ניט קונט אים
גזעץ משה רעכט פֿערטיג ווערדן · ווער אבר אן דיזן גלייבט דער וירט רעכט פֿערטיג · זעכט
נון צו · דש ניט איבר אייך קום · דז אין דען פּרופֿיטן גזגט איז · זעכט איר פֿר אכטר אונ׳ פֿר
וואונדרט אייך אונ׳ פֿר דערבט אייך · דען איך טו איין ווערק צו אייערן צייטן · וועלכם איר ניט
גלייבן ווערדט · זו עש אייך אימנט ערצילן ווערט · דא אבר די יודן אויש דער שול
גינגן · באטן די היידן דש זי צווישן דעם שבת אין די ווארט זגטן · אונ׳ אז די גמיין דער
שול פֿון אנגדר גינגן · וואלגטן פּאול אונ׳ בר רבה נאך פֿיל יודן אונ׳ יוד גנוסן די גאט דינטן · די
אבר זגטן צו אין · אונ׳ בירידיטן זי דש זי בלייבן זאלטן אין דער גנאד גאטס · אם וואלגנדן שבת
אבר קם צו זאמן ווסט די גנצי שטט דש ווארט גאטס צו הארן · דא אבר די יודן דש פֿאלק זכן
ווארדן זי פֿאל ניידס · אונ׳ ווידר שפּרכן דעם דש פֿון פּאול גזגט ווארד · ווידר שפּרכן אונ׳

לעסטירטן · פּאולוס אבר אונ׳ בר רבה ווארדן פֿריידיג אונ׳ שפּרכן · עש וור נוט דז אייך צו
ערשטן דז ווארט גאטס גזגט ווארד · נון אירז אבר פֿון אייך שטוסט אונ׳ אכט אייך זעלבז ניט
ווערט דעם איביגן לעבנז · זיך זו ווענדן מיר אונש צו דען היידן · דען אלזו הוט אונש דער ישעיה מט
הער גבוטן · איך הב דיך דען היידן צום ליכט גזעצט · דז דו דש הייל זייסט ביס אן דש ענד
דער ערדן · די היידן אבר הארטן מיט פֿריידן צו · אונ׳ פּרייזטן דש ווארט דעם הערן
אונ׳ ווארדן גלייביג ווי פֿיל איר צום איביגן לעבן פֿר אורדנט וורן · אונ׳ דש ווארט דעם הערן
ווארד אויש גברייט דורך די גנצי געגנט · אבר די יודן בוועגטן די ערברן אונ׳ אן דעכטיגן
ווייבר אונ׳ דער שטט אובערשטן · אונ׳ ערוועקטן איין פֿר פֿאלגונג איבר פּאולו אונ׳ בר רבה אונ׳
שטיסן זי צו אירן גרענצן הינויס · די אבר שוטלטן דען שטויב פֿון אירן פֿיסן איבר זי · אונ׳
קמן גן איקוניום · די יינגר אבר ווארדן פֿאל פֿריידן אונ׳ דעס היילגן גייסטס · רוח הקדוש

דש פֿירצעהנד קפּיטל

עס גשך אבר צו יקוניום דש זי צו הויף אין דער יודן שול גינגן · אונ׳ רידיטן ·
אזו דז איין גרוסי מענג דער יודן אונ׳ דער קריכן גלייביג ווירד · די אונגלייביגן
יודן אבר ערוועקטן אונ׳ ענטרויסטן די זיל דער היידן ווידר די ברודר זו הטן זי מן
איר וועזן דא זעלבס איין לנגי צייט · אונ׳ הנדלטן פֿריידיג אין דעם הערן · וועלכר בצויגט דש
ווארט זיינר גנאדן · אונ׳ ליס צייכן אונ׳ וואונדר גשעהן דורך אירי הענד · די מענג אבר דער
שטט שפּלט זיך · עטליך הילטנס מיט דען יודן אונ׳ עטליך מיט דען אפּוסטלן · דא שלוחים
זיך אבר איין שטורם ערהוב דער היידן אונ׳ דער יודן אונ׳ דער אובערשטן · זי צו שמעכן אונ׳
שטייניגן · וואורן זי דעס אינן אונ׳ ענטפֿלוהן אין די שטעט דעם לנדס ליקאוניא גן ליסטרין
אונ׳ דערבן · אונ׳ אין די געגניט אום הער · וורן אלדו אונ׳ פּרידיגטן דש עוואנגעליום · אונ׳
עש וור איין מן אונטר דען ליסטראניר דער זס אין פֿר מוגנס אן זיינן פֿיסן · אונ׳ וור לאם פֿון
מוטר לייב דער נאך ניא גוואנדלט הט · דער הארט פּאולן רידן · אונ׳ אלז ער אין אן זאך אונ׳
מערקיט דז ער איינן גלייבן הט גזונט צו ווערדן · שפּרך ער מיט לויטר שטים · שטי אויף
ריכטיג אויף דייני פֿיס · אונ׳ ער שפּרנג אויף אונ׳ וואנדלט · דא אבר דש פֿאלק זך וואש פּאולוס
גטון הט · הובן זי אירי שטים אויף אונ׳ שפּרכן אויף ליקאוניש · די געטר זיין דען מענשן
גלייך ווארדן אונ׳ צו אונש הרנידר קומן · אונ׳ נענטן בר רבה יופּיטר · אונ׳ פּאולוס מערקוריום
די וויל ער דש ווארט פֿוריט · דער פּריסטר אבר יופּיטרס דער פֿור אירר שטט וור · ברוכט
אוכסן אונ׳ קרענץ פֿור דש טור · אונ׳ וואלט אופּפֿרן זמט דעם פֿאלק · דא דש די אפּוסטל
פּאולוס אונ׳ בר רבה הארטן · צו ריסן זי אירי קליידר אונ׳ שפּרנגן אונטר דש פֿאלק שריאן
אונ׳ שפּרכן · איר מענר וואש מכט איר דא · מיר זיין אויך מענשן גלייכן אן ועכטונג אונטר
וואורפֿן אונ׳ פּרידיגן אייך דז עוואנגעליום צו ביקערן פֿון דיזן איטלן · צו דעם לעבנדיגן גאט
וועלכר גמכט הוט הימל אונ׳ ערדן אונ׳ דש מער אונ׳ אלס וז דרינן איז · דער אין פֿר גנגן צייטן
הוט לוסן אלי היידן וואנדלן אירי אייגן וועג · אונ׳ צוואר הוט ער זיך זעלבס ניט אן בצויגט
גלוסן אין דעם ער וואל גטון הוט · אונ׳ אונש געבן פֿון הימל רעגן אונ׳ פֿרוכטבארי צייטן · דא
מיט אונזר הערצן ערפֿילט מיט שפּייז אונ׳ פֿרייד · אונ׳ דא זי דיס זגטן · שטילטן זי קוים דש
פֿאלק דש זי אין ניט אופּפֿרטן · עש קמן אבר דאהין יודן פֿון אנטיוכיא אונ׳ איקוניון
אונ׳ איבר רעטן דש פֿאלק אונ׳ שטייניגטן פּאולום · אונ׳ שלייפֿטן אין צור שטט הינויס מיינטן

ער ווער געשטורבן · דא אין אבר די יונגר אום רינגלטן · שטונד ער אויף אונ' גינג אין די
שטט · אונ' אויף דען אנדרן טג גינג ער אויס מיט בר רבה גען דערבן · אונ' פרידיגטן דער
זעלביגן שטט דש עבנגעליאון אונ' אונטר וויזיטן איר ויל · אונ' צוגן ווידר גען ליסטרן אונ'
איקוניון אונ' אנטיוכיאן · שטערקטן די זילן דער יונגר אונ' ערמאנטן זי דש זי אים גלויבן
בליבן · אונ' דז מיר דורך ויל טרויבסל מוזן אין דש רייך גוטש גין · אונ' דא זי אין דורך אלי
געמיינן עלטסטן ור אורדנט העטן · בעטטן זי מיט וסטן · אונ' ביבולן זי דעם הערן · אן דען זי
גלויבט ווארדן ווארן · אונ' צוגן דורך פיסידיען אונ' קאמן אין פמפיליאן · אונ' רידטן דז
ווארט צו פערגן · אונ' צוגן היגב גען אטאליאן · אונ' בון דנן שיפטן זי גען אנטיוכיא דא הער
זי ווארן דער גינודן גוטש צו דעם ווערק אויבר אנטווארטט דש זי הבן אויס גיריכט · דא זי אבר
דר קאמן · ור זמלטן זי די גימיין אונ' ור קונדיגטן ווי ויל גוט מיט אין גיטון העט · אונ' ווין ער
דען היידן העט די טויר דעם גלויבנס אויף גיטון · זי העטן אבר איר וועזן אלדא ניט איין קליינ
צייט ביי דען יונגרן ·

דש בונפצעהנד קפיטל

ארב טליך קאמן העראב בון יודא אונ' לערטן די ברודר · וואו איר אויך ניט בישניידן
לוסט נאך דער וויז משה · דא קונט איר ניט זעליג ווערדן · דא זיך נון איין אויף
רור ערהוב · אונ' פאולוס אונ' בר רבה זיך הרט ווידר זי לגטן · אורדיניטן זי דז
פאולוס אונ' בר רבה אונ' עטליך אנדרי אויז אין הינויף צוגן גען ירושלים צו דען אפוסטלן אונ'
עלטסטן אום דיזר ורגן ווילן · אונ' זי ווארדן בון דער געמיין גלייטט · אונ' צוגן דורך פיניצען
אונ' זמריא אונ' ערצילטן דען ווגדל דער היידן אונ' מכטן איין גרוסי ורייד אלן ברודירן · דא
זי אבר דאר קאמן גען ירושלים · ווארדן זי עמפפנגן בון דער געמיין אונ' בון דען אפוסטלן
אונ' בון דען עלצטן · אונ' זי ור קונדיגטן ווי ויל גוט מיט אין גיטון הט · דא טרטן אויף עטליך
בון דען בריזייער סעקטן די גלויביג ווארן ווארדן אונ' שפרכן · מן מוס זי בישניידן אונ' גיביטן
צו הלטן דש גיזעץ משה · אבר די אפוסטל אונ' די עלצטן קאמן צו זאמן דיזי ריד צו ביזעהן ·
דא נון ויל ורגנס זיך ערהוב · שטונד פעטרוס אויף אונ' שפרך צו אין · איר מענר
ליבן ברודר איר וויסט דש גוט אין ווריגן טגן אונטר אונס ערוועלט הוט מיינן מונד · דורך
וועלכן די היידן הארטן דש ווארט דעם עבנגיליאון · אונ' דער הערץ קונדיגר גוט אויגט
אויבר די אונ' גב אין דען היליגן גייסט גלייך אויך ווי אונס · אונ' אונטרשייד ניכטס צווישן אונס
אונ' אין · אונ' רייניגטן איירי הערץ דורך דען גלויבן · ווש ור זוכט איר דען נון גוט מיט אויף
לייגן דעם יוכס אויף דער יונגר העלז · וועלכס ווערדר אונזרי ועטר נוך מיר הבן מאגן טרגן ·
זונדר מיר גלויבן דורך די גינוד דעם הערן ישוע קריסטי זעליג צו ווערן גלייכר וויז ווי אויך זי
דא שוויג די גנצי מענג שטיל אונ' הארטן צו פאולו אונ' בר רבה · די דא ערצילטן וויא גרוסי
צייכן אונ' וואונדר גוט דורך זי גיטון הט אונטר דען היידן · דארנאך אז זי גשוויגן
ווארן · אנטווארטט יעקב אונ' שפרך · איר מענר ליבן ברודר הארט מיר צו · שמעון הוט
ערצילט ווי אופס ערשט · גוט הוט היים זוכט אן צו נעמן איין וואלק אויס דען היידן צו זיינם
נמן · אונ' דא שטימן מיט די ריד דער פרופיטן אום גשריבן שטיט · דורנאך וויל איך ווידר
קומן אונ' וויל ווידר בויאן די הויטן דוד די צורבלן איז אונ' אירי לוקן וויל איך ווידר בויאן · אונ'
וויל זי אויף ריכטן · אויף דש ווש אויבריג איז בון מענשן נאך דעם הערן ורגן · דאצו אלי
היידן אויבר וועלכן מיין נמן גינעניט איז · שפריכט גוט דער דש אלס טוט · גוט זיין אלי זייני

פ'וחיס

פלוחיסי

גויטכט רדטפיקרס

משיח

צמוס ט

ווערק בוואוסט בון דער וועלט הער · דארום בישליס איך דש מן דען · זו אויס דען היידן צו
גוט זיך ביקערן · ניט אוין רו מך · זונדר שרייב אין דש זי זיך ענטהלטן בון אין וויבירקייט
דער אב גיטר אונ' בון הורריי אונ' בון ערשטעקטס אונ' בום בלוט · דען משה הט בון ווריגן
צייטן הער אין אלן שטיטן די אין פרידיגן · אונ' ווערט אלי שבת טג אין דען שולן גילעזן ·
אונ' עש דויכט גוט די אפוסטל אונ' די עלצטן זמט דער גנצן געמיין · אויס אין מענר וילן אונ'
זענדן גען אנטיוכיאן מיט פאולו אונ' בר רבה · נעמליך יהודה מיט דעם צו נאמן בר שבע אונ'
סילן · וועלכי מענער בויר גענגיר ווארן אונטר דען ברודרן · אונ' זי גבן שריפט אין אירי הענד
אלזו · ווירדי אפוסטל אונ' עלצטן אונ' ברודר · ווינשן הייל דען ברודירן אויס דען
היידן די צו אנטיוכי אונ' סיריא אונ' ציליצא זיין · די וויל וויר גיהארט הבן דז עטליך בון דען
אונזרן זיין אויס גנגן אונ' הבן אויך מיט ווארטן איר גימכט אונ' אויער זילן ביקומרט · אונ'
זגן איר זלט אויך בישניידן לוסן אונ' דש גיזעץ הלטן וועלכן וויר ניכטס ביבולן הבן · הוט עש
אונס גוט גידוכט איין מוטיגליך ורזמלט · מענר ערוועלן אונ' צו אויך זענדן מיט אונזרן ליבסטן
בר רבה אונ' פאולו · וועלכי מענשן אירי זילן דאר געבן הבן בור דען נאמן אונזרס הערן ישוע
קריסט · זו הבן וויר גיזנט יהודה אונ' סילאן · וועלכי אויך מיט ווארטן דש זעלביג ור קונדיגן
ווערדן · דען עש גיבולט דעם היליגן גייסט אונ' אונס אויך מיר קיין בישווערונג אויף צו לגן
דען נור דיזי נוטיגי שטויק דש איר אויך ענטהלטט בום גאצן אופפר · אונ' בום בלוט אונ' בום
ערשטעקטן אונ' בון הורריי · בון וועלכן זו איר אויך ענטהלטט טוט איר רעכט · גיהבט אויך
וואל · דא דיזי אב גיבערטיגט ווארן קאמן זי גען אנטיוכיא אונ' ור זמלטן די מענגי אונ' אויבר
אנטווארטן דען בריף · דא זי דען לאזן ווארדן זי דעם טרוסטס ורא · יהודה אבר אונ' סילאס
די אויך פרופיטן ווארן ערמנטן די ברודר מיט וילן רידן אונ' שטערקטן זי אונ' דא זי ור צוגן
איין צייט לנג · ווארדן זי בון דען ברודרן מיט דען ברודירן מיט ורידן אב גיבערטיגט צו דען
אפוסטלן · עש דויכט אבר סילאן גוט אלדו צו בלייבן · פאול אבר אונ' בר רבה העטן איר וועזן צו
אנטיוכי לירטן אונ' פרידיגטן דז עבנגעליאש ווארט דען הערן מיט וילן אנדרן · נאך עטליכן טגן
אבר שפרך פאולוס צו בר רבה לוס אונס ווידר אום ציהן אונ' אונזרי ברודר ביזיהן דורך אלי
שטיט אין וועלכן מיר דש ווארט דעם הערן ור קונדיגט הבן ווי זי זיך הלטן · בר רבה אבר
גב רעט דש זי מיט זיך נעמן יוחנן מיט דעם צו נאמן מרקוס · פאולוס אבר אכטט בילליך · דש
זי ניט מיט זיך נעמן איין זולכן דער אב גיטרעטן ור בון אין אין פמפיליא · אונ' ור ניט מיט
אין גיצוגן צו דעם ווערק אונ' זי קאמן שרפף אן אנגדר · אזו דש זי בון אנגדר צוגן אונ' בררבה
צו זיך נם יוחנן אונ' שיפט אין קיפרן · פאולוס אבר וועליט סילאן אונ' צוג אין דער גינוד גוטש
ביבולן בון דען ברודרן · ער צוג אבר דורך סיריאן אונ' ציליציאן אונ' שטערקיט די גימיין ·

דש זעכצעהנד קפיטל

ער קם אבר גען דערבן אונ' ליסטרן · אונ' זיך איין יונגר ור דא זעלבס מיט נאמן
טימוטעוס איינס יודישן וויבס זון די ור גלויביג · אבר איינס קריכישן ואטרס
דער הט גוט גיריכט ביי דען ברודרן אונטר דען ליסטרנר אונ' צו איקוניאן ·
דיזן וואלט פאולוס לסן מיט זיך ציהן אונ' נם אין אונ' בישנייד אין אויבר דער יודן ווילן די אן
דעם זעלביגן אורט ווארן · דען זי וואוסטן אלי דש זיין ואטר איין קריך ור גיוועזן · אלז זי אבר
דורך די שטיט צוהן אויבר אנטווארטן זי אין צו הלטן דען זין · אזולכר בון דען אפוסטלן אונ'

רוחהקודש

רוח הקדוש עלטיסטן צו ירושלים בישלאסן ווערן · דא ווארדן די געמיין אויס גלויבן ביבֿעסטיגעט · אונ׳ נאמן צו
אן דער צאל טעגליך · דא זי אבר דורך פריגיאן אונ׳ דש לנד גלאטיאה צוגן · ווארט אין
געווערט בון דעם הייליגן גייסט צו רידן דש ווארט אין אסיא · אלס זי אבר קאמן אן מיזיאן ·
ור זוכטן זי נאך ביתניאן צו רייזן אונ׳ דער גייסט ליס אין ניט צו · דא זי אבר בור מיזיאן אובר
צוגן קאמן זי הינב גען טרואדא · אונ׳ פאולו ערשיין איין געזיכט בייא דער נאכט דש ווער איין מן בון
מקידוניאן · דער שטונד אונ׳ בט אין אונ׳ שפרך · קום הרניידר גען מקידוניא אונ׳ הילף אונס
אז ער אבר דש געזיכט געזעהן העט · דא טרכטן וויר אלס באלד צו
רייזן גען מקידוניאם געוויס · דש אונס דער הער דא הין בירופן העט אין דש עבֿנגיליאן
צו פרידיגן · דא ברכן וויר אויך בון טרואדא
אונ׳ שטרקס וועגס קאמן מיר גען זמוטרציאן · דעם אנדרן טאג גען נעאפאלין · אונ׳ בון דנין
גען פיליפים · וועלכי איז די הויב שטט דעם לנדס מקידוניא אונ׳ איין פרייא שטט · וויר
העטן אבר אין דיזר שטט אונזר וועזן עטליך טאג · דעם טאג דער שבת גינגן וויר הינויס בור
די שטט אן דז וואסר דא מן פפלעגט צו בעטן אונ׳ זאצטן אונס אונ׳ רידטן צו דען ווייבן די דא צו
זמן קאמן · אונ׳ איין אן דעכטיג ווייב מיט נאמן לידיא · איין פורפיר קרעמרין אויס דער שטאט
דער טיאטירר · הארט צו וועלכר טעט דער הער דש הערץ אויף דש זי דרויף אכֿט הט · וואש
בון פאולו גירעט ווער · אז זי אבר אונ׳ איר הויז געטויפֿט ווארד · ערמאנט זי אונ׳ שפרך · זא
איר מיך אכֿטט דז איך גלייביג בין אן דען הערן · זו קומט אין מיין הויז אונ׳ בלייבט אלדא ·
אונ׳ זי צוואנג אונס · עש געשך אבר דא וויר צו דעם געבעט גינגן דז איין מייט אונס
בייגעגנט די הט איין ווארזאגר גייסט · אונ׳ טרוג אירן הערן ויל גינים צו מיט ווארזאגן די זעלביג
וואלגט אלנטהלבן פאולו אונ׳ אונס נאך שרייא אונ׳ שפרך · דיזי מענשן זיין קנעכט גוטיס דעם
אלר הכסטן · די אויך דען וועג דער זעליקייט ור קונדיגן · זולכס טעט זי מנכן טאג · פאולו אבר
טעט דש וויא · אונ׳ וואנדיט זיך אויס אונ׳ שפרך צו דעם גייסט · איך געביט דיר אין דעם נאמן
ישוע קריסט דש דו בון איר אויס וואריסט · אונ׳ ער בור אויס צו דער זעלביגן שטונד · משיח
דא אבר אירי הערן זאכן דש די האפֿנונג אירש גווינס ווער אויס גבֿרן · נאמן זי פאולום אונ׳ סילאן
צוהן זי אויף דען מרק בור די אובֿרשטן · אונ׳ בֿורטן זי צו דען אמט לייטן · אונ׳ שפרכן · דיזי
מענשן מכן אונזרי שטט איר אונ׳ זיין יודן · אונ׳ ור קונדיגן איין וייז וועלכי אונס ניט צימט
אן צו נעמן נאך צו טון ווייל וויר רומיש זיין · אונ׳ דש וואלק ויל צו ווידר זי · אונ׳ די אמט לייט צו
ריסן אירי קליידר אונ׳ היסן זי שטויבן · אונ׳ דא זי זי וואל געשטויפט האטן · ווארפֿן זי זי אינס
געבֿענקנים · אונ׳ געבוטן דעם קערקר מייסטר דז ער זי מיט ולייס היעט · דער נאך זולכס געבוט
אן אונ׳ ווארף זי אין דש אינרשט געבֿענקנים · אונ׳ לעגט אירי בֿיס אין דען שטוק · אוים
די מיטר נאכט אבר בעטטן פאולוס אונ׳ סילאס אונ׳ לובטן גאט אונ׳ עש הארטן די געבֿנגין · שנעל
אבר ווארד איין גרוס ערד בִיבן · אזו דש זיך בווגטן די גרונט וועסטי דעם געבֿענקנים · אונ׳
אין דעם זעלבן ווארדן אלי טיר אויף געטאן אונ׳ אלר בנד לוז · אז אבר דער קערקר מייסטר
אויס דעם שלאף בור אונ׳ זך די טירן דעם געבֿענקנים אויף געטאן · צוך ער דש שווערט אויס
אונ׳ וואלט זיך זעלבס ערווירגן · דען ער מייניט די געבֿנגין וועמרן עטפלאהן · פאולוס אבר
ריף לויט אונ׳ שפרך · טו דיר ניכטס איבלס · דען מיר זיין אלי היא · ער וואדרט אבר
איין ליכט אונ׳ שפרנג הינין אונ׳ ווארד ציטרן · אונ׳ ויל פאולו אונ׳ בר רבה צו בֿיסן · אונ׳ בֿורט

זי הרויס אונ׳ שפרך · ליבן הערן וואז זאל איך טון דש איך זעליג ווערדי · זי שפרכן גלויב אן דען
הערן ישוע · זו ווירסטו אונ׳ דיין הויז זעליג · אונ׳ זאגטן אים דש ווארט דעם הערן · אונ׳ אלן די
אין זיינם הויז וורן · אונ׳ ער נאם זי צו זיך אין דער זעלביגן שטונד דער נאכט אונ׳ וואוש אין די
שטריאמן אב · אונ׳ ער ליס זיך טויפֿן אונ׳ אלי די זיינן אזו באלד · אונ׳ בֿוריט זי אין זיין הויס
אונ׳ זעצט אין איינן טיש אונ׳ ורייעט זיך מיט זיינם גנצן הויז · דש ער אן גאט גלייביג וואורדן
ווֹר · אונ׳ דא עש טאג ווארד · זנטן די אמט לייט שטט דינר אונ׳ שפרכן לוס דיזי מענשן
גין · אונ׳ דער קערקר מייסטר ור קונדיגט דיזי ריד פאולו · די אמט לייט הבן הער געזנט דז
איר לוז זיין זאלט · נון ציכט אויס אונ׳ גיט הין מיט ורידי · פאולוס אבר שפרך צו אין · זי האבן
אונס ור דאמט אפֿנטליך געשטויפט די וויר דאך רומיש זיין · אונ׳ אין דז געבֿענקנים געווארפֿן
אונ׳ זאלטן אונס נון היימליך אויס שטוסן · ניט אלזו · זונדר לוסט זי זעלבס קומן אונ׳ אונס הנויס
בֿירן · די שטט דינר ור קונדיגטן דיזי ווארט דען אמט לייטן · אונ׳ זי ווארכֿטן זיך · דא זי
הארטן דש זי רומיש וועמרן אונ׳ קאמן אונ׳ ערמאנטן זי אונ׳ בֿורטן זי הרויס · אונ׳ בטן זי דש זי
אויס צוגן אויס דער שטט · דא גינגן זי אויס דעם געבֿענקנים אונ׳ גינגן צו דער לידיאה · אונ׳
דא זי די ברודר געזעהן האטן אונ׳ געטרוסטעט · צוגן זי אויס ·

דש זיבנצעהנדר קפיטל

דא זי אבר דורך אמפיפולין אונ׳ אפולוניאם רייזיטן · קאמן זי גען טעסאלוניך · דא
ווֹר איין יודן שול · נאך דעם נון פאולוס געוואנט ווֹר · גינג ער צו אין איין · אונ׳
דרייא אין אויף דרייא שבתות בון דער שריפֿט · טעט זי אין אויף אונ׳ לעגטס אין
בֿור · דז קריסטוס מוסט ליידן אונ׳ אויף ערשטין בון דען טוטן · אונ׳ דש דיזר ישוע דען איך משיח
שפרך ער · אויך ור קונדיגן איז דער קריסט · אונ׳ עטליך אונטר אין וילן אים צו אונ׳ ווארדן משיח
צו געזעלט פאולו אונ׳ סילאו · אויך דער אן דעכטיגן קריכן איין גרוסי מענג · דארצו דער בֿיר
נעמסטן ווייבר ניט ווינג · אבר די האלז שטריגן יודן איפֿרטן אונ׳ נאמן צו זיך עטליך
בוס הפֿטיגי מענר פובֿל וואלקס אונ׳ מכֿטן איין רוט · אונ׳ ריכֿטן איין אויף רור אין דער שטט
אונ׳ טרטן בֿור דש הויז יאסונים · אונ׳ זוכטן זי צו בֿירן אונטר דש געמיין וואלק · דא זי אבר
זי ניט בֿונדן שלייפֿטן זי דען יאסון אונ׳ עטליך ברודר בֿור די אובֿרשטן דער שטט אונ׳ שריאן
דיזי די דען גנצן וועלט קרייס בייועגן · זיין אויך הער קאמן די הוט יאזון צו זיך גנומן · אונ׳ דיזי
אלי טון ווידר דען געבוטן דעם קיזרס · זאגן בון איינם אנדרן קיניג ישוע · די בייועגטן אבר
דש וואלק אונ׳ די אובֿרשטן דער שטט די זולכֿס הארטן · אונ׳ דא זי ור אנטווארטונג בון יאסון
אונ׳ דען אנדרן עמפפֿנגן הטן · ליסן זי זי לוז · די ברודר אבר וערטיגטן
אזו באלד אב בייא דער נאכֿט פאולום אונ׳ סילאן גען בערעאן · דא זי דר קאמן גינגן זי אין די יודן
שול · דען דיזי וורן די עדלסטן אונטר דען צו טעסאלוניך · די נאמן דש ווארט אויף גנץ וויליקליך ·
אונ׳ ווארשיטן טעגליך די שריפֿט · אוב זיכֿס אזו הילט · דא גלויבטן נון ויל אויס אין · אונ׳ די
קריכישן ערברן ווייבר אונ׳ דער מענר ניט ווינג · אז אבר די יודן בון טעסאלוניך ערבֿורן דז
אויך צו בערעאן דש ווארט גוטיס בון פאולו ור קונדיגט ווארד · קאמן זי אונ׳ בייועגטן אויך
אלדא דש וואלק · אבר דא ווערטיגטן די ברודר פאולום אזו באלד אב · דז ער גינג ביז אן דש
מיר · סילאס אבר אונ׳ טימוטעוס בליבן דא · די אבר
פאולום גליייטן · בֿורטן אין ביס גען אתען · אונ׳ אז זי איין ביבֿעל עמפפֿינגן אן דען סילאן

אונ׳ טימוטעאון דש די אויך דש שירסט צו אים קעמן מוגן די הין ׃ דא אבר פאולוס איר צו
עטענע ווארטעט ערגריזט זיין גייסט אין אים דא ער זך די שטט זו גר אב אב געטיש ׳ אונ׳ ער
רידיט צוואר צו דען יודן אונ׳ אן דעבטינגן אין דער שול אויך אוני דעם מרק אלי טג ׳ צו דען
די זיך הרלנו בוגען ׳ עטליך אבר דער עפיקורר אונ׳ צדוקר פילוזופי צנקטן זיך מיט אים ׳ אונ׳
עטליך שפרכן וז וויל דיזר לאטר בוב זגן ׳ עטליך אבר ׳ עש זיכט אז וואלט ער דעלצוי נאטער
ור קונדיגן ׳ דש מכט ער הט דש עבנגעליאון בון ישוע אונ׳ בון דער אויך ערשטייאונג אין
ור קונדיגט ׳ זי נמן אין אבר אונ׳ פירטן אין בור דש רוט הוים אונ׳ שפרכן ׳ קונטן וויר אויך
ער ורן וש דס בור איין נויעו לער זיי די דו לערסט ׳ דען דו ברינגסט עטווז דעלצוים בור אונזר
אורן ׳ זו וואלן וויר ור נעמן וש דש זיין וואלי ׳ די אטענער אבר אלי ׳ אויך די אויז לענדר אונ׳
געסט ורן געריכט אוני ניכטש אנדרש דען עטווש נויעש צו זגן אודר צו הארן ׃ פאולוס
אבר טרעט מיטן אוני דעם פלץ אונ׳ שפרך ׳ איר מענער בון אטענע איך זיך אויך דש איר
אין אלן שטיקן אלז צו אבר גלויביג זייט ׳ איך בין הערדורך גגנגן אונ׳ הב גזעהן אייערי געטים
דינסט ׳ אונ׳ ונד איינן אלטאר דורינן ור גשריבן ׳ דעם און ביקנטן גט ׳ נון ור קונדיגי איך מזבח
אויך דען זעלבן דעם איר און וויסנד געטם דינסט טוט ׳ גט דער די וועלט געמכט הוט אונ׳ אלז
וש דרינן איז ׳ דיבטימאל ער איין הער איז הימלש אונ׳ דער ערדן ׳ וואנט ניט אין טעמפלן
מיט הענדן געמכט זיין ווירט אויך ניט בון מענשן הענדן געפלעגט אז דער איינט בידורפֿ
דז ער זעלבר אידרמן לעבן אונ׳ אוטעם אלענטהלבן גיבט אונ׳ הוט געמכט דש בון איינם בלוט
אלר מענשן געשלעכט אויף דעם גנצן ערד בודן וואנן אונ׳ הוט ציל גזעצט בון איבין ור זעהן
ווי לנג אונ׳ ווייט די וואנן זולן ׳ דש זי דעם הערן זוכן זולטן ׳ אוב זי דיך אין בוילן אונ׳ ויגדן
מאכטן ׳ אונ׳ צוואר ער איז ניט וערן בון איינם איקליכן אונטר אונס ׳ דען אין אים לעבן וועבן
אונ׳ זיין וויר אלס אויך עטליכי פויעטר ביי אויך געזגט הבן ׳ וויר זיין זיינר ארט ׳ דא וויר דען
געטליכר ארט זיין ׳ זולן וויר ניט מיינן די געטהייט זיי גלייך דעם גאלט אודר דעם זילבר אודר
דעם ביולד ווערק דער מענשליכן קונסט אונ׳ טיכטונג ׃ אונ׳ צוואר גט הוט די צייט דער
און ווישנהייט איבר זעהן ׳ נון גיבוט ער אלן מענשן אן אלן ענדן בוס צו טון ׳ דורום דש ער
איין טג גזעצט הוט ׳ אויף וועלכם ער ריכטן וויל דען קרייס דעם ערד בודן מיט גרעכטיקייט
דורך איינן מן ׳ אין וועלכם ערס בישלאסן הט ׳ אונ׳ אידרמן בויר העלט דען גלויבן ׳ נוך דעם
ער אין הט בון דען טוטן אויף ער וועקט ׃ דא זי הארטן די אויף ערשטייאונג דער
טוטן ׳ דא הטנס עטליך אירן שפוט ׳ עטליך אבר שפרכן וויר וואלן דיך דא בון ווייטר הארן ׳
אלזו גינג פאולוס בון אין ׳ עטליך מענער אבר הינגן אים אן אונ׳ ווארדן גלויביג ׳ אונטר וועלכן
ור דיאוניזיוס איינר אויס דעם רוט ׳ אונ׳ איין וויב מיט נאמן תמר ׳ אונ׳ אנדירי מיט אין ׃

דש אכט צעהנד קפיטל

דרנוך עגטוויך פאולוס בון אטענע ׳ אונ׳ קם גען קורינטו אונ׳ ונד איינן יודן ׳ מיט
נאמן אקבילא דער געבורט אויס פונטו ׳ וועלכר ור נוליך אויס וועלשן לנד קומן אונ׳
זיין וויב פריסכילא ׳ דורום דש דער קייזר קלודיוס ביבולן הט אלן יודן צו וויכן
אויס רום ׳ צו דען זעלבן גינג ער איין ׳ אונ׳ די וויל ער גלייכס הנט ווערקס ור ׳ בליב ער ביי
אין אונ׳ ערביטט ׳ זי ורן אבר דעם הנטווערקס טעביך מכר ׳ אונ׳ ער רידיט אין דער שול
אויף אלי שבתות ׳ אונ׳ בירידיט יודן אונ׳ קריכן ׃ דא אבר סילאס
אונ׳ טימוטעאוס בון מקעדוניא קמן ׳ דרנג פאולן דער גייסט צו בזייגן דען יודן ׳ ישוע ׃

דס ער דער קריסט זיי ׳ דא זי אבר ווידר שטרעביטן אונ׳ לעסטירטן שוטילט ער זייני קלייד׳ משיח
אויס אונ׳ שפרך צו אין ׳ אייער בלוט זיי איבר אייער הויבט ׳ איך גע בין ריין ׳ בין נון אן צו דען
היידן ׳ אונ׳ מכט זיך בון דנן אונ׳ קם אין איין הויז איינס מיט נמן יוסט דער אן דעבטינג ווי׳
אונ׳ דעם זעלבן הויז ווי צו נעכסט אן דער שול ׳ קריספוס אבר דער אובירשט דער שול גלויבט
אן דען הערן מיט זיינם גנצן הויז אונ׳ ויל קורינטר די צו הארטן ווארדן גלויביג אונ׳ ליסן זיך
טויפן ׳ עש שפרך אבר דער הער דורך איין געזיכט אין דער נכט צו פאולו ׳ פורכט דיך ניט׳
זונדרן ריד אונ׳ שוויג ניט דען איך בין מיט דיר ׳ אונ׳ נימנט זאל זיך אונטר שטין דיר צו שדן׳
דען איך הב איין גרוס וואלק אין דיזר שטט ׳ ער זס אבר דא איין יאר אונ׳ זעכס מונט׳ אונ׳
לערנט זי דש ווארט גטים ׃ דא אבר גאליון לנד וגט ור אין אכיא ׳ עמפורטן זיך די
יודן איין מוטיגליך ווידר פאולוס ׳ אונ׳ פירטן אין בור דען ריכטשטול אונ׳ שפרכן ׳ דיזר
מענש איבר רעט די לויט גט צו דינן דעם געזעץ צו ווידר ׳ דא אבר פאולוס וואלט דען מונט
אויף טון ׳ שפרך גאליון צו דען יודן ווען עש איין ורעבל אודר שלקייט ווער ליבן יודן זו הארט
איך אויך בילך ׳ דא עש אבר איין ורג איז בון ווארטן אונ׳ בון דען נמן אונ׳ בון דעם געזעץ
אונטר אויך ׳ זו זעכט איר זעלבר צו ׳ איך געדענק דארויבר ניט ריכטר צו זיין ׳ אונ׳ טריב זי
בון דעם ריכט שטול ׳ דא ערגריפן אלי קריכן סוסטענן דען אובירשטן דער שול ׳ אונ׳ שלוגן
אין בור דעם ריכט שטול ׳ אונ׳ גאליון נם זיכס ניכטס אן ׃ פאולוס אבר נוך דעם ער
נוך לנג בליבן ור ׳ מכיט ער זיינן אב שייד מיט דען ברודירן אונ׳ שיפיט אין סיריאן ׳ אונ׳
מיט אים פריסכילא אונ׳ אקבילא ׳ אונ׳ ער בישור זיין הויבט צו קענכרי ׳ דען ער העט איין במדבר ו
גלויבט אונ׳ קם הינאב קען עפעזון אונ׳ ליס זי דא זעלבסט ׳ זי באטן אין אבר דש ער לענגר
צייט ביי אין בליב ׳ אונ׳ ער ור וויליגט ניט ׳ זונדירן מכט זיין אב שייד אונ׳ שפרך ׳ איך מוס
אלי דינג דס קוינפטיג ועסט צו ירושלים האלטן ווילס גט זא וויל איך ווידר צו אויך לענקן ׳ אונ׳
ציך בון עפעזו אונ׳ קם קען קסרי אונ׳ גינג הינויף אונ׳ גרויסיט די געמיין ׳ אונ׳ צוך הינב קען
אנטיוכיאן אונ׳ ור צוך עטליך צייט ׳ אונ׳ רייזיט אויס אונ׳ דורך וונדילט נוך איינגדר דש גלטיש
לנד אונ׳ פריגיאן אונ׳ שטערקיט אלי יונגערן ׃ עש קם אבר קען עפעזון איין
מן מיט נמן אפולו ׳ דער גבורט בון אלעקסנדריאן איין בירעטר מן אונ׳ מעכטיג אין דער
שריפט ׳ דיזר ור אונטר וויסט דען וועג דעם הערן ׳ אונ׳ רידיט ברוינסטיג אים גייסט ׳ אונ׳
לערנט מיט ליים בון דעם הערן אונ׳ וואוסט אליין בון דער טויף יוחנן ׳ דיזר גינג אן ורידיג
צו הנדילן אין דער שול ׳ דא אין אבר אקבילא אונ׳ פריסכילא הארטן ׳ נמן זי אין צו זיך ׳ אונ׳
לינטן אים דען וועג גטים נוך ולייסיגר אוים ׳ דא ער אבר וואלט אין אכאיא רייזן ׳ גבן אים
די ברודר בישייד ׳ אונ׳ שריבן דען יונגרן דש זי אין אויף נעמן ׳ אונ׳ אלס ער דאר קומן
ור ׳ האלף ער ויל דען די גלויביג ורן ווארדן ׳ דען ער איבר וואנד די יודן בישטענדיגליך ׳
אונ׳ ערווייזיט אופנליך דורך די שריפט ׳ דש ישוע דער קריסט זיי ׃ דש יט קפיטל משיח

ער גישך אבר דא אפולו צו קורינטן ור ׳ דש פאולוס דורך וונדילט די אובירן לענדיר׳
אונ׳ קם קען עפעזו אונ׳ ונד עטליכי יונגירן ׳ צו דען שפרך ער הט איר דען הייליגן רוח הקדוש
גייסט עמפפנגן די וויל איר גלויביג גווערן זייט ׳ די שפרכן צו אים וויר הבן אויך ני געהארט
אוב איין הייליגר גייסט זיי ׳ אונ׳ ער שפרך ווארויף זייט איר דען געטויפט ׃ די שפרכן אויף
יוחננס טויף ׳ פאולוס אבר שפרך יוחנן הוט טויפט מיט דער טויף דער בוס אונ׳ זגט דעם וואלק
דס זי זולטן גלויבן אן דען ׳ דער נוך אים קומן זאלט ׳ דס איז אן ישוע ׳ דס דער קריסטוס זיי ׃ משיח

דא זי דש הארטן לוסן די זיך טויפן אויך דען נאמן דעם הערן ישוע · אונ דא פאולוס די הענד
אויף זי לייגט קאם דער הייליג גייסט אויף זי · אונ רידטן מיט צונגן אונ ווייסזאגטן · אונ אלז רוח הקודש
דער מענר אל זאין ווארן ביי צוועלבן ׃ ער גינג
אבר אין די שול אונ הנדלט ורידיג דרייא מוניט לנג · לערט אונ בירידט זי בון דעם רייך
גוטיס · דא אבר עטליך ור שטאקטן אונ ניט גלייבטן אונ אויבל רידטן בון דער מעניג
טרעט ער אב בון אין · אונ אב זונדרט די יונגרן · אונ רידט טגליך אין דער שול איינס ·
דער היס טירנוס · אונ דש זעלב גישך אויף צווי יאר לנג · אלזו דז אלי די אין אסיא וואנטן דז
ווארט דעם הערן ישוע הארטן · בידי יודן אונ קריכן · אונ גוט ווירקיט ניט גירינגי טאטן
דורך די הענד פאולי · אלזו · דש זי אויך בון זיינר הויט די שוויס טיכר אודר קאלר אויבר
די קרנקן הילטן · אונ די זיך בון אין וויכן אונ די בוזן גייסטר אויס בורן ׃ עש אונטר
נאמן זיך אבר עטליך דער אום לויפנדן יודן די דא בישווערט ורן דען נאמן דעם הערן ישוע
צו נעמן אויבר די דא בוזי גייסטר הטן אונ שפרכן · מיר בישווערן אויך ביי ישוע דען פאולוס
פרידיגט · עש ווארן אויר אבר זיבן זון איינם יודן סקעבא דעם הוהן פריסטרס די זעלבים כהן גדול
טאטן · אבר דער בוז גייסט אנטווארטט אונ שפרך · ישוע קען איך וואל אונ פאולוס וויס איך
וואל · ווער זייט אבר איר · אונ דער מענש אין דעם דער בוז גייסט ור · שפרנג אויף זי אונ
ווארד איר מעכטיג אונ וורף די אונטר זיך · אלזו דש זי נקיט אונ ור וואנט אויס דעם זעלביגן
הויס ענטבלוהן · דש זעלב אבר ווארד קונט אלן די צו עפעזו וואנטן בידי יודן אונ קריכן ·
אונ ויל איין ורכט אויבר זי אלי · אונ דער נאמן דעם הערן ישוע ווארד גרוס גימכט ׃
עש קאמן אויך ויל דער די גלויביג ווארן ווארדן · אונ ביקנטן אונ ור קונדיגטן אירי וואונדר
טאטן · ויל אבר די דא בור וויציגי קונסט גיטריבן הטן ברוכטן די בוכר צו זאמן אונ ור ברנטן
די אופנטליך · אונ אויבר רעכנטן אירי קוסט · אונ ונדן דש געלט בופצוניק טויזנט פפעניג
אלזו מעכטיגליך וואוכס דש ווארט דעם הערן אונ נאם אויבר הנט . דא דש אויס גיריכט ווארי ·
זעצט אים פאולוס בור אים גייסט · דורך מקידוניאם אונ אכיים רייזן · אונ גען ירושלים
ווגדלן אונ שפרך · נוך דעם ווען איך דא זעלבס גיוועזן בין · מוס איך אויך רום זעהן · אונ
זנט צווין די אים דינטן · טימוטעון אונ ערסטון אין מקידוניאם · ער אבר ור צוך די וויל אין
אסיא · עש גישך אבר אום די זעלביגי צייט ניט איין קליינה ביוועגונג אויבר דיזם וועג ·
דען איינר מיט נאמן דעמעטריוס איין גולד שמיד · דער מכיט דער דיאנא זילבירן טעמפיל ·
אונ ווענדיט דעם בום הנט ווערק ניט גירינגי גיווערב צו · די זעלבן ור זאמלט ער אונ די ביי
ערביטר דעם זעלבן הנט ווערקס אונ שפרך · ליבן מענר · איר וויסט דש מיר אונזרם צו גנג
בון דיזם גיווערב הבן · אונ איר זעכט אונ הארט דז ניט אליין צו עפעזו · זונדר אויך וסט אין
גנץ אסיא דיזר פאולוס ויל ואלקס אב בעלנגט מיט זיינם אויבר רידן · אונ שפריכט עש
זיין ניט גאטר · וועלכי בון הענדן גימכט זיין · אבר עש וויל ניט אליין אונזרם הנדל דא היין
גירוטן דז ער ניכטס גילט זונדר אויך דער טעמפל דער גרוסן דיאנה ווירט בור ניכטס גימכט
אונ ווירט דא צו איר מייסטעט אונטר גין וועלכר דיך גנץ אסיא אונ דער וועלט קריים גוטים
דינסט ערצייגט ׃ אז די דש הארטן אונ וואל צורנס ווארדן · שרייאן די אונ שפרכן ·
גרוס איז די דיאנא דער עפעזיר · אונ די גנץ שטאט ווארד וואל גיטוימלס · די שטורמטן אבר איין
מוטיגליך אויף דען שוי פלץ · אונ ערגריפן גייאן · אונ ארסטרכן בון מקידוניא · פאולוס
גיבערטן · דא אבר פאולוס וואלט אונטר דש ואלק גין · ליסנם אים די יונגר ניט צו · אויך

עטליך דער אוברשטן אין אסיא די פאולוס גוטי ורויינד ווארן · זנטן צו אים אונ ערמאנטן אין
דז ער זיך ניט געב אויף דען שוי פלץ · עטליך שרייאן זוסט עטליך איין אנדרס · אונ וור די
גימיין איר · אונ דש מערר טייל וואוסט ניט ווארום זי צו זאמן קומן ווארן ׃ עטליך אבר
בום וואלק צוגן אליקסנדרן הרבור · דא אין די יודן הרבור שטיסן · אליקסנדר אבר וויגקט
מיט דער הנט אונ וואלט זיך בור דעם וואלק ור אנטווארטן · דא זי אבר אינן ווארדן דש ער
איין יוד ווער · ערהוב זיך איין שטים בון אלן אונ שרייאן ביי צווי שטונדן · גרוס איז די
דיאנא דער עפעזיר ׃ דא אבר דער קנצלר דש וואלק גישטילט הט שפרך ער · איר
מענר בון עפעזו · וועלכר מענש איז דער ניט וויס דז די שטט עפעזוס זיי איינר פפלעגירין
דער גרוסן גאטין דיאנא אונ דעם הימלישן בילדס · וויל נון דש אין ווידר שפרעכליך איז · זו
זולט איר יא שטיל זיין אונ ניכטס אין בידעכטיגס הנדלן · איר הבט דיזי מענשן הער גיבורט
די ווידר קירכן רויבר נוך לעסטירר אויער גאטין זיין · הט אבר דעמעטריוס אונ די מיט אים
זיין בום הנט ווערק צו אימנט איינן אן שפריך · זו הלט מן גירייכט דרט אונ זיין לנד בוגט דא
לוסט די זיך אונטר אנדר ור קלאגן · וואלט איר אבר עטוואס אנדרס הנדלן · זו מג מנס אויס
ריכטן אין איינר אורדנליכן גימיין · דען וויר שטין אין דער בער דש וויר אום דיזי הויטיגן
עמפורונג ור קלאגט מוכט ווערדן אונ דוך ניהמנט שולדיג איז · בון דעם מיר קונטן רעכנשפט
געבן דיזר אויף רור · אונ דא ער זולכים גיזגט · ליס ער די גימיין גין ׃

דאס צוואנציקסט קאפיטל

דא נון די עמפורונג אויף הארט · רופט פאולוס די יונגר צו זיך · אונ גיזעגנט
זי · אונ גינג אויס צו רייזן אין מקידוניאן · אונ דא ער די זעלבן לענדר דורך
צוך אונ זי ערמאנט הט מיט ויל ווארטן · קאם ער אין קריכן לנד אונ ור צוך
אלדא דריי מוניט · דא אבר אים די יודן נוך שטעלטן אז ער אין סיריאן וואלט ווארן · ווארד
ער צו ראט ווידר אום צו ווענדן דורך מאקידוניאן · עש צוגן אבר מיט אים ביז אין אסיאן
סופטר בון בערן בון טעסלוניצא אבר ארסטרכוס אונ סעקונדוז אונ גאיוס בון דערבן אונ
טימוטעוס אוס אסיאן אבר טיכיקוס אונ טרופימוס · דיזי גינגן בור אן אונ הרטן אונזר
צו טרואדא · וויר אבר שיפטן נוך דען אוסטר טגן בון ויליפן ביז אן דען בונפטן טג אונ קאמן
צו אין גען טרואדא · אונ הטן דא אונזר וועזן זיבן טג ׃ אויף איינן שבת אבר · דא
די יונגר צו זאמן קאמן דש ברוט צו ברעכן · רידיט פאולוס צו אין אונ וואלט דעם אנדרן טג
אויס רייזן אונ ור צוך דש ווארט ביס צו מיטר נכט · אונ עש ווארן ויל לוכטן אויף דעם זולר
דא די ור זאמלט ווארן . עש זאס אבר איין יונגלינג מיט נאמן אוטיכוס אין איינם ווענסטר אונ זנק
אין איינן טיפן שלאף די וויל פאולוס רידיט אונ ווארד בום שלאף אויבר וואגן · אונ ויל
הינאנטר בום דריטן זולר אונ ווארד טוט אויף גיהובן · פאולוס אבר גינג הינאב אונ ויל אויף אין
אונ אום ויינג אין אונ שפרך · מכט קיין גיטוימל דען זיין זיל איז אין אים · דא גינג ער
הינאויף אונ ברך דש ברוט אונ ביס אן · אונ רידיט ויל מיט אין ביס דער טאג אן ברך · אונ אלזו
צוך ער אויס · די ברלכטן אבר דען קנבן לעבנדיג אונ ווארדן ניט וויניג גיטרוסט ׃
וויר אבר צוגן בור אן אויף דעם שיף אונ בורן גען אסון אונ וואלטן דא זעלבס פאולוס
אויף נעמן דען ער הטס אלזו ביבולן אונ ער וואלט צו בוס גין · אז ער נון צו אונס שלוג צו אסון ·
נאמן וויר אין אויף אונ קאמן גען מיטילען · אונ בון דנן שיפטן וויר אונ קאמן דעם אנדרן טגם

הין גאן חיון אונ דעם נאלגנדן טגס שטיסן וויר אן סהוון אונ בליבן אין טרוגיליאון · אונ דעם
נעכסטן טגס קמן וויר גאן מילעטון · דען פאולוס הט בישלאסן פור עפעזו איבר צו שיפן · דז
ער ניט הוסט אין אסיא צייט צו ברינגן · דען ער אייליט אויב דען פפינגסט טג צו ירושלים צו
זיין · דא עש אים מוגליך ווער · אבר בון מילעטו זנט ער קגן עפעזו אונ ליס
פודרן די עלטיסטן בון דער גימיין · אלס אבר די צו אים קמן · שפרך ער צו אין · איר וויסיט
בון דעם אירשטן טג אן · דא איך בין אין אסיאם גיטרעטן · ווי איך אלי צייט בין ביי אייך
גיוועזן · אונ דעם הערן גידינט מיט אלר דימוט אונ מיט וילן טרעהרן אונ אן ווכטונגן די
מיר זיין ווידר ורן דורך דער יודן טויק · ווי איך ניכטס ור הלטן הב · דס דא נוצליך איז דש איך
משיח אויך ניט ור קוינדיגט העט אונ אויך גילערנט אופנטליך אונ זונדרליך · אונ הב ביצויגט בייד
דען יודן אונ דען קריכן די בוס צו גוט · אונ דען גלויבן אן דען הערן ישוע קריסטו ·
אונ נון זעכט · איך אים גייסט גיבונדן ואר הין קגן ירושלים · ווייס ניט וואש מיר דא
רוח הקודש בגעגנן ווירט · אן דש דער הייליג גייסט אין אלן שטעטן ביצויגט אונ שפריכט · בנד
אונ טרויבזל ווארטן מיין דא זעלבס · אבר איך אכט דער קיינס · איך הלט מיין לעבן אויך ניט
טויאריר דען מיך זעלבס · אויף דש איך וואלענד מיינן לויפט מיט ורידן · אונ דש אמט דש
משיח איך ענפפנגן האב בון דעם הערן ישוע קריסט · צו ביצויגן דש עבנגעליאון בון דער גינאד
גוטס · אונ נון זעכט · איך ווייס דש איר מיין אן גיזיכט ניט מער זעהן ווערט · אלז
די דורך וועלכי איך צוגן בין אונ פרידיגט הב דס רייך גוטס · דרום צויג איך אייך אן דיזם
היטיגן טג · דש איך ריין בין בון אלר בלוט · דען איך הב אייך ניכטס ור הלטן דש איך ניט
ור קוינדיגט העט אלי דען רוט גוטס · זא הבט נון אכט אויף אייך זעלבס אונ אויף די גנץ
רוח הקודש הערט · אונטר וועלכי אייך דער הייליג גייסט גיזעצט הוט צו בישופן · צו ווידן די גמיין גוטס
וועלכי ער דורך זיין אייגן בלוט ערווארבן הוט · דען דש ווייס איך · דש נאך מיינם אבשייד
ווערדן אונטר אייך קומן שווערי וועלף · די דער הערד ניט ור שונן ווערדן · אויך אויס אייך
זעלב ווערדן אויף שטין מענער די דא ור קערטי לער רידן · די יונגר נאך זיך זעלבס צו ציהן ·
דרום זייט וואקר אונ דענקט דארן דז איך איינן איקליכן דריי יאר טג אונ נכט מיט טרעהרן
ור מאנט הב · אונ נון ליבן ברודר · איך ביבעל אייך גוט אונ דעם ווארט זייניר
גינאד · דער דא מעכטיג איז אייך צו ערבויאן אונ צו געבן דש ערב אונטר אלן די גיהייליגט
זיין · איך הב אויער קיינס זילבר נאך גאלט נאך קלייד בגערט · דען איר וויסיט זעלבר דש מיר
דיזי הענד צו מיינר נוט דורפט · אונ דען די מיט מיר גיוועזן זיין גידינט הבן · איך הבס אייך
אלס צייגיט · דש מן אלזו מיט ערביטן מוס · די שוואכן אויף נעמן · אונ גידענקן אן דס ווארט
דעם הערן ישוע · דש ער גיזגט הוט · געבן איז זעליגר דען נעמן · אונ אלס ער
זולכס גיזגט קניעט ער נידר אונ בעטט מיט אין אלן · עס ווארד אבר ויל ווייננס אונטר אין אלן
אונ ילן פאולו אוים דען האלז אונ קוסיטן אין · אם אלר מייסטן בישמערציט איבר דעם
ווארט · דש ער זגט · די ווארדן זיין אן גיזיכט ניט מער זעהן · אונ גלייטיטן אין אין דס שיף ·

דש איין אונ צוואנציגסט קפיטל

אלס נון גישך דס וויר בון אין גיווענט דא הין פוירן · קמן וויר שטרקס לויפס קגן
קו · אונ אם נאלגנדי טג קגן רודים · אונ בון דנן קגן פאטרא · אונ אלס
וויר איין שיף פונדן · דש אין פעניצן פור · טרטן וויר דריין אונ פורן ·

אז וויר אבר קיפירן אונס גיזיכט קמן · ליסן וויר די צור לינקן הנט · אונ שיפטן אין סיריאן אונ
פורן גגן צור · דען דא זעלבס זולט דש שיף די ווער נידר לעגן · אונ אז וויר יונגר פונדן ·
בליבן וויר דא זעלבס זיבן טג · די זגטן פאולו דורך דען גייסט ער זולט ניט הנויף גגן ירושלים
ציהן · אונ גישך · דא וויר די טג צו ברכט הטן · צוגן וויר אויס אונ וואנדלטן · אונ די גלייטיטן
אונס אלי מיט וייב אונ קינדרן ביז הינאוס בור די שטט · אונ קניעטן נידר אונ בעטיטן · אונ אז
וויר אנגנדר גיזעגניטן טרטן וויר אינס שיף · יענע אבר ווענטן זיך ווידר צו דעם איריגן ·
וויר אבר ואלן צוגן די שיף ורט בון צור אונ קמן גגן פטולמידא אונ גריסטן די ברודר
אונ בליבן איינן טג ביי אין · דעם אנדרן טגס צוגן אויס די אום פאולו ווארן אונ קמן גגן
קסריאן אונ גינגן אין דש הויז פיליפו דעם עבנגעליסטן · דער איינר בון דען זיבן ווער אונ
בליבן ביי אים · דער זעלביג הט ויר טוכטר די ווארן יונק ורויאן אונ וויס זגטן · אונ אלז מיר
מיר טג דא בליבן · ריזיט הערראב איין פרופיט בון יהודה מיט נאמן אגבוס אונ קם צו אונס ·
רוח הקודש דער נם דען גירטל פאולו · אונ באנד זייני הענד אונ פוס אונ שפרך · דש זגט דער הייליג
גייסט · דען מן דעם די גירטל איז ווערדן די יודן אזו בינדן צו ירושלים · אונ איבר אנטווארטן
אין דער היידן הענד · אז וויר אבר זולכס הערטן · בטן וויר אין אונ די דעם
זעלבן אורטס ווארן · דז ער ניט הינויף גגן ירושלים צוג · פאולוס אבר אנטווארטט · וואש מכט
איר דז איר וויינט אונ ברעכט מיר מיין הערץ · דען איך בין בירייט · ניט אליין מיך צו בינדן
לסן · זונדר אויך צו שטערבן צו ירושלים אום דש נאמנס ווילן דעם הערן ישוע · דא ער אבר
זיך ניט איבר רידן ליס שוויגן וויר אונ שפרכן · דער וויל דעם הערן גישעך · אונ נאך דען
זעלביגן טגן ווארדן וויר בירייט אונ צוגן הינויף גגן ירושלים · עז קמן אבר מיט אונס אויך
עטליך יונגר בון קסרין אונ ברעכטן איינן בון קיפרן · מיט נאמן מנשה איינן אלטן יונגר ·
דער אונס הערבירגן זולט · דא וויר נון גגן ירושלים קמן נאמן אונס די ברודר גערן אויף ·
דעם אנדרן טגס אבר גינג פאולו אין צו יעקב אונ קמן די עלצטן אל דאר · אונ אלז ער זי
גיגריסט הט ערצילט ער איינס נאך דעם אנדרן · וואש גוט גיטון הט אונטר דען היידן דורך זיין
אמט · דא זי אבר דש הארטן · פרייזטן זי דען הערן אונ שפרכן צו אים · ברודר
דו זיכסט ווי ויל טויזנט יודן זיין · די גלויביג ווארדן זיין · אונ זיין אלי אייפירר איבר דעם
גיזעץ · די זיין אבר בירעכט ווארדן ווידר דיך · דש דו איין אב טרעניג לערסט בון משה · אלר
יודן די אונטר דען היידן זיין · אונ זגסט די זולן אירי קינדר ניט בישניידן · אויך ניכט נאך
גיוואנהייט וואנדלן · וואש איזט דען נון · אלר דינג די מענג מוז צו זמן קומן · דען עש ווערט
בור זי קומן דש דו קומן בישט · זא טו נון דש דז וויר דיר זגן · וויר הבן ויר מענר
די הבן איין גלויבד אויף זיך · די זעלביגן נים צו דיר אונ לס דיך רייניגן מיט אין אונ וואג
דו קוסט אויף זי דש זי איר הויבט בישערן · אונ אלי ור נעמן · דעם ניט זוי וואש זי ווידר דיך
בירירט זיין · זונדר דש דו אויך איין הער גיסט · אונ הלטסט דש גיזעץ · דען דען גלויביגן
אוים דען היידן הבן וויר גישריבן אונ בישלאסן · דש זיא דער קיינס הלטן זולן · דען נור זיך
ביוואורן בור דעם געצן אופפר · בור בלוט · בור ערשטעקטס · אונ בור הורריי · דא נאם
פאולוס די מענר צו זיך · אונ ליס זיך דעם אנדרן טגס זאמט אין רייניגן · אונ גינג אין דען
טעמפל · אונ ור קוינדיגט די ערפילונג דער טג דער רייניגונג · ביס דש בור איינן איקליכן
אויס אין דש אופפר גיאופפרט ווארד · אז אבר די זיבן טג זולטן ואלענדיט

ווערדן' זכן אין די יודן בון אסיא אים טעמפל · אונ ביוועגטן דש גאנצי וואלק לייגטן די הענד
אן אין אונ שרייען · איר מענער בון ישראל העלפט · דיס איז דער מענש דער אלי מענשן אן
אלן ענדן לערט צו ווידר אונזירם וואלק · געזעץ · אונ דיזר שטט · אויך דאצו הוט ער די קריכן
אין טעמפל גיפירט אונ הוט דיזי הייליגי שטאט גימיין גימכט · דען זי הטן מיט אים אין דער
שטט טרופימון דען עפעזיר גיזעהן דען זעלבן מיינטן זי · פאולוס העט אין אין דען טעמפל
גיפירט · אונ די גנצי שטט ווארד ביוועגט אונ ווארד איין צו לויף דעם וואלקס · די נאמן אבר
פאולום אונ צוגן אין צום טעמפל היגויס · אונ אלס באלד ווארדן די טיר צו גישלאסן · דא
די אין אבר זוכטן צו טויטן · קאם דש גישריי היגויף בור דען אובירשטן הויבט מאן · ווי דס גנץ
ירושלים ועלט אין איינאנדר · דער נאם בון שטונד אן די קריגס קנעכט אונ הויבט לויט צו זיך ·
אונ לויף היין אונטר זי · דא זי אבר דען הויבט מאן אונ די קריגס קנעכט זאכן · הארטן זי אויף
פאולום צו שלאגן · אלס אבר דער הויבט מאן נאהיט ערצו קאם · נאם ער אין אן אונ היס אין בינדן
מיט צוואי קעטן · אונ ורעגיט ווער ער ווער · אונ וואש ער טון העט · איינר אבר ריף דיס דער
אנדר דש אים וואלק · דא ער אבר ניכטס גיוויס ערפארן קונט · אום דעם גיטוימלס וועלן היס
ער אין אין דש הער לאגיר פירן · אונ אלס ער בור דען שטאפלן ווער · ביגאב עש זיך דש אין די
קריגס קנעכט טראגן מוסטן בור גיוואלט דעם וואלקס · דען עש וואלגיט אים וואלקס נאך אונ שריי
הין וועק מיט אים · אלס אבר פאולוס איצט צום הער לאגיר איין גיפירט
ווארד שפרך ער צו דעם הויבט מאן · טאר איך מיט דיר רידן · ער אבר שפרך קנסטו קריכיש
ביסטו ניט דער עיפטר דער בור דיזן טאגן איין אויף רור גימאכט הוסט · אונ פירטסט אין די
וואסטן היגויס ויר טויזנט טויקישי מערדיר · פאולוס אבר שפרך איך בין איין יודישר מאן בון
טרשוי · איין בורגיר איינר נאם הפטיגן שטט אין טילציא · איך ביט דיך ערלויב מיר צו רידן
צו דעם וואלק · אלס ער אבר אים ערלויבט · טרט פאולוס אויף די שטאפל · אונ ווינקטי דעם
וואלק מיט דער הנט · דא נון איין גרוסי שטיל ווארד · רעט ער צו אין אויף עברייש · שפרך
אונ זגיט ·

דש צוויי אונ צוועציגסט קפיטל

איר מענער ליבן ברודר אונ ועטר · הארט מיין ור אנטווארטן אן אויך · דא
זיא אבר הארטן דז ער אויף עברייש צו אין רידיט · ווארדן זי נאך
שטילר · אונ ער שפרך איך בין איין יודישר מאן · גיבורן צו תרשין אין
טילציא · אונ ערצוגן אין דיזר שטט צו דען פוסן גמליאלס גילערנט מיט אלים ולייס דש
ועטרליך גיזעץ אונ וור איין אייפירר גוטס · גלייך ווי איר אלי זייט היינטיגס טאגס · אונ הב
דיזן וועג ור וואלגיט ביז אן דען טוט · איך באנד די אונ איבר אנטווארט די אינס גיפענקנים ·
ביידי מאן אונ וויב · ווי מיר אויך דער הויכי פריסטר אונ דער גנץ הויף דער עלטסטן צויגנים בהד גדול
גיבט · בון וועלכן איך בריף נאם אן די ברודר · אונ רייזיט קען דמשק דש איך די דא זעלבס
ווין גיבונדן פוירט קען ירושלים · דש די גיפייניגיט ווארדן · עש גישך אבר
דא איך הין צוך · אונ נאהיט ביי דמשק קאם · אוים דען מיטן טאג לויכט מיך שנעל איין גרוס
ליכט בום הימל · אונ איך ויל צום ערט בודן אונ הוריט איינר שטים די שפרך צו מיר · שאול
שאול וואש ור וואלגסטו מיך · איך אנטווארט אבר · הער ווער ביסטו · אונ ער שפרך צו מיר ·

איך בין ישוע בון נצרי דען דו ור וואלגסט · די אבר מיט מיר ווארן זכן דש ליכט אונ ערשרקן ·
די שטים אבר · דעם דער מיט מיר רידט הארטן זי ניט · איך שפרך אבר · הער וואש זול איך
טון · דער הער אבר שפרך צו מיר · שטי אויף · אונ גי אין דמשק · דא ווירט מאן דיר זאגן בון
אלים דש דיר צו טון ור אורדינט איז · אלס איך אבר בור קלארהייט דיזים ליכטס ניכטס זך ·
ווארד איך ביי דער הנט גילייטט בון דען די מיט מיר ווארן · אונ קאם קען דמשק · עש
ווז אבר איין מאן דער גיטליכר מאן חנניה · נאך דעם גיזעץ דער איין גוט גירוכט הט ביי אלן יודן
די דא זעלבס וואנטן · דער קאם צו מיר אונ טראט ביי מיך אונ שפרך צו מיר · שאול ליבר
ברודר זיך אויף · אונ איך זך אין אן צו דער זעלבינגן שטונד · ער אבר שפרך · גוט אונזר
ועטר הוט דיך ור אורדינט · דש דו זיינן ווילן ערקענן זולסט · אונ זעהן דש רעכט אונ הארן
די שטים אויס זיינם מונד · דען דו ווירסט זיין צויג צו אלן מענשן זיין · דער דינג די דו גיזעהן
אונ גיהארט הוסט · אונ נון וואש ור צויכסטו · שטי אויף אונ לס דיך טויפן אונ אב וואשן דייני
זונד · אונ רויף אן דען נאמן דעם הערן · עש גישך אבר דא איך ווידר
קען ירושלים קאם · אונ בעטט אים טעמפל דש איך ענטצוקיט ווארד אונ זך אין · דא שפרך
ער צו מיר · אייל אונ מך דיך ביהענד בון ירושלים היגויס · דען זי ווערדן ניט אויף נעמן דיין
צויגנים בון מיר · אונ איך שפרך · הער די וויסן זעלבר דש איך גיבונגן לייגיט אונ שטריך די
אן דיך גלייבטן אין דען שולן היין אונ ווידר · אונ דא דש בלוט שטעפני דיינים צויגן ור גאסן
ווארד · שטונד איך אויך דא נעבן · אונ הט וואלגיבלן אן זיינם טוט · אונ ור ווארט די קליידר
דערן די אין טעטיטן · אונ ער שפרך צו מיר גי היין · דען איך וויל דיך ווערני אונטר די היידן
זענדן · די הארטן אבר אים צו ביז אויף דיס ווארט · אונ הובן איירי
שטים אויף אונ שפרכן · הין וועק מיט זולכן בון דער ערדן · דען עש איז ניט בילייך דש ער
לעבן זול · דא זי אבר שריען אונ אירי קליידר אב ווארפן אונ דען שטויב אין די לופט ווארפן
היס אין דער הויבט מאן אין דש הויז לאגר בירן · אונ זאגיט דש מאן אין שטייפן אונ ערזוכן זולט
דז ער ערקענט אויס וועלכר אורזך ווילן זי אלזו איבר אין רופטן · אלז ער אין מיט ריימן אן
בנד · שפרך פאולוס צו דעם אונטר הויבט מאן דער דאביי שטונד · איזטס אויך רעכט · איינן
רומישן מענשן אונ אין ור דאמט גיסלן · דא דש דער אונטר הויבט מאן הארט · גינג ער צו
דעם אובר הייבט מאן אונ ור קונדיגיט אים אונ שפרך · וואש ווילטו מכן · דיזר מענש איזט
רומיש · דא קאם צו אים דער אוברשט הייבט מאן אונ שפרך צו אים · זג מיר
ביסטו רומיש · ער אבר שפרך · יא · אונ דער אוברשט הייבט מאן אנטווארט · איך האב דיס
בורגיר רעכט מיט גרוסר סומא צו וועגן גיבראכט · פאולוס אבר שפרך · איך אבר בין אויך
רומיש גיבארן · דא טראטן אלזו באלד בון אים אב · די אין ערזוכן זולטן · אונ דער אוברשט
הויבט מאן ורכט זיך · דא ער ור נאם דש ער רומיש ווער · אונ ער אין גיבונדן הט ·
דעם אנדירן טאגס וואלט ער גיוויס ערקונדן · ווארום ער ור קלאגט ווארד
בון דען יודן · אונ לאזיט אין בון דען בנדן · אונ היס די הוהן פריסטר אונ איר גנצין ראט
קומן · אונ פוירט פאולום ערפור · אונ שטעליט אין אונטר זי ·

דש דריי אונ צוועציגסט קפיטל

פאולוס

אבר זך דען רוט אן אונ׳ שפרך · איר מעניר ליבן ברוידר·
איך הב מיט אלים גוטן געווישן געוואנדלט בור גאט ביז אויף
דיזן טג · דער הוהי פריסטר אבר חנן · ביפֿאל דען די כהן גדול
אום אין שטונדן דס די אין אויפֿס מויל שלוגן · דא שפרך פאולוס צו אים · גאט ווירט דיך שלאגן
די גיטינכטי וונט · דיזסטו אונ׳ ריכֿטסט מיך נוך דעם געזעץ · אונ׳ לעסט מיך שלאגן ווידר דם
געזעץ · די אבר אום הער שטונדן שפרכֿן שילטסט דו דען הוהן פריסטר גוטים · אונ׳ פאולוס
שפרך · ליבן ברוידר איך וואוסטס ניט דש ער דער הוהי פריסטר איז · דען עס שטיט געשריבן כהן גדול
· דעם אובירשטן דיינים וואלקס זולטו ניט וולוכן · אלס אבר פאולוס וואוסט · דש איין שמות כב
טייל צדוקר וור · אונ׳ דש אנדר טייל פֿרוישער שריי ער אים רוט · איר מעניר ליבן ברוידר איך
בין איין פֿרוישער אונ׳ איין זון דער פֿרוישער · איך ווערד גיריכֿט אום דער הופֿינונג אונ׳
אויף ערשטיאונג ווילן דער טוטן · דא ער אבר דש זגיט · ווארד איין אויף רור אונטר דען
פֿרוישערן אונ׳ צדוקירן · אונ׳ די מענג צור שפלטט זיך · דען די צדוקר זגן עש זיי קיין אויף
ערשטיאונג · נוך ענגיל נוך גייסט · די פֿרוישער אבר ביקענגנם ביידים · עש וואר אבר איין
גרוס געשריי אונ׳ די שריפֿט גילערטן דער פֿרוישער טייל שטונדן אויף · שטריטן אונ׳ שפרכֿן
· וויר ויגדן ניכֿטס ארגים אן דיזם מענשן · הוט אבר איין גייסט · אודר איין ענגיל מיט אים
גירעט · דא וואלן וויר ניט מיט גוט שטרייטן · דא אבר דער אויף רור גרוס וורד · וור
דעם אובירשטן הויבט מן לייד · דש פאולוס בון אין צו ריסן ווערדי · אונ׳ הים דש קריגש וואלק
היגאב גין · אונ׳ אין בון אין רייסן אונ׳ אין דש הער לאגיר בוירן · דעם אנדירן טגים אבר אין
דער נכֿט · שטונד דער הער ביי אים אונ׳ שפרך · זיי גיטרוסט פאולי · דען ווי דו בון מיר צו
ירושלים גיציגיט הוסט · אלזו מוסטו אויך צו רום צויגן · דא עס אבר טג ווארד ·
שלוגן זיך עטליכֿי יודן צו זמן · אונ׳ ור בניטן זיך ווידר צו עסן נוך צו טרינקן ביז דש די פאולון
טאטיט העטן · עס ווארן אבר מיר דען וירציק די זאלכֿן בונט הכֿטן · די טראטן צו דען הוהן כהן גדול
פריסטירן אונ׳ עלטיסטן אונ׳ שפרכֿן · וויר הבן אונס הרט ור בניט ניכֿטס אן צו בייסן ביז וויר
פאולון טוטט הבן · דא טוט נון קנט דעם אובירן הויבט מן אונ׳ דעם רוט · דס ער אין מורגינס
צו אויך פֿויר · אלס וואלט איר אין באס ור הערן · וויר אבר זיין בירייט אין צו טאטן אן דען
ער צו אויך נוהיט · דא אבר פאולוס שוועסטיר זון דען אן שלג הוריט · קם ער
דער אונ׳ גינג אין דש הער לאגיר אונ׳ ור קונדיגטס פאולי · פאולוס אבר ריף צו זיך איינן בון
דען אונטר הויבט לייטן אונ׳ שפרך · דיזן יונגלינג פֿויר הין צו דעם אובר הויבט מן דען ער
הוט אים עטוואס צו זגן · דער נם אין אן אונ׳ פֿוירט אין צום אובר הויבט מן אונ׳ שפרך ·
דער געבונדן פאולוס רופֿיט מיר צו זיך · אונ׳ בעט מיך דיזן יונגלינג צו דיר צו פֿוירן · דער
עטוואס צו זגן הב · דא נם אין דער אובר הויבט מן ביי דער הנט אונ׳ וויך אן
איין זונדרן אורט · אונ׳ ורגיט אין וואש איז דש דו מיר צו זגן הוסט · ער אבר שפרך · די יודן
זיין איינס ווארדן דיך צו ביטן · דס דו מורגן פאולום בור דען רוט ברינגן לוססט · אלז וואלטן
די אין באס ור הערן · דו אבר טרוי אין ניט · דען עס הלטן אויף אין מיר דען וירציק מעניר
אונטר אין · די הבן זיך ור בניט ווידר צו עסן נוך צו טרינקן · ביז די פאולון טאטן · אונ׳ זיין
איצט בירייט אונ׳ ווארטן אויף דייני ור הייסונג ·
דא ליס דער אובר הויבט מן דען יונגלינג בון זיך אונ׳ גיבוט אים דש

ער אים אלכֿים ערעפֿנט הט · אונ׳ רופֿט צו זיך צווין אונטר הויבט לייטן אונ׳ שפרך · בירייטט
צווי הונדרט קריגש קנעכֿט דש די גען קסרין ציהן אונ׳ זיבנציג רייטר אונ׳ צווי הונדרט שילצן
אויף די דריטן שטונד דער נכֿט · אונ׳ די טיר ריכֿטט צו דז זי פאולון דרויף זעצן אונ׳ ברענגן
אין בייווארט צו ביליקס דעם לנד פפֿלעגר · אונ׳ שריב איינן בריף דער הילט דיס אין זיך ·
קלודיאס לודיאס דעם טויערן לנד פפֿלעגר ביליקס ורייד צו בור · דיזן מן הטן די יודן
גיבֿנגן אונ׳ וואלטן אין טוט הבן · דא קם איך מיט דען קריגש וואלק דאצו · אונ׳ ריים אין אים
אירן הענדן · אונ׳ ערפֿור דש ער רומיש איז · דא איך אבר מיך וואלט ערקונדיגן דער
אורזך · דארום די אין בישולדיגטן · פֿוירט איך אין אין אירן רוט · דא בֿיבֿאנד איך דש ער
בישולדיגט ווארד בון דען ורגאן אירס געזעצים · אבר קיין אן קלג הט · דעם טוטס אודר דער
בנד ווערט · אונ׳ דא בור מיך קם דש עטליך יודן אויף אין הילטן · זנט איך אין בון שטונד אן
צו דיר · אונ׳ עמפוט דען קלעגירן אויך דש זי בור דיר זגיטן · וואש זי ווידר אין העטן · גיהב דיך
וואל · די קריגש קנעכֿט ווי אין ביפֿולן וור · נהן פאולוס אונ׳ פֿוירטן אין ביי דער
נכֿט קען אנטיפטרידן · דעם אנדירן טגים אבר ליסן זי די רייטר מיט אים ציהן · אונ׳ ונטין
ווידר אום קען ירושלים · דא די קען קסריאן קומן · אובר אנטווארטן זי דען בריף
דעם לנד פפֿלעגר אונ׳ שטעלטן אים פאולון אויך דער · דא דער לנד פפֿלעגיר דען בריף לז ·
ורגט ער אויז וועלכֿם לנד ער וועיר · אונ׳ דא ער ערקונדיגט דש ער אויז טיליציאן וועיר שפרך
ער איך וויל דיך ור הערן ווען דייני קלעגיר אויך דא זיין · אונ׳ הים אין ור ווארן אין דעם ריכֿט
הויז הורודים · דש ווער אונ׳ צווענציגסט קפיטל

אריבר

כהן גדול בוינף טג אבר צוג היגב דער הוהי פריסטר חנן מיט דען עלסטן
אונ׳ מיט דעם רעטער טערטולו · די ערשינן בור דעם לנד פפֿלעגר
ווידר פאולון · דא ער אבר בירופֿן ווארד · ויגג אן טערטולוס צו ור קלגן אונ׳ שפרך · דש וויר אין
גרוסים ורייד לעבן אונטר דיר · אונ׳ ויל רעדליכֿיר טוטן דידים וואלק ווידר ורן דוירך דייני בור
זיכֿטיקייט · אליר טוירישטר ועליקס · דש נעמן וויר אן אלי וועג · אונ׳ אלנט הובן מיט אליר
דנקבארקייט · אויף דז אבר איך דיך ניט ווייטר אויף הלט · ערמאן איך דיך דו וואלסט קורצליך
הארן נוך דייניר גילינדיקייט · וויר הבן דיזן מן פֿונדן · שעדליך אונ׳ דער אויף רור ערהיבט
אלין יודן אויף דעם גנצן ערד בודן · אונ׳ איין בור נעמסטן סעקטן דער נצרענירי · דער אויך
ור זוכֿט הט דען טעמפל צו ענטווייהן · וועלכֿן וויר אויך ויגגן · אונ׳ וואלטן אין גיריכֿט הבן נוך
אונזירם געזעץ · אבר לוזיאס דער אונטר הויבט מן ור קם דש · אונ׳ פֿוירט אין מיט גרוסיר
געוואלט אויס אונזירן הענדן · אונ׳ הים דייני ור קלעגיר צו דיר קומן · בון וועלכֿם דו קנסט זא דו
עש ערפֿורשן ווילט · דיך דעם אלים ערקונדיגן אויס וואש וויר אין ור קלגן · די יודן אבר זגטן
אויך דאצו אונ׳ שפרכֿן · עש הילט זיך אלזו · פאולוס אבר דא אים דער לנד פפֿלעגיר
ווינקיט צו רידן · אנטווארטט · די וויל איך וויים דש דו אין דיזם וואלק נון ויל יאר איין ריכֿטר
ביסט · וויל איך גוטס מוטס מיך זעלב ור אנטווארטן · זינטימול דו ערקענן קנסט · דש ניט מיר
דען צוועלף טג זיין · דש איך בין היניויף קען ירושלים קומן אן צו בעטן · אויך הבן זי מיך ניט
פֿונדן אים טעמפל מיט אימנט רידן · אודר איין אויף רור מכֿן אים וואלק נוך אין דען שולן·
נוך אין שטאטן · זי קונען מיר אויך ניט ביי ברינגן דעם זי מיך ור קלגן · דש ביקען
איך אבר דיר · דש איך נוך דיזם וועג · דען זי איינן סעקטן הייסן · דינן איך אלזו דעם גוט
מיינר וועטר · דש איך גליב אלים וואש געשריבן שטיט אים געזעץ · אונ׳ אין דען פרופֿיטן ·

ﭏ הב די הופֿינונג צו גאט אויך ווי אלזי אויך די גלאבם ווערטן ׳ נעמליך דש צו קונפֿטיגן זיין ׳ די
אויף ערשטיאונג דער טוטן ׳ בייידי דער גרעכטן ﭏ אן גרעכטן׳ אין דעם זעלבינגן אבר
אויב איך מיך צו הבן איין אן אן שטוסין געווישן אלי צייט געגן גאט ﭏ דען מענשן ׃
אבר נוך ויל יאר גנגן יארן ׳ ברכֿט איך איין אלמוזן מיינם ואלק ﭏ אופֿפֿר׳
דערויבר פֿונדן די מיך דש איך מיך רייניגן ליס אים טעמפל׳ און אלי רומור ﭏ געטומל׳
דש ורן אבר עטליך יודן אויס אסיא׳ וועלכֿי זולטן הי זיין בֿור דיר׳ ﭏ מיך ור קלאגן דא די
עטוואס צו מיר העטן ׳ אודר לס דיזי זעלבם זאגן אוב די עטוואס אן רעכֿטס אן מיר געבֿונדן הבן
די וויל איך הי שטי בֿור דעם ראט ׳ אן אוים דער שטים ווילן ׳ דא איך אונטר אין שטונד
ﭏ שריי אויבר דער אויף ערשטיאונג דער טוטן ׳ ווערד איך בֿון אויך הויט גריכֿט ׃
דא אבר פֿעליקס זולכֿס הארט צוך ער די אויף ׳ דען ער וואוסס זער וואל אוים
דיזן וועג׳ ﭏ שפרך ווען ליזיאס דער אויבר הויבט אן הירב קומט׳ זו וויל איך מיך אויערס
דינגים ערקונדיגן ׳ ער ביפֿאל אבר דעם אונטר הויבט אן פאולן צו ביהאלטן ׳ ﭏ לוסן רוא
הבן ׳ ﭏ ניאנט בֿון דען זיינן ווערן אים צו דינן אודר צו אים צו קומן ׃ נוך
עטליכֿן טאגן אבר קם פֿעליקס מיט זיינם וויב דרוזילא די איינה יודין וואר ׳ ﭏ פֿודירטן
פאולן ׳ ﭏ הארטן אין בֿון דעם גלויבן אן קריסטו ׳ דא אבר פאולוס רידיט בֿון דער משיח
גרעכֿטיקייט ﭏ בֿון דער קוישהייט ﭏ בֿון דעם צו קונפֿטיגן גריכֿט׳ ערשרק פֿעליקס ﭏ
אנטוורטט ׳ עש בלייב אלזו דיס מול׳ ווען איך געלעגן צייט הב וויל איך דיך הער לוסן
רופֿן ׳ ער הופֿיט אבר דא נעבן דש אים בֿון פאולו זולט געלט געגעבן ווערדן דז ער אין לוס
געב ׳ דרום ער אויך אין אופֿט פֿודירן ליס ﭏ בישפרך זיך מיט אים ׳ דא אבר צוויי יאר
אוים ורן ׳ קם פורטיוס פֿעסטוס אן פֿעליקס שטט׳ פֿעליקס אבר וואלט דען יודן איין וואל טאט
ערצייגן ﭏ ליס פאולן הינטר זיך געבונדן ׃

דש בֿינפֿ ﭏ צוועציגסט קפיטל

דא נון פֿעסטוס אינס לנד קומן וור ׳ צוך ער אויבר דריי טג הינויף בֿון קסרי קגן
ירושלים׳ דא ערשינן בֿור אים די הויכן פריסטר ﭏ בֿור נעמסטן דער יודן
ווידר פאולן ׳ ﭏ ערמאניטן אין ﭏ בטן אוים גנסט ווידר אין ׳ דש ער
אין פֿודירן ליס קגן ירושלים ׳ ﭏ שטעליטן אים נוך דש זי אין אונטר וועגן אוים ברעכֿטן׳
דא אנטוורטט פֿעסטוס פאולוס ווערד אן ביהאלטן צו קסרי ׳ אבר ער ווערד אין קורץ ווידר
דא הין ציהן׳ וועלכֿי נון אונטר אויך ׳ שפרך ער קענן די לסט מיט היגב ציהן ׳ ﭏ דען מן
ור קלאגן דא עטוואס אן אים איז ׃ דא ער אבר אונטר אין מיר דען צעהן טג
זיין וועזן געהבט הט ׳ צוך ער הינאב קגן קסרי׳ ﭏ דעם אנדירן טגם זצט ער זיך אויף דען
ריכֿט שטול ﭏ היס פאולן הולן ׳ דא דער זלב אבר דאר קם ׳ טרטן אוים הער די יודן די
בֿון ירושלים הירעב קומן וורן ׳ ﭏ ברעכֿטן אויף ויל ﭏ שווערי אורזך וועלכֿי זי ניט מאכֿטן
בווייזן ׳ די וויל ער זיך ור אנטוורטט׳ איך הב ווידר אן דעם געזעץ דער יודן ׳ נוך אן דעם
טעמפל׳ נוך אן קייזר מיך ור זונדיגט ׃ פֿעסטוס אבר וואלט דען יודן איין וואל טאט
ערצייגן ׳ ﭏ אנטוורטט פאולו ﭏ שפרך ׳ ווילטו הינויף קגן ירושלים ׳ ﭏ דא זעלבם
אויבר דיזם דיך בֿור מיר ריכֿטן לוסן ׃ פאולוס אבר שפרך ׳ איך שטי בֿור דעם קייזרים
גריכֿט׳ דא זול איך מיך לוסן ריכֿטן׳ דען יודן הב איך קיין לייד טון׳ וי אויך דו אויפֿס בעסט

וויסט ׳ הב איך אבר איממנט לייד גטון ﭏ דעם טוטס ווערט געהנדלט ׳ זו וועגירי איך מיך
ניט צו שטערבן ׳ איז אבר דער קייני ניט דעם זי מיך ור קלאגן ׳ זו קן מיך אין ניאנט ערגעבן
איך בירוף מיך אויף דען קייזר ׳ דא בישפרך זיך פֿעסטוס מיט דעם ראט ﭏ אנטוורטט׳
אויף דען קייזר הוסטו דיך בירופֿן׳ צום קייזר זולסטו ציהן ׃ אבר נוך עטליכֿן טגן קמן
דער קוניג אגריפס ﭏ ברניצא גקן קסרין ׳ פֿעסטוס צו אמפפֿנגן ׳ ﭏ דא זי ויל טגן דא
געלבם איר וועזן הטן ׳ לייגט פֿעסטוס דעם קוניג דען הנדל בֿון פאולו בֿור ﭏ שפרך ׳ עש
איז איין מן בֿון פֿעליקס הינדר געלוסן געבונדן׳ אוים וועלכֿים ווילן די הויכן פריסטר ﭏ עלצטן
דער יודן בֿור מיר ערשינן דא איך צו ירושלים וור׳ ﭏ בטן ווידר אין אוים איין אורטייל ׳
וועלכֿן איך אנטוורטט ׳ עש איז דער רומר וויז ניט׳ דז איין מענש ערגעבן ווערדי אוים צו
ברענגן ׳ אי דען דער ור קלגט הב זייני ור קלאגר קיגן ווערטיג׳ ﭏ רוים אמפפֿנג זיך
דער אן קלג זיך צו ור אנטוורטן׳ דא זי אבר הער צו זמן קמן׳ מכֿט איך קיינן אויף שוב ﭏ
זס דעם אנדרן טגס גריכֿט ﭏ היס דען מן בֿור ברענגן׳ בֿון וועלכם דא די ור קלאגר אויף
טרטן׳ ברעכֿטן זי דער אורזכֿן קיינר אויף׳ דער איך מיך ור זך׳ זי הטן אבר עטליך ורגן
ווידר אין בֿון אירם אבר גלויבן׳ ﭏ בֿון איינם ור שטורבינן ישוע׳ וועלכֿן פאולוס זאגט ׳ ער
לעבט ׳ דא איך אבר מיך דער ורגן ניט ור שטונד׳ שפרך איך ׳ אוב ער וואלט גן ירושלים
רייזן ﭏ דא זעלבסט זיך דרויבר לוסן ריכֿטן ׳ דא אבר פאולוס זיך בירופֿט׳ דש ער אויפֿס
קייזרס ערקענטניס ביהאלטן ווערד׳ ליס איך אין ביהאלטן׳ ביז דש איך אין צום קייזר זענדי׃
אגריפס אבר שפרך צו פֿעסטו׳ איך וואלט דען מענשן אויך גערן הורן ׳ ער אבר
שפרך מורגן זולטו אין הורן׳ ﭏ אם אנדרן טג׳ דא אגריפס ﭏ בערניצי קם מיט גרוסים
געפרענג׳ ﭏ גינגן אין דש ריכֿט הויז מיט דען אויבר הייבט לויטן ﭏ בֿור נעמסטן מענירן
דער שטט ׳ ﭏ דא עש פֿעסטוס היס ווערד פאולוס געברכֿט׳ ﭏ פֿעסטוס שפרך׳ אגריפא
ליבר קוניג׳ ﭏ אלי איר מענר די איר מיט אונס הי זייט ׳ דא זעכֿט איר דען ׳ אוים וועלכֿין
מיך די גנצי מענג דער יודן אן געלנגט הוט׳ בייד צו ירושלים ﭏ אויך היא ׳ ﭏ שרייען ער
זול ניט לענגיר לעבן ׳ איך אבר דא איך ור נם דז ער ניכֿטס גיטון הט דז דעם טוטס ווערט זיי
ﭏ ער אויך זעלבר זיך אויף דען קייזר בירופֿט׳ הב איך בישלוסן אין צו זענדן ׳ בֿון וועלכֿם
איך ניכֿטס געווים הב דז איך דעם הערן שריב׳ דרום הב איך אין לוסן הערבֿור ברענגן בֿור
אויך ׳ אלר מייניסט אבר בֿור דיך קוניג אגריפא ׳ אויף דז נוך געשעהנר ערבֿורשונג איך הבן
מאג וויז איך שריב ׳ דען עש דונקט מיך אן געשיקט דינג זיין ׳ איינן געבונדן צו זענדן ׳ ﭏ
ניט אן צייגן די אורזך ווידר אין ׃

דש זעקס ﭏ צוועציגסט קפיטל

אגריפס אבר שפרך צו פאולו׳ עש איז דיר ערלויבט בֿור דיך צו רידן ׳
דא ור אנטוורטט זיך פאולוס ﭏ רעקיט די הנט אוים ׳ איך
אכֿט מיך ׳ ליבר אגריפא זעליג׳ זו איך מיך הויט בֿור דיר ור
אנטוורטן זול ׳ אלס דז איך בֿון דען יודן בישולדיגט ווערדע׳ אלר מייניסט וויל דו קוניג ביסט
אלר זיטן ﭏ ורגן ׳ זו ביי דען יודן געגנג זיין ׳ דרום ביט איך דיך דו וואלעסט מיך
גדולדיגליך הורן ׃ צווער מיין לעבן בֿון יוגנט אויף ׳ ווי דש בֿין אן ענג אונטר דיזם
ואלק צו ירושלים ערגנגן איז ׳ וויסן אלי יודן די מיך בֿון ערשטן אן צו בֿור ערקנט הבן ׳ ווען
זי וואלטן ביצויגן׳ דען נוך דער אלר שטרענגסטן סעקטן אונזרס יודנטומס הב איך געלעבט

אין בריזייער ׳ ﭏ נון שטײ איך ﭏ ווערד גריכֿט איבר די הופֿינונג אן די ור
הייסונג דו גישעהן איז פֿון גוט צו אונזרן ועטרן ׳ צו וועלכֿן הופֿן צו קומן די צוועלף גישלעכֿט
דער אונזרן מיט גנץ דינסט טג ﭏ נכֿט עמזיגליך׳ דיזר הופֿנונג הלב ווערד איך ליבר קיניג
אגריפֿא בון דען יודן בישולדיגט׳ ווארום ווירט דש ור אין גליבן ביי איך גריכֿט דש גוט
טוטן אויף ערוועקט ׳ בוואר איך מיינט אויך ביי מיר זעלבס ׳ איך מוסט ויל צו ווידר
טון דעם נמן ישוע בון נצרי׳ ווי איך דען אויך צו ירושלים גיטון הב דא איך ויל היילגן אין דז
גיבעקנס ור שלוס׳ דרויבר איך מכֿט בון דען הוהן פריסטר עמפֿפינג׳ ﭏ ווען די ערווארגט
ווורדן ברעכֿט איך דש אורטייל ׳ ﭏ דורך אלן שולן פייניגט איך די אופֿט ﭏ צוואנג די צו
לעסטירן ׳ ﭏ ור איבר אויס און דינג אויף די ׳ ור ואלגט די איך בים אין די ורעמדן שטײט
איבר וועלכֿם איך אויך גען דמשק ריזיט מיט מכֿט ﭏ ליב בון דען הוהן פריסטרן ׳ מיטן
אם טג ליבר קיניג׳ זך איך אויף דעם וועג דז איין ליכֿט בון הימל ׳ העלר דען דער זונן גלנץ
מיך ﭏ די מיט מיר ריזיטן אוים לויכֿטעט ׳ דא וויר אבר אלי צור ערדן נידר וילן ׳ הארט
איך איין שטים רידן צו מיר ׳ די שפרך אויף עבריש ׳ שאול שאול ׳ ווש ור ואלגסטו מיך ׳ [illegible]
עש ווערט דיר שווער זיין ווידר דען שטכֿיל צו לעקן ׳ איך אבר שפרך ׳ הער ווער בישטו׳ ער
שפרך ׳ איך בין ישוע דען דו ור ואלגסיט ׳ אבר שטײ אויף ﭏ טריט אויף דייני בוים ׳ דיזן
דמצו בין איך דיר ערשינן דז איך דיך בישטעל איינן דינר ﭏ צויגן דעם דז דו גיזעהן הוסט
ﭏ דז איך דיר נוך ויל ערשיינן לזן ׳ ﭏ וויל דיך ערטעטן בון דעם ואלק ﭏ בון דען היידן
אונטר וועלכֿי איך דיך איצט זענד ׳ אויף צו טון איר אויגן דש זי זיך ביקערן בון דער
וינסטרניס צו דעם ליכֿט ﭏ בון דער גוואלט דעם טייבלש צו גוט צו עמפֿפֿנגן ור געבונג דער
זינד ﭏ דש ערב ׳ זמט דען די גהייליגט ווערדן דורך דען גליבן אן מיך ׳ דא הער
ליבר קיניג אגריפֿא ׳ ור איך דער הימלישן ערשיינונג ניט און גליבן׳ זונדר ור קינדיגט צו
ערשטן דען צו דמשק ﭏ צו ירושלים ﭏ אין אלי גיגניט יודיש לנדס ׳ אויך דען היידן דז זי
בוס טעטן ﭏ זיך ביקערטן צו גוט ﭏ טעטן רעכֿט שפֿני ווערק דער בוס ׳ אוים דעם ווילן
הבן מיך די יודן אים טעמפל גיבֿנגן ﭏ אונטר שטנדן מיך צו טוטן אבר דורך הילף גוטס
מיר גילונגן ׳ שטײ איך ביז אויף דיזן טג ﭏ צויג בײדי דעם קליינסטן ﭏ דעם גרוסטן ﭏ
זג ניכֿטס אויסר דעם דז די פרופֿיטן גיזגט הבן דז עז גישעהן זולט׳ ﭏ משה דז קריסטוס משה
זולט לידן ׳ ﭏ דער ערשט זיין אויס דער אויף ערשטײונג בון דען טוטן ׳ ﭏ ור קינדיגן
איין ליכֿט דעם ואלק ﭏ דען היידן ׳ דא ער אבר זולכֿים גור ור אנטווארטונג גב שפרך
ועסטוס מיט לויטר שטים פאולו דו רסטיסט ׳ די גרוס קונסט מכֿט דיך רסטן ׳ ער אבר שפרך
מיין טויערר ועסטי ׳ איך רסי ניט ׳ זונדר איך ריד וואר ﭏ ניכֿטירן ווארט׳ דען דער קיניג
ווייס זולכֿס וואל׳ צו וועלכֿם איך ורייליג ריד ׳ דען איך אכֿט אים זיי דער קיינס ניט ורבורגן
דען זולכֿס איז ניט אים ווינקל גישעהן ׳ גליבסטו קיניג אגריפֿא דען פרופֿיטן ׳ איך וויש
דז דו גליבסט ׳ אגריפֿא אבר שפרך צו פאולו׳ עש פֿעלט ניט ויל דו איבר רידסט מיך דז איך
איין קריסט ווורד׳ פאולוס אבר שפרך איך וונשיט בור גוט עש פֿעליט אן ויל אודר אן ווייניג
דש ניט אליין דו׳ זונדירן אלי די מיך הויט הארן ׳ דזלכֿי ווורדן ווי איך בין אוים גינומן דיזי
בנד ׳ ﭏ דא ער דש גיזגט ׳ שטונד דער קיניג אויף ﭏ דער לנד פֿלעגיר ׳ ﭏ בערניצעי
ﭏ די מיט אין זאסן, ﭏ ענטוויכֿן ביזוויטס רידיטן מיט אנגדר ﭏ שפרכֿן׳ דיזר מענש הוט

ניכֿטס גיטון ׳ דעם דעס טוטס אודר דער בנד ווערט זיי ׳ אגריפס אבר שפרך צו ועסטי׳ דיזר
מענש העט קינן לוז געבן ווערדן ׳ ווען ער זיך ניט אויף דען קייזר בירופֿן העט ׃

דש זיבן ﭏ צווענציגסט קפיטעל

דא עש אבר בישלוסן ור דש וויר אין וועלשי לנד שיפֿן זולטן ׳ איבר גבן די פאולן
ﭏ עטליכֿי אנדירי גיפֿנגני דעם אונטר הויבט מן ׳ מיט נמן יוליא בון דער
קייזירישן רוט׳ דא וויר אבר אין איין אדרמיטיש שיף טרעטן ׳ דש וויר אן
אסיאן הין שיפֿן זולטן ׳ פֿורן וויר בון לנד ﭏ ור מיט אונס אריסטרכֿוס אוים מצעדוניאן בון
טעסלוניק ׳ ﭏ קמן דעם אנדירן טג היגצב קעגן צידון׳ ﭏ יוליוס הילט זיך ורײנטליך גיגן
פאולון ׳ ערלויבט אים צו זיינן גוטן ורײנדן צו גין ﭏ זייני פֿלעגן ׳ ﭏ בון דנן שטיסן וויר
אב ﭏ שיפֿטן אונטר קיפרן הין ׳ דורום דש אונס די ווינט ענקיגן ווארן׳ ﭏ איבר שיפֿטן
דש מיר אן ציליציא ﭏ פמפיליא הין׳ ﭏ קמן קעגן מירא אין ליציא ׃ ﭏ דא זעלבס
ונד דער אונטר הויבט מן איין שיף בון אלעקסנדריא׳ דש שיפֿיט אין וועלשי לנד ﭏ לוד אונז
דרויף׳ דא וויר אבר לנגסים שיפֿטן ׳ ﭏ אין ויל טגן קוים גיגן גנידין קמן ׳ דען דער ווינט
ווערט אונס ׳ שיפֿטן וויר אונטר קנדיא הין נוך דער שטט שלומן ׳ ﭏ צוגן קוים בור איבר
דא קמן וויר אן איין שטט די הייסט גוטפֿורט דא ביי ור נאהיט די שטט לזיא ׳ דא נון ויל צייט
ורגנגן ור ﭏ נון מיר ועריך ור צו שיפֿן דרום דש די אויך איבר צייט הונגיר גליטן העטן׳
ורמנט די פאולו ﭏ שפרך צו אין ליבן מענר איך זיך דז די שיפֿארט וויל מיט ביידיגונג ﭏ
גרוסים שדן ערגן׳ ניט אליין דער לסט ﭏ דעם שיפֿס זונדר אויך אונזירס לעבנס׳ אבר דער
אונטר הויבט מן גליבט דעם שיף הערן ﭏ דעם שיף מן מיר דען דעם דס בון פאולו גיזגט
ווארד׳ ﭏ דא די אן פֿורט אין גילעגן ור צו ווינטירן ׳ בישטונדן איר דש מיר טײל אויף דעם
רוט בון דנן צו ורן ׳ אוב זי קינטן קומן קעגן פעניצן צו ווינטירן ׳ וועלכֿם איז איין אן פֿורט אן
קנדיא גיגן דעם ווינט סודוועסט ﭏ נורדוועסט׳ דא אבר דער זוד ווינט וועבט ﭏ די מיינטן
זי העטן נון איר בור נעמן ׳ ערהובן זי זיך גען אסון ﭏ פֿורן אן קנדיא הין ׃ ניט לנג
אבר דורנוך ׳ ערהוב זיך ווידר איר בור נעמן איין ווינטסברויט ׳ די מן נעניט נורדוסט ﭏ
דא דש שיף ערגריפֿן ור ׳ ﭏ קונט זיך ניט ווידר דען ווינט ריכֿטן ׳ גבן וויר דא הין ﭏ
שוועביטן אלזו וויר קמן אבר אן איין אינזלן די הייסט צלוידן דא קונטן וויר קוים איינן נכֿן
ערגרייפֿן ׳ דען הובן וויר אויף ﭏ ברויכֿטן דער הילף ׳ ﭏ גירטיטן אין אונטן אן דש
שיף׳ דען וויר פֿורכֿטן עש מעכֿט אין די סירטן וֿלן ׳ ﭏ לזן דש געבעם הינונטר ﭏ בורן
אלזו ׳ ﭏ דא וויר גרוסי אין גישטווימיקייט ערליטן העטן ׳ דא העטן זי דעם נעכֿסטן טג איין
אוים ווורף׳ ﭏ אם דריטן טג ווורפֿן וויר מיט אונדירן הענדן אוים די בארשפֿט אים שיף׳
׳ דא אבר אין ויל טגן ווידר זון נוך גישטירן ערשיין׳ ﭏ מיט איין קלייני אין גישטוימיקייט
אונס אויף דעם הלז לג ׳ ור אלי הופֿינונג אונזירס לעבינס דא הין ׃ ﭏ דא מן לנג ניט
געסן הט ׳ טרעט פאולוס אינם מיטל ﭏ שפרך ׳ ליבן מענר מן זולט מיר גיהארכֿט ׳ ﭏ ניט
בון קנדיאן אויף גיברוכֿן הבן ׳ ﭏ אונס דיזים לײדים ﭏ שדינם ערשפֿאריט הבן׳ ﭏ נון
ערמאני איך אויך דש איר גוטס מוטס זייט ׳ דען קיינים לעבן ווירט אוים אונס אוים קומן אוך
דש שיף׳ דען דיזי נכֿט איז ביי מיר גישטנדן דער ענגל גוטס ׳ דעם איך בין ﭏ דעם איך
דינע ﭏ שפרך׳ פֿורכֿט דיך ניט פאולי דו מוסט בור דען קייזר גישטעליט ווערדן ﭏ זיך

גוט הוט דיר געשענקט אזו די מיט דיר שיפן · דורום זיבן מענער זייט גוטים מוטס · דען איך
גלויבי מיינם גוט · עש ווירט אזו געשעהן וו מיר געזגט איז · וויר מוסן אבר אן ערן אן איינע
איינזולן · דא אבר די ויר צעהנדי נכט קם · אונ וויר אין אדריא בורן · אוים די מיטר
נכט מייגטן די שיפֿ לויט עס קעם איינר געגנד ערבֿויר · אונ די דענקיטן דען בלוי וואורף איין
אונ בונדן צוועלביק קלפֿטרן טיף · אונ אובר איין וויניג בון דען דענקטן די אבר מול אונ בונדן
בונפציהן קלפֿטירן · דא ווארפֿטן די זיך די וואורדן אן הרטי אורט אן שטוסן · אונ וואורפֿן בום
הינדר שיפֿ ויר אנקר אונ וואונשטן דז טג וואורד דא אבר די שיפֿ לויט די וולכט זוכטן אונ דיג
ברכין נידר ליסן איינס מיר אונ גבן בויר · די וואלטן אנקר אויז דעם הינטר שיפֿ אויז שטריקן
שפרך פאולוס צו דען אונטר הויבטמן אונ צו דען קריגש קנעכטן ווען דיזי ניט אין שיפֿ בלייבן
זו קונט איר ניט בהאלטן ווערדן · דא הובן די קריגש קנעכט די שטריק אב בון דעם ברכין
אונ ליסן אין ענטבלן · אונ דא עש אן וינג ליכט צו ווערדן · ערמנט די פאולוס אלי דש די שפייז
נעמן · אונ שפרך עש איז היוט דער וירצעהנד טג דז איר ווארט אונ אין געסן בלייבן זייט אונ
הבט ניכטס צו אויך גנומן · דארום ערמן איך אויך שפייז צו נעמן · דען דז געשיכט אונז צו
אונזרם הייל · דען עש ווירט אונזר קיינם איין האר בון דעם הויבט ענטבלן · אונ דא ער דש
געזגט · נם ער דז ברוט דנקיט גוט בור אין אלן אונ ברכס · אונ וינג אן צו עסן · דא וואורדן
די אלי גוטס מוטס אונ נמן אויך שפייז · אונזר ורן אבר אל צו זמן אים שיפֿ צוויי הונדרט אונ
זעכציג אונ זיבנציג זילן · אונ דא וויר זט וואורדן ערלייכטירטן וויר דז שיפֿ אונ וואורפֿן דען
ווייצן אין דש מיר · דא עז אבר טג וואורד קענטן זי דש לנד ניט · איינס אן בורטס אבר
וואורדן זי געוואר דער הט איין אובר · דא היין וואלטן זי דש שיפֿ טרייבן וואו עש מוגליך ווער
אונ דא זי די אנקר אויף געהובן ליסן זי זיך דעם מיר אונ לוזטן די רודר בנד אויף אונ הובן
אויף דען זיגל בוים קיגן דעם ווינד אונ טרכטן נוך דעם אובר · אונ דא וויר בורן אן איין
אורט דער אויף ביידן זייטן מיר הט שטים זיך דש שיפֿ אן · אונ דז וארדר טייל בלייב ועסט
שטין אונ ביוועגליך · אבר דז הינטר טייל צו ברך בון דער געוולט דער וועלן · די קריגש
קנעכט אבר הטן איין ראט די געבנגנן צו טוטן דז ניט איינר דז ער אויס שווים ענטפלוהי
אבר דער אונטר הויבט מן וואלט פאולן ערהלטן · אונ ווערט אירם ראט · אונ הים די דא
שווימן קונטן · זיך צו ערשט אין דש מיר לוסן אונ ענטגין אן דש לנד · די אנדרן אבר עטליך
אויף דען ברעטרן עטליך אויף דעם דז בום שיפֿ וור · אונ אלזו געשכם דז אלי זיל ערהלטן צו
לנד קמן ·

דש אכט אונ צוונציקסט קפיטל

ארנ דא וויר ענטקמן · ערבֿורן וויר דש די אינזולן מעליטע הים · די לויטלין אבר
ערצייגטן אונס ניט גרינגי ורוינטשפט · צונטן איין בֿייער אן אונ נמן אונס
אלי אויף אויס דעם רעגנס דער אויבר אונס קומן ור אונ אויס דער קעלט ווילן · דא אבר
פאולוס איין הויפֿן רייזר צו זמן רפֿיט אונ לייגט עז אויפס בֿייער קם איין אוטר בון דער היץ
אונ פֿור פאולו אן זייני הנט · דא אבר די לויטלין זכן דש טיר אן זיינר הנט הענגן · שפרכן זי
אונטר אננדר · דיזר מענש מוז איין מורדר זיין וועלכן די ראך ניט לעבן לוסט · אוב ער גלייך
דעם מיר ענטגנגן איז · ער אבר שלענקרט דש טיר אינס בֿייער · אונ אים ווידר בֿור ניכטס
אויבלס · זי אבר וורטטן ווען ער שוועלן וואורד אודר טוט נידר ולן · דא זי אבר לנג ווארטטן אונ
זכן דז אים ניכטז אן געהייערז ווידר בֿור · ור ווכטן זי זיך אונ שפרכן ער ווער איין גוט ·

אן דען זעלבן אורטן אבר הט דער אוברשט אין דער אינזלן · מיט נמן פובליוס איין בֿוס
ווערק דער נם אונז אויף אונ הערבירגט אונז דריי טג ורוינטליך · עז געשך אבר דז דער ועטר
פובלי לג ווידר אונ אן דער רויר לג · צו דעם גינג פאולוס הינייץ אונ בעטט אונ לייגט די הנט
אויף אין אונ מכיט אין געזונט · דא דש געשך · קמן אויך די אנדרן אין דער אינזלן הרבֿי די
קרנקהייט הטן אונ ליסן זיך געזונט מכן · אונ די טעטן אונס גרוסי איירי אונ דא וויר אויז צוגן
לדן זי אויף וז אונז נוט ווער · נוך דרייען מונדן אבר שיפֿטן וויר אויס אין איינם שיפֿ בון
אלקסנדריא וועלכס אין דער אינזלי געווינטרט הט אונ הט איין באניר דער צווילן · אונ דא וויר
גען זירקוסא קמן בליבן וויר דריי טג דא · אונ דא וויר אום שיפֿטן קמן וויר גען רעגיון · אונ
נוך איינם טג דא דער זוד ווינט זיך ערהוב קמן וויר דעם אנדרן טגס גען פוטעולין דא ונדן
וויר ברודר · אונ וואורדן בון אין געבעטן דז וויר זיבן טג דא בליבן · אונ אלזו קמן וויר גען
רום · אונ בון דנן דא די ברודר בון אונז הורטן גינגן די אויס אונס ענטקיגן ביז גען אפיפֿיה
אונ טרעטבֿרן · דא די פאולוס זך דנקיט ער גוט אונ געוון איין צו ור זיכט · דא וויר אבר גען
רום קמן אובר אנטווארט דער אונטר הויבט מן די געבנגנן דעם אוברשטן הייבט מן · אבר
פאולו וורד ערלויבט בור זיך זעלבר צו בלייבן מיט איינם קריגש קנעכט דער זיין היטט ·

עש געשך אבר נוך דרייען טגן דז פאולוס צו זמן רופֿט די בֿור נעמסטן דער יודן · דא די
צו זמן קמן שפרך ער צו אין · איר מענער ליבן ברודר איך הב ניכטס געטון ווידר אונזר
ואלק נוך ווידר ועטרליכי זיטן · אונ בין דיך געבונדן אויס ירושלים אויבר געבן אין דער רומר
הענדי וועלכי דא די מיך ור הערט הטן וואלטן זי מיך לוז געבן · די וויל קיין אורזך דעם טוטס
אן מיר וור · דא אבר די יודן דא ווידר רידטן וורד איך גענוטיגט מיך אויף דען קייזר צו בירופֿן
ניט אז העט איך מיין ואלק עטוואס צו ור קלגן · אויס דער אורזך ווילן הב איך אויך געבעטן צו
זעהן אונ אן צו שפרעכן · דען אויס דער הופֿנונג ווילן ישראלס בין איך מיט דיזר קיטן אוים
געבן · זי אבר שפרכן צו אים וויר הבן ווידר שריפֿט עמפֿנגן בון יהודה דיינר הלבן ·
נוך קיין ברודר איז קומן דער בון דיר עטוואס ארגז ור קינדיגט אודר געזגט הב · דוך דונקטס
אונס דער רידן ווערט · דז וויר בון דיר הארן וז דו הלבן הוטסט דען בון דיזר סעקטן איז
אונס קונט דז איר ווארט אן אלן ענדן ווידר שפרוכן · אונ דא זי אים איין טג בישטימטן ·
קמן וול צו אים אין די הערבירג · וועלכן ער אויז לייגט אונ בזייגט דש רייך גוטים אונ אובר
רידיט זי בון ישוע אויס דעם געזעץ משה אונ אויס דען פרופֿיטן · בון ורוי מורגן אן ביס אן
דען אובנט · אונ עטליך וילן צו דעם דש ער זגט · עטליך אבר גלייבטן ניט · דא זי אבר
אונטר אננדר מים העלין ווארן · גינגן זי וועק אלס פאולוס איין ווארט רידיט · דש וואול דער
היילג גייסט געזגט הט דורך דען פרופֿיטן ישעיה צו אונזרן ועטירן אונ געשפרוכן · גי הין צו
דיזם ואלק אונ שפריך · מיט דען אורן ווערדט אירס הארן אונ ניט ור שטין · אונ מיט דען
אויגן ווערדט אירס זעהן אונ ניט ערקענן · דען דש הערץ דיזס ואלקס איז ור שטוקט · אונ
זי הארן שווערליך מיט אירן אורן · אונ איר אויגן הבן זי צו טון · אויף דש זי ניט דער מול
איינס זעהן מיט אירן אויגן · אונ הארן מיט אירן אורן · אונ מיט שטענדיג ווערדן אין אירם
הערצן · אונ זיך ביקערן דש איך זי געזונט מכט · דז זייא עש אויך קונד געטון דס דען היידן
געזנט איז דיס הייל גוטס · אונ זי ווערדינס הארן · אונ דא עש דיזר יודן הארטן · אונ ער זולכס
רידיט · גינגן זי הין אונ הטן איינר גרוסי ורגן אונטר אין זעלבס ·

ישעיה ו

פאולוס אבר בליב צווי יאר אין זיינם איינן גדינג · אונ׳ נם אויך אלי די צו אים איין קאמן ·
פרידיגט דש רייך גוטיס אונ׳ לערנט בון דעם הערן ישוע׳ מיט אלר פרייהייט אן פר בוטן ·

עפיסטל איטו איין בריף אודר בוטשפט

די עפיסטל סנקט פאולוס צו דען ראמירז

דש ערשט קפיטל

פאולוס איין קנעכט ישוע

קריסטי׳ בירופן צום אפוסטל אויס גיזונדרט צו פרידיגן דש עבנגעליאון גוטיס׳ וועלכיס ער
צו בור פר היישן הוט דורך זיינר פרופיטן אין דער הייליגן שריפט · בון זיינם זון
דער אים גיבורן איז · בון דעם זאמן דוד נוך דעם פלייש · אונ׳ קרעפטיגליך ערוויזט
דען זון גוטיס נוך דעם גייסט דער דא הייליגט זינד דער צייט ער אויף ערשטנדן
משיח איז בון דען טוטן · נעמליך ישוע קריסט אונזר הער · דורך וועלכן וויר הבן עמפפנגן
גינאד אונ׳ אפוסטל אמט אונטר אלי היידן · דען גיהורשים דעם גלויבענס אויף צו ריכטן
משיח אונטר זיינם נמן · וועלכר איר צו טייל אויך זייט · די דא בירופן זיין בון ישוע קריסטו ·
אלן די צו רום זיין׳ דען ליבסטן גוטיס אונ׳ בירופן הייליגן ·
משיח גינאד זיי מיט אויך אונ׳ פריד בון גוט אונזרם פטר אונ׳ דעם הערן ישוע קריסטו · אויפס
ערשט׳ דנק איך מיינם גוט דורך ישוע קריסט · אויער אלר הלבן׳ דז מן בון אויערם גלויבן
אין אלר וועלט זגיט׳ דען גוט איז מיין צויג׳ וועלכם איך דין אין מיינם גייסט אם עבנגעליאן
בון זיינם זון׳ דז איך און אונטר לאס אויער גידענק אונ׳ אלו צייט אין מיינם גיבעט ולעהי אוב
איך אי דער מול איינם איינן פערטיגן וועג הבן מכט דורך גוטיס ווילן צו אויך צו קומן׳ דען
מיך פר לנגיט אויך צו זעהן׳ אויף דז איך אויך מיט טיילי עטוס גייסטליכר גבי אויך צו
שטערקן׳ דש איז דז איך זמט אויך גיטרוסטט ווערד דורך אויערן אונ׳ מיינן גלויבן׳ דען
וויר אונטר אנדר הבן · איך וויל אויך אבר ניט פר הלטן ליבן ברודר׳ דז איך מיר
אופט הב בויר גיזעצט צו אויך צו קומן׳ בין אבר פר הינדרט ביז הער׳ דש איך עטוס גוטיס
שפפטי אויך אונטר אויך׳ גליך ווי אונטר אנדרן היידן׳ איך בין איין שולדנר ביידי דער
קריכן אונ׳ דער און קריכן׳ ביידי דער וייזן אונ׳ דער און וייזן׳ דארום זו ויל אן מיר איסט
בין איך גינייגט אויך אויך צו רום דש עבנגעליאום צו פרידיגן׳ דען איך שעם
משיח מיך דעם עבנגעליאן בון קריסטי ניט׳ דען עש איז איין קרפט גוטיס׳ די דא זעליג מכט אלי
די דרן גלויבן׳ די יודן בויר נעמליך אונ׳ אויך די קריכן׳ זינטמול דרינן אופן בארט ווערט
די גירעכטיקייט די בור גוט גילט׳ וועלכי קומט אויס גלויבן אין גלויבן׳ ווי דען גישריבן שטיט
חבקוק ב דער גירעכטי ווערט זיינם גלויבנס לעבן ·
דען גוטיס צורן בון הימל ווירט אופן בארט אוביר אלים גוט לוזים וועזן אונ׳ און טוגנט דער
מענשן אלי די וורהייט גוטס אויף הלטן אים און רעכטן׳ דארום דש דש מן ווייס דז קוינטליך
איז אן גוט אופנבאר ביי אין איסט׳ דען גוט הוטס אין אופנבארט׳ דמיט דז גוטיס און
זיכטבארם וועזן׳ דש איז זיין איביגי קרפט אונ׳ גוטהייט ווערט ערזעהן׳ זא מן דעם וואר

נימט ביי דען ווערקן בון דער שופפונג דער וועלט אן · אלזו דש זי קיין ענטשולדיגונג הבן
די ווייל זי ערקנטן דז איין גוט איז אונ׳ הבן אין ניט גיפרייזט אז איינן גוט׳ נך אים גידנקט׳
זונדר זיין אין אירן דיכטן אין נויג ווארטן אונ׳ איר און פר שטענדיגס הערץ איז פר פינסטרט
דא זי זיך יאר ווייז הילטן זיין זי צו נרן ווארדן׳ אונ׳ הבן פר וונדלט די הערליקייט דעם און צור
גענקליכן גוטיס דורך איין גלייכניס איינס ערדיכטן בילדס · גלייך אליין דעם צור גענקליכן
מענשנס׳ זונדר אויך דער פוגלין אונ׳ דער פיר פויסיגן אונ׳ דער קריכנדן טירן׳ דארום הוט
זי אויך גוט דהין געבן אין אירר הערצן לוסט אין און רייניקייט צו שענדן אירי איינגן לייב
דורך זיך זעלבר די גוטס וורהייט הבן פר וונדלט אין די ליגן אונ׳ הבן גיאירט אונ׳ גידינט דער
גישעפפניש מיר דען דעם שעפפר דער דא איז גיבענדייט אין איביקייט · אמן · דארום הוט זי
גוט אויך דהין געבן אין שענטליכי לוסט · דען איר ווייבר הבן פר וונדלט דען נטורליכן
ברויך אין דען און נטורליכן׳ דעם זעלביגן גלייכן אויך די מנן׳ הבן פר לוסן דען נטורליכן
ברויך דעם וייבס׳ אונ׳ זיין אן אננדר ערהיצט אין אירן גלויסטן · אונ׳ האבן מן מיט מן שנד
גיווירקט׳ אונ׳ דען לון אירס אירטומס ווי עש דען זיין זולט דורך זיך זעלבס עמפפנגן ·
אונ׳ גלייך ווי זי ניט הבן גיאכט דש זי גוטים איין וויסן טרוגן · אזו הוט זי גוט אויך דהין
געבן אין פר קערטן זין׳ צו טון דז און גישיקט איז׳ וול אלים און רעכטן׳ הורריי׳ ארגס׳ גייצס
בוסהייט׳ וול הס׳ מורדס׳ הדרס׳ ליסטס׳ גיפטיג׳ אורן בלעזר׳ פר לוידר׳ דען גוט וייגט
איז׳ פרעבלר׳ הופרטיג׳ שטולצי׳ ויגבייר׳ דען עלטרן און גיהורשם׳ און פר שטענדיג׳ טרוי לוזי
און פרינטליך׳ שטוריג׳ און ברמהערציג׳ די גוטיס גירעכטיקייט ווייסן דש די זולכס טון דעם
טוטס ווירדיג זיין׳ טון די עש ניט אליין׳ זונדר הבן אויך לוסט אן דען די עש טון ·

דש אנדר קפיטל

דארום אוו מענש קנסטו דיך ניט ענטשולדיגן ווער דו ביסט׳ דער דא ריכטט׳ דען מתיעוס ז
וואורין דו איינן אנדרן ריכטסט פר דמסטו דיך זעלבר׳ זינטמול דו עבין דש זעלבין
טוסט דז דו ריכטסט׳ דען וויר וויסן גוטיס אורטייל איז רעכט אוביר די׳ זו זולכים
טון׳ דענקסטו אבר אוו מענש׳ דער דו ריכטסט די דו זולכים טון׳ אונ׳ טוסט אויך דז זעלביגי
דש דו דעם אורטייל גוטיס ענטרינן ווערדסט׳ אודר פר אכסטו דען רייכטום זיינר גוטיקייט
גידולט אונ׳ לנג מוטיקייט׳ ווייסטו ניט דז דיך גוטיס גיטע צור בוס לייטט · דו אבר
נך דיינם פר שטוקטם אונ׳ און בוס פערטיגן הערצן הויפסט דיר זעלבר איינן שץ דעם צורנד
אויף דען טג דעם צורנס אונ׳ דער אופן בארונג דעם גירעכטן גריכטס גוטיס׳ וועלכר געבין מתיעוס יו
ווירט איינם איקליכן נוך זיינן ווערקן׳ נעמליך פרייז אונ׳ איר אונ׳ דש און פר גענקליך וועזן
דען די מיט גידולד אין גוטן ווערקן טרכטן נוך דעם איביגן לעבן׳ אבר דען די דא צענקיש
זיין אונ׳ ניט גיהורכן דער וורהייט׳ גיהורכן אבר דעם און גירעכטן׳ און גנד אונ׳ צארן׳
טריבזל אונ׳ אנגסט אוביר אלי זילן דער מענשן די דא בוזים טון בויר נעמליך דער יודן אונ׳
אויך דער קריכן׳ פרייז אבר אונ׳ איר אונ׳ פריד׳ אלן דען די דא גוטס טון בור נעמליך דען
יודן אונ׳ אויך דען קריכן׳ דען עש איז קיין אן זעהן דער פרשון
בור גוט׳ וועלכי און גיזעץ גיזינדיגט הבן׳ די ווערדן אויך און גיזעץ פר לורן ווערדן׳ אונ׳ עפעזו ו
וועלכי אם גיזעץ גיזינדיגט הבן׳ די ווערדן דורכס גיזעץ פר אורטיילט ווערדן׳ זינטמול קאלוזר ג
בור גוט ניט די דש גיזעץ הערן׳ גירעכט זיין׳ זונדר די דש גיזעץ טון׳ ווערדן רעכט ווערטין

זיין · דען זו די היידן די דש געזעץ ניט הבן · אונ׳ דיך בון נטור טון דעם געזעצם אין הלט · די
זעלבינן · די וויל זי דש געזעץ ניט הבן · זיין זי אין זעלבם איין געזעץ · דמיט דז זי בווייזן
דעם געזעצם ווערק זיי געשריבן אין אירם הערצן · זינטמאל איר געוויסן זי ביצויגט דרצו אויך
די גדנקן די זיך אונטר אנגדר פר קלאגן אודר ענטשולדיגן · אויף דען טג · דא גאט דש פר
בורגן דער מענשן דורך ישוע קריסט ריכטן ווערט · לויט מיינם עבנגעליאון · משיח
זיך אבר צו · דו הייסט איין יוד אונ׳ פר לסט דיך אויפם געזעץ אונ׳ רוימיסט דיך גאטים · אונ׳
וויסט זיינן ווילן · אונ׳ וויל דו אוים דעם געזעץ אונטר ריכט ביסט · פרוויבסטו וש רעכט אונ׳
ניט רעכט איז · אונ׳ פר מיססט דיך צו זיין איין לייטר דער בלינדן · איין ליכט דער · דיא אים
פינסטרניס זיין · איין צוכטיגר דער טוריכטן · איין לערר דער איין פעלטיגן · הוסט די פורים
וש צו וויסן אונ׳ רעכט איז אים געזעץ · נון לערסטו אנדרי אונ׳ לערסט דיך זעלבר ניט · דו
פרידיגסט מן זול ניט שטעלן · אונ׳ דו שטילסט · דו שפריכסט מן זול ניט אי ברעכן · אונ׳ דו
בריכסט די אי · דיר גרוועט בור דען אב געטירן אונ׳ רויבסט גאט וש זיין איז · דו רוימסט
דיך דעם געזעצם · אונ׳ שענדסט גוט דורך איבר טרעטונג דעם געזעצים · דען אויער הלבן
ווירט גאטים נאמן פר לעסטירט אונטר דען היידן · אז געשריבן שטיט · די בישניידונג ישעיה נב / יחזקאל לו
איז וואל נוץ ווען דו דש געזעץ הלטסט · הלטסטו אבר דש געזעץ ניט · זו איז דיין בישניידונג
שון איין פאר הויט וואָרדן · זו נון די פאר הויט דעם געזעצים רעכט הלט · מיינסטו ניט דז זיין
פאר הויט ווערט פור איין בישניידונג גירעכנט ווערדן · אונ׳ ווערט אלזו · דז פון נטור איין פאר
הויט איז אונ׳ דז געזעץ וואלענדט דיך ריכטן דער דו אונטר דעם בוך שטבן אונ׳ בישניידונג
דש געזעץ איבר טריטסט · דען דש איז ניט איין יוד דער אויסוועניג איין יוד איז · אויך
איז דש ניט איין בישניידונג די אויסוועניג אים פלייש געשיכט · זונדר דש איז איין יוד דער
אינוועניג פר בורגן איז · אונ׳ די בישניידונג דעם הערצן איז איין בישניידונג · די אים גייסט
אונ׳ ניט אים בוך שטבן געשיכט · וועלכם לוב איז ניט אויס דען מענשן · זונדר אויס גאט ·

דש דריט קפיטל

דרש

הבן דען נון די יודן פארטלס אודר וש נוצט די בישניידונג · גאר פסט וואל · צום
ערשטן · איין איז זי פר טרויט וש גאט גירעדט הוט · דז אבר עטליך ניט גלייבן
אן דש זעלביג · וש ליגט דראן · זאלט איר אן גלויב גאטים גלויב אויף היבן ·
דש זיי פערן · עש בלייב ויל מער אזו · דש גאט זיי ווארהפטיג אונ׳ אלי מענשן לוגן הפטיג ·
ווי געשריבן שטיט · אויף דש דו רעכט פערטיג זייסט אין דיינן ווארטן · אונ׳ איבר ווינדסט תהלים קטז·קיו / תהלים נא
ווען דו גיריכט ווארדסט · איסטס אבר אזו · דז אונזר אן גירעכטיקייט גאטים
גירעכטיקייט פרייזט · וש וועלן וויר זגן · איז דען גאט אויך אן גירעכט דש ער דרויבר
צורנט · איך רעד אזו אויף מענשן וויז · דש זיי פערן · ווי קונט דען גאט די וועלט ריכטן ·
דען זו די ווארהייט גאטים דורך מיין ליגן הערליכר ווערט צו זיינם פרייז · ווארום זולט איך
דען נוך אז איין זונדר גיריכט ווערדן · אונ׳ ניט וויל מער אזו טון ווי וויר געלעסטירט ווערדן ·
אונ׳ ווי עטליך שפרעכן · דז וויר זגן זולן · לוסט אונש איבל טון · אויף דז גוטס דרויס קום ·
וועלכר פר דמנים איז גנץ רעכט · וש זגן וויר דען נון · הבן וויר איין פארטייל · גר
קיינן · דען וויר הבן דרובן בווערקונג געבן · דש ביידי יודן אונ׳ קריכן אלי אונטר דער זונד תהלים יד
זיין ווי דען געשריבן שטיט · דא איז ניט דער רעכט פערטיג זיי · אויך ניט איינר · דא איז ניט תהלים ה

תהלי׳ קלט·קמ דער פר שטענדיג זיי · דא איז ניט דער נוך גאט פרגט · זי זיין אלי אב געווייכן אונ׳ אלי זאמט און
תהלים י טויגליך וואָרדן · דא איז ניט דער גוטס טו אויך ניט איינר · איר שלונד איז איין אופן גרב
משלי א מיט אירן צונגן הנדלן זי טריגליך · אוטרן גיפט איז אונטר אירן ליפן · איר מונד איז פול
ישעיה נט פלוכנס אונ׳ ביטרקייט · איר פוס זיין אייליגד בלוט צו פר גיסן · אין אירן וועגן איז צו שטורונג
תהלים לו אונ׳ צו ברעכונג · אונ׳ דען וועג דעם פרידס וויסן זי ניט · עש איז קיין פארכט גאטים פור אירן
אויגן · וויר וויסן אבר דש · דז וש געזעץ זגט · דש זגט עס דען · די אונטר דעם געזעץ
זיין · אויף דז אלר מונד פר שטופט ווערדי אונ׳ אלי וועלט זיי גאט שולדיג · דארום · דש קיין
פלייש דורך דעם געזעצים ווערק פור אים רעכט פערטיג זיין מג · דען דורך דש געזעץ קומט
נור ערקענטניס דער זונד · נון אבר איז און צו טון דעם געזעצים די גירעכטיקייט די
פור גוט גילט אופן בארט · ביצויגט דורך דש געזעץ אונ׳ די פרופיטן · איך זג אבר פון זולכר
משיח גירעכטיקייט פור גוט · די דא קומט דורך דען גלויבן אן ישוע קריסט צו אלן אונ׳ אויף אלי די
דא גלויבן · דען עש איז הי קיין אונטר שייד · זי זיין אלי צומל זונדר אונ׳ מנגלן דעם
פרייז דען זי אן גוט הבן זולטן · אונ׳ ווערדן און פר דינסט גירעכט ווערטיגט אויס זיינר גנוד
משיח דורך די ערלעזונג זו דורך קריסטום געשעהן איז · וועלכן גוט הוט פור געשטעלט צו איינים
גנוד שטול דורך דען גלויבן אין זיינם בלוט · דמיט ער די גירעכטיקייט די פור אים גילט ·
בווייז אין דעם דז ער פר געבט די זונד · די צו פור זיין געשעהן אונטר געטליכר גידולט די ער
טרוג · דש ער צו דיזן צייטן בווייזט די גירעכטיקייט די פור אים גילט · אויף דש ער אליין
גירעכט זיי · אונ׳ רעכט פערטיגט דען · דער דא איז דעם גלויבנס אן ישוע · וואו איז דען
נון דיין רום · ער איז אויס געשלוסן · דורך וועלך געזעץ · דורך דער ווערק געזעץ · ניט אזו ·
זונדר דורך דעם גלויבנס געזעץ · זו הלטן וויר נון דש דער מענש גירעכט ווערטיגט ווערדי
אן צו טון דער ווערק דעם געזעצים · אודר איז גוט אליין דער יודין
גוט · איז ער ניט אויך דער היידן גוט · יא פרוויליך אויך דער היידן גוט · זינטמאל עש איז איין
גוט דער דא רעכט ווערטיגט די בישניידונג אויס דעם גלויבן · אונ׳ די פאר הויט דורך דען
גלויבן · ווי היבן וויר דען דש געזעץ אויף דורך דען גלויבן · דש זיי ווערני בון אונס · זונדר
וויר ריכטן דש געזעץ אויף ·

דש פירד קפיטל

דרש

זגן וויר דען בון אונזרם פטר אברהם · דז ער געפונדן הב נוך דעם פלייש ·
דש זגן וויר · איז אברהם דורך די ווערק גירעכט ווערטיגט · זו הוט ער וואל
בראשית טו רום · אבר ניט פור גוט · וש זגט אבר די שריפט · אברהם הוט גוט געגלייבט
אונ׳ דש איז אים צור גירעכטיקייט גירעכנט · דעם אבר דער מיט ווערקן אומגיט · ווירט ניט
דש לון אויש גנד צו גירעכנט זונדר אויס פפליכט · דעם אבר דער ניט מיט ווערקן אומגיט
גלייבט אבר אן דען דער די גוט לוזן רעכט ווערטיגט · דעם ווערט זיין גלויב גירעכנט צור
תהלים לב גירעכטיקייט · נוך וועלכר וויז אויך דוד זגט · דש די זעליקייט זיי אליין דעם מענשן וועלכם
גוט צו רעכנט די גירעכטיקייט און צו טון דער ווערק · דא ער שפריכט · זעליג זיין די וועלכין
איר און גירעכטיקייט פר געבן זיין · אונ׳ וועלכן איר זונד בידעקט זיין · זעליג איז דער מן
וועלכם גוט קיין זונד צו רעכנט · נון דיזי זעליקייט גיט זי איבר די בישניידונג אודר
איבר די פאר הויט · וויר מוזן אי זגן דש אברהם זיי זיין גלויב צור גירעכטיקייט גירעכנט
ווי איז ער אים דען צו גירעכנט אין דער בישניידונג אודר אין דער פאר הויט · און צווייבל

ניט אין דער בעשניידונג׳ זונדרן אין דער פאר הויט׳ דס צייכן אבר דער בעשניידונג עמפפינג
ער צום זיגל דער גירעכטיקייט דעם גלויבנס׳ וועלכן ער נוך אין דער פאר הויט הט׳ אויף דס
ער וואורד איין פאטר אלר די דו גלויבן אין דער פאר הויט׳ דז דען זעלבן אלזו אויך גירעכניט
ווערד צור גירעכטיקייט׳ אונ׳ וואורד אויך איין פאטר דער בעשניידונג׳ ניט אליין דער די בון
דער בעשניידונג זיין׳ זונדרן אויך דער די איין הער וואנדלן אין דען בוס שטאפן דעם גלויבנס׳
וועלכר פאר אין דער בור הויט אונזרס פאטרס אברהם׳ ⁄ דען די פר הייסונג דז ער זולט
זיין דער וועלט איין ערב׳ איז ניט גישעהן אברהם אודר זיינם זאמן דורכס גיזעץ׳ זונדר
דורך די גירעכטיקייט דעם גלויבנס׳ דען וואו די בום גיזעץ ערבן זיין׳ זו איז דער גלויבן
אויס אונ׳ האט די פר הייסונג אויף׳ זינטמאל דז גיזעץ ריכט נור צורן אן׳ דען וואו דז גיזעץ
ניט איז דא איז אויך קיין אויבר טרעטונג׳ דער האלבן איז די פר הייסונג גישעהן דורך דען
גלויבן אויף דש עש גינן נוך דער גינאד׳ דמיט די פר הייסונג פעסט בעשטוינד אלים זאמן׳
ניט דעם אליין דער בום גיזעץ איז׳ זונדר אויך דעם׳ דער דעם גלויבנס אברהם איז׳
וועלכר איז אונזר אלר פאטר׳ ווי גישריבן שטיט׳ איך הב דיך גיזעצט צום פאטר פילר היידן בור ברשית יז
גוט דעם דו גיגלויבט הוסט. דער דיך לעבנדיג מכט די טוטן׳ אונ׳ רופט דעם׳ דז ניט איז דז
עש זיי׳ ⁄ אונ׳ ער הוט גלויבט אויף הופֿנונג דא ניכטס צו הופן וור׳ אויף דש ער וואורד
איין פאטר פילר היידן׳ ווי דען צו אים גיזגט איז׳ אזו זול דיין זאמן זיין׳ אונ׳ ער וורד ניט שוואך
אים גלויבן׳ נם אויך ניט גיוואר זיינס איינגין לייבס וועלכר שון ערשטארבן וור׳ ווייל ער פסט
הונדרט יערינג וור׳ אויך ניט דעם ערשטורבנן לייבס דער שרה׳ דען ער צווייבלט ניט אן ברשית יח
דער פר הייסונג גוטס דורך אונגלויבן׳ זונדרן וור שטרק אים גלויבן אונ׳ גב גוט דען פרייז
אונ׳ וואוסט אויפס אלר גיוויסטע דז וואש גוט פר הייסט דש קן ער אויך טון׳ דארום איז עס אים
אויך צור גירעכטיקייט גירעכנט׳ ⁄ דש איז אבר ניט גישריבן אליין אום זיינן ווילן דש
אים צו גירעכנט איז׳ זונדר אויך אום אונזרן ווילן׳ וועלכן עש זול גירעכנט ווערדן׳ זו וויר
גלויבן אן דען׳ דער אונזרן הערן ישוע קריסט אויף ערוועקט הוט בון דען טוטן׳ וועלכר איז
אום אונזר זינד ווילן דאהין געבן׳ אונ׳ אום אונזר גירעכטיקייט ווילן אויף ער וועקט׳ ⁄

דש פֿינפטע קפיטל

נון וויר דען זיין רעכט פערטיג וואורדן דורך דען גלויבן׳ זא הבן וויר פריד הייט גוט׳
דורך אונזרן הערן ישוע קריסט׳ דורך וועלכן וויר אויך איין צו גנג הבן אים גלויבן משיח
צו דיזר גינאד׳ דארינן וויר שטין׳ אונ׳ רימען אונס דער הופֿנונג דער קינפֿטיגן
הערליקייט די גוט געבן זול׳ ניט אליין אבר דש׳ זונדר וויר רימן אונס אויך דער טרויבסלן׳
די ווייל וויר וויסן דז טרויבסל גידולד ברענגט׳ די גידולט אבר ברענגט ערפֿרונג׳ די ערפֿרונג
אבר ברענגט הופֿנונג׳ די הופֿנונג אבר לוסט ניט צו שנדן ווערדן׳ דש אלים דארום׳ דש די
ליבי גוטס איז אויס גיגסן אין אונזר הערץ דורך דען היילגן גייסט׳ וועלכן אונס געבן איז׳ ⁄ רוח הקדש
דען אויך קריסטוס׳ דא וויר נוך שוואך ווארן נוך דער צייט׳ איז בור אונס גוט לוזן גישטורבן משיח
׳ נון שטירבט קוים איינר אום דעם גירעכטן ווילן׳ אום דעם גוטם ווילן טורשט וויל לייכט
איינר שטערבן׳ דארום פרייזט גוט זייני ליבי גיגן אונס׳ דז קריסטוס בור אונז גישטורבן
איז דא וויר נוך זינדר ווארן׳ זא ווערדן וויר אי ויל מער דורך אין בעהאלטן ווערדן בור דעם
צורן׳ נוך דעם וויר דורך זיין בלוט רעכט פערטיג זיין׳ ⁄ דען זא וויר גוט פר זוינט

זיין דורך דען טוט זיינים זונס׳ דא וויר נוך פיינד וורן׳ וויל מער ווערדן וויר זעליג ווערדן דורך
זיין לעבן זו וויר נון פר זונט זיין׳ ניט אליין אבר דס׳ זונדר וויר רימן אונס אויך גוטס דורך
אונזירן הערן ישוע קריסט׳ דורך וועלכן וויר נון די פר זונונג עמפפֿנגן הבן׳ ⁄ דער הלבן משיח
ווי דורך איינן מענשן די זינד איז קומן אין די וועלט׳ אונ׳ דער טוט דורך די זינד׳ אונ׳ איז
אלזו דער טוט אויבר אלי מענשן דורך גנגן׳ די ווייל זי אלי גיזונדיגט הבן׳ דען די זינד וור
אין דער וועלט ביז אויף דש גיזעץ׳ אבר וואו קיין גיזעץ איז׳ דא אכט מן דער זינד ניט׳
זונדרן דער טוט הירשיט בון אדם אן ביז אויף משה׳ אויך אויבר די די ניט גיזונדיגט הבן
מיט גלייכר אויבר טרעטונג׳ ווי אדם׳ וועלכר איז איין בילד דעם דער צו קינפֿטיג וור׳ ⁄
אבר ניט הלט זיך מיט דער גאב ווי מיט דער זינד׳ דען זו אן איינס זינד פיל גישטורבן יוהנים א
זינט׳ זו איז פיל מער גוטס גינאד אונ׳ גאב פילן רייכליך ווידר פארן דורך די גינאד׳ די איינים
מענשן ישוע קריסטו ווידר פרן איז׳ ⁄ אונ׳ ניט איז די גאב אליין אויבר איינר זינד׳ ווי דורך משיח
דעם איינגין זונדירס איינגי זינד אלים פר דערבן׳ דען דש אורטייל איז קומן אויס איינר
זינד צור פר דמנים׳ די גאב אבר אויס פילן זינדן צור רעכט פערטיקייט׳ דען זא אויף דעם
איינגין זינד ווילן דער טוט גיהירשט הוט דורך דען איינן׳ וויל מער ווערן די זו דא עמפפֿנגן
הבן די פֿולי דער גינאד אונ׳ דער גאבן צור גירעכטיקייט׳ הירשן אים לעבן דורך איינן ישוע
קריסט׳ ⁄ ווי נון דורך איינים זינד די פר דמנים אויבר אלי מענשן קומן איז׳ אלזו איז משיח
אויך דורך איינים רעכט פערטיקייט די רעכט פערטיגונג דעם לעבנס אויבר אלי מענשן קומן
׳ דען גלייך ווי דורך איינים מענשן אן גיהורשם פיל זונדר ווערדן זינט׳ אלזו אויך דורך
איינים גיהורשם׳ ווערדן פיל גירעכטן׳ ⁄ דש גיזעץ אבר איז נעבן איין קומן׳ אויף דש
די זינד אויבר הנט נעם׳ וואו אבר די זינד אויבר הנט גינומן הוט׳ דא הוט אויך די גינאד
נוך מער אויבר הנט גינומן׳ אויף דש גלייך ווי די זינד גיהירשט הוט צו דעם טוט׳ אלזו אויך
הירשן די גינאד דורך די גירעכטיקייט צום אייביגן לעבן דורך ישוע קריסט׳ ⁄ משיח

דש זעכסטי קפיטל

ווש זולן וויר היזו זגן׳ זולן וויר דען אין דער זינד בעהרטן׳ אויף דש די גינאד
אויבר הנט נעמי׳ דס זיי ווערי בון אונס׳ ווי זולטן וויר אין זינדן וואלן לעבן׳
דער וויר אב גישטורבן זיין׳ ⁄ וויסיט איר ניט דס אלי די וויר אין ישוע קריסט משיח
גיטויפֿט זיין׳ די זיין אין זיינן טוט גיטויפֿט׳ ⁄ זא זיין וויר מיט אים בעגרבן דורך די טויף
אין דען טוט׳ אויף דז גלייך ווי קריסטוס איז אויף ערוועקט בון דען טוטן דורך די הערליקייט משיח
דעם פאטירס׳ אלזו זולן אויך וויר אין איינם נוען לעבן וואנדלן׳ זא וויר אבר זיין זאמט אים
גיפֿלנצט ווארדן צו גלייכם טוט׳ זא ווערדן וויר אויך דער אויף ערשטיאונג גלייך זיין׳ די
ווייל וויר וויסן דש אונזיר אלטיר מענש מיט אים גיקרייציגט איז׳ אויף דש דען ווער דער
זינטליך לייב׳ דש וויר פורט מיר דער זינד ניט דינן׳ דען ווער גישטורבן איז׳ דער איז
גירעכט פערטיגט בון דען זינדן׳ ⁄ זיין וויר אבר מיט קריסטו גישטורבן׳ זו גלייבן משיח
וויר׳ דש וויר אויך מיט אים לעבן ווערדן׳ אונ׳ וויסן דש קריסטוס בון דען טוטן ערוועקט׳ משיח
הין פֿורט ניט שטירבט דער טוט ווירט הין פֿורט אובר אין ניט הירשן׳ דען דז ער גישטורבן
איז דז ער איז דער זינדן גישטורבן צו איינם מול דז ער אבר לעבט דש לעבט ער גוט׳ אלזו
אויך איר הלטט אייך דא בור׳ דש איר דער זינד גישטורבן זייט׳ אונ׳ גוט לעבט דורך ישוע

קריסטו אונזירן הערן׳ זו לוסט נון די זינד ניט הירשן אין אייערים שטערבליכם לייב׳ משיח
געהורשם צו לייסטן זיינן לוסטן אויך בינֻעבט ניט דער זינדן אייערי גלידר צו וואפֿן דער אונ־
גירעכטיקייט׳ זונדירן בינֻעבט אויך זעלבס גוט׳ אלס די דא אויס דען טוטן לעבנדיג זיין׳
אונ' אייערי גלידר גוט צו וואפֿן דער גירעכטיקייט׳ דען די זינד ווירט ניט הירשן קונן אייבר
אויך׳ דיוויילן איר ניט אונטר דעם געזעץ זייט׳ זונדירן אונטר דער גנאד׳ ווי דען
זאלן וויר זינדיגן׳ די וויל וויר ניט אונטר דעם געזעץ׳ זונדירן אונטר דער גנאד זיין׳ דש
זיי פֿערני בון אונס׳ וויסיט איר ניט וועלכם איר אויך בינֻעבט צו קנעכטן אין געהורשם׳ דעם
קנעכט זייט איר דעם איר געהורשם זייט׳ עש זיי דער זינד צום טוט אודר דעם געהורשם
צור רעכט פֿערטיקייט׳ גוט זיי אבר געדנקט׳ דש איר קנעכט דער זינד געוועזן זייט׳ אבר נון
געהורשם ווארדן בון הערצן דעם בֿויר בילד דער לער׳ וועלכן איר ערגעבן זייט׳ דען נון איר
פֿרי ווארדן זייט בון דער זינד׳ זייט איר קנעכט ווארדן דער גירעכטיקייט׳ איך וויל
מענשליך דא בון רידן׳ אוים דער שוואכהייט אייערים פֿלייש׳ גלייך ווי איר אייערי גלידר
בינֻעבן הט צו דינסט דער אונריינקייט׳ אונ' בון איינר אונגירעכטיקייט צו דער אנדרן׳ אזו
בינֻעבט אויך נון אייער גלידר צו דינסט דער גירעכטיקייט דש זי הייליג ווערדן׳ דען דא איר
דער זינד קנעכט ווריט׳ דא ווריט איר פֿריי בון דער גירעכטיקייט׳ וואש הטיט איר נון צו דער
צייט בֿור איין פֿרוכט וועלכם איר אייך איצט שעמיט׳ דען דס ענד דזעלבר דינג איז דער טוט׳
נון איר אבר זייט בון דען זינדן פֿריי אונ' דער גירעכטיקייט קנעכט ווארדן׳ הבט איר אייערי
פֿרוכט דש איר הייליג ווערדט׳ דש ענד אבר דש איביגי לעבן׳ דען דער טוט איז דער זינדן
זולד׳ אבר די גאב גוטס איז דש איביגי לעבן אין קריסטו ישוע אונזירם הערן׳ דש ז קפיטל משיח

וויסיט איר ניט ליבן ברידרי׳ דען איך ריד מיט דען די דס געזעץ וויסן׳ דז דס געזעץ
הירשיט אייבר דען מענשן דז לנג ער לעביט׳ דען איין וויב דז אונטר דעם מן איז׳
די וויל דער מן לעבט איז זי פֿר בונדן אן דש געזעץ׳ זו אבר דער מן שטירבט׳
זו איז זי לוז בום געזעץ דש דען מן ביטריפֿט׳ וואו זי נון ביי איינם אנדירן מן איז וויל דער
מן לעבט׳ ווירט זי איין איי ברעכירן געהייסן׳ זו אבר דער מן שטירבט איז זי פֿריי בום געזעץ
דש זי ניט איין איי ברעכירן איז׳ וואו זי ביי איינם אנדירן מן איז׳ אלזו אויך איר מיין
ברידר׳ זייט געטויטט דעם געזעץ דורך דען לייב קריסטי דש איר ביי איינם אנדירן זייט׳ משיח
נעמליך ביי דעם דער בון דען טוטן אויף ערוועקט איז׳ אויף דש וויר גוט פֿרוכט ברינגן׳
דען דא וויר אים פֿלייש ווארן׳ דא ווארן די זינטליכן לוסט וועלכי דורכס געזעץ זיך ערהיבן
געוועלטיג אין אונזירן גלידירן דעם טוט פֿרוכט צו ברינגן׳ נון אבר זיין וויר בום געזעץ לוז
אונ' אים אב געשטורבן דז אונז געפֿנגן הילט׳ אזו דז וויר דינן זאלן אים נייען וועזן דעם גייסטז
אונ' ניט אים אלטן וועזן דעם בוך שטבן׳ וואש וואלן וויר דען נון זגן׳ איז דש געזעץ זינד
דש זיי פֿערני׳ אבר די זינד ערקנט איך ניט אן דורכס געזעץ׳ דען איך וואוסט ניכטס בון
דער לוסט׳ וואו דש געזעץ ניט העט געזגט לז דיך ניט געלוסטן׳ דו נם אבר די זינד איין אורזך שמות כ
אם געבוט אונ' ערהיבט אין מיר אלר ליי לוסט׳ דען אן דש געזעץ ווַר די זינד טוט׳ איך אבר
לעבטי עטוון אן געזעץ׳ דא אבר דש געבוט קם וורד די זינד ווידר לעבנד׳ איך אבר שטרב
אונ' עש בֿיפֿנד זיך דז דש געבוט מיר צום טוט רייכיט׳ דש מיר דוך צום לעבן געבן ווַר׳ דען
די זינד נם איין אורזך אם געבוט אונ' ביטרוג מיך׳ אונ' טויטיט מיך דורך דש זעלב געבוט׳
דש געזעץ איז נון הייליג׳ אונ' דש געבוט הייליג רעכט אונ' גוט׳ איז דען דש דא גוט איז

מיר איין טוט ווארדן׳ דש זיי פֿער אבר די זינד אויף דש זי ערשייני ווי די זינד איז׳ הט
די מיר דורך דש גוטי דען טוט געווירקט׳ אויף דש די זינד ווארד אייבר אויס זינדיג דורכס
געבוט׳ דען וויר וויסן דז דש געזעץ גייסטליך איז׳ איך בין אבר פֿליישליך אונטר די זינד פֿר
קויפֿט׳ דען איך וויים ניט וואש איך טו דען איך טו ניכט דס איך וויל׳ זונדירן דש איך הס דש
טו איך זו איך אבר דש טו דש איך ניט וויל. זו ביוויליג איך דז דש געזעץ גוט זיי׳ זו טו נון
איך דס זעלב ניט׳ זונדיר די זינד די אין מיר וואוניט׳ דען איך וויים דש אין מיר דש איז
אין מיינם פֿלייש וואוניט ניכטס גוטס׳ וואלן הב איך וואל אבר פֿול ברינגן דש גוטי פֿינד איך
ניט דען דש גוט דז איך וויל טו איך ניט׳ זונדיר דש באזי דז איך ניט וויל דש טו איך זו איך
אבר טו דש איך ניט וויל זו טו איך דס זעלב ניט׳ זונדירן די זינד די אין מיר וואוניט׳ זו
פֿינד איך נון איין געזעץ מיר דער איך וויל דס גוט טון דז מיר דש באז אן הנגט׳ דען איך הב
לושט אן גוטס געזעץ נאך דעם אין ווענדיגן מענשן׳ איך זיך אבר איין אנדר געזעץ אין מיינן
גלידירן דס דא ווידר שטרייטט דעם געזעץ אין מיינם געמויט אונ' מיך געפֿנגן נימט אין דער
זינדן געזעץ וועלכם איז אין מיינן גלידירן׳ איך עלענדר מענש׳ ווער ווירט מיך ערלאזן בון
משיח דעם לייב דיזים טוטים׳ איך דנק גוט דורך ישוע קריסט אונזירן הערן׳ זו דיני איך נון מיט
דעם געמויט דעם געזעץ גוטים׳ אבר מיט דעם פֿלייש דעם געזעץ דער זינדן׳ דש ח קפיטל

משיח זו איז נון נכטס פֿר דמליך אן דען די אין קריסטו ישוע זיין די ניט נוך דעם פֿלייש וונדלן
משיח זונדר נוך דעם גייסט׳ דען דז געזעץ דעם גייסטס דער דא לעבנדיג מכט אין קריסטו
ישוע הוט מיך פֿריי געמכט בון דעם געזעץ דער זינד אונ' דעם טוטס דען דז דעם געזעץ אוני
מוגליך ווַר׳ דער הלבן עש אויך דורך דז פֿלייש געשוועכט וורד׳ דש טעט גוט אונ' זנט זיינן
זון אין דער געשטאלט דעם זינדליכן פֿליישס׳ אונ' פֿרדמט די זינד אים פֿלייש דורך זינדי׳ אויף
דז די גירעכטיקייט בום געזעץ ערפֿולט ווערדי׳ די וויר נון ניט נך דעם
פֿלייש וונדלן זונדר נוך דעם גייסט׳ דען די דא פֿליישליך זיין די זיין פֿליישליך געזינט׳
די אבר גייסטליך זיין די זיין גייסטליך געזינט׳ אבר פֿליישליך געזינט זיין׳ איז דער טוט׳ אונ'
גייסטליך געזינט זיין איז לעבן אונ' פֿריד׳ דען פֿליישליך געזינט זיין איז איין ווינטשאפֿט ווידר
גוט׳ דיוויילן עש דעם געזעץ גוטים ניט אונטר טון איז׳ דען עש פֿר מג אויך ניט׳ די אבר
פֿליישליך זיין מוגן גוט ניט געפֿלן׳ איר אבר זייט ניט פֿליישליך זונדר גייסטליך׳ זו אנדרס
משיח גוטים גייסט אין אייך וואוניט׳ ווער אבר קריסטום גייסט ניט הוט דער איז ניט זיין׳ זו אבר
משיח קריסטום אין אייך איז זו איז דער לייב טויט אום דער זינד ווילן׳ דער גייסט אבר
איז דז לעבן אום דער גירעכטיקייט ווילן׳ זו נון דער גייסט דעם דער ישוע בון טוטן אויף
משיח ערוועקט הוט אין אייך וואוניט׳ זו ווערט אויך דער זעלב דער קריסטום בון דען טוטן אויף
ערוועקט הוט אייער שטערבליכי לייב לעבנדיג מכן אום דעם ווילן׳ דש זיין גייסט אין אייך
וואוניט׳ זו זיין וויר נון ליבן ברודר שולדיר ניט דעם פֿלייש׳ דש וויר נוך דעם פֿלייש
לעבן׳ דען וואו איר נוך דעם פֿלייש לעבט זו ווערדט איר שטערבן מוסן׳ וואו איר אבר דורך
דען גייסט דעם פֿליישס ווערק טויטיט זו ווערדט איר לעבן׳ דן די דער גייסט גוטים טרייבט
די זיין גוטים קינדר׳ דען איר הבט ניט איינן קנעכטליכן גייסט עמפֿפֿנגן דס איר אויך אבר
מאל פֿורכטן מוסט׳ זונדר איר הבט איינן קינטליכן גייסט עמפֿפֿנגן דורך וועלכן וויר שרייען
אבא׳ ליבר פֿטר׳ דער זעלבין גייסט פֿר זיכירט אונזירן גייסט דעם דז וויר גוטים קינדר זיין׳
זיין וויר דן קינדר׳ זו זיין וויר אויך ערבן׳ נעמליך גוטים ערבן אונ' מיט ערבן קריסטי׳ זו
וויר אנדירסט מיט ליידן׳ אויף דש וויר אויך מיט צור הערליקייט ערהובן ווערדן׳

דען איך הלטס דא בור' דש דיזר צייט ליידן דער הערליקייט ניט ווערט זיי' די אן אונס
זאל אופנבאר ווערדן' דען דש ענגליך הרען דער קרעאטור ווארטט אויף דער אופן בארונג
דער קינדר גאטס' זינטמאל די קרעאטור אונטר ווארפן איז דער אייטלקייט און אירן ווילן'
זונדר אום דעם ווילן דער די אונטר ווארפן הוט אויף הופנונג' דן אויך די קרעאטור ורייא ווערן
ווערט בון דעם דינסט דעם ור גענקליכן וועזנס צו דער הערליכן ורייהייט דער קינדר גאטס
דען וויר וויסן דז אלי קרעאטור זויפצן זיך זעמטליך אונ' ענגסט זיך נאך אויזר דאר'
ניט אליין אבר זי' זונדר אויך וויר זעלבס די וויר הבן דעם גייסטס ערשטלינג' זעהנן אונש
אויך ביי אונס זעלבס נאך דער קינדשפט אונ' וורטן אויף אונזרס לייבס ערלוזונג' דען וויר זיין
וואל זעליג ווארדן דוך אין דער הופנונג' די הופנונג אבר די מן זיכט איז ניט הופנונג' דען
ווי קן מן דעם הופן דז מן זיכט' זו וויר אבר דעם הופן דז וויר ניט זעהן' דא וורטן וויר זיין
דורך גידולט' דעם זעלבינגן גלייכן אויך דער גייסט הילפט אונזר שוואכהייט אויף'
דען וויר וויסן ניט ווש וויר בעטן זולן ווי זיכס געבוירט' זונדר דער גייסט ור טריט אונס זעלבס
מעכטיגליך מיט אונ' אויז שפרעכליכם זויפצן דער אבר די הערצן בורשט דער וויס ווז דעם
גייסטס מוט זיי' דען ער ור טריט די הייליגן נאך דעם דש גאט געבעלט' וויר וויסן אבר' דש
דען די גאט ליבן אלי דינג צום בעסטן דינן די נאך דעם בור זאץ בירופן זיין' דען וועלכי ער
צו בור ור זעהן הוט די הוט ער אויך ור אורדנט דז די גלייך בורמיג זיין זולטן דעם עבן בילד
זיינס זונס' אויף דש דער זעלבינג דער ערשט געבורנר זיי אונטר וילן ברודרן' וועלכי ער אבר
ור אורדנט הט די הוט ער אויך בירופט' וועלכי ער אבר בירופט הוט די הוט ער אויך רעכט
ווערטיגט' וועלכי ער אבר הוט גירעכט ווערטיגט די הוט ער אויך הערליך גימכט'
ווש וואלן וויר נון היא צו זאגן' איז גאט בור אונס ווער מאג ווידר אונס זיין' וועלכר אויך זיינן
אייגן זון ניט הוט ור שונט' זונדר הוט אין בור אונס אלי דא הין געבן' ווי זולט ער אונס מיט
אים ניט אלס שענקן' ווער וויל די אויס ערוועלטן גאטס בישולדיגן' גאט איז היא דער דא רעכט
משיח ווערטיגט ווער וויל ור דאמן' קריסטוס איז היא דער געשטורבן איז' יא וויל מער דער אויך אויף
ערוועקט איז' וועלכר איז צור רעכטן גאטס אונ' ור טריט אונס' ווער וויל אונס שיידן
בון דער ליב גאטס' טרויבזל' אודר אנגסט' אודר ור בולגונג' אודר הונגר' אודר בלויזי אודר
תילים מג . ימד ווערלעקייט אודר שווערט' ווי געשריבן שטייט' אום דיינן ווילן ווערדן וויר גיטוט דען גאנצן טג
וויר זיין גירעכנט בור שלכט שוף' אבר אין דען אלן אובר ווינדן וויר ווייט אום דעם ווילן דער
אונס גליבט הוט' דען איך בינס געוויס דז ווערדר טוט נאך לעבן ווערדר ענגל נאך בירשטן טומס
נאך געוואלט ווערדר גגין ווערטיגס' נאך צו קונפטיגס' ווערדר הוכס נאך טיפס' נאך קיין אנדר
משיח קרעאטור מאג אונס שיידן בון דער ליב גאטס' די אין קריסטו ישוע איז אונזרם הערן'

דש נוינד קפיטל

משיח **איך** זג די ווארהייט אין קריסטו אונ' ליג ניט דז מיר צויגנוס געבט מיין געוויסן
רוח הקודש אין דעם הייליגן גייסט' דש איך גרוסי טרויעריקייט אונ' שמערצן אין
אונטר לוס אין מיינם הערצן האב' איך הב געוונשט ור בנט צו זיין בון
משיח קריסטו בור מייני ברודר די מייני גיבריינד זיין נאך דעם פליש די דא זיין בון ישראל' וועלכר
ברית איז די קינטשפט אונ' די הערליקייט אונ' די טעסטמענט אונ' דז געזעץ אונ' דער גאטס דינסט
משיח אונ' די ור הייסונג וועלכר אויך זיין די ועטר אויס וועלכן קריסטוס הער קומט נאך דעם פליש'
דער דא איז גאט אובר אלים' געבענדייט אין אייביקייט אמן' אבר ניט זאג איך זולכס דז

גאטס ווארט דורום אויז זיי' דען עש זיין ניט אלי ישראליטן די בון ישראל זיין אויך ניט אלי די ברשית כא
אברהמס זאמן זיין' זיין דורום אויך קינדר' זונדר אין יצחק זאל דיר דער זאמן גינענט זיין'
דז איז' ניט זיין דז גאטס קינדר די נאך דעם פליש קינדר זיין זונדר די קינדר דער ור הייסונג
ווערדן בור זאמן גירעכנט' דען דיז איז אין ווארט דער ור הייסונג' דא ער שפריכט' אום ברשית יח
דיזי צייט וויל איך קומן אונ' שרה זאל איין זון הבן' ניט אליין אבר אויסטס מיט דעם
אזו' זונדר אויך דא רבקה בון איינם שוונגר ווארד' בון יצחק אונזרם ועטר' אי דען די ברשית כה
קינדר געבורן ווערן' אונ' ווערדר גוטס נאך בוזס גיטון הטן' אויף דש דער בור זאץ גאטס
בישטונד נאך דער וואל' ווארד צו איר גיזגט' ניט אויס ור דינסט דער ווערק' זונדר אויס גינוד
דעם בירופערס' אלזו דער גרוסטי זאל דינסטבר ווערדן דעם קליינן' ווי דען געשריבן שטייט' מלאכי א
יעקב הב איך גליבט אבר עשו הב איך גיהסט' ווש וואלן וויר דען היא זגן' איז דען
גאט אין גירעכט' דש זיי ווערני' דען ער שפריכט צו משה' וועלכם איך גינעדיג בין דעם בין שמות לג
איך גינעדיג' אונ' וועלכם איך מיך ערבארמי דעם ערבארמי איך מיך' זו ליגט עש נון ניט אן
אימנטס ווילן אודר לויפן' זונדר אן גאטס ערבארמן' דען די שריפט זגט צום פרעה' עבן שמות ט
דרום הב איך דיך ערוועקט דז איך אן דיר מיין מכט ערצייגן' אויף דז מיין נאמן ורקונדיגט
ווערדי אין אלן לנדן' זו ערבארמט ער זיך נון וועלכם ער וויל' אונ' ור שטוקט וועלכן ער וויל'
זו זגסטו צו מיר' ווש שולדיגט ער דען אונס' ווער קן זיינם ווילן ווידר שטין' יא
ליבר מענש ווער ביסטו דען' דז דו מיט גאט רעכטן ווילט' שפריכט אויך אין ווערק צו זיינם
מייסטר' ווארום מכסטו מיך אלזו' הוט ניט אין טופפר מכט אויס איינם קלומפן צו מכן
איין פס צו דען אירן אונ' דש אנדרי צו דער אן אירן' דער הלבן דא גאט וואלט צורן ערצייגן
אונ' קונט טון זיין ור מוגן' הוט ער מיט גרוסר געדולט הרבייר ברמכט די געבעם דעם צורנס
די דא צו גירעכט זיין צור ור דאמנוס' אויף דז ער קונט טעט דען רייכטום זיינר הערליקייט'
אובר די געבעם דער ברמהערציקייט' די ער בירייט הוט צור הערליקייט וועלכי ער בירופן הוט
ניט אליין אויס דען יודן זונדר אויך אויס דען היידן' ווי ער דען אויך דורך הושע שפריכט הושע ב
איך וויל דש מיין ואלק הייסן דז ניט מיין ואלק איז' אונ' מיין ליבסטי די ניט די ליבסט איז'
אונ' זאל געשעהן אן דעם אורט דא צו אין גיזגט ווארד' איר זייט ניט מיין ואלק' זולן די קינדר
דעם לעבנדיגן גאטס גינענט ווערדן' ישעיה אבר שרייבט בור ישראל' ווען די ישעיה י
צאל דער קינדר בון ישראל ווארד זיין ווי דער זנט אם מער' זו ווערט דוך נור דש איבריגי
זעליג ווערדן' דען דא איז דש ווארט דש דא ואלענדט אונ' אב קורצט אין דער גירעכטיקייט
דען אין ור קורצט ווארט ווערט גאט מכן אויף ערדן' אונ' ווי ישעיה דא בור זגט' ווען אונס ישעיה א
ניט דער הער צבאות העט לוסן זאמן איבר בלייבן דא ווערן וויר ווי סדום ווערדן אונ' גלייך ווי
עמורה' ווש וואלן וויר נון היא זגן' דש וואלן וויר זגן' די היידן די ניט הבן נאך דער
גירעכטיקייט גישטנדן' הבן די גירעכטיקייט ערלנגט' איך זג אבר בון דער גירעכטיקייט
די אויס דעם גלויבן קומט' ישראל אבר הוט דעם געזעץ דער גירעכטיקייט נאך גישטנדן' אונ'
איז צו דעם געזעץ דער גירעכטיקייט יענן ניט בור קומן' ווארום דש' דורום דש זי עס ניט
אויס דעם גלויבן' זונדר אלס אויס דעם ור דינסט דער ווערק זוכן' דען זי הבן זיך געשטוסן
אן דען שטיין דעם אן לויפנס ווי געשריבן שטייט' זיך דו איך לייג אין ציון איינן שטיין דעם אן ישעיה כח
לויפנס' אונ' איינן ועלז דעם ערגרנים' אונ' ווער אן אין גלויבט דער זאל ניט צו שנדן ווערדן'

דש צעהנד קפיטל

ליבן ברודר ׳ מיינס הערצן וואונש איז ׳ אונ׳ ביט אויך גוט בור ישראל דש די זעלין
ווערדן ׳ דען איך גיב אין דעם צויגנים דש זי אייפירן אום גוט ׳ אבר ניט אין ור
שטנד ׳ דען זי ערקענן די גירעכטיקייט ניט די בור גוט גילט ׳ אונ׳ טרכטין איירי
איין גירעכטיקייט אויף צו ריכטן ׳ אונ׳ זיין אזו דער גירעכטיקייט די בור גוט גילט ניט אונטר
משיח טון ׳ דן קריסטוס איז דעם גיזעצם ענד ׳ דארומן רעכט ורטיג ווערד ווער דרן גלויבט ׳
משה שרייבט וואל בון דער גירעכטיקייט די אויש דעם גיזעץ קומט ׳ וועלכר מענש דיס
טוט דער ווערט דרינן לעבן ׳ אבר די גירעכטיקייט אויס דעם גלייבן שפריכט אלזו ׳ שפריך
משיח ניט אין דיינם הערצן ׳ ווער וויל הינויף שטייגן גין הימל ׳ דש איז ניט אנדרס דען קריסטום
הרעב הולן אודר ווער וויל הינב שטייגן אין די טיפֿ ׳ דש איז ניט אנדרס ׳ דען קריסטום בון
ויקרא יח דען טוטן הולן ׳ אבר וואש זגט די שריפט דש ווארט איז דיר נאהי ׳ נעמליך אין דיינם מונד
דברים ל אונ׳ אין דיינם הערצן ׳ דיז איז דש ווארט בום גלויבן דז וויר פרידיגן ׳ דען זו דו
מיט דיינם מונד ביקענסט ישוע דז ער דער הער זיי ׳ אונ׳ גלויבסט אין דיינם הערצן דז אין
גוט בון דען טוטן אויף ערוועקט הוט ׳ זו ווערסטו זעלין ׳ דען זו מן בון הערצן גלויבט זו ווירט
מן רעכט ורטיג ׳ אונ׳ זו מן מיט דעם מונד ביקענט ׳ זו ווערט מן זעלין ׳ דען די שריפט
ישעיה כח שפריכט ׳ ווער אן אין גלויבט ווערט ניט צו שנדן ווערדן ׳ עש איז הי קיין אונטר שייד
עש איז אלר צו מול איין הער ׳ רייך איבר אלי די אין אן רופֿן ׳ דען ווער דען נאמן דעם הערן
ווערט אן רופֿן דער זעלין ווערדן ׳ ווי זולן זי אבר אן רופֿן אן דען זי ניט גלייבן ׳ ווי זולן זי אבר
גלייבן בון דעם זי ניכטס גיהארט הבן ׳ ווי זולן זי אבר הארן אין פרידיגר ׳ ווי זולן זי אבר
יואל ב פרידיגן וואו זי ניט גיזנט ווערדן ׳ ווי דען גישריבן שטיט ׳ ווי ליבליך זיין די בויס דער ׳ די
דען וריד ור קונדיגן די דש גוט ור קונדיגן ׳ אבר זי זיין ניט אלי דעם עבנגיליאו גיהורשם ׳
ישעיה נב דען ישעיה שפריכט ׳ הער ווער הוט אונזרם פרידיגן גילויבט ׳ זו קומט דער גלויב אויס
ישעיה נג דער פרידיג ׳ דש פרידיגן אבר דורך דש ווארט גוטס ׳ איך זג אבר הבן זי עס ניט גיהורט ׳
תילים יח.יט צוואר עש איז אין אלי לנד אויס גנגן אירר שאל ׳ אונ׳ אין אלי וועלט אירי ווארט ׳ איך
דברים לב זג אבר הוטס ישראל ניט ערקנט ׳ אויפֿס אירשט שפריכט משה איך וויל אייך אייפירן מכין
איבר דעם דש ניט מיין וואלק איז ׳ אונ׳ איבר איינם אין ור שטנדיגן וואלק וויל איך אייך
ישעיה סה ערצוירנן ׳ ישעיה אבר איז דורשטיג אונ׳ שפריכט ׳ איך בין ערבונדן בון דען די מיך ניט
גיזוכט הבן ׳ אונ׳ בין ערשינן דען די ניט נוך מיר גיפראגט הבן ׳ צו ישראל אבר שפריכט ער׳
ישעיה סה דען גנצן טג הב איך מייני הענד אויס גישטרעקט צו דעם וואלק דש אים ניט זגן לעסט ׳ אונ׳
ווידר שפריכט מיר ׳

דש איילפֿט קפיטל

זא זג איך נון ׳ הוט דען גוט זיין וואלק בון זיך גישטוסן ׳ דש זיי ווערני ׳ דען איך בין
אויך איין ישראלי בון דעם זאמן אברהם ׳ אויס דעם גישלעכט בנימין ׳ גוט
הוט זיין וואלק ניט בון זיך גישטוסן ׳ וועלכם ער צו ור ור זעהן הט ׳ אודר ווייסט
מלכים ג.יט איר ניט וואש די שריפט זגט בון אליהו ׳ ווי ער טריט בור גוט ווידר ישראל אונ׳ שפריכט ׳ הער
מזבחות זי הבן דייני פרופֿיטן טוטיט ׳ אונ׳ הבן דייני אלטאר אויס גרבן ׳ אונ׳ איך בין אליין איבר
בליבן ׳ אונ׳ זי שטין מיר נוך מיינם לעבן ׳ אבר וואש זגט אים דש גיטליך אנטווארט ׳ איך הב

מיר לזן איבר בלייבן זיבן טויזנט מן ׳ די ניט הבן אירי קני גיבויגט בור דעם בעל ׳ אזו איז
אויך מיט דיזן איבר בלייבן נוך דער וואל דער גינודן איצט צו דיזר צייט ערגנגן ׳ איסטס
אבר אויס גינודן גישעהן ׳ זו איז דש ור דינסט ניכטס ׳ זונסט ווארד גינוד ניט גינוד זיין ׳
איסטז אבר אויס ור דינסט זו איז די גינוד ניכטס ׳ זונשט וואר ור דינסט ניט ור דינסט ׳
ווי דען נו ׳ דז ישראל גיזוכט הוט דש הוט ער ניט ערלנגט ׳ די וואל אבר הוטס ערלנגט ׳
די אנדרן זיין ור שטוקט ׳ ווי גישריבן שטיט ׳ גוט הוט אין געבן איינן שטכליגן גייסט ׳ אויגן ישעיה כט
דש זי ניט זעהן אונ׳ אורן דש זי ניט הארן ביס אויף דען היטיגן טג ׳ אונ׳ דוד שפריכט לוס תילים סט
אירן טיש ווערדן צו איינם שטריק אונ׳ צו איינר בירוקונג ׳ אונ׳ צום ערגרניס ׳ אונ׳ אין גור
ור גלטונג ׳ ור בלענד איר אויגן דש זי ניט זעהן ׳ אונ׳ בויג אירן רוקן אלי צייט ׳
זא זג איך נון הבן זי דרום אן גילופֿן דש זי זלן בולן ׳ דז זיי ווערן ׳ זונדר אויז אירם פֿל איז דען
היידן דש הייל ווידר ורן ׳ אויף דש זי מן דען נעבן זיך אייפירן זולטן ׳ דען זו איר פֿל דער
וועלט רייכטום איז ׳ אונ׳ איר אב נעמן איז דער היידן רייכטום ׳ ווי ויל מיר ווער עש אזו ווען
אירי בול דא ווער ׳ מיט אויך היידן ריד איך ׳ דען די וויל איך דער היידן אפוסטל בין ׳ וויל
איך מיין אמט פרייזן ׳ אב איך מוכט די זו מיין פֿלייש זיין ׳ צו אייפירן רייצן אונ׳ איר עטליך
זעלין מכן ׳ דען זו אירר ור לוסט דער וועלט ור זונונג ווער ׳ וואש ווער דש אנדרס ׳ דען אז
ווען מן דש לעבן בון דען טוטן הער נעמי ׳ איסט דער אן בריך הייליג ׳ זו איז אויך דער גנץ
טייג הייליג ׳ אונ׳ זו די ווארצל הייליג איז ׳ זו זיין אויך די צווייגן הייליג ׳ אוב אבר נון
עטליך בון דען צווייגן צו ברוכן זיין ׳ אונ׳ דו דא דו איין ווילדר אול בוים ווערסט ׳ בישט אונטר
די גיפפרופפט אונ׳ טייל הפֿטיג ווארדן דער ווארצל אונ׳ דעם זפֿטס דעם אול בוימש ׳ זו רויס
דיך ניט ווידר די צווייגן ׳ רויסטו אבר דיך ווידר זי ׳ זו טרגסטו ניט די ווארצל ניט ׳ זונדר
די ווארצל טרגט דיך ׳ זו שפריכסטו די צווייגן זיין צו ברוכן דז איך איינן גיפרופפט ווערד
איז וואל גירעט זי זיין צו ברוכן אויס אירם אונגלויבנס ווייגן ׳ דו שטיסט אבר דורך דען
גלויבן ׳ זיי ניט שטולץ זונדר פֿערכט דיך ׳ הוט גוט דער נטירליכן צווייג ניט ור שונט ׳ דש ער
מוגליכט דיין אויך ניט ור שון ׳ דארום שויא די גוטי אונ׳ דען ערנשט גוטס דען ערנסט
אן דענן די גיפֿלן זיין ׳ די גוטי אבר אן דיר ׳ זו ווער דו אן דער גוטי בלייבסט זונסט ווערסטו
אויך אב גיהויאן ווערדן ׳ אונ׳ יענע זו די ניט בלייבן אין דעם אונגלייבן ווערן די איין פרופפט
ווערדן ׳ גוט קן זי וואל ווידר איין פפרופפן ׳ דען זו דו אויש דעם נטירליכן ווילדן אול בויש
בישט אויז גיהויאן אונ׳ ווידר די נטור אין דען גוטן אול בוים גיפפרופפט ׳ ווי ויל מיר ווערדן
די נטורליכן איין גיפפרופפט אין אירן איינן אול בוים ׳ איך וויל אויך ניט ור הלטן
ליבן ברודר דיזם גיהיימנים ׳ אויף דז איר ניט בויי אויך זעלבס קלוג זייט ׳ בלינדהייט איסט
ישראל איינם טייל ווידר ורן ׳ זו לנג ביז די בולי דער היידן איין גנגן זיי ׳ אונ׳ אלזו דש גנץ
ישראל זעלין ווערדי ׳ ווי גישריבן שטיט ׳ עש ווערט קומן אויס ציון דער דא ערלוזט ׳ אונ׳ אב ישעיה נט
ווענד דש אן גיטליך ווען בון יעקב ׳ אונ׳ דיז איז מיין טעסטמענט צו אין ׳ ווען איך איר
זינד ווער וועק נעמן ׳ נוך דעם עבנגיליון הלט איך זי בור ויינד אויס אייערן ווילן ׳ אבר נוך ישעיה
דער וואל הב איך זי ליב אויס דער ועטר ווילן ׳ גוטס גבן אונ׳ בירופֿונג מוגן אין
ניט גירויאן ׳ דען גלייכר וויז ווי איך איר ווייאנד ניט הבט גיגלויבט אן גוט ׳ נון אבר הבט איר
ברמהערציקייט איבר קומן איבר אירם אן גלויבן ׳ אלזו אויך יענע הבן איצט ניט וואלט

ליבן אן די ברמהערציקייט די אויך ווידר ורן איר׳ אונ׳ דש די אויך ברמהערציקייט אובר
קומן׳ דען גוט הוט אלם בישלוסן אונטר דעם אונגלויבן׳ אויף דז ער זיך אלר ערברמי׳
או וועלך איין טיף דעם רייכטומס׳ ביידי דער וויזהייט אונ׳ דער ערקענטנים גוטיס׳ ווי
גר און ביגרייפליך זיין זייני געריכט אונ׳ און ערבורשליך זייני וועג׳ דען ווער הוט דעם הערן ישעיה מ
זין ערקענט אודר ווער איז זיין רוט געוועזן׳ אודר ווער הוט אים וואש צו בור געבן דז אים
ווערד ווידר ור גולטן׳ דען בון אים אונ׳ דורך אים אונ׳ צו אים זיין אלי דינג׳ אים זיי פרייז
אין אייביקייט׳ אמן׳

דש צוועלבט קפיטל

איך ערמן אויך ליבן ברודר דורך די ברמהערציקייט גוטיס׳ דז איר אייערי לייב
ביגעבט צום אופפר׳ דש דא לעבנדיג׳ הייליג׳ אונ׳ גוט וואל געבעלין איז׳
וועלכס איז אייער ור נומפטיג גוטיס דינסט׳ אונ׳ שטעלט אויך ניט דיזר וועלט גלייך זונדר לוסט
אויך ור ענדרן דורך ור נייערונג אייערס זינס׳ אויף דז איר פרובן מוכט וועלכס דא זיי דער
גוט אונ׳ דער וואל געבעלין׳ אונ׳ דער בולקומן גוטיס וויל׳ דען איך זג דורך די גנוד די מיר
געבן איז אידרמן אונטר אויך׳ דז נימנט וייטר בון אים הלט דען זיכס געבוירט צו הלטן׳
זונדר דז ער בון אים מעסיגליך הלט׳ אין איקליכר נוך דעם גוט אים געטיילט הוט דש מאס
דעם גלויבנס׳ דען גלייכר וויז אז וויר אין איינם לייב ויל גלידר הבן׳ אבר אלי גלידר קאָרינטרן יב
ניט איינרליי געשעפט הבן׳ אלזו זיין וויר ויל איין לייב אין קריסטו׳ אבר אונטר אננדר איז משיח
איינר דעם אנדרן גליד׳ אונ׳ הבן מנכרליי גאבן נוך דער גנוד די אונס געבן איז׳ הוט אימנט
וויסגנג׳ זו זיי די דעם גלויבן עליך׳ הוט אימנט איין אמט זו וורט ער דעם אמטס׳ לערט
אימנט׳ זו וורט ער דער לערי׳ ערמניט אימנט׳ זו וורט ער דעם ערמנונגס׳ גיבט אימנט׳ זו
געב ער אין ועלטיגליך׳ רעגירט אימנט זו זיי ער זורג ועלטיג׳ איבט אימנט ברמהערציקייט
זו טו ערס מיט לוסט׳ די ליב זיי און געפערביט׳ הסיט דש ארג׳ הנגט דעם גוטן אן׳ זייט
מיט ברודרליכר ליב אונטר אננדר ורינטליך׳ איינר קום דעם אנדרן מיט איר ביטונג צו
בור׳ זייט ניט טרעג אין אויערים בליר נעמן׳ זייט ברוינסטיג אים גייסט׳ שיקט אויך אין די
צייט׳ זייט ורעליך אין הופנונג׳ געדולדיג אים טרובזל׳ הלטט אן אם געבעט׳ נעמט אויך דער
הייליגן נוט דורפט אן׳ שטרעבט דורנוך דש איר גערן הערבירגט׳ בענעדייעט די אויך ור
ואלגן׳ בענעדייעט אונ׳ ור מלעדייעט ניט׳ ורייעט אויך מיט דען ורעליכן׳ אונ׳ וויינט מיט
דען וויינינדן׳ הבט איינר ליי מוט אונ׳ זין אונטר אננדר אכט ניט וואש הוך איז׳ זונדירן מכט
אויך עבן דעם נידריגן׳ הלט אויך ניט זעלבס בור קלוג׳ ור גלטט נימנט בוזים מיט בוזים׳
ולייסיט אויך דער ערברקייט געגן אידר מן׳ אים מוגליך דז ויל אן אויך איז זו הבט מיט אלן
מענשן וריד׳ רעכנט אויך זעלבר ניט מיין ליבסטן׳ זונדרן געבט רום דעם צורן גוטיס׳
דען עז שטיט געשריבן די רוך איז מיין איך וויל ורגעלטן שפריכט דער הער׳ זו נון דיינן וייגט דברים לב
הונגירט׳ זו שפייזי אין׳ דורשטט אין זו טרענקי אין׳ וען דו דש טוסט׳ זו ווירסטו בוירינג משלי כה
קולן אויף זיין הויבט זמלן׳ לוס דיך ניט דש בוזי אובר ווינדן׳ זונדירן איבר וינדי דס בוזי
מיט גוטיס׳

דש דריי צעהנדי קפיטל

אידר מן זיי אונטר טן דער אוברקייט אונ׳ געוולט׳ דן עס איז קיין געוולט דן בון גוט׳
דער געוולט אבר דער אונטהלבן איז׳ איז בון גוט ורארדנט׳ אלזו דס ווער זיך ווידר
דען געוולט זעצט׳ דער ווידר שטרעבט גוטיס אורדינונג׳ די אבר ווידר שטרעבן ווערדן איבר

דיך איין אורטייל עמפפנגן׳ דען די געוולטיגן זיין ניט דען גוטן ווערקן׳ זונדירן דען בוזן
צו בורכטן׳ ווילטו דיך אבר ניט בורכטן בור דער געוולט זו טו גוטיס׳ זו ווירסטו לוב בון דער
זעלביגן הבן דען זיא איזט גוטיס דינירין דיר צו גוט׳ טוסטו
אבר בוזים זו בורכט דיך דען זי טרעגט דש שווערט ניט ור געבליך זי איז גוטיס דינירין
איין רעכירין צור שטרוף איבר דען׳ דער בוזים טוט׳ זו זייט נון אוים נוט
אונטר טן ניט אליין אום דער שטרוף ווילן׳ זונדיר אויך אום דעם געוויסנס ווילן׳ דער הלבן
מוסט איר אויך שוס געבן׳ דען זי זיין גוטיס דינר די זולכן שוץ הנט הבן׳ זו געבט
נון אידר מן וואש איר שולדיג זייט׳ דען שוס דעם דער שוס געבוירט׳ דען צול דעם דער צול
געבוירט׳ די בורכט׳ דעם די בורכט געבוירט׳ די איר דעם די איר געבוירט׳ זייט נימנט
ניכטס שולדיג׳ דען דש איר אויך אונטר אננדר ליבט׳ דען ווער דען אנדירן ליבט דער הוט
שמות כ ויקרא יט דש געזעץ ערבוליט׳ דען דש דא געזגט איז דו זולט ניט אי ברעכן׳ דו זולט ניט טוטן׳ דו זולט
ניט שטעלן׳ דו זולט ניט וליש צויגנים געבן׳ דיך זול ניכטס געלוסטן׳ אונ׳ זו איין אנדרס געבוט
מער איז׳ דש ווירט אין דיזם ווארט ור וסיט׳ דו זולט דיינן נעכסטן ליבן אלס דיך זעלבס׳
די ליב טוט דעם נעכסטן ניכטס בוזים׳ זו איז נון די ליב דעם געזעצס ערבולונג׳ אונ׳ וויל
וויר זולכס וויסן׳ נעמליך די צייט דש די שטונד דא איז אויף צו שטין בום שלוף׳ דינטעמל אל
אונזר הייל איצט נעהר איז דען דו וויר גלויבטן׳ די נכט איז ור גנגן דער טג אבר איז ערביי
קומן׳ זו לוסט אונס אב לייגן די ווערק דער וינסטרנים׳ אונ׳ אן לייגן די וואפן דעם ליכטס׳
לוסט אונס ערברליך ווגדלן אלס אם טג׳ ניט אין ורעסן אונ׳ זויפן׳ ניט אין קמרן אונ׳ גיילהייט
משיח ניט אים הדר אונ׳ אייפירן׳ זונדיר ציהט אן דען הערן ישוע קריסט אונ׳ טוט ניט נוך דעם
ולייש קלוגהייט זייני לוסט צו בויסן׳

דש וירצעהנדי קפיטל

דען שוואכן אים גלויבן נעמט אויף אונ׳ ור ווירט די געוויסן ניט׳ איינר גלויבט
ער מאג אלר ליי עסן, וועלכר אבר שווך איז דער איסט קרויט׳ וועלכר איסט
דער ור אכטי דען ניט דער ניט איסט׳ אונ׳ וועלכר ניט איסט דער ריכטי דען ניט דער דא
איסט׳ דען גוט הוט אין אויף גנומן׳ ווער ביסטו דש דו איינן ורעמדן קנעכט ריכטסט׳ ער
שטיט אודר ועלט זיינם הערן׳ ער מג אבר וואל אויף געריכט ווערדן׳ דען גוט קן אין וואל
אויף ריכטן׳ איינר העלט אויף איין טג בור דעם אנדירן׳ דער אנדר אבר העלט אלי טג
גלייך׳ איין איקליכר זיי זיינים זכים געוויס׳ וועלכר אויף די טג העלט דער טוטס דעם הערן׳
אונ׳ וועלכר ניכטס דר ויף העלט׳ דער טוטס אויך דעם הערן׳ וועלכר איסט דער איסט דעם
הערן דען ער דנקט גוט׳ וועלכר ניט איסט דער איסט דעם הערן ניט אונ׳ דנקט גוט׳ דען
אונזר קיינר לעבט אים זעלבר׳ אונ׳ קיינר שטירבט אים זעלבר׳ לעבן וויר זו לעבן וויר דעם
הערן׳ שטערבן וויר זו שטערבן וויר דעם הערן׳ דורום וויר לעבן אודר שטערבן זו זיין וויר
משיח דעם הערן׳ דען דא צו איז קריסטוס אויך געשטורבן אונ׳ אויף ערשטנדן׳ אונ׳ ווידר לעבנדיג
ווארדן׳ דס ער איבר טוטן אונ׳ לעבנדיגי הער זיי׳ דו אבר וואש ריכטסטו דיינן ברודר׳
משיח אודר דו אנדר וואש ור אכטסטו דיינן ברודר׳ וויר ווערדן אלי בור דעם געריכט שטול קריסטי
ישעיה מה דער געשטעליט ווערדן נוך דעם עס געשריבן שטיט׳ זו וור אלס איך לעב שפריכט דער הער
מיר זולן אלי קני געבויגן ווערדן׳ אונ׳ אלי צונגן זולן גוט ביקענן׳ זו ווירט נון איין איקליכר בור
זיך זעלב גוט רעכן שפט געבן׳ דורום לוסט אונס ניט מיר איינר דען אנדירן ריכטן׳

זונדר דש ריכטט ויל מיר ׳ דש ניממט זיינם ברודר איין אן שטוס אודר ערגרנים דער שטעלי
איך וויס אונ׳ בינם גיווים אין דעם הערן ישוע׳ דז ניכטס גימיין איז אן אים זעלבם אין דער
עש רעכניט בור גימיין דעם זעלבן איז גימיין ׳ זא אבר דיין ברודר איבר דיינר שפייז
ביטרויבט ווירט׳ זא וואנדלסטו שון ניט נאך דער ליב ׳ ליבר ור דערבי דען ניט מיט דיינר
משיח שפייז אונס וועלכם ווילן קריסטוס גישטורבן איז ׳ דארום שפט דז אונזר שאך ניט ור לעסטרט
ווערדי׳ דען דש רייך גוטים איז ניט עסן אונ׳ טרינקן׳ זונדר גירעכטיקייט אונ׳ וריד אונ׳ ורייד
רוח הקדוש אין דען הייליגים גייסט ׳ ווער דארינן קריסטו דינט ׳ דער איז גוט גיבעלין אונ׳ דען מענשן
משיח בוועערט ׳ דארום לוסט אונס דעם נאך שטרעבן דז צום וריד דינט׳ אונ׳ וס צור בעסירונג
אונטר אנגדר דינט׳ ליבר ור שטערט ניט אוים דער שפייז ווילן גוטס ווערק׳ עש איז צוואר
אלים ריין ׳ אבר עש איז ניט גוט דעם דער עש איסט מיט איינם אן שטוס דיינים גיוויסינס׳
עז איז ויל בעסר דו עססט קיין פלייש אונ׳ טרינקסט קיין ווין אודר דז דארן זיך דיין ברודר
שטוסט אודר ערגרט אודר שוואך ווירט׳ הסטו דען גלייבן זו הב אין ביי דיר זעלבם בור גאט׳
זעליג איז דער אים זעלב קיין גיוויסן מכט אין דעם דז ער אן ניממט׳ ווער אבר דריבר וונקט
זא ער עסן ווארד דער איז ור דמט ׳ דען עש גיט ניט אויס דעם גלייבן ׳ ווש אבר ניט אויס
דעם גלייבן גיט דש איז זינד ׳ דש בירצעהנדי קפיטל

דר יר אבר די וויר שטרק זיין׳ זולן טרגן דער שוואכן גיברעכליקייט׳ אונ׳ ניט איין גיבלין
אן אונס זעלבר הבן ׳ עש שטעלי זיך אבר איין איקליכר אונטר אונס אלזו ׳ דש ער
משיח זיינם נעכסטן גיבלי צום גוטן צור בעסירונג׳ דען אויך קריסטוס ניט אן אים זעלבר גיבלין הט׳
תילים סט.י זונדרן ווי גישריבן שטיט ׳ די שמאך דער די דיך שמעהטן זיין איבר מיך גיבלין ׳ ווש אבר
אונס בור גישריבן איז ׳ דש איז אונז צור לער גישריבן אויף דש וויר דורך גידולד אונ׳ טרוסט
דער שריפט הופנונג הבן ׳ גוט אבר דער גידולד אונ׳ דעם טרוסטס געבי אייך דש איר איינר
משיח ליי גיזינט זייט אונטר אנגדר נאך ישוע קריסט׳ אויף דז איר איין מוטגליך מיט איינם מונד
משיח פרייזיט גוט דען ואטר אונזרם הערן ישוע קריסטי׳ דארום נעמט אויך אונטר אנגדר אויף׳
משיח גלייך ווי אויך קריסטוס הוט אויף גינומן צו גוטס פרייז ׳ איך זג אבר דז ישוע קריסטוס
זיי איין דינר גיוועזן דער בישניידונג אום דער ווארהייט ווילן גוטס׳ צו ביבעסטיגן די ור
הייסונג גוטים דען ועטירן גישעהן ׳ דש די היידן אבר גוט פרייזן אום דער ברמהערציקייט
תילים יח ווילן ווי גישריבן שטיט ׳ דארום וויל איך דיך לובן אונטר דען היידן אונ׳ דיינם נמן זינגן ׳ אונ׳
דברים לב אבר מול שפריכט ער ׳ ורייעט אויך איר היידן מיט זיינם וולק ׳ אונ׳ אבר מול לוביט גוט אלי
תילים קיז · קיך / ישעיה יא היידן אונ׳ ערהובט אין אלי וולקר ׳ אונ׳ אבר מול שפריכט ישעיה עש ווירט זיין די ווארצל
ישי אונ׳ דער אויף ערשטין ווירט צו הירשן איבר די היידן׳ אויף דען ווערדן די היידן הופן׳
גוט אבר דער הופנונג ערבולי אויך מיט אלר ורייד אונ׳ וריד אים גלייבן ׳ אויף דש איר די
רוח הקדוש בולי הבט דורך די הופנונג אין דער קרפט דעם הייליגן גייסטס ׳ איך וויס אבר וסט וואל
בון אויך ליבן ברודר דס איר זעלבר ואל גוטיקייט זייט׳ ערבולט מיט אלר ערקענטניס דס
איר אויך אונטר אנגדר קוינט ערמאנן׳ איך הב אבר אויך איין ווייניג טורשטיג גישריבן ליבן
ברודר אויך צו ערינירן ׳ אום דער גינאד ווילן די מיר בון גוט געבן איז׳ דז איך זול זיין איין
משיח דינר קריסטי אונטר די היידן צו אופפירן דז עבנגליאון גוטים׳ אויף דז די היידן איין אופפר
רוח הקדוש ווערדן גוט אן גינעם׳ גיהייליגט דורך דען הייליגן גייסט׳ דארום קאן איך מיך רומן דורך
משיח ישוע קריסט דש איך מיט גוטליכן זכין אום גי׳ דען איך טורשטי ניט עטוס רידן ווען דש

זעלב קריסטוס ניט דורך מיך ווירקט די היידן גיהורשם צו מכן דורך ווארט אונ׳ ווערק דורך משיח
קרפט דער צייכן אונ׳ וואונדר׳ אונ׳ דורך קרפט דעם גייסטס גוטים׳ אלזו דז איך בון ירושלים
אן אונ׳ אום הער ביז קען איליריקן ׳ אלים מיט דעם עבנגליון קריסטי ערבולט הב ׳ בסורת משיח
אלזו איר גייציג אבר בין איך גיוועזן דש עבנגליאון צו פרידיגן ׳ ניט וואו קריסטוס נאמן
ביקנט וור ׳ אויף דש איך ניט אויף איינן ורעמדן גרונט בוועטי׳ זונדרן ווי גישריבן שטיט׳
וועלכן ניט איז בון אים ור קונדיגט׳ די זולנס זעהן אונ׳ וועלכי ניט גיהוריט הבן זולנס ורשטין
דש איז אויך די זך דורום איך ויל מול ור הינדירט בין צו אויך צו קומן׳ נון איך אבר ניט מיר
רוים הב אין דיזן לענדירן׳ הב אבר איין ור לנגן צו אויך צו קומן בון ויל יארן הער׳ ווען איך
רייזן ווערד אין השפניאן ׳ וויל איך צו אויך קומן דען איך הופ דש איך דא דורך רייזן אונ׳
אויך זעהן ווערד׳ אונ׳ בון אויך דורט הין גילייטט ווערדן מאג. זו דוך דז איך צו וור מיך איין
ווייניג מיט אויך ערגעץ ׳ נון אבר ואר איך קען ירושלים׳ מיינן דינסט דאר צו שטעלן
דען הייליגן ׳ דען די בון מצעדוניא אונ׳ אכיא הבן וויליגליך איין גימייני שטויער צו בירייט
דען ארמן הייליגן צו ירושלים ׳ זי הבנם וויליגליך טון אונ׳ זיין אויך אירי שולדניר ׳ דען זא די
היידן זיין אירר גייסטליכן גיטר טייל הפטיג ווערדן ׳ אים בייליך דז זי אין אויך אין לייפליכן
גיטירן דינסט ביוויזן ׳ ווען איך נון זולכם אויס גיריכט אונ׳ אין דיזי ורוכט ור זיגלט הב׳ וויל
איך דורך אויך גין היספניאן ציהן׳ איך וויס אבר ון איך קום דז איך מיט ואלר בענדייאונג
דעם עבנגליאן קריסטי קומן ווערד ׳ איך ערמאני אויך אבר ליבן ברודר דורך אונזירן משיח
הערן ישוע קריסט ׳ אונ׳ דורך די ליב דעם גייסטס דש איר מיר העלפט קעמפפן ׳ מיט ביטן משיח
בור מיך צו גוט ׳ אויף דש איך ערעטט ווערד בון דען אן גלייביגן אין יהודה׳ אונ׳ דש מיין
דינסט דען איך קען ירושלים טו אן גינעם ווערד דען הייליגן ׳ אויף דש איך מיט ורידן צו
אויך קום דורך דען ווילן גוטים ׳ אונ׳ מיך מיט אויך ערקוויק׳ דער גוט אבר דעם ורידים זיי
מיט אויך אלין ׳ אמן ׳ דש זעכצעהנדי קפיטל

איך ביביל אויך אונזרי שוועסטר פעבי׳ וועלכי איז אם דינשט דער גימייני צו
קענכרע׳ דז איר די אויף נעמט אין דעם הערן ווי זיכש צימט דען הייליגן
אונ׳ טוט איר ביי שטנד אין אלם גישעפט דארינן זי אויער בידרף׳ ׳ דען זי הוט אויך ווילן ביי
שטנד גיטון ׳ אויך מיר זעלבם ׳ גריסט די פריסקן אונ׳ דען אקווילן מייני גיהולפן אין
קריסטו ישוע ׳ וועלכי הבן בור מיין לעבן אירי העלז דער גיבן׳ וועלכן ניט אליין איך דנק זונדר משיח
אלי גימיין אונטר דען היידן ׳ אויך גריסט די גימיין אין אירם הויז׳ גריסט עפינעטן מיינן
ליבסטן ׳ וועלכר איז דער ערשטלינג אונטר דען בון אכיא אין קריסטו ׳ גריסט מרים ׳ וועלכי
ויל אן אויך גיערביט הוט׳ גריסט דען אנדרוניקן אונ׳ דען יוניאן מייני גיברוידרן אונ׳ מייני
מיט גיבנגנן ׳ וועלכי זיין בירימטי אפוסטל ׳ אונ׳ בור מיר גיוועזן אין קריסטו ׳ גריסט
אמפליאן מיינן ליבן אין דעם הערן ׳ גריסט אורבן אונזרן גיהולפן אין קריסטו ׳ אונ׳ שטכין
מיינן ליבן ׳ גריסט אפעלן דען ביוועהרטן אין קריסטו׳ גריסט די דא זיין בון ארישטובלז גיזינד
גריסט הערודיאונין מיינן גיברוינטן ׳ גריסט די דא זיין בון נרציזוז גיזינד אין דעם הערן
גריסט די טריפענא אונ׳ די טריפוזא ׳ וועלכי אין דעם הערן גיערביטט הבן׳ גריסט די
פערסידא מייני ליבע ׳ וועלכי אין דעם הערן ויל גיערביטט הוט ׳ גריסט רופים דען אויס
ערוועלטן אין דעם הערן ׳ אונ׳ זייני אונ׳ מייני מוטר ׳ גריסט אסינקריטון ׳ פליגנטן ׳
הרמין ׳ פטרובן ׳ הערמען ׳ אונ׳ די ברודר ביי אין ׳

גרוסט פילוגן אונ׳ יוליאן · נעריאן אונ׳ זייני שוועסטר אונ׳ אולימפאן אונ׳ אלי הייליגן ביי איך ·
גרוסט אייך אונטר אננדר מיט דעם הייליגן קוש · עז גריסן אייך די גמיין קריסטי · איך ערמן
אבר אייך ליבן ברודר דז איר אויף זעכט · אויף די דא צו טרענוגן אונ׳ ערגרנים אן ריכטן
נעבן דער לער די איר געלערנט הבט אונ׳ וויכט בון דען זעלבן · דען זולכי דינן ניט דעם הערן
משיח ישוע קריסטו אונדר אירם בויך · אונ׳ דורך זיסי פרידיג אונ׳ פרכטיגי ווארט · ור פירן זי די
אן שולדיגן הערצן · דען אייער געהורשם איז אונטר אידרמן אויס קומן · דער הלבן ורוי
איך מיך איבר אייך · איך וויל אבר דז איר ווייז זייט אויפם גוטי אונ׳ איין פעלטיג אויפם בוזי
אבר דער גאט דעם ורידם צו טרעט דען טויבל אונטר אייערי בוים אין קורצן · די גנוד אונזרם
תפית הערן ישוע קריסטו זיי מיט אייך · עש גריסן אייך טימוטעוס מיין געהילפי אונ׳ לוציאוס
אונ׳ יאזן אונ׳ זוזיפטיר מייני געברויטן · איך טערציוס גריס אייך · דער איך דיזן בריף
געשריבן הב אין דעם הערן · עש גרים אייך גאיוס מיין אונ׳ דער גנצן געמיין ווירט · עש
גרוסט אייך ערסטוז דער שטט רענטמייסטר אונ׳ קוורטוס דער ברודר · די גנוד אונזרם הערן
תפית ישוע קריסט זיי מיט אייך אלן · דעם אבר · דער אייך שטערקן קן לויטס מיינם עבנגיליאן
משיח אונ׳ פרידיג בון ישוע קריסט · ווילכם איז געפרידיגט אויף די ארט דער אנטדעקונג · דעם
געהיימנים · ווילכם בון אלר וועלט צייטן הער ור שוויגן געוועזן איז · נון אבר אופן ברט · אויך
קונט געמכט דורך דער פרופעטן שריפט · אויס ביפעל דעם איביגן גוטס · דען געהורשים
דעם גלויבנם אויף צו ריכטן אונטר אלן היידן · דעם זעלביגן גוט דער אליין ווייז איזשט · זיי
משיח פרייז דורך ישוע קריסט אין איביקייט · אמן ·
צו דען רעמירן געזנט בון קורינט · דורך
פעבן · די אין דינסט וואר דער געמיין צו קענכרעא ·

די ערשט עפיסטל סנקט פאולי אן די קורינטער ׃

דש ערשט קפיטל

משיח **פאולוס** בירופן צום אפוסטל ישוע קריסטי דורך דען ווילן גוטים · אונ׳
ברודר סוזטענס · דער געמיין גוטים צו קורינטן דען
משיח געהייליגטן אין קריסטו ישוע · דען בירופטן זאט אלן דענן · די
משיח אן רופן דען נאמן אונזרם הערן ישוע קריסטי · אן אלן אירן אונ׳ אונזרן אורטרן · גנוד זיי
משיח מיט אייך אונ׳ וריד בון גוט אונזרם ואטר אונ׳ דעם הערן ישוע קריסטו · איך דנק מיינם
תפית גוט אלצייט אייער האלבן · בור די גנוד די אייך געבן איז אין קריסטו ישוע · דז איר זייט דורך
אין אן אלן שטוקן רייך געמכט · אן אלר לער אונ׳ אן אלר ווייזן ערקענטנים · ווי דען די
יוסית פרידיג בון קריסטו אין אייך קרעפטיג ווארדן איז · אלזו דז איר קיינן מנגל הבט אן אירגנט
תפית איינר גאבן · אונ׳ ווארטט נור אויף די אופנבארונג אונזרם הערן ישוע קריסטי · וועלכר אייך
ווערט אויך ביבעסטיגן אנס ענד · דש איר און שטרעפליך זייט אויף דען טג אונזרם הערן
תפית ישוע קריסטי · דן גוט איז טרוי דורך ווילכן איר בירופט זייט צור געמיינשפט זיינם זונם ישוע
תפית קריסט אונזרם הערן · איך ערמני אייך אבר ליבן ברודר · דורך דען נאמן אונזרם הערן
תפית ישוע קריסטי · דש איר אל צו מול איינר ליי גירידט זייט · אונ׳ לוסט ניט צווייטרכט אונטר אייך
זיין · זונדר דש איר זייט ווול קומן · אין איינם זין אונ׳ אין איינר לייא מיינונג · דען מיר איז בור

קומן דורך די אויז קלוועז געזינד בון אייך דז צנק אונטר אייך זיי · איך זג אבר דו בון דז אונטר
אייך איינר שפריכט איך בין פאוליש דער אנדר איך בין אפוליש דער דריט איך בין כיפיש
דער וירד איך בין קריסטיש · ווי איז קריסטוס נון צור טרענט · איז דען פאולוס בור אייך תפית
קרויציגט אודר זייט איר אין פאולוס נאמן טויפט · איך דנקי גוט דש איך ניאנט אונטר אייך
גיטויפט הב · דען נור קריסטון אונ׳ גאיון · דז ניט איימנט זגן מאג איך העט אין מיינם נאמן
גיטויפט · איך הב אבר אויך גיטויפט דעם שטעפנם הויז גזינד · דורנוך וויים איך ניט אוב
איך טעליך אנדרי גיטויפט הב · דען קריסטוס הוט מיך ניט געזנט צו טויפן · זונדר דש תפית
עבנגעליאון צו פרידיגן · ניט מיט ווייזהייט אין ווארטן · אויף דז ניט אויף געהובן ווערד די
קרויץ קריסטי · דען דש ווארט בום קרויץ איז איין טורהייט דענן די ור לורן ווערדן · אונש משיח
אבר די וויר זעליג ווערדן · איסטם איין גוטים קרפט · דען עש שטיט געשריבן · איך וויל אום
ברענגן די ווייזהייט דער וויזן · אונ׳ די בור שטנד דער ור שטענדיגן וויל איך ור ווערפן ·
וואו זיין די וויזן · וואו זיין די שריפט געלערטן · וואו זיין די ערפורשר דיזר וועלט · הוט ניט
גוט די ווייזהייט דיזר וועלט צור טורהייט געמכט · דען די וויל די וועלט דורך איר
ווייזהייט גוט אין זיינר ווייזהייט ניט ערקנט · געביל עש גוט וואל דורך טוריכטי פרידיג זעליג
צו מכן · די דא דראן גלויבן · זינטמול די יודן צייכן בודרן אונ׳ די קריכן נוך ווייזהייט ורגן
וויר אבר פרידיגן דען געקרויציגטן קריסטי · דען יודן איין ערגרנים · אונ׳ דען קריכן איין משיח
טורהייט · דענן אבר די בירופט זיין · ביידי יודן אונ׳ קריכן פרידיגן וויר קריסטון · גוטליכי
קרפט אונ׳ גוטליכי ווייזהייט · דען די גוטליכי טורהייט איז ווייזר דען די מענשן זיין · אונ׳ די
גוטליך שוואכהייט איז שטערקר דען די מענשן זיין · זעכט אן ליבן ברודר אייערן רוף ·
ניט ויל ווייזן נוך דעם פלייש · ניט ויל געוועלטיגי · ניט ויל אידלי זיין בירופן · זונדר וואש טוריכט
איז בור דער וועלט דז הוט גוט ערוועלט · דז ער די וויזן צו שנדן מכט · אונ׳ וואש שווך איז בור
דער וועלט · דש הוט גוט ערוועלט · דז ער וואש שטרק איז צו שנדן מכט · אונ׳ דש אן אידל בור
דער וועלט אונ׳ דש ור אכטט · הוט גוט ערוועלט · אונ׳ דש דא ניכטם איז · דז ער הין ריכטט
וואש עטוום איז · אויף דש זיך בור אים קיין פלייש רומ · בון וועלכם אייך איר הער קומט אין
קריסטו ישוע · וועלכר אונז געמכט איז בון גוט צור ווייזהייט אונ׳ צור גירעכטיקייט אונ׳ צור משיח
הייליגונג אונ׳ צור ערלוזונג · אויף דז ווי געשריבן שטיט · ווער זיך רומט דער רום זיך דעם ירמיה ט
הערן ·

דש אנדר קפיטל

אונ איך ליבן ברודר דא איך צו אייך קם · קם איך ניט מיט הוהן ווארטן אודר
הוהר ווייזהייט · אייך צו ור קונדיגן די פרידיגן בון קריסטו · דען איך גב משיח
מיך ניט אויס אונטר אייך דס איך עטוואז וואוסט · אן אליין ישוע קריסטום משיח
דען געקרויציגטן · אונ׳ איך וור ביי אייך מיט שוואכהייט אונ׳ מיט בורכט אונ׳ מיט גרוסם ציטרין ·
אונ׳ מיין ווארט אונ׳ מייני פרידיגט וור ניט אין הויבשן ווארטן מענשליכר ווייזהייט · זונדרן
אין ביווייזונג דעם גייסטס אונ׳ דער קרפט · אויף דש אייער גלויב בישטי ניט אויף מענשן
ווייזהייט · זונדרן אויף גוטס קרפט · דא וויר אבר בון רידן · דש איז איין ווייזהייט
די דען בולקומן איינגט · אונ׳ ניט איין ווייזהייט דיזר וועלט · אויך ניט דער אוברשטן · דיזר
וועלט וועלכי צו גנט אויף הורן מוזן · זונדר וויר רידן בון דער גוטליכי ווייזהייט די אים געהיי
נים איז אונ׳ ור בורגן ליגט · וועלכי גוט ור אורדנט הוט בור דער וועלט צו אונזר הערליקייט ·

מעלכי קיינר פֿון דען אוברשטן דיזר וועלט ערקנט הוט · דן וואו זי די ערקנט העטן הטן זי
ישעיה יח דען הערן דער הערליקייט ניט גקרויצינגט · זונדר ווי גשריבן שטיט דז קיין אויג גזעהן הוט
אונ' קיין אור גהערט הוט · אונ' אין קיינס מענשן הערץ גשטיגן איז · דש גוט בירייט הוט
דענן די אין ליבן · אונס אבר הוטס גוט אופגבערט דורך זיינן גייסט · דן דער גייסט
ערפֿורשט אלי דינג · אויך די טיפֿי דער גוטהייט · דען וועלכר מענש וייש וואש אים מענטן
איז · אן דער גייסט דעם מענשן דער אין אים איז · אלזו אויך ניאנט וויס וואש אין גוט איז ·
אן דער גייסט גוטים · וויר אבר הבן ניט עמפֿפֿנגן דען גייסט פֿון דיזר וועלט · זונדר דען
גייסט אוז גוט דז וויר ווישן קוינן וואש אונש פֿון גוט געבן איז · וועלכס וויר אויך רידן ניט מיט
החהחדש קלוגן וורטן מענשליכר ווייזהייט · זונדר מיט קלוגן וורטן דעם הייליגן גייסטס אונ' ריכטן
גייסטליכי זכן גייסטליך · דער נטוירליך מענש אבר ור ניאט ניכטס פֿון גייסט גוטים · עז איז
אים אין טורהייט אונ' קנס ניט ערקענן · דען עס מוז גייסטליכר וויז גריכטט זיין · דער
ישעיה מ גייסטליך אבר ריכטטס אלים אונ' ער ווערט פֿון ניאנט גריכטט · דען ווער הוט דעם הערן זין
תפיח ערקנט · אודר ווער וויל אין אונטר ווייזן · וויר אבר הבן קריסטוס זין ·

דש דריט קפיטל

משיח אונ איך ליבן ברוידר · קונט ניט מיט אייך רידן אז מיט גייסטליכן · זונדר
אז מיט פֿליישליכן ווי מיט יונגן קינדרן אין קריסטא · מילך הב איך אייך צו
טרינקן געבן אונ' ניט שפייז · דען איר קונדט נוך ניט · אויך קונדט איר נוך
איצט ניט די וויל איר נוך פֿליישליך זייט · דען זינטמאל אייפֿר אונ' צנק אונ' צווייטרכט אונטר
אייך זיין · זייט דן איר ניט פֿליישליך אונ' וואנדלט נוך מענשליכר וויז · דען זו איינר זגט · איך
בין פאוליש · דער אנדר אבר איך בין אפוליש · זייט איר דען ניט פֿליישליך · ווער איסט נון
פאולוס ווער איז אפולו · דינר זיין זי · דורך וועלכי איר זייט גלויבין וורדן · אונ' דס זעלב
ווי דער הער איינם איקליכן געבן הוט · איך הב גפלנצט · אפולו הוט גנעסן · אבר גוט הוט
דש גדייען געבן · זו איז נון ווער דער דא פלנצט נוך דער דא בינעסט עטוואס · זונדר גוט
דער דש גדייען גיבט · דער אבר פלנצט אונ' דער דא בינעסט · איז איינר ווי דער אנדר
איין איקליכר אבר ווירט זיינן לון עמפֿפֿנגן נוך זיינר ערבייט · דען וויר זיין גוטים גהילפֿן ·
איר זייט גוטס אקר ווערק אונ' גוטים גבוי · איך בין גוטים גנאדן די מיר געבן איז · הב דען
גרונט גלייגט אלס איין ווייזר בוי מייסטר · איין אנדר בויעט דרויף · איין איקליכר אבר
תפיח זעהי צו ווי ער דרויף בויעט · איין אנדרן גרונט קן נימאנד ניאנט לייגן אויסר דעם דער גלייגט
איז · וועלכר איז ישוע קריסט · זו אבר איאנט אויף דיזן גרונט בויעט · גולד זילבר אידל שטיין
האלץ · הוי · שטופפֿלן · זו ווערט איינם איקליכן ווערק אופֿן באר ווערדן · דער טג דעם הערן
ווירטס קלאר מכן · וועלכר ווירט מיט פֿייער ערופֿנט ווערדן · אונ' וועלכר לי איינם איקליכן
ווערק זיי · ווערט דש פֿייער ביווערן · ווערט איאנטס ווערק בלייבן דש ער דרויף גבויט הוט
זו ווערט ער דען לון עמפֿפֿנגן · ווערט אבר איאנטס ווערק פֿר ברענן זו ווירט ער שאדן לידן
ער זעלבס אבר ווערט זעליג ווערדן · זו דוך אלס דורך פֿייער · ווישט איר ניט דש
איר גוטים טעמפל זייט · אונ' דז דער גייסט גוטס אין אייך וואנט · זו איאנט דען טעמפל גוטס
שענדיט · דען ווערט גוט שענדן · דען דער טעמפל גוטים איז הייליג · דער זייט איר · ניאנט
בייטריג זיך זעלבס · וועלכר זיך אונטר אייך דונקט ווייז זיין · דער ווערד איין נר אייך דיזר

וועלט דז ער מוג ווייז זיין · דען דיזר וועלט ווייזהייט איז טורהייט ביי גוט · דען עש שטיט
גשריבן · די וויזן ערהשיט ער אין אירן טויקטן · אונ' אבר מול · דער הער וויס דער וויזן איוב ח
גידנקן דש זי אייטל זיין · דרום רועמי זיך ניאנט איינים מענשן · עש איז אלס אוייער · עש תילים כג.כד
זיי פאולוס אודר אפולו · עש זיי קיפֿא אודר די וועלט · עש זיי דש לעבן אודר דער טוט · עש
זיי דש קיגן ווערטיג אודר דש צו קונפֿטיג · אלס איז אוייער · איר אבר זייט קריסטי · קריסטוס משיח
אבר איז גוטים ·

דש וירד קפיטל

דא פֿיר הלט אונש איידרמן · נעמליך פֿור קריסטוס דינר אונ' הויז הלטר אוובר גוטים משיח
געהיימנים · נון זוכט מן ניכטז מיר אן דען הויז הלטרן · דען דש זי טריוו ערפֿונדן
ווערדן · מיר אבר איסטס איין גרינגס · דז איך פֿון אייך גריכטט ווערד · אודר פֿון
איינם מענשליכן טג · אויך ריכט איך מיך זעלבס ניט · איך בין וואל ניכטס מיר ביוויסעט ·
אבר דארינן בין איך ניט גירעכט ווערטיגט · דער הער איסטס אבר דער מיך ריכטט · דרום
ריכטט ניכטס פֿור דער צייט ביס דער הער קום · וועלכר אויך ווערט אנס ליכט ברינגן וואש
אים פֿינסטרן פֿר בורגן איז · אונ' דען ראט דער הערצן אופֿן בארן · אוז דען ווערט איינים
איקליכן פֿון גוט לאב ווידר פֿארן · זולכס אבר ליבן ברוידר · הב איך אויף מיך אונ' אפולו
גדייט · אוים אוייערן ווילן · דש איר אן אונס לערנט · דז ניאנט הוהר פֿון זיך הלט דען איצט
גשריבן איז · אויף דש זיך ניט איינר ווידר דען אנדרן אוים איאנטס ווילן אויף בלוז · דען
ווער הוט דיך פֿור צוגן · וואש הוסטו אבר דש דו ניט עמפֿפֿנגן הוסט · זו דו עז אבר עמפֿפֿנגן
הוסט · וואש רועמסטו דיך דען אז דער עס ניט עמפֿפֿנגן העט · איר זייט שון זט ווארדן · איר
זייט שון רייך ווארדן · איר הערשט אן אונס · אונ' וואלט גאט · איר הערשיט אויף דש אויך
וויר מיט אייך הערשן מוכטן · מיך דונקט אבר · גוט הב אונס אפוסטל פֿור די אלר
גירינגסטן דר געבן · אז די דעם טוט צו גיאייגט זיין · דען וויר זיין איין שוי שפיל ווארדן דער
וועלט אונ' דען ענגלן אונ' דען מענשן · וויר זיין נרן אוים קריסטוס ווילן · איר אבר זייט קלוג משיח
אין קריסטו · וויר שווך · איר אבר שטרק · איר הערליך · וויר אבר ור אכט · ביז אויף דיזי משיח
שטונד זיין וויר הונגריג אונ' דורשטיג אונ' נקיט · אונ' ווערדן מיט פֿויסטן גשלאגן אונ' הבן
קיין גוויסי שטיט · אונ' ערביטן אונ' ווירקן מיט אונזרן אייגנן הענדן · מן שילט אונס · זו
זעגנין וויר · מן ור פֿאלגט אונס · זו דולדן וויר עס · מן לעסטרט אונס · זו ביטן וויר · וויר זיין אז
איין קעריך דער וועלט · אונ' איינס איידרמנס שב אב ווארדן · ניט שרייב איך זולכים
דז איך אויך בישעמי · זונדר איך ערמאני אויך אז מייני ליבן קינדר · דען אוב איר גלייך
צעהן טויזנט צוכט מייסטר העטט אין קריסטו · זו הבט איר דיך ניט פֿיל ועטר · דען איך הב משיח
אויך גיבורן אין קריסטו ישוע דורכס עבנגעליאן · דרום ערמאני איך אויך · זייט מייני משיח
נוך פֿאלגר · אוים דער זעלבן אורזך הב איך טימוטעאן צו אויך גזנט · וועלכר איז מיין ליבר זון
אונ' גיטריוער אין דעם הערן · דז ער אויך ערמאנירי מייני וועג · די דא אין קריסטו זיין גלייך משיח
ווי איך אן אלן ענדן · אין אלן גמיינן לערי · עש בלעהן זיך עטליכי אויף · אז ווערד איך ניט צו
אויך קומן · איך וויל אבר קוירצליך צו אויך קומן · זו דער הער וויל · אונ' ערלערנן ניט די ווארט
דער אויפֿ גיבלוזנן זונדר די קרפֿט · דען דש רייך גוטים שטיט ניט אין ווארטן · זונדר אין
קרפֿט · וואז וואלט איר · זול איך מיט דער רוטן צו אויך קומן · אודר מיט ליב אונ' זענפֿט
מוטיגם גייסט ·

דש פֿונפֿט קפיטל

עס גיט אײן גימײן גישרײ דז הורירײ אונטר אײך זײ · אונ אײן זולכי הורירײ
דא אויך די הײדן ניט בון צו זגן וויסן · דז אײנר זײנס ואטרס ווײב הבי · אונ איר
זײט אויף גיבלזן · אונ הבט ניט ויל מיר לײד גיטרגן · אויף דש · דער דש ווערק
גיטן הוט · בון אײך גיטן וואורדי · איך צוואר אבוועזנד מיט דעם לײב ניט דא בין דוך מיט
דעם גײסט גיגן ווערטיג · הב שון אלס גיגן ווערטיג בישלאסן איבר דען דער זולכיס אלזא
גיטן הוט אין דעם נמן אונזרס הערן ישוע קריסטי · אין אײער ור זמלונג מיט מײנם גײסט משיח
אונ מיט דער קרפט אונזרס הערן ישוע קריסטי · אין צו איבר געבן דעם טויבל · צום ור דערבן משיח
דעם פלײש · אויף דש דער גײסט זעליג ווערדי אם טג דעס הערן ישוע · אײער רום
איז ניט פײן · וויסט איר ניט דז אײן ווײניג זויער טײג דען גנצן טײג ור זויערט · דארום פעגט
דען אלטן זויער טײג אויש · אויף דש איר אײן נוײער טײג זײט · גלײך ווי איר אן גיזויערט
זײט · דען וויר הבן אויך אײן אוסטר לם · דש איז קריסטוס בור אונס גיאופפרט · דארום משיח
לוסט אונז אוסטרן הלטן · ניט אים אלטן זויער טײג · אויך ניט אים זויער טײג דער בוסהײט
אונ ארקײט · זונדר אין דעם זויסטײג דער לויטרקײט אונ דער ווארהײט · איך הב
אויך גישריבן אין דעם בריף · דז איר ניכטס זולט צו שפן הבן מיט דען בולירן · דז מײן איך גר
ניט בון דען בולרן אין דיזר וועלט · אודר בון דען גײציגן אודר בון דען רויברן · אודר בון דען
אב גטישן · איר מוסטט אנדרס אויס דער וועלט גין · נון אבר הב איך אויך גישריבן · איר
זולט ניכטס מיט אין צו שפן הבן · נעמליך · זו אימנט איז · דער זיך לסט אײנן ברודר נענין ·
אונ איז אײן בולר · אודר אײן גײציגר · אודר אײן אב גטישר · אודר אײן שעלטר · אודר אײן
טרונקן בולד · אודר אײן רויבר · מיט דעם זעלבן זולט איר אויך ניט עשן · דען וואש גין מיך די
דרויסן אן · דז איך זי זולט ריכטן · ריכטעט איר ניט די דא הינן זײן · גוט אבר ווירט די דרויסן
זײן ריכטן · טוט בון אײך זעלבס הינוס · ווער דא בוז איז ·

דש זעכסט קפיטל

דר טר אימנט אונטר אײך · זו ער אײנן הנדל הוט מיט אײנם אנדרן · זיך ריכטן
לאסן בור דען אן רעכטן אונ ניט בור דען הײליגן · וויסט איר ניט דז די הײליגן
די וועלט ריכטן ווערדן · זו דען נון די וועלט זול בון אײך גיריכט ווערדן · זײט
איר דען ניט גוט גינוג גיריגר זכן צו ריכטן · וויסט איר ניט · דז וויר איבר די ענגל ריכטן
ווערדן · ווי ויל מיר איבר די צײטליכי נרונג · ווען איר נון ריכטס הענדל הבט בון דער נרונג
זו נעמט די ור אכטסטן אין דער גימײן · די זעלבין זעצט צו ריכטר · איך צור שנד זג איך
דש · איסט זו גר קײן וױזר אונטר אײך · אודר דוך ניט אײנר · דער דא קענט ריכטן צווישן
ברודר אונ ברודר · זונדר אײן ברודר מיט דעם אנדרן לסט זיך ריכטן · דאצו בור דען אן
גלויבינגן · עס איז שון אײן בעל אונטר אײך · דז איר מיט
אײנאנדר רעכטט · ווארום לסט איר אײך ניט ויל ליבר אן רעכט טון · ווארום לסט איר
אײך ניט ויל ליבר ור ווארטײלן · זונדר איר טוט אן רעכט אונ ור ווארטײלט · אונ זולכיס אן
דען ברודירן · וויסט איר ניט דש די אן גירעכטן ווערן דש רײך גוטיס ניט ערערבן · לאסט
אײך ניט ור בורן · ווענדר די בולר נוך די אב גטישן · נוך די אי ברעכר · נוך די ווײכלינגן
נוך די קנבן שענדר · נוך די דיב · נוך די גײציגן נוך די טרונקנן · נוך די שעלטר · נוך די רויבר
ווערדן דש רײך גוטיס ערערבן · אונ זולכס זײט איר עטליך גיוועזן · אבר איר זײט אב גיוואשן
איר זײט גיהײליגט איר זײט גירעכט ווערטיגט דורך דען נמן דעם הערן ישוע · אונ דורך

דען גײסט אונזירס גוטיס · איך הבס אלס מכט עס נוצט מיר אבר ניט אלס · איך
הבס אלס מכט אבר איך וויל אונטר קײנר גיוואלט זײן · די שפײז דעם בויך אונ דער בויך דער
שפײז אבר גוט ווירט די אונ יענה הין ריכטן דער לײב אבר איז ניט דער הורירײ זונדר דעם
הערן אונ דער הער דעם לײב · גוט אבר הוט דען הערן אויף ערוועקט אונ ווירט אונז אויך
אויף ערוועקן דורך זײני קרפט · וויסט איר ניט דז אײרי לײב זײן קריסטי גלידר · זולט איך משיח
נון די גלידר קריסטי נעמן אונ הורן גלידר דרויס מכן · דש זײ וער בון מיר · אודר וויסט איר משיח
ניט דז · ווער אן דער הורן הנגט דער איז אײן לײב · דען זי ווערן שפריכט ער צווי אין אײנם משיח
פלײש זײן · ווער אבר דעם הערן אן הנגט דער איז אײן גײסט · פליהיט די הורירײ ·
אלי זינד די דער מענש טוט זײן אויסר זײנם לײב · ווער אבר הוריט דער זינדיגט אן זײנם
אײגן לײב · אודר וויסט איר ניט דש אײער לײב אײן טעמפל דעם הײליגן גײסטס איז · וועלכן רוח הקודש
איר הבט בון גוט אונ זײט ניט אײער זעלבר · דען איר זײט טײער ערקויפט · דרום זו פרייזט
גוט אן אײערם לײב אונ אין אײערם גײסט וועלכי זײן גוטיס ·

דש זיבנדי קפיטל

בון דעם איר מיר אבר גישריבן הבט · אנטווארט איך עס איז דעם מענשן גוט דס
ער קײן ווײב בירירי · אבר אום דער הורירײ ווילן הב אײן איקליכר זײן אײגן
ווײב אונ אײן איקליכי הב אירן מן · דער מן לײסט דעם ווײב די שולדיג
פיל ווארט · דעס זעלבינגן גלײכן דש ווײב דעם מן · דש ווײב איז אירס לײבס ניט מעכטיג
זונדירן דער מן · דעס זעלבן גלײכן דער מן איז זײנס לײבס ניט מעכטיג זונדירן דש ווײב ·
ור קירצט אײך ניט אונטר אנדר · עס זײ דען אויס בײדר בוויליגונג אײן צײט לנג דש איר
אײך צום פסטן אונ בעטן מוסיגט אונ קומט ווידר אוים צו זמן · אויף דש אײך דער טויבל
ניט ור זוך אוים אײער אן קוישהײט ווילן · זולכס זג איך אבר אוים ור גונסט אונ ניט
אוים גיבוט · איך וואלט אבר ליבר אלי מענשן ווערן ווי איך בין · אבר אײן איקליכר הוט זײן
אײגן גאב בון גוט אײנר זעסט דער אנדר זו · איך זג צוואר דען וויטוועהרן אונ וויטווינן ·
עס איז אין גוט דש זי אויך בלײבן ווי איך · זו זי אבר זיך ניט ענטהלטן זו לוס זי ורײען · עס
איז בעסר ורײען דען ברענן · דען אײליכן אבר גיביטי ניט איך · זונדירן דער הער דז
דש ווײב זיך ניט שײדן לוס בון דעם מן · זו זי זיך אבר שײדן לעסט דש זי אן אײ בלײב ·
אודר זיך מיט דעם מן ור זונ · אונ דש דער מן דש ווײב ניט בון זיך לוס · דען אנדרן
אבר זג איך · ניט דער הער זו אײן ברודר אײן אן גלויבינג ווײב הוט אונ די זעלביג לעסט ער
איר גיבלן בײ אים צו וואנן דער שײד זיך ניט בון איר אונ זו אײן ווײב אײן אן גלויבינגן מן
הוט · אונ ער לעסט עס אים גיבלן בײ איר צו וואנן די שײדי זיך ניט בון אים · דען דער אן
גלויבינג מן איז גיהײליגט דורכס ווײב · אונ דש אן גלויבינג ווײב איז גיהײליגט דורך דען מן
זונסט ווערן אײערי קינדר אן רײן · נון אבר זײן זי הײליג · זו אבר דער אן גלויבינג זיך שײדט
זו לוס אין זיך שײדן · עס איז דער ברודר אודר די שוועסטר ניט גיבנגן אין זולכן ועלן · אים
וריד אבר הוט אונז גוט בירופט · וואש וויסטו אבר דו ווײב אוב דו דען מן זעליג ווערסט מכן ·
אודר דו מן וואש וויסטו אוב דו דש ווײב ווערדסט זעליג מכן · אנן ווי אײנם איקליכן גוט הוט
אויס טײלט · אײן איקליכר ווי אין דער הער בירופן הוט · אזו וונדיל ער אונ אלזו אורדינײ
איכס אין אלן גימײנן · איז אימנט בישניטן בירופט דער צײך קײני ור הויט · איז אימנט

בירופט אין דער וואר הויט דער לאס זיך ניט בישניידן · די בישניידונג איז ניכטס אונ די וואר
הויט איז ניכטס · זונדירן די ערהאלטונג דער געבוט גוטס · איין איטליכר בלייבי אין דעם רוף
דארינן ער בירופן איז · ביסטו איין קנעכט בירופן זורג דיר ניט · דיך קנסטו ורייא ווערדן זא
ברויכי דעם ויל ליבר · דען ווער איין קנעכט בירופן איז אין דעם הערן דער איז איין ורייער
דעם הערן · דעם געלבן גלייכן ווער איין ורייער בירופן איז דער איז איין קנעכט קריסטי · תמיח
איר זייט טויער ערקויפט ווערדט ניט דער מענשן קנעכט · איין איטליכר ליבן ברודר וואורינן
ער בירופן איז דארינן בלייבי ער ביי גוט · בון דען יונקפרויען אבר הב איך קיין געבוט
דעם הערן · איך זג אבר מיין גוט דונקן אלז איך ברמהערציקייט ערלנגט הב בום הערן טרוי
צו זיין · זו מיינא איך נון זולכס זיי גוט אוים דער גגן ווערטיגן נוט ווילן דז עש דעם מענשן
גוט זיי אלזו צו זיין · ביסטו אן איין וויב געבונדן · זו זוכי ניט לוז צו ווערדן ביסטו אבר לוז בום
וויב זו זוך קיין וויבי · זו דו אבר ורייעסט הוסטו ניט געזינדיגט · אונ זו איני יונקברוי ורייעט
הוט זי ניט געזינדיגט · דיך ווערדן זולכי טרויבזל דורכס לייש הבן · איך ור שונט אבר אייער
גערן · דש זג איך אבר ליבן ברודר די צייט איז קורץ · ווייטר איז דש די מיינונג די
דא ווייבר הבן דש זי זיין אלס העטן זי קייני · אונ די דא וויינן אלס וויינטן זי ניט אונ די זיך
ורייען אלס ורייעטן זי זיך ניט · אונ די דא קייפן אלס ביהילטן זי עש ניט · אונ די דיזר וועלט
ברויכן אלס ברויכטן זי איר ניט · דען דש וועזן אויך דיזר וועלט ור גיט · איך וויל אבר
דש איר אן זורג זייט · ווער אן איי איז דער זורגט ווש דען הערן אן געהוריט · ווי ער דעם
הערן געבל · ווער אבר ורייעט דער זורגט ווש די וועלט אן געהורט ווי ער דעם וויב געבל
אונ איז צור טיילט · איין וויב אונ איין יונקפרוי די אן אי איז די זורגט ווש דען
הערן אן געהוריט דש זי הייליג זיי בייד אם לייב אונ אויך אם גייסט · די אבר ורייעטדי
זורגט ווש די וועלט אן געהוריט · ווי זי דעם מן געבל · זולכס אבר זג איך צו אייערם נוץ ניט
דש איך אייך איין שטריק אן דען הלז ווערף · זונדירן דמיט דש אייך וואל אן שטיט אונ אוים
דען הערן שטעטיג זיין לעסט אן ור הינדרליך · זו אבר איימנט זיך לעסט דונקן
עש שטי אים איבל אן מיט זיינר יונקפרוין · דא זי איבר די צייט געגן איז · אונ עש מוס אלזו
געשעהן · זא טו ער ווש ער ויל ער זונדיגט ניט לאס זי הייראטן · ווער אבר איין זיינים הערצן
ועסט בור זעצט אונ איז ניט ביצוואונגט זונדירן הוט מכט זיינים ווילנס אונ בישלוסט זולכס
אין זיינם הערצן זייני יונקפרוי צו ביהלטן דער טו וואל · עבנטליך וועלכר ור הייראטט דער טוט
וואל · וועלכר אבר ניט ור הייראטט דער טוט בעסר · איין וויב איז געבונדן אן דש געזעץ זו לנג
איר מן לעבט · זא אבר איר מן ענטשלייפט אים זו ורייא זיך צו ור הייראטן וועלכם זי וויל אליין
דש עש אין דעם הערן געשעך · זעליגר איז זי אבר ווא זי אלזו בלייבט נאך מיינר מיינונג ·
איך הלט אבר איך הב אויך דען גייסט גוטס · רוחהקדוש

דש אכטי קפיטל

בון דעם געצן אופפר אבר וויסן מיר אלי ווש מיר וויסן זולן · אבר דש וויסן בלעזיט
אויך אונ די ליבי בעסרט · זו אבר זיך איימנט דונקן לוסט ער וויס עטווס דער
וויס נאך ניט ווי מן וויסן זול · זו אבר איימנט גוט ליביט · דער זעלב איסט בון
אים ערקנט · זו וויסן מיר נון בון דער שפייז דעם געצן אופפרס · דז איין געץ ניכטס אין
דער וועלט זיי · אונ דש קיין אנדר גוט זיי · אן דער איינגי · אונ ווי וואל עש זיין די גאטיר

גענענט ווערדן · עש זיי אים הימל אודר אויף ערדן · זינטמאל עש זיין ויל געטר אונ ויל הערן
זא הבן וויר דוך נור איינן גוט · דען ווטר · בון וועלכים אלי דינג זיין · אונ וויר אין אים · אונ
תסיח איינן הערן ישוע קריסט · דורך וועלכן אלי דינג זיין אונ וויר דורך אין · עש הוט
אבר ניט איידרמן דש וויסן · דען עטליכי מכן אין נאך איין געוויסן איבר דעם געצן אונ עסנס
בור געצן אופפר · דמיט ווערט איר געוויסן · וויל עש זא שווך איז · ביבלעקט · אבר די שפייז
ורדרט אונס בור גוט ניט · עסן וויר · זו ווערדן וויר דרום ניט בעסר זיין · עסן וויר ניט · זו
ווערדן וויר דרום ניכטס ווינגיר זיין · זעכט אבר צו · דז דיזי אייער ורייהייט ניט
גירט צו איינם אן שטוס דער שווכן · דען זא דיך · דער דו דש ערקענטניס הוסט · איימנט
זעך צו טיש זיצן אים געצן הויז · ווירט ניט זיין געוויסן · די וויל עז שווך איז · ור אורזכט דעם
געצן אופפר צו עסן · אונ ווערט אלזו איבר דיינם ערקענטניס דער שווך ברודר אום קומן ·
תסיח אום וועלכים ווילן קריסטוס געשטורבן איז · ווען איר אבר אלזו זונדיגט אן דען ברודירן ·
תסיח אונ שלאגט איר שווכם געוויסן · זא זונדיגט איר אן קריסטום · דרום זא די שפייז מיינן
ברודר ערגרט · וואלט איך ניט וליש עסן אייביגליך · אויף דז איך מיינן ברודר ניט ערגרי ·

דש ניינד קפיטל

סלית בין איך ניט איין אפוסטל · בין איך ניט ורייא · הב איך ניט אונזרן הערן ישוע
יוסית קריסטי געזעהן · זייט איר ניט מיין ווערק אין דעם הערן · בין איך אנדרין
ניט איין אפוסטל · זא בין איך דוך אייער אפוסטל · דען דש זיגל מיינים
אפוסטל אמטס · זייט איר אין דעם הערן · ווען מן מיך ורגט · זא אנטוורט איך אלזו הבן
וויר ניט מכט צו עסן אונ צו טרינקן · העבן וויר ניט אויך מכט איין שוועסטר צום וויב מיט
אום הער צו בוירן · ווי די אנדרן אפוסטלן אונ דעם הערן ברודר · אונ כיפא אודר הבן אליין
איך אונ בר רבה ניט מכט דש צו טון · וועלכר רייסיט אי מאלס אויף זיינם אייגנן זולד וועלכר
פפלנצט איין וויין בערג אונ איסיט ניט בון זיינר ורוכט · אודר וועלכר ווידיט איני הערט אונ
איסיט ניט בון דער מילך דער הערדן · ריד איך אבר זולכס אויף מענשן
דברים כה וויז · זגט ניט זולכס דש געזעץ אויך · דען אים געזעץ משה שטיט געשריבן דו זולט דעם
אכסן ניט דש מויל ור שטופפן דער דא דר עשיט · זורגט גוט בור די אכסן · אודר זגט ערס
ניט אליר דינג אום אונזר ווילן · דען עש איז יא אום אונזירן ווילן געשריבן · דען דער דא
פפלוגט זול אויף הופנונג פפלוגן · אונ דער דא דרעשיט זול אויף הופנונג דרעשן דז ער יענים
הופנונג טייל הפטיג ווערד · זו וויר אויך דש גייסטליכי הבן געזעט אים איין גרוס דינג אוב וויר
אייער לייבליכס ערנדין · זו אבר אנדירי דיזר מכט אן אויך טייל הפטיג זיין · ווארום ניט ויל
מיר וויר · אבר וויר הבן זולכיר מכט ניט געברויכט
יעסיח · זונדרן וויר ור טרגן אלר ליי · דש וויר ניט דעם עבנגעליאו בון קריסטו איין הינדרנים מכן
וויסיט איר ניט · דש די אים טעמפיל שפין · די נערין זיך דעם טעמפילס · אונ די דעם
יזבח אלטערס פפלעגן · געניסן דעם אלטרס · אלזו הוט דער הער ביבולן · דש די דש עבנגעליאון

ור קינדרינן ׳ זאלן דיך אויך בום עבֿיניאליאן נערן ׳ איך אבר הב דער קיינים געברויכט ׳
איך שרייב אויך ניט דארום דאבֿן ׳ דז מיט מיר אלזו זאלט געהאלטן ווערדן ׳ עש
ווער מיר ליבר איך שטורב׳ דען דז מיר איטנט מיינן רום זאלט צו ניכֿט מאכֿן ׳ דען דז איך דש
עבֿניעליאן פרידיגי ׳ דרף איך מיך ניט רוימן דען איך מוז עש טון ׳ אול ווי מיר ווען איך
דש עבֿניעליאן ניט פרידיגט ׳ טו איכֿש אבר גערן ׳ זו ווערט מיר גילונט ׳ טו איכֿש אבר און גערן
זו איז מיר דש אמט דאך בֿיבולן ׳ ווארום ווערדי מיר דען נון גילונט. נעמליך דארום דז איך
פרידיגי דז עבֿניעליאן אול טו דש זעלב ורײ אום זונסט׳ אויף דז איך ניט מיינר וריהייט
מיס ברויך אים פרידיגן אמט ׳ דען ווי וואל איך וריי בין בֿון אידרמאן׳ הב איך מיך דאך
זעלבש אידרמאן צום קנעכֿט געמאכֿט ׳ אויף דז איך איר ויל גיוויני׳ דען יודן בין איך ווארדן
אז איין יוד ׳ אויף דז איך די יודן גיווין ׳ דען די אונטר דעם געזעץ זיין ׳ בין איך ווארדן אז
אונטר דעם געזעץ ׳ אויף דז איך די אונטר דעם געזעץ זיין גיוויני ׳ דענן די און געזעץ זיין ׳
בין איך אז און געזעץ ווארדן ׳ זו איך דאך ניט און געטים געזעץ בין ׳ זונדר בין אין דעם
געזעץ קריסטי ׳ אויף דז איך די זו און געזעץ זיין גיוויני ׳ דען שוואכֿן בין איך ווארדן אז איין תמיה
שוואכֿר ׳ אויף דז איך די שוואכֿן גיווין ׳ איך בין אידרמאן אלר ליי ווארדן ׳ אויף דז איך אלר דינג
עטליך זעלן מאך ׳ זולכֿש אבר טו איך אום דעם עבֿניעליאו ווילן ׳ אויף דז איך זיינר געמיין
שאפט טייל האפטיג ווערד ׳ ווייסט איר ניט דש די ׳ זו אין דעם שרנקן לויפֿן ׳ די לויפֿן אלו
אבר איינר ערלנגיט דש קליינוט ׳ לויפֿט נון אלזו דז אירס ערגרייפֿט׳ איין איקליכֿר אבר דער
דא קעמפֿפֿט ׳ ענטהעלט זיך אלים דינגש ׳ יעני אלזו ׳ דש זי איין ור געגקליכֿי קרון עמפֿפֿנגן
וויר אבר איין און ור געגקליכֿי ׳ איך לויף אבר אלזו ׳ ניט אז אויפֿש און גיווים ׳ איך ויכֿט אלז
ניט אז דער אין די לופֿט שטרייכֿט ׳ זונדר איך צעמי מיינן לייב אול ביטויב אין ׳ דז איך ניט
דען אנדרן פרידיג אול זעלבש ור ווערפֿליך ווערדי ׳

דש צעהנד קפיטל

איך ויל אויך אבר ליבן ברודר ׳ ניט ור האלטן ,דש אונזר ועטר זיין אלי אונטיר
דער וואלקן געוועזן אול זיין אלי דורכֿן מיר גנגן׳ אול זיין אלי אונטר משה
גיטויפֿט מיט דעם וואלקן אול מיט דעם מיר ׳ אול האבן אלי איינר לייא
גייסטליכֿי שפייז געסן ׳ אול הבן אלי איינר ליי גייסטליכֿין טרנק גיטרנקן׳ די טרנקן אבר בֿון
דעם גייסטליכֿן ועלז דער הרנאך קם ׳ וועלכֿר ועלז וור קריסטוס ׳ אבר אן איר ויל האט גאט תמיה
קיין וואל געבֿאלן ׳ דען זי זיין נידר גישלאגן אין דער וואוסטן ׳ דש איז אבר אונזר בֿויר
ביֿלד ווארדן׳ דז וויר אונז ניט גילוסטן לאסן דעם בוזן׳ גלייך ווי יעני לוסט העטן ׳ ווערדט אויך
ניט אב געטיש ׳ גלייך ווי יעניר עטליך ווארדן ׳ אז געשריבן שטיט ׳ דש וואלק זעצט זיך נידר סמות לב
צו עסן אול צו טרינקן אול שטונדן אויף צו שפילן אויך לזט אונז ניט הוררײ טרייבן ווי עטליך
אונטר יענן הוררײ טריבן׳ אול וילן אויף איינן טג דרײ אול צוועגציק טויזנט׳ לוסט אונז אבר
אויך קריסטוס ניט ור זוכֿן ׳ ווי עטליך בֿון יענן אין ור זוכֿטן׳ אול ווארדן בֿון דען שלנגן אום תמיה
בראכֿט ׳ מוריט אויך ניט ׳ גלייך ווי יענר עטליך מוריטן ׳ אול ווארדן אום געבראכֿט דוירך
יען ור דערבר ׳ זולכֿש אלים ווידר בֿור יענין צום בֿויר ביֿלד׳ עש איז אבר גישריבן צו אונזר
רמאנונג אויף וועלכֿי דש ענד דער וועלט קומן איז׳ אלזו דז ווער זיך לוסט דוינקן ער שטיי מאג
יאל צו זעהן ׳ דז ער ניט ול׳ עש הוט אויך נאך קייני דען מענשליכֿן ור זוכֿונג ביטרעטן ׳ די

וויל גאט טרוי איז דער אויך ניט לוסט ור זוכֿן איבר אויער ור מוגן זונדר מאכֿט נעבן דער ור
זוכֿונג איין אויס קומן דז אירס קונט איבר טרגן ׳ דארום מיין ליבסטן ולהט בֿון דען געצן
דינסט ׳ אלס מיט דען קלוגן רייד איך ׳ ריכֿטט איר וואש איך זג׳ דער קעלך דער בענדייאונג
וועלכֿן וויר בענדייען ׳ איז דער ניט די געמיינשאפֿט דעם בלוטס קריסטי ׳ דש ברוט דש וויר תמיה
ברעכֿן ׳ איז דז ניט די געמיינשאפֿט דעם לייבס קריסטי ׳ דען וויר ויל זיין איין ברוט אול איין תמיה
לייב׳ די וויל וויר אלי איינס ברוטס טיילהאפֿטיג זיין׳ זעכֿט אן דען ישראל נאך דעם פֿלייש וועלכֿי
די אופפֿר עסן ׳ זיין די ניט אין דער געמיינשאפֿט דעם אלטרס ׳ וואש זאל איך דען נון זגן מדבח
זאל איך זגן ׳ דז דער געץ עטוואש זיי ׳ אודר דז דש געצן אופפֿר עטוואש זיי ׳ אבר איך זג דש די
היידן ׳ וואש די אופפֿרן דש אופפֿרן זי דען טויבֿלן אול ניט גאט׳ נון וויל איך ניט ׳ דז איר אין
דער טויבֿל געמיינשאפֿט זיין זאלט׳ איר קונט ניט צו גלייך טרינקן דעם הערן קעלך אול דער טויבֿל
קעלך ׳ איר קונט ניט צו גלייך טיילהאפֿטיג זיין דעם הערן טיש אול דעם טויבֿלז טיש ׳ אודר
וועלן וויר דען הערן טרוצן ׳ זיין וויר שטערקר דען ער ׳ איך הבס צוואר אלים מאכֿט׳ אבר
עש איז ניט אלים נוצליך ׳ איך הבס אלים מאכֿט אבר עש בעסרט ניט אלים ׳ ניאנט זוך ווז זיין תילים כג. כח
איז ׳ זונדר איין איקליכֿר וואש איינם אנדרן איז ׳ אלים וואש ויל גיט איז אויף דעם פֿלייש הרק
דש עסיט ׳ אול ורשט ניכֿטש ׳ אויף דז איר דער געוויסן ור שוניט ׳ דען די ערדן איז דעם
הערן אול וואש דרינן איז ׳ זו אבר איטנט בֿון דען אן גלייבֿיגן אויך לאדט׳ אול איר וואלט הין
גין ׳ זו עסיט אלים ווז אויך בֿויר גיטרגן ווערט אול ורשט ניכֿטש ׳ אויף דז איר דער געוויסן
ור שוניט ׳ ווען אבר איטנט ווערד צו אויך זגן דיס איז געצן אופפֿר ׳ זו עסט ניט ׳ אום דעם
ווילן דער עש אן צייכֿט ׳ אויף דז איר דעם געוויסנס ור שוניט ׳ די ערד איז דעם הערן אול וואש
דרינן איז ׳ איך זג אבר בֿום געוויסן ׳ ניט דיין זעלבז זונדר דעם אנדרן׳ דען ווארום זאלט איך
מייני וריהייט לאזן אורטיילן בֿון איינם אנדרן געוויסן ׳ דען זו איכֿש מיט דנק געניס׳ וואש
זאלט איך דען ור לעסטרט ווערדן איבר דעם דא בֿויר איך דנק ׳ איר עסיט נון אודר
טרינקט אודר ווז איר טוט ׳ זו טוטש אלים צו געטים פרייז ׳ זייט און אן שטוסין בײדי דען
קריכֿן אול דען יודן אול דער געמיינה געטים ׳ גלייך ווי איך אויך אידרמאן אין אלר ליי מיך
גיבעליג מך ׳ אול זוך ניט וואש מיר ׳ זונדר וואש וילן צו טרעגליך איז דש די זעלג ווערדן ׳ זייט
מייני נאך וואלגיר ׳ גלייך ווי איך קריסטי ׳

דש איילבֿט קפיטל משיח

איך לוב אויך ליבן ברודר ׳ דז איר אן מיך גידענקט אין אלן שטוקן אול הלטט די
צונג גלייך ווי איך אויך געבן הב ׳ איך לז אויך אבר ווישן ׳ דז קריסטוס איז משיח
איינם איקליכֿן מנס הייבט ׳ דעם וויבס הייבט אבר איז דער מן׳ קריסטוס הייבט אבר איז משיח
גאט ׳ איין איקליכֿר מן דער דא בעטט אודר ווייסגט אול הוט וואש אויף דעם הייבט ׳ דער
שענדט זיין הייבט ׳ איין וייב אבר דש דא בעטט אודר ווייס זגט מיט און בידעקטם הייבט
די שענדיט איר הייבט ׳ דען עש איז עבן זו ויל אז ווער זי בישורן׳ וויל זי זיך ניט בידעקיט
זו שנייד מן איר אויך דש האר אב׳ נון עש אבר איבל שטיט דז איין וייב ור שניטן האר הב
אודר בישורן זיי׳ זו לוסט זי דש הייבט בידעקן ׳ דער מן אבר זאל דש הייבט ניט בידעקן
דינטמאל ער איז געטים ביֿלד אול הערליקייט׳ דש וייב אבר איז איין צייר דעם מנס׳ דען דער
מן איז ניט בֿון דעם וייב ׳ זונדר דש וייב איז בֿון דעם מן ׳ אול דער מן איז ניט געשאפֿן אום
דעם וייבס ווילן ׳ זונדר דש וייב אום דעם מנס ווילן ׳ דארום זאל דש וייב איין מאכֿט אויף ברהשית ח
דעם הייבט הבן אום דער ענגיל ווילן ׳

דיך איז ווידר דער מן און דז וויב נוך דש וויב און דען מן און דעם הערן׳ דען אז דש וויב
בון דעם מן׳ אלזו קומט אויך דער מן דורכם וויב אבר אלס בון גוט׳ ריכטט ביי אויך
זעלבס אובס וואל שטיט׳ דז איין וויב און בידעקט בור גוט בעט׳ אודר לערית אויך ניט אויך
די נטור׳ דש איינם מן איין און עיר איז דז ער לנגי האר ציכט׳ אונ דען וויב איין עיר דז
זי לנגי האר ציכט׳ דש האר איז איר צור דעק געבן׳ איז אבר אימנט אונטר אויך
דער לוסט צו צנקן הוט׳ דער וויס דז וויר די וויז ניט הבן די געמייני גוטים אויך ניט׳
אויף דז איך אבר היין געבוט טו׳ זו לוב איך ניט דש
איר ניט אויף בעסר וויז זונדר אויף די ערגסטי וויז צו זמן קומט׳ צום ערשטן ווען איר צו
זמן קומט אין דער געמייני׳ הער איך׳ עש זיין שפלטונג אונטר אויך׳ אונ צום טייל גלויב
איכס׳ דען עש מוזן שפלטונג אונטר אויך זיין׳ אויף דז די זו בוועערט זיין׳ אופנבר אונטר
אויך ווערדן׳ ווען איר נון צו זמן קומט מיט אנגדר׳ זו הלט מן דא ניט דעם הערן אובנטמאל
דען איין איקליכר נימט צובור זיין איגן אובנט מאל אונטר דעם עסן׳ אונ אייגר איז הונגריג
אונ דער אנדר איז טרונקן׳ הבט איר אבר ניט היזר דז איר עסן אונ טרינקן מוכט׳ אודר
ור אכטט איר די געמיין גוטים׳ אונ בישעמט די זו דא ניכטס הבן׳ וואש זל איך אויך זגן׳ זל
איך אויך לובן׳ הירינן לוב איך אויך ניט׳ איך הב עש בון דעם הערן עמפפנגן׳ דז איך
אויך געבן הב׳ דען דער הער ישוע׳ אין דער נכט דא ער ור ראטן ווארד׳ נם ער דש ברוט
דנקיט אונ ברכם׳ אונ שפרך׳ נעמיט׳ עסיט׳ דש איז מיין לייב דער בור אויך געברוכן
ווערט׳ זולכים טוט צו מיינם געדעכטנים׳ דעם זעלביגן גלייכן אויך דען קעלך׳ נוך דעם
אובנטמאל אונ שפרך׳ דיזר קעלך איז איין נוי טעסטימענט אין מיינם בלוט׳ זולכם טוט׳ דז ברית
אופט איר טרינקט צו מיינם געדעכטנים׳ דען זו אופט איר בון דיזם ברוט עסיט׳ אונ
בון דיזם קעלך טרינקיט׳ זולט איר דעם הערן טוט ור קונדיגן׳ ביז דז ער קומט׳ וועלכיר
נון און ווירדיג בון דיזם ברוט איסיט׳ אודר בון דעם קעלך דעם הערן טרינקיט׳ דער איז
שולדיג אן דעם לייב אונ בלוט דעם הערן׳ דער מענש פרויב אבר זיך זעלבז׳ אונ אלזו עסי
ער בון דעם ברוט אונ טרינק בון דעם קעלך׳ דען וועלכר און ווירדיג איסיט אונ טרינקט׳
דער איסט אונ טרינקט אים זעלבר דש געריכט׳ דמיט דז ער ניט אונטר שיידיט דען לייב
דעם הערן׳ דרום זיין אויך אזו ויל קרנקן אונ און געזונדן אונטר אויך׳ אונ איין
גוט טייל שלאפן׳ דען זו וויר אונש זעלבר ריכטיטן׳ זו ווערדן וויר ניט געריכט׳ ווען וויר אבר
געריכט ווערדן׳ זו ווערדן וויר בון דעם הערן געצוכטיגט׳ אויף דז וויר ניט זמט דער וועלט
ור דמט ווערדן׳ דרום מיין ליבן ברודר׳ ווען איר צו זין קומט צו עסן׳ זו הרי איינר דעם
אנדרן׳ הונגירט אבר אימנט׳ דער עסי דהיים׳ אויף דז איר ניט צום געריכט צו זמן קומט
דש אנדר וויל איך אורדינן ווען איך קום׳

דש צוועלפט קפיטל

בון דען גייסטליכן געבן אבר׳ וויל איך אויך׳ ליבן ברודר ניכטס ור הלטן׳ איר
ווישט דז איר היידן זייט געוועזן׳ אונ הין גנגן צו דען שטומן געצן׳ ווי איר
געפורט ווארט׳ דרום טו איך אויך קונט׳ דז נימנט ישוע ור אלכט דער דורך
דען גייסט גוטיז רידיט׳ אונ נימנט קן ישוע איין הערן הייסן׳ אן דורך דען היילגן גייסט׳ רוח הקודש
עש זיין מנכרליי געבן׳ אבר עש איז איין גייסט׳ אונ עש זיין מנכרליי עמפטר׳ אבר
עש איז איין הער׳ אונ עש זיין מנכרליי קרעפטן׳ אבר עש איז איין גוט דער דא ווירקט אלר

אלז אין אידרמן אין איינם איקליכן ערצייגן׳ דיך די געבן דעם גייסטס צום געזיינן נוץ׳ איינם
ווירט געבן דורך דען גייסט צו רידן בון דער ווייזהייט׳ דעם אנדרן ווערט געבן צו רידן בון
דעם ערקענטנים נוך דעם זעלביגן גייסט׳ איינם אנדרן דער גלויב אין דעם זעלביגן גייסט
איינם אנדרן די גאב געזונט צו מכן אין דעם זעלביגן גייסט׳ איינם אנדרן וואונדר צו טון׳
איינם אנדרן וויס זגן׳ איינם אנדרן גייסטר צו אונטר שיידן׳ איינם אנדרן מנכרליי צונגן
איינם אנדרן צונגן אויס צו לייגן׳ דיס אבר אלס ווירקט דער זעלביג איינג גייסט׳ אונ טיילט
איינם איקליכן זיינם צו׳ נוך דעם ער וויל׳ דען גלייך ווי איין לייב איז׳ אונ הוט דוך
ויל גלידר׳ אלי גלידר אבר איינם לייבס ווי וואל איר ויל זיין׳ זיין די דוך איין לייב׳ אלזו אויך
משיח קריסטוס׳ דען וויר זיין אין איינם גייסט אלי צו איינם לייב געטויפט׳ וויר זיין יודן אודר
קריכן׳ קנעכט אודר ורייען אונ זיין אלי מיט איינם גייסט געטרענקט׳ דיזן אויך דער לייב
איז ניט איין גליד׳ זונדרן ויל׳ זו אבר דער בוס שפרעך׳ איך בין קיין הנט׳ דרום בין איך
ניט איין גליד דעם לייבס׳ זולט אוים דעם וועלן ניט איין גליד דעם לייבס זיין׳ אונ זו דש
אור שפרעך׳ איך בין ניט דש אויג׳ דרום בין איך ניט איין גליד דעם לייבס׳ זולט אוים
דעם ווילן ניכט איין גליד דעם לייבס זיין׳ ווען דער גנצי לייב דש אויג ווער׳ וואו בליב דש
געהער׳ זו דער גנץ לייב דש געהער ווער׳ וואו בליב דער גריך׳ נון אבר הוט גוט
די גליד געזעצט׳ איין איקליכס זונדרליך אם לייב ווי ער געוואלט הוט׳ זו אבר אלי גלידר איין
גליד ווערן׳ וואו בליב דער לייב׳ נון אבר זיין דער גלידר ויל׳ אבר דער לייב איז איינר׳ ער
קן דש אויג ניט זגן צו דער הנט׳ איך דרף דיין ניט׳ אודר ווידר אום דש הויבט צו דען בויסן
איך דרף אויער ניט׳ זונדר ויל מער די גלידר דעם לייבס די אונס דויכן די שוועכסטן זיין׳
זיין די נוטיגסטן׳ אונ די אונס דויכן די אין ערליכסטן זיין׳ זיין די נוטיגסטן׳ אונ די אונס
דויכן די און ערליכסטן זיין׳ דען זעלביגן לייגן וויר אם מייסטן עיר אן׳ אונ די אונז אובל
אן שטין די שמויקט מן אם מייסטן׳ דען די אונס וואל אן שטין די בידורפן ניכטס׳ אבר
גוט הוט דען לייב אלזו ור מענגט׳ אונ דעם דורפטיגן גליד אם מייסטן עיר געבן׳ אויף דז
ניט איין שפלטונג אים לייב זיי׳ זונדר די גלידר בור אנגדר גלייך זורגן׳ אונ זו איין גליד
לידיט׳ זו לידן אלי גלידר מיט׳ אונ זו איין גליד ווערט הערליך געהלטן׳ זו ורייען זיך אלי
משיח גלידר מיט׳ איר זייט אבר דער לייב קריסטי׳ אונ גלידר אונטר אנגדר׳ אונ גוט
הוט געזעצט אין דער געמיין׳ אויפס ערשט די אפוסטל׳ אויפס אנדר די פרופיטן׳ אויפס
דריט די לערר׳ דורנוך די וואונדר טעטר׳ דורנוך די גאבן געזונד צו מכן׳ העלפר׳ רעגירר
מנכרליי צונגן׳ זיין די אלי אפוסטל׳ זיין די אלי פרופיטן׳ זיין די אלי לערר׳ זיין די אלי וואונדר
טעטר׳ הבן די אלי גאבן געזונד צו מכן׳ רידן די אלי מיט צונגן׳ קונן די אלי אויש לגן׳ איפרט
אבר נוך דען בעסטן גאבן׳ אונ איך ציינ אויך נוך איין קוסטליכרן וועג׳

דש דרייצעהנד קפיטל

ווען איך מיט מענשן אונ מיט ענגל צונגן רידט׳ אונ העט די ליב ניט זו ווער
איך איין דונינד ערץ אודר איין קלינגנדי שעל׳ אונ ווען איך וויס זגן קונט
אונ וואוסטי אלי געהיימנים׳ אונ אלי ערקענטנים אונ העט אלין גלויבן׳
אלזו דש איך בערג ור זעצט׳ אונ העט דער ליב ניט זו ווער איך ניכטס׳ אונ ווען איך אלי
מיין הב דען ארמן גב אונ לים מיינן לייב ברענן אונ העט דער ליב ניט׳ זו ווער מירס ניכטס

נויץ׳ די ליב איז לנג הויטין אונ׳ ורוינטליך ׳ די ליב אייפֿרט ניט ׳ די ליב שלקיט ניט
זי בלעהט זיך ניט ׳ זי שטעלט זיך ניט האניש׳ זי זוכט ניט דש אירי ׳ זי לעסט זיך ניט איר
ביטן ׳ זי גידענקט ניט ארגים ׳ זי ורייעט זיך ניט איבר דער אן גירעכטיקייט ׳ זי ורייעט
זיך אבר מיט דער ווארהייט ׳ זי ור טרגט אלס זי גלייבט אלים׳ זי הופֿט אלים ׳ זי דולט אלים
׳ די ליב ור ועלט נימר מער ׳ זו דוך די ווייסגונג אויך האֿרן ווערדן אונ׳ די צונגן אויך האֿרן
ווערדן׳ אונ׳ דש ערקענטנוס אויך האֿרן ווירט׳ דען אונזר וויסן איז שטויק ווערק
אונזר וויס זגנג איז שטויק ווערק׳ ווען אבר קומן ווירט דש ואל קומן ׳ זו ווירט דז
שטויק ווערק אויף האֿרן ׳ דא איך איין קינד וואר ׳ דא רידיט איך ווי איין קינד ׳ אונ׳ ריכֿטעט
ווי איין קינד׳ אונ׳ הט קינדישי אן שלג׳ דא איך אבר איין מן וורד׳ טעט איך אב ווז קינדיש
ווז׳ וויר זעהן איצט דורך איינן שפיגל אין איינם טונקיל ווארט ׳ דען אבר בֿון אן גיזיכֿט צו
אן גיזיכֿט ׳ איצט ערקענני איכֿם שטויק וויז ׳ דען אבר ווערדי איכֿם ערקענן ׳ גליך ווי איך
ערקענט בין ׳ נון אבר בלייבט ׳ גלויב ׳ הופֿנונג׳ ליב ׳ דיזי דריי ׳ אבר די ליב איז די גרוסט
אונטר אין׳

דש וירצעהנד קפיטל

שטרעבט נאך דער ליב אייפֿרט נאך דען גייסטליכן גאבן ׳ אם מייגסטן אבר דז איר
וויס זאגן מוכֿט ׳ דען דער מיט דער צונגן רעט ׳ דער רעט ניט דען מענשן ׳ זונדר
גוט ׳ דען איס הארט ניאנט צו ׳ ווער אבר וויס זגט ׳ דער רידיט דען מענשן צור
בעסירונג אונ׳ צור ערמנונג אונ׳ צור טרוסטונג ׳ ווער מיט דער צונגן רידט ׳ דער בעסרט זיך
זעלבס ׳ ווער אבר וויסזגט דער בעסרט די גימיין ׳ איך וועלט דז איר אלי מיט צונגן רידיט׳
אבר ויל מער דז איר וויס זגט ׳ דען דער דא וויס זגט׳ איז גרוסר דען דער מיט צונגן רידט
עש זיי דען דז ערס אויך אוים לייג׳ דז די גימיין דאבֿון געבעסרט ווערד׳ נון אבר ליבן ברוידר
ווען איך צו אויך קעם אונ׳ רידיט מיט צונגן ׳ ווש ווער איך אויך נויץ ׳ זו איך ניט מיט אויך
רידיט אנטווערד דורך אופֿן בארונג ׳ אודר דורך ערקענטנים ׳ אודר דורך וויס זאגונג
אודר דורך לער׳ הט זיכֿם דוך אויך זו אין דען דינגן די דא לויטן אונ׳ דוך ניט לעבן
עש זיי איין פֿפייף׳ אודר איין הרפֿף׳ ווען די ניט אונטר שיידליכֿן הל בון זיך געבן ׳ ווי קן מן
וויסן ווש גיפֿפייפֿן אודר גיהרפֿפֿט איז ׳ אונ׳ זו די פֿאזון איין אן דייטליכֿן הל גיבט ׳ ווער
וויל זיך צום שטרייט רוסטן ׳ אלזו אויך איר ׳ ווען איר מיט צונגן רידיט ׳ זו איר ניט איין
דייטליכֿי ריד געבט ׳ ווי קן מן וויסן ווש גירעט איז׳ דען איר ווערט אין דען ווינט רידן׳
אלזו מנכֿרליי ארט דער שטימן איז אין דער וועלט ׳ אונ׳ דער זעלבן איז קייני אן דייטליך
זו איך נון ניט וויס דער שטימן דייטונג׳ ווער איך אן דייטש זיין דעם דער דא רידיט ׳ אונ׳
דער דא רידיט ׳ ווערט מיר אן דייטש זיין ׳ אלזו אויך איר ׳ דיוויל איר אייפֿרט נאך דען
גייסטליכן גאבן ׳ טרכֿט דרנאך דז איר ואל גינוק הבט ׳ צור בעסירונג דער גימיין ׳ דארום
וועלכר מיט דער צונגן רידט ׳ דער בעטי אלזו דז ערס אויך אוים לייגי זו איך אבר מיט דער
צונגן בעטי׳ זו בעטט מיין גייסט ׳ אבר מיין זין ברענגט ניאנט ורוכֿט ׳ ווי אלס אבר דען זיין
געמעליך אלזו ׳ איך וויל בעטן מיט דעם גייסט ׳ אונ׳ וויל בעטן אויך מיט דעם זין׳ איך וויל
זינגן מיט דעם גייסט אונ׳ וויל אויך זינגן מיט דעם זין׳ ווען דו אבר זעגינסט מיט דעם
גייסט ׳ ווי זול דער זו אן שטט דעם לייען שטיט ׳ אמן זגן אויף דייני דנק זגונג׳ דינטמול ער
ניט וויס ווש דו זגסט ׳ דו זגסט וואל ויין דנק ׳ אבר דער אנדר ווערט ניט דאבֿון גיבעסירט
איך דנק מיינם גוט ׳ דז איך מיט מער צונגן רידי דען איר ׳ אבר איך וויל אין דער גימיין

ליבר בֿונף ווארט רידן דורך מיינן זין׳ אויף דז איך אויך אנדרי אונטר וויז׳ דען זונסט צעהן
טויזנט ווארט מיט דער צונגן׳ ליבן ברוידר ווערט ניט קינדר אן ור שטענטנים ׳ זונדר
אן דער בוסהייט זייט קינדר ׳ אן דעם ור שטענטנים אבר זייט וואלקומן׳ אין דעם גיזעץ ישעיה כח
שטיט גישריבן ׳ איך וויל מיט אנדרן צונגן אונ׳ מיט אנדרן ליפן רידן צו דיזם ואלק ׳ אונ׳ זי
ווערן מיך אויך אלזו ניט הארן שפריכֿט דער הער ׳ דארום זא זיין די צונגן צום צייכֿן ניט
דען גלייביגן זונדר דען אן גלייביגן׳ די וויסזגונג אבר ניט דען אן גלייביגן ׳ זונדיר דען
גלייביגן׳ ווען נון די גנץ גימיין צו זמן קעם אן איינם אורט׳ אונ׳ רידטן אלי מיט צונגן
עש קעמן אבר היניין לייען אודר אן גלייביגן ׳ ווארדן זי ניט זגן איר ווערט אן זיניג׳ זו
זי אבר אלי וויס זגטן ׳ אונ׳ קעם דען איין אן גלייביגר אודר לייא היניין ׳ דער וואורד בֿון דען
זעלבן אלן גישטרופֿט אונ׳ בֿון אלן גיריכֿט׳ אונ׳ אלזו ווירט דש ור בורגן זיינם הערצן אופֿנבר
אונ׳ ער ווערט אלזו ולן אויף זיין אן גיזיכֿט ׳ גאט אן בעטן ׳ אונ׳ ביקענן ׳ דש גוט ווארהפֿטיג
אין אויך זיי׳ ווי איז איס דען נון ליבן ברוידר ׳ ווען איר צו זמן קומט ׳ זו הוט איין
איקליכֿר איינן פסוקן ׳ ער הוט איין לער׳ ער הוט איין צונגן׳ ער הוט איין אופֿנבארונג׳ ער
הוט איין אוים לייגונג׳ לוסט עש אלס גישעהן צור בעסירונג׳ זו אימנט מיט דער צונגן רידיט׳
דז טו ער זעלבאנדר׳ אודר אויפֿס מייגסט זעלב דריט׳ אונ׳ איינר אוים דען אנדרי׳ אונ׳ איינר
לייגע עש אוים ׳ איז ער אבר ניט איין אוים לייגר ׳ זו שוויג ער אונטר דער גימיין ׳ ריד אבר
אים זעלבר אונ׳ גוט׳ די וויס זגיר אבר לוסט רידן זעלבאנדר אודר זעלב דריט אונ׳ די אנדרן
לוסט ריכֿטן ׳ זו אבר איין אופֿנבארונג גישיכֿט איינ׳ אנדרן דער דא זיצט ׳ זו שוויג דער ערשט
איר קונט וואל אלי וויס זגן ׳ איינר נאך דעם אנדר אויף דש די אלי לערנן אונ׳ אלי ערמנט
ווערדן ׳ אונ׳ די גייסטר דער פרופֿיטן זיין דען פרופֿיטן אונטר טן׳ דען גוט איז ניט איין גוט
דער צווייטרכֿט ׳ זונדר דעם ורידס ׳ ווי אין אלן גימיינן דער הייליגן׳ אייער וייבר לוסט
שוויגן אונטר דער גימיין ׳ דען עש זול אין ניט צו גילאסן ווערדן׳ דש זי רידן ׳ זונדר אונטיר
טאן זיין ׳ ווי אויך דש גיזעץ זגיט ׳ וואלן זי אבר עטוואס לערנן׳ זו לוסט זי דאהיים אירי מענר
ורעגן ׳ עש שטיט דען ווייבירן אובל אן אונטר דער גימיין רידן ׳ אודר איז דש ווארט גוטיס
בֿון אויך אוים קומן ׳ אודר איסטס אליין צו אויך קומן ׳ זו זיך אימנט לוסט דונקן ער זיי איין בראשית ג
פרופֿיט אודר גייסטליך ׳ דער ערקענני ווש איך אויך שרייב ׳ דען עש זיין דעם הערן גיבוט
איז אבר אימנט אן וויסנד׳ דער זיי אן וויסנד׳ דארום ליבן ברוידר אייפֿרט נאך וויס זגן
אונ׳ ווערט ניט מיט צונגן רידן ׳ לוסט עש אלס ערברליך צו גין׳

דש בֿונפֿציהנד קפיטל

איך טו אויך אבר קונט ליבן ברוידר דש עבֿנגעליאן ׳ דז איך אויך ורקונדיגט
הב ׳ וועלכֿם איר אויך אן גינומן הבט ׳ אין וועלכֿים איר אויך שטיט ׳ דורך
וועלכֿם איר אויך זעליג ווערדט וועלכר גישטאלט איך אויכֿם ור קונדיגט הבי
זו איר ביהאלטן הבט׳ עש ווערי דען דז איר אומ זונסט גיגלייבט העטט׳ דען איך
הב אויך צו ורדרשט געבן ׳ וועלכֿם איר אויך הבט אן גינומן ׳ דש קריסטוס גישטורבן זיי בֿור משיח
אונזר זינד נאך דער שריפֿט ׳ אונ׳ דש ער בינגראבן זיי ׳ אונ׳ דש ער אויף ערשטנדן זיי אם
דריטן טג נאך דער שריפֿט ׳ אונ׳ דז ער גיזעהן ווארדן איז בֿון כיפֿא׳ דורנאך בֿון דען צוועלבֿן
דורנאך איז ער גיזעהן ווארדן ׳ בֿון מער דען אויבר בֿונף הונדרט ברוידרן אויף איין מאל ׳
דער נאך ויל לעבן ׳ עטליך אבר זיין ענטשלאפֿן ׳ דורנאך איז ער גיזעהן ווארדן בֿון יעקב ׳
דורנאך בֿון אלן אפוסטלן׳ אם לעצטן נאך אלן ׳ איז ער אויך בֿון מיר אז דער אונצייטיגן

שלוחים ‏ גיבורט גיזעהן ווערדן דען איך בין דער גירינגסטי אונטר דען אפּוסטלן · אלז דער איך ניט
פּלית ‏ ווערט בין דז איך איין אפּוסטל הייסי דארום דז איך די גימיין גוטיס ור וואלגט הב· אבר בון
גוטיס גינאדן בין איך דז איך בין · אונ׳ זיין גינאד אן מיר איז ניט ור געבליך גיוועזן · זונדירן
איך הב וויל מער גיערביטט דען די אלי · ניט אבר איך זונדר גוטיס גינאד די אין מיר איז · עש
זיי נון איך אודר יעני · אלזו הבן וויר פּרידיגט אונ׳ אלזו הבט איר גלויבט ·/ זו אבר
משיח ‏ קריסטוס פּרידיגט ווירט דש ער זיי בון דען טוטן אויף ערשטנדן · ווי זגן דען עטליך אונטר
אויך די אויף ערשטיאונג דער טוטן זיי ניכטס · איז אבר די אויף ערשטיאונג דער טוטן
משיח ‏ ניכטס · זו איז אויך קריסטוס ניט אויף ערשטנדן · איז אבר קריסטוס ניט אויף ערשטנדן זו
איז אונזר פּרידיג ור געבליך זו איז אויך אויער גלויב ור געבליך · וויר ווערדן אויך ערבונדן
משית ‏ אלשי צייגן גוטס דש וויר ווידר גוט צייגט הבן ער הבי קריסטוס אויף ערוועקט · דען ער ניט
אויף ערוועקט הוט זינטימאל די טוטן ניט אויף ערשטין · דען זו די טוטן ניט אויף ערשטין ·
משית ‏ זו איז אויך קריסטוס ניט אויף ערשטנדן · איז קריסטוס אבר ניט אויף ערשטנדן זו איז אויר
משית ‏ גלויב אייטל · זו זייט איר נוך אין אויערן זינדן זו זיין אויך די זו אין קריסטו ענטשלאפן זיין
משית ‏ ור לורן · האפּן וויר אליין אין דיזם לעבן אויף קריסטום · זו זיין וויר די עלענדיסטן אונטר אלן
מענשן ·/ נון אבר איז קריסטוס אויף ערשטנדן בון דען טוטן · אונ׳ דער אירשטלינג
ווערדן אונטר דען די דא שלאפן · זינטימאל דורך איין מענש דער טוט אונ׳ דורך איין מענש
די אויף ערשטיאונג דער טוטן קומט · דען גלייך ווי די אין אדם אלי שטערבן אלזו ווערדן די
משית ‏ אין קריסטו אלי לעבנדיג גימאכט ווערן איין איקליכר אבר אין זיינר אורדנונג דער ערשטלינג
משית ‏ קריסטוס · דארנוך די קריסטוס אן הערן וועלכי זיין ווערדן צו זיינר צו קונפט צייט · דארנוך
דש ענד ווען ער דש רייך גוט אונ׳ דעם ואטר איבר אנטוורטן ווירט · ווען ער אויף היבן ווירט
אלי הירשאפט אונ׳ אלי איברקייט אונ׳ גיוואלט · ער מוס אבר הירשן ביז דש ער אל זייני פיינד
תילים ח ‏ אונטר זייני בוס לייג ·/ דער לעצטי פיינד דער אויף גיהאבן ווירט איז דער טוט · דען ער
הוט אים אלים אונטר זייני בוס טון · ווען ער אבר זגט דז עש אלים אונטר טון זיי איז אופן
בארט דז אויס גינומן איז דער אים אלס אונטר טון הוט · ווען אבר אלים אים אונטר טון זיין
ווירט · אלס דען ווירט אויך דער זון זעלבס אונטר טון זיין · דעם דער אים אלים אונטר טון
הוט אויף דש גוט זיי אלים אין אלן ·/ ווש מאכן זונסט די זיך טויפן לוסן איבר דען טוטן
זו אליר דינג די טוטן ניט אויף ערשטין · ווש לוסן זי זיך טויפן איבר דען טוטן אונ׳ ווש שטין
משית ‏ וויר אלי שטונד אין דער גיור ביי אונזירם רום · דען איך הב אין קריסטו ישוע אונזרם הערן
ישעיה כט ‏ איך שטערב אלי טג · הב איך מענשליכר וויז צו עפעזו מיט דען ווילדן טירן גיפוכטן · ווש
הילפט מיכם זו די טוטן ניט אויף ערשטין · לוסט אונס עסן אונ׳ טרינקן · דען מורגן ווערדן
וויר שטערבן · לוסט אויך ניט ור בורן בוזי גישוועץ ור דערבן גוטי זיטן · וואכיט רעכט אויף
אונ׳ זונדיגט ניט · דען עטליך וויסן ניכטס בון גוט דש זג איך אויך צור שאם ·/ מאכט
אבר אימנט זגן ווי ווערדן די טוטן אויף ערשטין · אונ׳ מיט וועלכר ליי לייב ווערדן די קומן ·
דו נר דז דו זייסט ווירט ניט לעבנדיג גימאכט עז שטירב דען · אונ׳ וועלכס זייסטו ניט דען לייב
זייסטו דער ווערדן זול · זונדירן איין בלוס קורן נעמליך וייצן אודר דער אנדירן איינס · גוט
אבר גיבט אים איין לייב ווי ער וויל · אונ׳ איינם איקליכן בון דען זמן זיין אייגן לייב ·/
ניט איז אלים פלייש איין לייב פלייש · זונדירן איין אנדר פלייש איז דער מענשן · איין

פון די קורינטער

אנדירם דעם ויכס · איין אנדירם דער ויש · איין אנדירם דער בוגל · אונ׳ עש זיין הימלישי
קורפּר אונ׳ אירדישי קורפּר· אבר איין אנדירי הערליקייט הבן די הימלישן אונ׳ איין אנדרי די
אירדישן· איין אנדרי קלארהייט הוט די זון· איין אנדרי קלארהייט הוט דער מון· איין אנדרי
קלארהייט הבן די שטערן · דען איין שטערן איבר טריפט דען אנדרן נוך דער קלארהייט ·
אלזו אויך די אויף ערשטיאונג דער טוטן· עש ווירט גיזייט ור וועזליך אונ׳ ווירט אויף ערשטין און
ור וועזליך· עש ווירט גיזייט אין דער און איר· אונ׳ ווירט אויף ערשטין אין דער הערליקייט· עש
ווירט גיזעט אין דער שוואכהייט אונ׳ ווירט אויף ערשטין אין דער קראפט · עש ווירט גיזעט איין
נטירליכר לייב · אונ׳ ווירט אויף ערשטין איין גייסטליכר לייב · הוט מן איין נטירליכן לייב · זו
בראשית ב ‏ הוט מן אויך איין גייסטליכן לייב · אלזו איזט אויך גישריבן· דער ערשט מענש אדם איז
גימאכט אינם נטירליך לעבן· אונ׳ דער לעצטי אדם אינם גייסטליך לעבן · אבר דער גייסטליך
לייב איז ניט דער ערשט · זונדירן דער נטירליכי דורנוך דער גייסטליכי · דער ערשטי מענש
איז בון ערדן אונ׳ אירדיש · דער אנדר מענש איז בום הימל אונ׳ הימליש · וועלכר ליי דער
אירדישי איז זולכר ליי זיין אויך די אירדישן · אונ׳ וועלכר ליי דער הימלישי איז· זולכר ליי זיין
אויך די הימלישן· אונ׳ ווי וויר גיטרגן הבן דז בילד דעם אירדישן אלזו ווערדן וויר אויך טרגן
דש ביזלד דעם הימלישן ·/ דז בון זג איך אבר ליבן ברודר דש פלייש אונ׳ בלוט ניט קונטן
דש רייך גוטיס ערערבן אויך ווירט דש ור וועזליך ניט ערבן דש און ור וועזליכי · זיך איך זג
אויך איין גיהיימניס· וויר ווערדן ניט אלי ענטשלאפן · וויר ווערדן אבר אלי ור וואנדלט ווערדן
אונ׳ דז פּלוצליך אונ׳ אין איינם אוגן בליק צור צייט דער לעצטן פוזונן· דען עז ווירט די פוזון
שאלן אונ׳ די טוטן ווערדן אויף ערשטין און ור וועזליך· אונ׳ וויר ווערדן ור אנדירט ווערדן דען
דיס ור וועזליכי מוס אן ציהן דש און ור וועזליך · אונ׳ דיס שטערבליכי מוס אן ציהן די און
שטערבליקייט·/ ווען אבר דיס ור וועזליכי ווירט אן ציהן דש און ור וועזליך · אונ׳ דיס
שטערבליך ווירט אן ציהן די און שטערבליקייט · דען ווירט ערבולט ווערדן דש ווארט דש
הושע יג ‏ גישריבן איז· דער טוט איז ורשלונגן אין דעם זיג טוט וואו איז דיין שטכל העל וואו איז דיין
זיג· אבר דער שטכל דעם טוטס איז די זינד · די קראפט אבר דער זינד איז דש גיזעץ גוט
משית ‏ אבר זיי דנק · דער אונס דען זיג גיגעבן הוט דורך אונזירן הערן ישוע קריסטוס · דארום מיין
ליבן ברודר זייט ועסט און בוועגליך· אונ׳ רייך אין דעם ווערק דעם הערן אוימרדאר די וויל
איר וויסט דש אויער ערבייט ניט ורגעבליך איז אין דעם הערן ·/ דש זעכצעהנד קפיטל

בון דער שטויער אבר די דען הייליגן גישיכט ווי איך דען גימיינן אין גלאטיא ביבולן
הב אזו טוט אויך איר · אויף יא דער שבת מיינן ליג ביי זיך זעלבס איין איקליכר
אונטר אויך אונ׳ זמלי וש אים וואול צו טון איז · אויף דז ניט ווען איך קומי · דען
אל ערשט די שטויער צו זמלן זיי · ווען איך אבר דער קומן בין · וועלכי איר דורך בריף דר
בויר אן זעהיט · די וויל איך זענדן · דש די הין ברענגן אויער וואל טאט גען ירושלים · זו עז
אבר ווערט איז דז איך אויך הין רייזי זולן זי מיט מיר רייזן· איך וויל אבר צו אויך קומן ווען
איך דורך מקעדוניא ציך · דען דורך מקעדוניא ווערד איך וזדיען · ביי אויך אבר ווערד
איך וויל לייכט בלייבן אודר אויך ווינטירן · אויף דז איר מיך גליייטט וואו איך הין רייזי ·/
איך וויל אויך אצונט ניכט זעהן אין דער איביר
וארט · דען איך הופ׳ · איך וואל עטליכי צייט ביי אויך בלייבן · זו עש דער הער צו לסט ·

איך ווערד אבר צו עפסוס בלייבן ביז אויף פפינגסטן · דען מיר איז איין גרוסי אונ׳ קרעפטיגי
טיר אויף טון אונ׳ זיין ויל ווידר ווערטיגיר דא · זא טימוטעאוס קומט זו זעכט צו דש ער אן
פורכט ביי אויך זיי · דען ער טרייבט אויך דש ווערק דעם הערן וויא איך · דש אין נון ניט
איימנט ורמכטי · גליייטט אין אבר אים וריד דש ער צו מיר קום · דען איך וורט זיין מיט דען
ברוידרן · בון אפולו אבר ווייסט דש איך אין זיר ויל ערמאנט הב · דש ער צו אויך
קעם מיט דען ברוידרן · אונ׳ עש וור אלר דינג ניט זיין וויל דז ער איצט קעם ער ווירט אבר
קומן ווען עז אים גילעגן זיין ווירט · וכט שטיט אים גלויבן וארט מענליך אונ׳ שטירקט אויך
אלי אייער דינג לסט אין דער ליב גין · איך ערמאני אויך אבר ליבן
ברודר · איר קענט דש הויז שטעפאנא דש זי זיין די ערשטלינג אין אכאיא · אונ׳ הבן זיך
זעלב ור אורדינט צום דינסט דען הייליגן · אויף דש אויך איר זעלבן אונטר טון זייט ·
אונ׳ אן די מיט ווירקן אונ׳ ערבטן · איך ורויי מיך איבר דער צו קונפט שטעפאנא אונ׳ ורטונטי
אונ׳ אכאיצי · דען אויער מנגל הבן זי ערפילט זי הבן ערקוויקט מיינן אונ׳ אויערן גייסט ·
ערקענט די זולכי זיין · עש גריסן אויך די גמיינן אין אסיא · עש גריסיט אויך זיר
אין דעם הערן אקוילאס אונ׳ פריסקילא זמט דער גמיין אין אירם הויז · עס גריסן אויך אלי
ברוידר · גריסיט אויך אונטר אנדר מיט דעם הייליגן קוס דער גרוס מיט מיינר הנט פאולי ·
זו אימנט דען הערן ישוע קריסט ניט ליב הוט דער איז אנטעמא מוחרם מות · די גנאד
דעם הערן ישוע קריסטי זיי מיט אויך · מיין ליב זיי מיט אויך אלן אין קריסטו ישוע אמן ·

משיח לנטעמת את אין קריכים וולרט מיז בלן דויטם

די ערשטי עפיסטל צו דען קורינטירן ·
גזנט אויס אסיא דורך שטעפאנן אונ׳ ורטונטין אונ׳ אכאיקון אונ׳ טימוטאון ·

דיא אנדר עפיסטל פאולי אן די קורינטרי

דש ערשט קפיטל

פאולוס איין אפוסטל ישוע קריסטי דורך דען ווילן גוטים אונ׳ ברודר
טימוטעאוס · דער גמייני צו קורינטן זמט אלן הייליגן
אין גנץ אכאיא · גנאד זיי מיט אויך אונ׳ וריד בון גוט אונזרם
ווטר אונ׳ אונזרם הערן ישוע קריסט · גיבענדייט זיי גוט דער ווטר אונזירם הערן ישוע
קריסט · דער ווטר דער בראהערציקייט אונ׳ גוט אלים טרוסטס דער אונס טרעסטט אין אלע
אונזירם טרויבזל · דש וויר טרוסטן קענן די דא זיין אין אלר ליי טרויבזל מיט דעם טרוסט ·
דא מיט וויר טרוסטט ווערדן בון גוט · דען גלייך ווי דעם ליידינם קריסטי ויל איבר אונס קומט
אלזו קומט אויך ויל טרוסטס איבר אונס דורך קריסטום · וויר הבן אבר טרויבזל אודר
טרוסט · זא גישיכטס אויך צו גוט · אים טרויבזל זא גישיכטס אויך צו טרוסט אונ׳ הייל · וועלכס
הייל קרעפטיג איז דא איר ליידיט דער מוסן ווי וויר ליידן · אים טרוסט זו גישיכטס אויך אויך
צו טרוסט אונ׳ הייל · דער הלבן שטיט אונזר האפנונג ועסט בור אויך די וויל וויר וויסן דש ווי
איר דעם ליידינם טייל הפטיג זייט · זו ווערדט איר אויך דעם טרוסטס טייל הפטיג זיין ·
דען וויר וואלן אויך ניט ור הלטן · ליבן ברוידר אונזירן טרויבזל דער אונס אין אסיא
ווידר ורן איז · דא וויר איבר די מוס בישווערט ווארן · אונ׳ איבר מכט אלזו דש וויר אונס
דעם לעבנס ערוועגט אונ׳ בישלוסן הטן וויר מוסטן שטערבן · דש גישך אבר דרום דש וויר
אונזר ור טרויאן ניט אויף אונס זעלבס שטעלן ·
זונדירן אויף גוט דער די טוטן אויף ערוועקט · וועלכר אונס בון זולכם טוט ערלויזט הוט אונ׳

נוך טעגליך ערלויזט · אונ׳ הופן ער ווערט אונס אויך הין ורט ערלויזן דורך הילף אייער בור
ביט בור אונס · אויף דש איבר אונס בור די גאב די אונס געבן איז דורך ויל פערשון ויל דנקז
גישעך · דען אונזר רום איז דש צייגנם אונזר גוויסן · דש וויר אין איין ווילטיקייט
אונ׳ גטליכר לויטרקייט ניט אין ולישליכר וויזהייט · זונדירן אין דער גנאד גוטים אויף דער
וועלט גיווונדילט הבן אלר מייסט אבר ביי אויך · דען וויר שרייבן אויך ניכטס אנדרס דען דש
איר לעזיט אונ׳ זור הין וויסט · איך הופ אבר איר ווערט אונס אויך ביז אנס ענד אזו ביבינדן

תילים קיח קיא

גלייך ווי איר אונס צום טייל בובינדן הבט · דען וויר זיין אייער רום גלייך ווי אויך איר אונזר
רום זייט אויף דעם הערן טג · אונ׳ אויף דזלך ור טרויאן גידוכט איך יענס מול צו אויך צו קומן
אויף דש איר אויך אבר מול איין וומל טמט ערפינגיט · אונ׳ דורך אויך קען מצעדוניא רייזיט
אונ׳ ווידר אום בון מצעדוניאן צו אויך קעם · אונ׳ בון אויך גליייטט וואורד אין יהודה ·
הב איך אבר איינר לייכט ווערטיקייט ברויכט דא איך זולכס גידוכט · אודר זיין מייני
אן שלגן ולישליך · ניט אלזו · זונדיר ביי מיר איז יא יא אונ׳ ניין איז ניין · אבר או איין טרוייער
גוט דש אונזר וורט אן אויך ניט יא אונ׳ ניין גיוועזן איז · דען דער זון גוטים ישוע קריסטוס

משיח

דער אונטר אויך דורך אונס גיפרידיגט איז · דורך מיך אונ׳ סילבנן אונ׳ טימוטאון דער וור
ניט יא אונ׳ ניין · זונדירן עש וור יא אין אים · דען אלי גוטים ור היסונגן די זיין יא אין אים
אונ׳ זיין אמן אין אים גוט צום פרייז דורך אונס · גוט איז אבר דער אונס ביפעסטיגט זמט
אויך אונ׳ אונז גיזלביט אונ׳ ור זיגלט · אונ׳ אין אונזר הערצן דז פפנט דעם גייסטס געבן הוט ·

דש אנדיר קפיטל

איך רוף אבר גוט אן צום צויגן אויף מייני זיל דז איך אייער ור שונט · ניט ווידר
קען קורינטו קומן בין · ניט דש וויר הערן זיין איבר אייערם גלויבן · זונדיר
וויר זיין גיהולפן אייער ורייד דען איר שטיט אים גלויבן · איך בישלוס אבר
זולכס ביי מיר זעלבס דש איך ניט אבר מול אין טרויריקייט צו אויך קעם · דען זא איך אויך
טרויריג מך · ווער איז דער מיך ורייליך מך אן דער דא בון מיר ביטרויבט ווירט · אונ׳ דש
זעלב הב איך אויך גישריבן דז איך ניט ווען איך קעם איין טרויריקייט איבר די אנדר העט
איבר וועלכן איך מיך זולט ורייען · דינטימול איך מיך דעם ור טרויא דש מייני ורייד אייער
אלר זיי · דן איך שרייב אויך אין גרוסר טרויבזל אונ׳ אנגסט דעם הערצן מיט וויל טרענן · ניט
דז איר זולט ביטרויבט ווערדן זונדרן אויף דז איר די ליב ערקענט וועלכי איך הב זונדרליך
צו אויך · זו אבר אימנט איין ביטרויבנים הוט אן גריכט · דער הוט ניט מיך ביטרויבט
דען נור איין וויניג אויף דש איך ניט אויך אלי בישווער · עש איז גינוק דש דער זעלב בון דער
גמיין אלזו גישטרופט איז דש איר נון בורט אים דעסטי מיר ורגעבט אונ׳ טרוסטיט אויף דז
ער ניט אין אלצו גרוסיר טרויריקייט ערזויף · דרום ערמאני איך אויך דש איר די ליב אן אים
דען ור גן הבן לוסט · דען דרום הב איך אויך אויך גישריבן דש איך ערקעניט אוב איר
ביווערט זייט גיהורשם צו זיין אין אלן שטיקן · וועלכם אבר איר עטוואס ור געבט דעם ור געב
איך אויך · דען אויך איך דא איך עטוואס ור געב אימנטס · דש ור געב איך אים אום אייערן
ווילן אן קריסטום שטט · אויף דש וויר ניט איבר ורטיילט ווערדן בון דעם טויבל · דען אונס

משיח

איז ניט אן בוואוסט וואש ער אים די זין הוט · דא איך אבר קען טרואדא קם צו פרידיגן
דש עבנגעליאון קריסטי אונ׳ מיר איין טיר אויף טן וור אין דעם הערן · הט איך קייני רו אין

משיח

מיינם גייסט דש איך טיטן דען ברודר ניט ונד · זונדירן איך מכט מיין אב שייד אונ׳ בור
אויס קען מצעדוניא · אבר גוט זיי גידנקט דער אונז אל צייט דז ועלד ביהלטן הילף אין קריסטו

משיח

אונ׳ אופן בארט דען גירוך זיינר ערקענטנים דורך אונס אן אלן אורטן · דען וויר זיין גוט

משיח איין נייער גיריך קריסטי בידי אונטר דען די צעלן ווערדן׳ אונ אונטר דען די זר לורן ווערדן
דינן איין גיריך דעם טוטש צום טוט׳ יענן אבר איין גיריך דעם לעבנס צום לעבן אונ ווער טויג
דרצו׳ דען וויר זיין ניט ווי עטליכר ויל די מיט דעם ווארט גוטיס קרעמשאפריי טרייבן׳ זונדרן
פשיטה אלס אויס לויטרקייט אונ אלס אויס גוט בור גוט רידן וויר אין קריסטו׳ דש דריטי קפיטל

הבן וויר דען אבר מול אן אונז צו לובן צו פרייזן אודר בידורפן וויר ווי עטליך דער
לוב בריוי אן אויך׳ אודר לוב בריוי בון אויך׳ איר זייט אונזר בריוי אין אונזר
הערץ גישריבן׳ דער ערקנט אונ גילעזן ווערט בון אלן מענשן׳ די איר אופן
משיח בער ווערדן זייט דז איר איין בריוי קריסטי זייט דורך אונזר אמט צו בירייט׳ אונ ניט מיט
טינטן גישריבן׳ זונדר מיט דעם גייסט דעם לעבנדיגן גוטיס׳ ניט אין שטיינרן טאבליך׳
גסיא זונדר אין לייבשירן טאבילן דעם הערצן׳ איין זולך זר טרויען אבר הבן וויר דורך קריסטום
צו גוט׳ ניט דז וויר טויגליך זיין בון אונס זעלבר עטווש צו דענקן׳ אז בון אונס זעלבר׳ זונדר
דז וויר עטווש טויגן׳ איז בון גוט׳ וועלכר אויך אונס טויגליך גימכט הוט׳ דש אמט צו בוריך
בריות דעם נויען טעסטמענטס׳ ניט דעם בוך שטבן זונדר דעם גייסטס׳ דען דער בוך שטב
טויטעט׳ אבר דער גייסט מכט לעבנדיג׳

זו אבר דש אמט דס דורך די בוך שטבן טויטיט׳ אונ אין די שטייני איז גיבילדיט
קלארהייט העטי׳ אזו דש די קינדר בון ישראל ניט קונטן אן זעהן דש אן גיזיכט משה׳ אויס
דער קלארהייט ווילן זייניס אן גיזיכטס די דוך אויף הורית׳ ווי זולט ניט ויל מער דש אמט דס
דען גייסט גיבט קלארהייט הבן׳ דען זו דער דינסט דער די זר דמנים פרידיגט׳ קלארהייט
הוט׳ ויל מער איז דער דינסט דער די גירעכטיקייט פרידיגט איבר אויס אין דער קלארהייט
דען אויך יענס טייל דז זר קלערט וור איז ניט זר קלערט גיגן דיזר איבר מעסיגן קלארהייט
׳ דען זו דש קלארהייט הט דש דא אויף הורט׳ ויל מער ווירט דש קלארהייט הבן דש דא
בלייבט׳ די וויל וויר נון זולכי האפינונג הבן׳ ברויכן וויר גרוסר פריידיקייט אונ
טון ניט ווי משה דער איין דעק בור זיין אן גיזיכט הינג׳ דש די קינדר בון ישראל ניט אויף
שויק קונטן אויף דש ענד דעם דז אויף הורט׳ זונדר איר זין זיין זר שטוקט׳ דען ביז אויף
בריות דען הויטיגן טג בלייבט די זעלביג דעק אין אויף גידעקט איבר דעם אלטן טעסטמענט ווען
תסית עש לעזן וועלכי אין קריסטו אויף הורט׳ אבר ביז אויף דען הויטיגן טג׳ ווען משה גילעזן
ווערט איז די דעק בור איר הערצן גיהענגט׳ ווען עש אבר זיך ביקערט צו דעם הערן׳ זא
ווארד די דעק אב גיטון׳ דען דער הער איז דער גייסט׳ וואו אבר דער גייסט דעם הערן
איז דא איז פרייהייט׳ נון אבר שפיגלט זיך אין אונס אלן דעם הערן קלארהייט׳ בון אויף
גידעקטם אן גיזיכט׳ אונ וויר ווערדן זר קלערט אין דש זעלביג בילד בון איינר קלארהייט צו
דער אנדרן אלס בון דעם הערן דער דא דער גייסט איז׳ דש וירד קפיטל

דרום די וויל וויר איין זולך אמט הבן׳ נך דעם אונס בררמהערציקייט ווידר פארן
איז׳ זו ווערדן וויר ניט לאס׳ זונדר מיידן בון אונס הימליכי שנד׳ אונ ווגדלן ניט
אין ליסט׳ ועלשן אויך ניט גוטיס ווארט׳ זונדר אופן בארן די ווארהייט אונ
בפולת ביווייזן אונס וואל גיגן אלר מענשן גיוויסן בור גוט׳ איסט נון אונזר עבנגעליאון זר דעקט
זו איסטס אין דענן די זר לורן ווערדן׳ זר דעקט׳ אונטר וועלכן דער גוט דיזר וועלט דער אונ
בפוריס גלויבגן זין זר בלענדיט הוט׳ דש אין ניט שייניט די ערלויכטונג דעם עבנגעליאון בון דער

קלארהייט קריסטי וועלכר איז דז עבן בילד גוטיס׳ דען וויר פרידיגן ניט אונס זעלבי׳ זונדר
משיח ישוע קריסט דש דער זיי דער הער׳ וויר אבר אויערי קנעכט אויס ישוע ווילן׳ דען גוט דער
משיח דא היס דש ליכט אויס דער וינסטרניס הרבור לויכטן׳ דער הוט אייגן העלן שיין אין אונזר
הערצן געבן׳ דז דורך אונס ענטשטינדי די ערלויכטונג בון דער ערקענטנס דער קלארהייט
גוטיס׳ אין דעם אן גיזיכט ישוע קריסטי׳ וויר הבן אבר זולכן שץ אין אירדישן
משיח גיבעסן׳ אויף דש די קרפט זו אוב ליגט׳ זיי גוטיס אונ ניט בון אונס׳ וויר הבן אלנטהלבין
טרויבזל׳ אבר וויר ענגסטן אונס ניט׳ וויר ווערדן גידרענגט אבר וויר זר צאגן ניט׳ וויר ליידן
זר בולגונג׳ אבר וויר ווערדן ניט זר לאסן׳ וויר ווערדן אונטר גידרוקט׳ אבר וויר קומן ניט אום
אונ טרגן אויס אלצייט דש שטערבן דעם הערן ישוע אן אונזרם לייב׳ אויף דז אויך דעם
לעבן דעם הערן ישוע אן אונזרם לייב אופן בער ווערדי׳ דען וויר די וויר לעבן׳ ווערדן
איממרדר אין טוט געבן אויס ישוע ווילן׳ אויף דש אויך דש לעבן ישוע אופן בארט ווערדי אן
אונזרם שטערבליכן פלייש׳ דרום זו איז נון דער טוט מעכטיג אין אונז אבר דז לעבן אין אויך
די וויל וויר אבר דען זעלבן גייסט דעם גלויבנס הבן נך דעם גישריבן שטיט איך הב גיגלויבט
תילים קטז י׳ דרום הב איך גירעט זו הבן וויר אויך גיגלויבט דרום זו רידן וויר אויך אונ ווסן דז דער זו
דען הערן ישוע הוט אויף ערוועקט׳ ווירט אונס אויך אויף ערוועקן דורך ישוע׳ אונ ווערט
אונס דער שטעלן זמט אויך׳ דען עש איסט אלס אלס אויס אויך צו טון׳ אויף דש די איבר
שוועגליכי גינד דורך וויל דנק זגנגן גוט ריילכן פרייז׳ דרום ווערדן וויר ניט
לס׳ זונדר אוב אונזר אויסרליכר מענש זר ווסט׳ זו ווערט דיך דער איורליכי בון טג צו טג
זר נויערט׳ דען אונזר טרויבזל די צייטליך אונ לייכט איז׳ שפט איין איביג׳ אונ איבר אלו
מאס וויכטיגי הערליקייט׳ אונס׳ די וויר ניט אויף זעהן אויף דש זיכטבאר׳ זונדר אויף דש
אין זיכטבר׳ דען וש זיכטבר איז׳ דז איז צייטליך׳ ווש אבר אין זיכטבר איז דש איז איביג׳

דש בונפט קפיטל

וויר ווסן אבר׳ זו אונזר אירדיש הויז דיזר הויטן צו ברעכן ווערט׳ דז וויר איינן
בוי הבן בון גוט ערבויעט׳ איין הויז׳ ניט מיט העגדן גימכט׳ דש איביג איז
אים הימל׳ אונ איבר דעם זעלבן זעהן וויר אונס אויך נך אונזר ביהויזונג
די בון הימל איז׳ אונ זר לנגן דז וויר דמיט איבר קלוידט ווערדן׳ זו דוך וואו וויר ביקלוידט
אונ ניט בלאז ערבונדן ווערדן׳ דען די וויל וויר אין דער הויטן זיין׳ זעהנן וויר אונס אונ זיין
בישווערט׳ זינטימול וויר וואלטן ליבר ניט ענטקלוידט זונדר איבר קלוידט ווערדן׳ אויף דש
דש שטערבליכי ווארד זר שלונגן בון דעם לעבן׳ דער אונס אבר צו דעם זעלביגן בירייטט׳
דש איז גוט דער אונס דש פפנד דען גייסט געבן הוט׳ וויר זיין אבר גיטרוסט אלי
צייט׳ אונ ווסן דש די וויל וויר דא היימן זיין אין דעם לייב׳ זו וואלן וויר אים אב וועזן בון
דעם הערן׳ דען וויר ווגדלן אים גלויבן אונ זעהן אין ניט׳ וויר זיין אבר גיטרוסט אונ הבן
ויל מער לוסט אויסר דעם לייב צו וואלן אונ דא היימן צו זיין ביי דעם הערן׳ דרום ולייסיגן
וויר אונס אויך וויר זיין דא היים אודר וואלן דש וויר אים וואל גיבלן׳ דען וויר מוסן אלי אופן
בארט ווערדן בור דעם ריכט שטול קריסטי אויף דש איין איקליכר עמפפנגן אן זיינם לייב׳
משיח נוך דעם ער גיהנדלט הוט עז זיי גוט אודר בוז׳ די וויל וויר דען ווסן דז דער הער צו בורכטן
איז זר ווייר שון מיט דען לייטן׳ אבר גוט זיין וויר אופן בארט׳ איך הופ אבר דש וויר אויך

אין אויערן גווישן אופן באר זיין ׃ וויר לובן אונס אבר ניט אבר מול · זונדר געבן אויך
אין אורזך צו רוימן בון אונס · אויך דז איר הבט צו רוימן ווידר די · זו זיך נוך דעם אן זעהן
רוימן אונ ניט נוך דעם הערצן · דען טון וויר צו וויל דז טון ווירם גוט · זיין וויר מעסיג · זו זיין
וויר אויך מעסיג · דען די ליב קריסטי דרינגט אונס אלזו · זינטמול וויר אכטן דז די זו איינר בור מסית
אלי גישטורבן איז · זו זיין די אלי גישטורבן · אונ ער איז דארום בור אלי גישטורבן · אויך דז
די זו דא לעבן · ניט אין זעלבס לעבן · זונדר דעם דער בור זי גישטורבן אונ אויך ער שטנדין
איז ׃ דארום בון נון אן קענן וויר נימנט נוך דעם פלייש · אונ אוב וויר אויך קריסטוס מסית
קענט הבן נוך דעם פלייש · זו קענן וויר אין דוך איצט ניט מער · דארום איז עטווא איין נויעי
קרעאטור אין קריסטו · זו איז דש אלט ור גנגן · זיך עש איז אלים נוי ווארדן אבר דז אלס בון מסית
גוט דער אונס מיט איך זעלבס ור זוינט הוט דורך ישוע קריסט · אונ אונס דש אמט געבן · מסית
דז די ור זוינון פרדיגט · דען גוט וור אין קריסטו אונ ור זוינט די וועלט מיט אים זעלבירי משיח
אונ רעכינט אין אירי זונד ניט צו · אונ הוט אונטר אונס אויך גיריכט דש ווארט בון דער ור
זוינונג ׃ זו זיין וויר נון בוטשפטן אן קריסטוס שטט · אז ור מאניט גוט דורך אונס · זא משיח
ביטן וויר נון אן קריסטוס שטט · לוסט אויך ור זוינן מיט גוט · דען ער הוט דען דער בון קיינר משיח
זוינד וואוסט בור אונס צור זוינד גימכט · אויך דז וויר ווארדן אין אים די גירעכטיקייט די
בור גוט גילט ׃

דש זעכסט קפיטל

דריך ערמאנין אבר אויך אז מיט העלפר · דז איר ניט ור געבליך די גינד גוטס
עמפפנגט · דען ער שפריכט · איך הב דיך אין דער אן גנעמן צייט ערהורט יסעיה מט
אונ הב דיר אם טג דער זעליקייט גיהולפן · זעכט איצט איז די אן גנעמי צייט · איצט איסט
דער טג דער זעליקייט · לוסט אונס אבר נימנט אירגנט איין ערגרנים געבן · אויך דש אונזר
אמט ניט ור לעסטרט ווערד · זונדר אין אלן דינגן לוסט אונס בווייזן אז די דינר גוטס ׃
מיט גרוסר גידולד · מיט טרויבסלן · מיט נוטן · מיט ענגסטן · מיט שלעגן · מיט גיבענקנים מיט דוההחדש
אויך רורן · מיט ערבייט · מיט וואכן · מיט וסטן · מיט קוישהייט · מיט ערקענטנים · מיט לנג מיט
מיט ורויצליקייט · מיט דעם היילינגן גייסט · מיט אין גיבערבטר ליב · מיט דעם ווארט דער
ווארהייט · מיט דער קרפט גוטס · דורך וואפן דער גירעכטיקייט צו רעכטן אונ צור לינקין
דורך פרייז אונ שאנד · דורך בוז גירויכט אונ גוט גירויכט · אז די ור בוירר אונ דוך וואר
הפטין · אז די אין ביקנטן אונ דוך ביקנט · אז די שטערבנדן אונ זיהי מיר לעבן · אונ אז די
גיצויכטיגטן אונ דוך ניט ערטוטט · אז די טרוירינגן אבר אלי צייט ורמליך · אז די ארמן אבר
די דוך ויל רייך מכן · אז די ניכטס הבן אונ דוך אלים איינהבן ׃ או איר קורינטער · אונזר
מונד הוט זיך צו אויך אויף גיטון · אונזר הערץ הוט זיך אוים גיברייטט · אונזר הלבן דורפט
איר אויך ניט ענגסטן · דז איר אויך אבר ענגסטט · דש טוט איר אוים הערצליכר מיינונג ·
איך ריד מיט אויך אז מיט קינדרן די גלייכן לון מיט אונס הבן · דארום ברייטט איר אויך
אויך אוים ׃ ציכט ניט אם ורעמדן יוך מיט דען אן גלייבינגן · דען ווש הוט די
גירעכטיקייט בור גנים מיט דער אן גירעכטיקייט · ווש הוט דש ליכט בור גימיינשפט מיט
דעם וינסטרנים · ווי שטימט קריסטוס מיט בליעל · אודר ווש בור איין טייל הוט דער גלייבינג מסית
מיט דען אן גלייבינגן · ווש הוט דער טעמפל גוטס בור איין גלייך מיט דען גאצן · איר אבר זייט
דער טעמפל דעם לעבנדיגן גוטס · ווי דען גוט שפריכט · איך וויל אין אין וואנן אונ אין אין ויקרא כו ישעיה כה

וואנדלן אונ וויל איר גוט זיין · אונ די זולן מיין וולק זיין · דארום גיט אוים מיטן בון אין אונ
זונדרט אויך אב · שפריכט דער הער אונ רוירט קיין אן רייניס אן זו וויל איך אויך אן נעמן
אונ אויער ואטר זיין אונ איר זולט מייני זין אונ טוכטר זיין שפריכט דער אלמעכטיג הער ׃

דש זיבנדי קפיטל

דיך וויל וויר נון זולכי ור הייסונג הבן · מיין ליבסטן זו לוסט אונס בון אלר ביבלעקינג
דעם פלייש אונ דעם גייסטס אונס רייניגן · אונ ווארט ורן מיט דער היילונג אין
דער בורכט גוטס · וסיט אונז וויר הבן נימנט לייד טון וויר הבן נימנט גיטושט וויר הבן נימנט
ור ווארטיילט ניט זג איך אויך צו ור דמן · דען איך הב דרובן צו וואר גיזגט דש איר אין
אונזרם הערצן זייט מיט צו שטערבן אונ מיט צו לעבן · איך בין זיר ורייד גיגן אויך · איך
רוים ויל בון אויך איך בין ערבולט מיט טרוסט · איך בין אויבר שווענגליך מיט ריידן אין
אלים אונזרם טרויבזל · דען דא וויר אין מצעדוניא קמן הט אונזר פלייש קיין רו · זונדר אלנט
הלבן וורן וויר אים טרויבזל · אוים ווענדיג שטרייט אין ווענדיג בורכט · אבר גוט דער די
נידריגן טרוסט דער טרוסטט אונס דורך די צו קונפט טיטי ׃ ניט אליין אבר דורך זייני
צו קונפט · זונדרן אויך דורך דען טרוסט דא מיט ער גיטרוסט וואר אן אויך אונ ור קוינדיגט
אונס אויער ור לנגן אויער וויינן אויער אייפר אום מיך אלזו דש איך מיך נוך מיר ורייעט
דען דש איך אויך דורך דען בריף הב טרוירין גימכט · רוייעט מיך ניט אונ אוב מיכס רוייעט
זו איך אבר זיך דש דער בריף ווילייכט אויך איין שטונד לנג אויך ביטרויבט הוט · זו ורוי איך
מיך דיך נון · ניט דא בון דז איר זייט ביטרויבט ווארדן זונדרן דז איר ביטרויבט זייט ווארדן
צור טרוי · דען איר זייט גוטליך ביטרויבט ווארדן דש איר בון אונס יא קיינן שאדן אירגענט
אינן נעמט · דען די גוטליכי טרויריקייט ווירקט צור זעליקייט איינן רוי די נימנט גירויעט די
טרויריקייט אבר דער וועלט ווירקט דען טוט ׃ זיך דש איר גוטליך זייט ביטרויבט ווארדן
וויא גרוס הט אין אויך גיווירקט דא צו ורנטוורטונג אונווילן בורכט · ורלנגן אייפר · רעך
· איר הבט אויך בווייזט אין אלן שטוקן דש איר ריין זייט אן דער טאט · דארום אוב איך
אויך גישריבן הב זו אים דיך ניט גישעהן אום דעם ווילן דער בליידיגט הוט · אויך ניט אום
דעם ווילן דער בליידיגט איז · זונדרן אום דעם ווילן דש אונזר ולייס אופנבארט ווארד ביי
אויך · דען וויר הבן אויבר אויך בור גוט ׃ דער הלבן זיין וויר גיטרוסט ווארדן דס איר
גיטרוסטט זייט אויבר שווענגליכר · אבר הבן וויר אונס נוך מיר גיברייעט אויבר דער ורייד
טיטי · דען זיין גייסט איז ערקוויקט אן אויך אלן · דען ווש איך בור אים בון אויך גירוימט
הב בין איך ניט צו שנדן ווארדן · זונדרן גלייך ווי אלים וואר איז דש איך צו אויך גירעט הבי
אלזו איז אויך אונזר רום בור טיטו וואר ווארדן אונ ער איז אויבר אוים הערצליך וואל אן אויך
ווען ער גידענקט אן אויער אליר גיהורשם · ווען איר אין מיט בורכט אונ ציטרן הבט אויף
גינומן · איך ורוי מיך דז איך מיך אונטר אויך אין אלן שטוקן טאר קוין זיין ׃

דש אכט קפיטל

איך טו אויך קנט ליבן ברודר די גינאד גוטס · די אין דען גימיינן צו מצעדוניא
געבן איז · דען אירי ורייד וואר דא אם אויבר שווענגליכסטן דא זי דורך ויל
טרויבזל בווערט ווארדן · אונ איר ארמוט אובס וואל טיף איז הוט זיכם דוך אויבר שווענקט
אום איין רייכטום אין אליר איין ועלטיקייט · דען נאך אלים ור מוגן דש צויג איך אונ אויבר

ור הינן · דש זאג איך · אונ׳ אויבר ור הינן ורן זי זעלבש וילין · אונ׳ באטן אונס מיט וילן
ערמאנן דז וויר אויך נעמן די וואל טאט אונ׳ געמיינשאפט דער הנטרייכונג די דא געשיכט דען
הייליגן · אונ׳ ניט ווי וויר הופטן זונדר ערגאבן זיך זעלבש׳ צום ערשט דעם הערן אונ׳ דורנאך
אונס דורך דען ווילן גאטים · דז וויר מוסטן טיטו ערמאנן · אויף דז ער · ווי ער צו בור הוט אן
געבנגן · אלזו אויך אונטר אויך זולכי וואל טאט אויס ריכטעט · אבר גלייך ווי איר אין אלן
שטוקן רייך זייט · אים גלויבן אונ׳ אים וואורט אונ׳ אין דער ערקענטנים אונ׳ אין אלרליי וליים
אונ׳ אין אויער ליב צו אונס׳ אלזו שאפט דז איר אויך אין דיזר וואל טאט רייך זייט· ניט זאג איך
דש איך עטווס געביט · זונדירן די וויל אנדירי זו ולייסיג זיין ור זוך איך אויך אויער ליב אוב זי
רעכטר ארט זיי׳ דען איר וויסיט די גינאד אונזרם הערן ישוע קריסטי דש אוב ער וואל רייך פשידה
איז · וורד ער דוך ארים אום אויער ווילן · אויף דש איר דורך זיין ארמוט רייך ווערדט ·
אונ׳ מיין וואל מיינן היריגן געב איך · דען זולכש איז אויך נוצליך די איר אן געבנגן
הבט בור דעם יאר הער ניט אליין דש טון · זונדירן אויך דש וואלן · נון אבר וואל בריננגט
אויך דש טון · אויף דש גלייך ווי דא איז איין גינייגט געמוט צו וואלן · דז זיי אויך דא איין
גינייגט געמוט צו טון בון דעם דש איר הבט · דען זו דער גינייגטי מוט דא איז זו איז איינר
אן גינעם נוך דעם ער הוט · ניט נוך דעם ער ניט הוט · ניט געשיכט דש דער מיינונג
דש די אנדירן רו הבן אונ׳ איר טרויבזל· זונדירן דש עש גלייך זיי זא דינר אויער אויבר וליס
עירם מאנגל · דיזר טויערן צייט לנג · אויף דש אויך אירר אויבר שוונג הערנאך דינר אויערם
מאנגל אונ׳ געשעך דש גלייך איז ווי געשריבן שטיט׳ דער ויל זאמלט הט ניט אויבר וליס אונ׳ דער שמות יו
ווינג זאמלט הט ניט מינר׳ גוט זיי אבר דנק דער זולכן וליס אן אויך געבן הוט אין דז הערץ
טיטוי דען ער נם צוואר די ערמאנונג אן אבר די וויל ער זו זיר ולייסיג וואר איז ער בון אים
זעלבר צו אויך גריייזט · וויר הבן אבר איינן ברודר מיט אים גיזנט דער דם ליב
הט אם עבנגעליאו דורך אלי גימיינן · ניט אליין אבר דש זונדיר ער איז אויך ור אורדינט בון
דען גימיינן צו אונזרם וואלגיפערטן אין דער גינאד די אונטר אויך גיפרדיגט ווירט צו פרייז
דעם הערן · אונ׳ אויער גינייגט געמוט צו רייצן אונ׳ ור היטן דש דש אונס ניט איימנט דיזר
בעל הלבן ור לעסטר די דורך אונזר אמט אויס גיריכט ווירט . אונ׳ זעהן דרויף דז עש רעדליך
צו גי · ניט אליין בור דעם הערן זונדרן אויך בור דען מענשן · אויך הבן וויר מיט
אין גיזנט אונזירן ברודר · דען וויר אופט געשפוירט הבן אין וילן שטוקן דם ער ולייסיג זייי
בין אבר וילי ולייסיגר אונ׳ דש הבן וויר טון אין גרוסר צו ור זיכט צו אויך · עש זייי טיטוס הלבן
וועלכר מיין גיזעל אונ׳ גיהילפן אונטר אויך איז · אודר אונזר ברודר הלבן וועלכי אפוסטל זיין
דער גימיינן אונ׳ איין פרייז קריסטי · ערצייגט נון די בווייזונג אויער ליב אונ׳ אונזרם רומס משיח
בון אויך אן דיזם אויך אופנטליך בור די גימיינן · דש נוינדי קפיטל

אבר בון דער הנטרייכונג אן די הייליגן · איז מיר ניט נוט אויך צו שרייבן׳ דען איך
וויס אויער גינייגט געמוט דאבון איך רום ביי דען בון מקעדוניא · אונ׳ זג׳ אכייא
איז בור דעם יאר גירוסט גיוועזן אונ׳ אויער אייפר הוט ויל גרייצט׳ וויר הבן אבר די ברודר
דארום גיזנט דז אונזר רום בון אויך ניט צו ניכט ווערד אין דיזר זכן · אונ׳ דש איר בירייט
זייט גלייך ווי וויר בון אויך גיזגט הבן · אויף דז ניט · זו די בון מצעדוניא מיט מיר קעמן · אונ׳
אויך אין בירייט בונדן · וויר צו שנדן ווערדן · וויל ניט זגן איר׳ אן זולכר ור מעסנהייט דעם
רומס · איך הב אבר בור נוטיג אן גיזעהן · די ברודר צו ערמאנן דש זי צו בור צאגן צו

אויך · צו ור ווערטיגן דיזי צו בור ור הייסיני בענעדייאונג דש זי בירייט זיי · אלזו · דז עס זיי
איין בענעדייאונג אונ׳ ניט איין גייץ · איך מיינו אבר דש ווער דא קערגליך זעיט דער ווירט
אויך קערגליך ערנדן · אונ׳ ווער דא זעיט אין בענעדייאונגן דער ווערט אויך ערנדן אין
בענעדייאונגן · איין איקליכר נאך דעם ער אין זיינם הערצן צו ואר ערוועלט הוט ניט אויס
טרויריקייט אודר אויס נוט · דען איין ורעליכן געבער הוט גאט ליב · גאט אבר קן מכן דש
אלר ליי גינאד אין אויך אויבר רייכליך זיי דש איר אין אלן דינגן אלר ליי גינוג בור אויך הבט
· אונ׳ רייך זייט צו אלר ליי גוטן ווערקן ווי געשריבן שטיט · ער הוט אויס געשטרייעט אונ׳ געבן תילים ג
דען ארמן זייני גירעכטיקייט בלייבט אין אייביקייט · דער אבר זאמן רייכיט דעם זע מאן
דער ווערט אי אויך דש ברוט רייכן צור שפייז · אונ׳ ווערט ור מירן אויערן זאמן אונ׳ וכסין
לאסן דש גיוועכס אויער גירעכטיקייט דז איר רייך זייט אין אלן דינגן צו אלר איין ועלטיקייט
וועלכי ווירקט דורך אונס דנק זאגן גוט · דען די הנט רייכונג דיזר שטויער ערבוללט ניט
אליין דען מאנגל דער הייליגן · זונדר איז אויך אויבר שווענקליך דארין דש ויל גוט דנקן דורך
דיזן ביוועערטן דינסט · אונ׳ פרייזן גוט אויבר אויערם אונטר טעניגן ביקענטנים דעם
עבנגעליאום קריסטי · אונ׳ אויבר אויער איין ועלטיגן גימיינשאפט מיט אין אונ׳ מיט אלן · אונ׳ בסורת יושיח
אויבר אירם גיבעט בור אויך · וועלכי ור לנגט נאך אויך אום דער אויבר שווענקליכן גינאד
גאטים ווילן אין אויך · גוט אבר זיי דנק בור זיין אין אויס שפרעכליכי גאב ·

דש צעהנדי קפיטל

איך אבר פאולוס ערמן אויך׳ דורך די זאנפט מוטיקייט אונ׳ לינדיקייט קריסטי
דער איך גיגן ווערטיג אונטר אויך גירינג בין׳ אין אב וועזן בין איך אבר
טורשטיג גיגן אויך · איך ביט אבר · דז מיר ניט נוט זיי דורך דש ור טרויטן דורך וועלכם איך
דורשטיג גישעצט ווירד קיין צו זיין אובר עטליך די אונז שעצטן אז ווגדלטן וויר נוך דעם ולייש
דען אוב וויר וואל אים ולייש ווגדלן׳ זו שטרייטן וויר דיך ניט נוך ולייש ליכר וויז. דען די וואפן
אונזר ריטרשאפט זיין ניט ולייש ליך זונדר מעכטיג בור גוט · צו ור שטערן די ביבעסטונגן׳ דא
מיט וויר ור שטורן די אן שלאגן׳ אונ׳ אלי הוהי די זיך ערהייבט ווידר די ערקענטנים גאטים ·
אונ׳ נעמן געבנגן אלי ור נונפט אונטר דען געהורשם קריסטי· אונ׳ זיין בירייט צו רעכן אלן און משיח
געהורשם ווען אויער געהורשם ערבוללט איז · ריכטעט איר נוך דעם אן זעהן · ור לוסט
זיך איימנט דרויף דז ער קריסטעס זיי דער דענק זולכס אויך ווידר אום ביי אים׳ דז גלייך משיח
ווי ער קריסטעס איז אלזו זיין וויר אויך קריסטעס׳ אונ׳ זו איך אויך עטווז ווייטר מיך רוימט
בון דער גיוואלט וועלכי אונס דער הער געבן הוט · צו בעסירן אונ׳ ניט צו ור דערבן · וואלט איך
ניט צו שנדן ווערדן · דש זג איך דז איר ניט אויך דונקן לוסט אז העט איך אויך וואלן שרעקן
מיט בריבן · דען די בריב׳ שפרעכן זי׳ זיין שווער אונ׳ שטרק · אבר די גיגן ווערטיקייט דעם
לייבס איז שוואך אונ׳ די רייד ור אכטליך · ווער איין זולכר איז דער דענק דש׳ ווי וויר זיין מיט
ווארטן אין דען בריבן אויס אב וועזן · זו זיין וויר אויך מיט דער טאט גיגן ווערטיג ·
דען וויר טורן ניט אונס זעלבש אן מאסן אונ׳ ריכטן אך עטליכן די זיך זעלבש
לובן · אבר די וויל זי נוך זיך זעלבש מעסן · אונ׳ ריכטן זיך נוך זיך זעלבש׳ ור שטין די ניכטס
וויר אבר רומין אונס ניט אויבר דש ציל · זונדרן נור נוך דעם ציל דער רעגעל· דא מיט אונז
גאט אב גימעסן הוט· דש ציל צו ערלנגן אויך ביס אן אויך · דען וויר וארן ניט צו ווייט·

בסורת תמיה — אז העטן וויר ניט גילונגט אן אויך · דן וויר זיין ביז אויך אן אויך קומן מיט דעם עבנגעליאן
בסורה — קריסטי · אול רויהן אונס ניט אויברס צול אין ורעמדר ערביט · אול הבן הופנונג וען נון אויער
בסורה — גלויב אין אויך גיוואכסט דז וויר אונדר רעגל נוך וואל ווייטר קומן · אול דש עבנגעליאן אויך
פריידיגן דענן די יענסייד אויך וואנן אול אונס ניט רויהן אין דעם · דז מיט ורעמדר רעגל
בירויט איז ·/ דש איילפט קפיטל

ער זיך אבר רויהט דער רויהט זיך דעם הערן · דען דער איז ניט ביוועערט · דער זיך
זעלבז לובט · אנדר דען דער הער לובט · וואלט גוט איר הילט מיר איין וויניג טורהייט
משיח — צו גוט · דיך איר הלט מירס צו גוט · דען איך אייפר אויבר אויך מיט גוטליכם אייפר · דען
ברלסית ג — איך הב אויך ור טרויעט איינם מן · דז איך איין רייני יונק ורויא קריסטו צו ברעכט · איך
משיח — בורכט אבר דז ניט · ווי די שלנג חוה ור בורט מיט אירר טוישיריי · אזו אויך אויער זין ור רוקט
ווערדן בון דער איין ועלטיקייט אין קריסטו · דען זא · דער דא צו אויך קומט · איינן אנדרן
ישוע פריידיגט · דען וויר ניט גיפריידיגט הבן · אודר איינן אנדרן גייסט עמפפינגט דען איר
ניט עמפפנגן הבט · אודר איין אנדר עבנגעליאן דש איר ניט אן גינומן הבט ·/ זו ור
טרוגט איר זי בילוך ·/ דען איך אכט איך זיי ניט וויניגר · דען די הוהן אפוסטל
זיין ·/ אול אוב איך אלבר בין מיט רידן · זו בין איך דוך ניט אלבר אין דער ערקענטנוס
דיך איך בין ביי אויך אונטהלבן וואל ביקנט · אודר הב איך גזינדיגט דז איך מיך ערנידרגט
בסורה — הב אויך דז איר ערהויט ווערדט · דען איך הב אויך דש עבנגעליאן אומז זונסט ורקוינדיגט
אול הב אנדרי גימיין בירויבט · אול זולד בון אין גינומן דז איך אויך פרידיגט · אול דא איך
ביי אויך ור גינן ווערטיג אול מנגל הט ור איך ניאנט בישווערליך · דען מיינן מנגל ערשטטן
די ברודר די בון מקידוניא קומן · אול הב מיך אין אלן שטוקן אויך און בישווערליך בהלטן
תמיה — אול וויל אויך נוך מיך אלזו בהלטן ·/ זו גיוויס די ווארהייט קריסטי אין מיר איז · זו זל
מיר דיזר רום אין דען לענדירן אכיא ניט אונטר נומן ווערדן · ווארום דש · דז איך אויך ניט
זולט ליב הבן · גוט וויס עס · וז איך אבר טו אול טון וויל · דש טו איך דרום דז איך די אורזך
אב האו · דען די אורזך זוכן דש די זיך רויהן מוכטן · די זיין ווי וויר · דען זולכי פֿלשי אפוסטלין
תמיה — אול טרוגליכי ערביטר ור שטעלן זיך צו קריסטוס אפוסטל · אול דש איז אויך קיין וואונדר ·
דען ער זעלבס דער טויבל ור שטעלט זיך צום ענגל דעם ליכטס · דארום איסטס ניט איין גרוס
איב זיך אויך זייני דינר ור שטעלן צו דינרן דער פרידין בון דער גירעכטיקייט ·/ איך
זג אבר מאל דז ניט איימנט וועני איך זיי טוריכט · וואו אבר ניט · זו נעמט מיך אן אלז איינן
טוריכטן דז איך אויך מיך איין וויניג רויהי · וואש איך איצט ריד דז ריד איך ניט דעם הערן
ישעיה כב — נוך · זונדר אלז אין דער טורהייט · די וויל וויר אין דש רויהן קומן זיין · זינטמאל ויל זיך רויהן
נוך דעם פֿלייש · וויל איך מיך אויך רויהן · דען איר ור טרגט גערן די נרן · די וויל איר קלוג
זייט · איר ור טרגט · זו אויך איימנט צו קנעכטן מכט · זו אויך איימנט שענדט · זו אויך איימנט
נימט · זו זיך איימנט אויבר אויך היבט · זו אויך איימנט אין דש גיזיכט שטרייכט · דש זג
איך נוך דער אין איר · אז ווערן וויר שוואך ווערדן ·/
וואורויף נון איימנט קוני איז · איך ריד אין טורהייט · דארויף בין איך אויך קוני ·
די זיין עברייר · איך אויך · די זיין ישראליטר · איך אויך · די זיין אברהמס זאמן · איך אויך ·
תמיה — די זיין דינר קריסטי · איך אויך · איך ריד טוריך · איך בין וואל מער · אין ערביטן אויבר

וליסין · אין שלגן אויבר שוואנקליכר · אין גיבענקניסן אובר וליסיגר אין שטערבן אופטרי ·
בון דען יודן הב איך בוינף מאל עמפפנגן וירציק שטרייך וויניגר איינן · איך בין דריי מאל
גישטויפט · איין מאל גישטיינגט · דריי מאל שיפֿ ברוך ערליטן · טג אול נכט הב איך צו ברוכט
אין דער טיפֿ דעם מירז · איך הב אופט גרייזיט · איך בין אין ורליקייט גיוועזן צו וואסר אונטר
דען מערדירן · אונטר דען יודן · אונטר דען היידן · אין שטעטין · אין דען וואוסטן · אויף דעם
מיר · אול אונטר דען פֿלשן ברודירן · אין מוי אול ערביט · אין וואכן · אין הונגר אול דורשט · אין
ויל וסטן · אין ורוסט אול בלוס ·/ און וואש דעם אוים וועגדיגן איז נעמליך מיין טעגליך
אן הלטן · מיין זורגן בור אלי גימיינן · ווער איז שוואך · אול איך ווערדי ניט שוואך · ווער ווירט
גיערגרט אול איך ברען ניט · זו איך מיך מוז רויהן · זו וויל איך מיך מיינר שוואכהייט רויהן ·
משיח — גוט אול דער ווטר אונזירס הערן ישוע קריסט · וועלכר איז דער גיבענדייטי אין אייביקייט ·
וויס דש איך ניט לייג · צו דמשק דער לנד פֿלעגיר דעם קיניגס ארעטא ור וואריט די שטט
דער דמשקר אול וואלט מיך ונגן · אול איך ווארד אין איינם קורב צום ווענסטר אויס דורך
די מויער נידר גילאסן אול ענטראן אויס זיינן הענדן ·/ דש צוועלבט קפיטל

עס איז מיר יא דש רויהן קיין נוץ · דיך וויל איך קומן אויף די גיזיכט אול אופן
בארונג דעם הערן · איך קען איינן מענשן בור ויר צעהן יארן איז ער אין דעם
לייב גיוועזן · זו וויס איכס ניט · אודר איז ער אויסר דעם לייב גיוועזן זו וויס איכס אויך ניט
גוט וויס · דער זעלב ווער ענטצוקט ביז אין דען דריטן הימל · אול איך קען דען זעלבן מענשן
אוב ער אין דעם לייב אודר אויסר דעם לייב גיוועזן זיי וויס איך ניט · גוט וויס · ער ווארד
ענטצוקט אין דס פרדיז אול הארט און אוים שפרעכליכי ווארט וועלכי קיין מענש זגן קן · דא
בון וויל איך מיך רויהן · בון מיר זעלבז אבר וויל איך מיך ניט רויהן און מיינר שוואכהייט · אול
זו איך מיך רויהן וואלט טעט איך ניט טאריך · דען איך וואלט די ווארהייט זגן · איך ענטהלט
מיך אבר דעס · אויף דז מיך ניט איימנט העהר אכט דען ער אן מיר זיכט אודר בון מיר הורט ·/
אול אויף דז איך מיך ניט דער הוהן אופנברונג אויבר היב איז מיר גיבן איין פפאל
איינם פלייש · דעם סטנס בוט דער מיך מיט בויסטן שלגן · אויף דז איך מיך ניט אויבר היב ·
דער בור איך דען הערן דריי מאל גיבעטן הב · דז ער בון מיר טרעט · אול ער הוט צו מיר גיזגט
לוס דיר אן מיינר גנוד גינוגן · דען קרפט ווערט דורך שוואכהייט שטערקר · דארום וויל איך
מיך אם אלר ליבסטן רויהן מיינר שוואכהייט · אויף דז די קרפט קריסטי אין מיר וואן · דארו
דיינק איך מיך גוט אין שוואכהייט · אין שמאך · אין נוטן · אין ור ואלגונג · אין ענגסטן אוים — תמיה
קריסטוס ווילן · דען ווען איך שוואך בין זא בין איך שטרק ·/ איך בין איין נר ווארדן — תמיה
אויבר דעם רויהן · דארצו הבט איר מיך גיצוואונגן ·/ דען איך זאלט בון אויך גילובט ווערדן ·
זינטמאל איך ניכטס וויניגר בין דען די הוהן אפוסטל זיין · ווי וואול איך ניכטס בין · דא זיין
דיך איינם אפוסטלס צייכן אונטר אויך גישעהן מיט אלר גידולד · מיט צייכן אול מיט וואונדר
אול מיט טאטן · וועלכים איז דארינן איר גירינגר זייט דען די אנדרן גימיינן · און דש איך
זעלבס אויך ניט הב בישווערט · ור געבט מיר די זינד ·/ זיך · איך בין בירייט צום דריטן מאל
צו אויך צו קומן אול וויל אויך ניט בישווערן · דען איך זוך ניט דז אייערי · זונדר אויך · דען
עס זולן ניט די קינדר דען עלטירן שעץ זמלן · זונדר די עלטרן דען קינדרן ·/
איך אבר וויל וסט גערן דר לייגן אול דאר גילייגט ווערדן בור אייערי זיל ·

ווי וואל איך אויך ווסט זייר ליבי · אונ דוך ווייניגר גיליבט ווערדי · אבר לאס אלזו זיין · דז איך
אויך ניט הב בישווערט · זונדר די ווייל איך איין טוישר ווש · האב איך אויך מיט היינטר ליסט
גיפנגן · הב איך אבר אויך אימנט אויבר וארטילט דורך דער עטליכי · די איך צו אויך גיזנט
הב · איך הב טיטון ערמנט אונ מיט אים גיזנט איינן ברודר · הוט אויך טיטו אויבר
בורטילט · הבן וויר ניכט אין איינם גייסט גיוונדלט · הבן וויר ניט אין איינר ליי בום שטפפן
משיח גנגן · לנגט איר אויך אברמאל דוינקן וויר ור אנטווארטן אונס · וויר רידן אין קריסטו בור גוט ·
אבר דש אלים גישיכט · מיין ליבסטן אויך צור בעסירונג · דען איך בורכט ווען איך קום
דז איך אויך ניט וינד ווי איך וויל · אונ איר מיך אויך ניט וינדט ווי איר וואלט · דז ניט האדר
אייפר · צארן · צנק · אפטר רידן · אורן בלאזן · אויך בלאקן · אויך רור דא זיין · דז איך ניט אבר
מאל קום אונ מיך גוט דימוטיגי ביי אויך · אונ מוס לייד טראגן אויבר ויל די צובור גיזונדיגט
אונ ניט בוס גיטון הבן בור די און רייניקייט אונ הורירייא אונ גיילהייט · די זי גיהנדלט הבן ·

דש דרייצעהנד קפיטל

אוך קום נון צום דריטן מאל צו אויך · אין צווייער אודר דרייער מונד זאל בישטין
אלר ליי זך · איך הבס אויך צו בור גיזגט · אונ זגס אויך צו בור · אלז גיגן
ווערטיג · צום אנדר מאל · אונ שרייב נון אים אב ווען · דענן די צו בור גיזונדיגט הבן · אונ
דען אנדרן אלן · ווען איך אבר מאל קום · וויל איך ניט שונן · זינטמאל איר זוכט · דש איר איין
משיח מאל גיוואר ווערדט · דעם דער אין מיר רידיט קריסטוס · וועלכר אונטר אויך ניט שווך איז ·
זונדר איז מעכטיג אונטר אויך · אונ אוב ער וואל גקרייציגט איז אין דער שוואכהייט · זא
לעבט ער דוך אין דער קרפט גוטיס · אונ אוב וויר אויך שווך זיין אין אים · זו לעבן וויר דוך
מיט אים אין דער קרפט גוטיס אונטר אויך · ור זוכט אויך זעלבס · אוב איר אים
משיח גלויבן זייט · פרובט אויך זעלבז · אודר ערקענט איר אויך זעלבז ניט דז ישוע קריסט אין אויך
איז · עס זיי דען דז איר ור ווארפן זייט · איך הופ אבר איר ערקענט דז וויר ניט ור ווארפין
זיין · איך וואונש אבר בור גוט דז איר ניכטס אויבלז טוט · ניט אויף דז וויר בווערט ערשיינן
זונדר אויף דז איר דש גוט טוט אונ וויר ווי די ור ווארפן זיין · דען מיר קונן ניכטס ווידר די
ווארהייט זונדר בור די ווארהייט · וויר ורייאן אונס אבר · ווען וויר שווך זיין אונ איר מעכטיג
זייט · אונ דש זעלב וואונשן וויר אויך · נעמליך אויער בולקומנהייט · דער הלבן איך אויך
זולכיס שרייב · אויף דש איך ניט ווען איך גיגן ווערטיג בין · שערפפי ברויכן מוז · נאך דער
מכט וועלכי מיר דער הער צו בעסירן אונ ניט צו ור דערבן געבן הוט · צו לעצט ליבן
ברודר · ורייעט אויך · זייט בולקומן · טרוסטט אויך · הבט איינר ליי מוט אונ זייט ורידזם
זו ווערט גוט דער ליב אונ דעם ורידם מיט אויך זיין · גרוסיט אויך אונטר אנדר מיט דעם
משיח הייליגן קוס · עס גרוסן אויך אלי הייליגן · די גנאד אונזרס הערן ישוע קריסט · אונ די ליב
רוחהקדש גוטיס אונ די גימיינשפט דעם הייליגן גייסטס זיי מיט אויך אלן · אמן ·

די אנדר צו דען קורינטיר גיזנט בון ווילפן
און מקדוניא · דורך טיטון אונ לוקאס ·

עפיסטל חוטא הוין כתוטפטא דוירך דיזן בריף

די עפיסטל סנקט פאולי אן די גאלאטיר ::

דש ערשט קפיטל

פאולוס

איין אפוסטל · ניט בון מענשן · זונדרן דורך ישוע קריסט · משיח
אונ גוט דען וטר דער אין אויף ערוועקט הוט בון דען טוטן
אונ אלי ברודר די ביי מיר זיין · דען גימיינן אין גלאטיא ·
גינאד זיי מיט אויך אונ וריד בון גוט דעם וטר אונ אונזרם הערן ישוע קריסט · דער זיך משיח
בור אונזרי זונד געבן הוט דז ער אונס ערטטיט בון דיזר גיגן ווערטיגן ארגן וועלט · נאך
דעם ווילן גוטיס אונזרס וטרס · וועלכם זיי פרייז בון איביקייט צו איביקייט · אמן · מיך
וואונדרט דז איר אויך אזו בלד אב ווענדן לסט · בון דעם דער אויך בירופן הוט דורך די
גינאד קריסטי אויף איין אנדר עבנגעליאון · זו דוך קיין אנדרס איז · און דז עטליך זיין · דיא משיח
אויך ור ווערן אונ וואלן דש עבנגעליאון קריסטי ור קערן · אבר זו אויך וויר אודר איין ענגל משיח
בום הימל אויך וואורד פרידיגן אנדרש דען דז וויר אויך גיפרידיגט הבן · דש זיי ור פלוכט ·
ווי וויר איצט גיזגט הבן זו זגן וויר אויך אבר מאל · זו איימנט אויך פרידיגט אנדרש דען דש
איר עמפפנגן הבט דס זיי ור פלוכט · פרידיגי איך דען איצט מענשן אודר גוט צו דינסט אודר
גידענק איך דען מענשן געבעלין צו זיין · ווען איך דען מענשן נוך געבעלין ווער זו ווער איך
קריסטוס קנעכט ניט · איך טו אויך אבר קונט ליבן ברודר דז דש עבנגעליאון דש משיח
בון מיר פרידיגט איז ניט מענשליך איז · דען איך הבס ניט בון איינם מענשן עמפפנגן נוך
גילערניט · זונדרן דורך די אופנבארונג ישוע קריסטי · דען איר הבט אני וואל גיהערט מיינם משיח
וונדל ורצייטן אים יודן טום ווי איך אויבר די מאס די גימיין גוטס ור וואלגט אונ ורשטוריט
די אונ נם צו אים יודן טום אובר ויל מיינס גליכן אונטר מיינר נציאון · אונ אייפרט זייר דען
אלי אנדירי אום דער וטר גיזעץ · דא עס אבר גוט וואל גיביל · דער מיך בון מיינר
מוטר לייב הוט אויס גיזונדירט אונ בירופן דורך זייני גינאד · דש ער זיינן זון אופנבארט אין
מיר דז איך אין דורכס עבנגעליאון ור קונדיגן זולט אונטר דען היידן · אלזו באלד פור איך
צו אונ בישפרך מיך ניט דרויבר מיט ולייש אונ בלוט · קם אויך ניט קען ירושלים צו דען די
בור מיר אפוסטלן וואורן · זונדירן ציך הין אין ערביא · אונ קם ווידר אום קען דמשק · דרנוך
אויבר דריי יאר קם איך קען ירושלים פעטרן צו שויען · אונ בליב בירצעהן טג ביי אים ·
דער אנדירן אפוסטילן אבר זאך איך קיינן און יעקב דעם הערן ברודר · ווש איך אויך אבר
שרייב גוט וויס איך ליג ניט · דרנוך קם איך אין די לענדר סיריא אונ טליציא ·
איך וואר אבר און ביקנט בון אן גיזיכט דען קריסטליכן גימיינן אין יהודה · זיא הטן אבר אליין
גיהורט דש דער אונס ורצייטן ור וואלגט · דער פרידיגט איצט דען גלויבן וועלכן ער
ור צייטן ורשטערט · אונ פרייזיטן גוט אויבר מיר ·

דש אנדר קפיטל

ד ורנוך אויבר וירצעהן יאר צוג איך אבר מאל הינויף גען ירושלים מיט בר רבה · אונ
נם טיטו אויך מיט מיר · איך צוג אבר הינויף אויס איינר אופנבארונג · אונ ערשפרך
מיך מיט אין אויבר דעם עבנגעליאו דז איך פרידיגט אונטר דען היידן · בזונדרס אבר מיט בשורה
דענן די דש אן זעהן הטן · אויף דש איך ניט ור געבליך ליף אודר גילופן העטי · אבר עש
וורד אויך טיטו ניט גיצוואונגן זיך צו בישניידן · דער מיט מיר וור · אוב ער וואל איין קריך
וור · אונ דז אום עטליכר נעבן איין גיבוירטר לשיר ברודר ווילן · די נעבן איין קומן וורן · צו
ור קונטשפטן אונזרי ורייהייט די וויר הבן אין קריסטו ישוע · דש זי אונז גיבנגן נעמן וועלכן משיח
וויר אויך דא צומאל ניט וויכן אונטר טון צו זיין · אויף דז די ווארהייט דעם עבנגעליאון ביי אויך

בישטוינד / בין דען אבר די דש אן זעהן הטן וועלכא לוי די ורלייטן גיוועזן זיין · דען זינט
מיר ניכטס אן · דען גוט אכטט דש אן זעהן דער מענשן ניט · מיך אבר הבן די זו דז אנזיהן
העטן ניכטס אנדרס גילערט · זונדר ווידר אום · דא זכן דז מיר ור טרויעט ור דש עבאנגיליון בשורה
צון די ור הויט · גליך ווי פעטרו דש עבאנגיליון אן די בישניידונג · דען דער מיט פעטרו
קרעפטיג איז גיוועזן צום אפוסטל אמט אונטר די בישניידונג · דער איז מיט מיר אויך
קרעפטיג גיוועזן אונטר די היידן · אונ' די ערקנטן די גינאד די מיר געבן וור · יעקב אונ'
כיפא אונ' יוחנן די בור זוילן אן גיזעהן ורן · גבן די מיר אונ' בר רבה די הנט אונ' ור איינטן
זיך מיט אונס דש וויר אונטר די היידן · די אבר אונטר די בישניידונג פרידיגטן אליין דז וויר
דער ארמן גידעכטן וועלכש איך אויך וליסיג בין גיוועזן צו טון / דא אבר פעטרוס קען
אנטיוכיין קם ווידר שטונד איך אים אונטר אויגן · דען עש ור קלאגט איבר אין קומן · דען
צו ור אי עטליכי בון יעקב קמן אס ער מיט דען היידן · דא זי אבר קמן ענטצוך ער זיך אונ'
זונדרט זיך דרום דש ער די בון דער בישניידונג בורכט אונ' הייכלטן מיט אים די אנדרין
יודן אלזו זאט · אלזו דש אויך בר רבה ור בוריט וורד דורך איר הייכלן · אבר דא איך זאך
דש זי ניט ריכטיג וואנדלטן נאך דער ווארהייט דעם עבאנגעלי שפרך איך צו פעטרו אופנטליך בשורה
זו דו דער דו איין יוד ביסט היידניש לעבסט אונ' ניט יודיש · ווארום צווינגיסטו דען די היידן
יודיש צו לעבן · ווי וואל וויר בון נטור יודן אונ' ניט זונדר אוים דען היידן זיין · דיך ווייל וויר
וויסן דש דער מענש דורך די ווערק דעם גיזעץ ניט רעכט ורטיג ווירט · זונדרין דורך דען
גלויבן אן ישוע קריסט · דא הבן וויר אויך אן ישוע קריסט גיגלויביט · אויף דש וויר גירעכט משיח
ורטיגט ווערדן דורך דען גלויבן אן ישוע קריסט · אונ' ניט דורך די ווערק דעם גיזעצם / משיח
דערום ווירט דורך די ווערק דעם גיזעצם קיין פליש גירעכט ורטיגט · זולטן וויר
אבר די דא זוכן דורך קריסטום רעכט ורטיג צו ווערדן · אויך נוך זעלבס זונדר ערבונדן משיח
ווערדן זו העטן וויר בון קריסטו ניט מיר דען זונד · דש זיי אבר ור · ווען איך אבר דש זו משיח
איך צו ברוכן הב ווידר אויף בוי זו מאך איך מיך זעלבז צו איינם איבר טרעטר · איך בין אבר
דורך גיזעץ דעם גיזעץ גישטורבן אויף דש איך גוט לעב · איך בין מיט קריסטו גיקרייציגט משיח
איך לעב אבר דוך נון ניט איך · זונדר קריסטוס לעביט אין מיר · דען וואש איך לעב אים פליש משיח
דש לעב איך אין דעם גלויבן דעם זונס גוטים · דער מיך גליבט הוט · אונ' זיך בור מיך דאר
געבן · איך ווערף ניט וועק די גינאד גוטים · דען זו דורך דש גיזעץ גירעכטיקייט קומט זו איז
קריסטוס ור געבליך גישטורבן / משיח

דש דריטי קפיטל

אר איר און ורשטענדיגן גלאטער · ווער הוט אויך ביצויברט דש איר דער ווארהייט
ניט גיהורכיט · וועלכן קריסטוס ישוע בור די אויגן צייגט איז דם ער אונטר אויך
גיקרייציגט זיי · דז וויל איך אליין בון אויך לערנן · הבט איר דען גייסט עמפפנגן דורך דעם
גיזעצם ווערק אודר דורך די פרידיג בום גלויבן · זייט איר זו און ורשטענדיג · אים גייסט הבט
איר אן גיבנגן · וואלט איר דען נון אים פליש ורט ורן · הבט איר דען דז ויל אומש זונסט
ערליטן · אים אנדרם אויך זונסט · דער אויך נון דען גייסט רייכיט אונ' טוט זולכי טאטן אונטר
אויך טוט ער דז דורך דעם גיזעצם ווערק · אודר דורך די פרידיג בום גלויבן · גלייך ווי אברהם
הוט גוט גיגלויבט אונ' עש איז אים גירעכניט בור גירעכטיקייט · זו ערקענט איר אי נון דם בראשית כב
די דעם גלויבנם זיין · דם זיין אברההמם קינדר / די שריפט אבר הטם צו ור ערזעהן דם

גוט די היידן דורך דען גלויבן רעכט ורטיגט · דערום ור קינדיגט זי דעם אברהם אין
דיינם זומן זולן אלי היידן בענידייעט ווערדן · אלזו ווערן נון די דעם גלויבנז זיין גיבענדייעט
מיט דעם גלויביגן אברהם · דען אלי די מיט דעם גיזעצם ווערקן אומ גן די זיין אונטר דער
ור מלעדייאונג · דען עש שטיט גישריבן ור מלעדייעט זיי איטליכן דער ניט בלייביט אין אלי בראשית כב
דעם דש גישריבן שטיט אין דיזם בוך דעם גיזעצם דש ערם טו · די וויל דען דורכש גיזעץ דברים כח חבקוק ב
נימנט רעכט ורטיגט ווירט בור גוט · זו איז אופנבאר דז דער גירעכטי ווירט זיינם גלויבנם
לעבן · דש גיזעץ אבר איז ניט דעם גלויבנם · זונדרן דער מענש דער עש טוט ווירט דא דורך ויקרא יח
לעבן · קריסטוס אבר הוט אונס ערלוזיט בון דער ור מלעדייאונג דעם גיזעצם · דא ער וורד משיח
איין ור מלעדייאונג בור אונס · דען עש שטיט גישריבן ור מלעדייעט איז איטליכן דער אם דברים כא
הולץ העננט · אויף דש די בענידייאונג אברהם אונטר די היידן קעם אין קריסטו ישוע · אונ' משיח
וויר אלזו דען ור הייסן גייסט עמפפנגן דורך דען גלויבן / ליבן ברודר איך וויל נאך
מענשליכר וויז רידן · ור אכט מן דוך איינם מענשן טעסטימענט ניט ווען עש בישטעטיגט
איז אונ' טוט אויך ניכץ דרצו · נון איז אי די ור הייסונג אברהם אונ' זיינם זומן צו גיזגט · ער
שפריכט ניט אין דען זומן אלם אין ויל · זונדרן אלם אין איינם דורך דיינן זומן וועלכר איז
קריסטוס · איך זג אבר דא בון דש טעסטימענט דז בון גוט בישטעטיגט איז אויף קריסטום משיח
ווירט ניט אויף גיהובן · דש די ור הייסונג זולט דורכש גיזעץ אויף הערן וועלכש גיגעבן איז /
איבר ויר הונדרט אונ' דרייסיג יאר הערנאך · דען זא דש ערב דורך דש גיזעץ ערווארבן
ווארד · זו ווארד עש ניט דורך ור הייסונג געבן · גוט אבר הטם אברהם דורך ור הייסונג ורייו
גישענקט / וואש זול דען דש גיזעץ · עש איז היין צו גיטון דש דעם איבר טרעטן מיר ווארד
בים דער זאמי קעם דעם די ור הייסונג גישעהן איז · אונ' איז איבר רייכט בון דען ענגלן
דורך די הנט דעם מיטלערם · איין מיטליר אבר איז ניט איינם איינגן מיטלירי גוט אבר איז
איינג · ווי איז דען דש גיזעץ ווידר גוטים ורהייסן · דש זיי ור · ווען אבר איין גיזעץ געבן
ווער דש דא קונד לעבנדיג מכן · דא קעם די גירעכטיקייט ווארהפטיג בון דעם גיזעץ אבר
די שריפט הטם אלם בישלוסן אונטר די זונד · אויף דש די ור הייסונג קעם דורך דען גלויבן
אן ישוע קריסטום גיגעבן דען די דא גלויבן · אי דען אבר דער גלויב קם ווארדן מיר אונטר משיח
דעם גיזעץ ור ווארט אונ' ור שלוסן אויף דען גלויבן דער דא זולט אופנבארט ווערדן /
אלזו איז דש גיזעץ אונזר צוכט מייסטר גיוועזן אויף קריסטום · דש וויר דורך דען משיח
גלויבן רעכט ורטיג ווארדן · נון אבר דער גלויב קומן איז זיין וויר ניט מיר אונטר דעם
צוכט מייסטר · דען איר זייט אלי גוטים קינדר דורך דען גלויבן אן קריסטו ישוע · דען ווי משיח
ויל אייער גיטויפט זיין די הבן קריסטום אן גיצוגן · הי איז קיין יוד נאך קריך · הי איז קיין משיח
קנעכט נוך ורייער הי איז קיין מן נאך וייב · דען איר זייט אלי צומאל איינר אין קריסטו ישוע · משיח
זייט איר אבר קריסטים זו זייט איר יא אברהמם זומן אונ' נאך דער ור הייסונג ערבן / משיח

דש וירדי קפיטל

אך זגי אבר דא לנג דער ערב איין קינד איז · דא איז אונטר אים אונ' איינם
קנעכט קיין אונטר שייד אוב ער וואל איין הער איז אלר גיטר · זונדר ער
איז אונטר דען בור מונדן אונ' פפלעגירן ביז אויף די בישטימטי צייט בום ואטר · אלזו אויך
וויר דא וויר קינדר וורן · וורן וויר גיבנגן אונטר דען אויסרליכן זאצנגן · דא אבר די צייט

ערבֿ וולט ווערד · זנט גאט זיינן זון דער דא געבורן איז בֿון איינם וייב אונ׳ אונטר דש געזעץ
געטון · אויף דש ער די זו אונטר דעם געזעץ וורן ערלויזיט דש וויר די קינד שאפֿט עמפפֿינגן
/ וויל איר דען קינדר זייט הוט גאט געזנט זיינן גייסט אין אויערי הערצן דער שרייעט · אבא
ליבר פֿטר אלזו איז נון הי קיין קנעכט מער · זונדר אייטל קינדר · זינט אבר קינדר זו זינט
משיח אויך ערבן גאטס דורך קריסטום / אבר צו דער צייט דא איר גאט ניט ערקנט׳ דינט איר
דען די בֿון נטור ניט גאט זיין · נון איר אבר גאט ערקנט הבט · יא וויל מער בֿון גאט ערקנט זייט
ווי ווענדט איר אויך דען אוים ווידר צו דען שוואכן אונ׳ דירפֿטיגן זצונגן וועלכן איר בֿון נייאם
אן דינן וועלט · איר האלט טג׳ אונ׳ מונדן אונ׳ פעסט אונ׳ יאר צייט איך בֿירכֿט אייער דס איך
ניט וילייכט אום זונסט הב אן אויך געערביט · זייט דוך ווי איך · דען איך בין ווי איר /
ליבן ברודר איך ביט אויך איר הבט מיר קיין לייד געטון׳ דען איר וויסיט דש איך אויך
בשורה אין שוואכהייט נאך דעם פֿלייש · דש עבנגעליאון פרידיגט הב צום אירשטן מאל · אונ׳ מיינר
אן פֿעכטונגן די איך לייד נוך דעם פֿלייש · הבט איר ניט פֿר אכט נוך פֿר שמעכט. זונדרן אלס
משיח איינן ענגל גאטס נמט איר מיך אויף יא אלס ישוע קריסטום · ווי ווערד איר דא צו מאל זו זליג;
איך בין אייער צויג · דש ווען עש מוגליך געווסן ווער איר העטט אייער אויגן אוים געריסן
אונ׳ מיר געבן · בין איך דען אלזו אייער פֿיינד וורדן דש איך אויך די ווארהייט בֿור הלט /
די אייפֿרן אוים אויך ניט ריין · אבר די וואלן אויך בֿון מיר אב ועלין מכן דש איר אוים
די זולט אייפֿרן · אייפֿרן איז גוט וועגם איינר דער געשיכט אוים דש גוט · אונ׳ ניט אליין ווען
איך געגן ווערטיג ביי אויך בין / מיין ליבן קינדר וועלכי איך אבר מול מיט ענגסטן געבער
משיח ביז דש קריסטוס אין אויך איין געשטלט געווין · איך וואלט אבר דש איך איצט ביי אויך ווער
אונ׳ מיין שטים ונדלן קונד · דען איך בין איר אן אויך / זגט מיר די איר אונטר דעם
ברלשית יו · טוב כא געזעץ זיין וואלט׳ הבט איר דש געזעץ ניט געהורט׳ דען עש שטיט געשריבן דש אברהם צווין
זון הט · איינן בֿון דער מייט דען אנדרן בֿון דער פֿרייען · אבר דער בֿון דער מייט וואר איז
נוך דעם פֿלייש געבורן · דער אבר בֿון דער פֿרייען איז דורך די פֿר הייסונג געבורן · די ווארט
בידויטן עטוואס · דען דיזי וייבר זיין די צווי טעסטימענט · איינס בֿון דעם בערק סיני דש
צור קנעכט שאפֿט געבירט וועלכס איז די הגר · דען הגר הייסט אין ערביא דער בערג סיני
אונ׳ לנגיט בים קגן ירושלים · דש צו דיזר צייט איז אונ׳ איז ניט פֿרייא מיט זיינן קינדרן /
אבר דש ירושלים דש דרובן איז · דש איז די פֿריי די איז אונזר אלר מוטר · דען עש
ישעיה נד שטיט געשריבן · זיי פֿרעליך די דו ניט געבירסט אונ׳ בריך ערבֿור די דו ניט שוונגר ביסט ·
דען די איינזמי הוט וויל מער קינדר דען די דען מאן הוט · וויר אבר ליבן ברודר זיין יצחק
נוך דער פֿר הייסונג קינדר / אבר גליך ווי צו דער צייט דער נוך דעם פֿלייש געבורן וור·
פֿר וולגט דען דער נוך דעם גייסט געבורן וור · אלזו גיט עש איצט אויך · אבר וש שפריכט די
שריפֿט · שטוס די מייט הינאוס מיט אירם זון · דען דער מייט זון זול ניט ערבן מיט דעם זון
דער פֿרייען · זו זיין וויר נון ליבן ברודר ניט דער מייט קינדר · זונדרן דער פֿרייען /

דש בֿינפֿט קפיטל

משיח דר בישטיט נון אין דער פֿרייהייט דמיט אונס קריסטוס בֿיפֿרייט הוט · אונ׳ לסט אויך
משיח ניט ווידר אום אין דש קנעכטיש יוך פֿר קנייפֿן · זעכט איך פאולוס זג אויך · וואו איר אויך
משיח בישניידן לסט זו איז אויך קריסטוס קיין נוץ · איך צויג אבר מול איינם איטלכן · דער זיך
משיח בישניידן לסט דז ער נוך דש גנץ געזעץ שולדיג איז · איר זייט אבר בֿון קריסטו · ווען איר

דורכס געזעץ רעכט פֿערטיג ווערדן וועלט אונ׳ הבט דער גנד געפֿלט · מיר אבר ורטן אים
גייסט דער הופֿנונג דז וויר דורך דען גלויבן רעכט פֿערטיג זיין · דען אין קריסטו ישוע גילט משיח
וועדר בישניידונג נוך פֿור הויט עטוואס · זונדר די ליב די דורך דען גלויבן טעטיג איז · איר
ליפֿט פֿיין ווער הוט אויך אויף גהלטן דער ווארהייט ניט צו געהורכן · זולך אויבר רידן איז ניט
בֿון דעם דער אויך בירופֿן הוט · איין ווייניג זויער טייג פֿר זויערט דען גנצן טייג / איך
פֿר זיך מיך צו אויך אין דעם הערן איר ווערט ניכטס אנדרס געזינט זיין · ווער אויך אבר איר
מכט דער ווערט זיין אורטייל טרגן ער זיי ווער ער וועל · איך אבר ליבן ברודר · זו איך די
בישניידונג נוך פרידיג · ווארום לייד איך דען פֿר פֿולגונג · זו העט די ערגרנוס דעם קרויצס
אויף געהורט · וואלט גוט דז די אויך אוים גירוטט ווורדן די אויך פֿר שטערן · איר אבר ליבן
ברודר זייט צור פֿרייהייט ברופֿן · אליין זעכט צו דז איר די פֿרייהייט ניט לסט דעם פֿלייש איין
רוים ווערדן · זונדר דורך די ליב דינעט איינר דעם אנדרן · דען אלי געזעץ ווערדן אין איינם
ווארט ערפֿילט · אין דעם · הב דיינן נעכסטן ליב אז דיך זעלבס · זו איר אויך אבר אונטר
אנדר בייסט אונ׳ פֿרעסט · זו זעכט צו דז איר ניט אונטר אנדר פֿר צערט ווערט / איך
זג אבר דאבֿון · ונדלט אים גייסט זו ווערט איר די לוסטן דעם פֿליישס ניט פֿול ברענגן · דען
דש פֿלייש גלוסטט ווידר דען גייסט · אונ׳ דען גייסט גלוסטט ווידר דש פֿלייש · די זעלבן זיין
ווידר אנאנדר דז איר ניט טוט וש איר וועלט · ורט איר אבר אים גייסט זו זייט איר ניט אונטר
דעם געזעץ / אופֿנבר זיין אבר די ווערק דעם פֿליישס · אז דא זיין · אי ברוך · הורירי · און
ריינקייט · גיילהייט · אבגוטריי · צויברייי · פֿיינטשאפֿט · הדר · אייפֿר · צורן · צנק · צווייטרכט · סעקטן
הס · מורד · זויפֿן · פֿרעסן · אונ׳ דער גלייכן · בֿון וועלכן איך אויך הב צו בֿור געזגט אונ׳ זג נוך צו
בֿור דש די זולכס טון ווערדן דש רייך גאטס ניט ערבן · די פֿרוכֿט אבר דעם גייסטס איז ליב
פֿרייד פֿריד · געדולט · פֿרוינטליכייט · גוטיקייט · גלויב · זנפֿטמוט · קוישהייט · וועלכי זולכי זיין ווידר
די איז דש געזעץ ניט · וועלכי אבר קריסטום זיין די הבן איר פֿלייש געקרייציגט זמט דען לוסטן
אונ׳ בגירדן /

דש זעכסט קפיטל

דר וויר אים גייסט לעבן · זו לסט אונס אויך אים גייסט איינהער טרעטן · לסט אונס
ניט אייטלר עהר גייציג זיין אונטר אנדר צו ענטרוסטן אונ׳ צו הסן · ליבן ברודר · זו
איין מענש עטווא בֿון איינם פֿעל אבר אייל ווערד · זו אונטר וויזט אין מיט זנפֿטמוטיגקייט
גייסט די איר גייסטליך זייט · אונ׳ זיך אויף דיך זעלבס דש דו ניט אויך פֿר זוכט ווערדסט ·
איינר טרג דעם אנדרן לסט זו ווערט איר דש געזעץ קריסטי ערפֿילן · זו אבר זיך איינער לסט משיח
דונקן ער זיי עטוואז זו ער דוך ניכטס איז דער בטריגט זיך זעלבר · איין איטליכר אבר פרובֿ
זיין זעלבז ווערק · אונ׳ אז דען ווערט ער אן אים זעלבר רום הבן אונ׳ ניט אן איינם אנדרן ·
דען איין איטליכר ווערט זיינן לסט טרגן / דער אבר אונטר ריכט ווערט מיט דעם
ווארט דער טייל מיט אלרליי גוטס דעם דער אין אונטר ריכט · אירט אויך ניט · גוט לסט
זיך ניט הונן · דען וש דער מענש זייט דש ווערט ער ערנדן · ווער אויף דש פֿלייש זייט דער
ווירט בֿון דעם פֿלייש דש פֿר דערבן ערנדן · ווער אבר אויף דען גייסט זייט · דער ווערט בֿון
דעם גייסט דש אייביג לעבן ערנדן · לסט אונס אבר גוטס טון און פֿר דרוס · דען צו זיינר צייט
ווערדן וויר אויך ערנדן און אויף הערן · אז וויר דען נון צייט הבן · זו לסט אונז גוטס טון אן
יעדרמן · אלר מיינסט אבר אן דעם גלויבנס גנוסן / זעכט
מיט ווי ויל ווארטן הב איך אויך געשריבן מיט אייגנר הנט · אלי די דא וואלן וואל געבֿן אים
פֿלייש די צווינגן אויך צו בישניידן · אליין דש זי ניט מיט דעם קרויץ קריסטי פֿרבֿולגט ווערדן משיח

דען אויך די דעלבס די זיך בישניידן לאסן · האלטן דש געזעץ ניט · זונדר די וואלן דש איר אויך
בישניידן לאסט · אויף דש די זיך פון אייערם פלייש רימן מוגן · עז זיי אבר ופר פון מיר רימן
משיח דען נור פון דעם קרייץ אונזרם הערן ישוע קריסטי · דורך וועלכן מיר די וועלט געקרייציגט
משיח איז אונ איך דער וועלט · דען אין קריסטו ישוע גילט וועדר בישניידונג נוך פור הויט עטוואס ·
זונדר איין נייאי קרעאטור · אונ ווי וויל נוך דיזר רעגל איין הער טרעטן · איבר די זיי פריד
אונ בארמהערציקייט אונ איבר דען ישראל גוטים · הין פורט מך מיר ניאנט וויטר מוי · דען
מסיח איך טרג די מאל צייכן דעם הערן ישוע אן מיינם לייב . די גנאד אונזרם הערן ישוע קריסטי
זיי מיט אייערם גייסט · ליבן ברודר · אמן ·

צו דען גלאטירן   גיזנט פון רום

די עפיסטל סנקט פאולי אן די עפעזיר ·

דש ערשט קפיטל

מסיח **פאולוס** איין אפוסטל ישוע קריסטי דורך דען ווילן גוטיס · דען הייליגן
מסיח צו עפעזו · אונ גלויביגן אן קריסטו ישוע ·   גינאד זיי
מיט אויך אונ פריד פון גוט אונזרם ופר אונ דעם הערן ישוע
מסיח קריסטו · גיבענדייט זיי גוט אונ דער ופר ישוע קריסטי · דער אונס גיבענדייט האט
מסיח מיט אלרליי גייסטליכר בענדייאונג אים היםלישן וועזן · דורך קריסטום · ווי ער אונס דען
ערוועלט האט דורך דען זעלבן אי דער וועלט גרונד געלייגט ווער · דז וויר זולטן זיין הייליג אונ אין
שטרפליך פור אים אין דער ליב · אונ האט אונס פר אורדנט צור קינדרשפט גיגן אים זעלבז
מסיח דורך ישוע קריסטי · נוך דעם וואל גיפלן זיינס ווילנס צו לוב דער הערליקייט זיינר גינאד דורך
וועלכי ער אונס האט אן גינעם גימכט אין דעם גיליבטן · אן וועלכם וויר הבן די ערלוזונג
דורך זיין בלוט · נעמליך די פר געבונג דער זינד נוך דעם רייכטום זיינר גינוד · וועלכי ער
אובר שווט האט אויף אונס דורך אלרליי וויזהייט אונ קלוגהייט · אונ האט אונס וויסן לאסן דש
געהיימנים זיינס ווילנס נוך זיינם וואל גיפלן · אונ האט דש זעלבין הרבור טון דורך אין דז עס
גיפרדיגט ווערד דא די צייט ערפולט וואר · אויף דז אלי דינג צו זמן פר פסט ווערד דורך
מסיח קריסטום · בייד דז אים הימל אונ אויף אין ערדן איז אונ אים אנטר טון ווערד · דורך וועלכן
וויר אויך זום ערבטייל קומן זיין די וויר צו פור פר אורדנט זיין · נוך דעם פור זץ דעם דער
אל דינג ווירקט נוך דעם ראט זיינס ווילנס · אויף דז וויר איין וועזן ערלנגן צו לוב זיינר הער
מסיח ליקייט די וויר צו פור אויף קריסטו הופן · דעם זייט אויך איר דא איר געהערט הט די ווארט
בסורה דער ווארהייט · נעמליך דש עבאנגעליאון פון אייער זעליקייט · אן וועלכם דא איר אויך גלייבט
הבט זייט איר פר זיגלט ווארדן מיט דעם גייסט דער פר הייסונג · דש איסט מיט דעם הייליגן
רוח הקודש גייסט · וועלכר איז דש פפנט אונזרם ערבס צו אונזר ערלוזונג · די וויר זיין אייגנטום זיין · צו
לוב זיינר הערליקייט · דארום אויך איך נוך דעם איך געהערט הב פון דעם גלייבן ביי אויך
אן דען הערן ישוע · אונ פון אייער ליב צו אלן הייליגן · הער איך ניט אויף צו דנקן פור אויך
מסיח אונ גידענק אייער אין מיינם גיבעט · דז דער גוט אונזרם הערן ישוע קריסטי דער ופר דער

הערליקייט געב אויך דען גייסט דער וויזהייט אונ דער אופנברונג צו זיין זעלבז ערקענטנוז אונ
ערלויכט די אויגן אייערז פר שטענטנים דז איר ערקענן מוגט וועלכי דא זיי די הופנונג אייערז
בירופז אונ וועלכר זיי דער רייכטום דעם הערליכן ערבס אן זיינן הייליגן · אונ וועלכי דא זיי
די איבר שווענקליך גרוס זיינר קרפט אן אונס די וויר גלייבט הבן · נוך דער ווירקונג זיינר
מעכטיגן שטערק וועלכי ער גיווירקט האט אין קריסטו · דא ער אין פון דען טוטן אויפר וועקט מסיח
האט · אונ גיזעצט צו זיינר רעכטן אים הימלישן וועזן · איבר אלי פירשטן טום · גיוואלט · מכט
הערשפט · אונ אלז וואש גינענט מג ווערדן · ניט אליין אין דיזר וועלט · זונדר אויך אין דער צו
קינפטיגן · אונ האט אלי דינג אונטר זייני פוס גיטון · אונ האט אין גיזעצט פור אלן דינגן צום
הויבט דער געמיינן · וועלכי דא איז זיין לייב אונ די פולי · דעם דער אלס אין אלן ערפולט ·

דש אנדר קפיטל

אנ' אויך אויך דא איר טוט ווארט דורך גיברעכן אונ זינד · אין וועלכן איר ורוואנדלט
גיוואנדלט הבט נוך דעם לויפט דיזר וועלט אונ נוך דעם פירשטן דער אובריקייט די
אין דער לופט רעגירט נעמליך נוך דעם גייסט דער זיין ווערק האט אין דען קינדרן דעם אונ
גלייבנס · אונטר וועלכן ווער אלי אויך ורוואנדלט אונזרן ווגדל גיהט הבן מיט לוסטן אונזרז פליש
אונ טעטן דען ווילן דעם פלייש אונ דער ורנופט · אונ ווארן אויך קינדר דעם צורנס פון נטור
גלייך ווי די אנדרן ·   אבר גוט דער דא רייך איז פון בארמהערציקייט דורך זייני גרוסי
ליב דא מיט ער אונס גיליבט הוט דא וויר טוט ווארן אין דען זינדן · הוט ער אונס מיט קריסטו משיח
לעבנדיג גימכט · דען אויס גינוד זייט איר זעליג ווארדן · אונ הוט אונס מיט אים אויפר וועקט
אונ מיט אים אין דש הימליש וועזן גיזעצט דורך ישוע קריסט · אויף דש ער ערצייגט אין משיח
דען צו קינפטיגן צייטן דען אובר שווענקליכן רייכטום זיינר גנוד מיט זיינר פריינדליכקייט
אובר אונס דורך ישוע קריסט · דען אויס גינוד זייט איר זעליג ווארדן דורך דען גלייבן אונ מסיח
דש זעלב ניט אויס אויך · גוטים גאב איז עש · ניט אויס דען ווערקן אויף דש זיך ניט אימנט
רום · דען איר זייט זיין ווערק גישפן דורך ישוע קריסט צו גוטן ווערקן · צו וועלכן גוט אונס משיח
צו פור בירייט הוט דז וויר דרינן ואנדלן זולן ·   דארום גידענקט דרן · דז איר די איר
גיוועזן זייט ורצייטן היידן נוך דעם פליש אונ די ואר הויט גינענט ווארד פון דען די גינענט
זיין בישניידונג נוך דעם פליש די מיט דער הנט גישיכט · דש איר צו דער זעלבן צייט ווארט
אן קריסטו · דארום איר פרעמד גיהלטן ווארט פון דער בורגרשפט ישראל · אונ ווארט געסט מסיח
אין דען טעסטאמענטן דער פר הייסונג · דא הער איר קיין הופנונג העטט · אונ ווארט אין גאט ברית
אין דער וועלט · נון אבר איר די איר אין קריסטו זייט אונ ורצייטן ווער געוועזן זייט   נון מסיח
נאהי ווארן דורך דש בלוט קריסטי · דען ער איז אונזר פריד דער אויז ביידן איינז הוט גימכט מסיח
אונ הוט אב גיברוכן די מיטל ווגד די דער צוין וור צווישן אונס · נעמליך די פיינטשפט דא
מיט דז ער הוט דורך זיין פלייש אויף געהובן דש געזעץ דער גיבוט · דז ווערן די שריפטליך פר
פסט ווערן · אויף דז ער אויס צווייען איינן נויען מענשן שפט אין אים זעלבר צו מכן · אונ דז ער
בייד פר זונט מיט גוט אין איינם לייב דורך דש קרייץ · אונ הוט די פיינטשפט גיטוט דורך
זיך זעלבס · אונ איז קומן הוט פר קינדיגט אים עבנגעליאו דען ורידן אויך די איר ווער ווערט
אונ דענן די נאהי ווארן · דען דורך אין הבן וויר דען צו גנג · אל בייד אין איינם גייסט צום
ופר · דא זייט איר נון ניכט מער געסט אונ פרעמדלינג ·

פלוסים זונדר בוירגר מיט דען הייליגן אונ׳ גאטס הויז גינוסן ערבויעט אויף׳ דען גרונט דער אפוסטלן
משיח אונ׳ דער פרופֿיטן ׳ דא ישוע קריסטוס דער עק שטיין איז ׳ אויף׳ וועלכן דער בוי אין
איינגדר גיפֿוגט ווערט׳ דער וועכסט צו איינם הייליגן טעמפל אין דעם הערן ׳ אויף׳ וועלכן
אויך איר מיט ערבויעט ווערדט צו איינר ביהויזונג גאטס אים גייסט ׳ דז דריטי קפיטל

משיח דערהלבן איך פאוולוס דער געפענגנר אויס ישוע קריסטוס ווילן פור אויך היידן ׳ נאך
דעם איר געהארט הבט בון דעם אמט דער גינאד די מיר אן אויך געבן איז ׳
דען מיר איז קונט ווארדן דיס געהיימנים דורך אופֿנבארונג׳ ווי איך דרובן אויפֿס קורציסט
משיח געשריבן הב ׳ דארן איר זו אירם לעזט מערקן קונט מיינן ור שטנט אן דעם געהיימנים קריסטי
וועלכז ניט קונט גיטון איז אין דען פֿורגן צייטן דער מענשן קינדן׳ אז עש נון אופֿנבר איז
זיינן הייליגן אפוסטלן אונ׳ פרופֿיטן דורך דען גייסט ׳ דש די היידן מיט ערבן זיין אונ׳ מיט
משיח לייבג אונ׳ מיט גינוסן זיינר ורהייסונג אין קריסטו דורך דש עבנגליאון׳ דעם איך איין דינר
ווארדן בין נאך דער גאב אויס דער גינאד גאטס׳ די מיר נאך דער ווירקונג זיינר קרפֿט געבן איז ׳
מיר דען אלר גירינגסטן אונטר אלן הייליגן איז געבן דיזי גינאד׳ אונטר די היידן צו ור
משיח קיינדיגן דען אין אויס בורשליכן רייכטום קריסטי אונ׳ צו ערלויכטן יעדרמן׳ וועלכי דא זיי
די געמיינשפֿט דעם געהיימנים׳ דז בון דער וועלט הער אין גאט ור בארגן גיוועזן איז׳ דער
משיח אלי דינג גישפֿן הוט דורך ישוע קריסט׳ אויף׳ דז איצט קונט ווערד דען בוירשטן טומן אונ׳
אוברקייטן אין דעם הימל אן דער געמיין די מנכבֿלטיגי ווייזהייט די גאט גיבט נאך דעם פֿור
משיח זץ בון דער וועלט הער וועלכי ער ביוויזט הוט אין קריסטו ישוע אונזרם הערן דורך וועלכן
מיר הבן ורייהייט אונ׳ צו גאנג אין דער צו ור זיכט דורך דען גלויבן אן אין ׳ דרום ביט
איך דז איר ניט לם ווערדט אום מיינר טרובזל ווילן די איך פֿור אויך לייד׳ וועלכי אויך איין
פרייז זיין ׳ דערהלבן בויג איך מייני קני גיגן דעם ואטר אונזרם הערן ישוע קריסטי׳ דער
דער רעכט ואטר איז איבר אלים וואש ואטר הייסט אין הימל אונ׳ ערדן׳ דש ער אויך געב
נאך דעם רייכטום זיינר הערליקייט׳ מיט קרפֿט שטרק ווערדן דורך זיינן גייסט אן דעם
משיח אינוועגדיגן מענשן אונ׳ קריסטום וואנן דורך דען גלויבן אין אויערן הערצן דורך די ליב איין
גיוואורצלט אונ׳ גיגרינדט ווערדן ׳ אויף׳ דז איר בגרייפֿן מוגט מיט אלן הייליגן וועלכס דא זיי
משיח די ברייט אונ׳ די לענג אונ׳ די טיף׳ אונ׳ די הויך׳ אויך ערקענן די ליב קריסטי׳ די דאך אל
ערקענטנים איבר טריפֿט׳ אויף׳ דז איר ערפֿילט ווערדט מיט אלרליי גאטס פֿויל ׳
דעם אבר דער אום איבר אלז טון קן איבר אלים דז ווער ביטן אודר ור שטין נאך דער
משיח קרפֿט די דא אין אונז ווירקט׳ דעם זיי פרייז אין דער געמיין די אין קריסטו ישוע איז צו אלר
צייט ׳ בון איביקייט צו איביקייט אמן ׳ דש וירד קפיטל

זו ערמאן נון אויך איך פאוולוס געפֿנגן אין דעם הערן׳ דז איר ווגדלט ווי זיכס גיבוירט
אויערן בירוף דרינן איר בירופֿן זייט מיט אלר דעמוט אונ׳ זנפֿט מוט מיט לנגמוט אונ׳
משיח ור טראגן איינר דעם אנדרן אין דער ליב׳ אונ׳ זייט ולייסיג צו הלטן די איינקייט אים גייסט
דורך דש בנד דעם ורידם׳ איין לייב אונ׳ איין גייסט ווי איר אויך בירופֿן זייט אויף׳ איינרלייא
הופֿנונג אויערם בירופֿס׳ איין הער׳ איין גלויב׳ איין טויף׳ איין גאט אונ׳ ואטר אונזר אלר׳ דער
משיח דא איז איבר אונס אלי אונ׳ דורך אונס אלן אונ׳ אין אונס אלן׳ איינם איטליכן אבר
תילים סח ׳ פח אונטר אונס איז געבן די גינאד נאך דעם מוס דער גאב קריסטי׳ דרום שפריכט ער׳ ער איז

אויף געפֿרן אין די הוהי׳ אונ׳ הוט דש געפֿענקנים געפֿנגן געפֿירט׳ אונ׳ הוט דען מענשן גאב
געבן ׳ דז ער אבר אויף געפֿרן איז ׳ וואש איז עש ׳ דען דז ער צו ערשט איז היניטר געפֿרן אין
די אונטרשטן אורט דער ערדן׳ דער היניטר געפֿרן איז׳ דז איז דער זעלב דער אויף געפֿרן
איז איבר אלי הימל׳ אויף׳ דז ער אלם ערפֿילט ׳ אונ׳ ער הוט עטליכי צו אפוסטל געזעצט׳
עטליך אבר צו פרופֿיטן׳ עטליך צו עבנגעליסטן׳ עטליך צו הירטן אונ׳ לערר׳ דאמיט די הייליגן מבשרים
אלי צו זמן גיפֿוגט ווארדן דורך געמיינן דינסט צו בעסרן דען לייב קריסטי׳ ביס דש ווער אלי משיח
איינר דעם אנדרן די הנטרייכן צו איינר לייא גלויבן אונ׳ ערקענטנוס דעם זונס גאטס אין בול
קומן מן ווערדן דער דא זיי אין דער מאס דעש ולקומן אלטרס קריסטי׳ אויף׳ דז ווער ניכט מער יזכה
קינדר זיין ׳ אונ׳ אונס ניט הין אונ׳ הער וועגן לוסן בון אלר ליי ווינד דער לערן דורך שלקהייט
דער מענשן אונ׳ טוישריי דאמיט די אונז ערשליכן צו ור פֿירן׳ לוסט אונס אבר רעכטשפֿן
זיין אין דער ליב אונ׳ וואקסן אין אלן שטיקן׳ אן דען דער דש הויבט איז׳ קריסטום׳ אויס משיח
וועלכם דער גנץ לייב צו זמן גיפֿוגט אונ׳ איין גליד אם אנדרן הענגט דורך אלי גילענק׳ דא
דורך איינס דעם אנדרן הנט רייכונג טוט׳ נאך דעם ווערק איינס איטליכן גלידס׳ אין זיינר
מאס אונ׳ מכט דש דער לייב וועכסט צו זיין זעלבס בעסרונג אונ׳ דש אלים אין דער ליב ׳
דז זג איך נון אונ׳ צייג אין
דעם הערן׳ דש איר ניט מער ווגדלט ווי די אנדרן היידן ווגדלן אין דער איטלקייט אירם
זינם ׳ די ור פֿינסטרט זיין אין אירר ורנופֿט׳ אונ׳ זיין ענטפֿרעמדט בון דעם לעבן דש
אויס גאט איז דורך די אונוויסנהייט זו אין אין איז דורך די בלינדהייט אירם הערצן׳ די זינט
מאל זי ור רוקט זיין׳ הבן זי זיך זעלבס דער גיילהייט ערגעבן׳ דש אלר ליי אונ ריינקייט איר משיח
ווערבונג אין אין הוט זמט דעם גייץ׳ איר אבר׳ הבט קריסטום ניט אלזו גילערנט׳ זו איר
אנדרס פֿון אים געהארט הבט אונ׳ אין אים גילערט זייט׳ ווי אין ישוע איין רעכט שפֿן וועזן
איז ׳ זו לייגט נון בון אויך אב נאך דעם ווריגן ווגדל דען אלטן מענשן דער דורך
לוסטן דעם אירטומס ור דירבט׳ ערנייערט אויך אבר אים גייסט אויערס גימויטס אונ׳ ציכט
דען נויען מענשן אן דער נאך גאט גישפֿן איז׳ אין רעכטשפֿנר גירעכטיקייט אונ׳ הייליקייט׳
דארום לייגט די ליגן אב אונ׳ רעדט די ווארהייט איין איטליכר מיט זיינם נעכסטן׳ דיטוואייל
ווער אונטר אנדר גלידר זיין׳ צירנט אונ׳ זינדיגט ניט׳ לוסט די זון ניט אובר אויערם צורן תילים ד
אונטר גין׳ געבט אויך ניט רוים דעם לעסטרר׳ ווער גישטולן הוט דער שטעל ניט מער זונדר
ער ערביט אונ׳ שפֿי מיט דען הענדן עטוז רעדליכז׳ אויף׳ דז ער הב צו געבן דען דורפֿטיגן ׳
לוסט קיין בויז געשוועץ אויס אויערם מונד גין׳ זונדר וואש נוצליך צור בעסרונג איז
דז עש נוט טוט דז עש הולט זעליג די צו הערן׳ אונ׳ ביטרובט ניט דען הייליגן גייסט גאטס׳ רוח הקדש
דאמיט איר ור זיגלט זייט אויף׳ דען טאג דער ערלוזונג׳ אלי ביטרקייט אונ׳ גרים אונ׳ צארן אונ׳
געשריי אונ׳ לעסטירונג זיי ווער בון אויך זמט אלר בוסהייט׳ זייט אבר אונטר אנדר ורינטליך
הערצליך אונ׳ ור געבט איינר דעם אנדרן׳ גלייך ווי גאט אויך ור געבן הוט אין קריסטו׳ משיח

זו זייט נון גאטס נאך ווגלר׳ אז די ליבן קינדר׳ אונ׳ ווגדלט אין דער ליב׳ גלייך ווי אויך דש פֿינפֿט
קריסטום אונז הוט גיליבט אונ׳ זיך זעלבס דאר געבן פֿור אונז צו איינם אופפֿר אונ׳ קפיטל
גאב גאט צו איינם זיסן גירוך׳ הורריי אבר אונ׳ אלי אן ריינקייט אודר גייץ׳
לוסט ניט בון אויך גיזגט ווערדן׳ ווי דען הייליגן צו שטיט׳ אויך שנטבארי ווארט׳ אונ׳ נרין

טעטיגן אונ׳ ווש דיך ניט צור זך רייזיט · זונדירן ווא׳ איר דנק זגנן · דען דעם זאלט
איר וויסן הבן דש קיין בולר אודר אונריינר אודר גייציגר · וועלכר איז איין גאצן דינר ערב הוט
מציח אין דעם רייך קריסטי אונ׳ גוטיס · לושט אויך ניאנט ור בוירן מיט ור גענבולכן ווארטן · דען
אוים דיזר ווילן קומט דער צורן גוטיס איבר די קינדר דעם און גלויבנס · דארום זייט ניט איר
מיט גינוסן · דען איר וורט ור צייטן וינסטרניס · נון אבר זייט איר איין ליכט אין דעם הערן ·
ווגדולט ווי די קינדר דעם ליכטס · די ורוכט דעם גייסט איז אלר לייא גיטיקייט אונ׳
גירעכטיקייט אונ׳ ווארהייט · אונ׳ פרויביט ווש דען דייא וואל גיבעלין בור גאט · אונ׳ הב ניט
גימיינשפט מיט דען און ורוכטבורן ווערקן דער וינסטרניס · שטראפיט די אבר וול מיר · דען
ווש היימליך בון אין גישיכט דס איז אויך שענדליך צו זגן · אלס אבר ווש בום ליכט גישטרופט
וורט דש וורט אופנבאר · אלס אבר ווש אופנבאר וורט דש איז ליכט · דארום שפריכט ער
יעסעיה ס׳ וך אויף דער דו שלעפסט אונ׳ שטיי אויף בון דען טוטן · דא וורט דיך קריסטוס ערלויכטן ·
זו זעכט נון צו ווי איר בויר זיכטיגליך ווגדולט · ניט אלס די און וויזן זונדרן אלס די וויזן
אונ׳ לוזיט די צייט דען עס איז בוזי צייט · דארום ווערט ניט און ור שטענדיג זונדר ור שטענדיג
וו דא זיי דעם הערן ווילן · אונ׳ זויפט אויך ניט וואל וויינס דארויס איין און אורדינג וועגן וואלגט
· זונדר ווערדט וואל גייסטס אונ׳ רידיט אונטר אננדר בון פזלמן אונ׳ לוב זענגן אונ׳ גייסטליכן
לידירן · זינגיט אונ׳ שפילט דעם הערן אין אויערן הערצן אונ׳ זגט דנק אלי צייט בור אידרמן
מציח גאט דעם ווטר אין דעם נאמן אונזרם הערן ישוע קריסט אונ׳ זייט אונטר אננדר אונטר טון אין
דער ורכט גוטיס · די וויבר זיין אונטר טון אירן מנן אלס דען הערן · דען דער מן איז
מציח דעם וויבס הויבט · גלייך ווי אויך קריסטוס דס הויבט איז דער גימיין · אונ׳ ער איז זיינס לייבז
מציח היילנד · אבר ווי נון די גימייני איז קריסטו אונטר טון · אלזו אויך די וויבר אירן מנן אין אלן
משיח דינגן · איר מנן ליבט אויערי וויבר גלייך ווי קריסטוס גיליבט הוט די גימיין אונ׳ הוט זיך זעלב
בור זי געבן · אויף דס ער די היליגיט · אונ׳ הוט די גירייניגט דורך דש ווסר באד אים ווארט
אויף דס ער אים דאר שטעליט איין הערליכי גימיין די ניט הב איינן ולעקן אודר רונצל אודר
דעם עטוואס · זונדרן דש די היליג זיי אונ׳ און שטרעפליך · אלזו זאלן אויך די מענר אירי
וויבר ליבן אלס איר אייגנן לייב · ווער זיין וויב ליביט דער ליביט זיך זעלבז · דען ניאנט הוט
אוי מאל זיין אייגן ולייש גיהסיט · זונדירן ער ניריט עש אונ׳ פפלעגיט זיין גלייך ווי אויך דער
הער די גימיין · דען וויר זיין גלידר זיינס לייבס בון זיינם ולייש אונ׳ בון זיינם גיביין · אוים
בראשית ב דעם ווילן וורט איין מענש ורלזן וטר אונ׳ מוטר · אונ׳ זיינם וויב אן הנגן אונ׳ ווערדן צווי
מציח איין ולייש זיין דש גיהיימנים איז גרוס · איך זג אבר בון קריסטו אונ׳ דער גימיין · דוך אויך
איר איין איקליכר הב ליב זיין וויב אלס זיך זעלבס · דש וויב אבר בוירכטי דען מן ·

דש זעכסט קפיטל

איר קינדר זייט גיהורשם אויערן עלטירן אין דעם הערן · דען דש איז בליך איר
שמות כ דיין וטר אונ׳ דיין מוטר · דש איז דש אירשט גיבוט דש איין ור הייסונג הוט
אויף דש דירס וואל גי אונ׳ לנג לעביסט אויף ערדן · אונ׳ איר ועטר רייציט אויער קינדר ניט
צו צורן · זונדיר ציהיט די אויף אין דער צוכט אונ׳ ור מאנונג צו דען הערן · איר קנעכט זייט
גיהורשם אויערן לייפליכן הערן מיט בורכט אונ׳ ציטרן אין איין ועלטיקייט אויערס הערצן
מציח אלס קריסטו · ניט מיט דינסט אליין בור אויגן אלס דען מענשן צו גיבלן זונדרן אלז די קנעכט

קריסטי · דש איר זולכן ווילן גוטיס טוט בון הערצן מיט ווא׳ ווערטיקייט · לושט אויך דוינקן דס
איר דעם הערן דיניט אונ׳ ניט דען מענשן · אונ׳ וויסיט ווש איין איקליכר גוטעס טון וורט
דש וורט ער בון דעם הערן עמפפנגן · ער זיי איין קנעכט אודר איין רייער · אונ׳ איר
הערן טוט אויך דש זעלב גיגן אין אונ׳ ערלאסט דש דרויען · אונ׳ וויסיט דש אויך אויער הער
אים הימל איז אונ׳ איז בור גוט קיין אן זעהן דער פערשון · צו לעצט מיינע ברודר
ביקרעפטיגיט אויך אין דען הערן אונ׳ אין דער מכט זיינר שטערק · ציהיט אן דען הרניש
גוטיס דא איר בישטין קונט גיגן דען ליסטיגן אן לויף דעם טויבלס · דען וויר הבן ניט מיט
ולייש אונ׳ בלוט צו קעמפפן · זונדירן מיט בוירשטן אונ׳ גיוועלדיגן מיט דען וועלט רעגענטן
דער וינסטרניס אין דיזר וועלט · מיט דען גייסטירן דער בוסהייט אונטר דעם הימל · אוים
דעם ווילן זו ערגרייפט דען הרניש גוטיס · אויף דש איר ווידר שטין קונט אן דעם בוזן טג
אונ׳ אין אלן דינגן גירוסט זיין · זא שטיט נון אוים גירטט אויערי לענדן מיט דער
ווארהייט אונ׳ אן גיציגן מיט דעם קרעבס דער גירעכטיקייט · אונ׳ גישוויכט אן אויערן בויסן
מיט רויסטונג דעם עבנגעליאון בון דעם וריד אין אלן דינגן אבר ערגרייפט דען שילט דעם בתורה
גלויבנס מיט וועלכם איר אוים לעשן קונט אלי בויערגי פפייל דעם בוזוויכטס · אונ׳ דען העלם
דעם הייליס נעמט אן אויך אונ׳ דש שווערט דעם גייסטס · וועלכס איז דש ווארט גוטיס · אונ׳
בעטיט שטעטס אין אלים אן ליגן מיט ביטן אונ׳ ולעהן אים גייסט · אונ׳ וכיט דמצו מיט אלם
אן הלטן אונ׳ ולעהן בור אלי היליגן אונ׳ בור מיך · אויף דש מיר געבן ווערד דש ווארט · מיט
ורייידיגם אויף טון מיינס מונדס דז איך מאג קונד מכן דז גיהיימנים דעם עבנגעליאון איבר בשורה
וועלכם איך די בוט שפט בויר אין דער קעטן · אויף דש איך דארינן ורייידיג רידן מאג אונ׳
רידן ווי זיכס גיבוירט · אויף דש אבר איר אויך וויסיט ווי עש אום מיך שטיט · אונ׳
ווש איך שאף ווירטס אויך אלים קונד טון · טיכיקוס מיין ליבר ברודר אונ׳ גיטרויער דינר אין
דעם הערן · וועלכן איך גיזנט הב צו אויך אום דעם זעלבן · דש איר ערבארויט ווי עס אום
מיך שטיט אונ׳ דש ער אויערי הערצן טרוסט · וריד זיי דען ברודירן אונ׳ ליב מיט גלויבן בון
גוט דעם וטר אונ׳ דעם הערן ישוע קריסטו · גינאד זיי מיט אלן די דא ליב הבן אונזרן הערן משיח
ישוע קריסט אין ור רויקליך · אמן · משיח
גישריבן בון רום צו דען עפעזירן דורך טיכיקון ·

די עפיסטל סנקט פאולי אן די ווליפירד ·

דש אירשט קפיטל

פאולוס אונ׳ טימוטעאוס קנעכט ישוע קריסטי · אלין היליגן אין משיח
קריסטו ישוע צו ווליפן זמט דען בישופן אונ׳ דינירן · גינאד משיח
זיי מיט אויך אונ׳ וריד בון גאט אונזירם וטר אונ׳ דעם הערן
ישוע קריסטו · איך דנק מיינם גאט זו אופט איך אויער גידענק · וועלכס איך אל צייט טו משיח
אין אלים מיינם גיבעט בור אויך אלי אונ׳ טו דס גיבעט מיט ורוידן איבר אויער גימיינשפט
אם עבנגעליא בום אירשטן טג אן בים הער · אונ׳ בין דעם זעלבן אין גוטר צו ור זיכט דס ער בתורה
אין אויך אן גיבנגן הוט דש גוטן ווערק · דער ווירטס אויך וואל בוירן בים אן דען טג ישוע
קריסטי · ווי עס דען מיר ביליך איז דס איך דער מאסן בון אויך אלן הלט · דארום דז איך אויך משיח

אלי אין מיינם הערצן הב · אלס די מיט מיר טיילהפטיג זיין דער גנאד אין מיינן בנדן · ור
משרה אנטוורטונג אונ ביבעסטיגונג דעם עבנגיליאון ; דען גוט איז מיין צויג · ווי מיך נאך
תפגת אויך אלן ור לנגט בין הערצן גרונד אין ישוע קריסטו · אונ דרומעלבס אום ביט איך · דז אייער
ליב איי מער אונ מער רייך ווערד · אין אלר ליי ערקענטנים אונ אין אלר ליי ערבארונג דס איר
פרויבן קונט וואש דש בעסט זיי · אויך דש איר זייט לויטר אונ אן אן שטוסין אויף דען טאג
קריסטי ערבוליט מיט ורוכטן דער גירעכטיקייט די דא קומן דורך ישוע קריסט צום פרייז
אונ' לוב גוטים ; איך לס אויך אבר וויסן ליבן ברודר דש ווי עש אום מיך שטיט · דש
בתורה איז נור מער צור ואדירונג דעם עבנגעליאו גירטן · אלזו דש מייני בנד רופטבאר ווארדן זיין
אין דעם גנצן ריכט הויז אונ ביי אידרמן · אונ וויל ברודר אום מייגן בנדן צו ור זיכט אן דען
הערן גיוואגן · דיסטר טורשטיגר ווארדן זיין דז ווארט צו רידן אן שוי עטליך צוואר פרידיגן
משיח קריסטום אויך אום הס אונ הדרם ווילן · עטליך אבר אום גוטר מיינונג · יעני ור קוינדיגן
תפית קריסטום אום צנק אונ ניט לויטר · דען די מיינן די וואלן איין טרובזל צו ווענדן מיינן בנדן ·
דיזי אבר אום ליב · דען די וויסן דש איך צור ור אנטוורטונג דעם עבנגעליאו הי ליג ; וואש
איז אים אבר דען · דש נור קריסטוס ור קוינדיגט ווערד אלר ליי וויז עש גישעך רעכטיר
וויז אודר צו ולס · דא ורוי איך מיך דורך דארין אונ וויל מיך אויך ורייען · דען איך ווייס דש
מיר דש דעלב גילינגט צור זעליקייט דורך אייער גיבעט · אונ דורך הנטרייכונג דעם גייסטס
משיח ישוע קריסטי ווי איך עגטליך וורט אונ הופ דז איך אין קיינר ליי שטויק צו שנדן ווערד זונדר
תפית דש מיט אלר ורוידיקייט גלייך ווי זונסט אלצייט אלזו אויך אצונט קריסטוס גרוס גימכט ווערד
תפית אן מיינם לייב עש זיי דורך לעבן אודר דורך טוט · דען קריסטוס איז מיין לעבן · אונ שטערבן
היין גיווין ; דיוויל אבר אים ולייש לעבן מיר ורוכטבאר איז צו דען ווערקן איז מיר
ניט קונד וועלכש איך ערוועלן זול · דען איך ווערד מיט צווייערליי גידרונגן · איך האב לוסט
תפית אב צו שיידן אונ ביי קריסטו צו זיין וועלכש אויך ויל בעסיר ווער · אבר עש איז נוטליכר אים
ולייש בלייבן אום אייערן ווילן · אונ אין גוטר צו ור זיכט ווייס איך דש איך בלייבן אונ ביים
אויך אלן זיין ווערד צור ואדירונג אונ צור ורייד דעם גלויבנס · אויף דס אייער רום רייך ווערד
תפית אין קריסטו ישוע · אן מיר דורך מיינ צו קונפט ווידר צו אויך ; הנדילט נור ווירדיגליך
בסורת תפית דעם עבנגעליאו קריסטי נוך · אויף דש איך קום אונ זיך אויך אודר האר בין איך אין מיינם
אב וועזן דש איר גלייך וואל שטיט אין איינם גייסט אונ איינר זיל · אונ זמט אונס קעמפפט
בסורה איבר דעם גלויבן דעם עבנגעליו · אונ אויך אין קיינן ווג ערשרעקן לוסט בון דען ווידרזכירן
וועלכס איז איין אן צייגן אינן דער ור דומנים · אויך אבר דער זעליקייט אונ דש זעלב בון גוט
דען אויך איז געבן צו טון דש איר ניט אליין אן קריסטו גלויבט · זונדרן אויך אום אין לוידיט
אונ הבט דען זעלבן קמפף · וועלכן איר אן מיר גיזעהן הבט אונ נון בון מיר הוריט ;

דש אנדר קפיטל

משיח אז נון אונטר אויך אירגנט איין ערמנונג אין קריסטו · איז אירגנט איין טרוסט
דער ליב · איז אירגנט איין גימיינשפט דעם גייסטס · איז אירגנט איין הירצליך
ליב אונ ברמהערציקייט זו ערבוליט מיין ורייד · דז איר איינס מוט אונ זינם
זייט · גלייכי ליב הבט · ניכטס טוט דורך צנק אודר איטל איר · זונדר דורך די דימוט אכטעט
אויך אונטר אנדר זעלבס איינר דעם אנדרן אוברשטר · אונ איין איקליכר זעהי ניט
אויף דש זייני · זונדר אויף דש דעם אנדרן איז ; איין איקליכר זיי גזינט · ווי ישוע

קריסטוס אויך וואר · וועלכר אוב ער וואל אין געטליכר גישטאלט וור · הוט ערס ניט איין רויב
גימכטעט · גוט גלייך זיין · זונדר הוט זיך זעלבס גיאויסרט אונ די גישטאלט איינס קנעכטס תפית
אן גינומן · איז ווארדן גלייך ווי איין אנדר מענש · אונ אן גיבערדן אז איין מענש ערבונדן
הוט זיך זעלבז ערנידריגט אונ איז גיהורשם ווארדן ביז צום טוט · יא צום טוט אם קרויץ ·
דארום הוט אין אויך גוט ערהעהט · אונ הוט אים איינן נאמן געבן דער אובר אלי נאמן איז · דז
אין דעם נאמן ישוע זיך ביגן זאלן אלי דער קניי די אים הימל אונ אויף ערדן אונ אונטר דער
ערדן זיין · אונ אלי צונגן ביקענן זולן · דז ישוע קריסטוס דער הער זיי · צום פרייז גוטים דעם תפית
ווטרס ; אלזו מייני ליבסטן · ווי איר אל צייט זייט גיהורשם גיוועזן · ניט אליין אין מיינר
גיגן ווערטיקייט · זונדר אויך נון ויל מער אין מיינם אב וועזן · בוו שטרעקט אייערי זעליקייט
מיט ורכט אונ ציטרן · דען גוט איסטס דער אין אויך ווירקט · ביידי דש וואלן אונ דש טון ·
דארום דז ער איין וואל גיבלן אן אויך הוט ; טוט אלס אן מורמלונג אונ ור ווערונג ·
אויף דס איר זייט אן טאדל אונ לויטר אונ גוטים קינדר אין שטרעפליך מיטן אונטר דען אין
שלכטיגם אונ ורקערטן גישלעכט · אונטר וועלכן איר שייניט אלס איין ליכט אין דער וועלט
דא מיט דש איר הלטט אובר דעם ווארט דעם לעבנס מיר צו איינם רום אן דען טאג קריסטי · משיח
אלס דער איך ניט ור געבליך גילויפן נאך ור געבליך גיערביטט הב · אונ אוב איך גיאופפרט
ווערד אויף דש אופפר אונ גוטים דינסט אייערים גלויבנס · זו ורוי איך מיך אונ ורוי מיך מיט
אויך אלן דעם זעלבן · ורייעט אויך אויך איר אונ ורייעט אויך מיט מיר ; איך הופ אבר אין
דעם הערן ישוע דז איך טימוטעאון באלד ווערד צו אויך זענדן דס איך אויך גוטס מוטס זיי
וואן איך ערבאר ווי עש אום אויך שטיט · דען איך הב קיינן דער זו גאר מיינם זינים זיי דער
זו בון הרץ באר אויך זורגט · דען זי זוכן אלי דש אירי ניט דש ישוע קריסטי איז · איר אבר משיח
ווייסיט דז ער ביוועהרט איז · דען ווי איין קינד דעם ווטר הוט ער מיט מיר גידינט אם עבנגעליו בסורה
דען זעלבין הופ איך ווערד איך זענדן בון שטונד אן · וואן איך ערבארן הב ווי עש אום מיך
שטיט · איך ור טרוי אבר אין דען הערן דש אויך איך זעלבס שיר קומן ווערד ; איך הבס
אבר באר נוטיגער אן גיזעהן דען ברודר עפפרודיטון צו אויך צו זענדן דער מיין גיהולף אונ
מיט שטרייטר אונ אייער אפוסטל אונ מיינר נוט דורפט דינר איז · זינטימול ער נאך אויך
אלן ור לנגן הט אונ וור הוך ביקומרט דורום דש איר גיהוריט הטט דז ער קרנק ווער גיוועזן ·
אונ ער וור צוואר טוט קרנק אבר גוט הוט זיך איבר אין ערבארמט ניט אליין אבר איבר אין
זונדרן אויך איבר מיך · אויף דש איך ניט איין טרויעריקייט איבר די אנדרן הטט ; איך
הב אין אבר דעסטר אייליגדר גיזנט · אויף דש איר אין זעכט אונ ווידר ורוליך ווערדט · אונ
איך אויך דער טרוריקייט ווייניגר הבי · זו נעמט אין נון אויף אין דעם הערן מיט אלן ורייד
אונ הבט זולכן אין איירן · דען אום דעם ווערקס קריסטי ווילן איז ער דעם טוט זו נאהי קומן
דא ער זיין לעבן גירינג בידוכט אויף דש ער אויערן מנגיל אן מיינם דינסט ערבוליט ;

דש דריטי קפיטל
הין בורט ליבן ברודר ורייעט אויך אין דען הערן · דז איך אויך אימר איינר ליי שריב
ור דרויסט מיך ניט אונ מכט אויך דעסטר גיוויסר · זעכט אויף די הונד זעכט אויף
די בוזן ערבטר זעכט אויף די צור שנייידונג · דען וויר זיין די בישנייידונג די וויר גוט אין גייסט
דינן אונ רומן אונס בון קריסטו ישוע אונ ור טרוסטן אונס ניט דעם ולייש · ווי וואל איך אויך
הב דש איך מיך דעם ולייש ור טרוסטן מכט · דא איין אנדר זיך דונקן לעסט ער
הטב דש ער זיך דעם ולייש ור טרוסטי איך ויל מער · דער איך אם אכטן טאג בישניטן

בין איינר · אויז דעם וואלק בון ישראל · דעם געשלעכטס בניאמן · איין עברי אויס דען עבריים
אונ נאך דעם געזעץ איין ברושייער · נאך דעם אייפיר איין ור וואלגר דער געמיין · נאך דער
גירעכטיקייט אים געזעץ געוועזן און שטרעפליך ·/ אבר ווש מיר געוויזן ור · דש הב איך
משיח אוים קריסטום וויון בור שדן גיאכט · דען איך אכט עש זייא אלס שדן אוים דעם אובר שווענג
משיח ווין דער ערקנטנוס ישוע קריסטי מיינם הערן · אוים וועלכים ווילן איך אלס הב בור שאדן
משיח גירעכנט אונ אכט עז בור דרעק · אוויף דז איך קריסטום געווין אונ אין אים ערבונדן ווערד
משיח אונ ניט הב די גירעכטיקייט די אויס דעם געזעץ · זונדר די דורך דען גלייבן קריסטי קומט ·
נעמליך די גירעכטיקייט די בון גאט אים גלייבן קומט צו ערקענן אין אונ די קראפט זיינר אויף
ערשטיאונג אונ די געמיינשאפט זיינר ליידן · דש איך זיינים טוט עגליך ווערד · אוב איך אויך
דער אויפרשטיאונג בון דען טוטן ביגעגן מאכט ·/ ניט דז איכס שון עמפפנגן הב ·
אודר שון בולקומן זייא · איך יאג אים אבר נאך אוב איך אויך דז דערגרייפן מאכט דארינן
משיח איך בון קריסטו ישוע ערגריפן בין · מיין ברודר איך שעץ מיך זעלבס נאך ניט דש איכס
ערגריפן הב · איינס אבר זג איך · איך ור געס ווש דהינטן איז · אונ שטרעק מיך צו דעם דז
דא וארן איז · אונ יאג נאך דעם בויר געשטעקטם ציל נאך דעם קליינוט · וועלכס בור העלט די
משיח בירופונג גוטיס בון אובן הער אין קריסטו ישוע · ווי ויל נון אונזר בולקומן זיין · די לוסט אונס
אזו געזינט זיין · אונ זולט איר עטוואז וויטרס געזינט זיין דש לוסט אויך גוט אופנברן · דאך
דאהין וויר בים הער קומן זיין · זו לוסט אונס נאך איינר רעגל אייהער טרעטן אונ גלייך געזינט
זיין ·/ בולגט מיר ליבן ברודר · אונ זעכט אויף די · די אלזו ונדלן ווי איר הבט אונס
צום בויר בילד · דען ויל וונדלן · בון וועלכן איך אויך אופט געזגט הב · נון אבר זג איך אויך מיט
משיח וויינן די ויינט דעם קרויץ קריסטי · וועלכר ענד איז דש ור דאמנוס · אונ דענן דער בויך איין
גוט איז אונ איר איר צו שנדן ווערט · דער די אירדיש געזינט זיין · אונזר בוירגרשאפט
משיח אבר איז אים הימל בון דנן וויר אויך וורטן דעם הייאנדז ישוע קריסטי דעם הערן · וועלכר
דען לייב אונזר ניכטיקייט ור קלערן ווערט · דז ער גלייך ווערד דעם לייב זיינר קלארהייט ·
נאך דער ווירקונג דא ער מיט קן אויך אלי דינג אים אונטר טון ·/

דש וירד קאפיטל

משיח **אזו** מיין ליבן אונ געוונשטי ברודר · מיין ורייד אונ מיין קרון בישטייט אלזו אין
דעם הערן · די עבודיאן ערמן איך · אונ די סינטיכן ערמן איך דש זי איינס
זינס זיין · יא איך ביט אויך דיך מיין ארטיגיר געטרייער · נים זי צו דיר · די
בשורה זמט מיר אובר דעם עבאנגעליאון געקעמפפט הבן · מיט קלעמן אונ דען אנדרן מיינן געהולפן
וועלכר נאמן זיין אין דעם בוך דעם לעבנם · ורייעט אויך אין דעם הערן אל וועג · אונ אבר
מאל זג איך ורייעט אויך · אויער לינדיקייט לוסט קונט זיין אלן מענשן · דער הער איז נאהי ·
זורגט ניכטם · זונדר אין אלן דינגן לוסט אויער ביט אים געבעט אונ ולעהן מיט דנק זגונגן
בור גאט קונט ווערדן · אונ דער וריד גאטים · וועלכיר אלן זינן אויבר שוועבט · בייוואר אויער
משיח הערצן אונ זין אין קריסטו ישוע ·/ ווייטר ליבן ברודר · ווש ווארהאפטיג איז · ווש
רעדליך · ווש גירעכט · ווש קויש · ווש ליבליך · ווש וואל לויט · איז עטוואז איין טוגנט · איז עטוואז
איין לוב · דעם דענקט נאך · וועלכס איר אויך געלערנט אונ עמפפנגן אונ געהערט אונ געזעהן
הבט אן מיר · דש טוט · זו ווערט דער הער דעם ורידם מיט אויך זיין ·/ איך בין אבר הוכליך

ערבוייט אין דעם הערן · דז איר דער מאל איינס ווידר ערגרוינדט זייט בון מיר צו האלטן ווי
איר צו בור בון מיר געהאלטן הבט · דען איר וורט אובר איילט · ניט זג איך דש דעם מנגלס האלבן
דען איך הב געלערנט אונטר וועלכן איך בין מיר גענויגן צו לוסן · איך וויים ניכטיג צו זיין · אונ
וויים אויך הוך הער צו ורן · איך בין אלנטהלבן אונ אין אלן דינגן געשיקט · בייד זט זיין אונ
הונגרין · בייד אובריג הבן אונ מנגל ליידן · איך ור מג אלס דורך דען דער מיך מעכטיג מאכט
קריסטוס · דאך איר הבט וואל געטון דז איר אויך מיינס טרויבלס אן גנומן הבט ·/ איר אבר משיח
בון וויליפן וויסט דז בון אן ונג דעם עבאנגעליי דא איך אויס צוך בון מצעדוניא · קיין געמיין מיט
מיר טיילט הט נאך דער רעכנונג דער אויגן נם אונ אויס גב דען איר אליין · דען גען טעסלוניך
זענדיט איר צו מיינר נוט דורפט איין מאל · ניט דז איך דעם געשענק זוך · זונדר איך זוך די
ורוכט דש די אויבר לויסיג אין אויער רעכנונג זייא · דען איך הב אלז אונ הב אובר לויסיג איך
בין ערבולט דא איך עמפפינג דורך עפאפרודיטון · דז בון אויך קם איין רוך דער זוסקייט
איין אופפר גוט אן גינעם אונ גיבעליג · מיין גוט אבר ערבול אל אויער נוט דורפט נאך זיינ'
רייכטום אין דער קלארהייט קריסטו ישוע ·/ דעם גוט אבר אונ אונזרם ואטר זייא פרייז משיח
בון איביקייט צו איביקייט אמן · גריסט אלי היילגן אין קריסטו ישוע · עש גריסן אויך די משיח
ברודר די בייא מיר זיין · עש גריסן אויך אלי היילגן · זונדרליך אבר בון דעם קייזרס הויז ·
די גינוד אונזרס הערן ישוע קריסטי זייא מיט אויך אלן · אמן ·/ משיח

געשריבן בון רום דורך עפאפרודיטון ·/

די עפיסטל סנקט פאוליאן די קולוזיר ·/

דש ערשט קאפיטל

פאולוס איין אפוסטל ישוע קריסטי דורך דען ווילן גוטס אונ ברודר משיח
טימוטעוס ·/ דען היילגן צו קולון אונ דען גליבגן ברודרן
אין קריסטו ·/ גינוד זייא מיט אויך אונ וריד בון גוט אונזרם משיח
ואטר אונ דעם הערן ישוע קריסטו ·/ וויר דנקן גוט אונ דעם ואטר אונזרם הערן ישוע קריסטי משיח
אונ בעטן אל צייט בור אויך · נאך דעם וויר געהארט הבן בון אויערם גלייבן אן קריסטו ישוע משיח
אונ בון אויער ליב צו אלן היילגן אום דער האפנונג ווילן די אויך בייא געלעגט איז אים הימל ·
בון וועלכר איר געהארט הבט דורך דש ווארט דער ווארהייט אים עבאנגעליאו דש צו אויך קומן בשורה
איז ווי אויך אין אלי וועלט אונ איז ורוכטבר ווי אויך אין אויך בון דעם טאג אן דז איר געהארט
הבט · אונ ערקנט די גינוד גוטים אין דער ווארהייט · ווי איר דען געלערנט הבט בון עפאפרס
אונזרם ליבן מיט דינר · וועלכר איז איין טרויער דינר קריסטי בור אויך · דער אונם אויך משיח
ערעופנט הוט אויער ליב אים גייסט ·/ דער הלבן אויך וויר
בון דעם טאג אן דא ווירס געהארט הבן · הארן וויר ניט אויף בור אויך צו בעטן אונ ביטן · דש
איר ערבולט ווערט מיט ערקענטנוס זיינס ווילנס אין אלרלייא גייסטליכר ווייזהייט אונ ורשטנד
דש איר ווגדלט ווירדקליך דען הערן צו אלים געבלן אונ ורוכטבאר זייט אין אלם גוטם ווערק
אונ וואכסיט אין דער ערקענטנוס גוטים · אונ געשטערקט ווערדיט מיט אלר קרפט ·

נוך זיינר הערליקייט הבט אין אלר גידולט אונ גרעכטיקייט מיט ורידן · אונ דנק זאגט דעם
ואטר דער אונס טויגליך געמכט הוט צו דעם ערבטייל דער הייליגן אים ליכט · וועלכיר
אונס ערעטט הוט בון דער אוברקייט דער וינסטרניס · אונ הוט אונס ור זעצט אין דש רייך
דעם זונס זיינר ליב · אין וועלכם ווער הבן די ערלוזונג דורך זיין בלוט · נעמליך די ור געבונג
דער זינד · וועלכר איז דש עבן בילד דעם אין זיכטברן גוטס · דער ערשט געבורנר בור אלין
קרעאטורן · דען דורך אין איסטם אלם געשפן דז אין הימל אונ אויף ערדן איז · דש זיכטבר
אונ דש אין זיכטבר · עס זיין די טרונן אודר הערשפטן אודר בוירשטן טוימן · אודר אובר
קייטן · עש איז אלז דורך אין אונ צו אים געשפן · אונ ער איז בור אלן אונ עז בישטיט אלס
אין אים · אונ ער איז דש הייבט דעם לייבס · נעמליך דער געמיין · וועלכר איז דער אן
בנג אונ דער ערשט געבורנר בון דען טוטן · אויף דז ער אין אלן דינגן דען בור גאנג הב · דען
עש איז דש וואל געבלן געוועזן · דז אין אים אלי בולי וואנן זולט · אונ אלים דורך אין ור זוניט
וואורד צו אים זעלבס עש זיי אויף ערדן אודר אים הימל · דמיט דז ער וריד מכט דורך דס
בלוט אין זיינס קרויץ דורך זיך זעלבז · אונ אויך די איר ור צייטן ענטבערעמדיט אונ
ויינט וואורט דורך די ור נונפט אין באזן ווערקן · נון אבר הוט ער אויך ור זונט מיט דעם לייב
זיינס פליישס דורך דען טוט · אויף דז ער אויך דר שטעלט הייליג אונ אין שטרעפליך אונ אין
טדל בור אים זעלבז · זו איר אנדרס בלייבט אים גלייבן גגרוינט אונ ועסט אונ אין בוועגליך
בון דער הופנונג דעס עבנגעלי · וועלכס איר געהערט הבט · וועלכס געפרדיגט איז אונטר אלר בשורה
קרעאטור די אונטר דעם הימל איז וועלכס איך פאולוס דינר וואורדן בין · נון ורייאי
איך מיך אין מיינן ליידן די איך בור אויך לייד · אונ ערשטט דען בעל דער טריבסאל קריסטי משיח
אין מיינם לייב בור זיינן לייב · וועלכר איז די געמיין · וועלכר איך אין דינר וואורדן בין נוך דעם
פרדיגן אמט דז מיר געבן איז אונטר אויך מיט דער בולי אום צו פרדיגן דש וואורט גוטס
נעמליך דש געהיימנס דז ור בורגן געוועזן איז בון דער וועלט הער אונ בון דען צייטן הער ·
נון אבר אופן בארט איז זיינן הייליגן · דען גוט געוואלט הוט קונט טון · וועלכיר דא זיי דער
הערליך רייכטום דיזס געהיימנס אונטר דען היידן · וועלכס איז קריסטוס אין אויך · דער דא
איז די הופנונג דער הערליקייט דען וויר ורקונדיגן אונ ורמאנן אלי מענשן אונ לערן אלי
מענשן מיט אלר וויזהייט · אויף דש וויר דער שטעלן איינן איקליכן מענשן בולקומן אין
קריסטו ישוע דערצו איך ערביט אונ רינג נוך דער ווירקונג דעם · דער אין מיר מיט קרפט משיח
ווירקט ·

דש אנדר קאפיטל

איך לוס אויך אבר וויסן · וועלך איינן קאמפף איך הב אום אויך · אונ אום די
צו לאודיצעא · אונ אלי די מיין פרשון אים פליש ניט געזעהן הבן · אויף דז
איירי הערצן ערמאנט ווערדן · די צו זאמן וסט זיין אין דער ליב צו אלים רייכטום דעם בולנגן
ור שטאנדס דער דא איז אין דעם ערקענטנוס דעס געהיימנס גוטס דעם ואטרס אונ קריסטי משיח
אין וועלכם ור בורגן ליגן אלי שעץ דער וויזהייט אונ דעם ערקענטנוס · איך זג
אבר דאבון דז אויך ניאנט ביטריג מיט ור נינפטיגן ווארטן · דען אוב איך וואל ניך דעם
פליש ניט דא בין · זו בין איך אבר אים גייסט מיט אויך · ורוי מיך אונ זיך איירי אורדנונג
אונ די ועסטונג איירס גלייבנס אן קריסטום · ווי איר נון אן גנומן הבט דען הערן ישוע משיח
קריסטום · זו וואנדלט אין אים אונ זייט געוואורצלט אונ ערבויעט אין אים · אונ זייט ועסט אים פתיח

גלייבן ווי איר געלערט זייט · אונ זייט אין דעם זעלבינגן אויבר וולוסיג מיט דנק זאגונג ·
זעכט צו דז אויך ניט ווידר ור אין רייבר דורך די פילוזופיא אונ לוזי ור בוירונג נוך דער
מענשן זצונגן אונ נוך דער וועלט זצונגן אונ ניט נוך קריסטון · דען אין אים וואנט די גנצי משיח
בולי דער גוטהייט לייבליך · אונ איר זייט דעם זעלבן ובול · וועלכר איז דש הייבט אלר בוירשטן
טום אונ אוברקייט · אין וועלכם איר אויך בישניטן זייט מיט דער בישניידונג און הענד ·
דורך אב לעגונג דעס זינטליכן לייבס אים פליש · נעמליך מיט דער בישניידונג קריסטי · אין משיח
דעם דז איר מיט אים בינגרבן זייט דורך די טויף · אין וועלכם איר אויך זייט אויף ערשטנדן
דורך דען גלייבן דען גוט ווירקט · וועלכר אין אויף ערוועקט הוט בון דען טוטן · אונ הוט
אויך אויך מיט אים לעבנדיג געמכט · דא איר טוט וואורט אין דען זינדן אונ אין דער ואר
הויט איירס פליישס · אונ הוט אונס געשענקט אלי זינד · אונ אויס געטילגט די הנט שריפט
ווידר אונס דורך שריפטליך זצונג ערוויזט וועלכי אונס ענטקעגן ווער · אונ הוט די אויז דעם
מיטל טון אונ אן דז קרויץ געהעפטט · אונ הוט אויס געצוגן די בוירשטן טום אונ די געוועלטיגן
אונ די אופנליך אין ורהון צום בייא שפיל גזעצט אונ אין היר פרנגן אויס אין געמכט דורך
זיך זעלבס · זו לוסט נון נימנט אויך געווסן מכן אויבר שפייז אודר אויבר טרנק אודר אויבר
איינז טייל טאגן נעמליך דער ווייער טאגן אודר נוי מונדן אודר שבתותי · וועלכז איז דער שאטן
בון דעם דש צו קונפטיג ווער · אבר דער קורפר זעלבס איז אין קריסטו · לוסט אויך נימנט דז משיח
ציל ור רוקן · דער נוך איינגר ווול אין הער גיט אין דימוט אונ גייסטליכקייט דער ענגל · דעס
ער ני קיינס געזעהן הוט · אונ איז אן דך אויף געבלזן אין זיינם פליישליכן זין אונ הוט זיך ניט
אן דעם הייבט · אויס וועלכם דער גנץ לייב דורך געלענק אונ פוגן הנט רייכונג ענטפפאנגט
אונ אן אננדר זיך ענטהלט אונ אלזו וועקסט צור גרוסי די גוט גיבט · זו איר דען נון
גישטורבן זייט מיט קריסטו בון דען וועלטליכן זצונגן · וז לוסט איר אויך דען ענגן מיט זצונגן משיח
אלז ווערט איר לעבנדיג · די דא זאגן · דו זולסט דש ניט אן רורן · דו זולסט דש ניט עסן נוך
טרינקן · דו זולט דש ניט אן ליגן · וועלכס זיך דוך אלים אונטר הנדן ור צערט · אונ איז נוך
געבוטן אונ לערן דער מענשן · וועלכי הבן וואל איין שיין דער וויזהייט · דורך זעלבז ערוויילטי
גייסטליכקייט אונ דימוט · אונ דורך דז זי דעם לייבס ניט ור שונן · אונ אן דז וולייש קיין קוסט
ווענדן צו זיינר נוט דורפט ·

דש דריט קאפיטל

דרום איר נון מיט קריסטו אויף ערשטנדן · זו זוכט וואש דרובן איז דא קריסטוס משיח
איז זיצנד צו דער רעכטן הנט גוטס · זייט דעם געזינט וואש דרובן איז · ניט
דעם דש אויף ערדן איז · דען איר זייט גישטורבן אונ איער לעבן איז ור
בורגן מיט קריסטו אין גוט · ווען אבר קריסטוס איער לעבן זיך אופנבארן ווירט · דען ווערט משיח
איר אויך אופנבאר ווערדן מיט אים אין דער הערליקייט · זו טוטט נון איערי גלידר די אויף
ערדן זיין · הורריי · אונריינקייט · לוסט · בוזי בינגיר · אונקוישייט · אונ דען גייץ · וועלכס איז
אב געטירייא · אום וועלכר ווילן קומט דער צורן גוטס אויבר די קינדר דעס אן גלויבנס · אין
וועלכם אויך איר ור צייטן געוואנדלט הבט דא איר דרינן לעבעט · נון אבר לעגט אלס בון
אויך · דען צורן · גרים · בוסהייט · לעסטירונג · שנטבארי ווארט אויס איערם מונדי · ליגט ניט
אונטר אננדר · ציכט דען אלטן מענשן מיט זיינן ווערקן אויס · אונ ציכט דען נויען אן · דער
דא ור נויערט ווערט צו דער ערקענטנוס גוטס · נוך דעם עבין בילד · דעם · דער אין געשפן

הט דש ניט איז קריך׳ יוד׳ בשניידונג׳ נור הויט׳ אונ קריכי׳ טקיטא׳ קנעכט׳ ורייער׳ זונדר
אלים ﭏ אין אלן קריסטוס ׃ זו ציכט נון אן אז די אויסדערוועלטן גוטים הייליגן ﭏ גליבטן תמית
הערצליכם ערברמן׳ ורוינטליקייט׳ דימוט׳ זנפטמוט׳ לנגמוט׳ ﭏ הלטט איינר דעם אנדרן
צו גוט׳ ﭏ ור געבט אויך אונטר אנדר׳ זו איינער איין קלאג הוט ווידר דען אנדרן׳ גלייך
ווי קריסטוס אויך ור געבן הוט׳ אלזו אויך איר׳ אויבר דש אלים אבר ציכט אן די ליב די דא תמית
איז דז בנד דער בול קומנהייט׳ ﭏ דער וריד גוטים ביהלט די אויבר הנט אין אייערם הערצן
צו וועלכם איר אויך בירופן זייט אין איינם ליב ﭏ זייט דנקבר ׃ לוסט דש ווארט
גוטים אין אויך רייליך וואונן אין אלר וויזהייט׳ לערט ﭏ ערמנט אויך זעלבר מיט פסלמן׳
ﭏ לוב געזנג ﭏ גייסטליכן לידן אין דער גנוד׳ ﭏ זינגט דעם הערן אין אייערם הערצן׳
ﭏ אלס וואש איר טוט מיט ווארטן אודר מיט ווערקן׳ דש טוט אלים אין דעם נאמן דעם הערן
ישוע׳ ﭏ דנקט גוט דעם ואטר דורך אין ׃ איר ווייבר זייט אונטר טאן אייערן מענירן
ווי זיכס געבוירט אין דעם הערן׳ איר מענר ליבט אייערי ווייבר ﭏ זייט ניט ביטר געגן די
איר קינדר זייט געהורזם דען עלטרן אין אלן דינגן׳ דען דש איז דעם הערן געבעליג׳ איר
ועטר רייצט אייך ניט מיט אייערן קינדרן׳ אויף דש די ניט קליין מוטיג ווערדן ׃ איר
קנעכט זייט געהורזם אין אלן דינגן אייערן לייבליכן הערן׳ ניט מיט דינסט בור אויגן אלס
דען מענשן צו געבלן׳ זונדר מיט איין ועלטיקייט דעם הערצן ﭏ מיט גוטם ווארכט׳ אלס וואש
איר טוט דש טוט בון הערצן׳ אז דעם הערן ﭏ ניט דען מענשן׳ ﭏ וויסט דז איר בון דעם
הערן עמפפאנגן ווערט די ור געלטונג דעם ערבס׳ דען איר דינט דעם הערן קריסטו׳ ווער תמית
אבר אין רעכט טוט׳ דער ווערט עמפפאנגן וואש ער אן רעכט געטון הוט׳ ﭏ גילט קיין אן
זעהן דער פערשון׳ איר הערן וואש רעכט ﭏ גלייך איז דש בייווייזט דען קנעכטן׳ ﭏ וויסט
דש איר אויך איינן הערן אים הימל הבט ׃

דש וירד קפיטל

הלט אן אן דעם געבעט׳ ﭏ וואכט אין דעם זעלבן מיט דנק זאגנג׳ ﭏ בעטט צו גלייך
אויך בור אונז׳ אויף דז גוט אונז די טויר דעם ווארטס אויף טו צו רידן דש געהיימניס
קריסטי דארום איך אויך געבונדן בין׳ אויף דז איך דז זעלב אופנבר ווי איך זול רידן׳ וונדלט תמית
ווייזליך געגן די דרויסן זיין ﭏ לוזט די צייט׳ אייער רייד זיי אל צייט אין דער גנוד מיט זלץ
געווירצט׳ דז איר וויסט ווי איר איינם איקליכן אנטווארטן זולט ׃ ווי עש אום מיך שטייט
ווירט אויך קונט טון טיכיקוס דער ליבי ברודר ﭏ געטרויער דינר ﭏ מיט קנעכט אין דעם
הערן׳ וועלכן איך הב צו אויך געזנט אום דז זעלבי׳ דז איך ערבאר ווי עש זיך מיט אויך העלט
ﭏ דז ער אייערי הערצן ערמן׳ זאמט אונעזימו דעם געטרויען ﭏ ליבן ברודר׳ וועלכר בון
דען אייערן איז׳ אלים ווי עש הי צו שטייט ווערדן זי אויך קונט טון ׃ עש גריסט אויך
אריסטרכוס מיין מיט געבנגנר׳ ﭏ מרקוס דער נעפי בר רבה׳ בון וועלכם איר הבט געבוט
עמפפאנגן׳ זו ער צו אויך קומט נעמט אין אויף׳ ﭏ יעזוס דער דא הייסט יוסט די איז דער
בישניידונג׳ זיין׳ דיזי זיין אליין מייני געהילפן אם רייך גוטים די מיר איין טרוסט ווארדן זיין
עש גריסט אויך עפפרז דער בון דען אייערן איז איין קנעכט קריסטי ﭏ אלו צייט רינגט תמית
בור אויך מיט געבעטן׳ אויף דז איר בישטייט בולקומן ﭏ ערבולט מיט אלם ווילן גוטים׳
איך גיב אים צייגנים דש ער הוט איין גרוסן אייפר אום אויך ﭏ אום די צו לאודיציע ﭏ צו
הירפולי׳ עש גריסט אויך לוקס דער ארצט דער געליבט ﭏ דעמאס׳ גריסט די ברודר צו

לאודיצע ﭏ דען ניפפן ﭏ די געמיין אין זיינם הויז׳ ﭏ ווען די עפיסטל ביי אויך געלעזן
איז׳ זו שפפט דש זי אויך אין דער געמיין צו לאודיצע געלעזן ווערד׳ ﭏ דז איר די בון לאודיצע
לעזיט ﭏ זגט דעם ארכיפו׳ זיך אויף דש אמט דש דו עמפפנגן הוסט אין דעם הערן׳ דז
דו דש זעלבי אויס ריכטסט׳ מיין גרוס מיט מיינר פאולוס הנד׳ געדענקט מיינר בנד׳ די גנוד
זיי מיט אויך׳ אמן ׃

געשריבן בון רום דורך טיכיקן ﭏ אונעסימון ׃

דיא ערשט עפיסטל סנקט פאולי אן די טעסאלוניכיר ׃

דש ערשט קפיטל

פאולוס ﭏ סילבנוס ﭏ טימוטעוס ׃ דער געמיין צו טעסאלוניך
תמית אין גוט דעם ואטר ﭏ דעם הערן ישוע קריסטו ׃ גנוד
זיי מיט אויך ﭏ וריד בון גוט אונזרם ואטר׳ ﭏ דעם הערן
תמית ישוע קריסטו ׃ וויר דנקן גוט אל צייט בור אויך אלי׳ ﭏ געדענקן אייער אין אונזרם
געבעט אין אונטר לוס׳ זו וויר איין געדענק זיין אייערס ווערקס אים גלויבן׳ ﭏ אייער ערבייט
משיח אין דער ליב ﭏ אייער געדולט אין דער הופנונג׳ וועלכי איז אונזר הער ישוע קריסטוס בור
גוט אונזרם ואטר׳ דען ליבן ברודר בון גוט געליבט וויר וויסן ווי איר אויסדערוועלט זייט׳ דז אונזר
רוח הקדוש עבנגעליון איז ביי אויך געוועזן ניט אליין אים ווארט׳ זונדר בייד אין דער קרפט ﭏ אים
הייליגן גייסט ﭏ אין גרוסר בול ווי איר וויסט׳ וועלכר ליי וויר געוועזן זיין אונטר אויך אום
אייערן ווילן ׃ ﭏ איר זייט אונזר נאך וולגר ווארדן ﭏ דעם הערן׳ ﭏ הבט דז ווארט
רוח הקדוש אויף גנומן אונטר וילן טריבזלן מיט ורידן אים הייליגן גייסט׳ אלזו דז איר ווארדין
זייט איין בור בילד אלן גליביגן אין מצעדוניא ﭏ אכיא׳ דען בון אויך איז אויס ערשולן דש
ווארט דעם הערן׳ ניט אליין אין מצעדוניא ﭏ אכיא׳ זונדר אן אלן ארטן איז אויך אייער
גלויב אן גוט אויס געברוכן׳ אלזו דש ניט נוט איז אויך עטוואס צו זאגן׳ דען די זעלבן ורקינדיגן
בון אויך׳ וואש בור איינן איין גנג וויר צו אויך געהבט הבן׳ ﭏ ווי איר ביקערט זייט צו גוט
בון דען אב געטירן צו דינן דעם לעבנדיגן ﭏ וואורן גוט׳ ﭏ צו ווארטן זיינם זונם בום הימל
וועלכן ער אויף ערוועקט הוט בון דען טוטן׳ ישוע׳ דער אונס בון דעם צו קונפטיגן צארן
ערלעזט הוט ׃

דש אנדר קפיטל

האויך איר וויסט ליבן ברודר בון אונזרם איין גנג צו אויך׳ דז ער ניט ור געבליך
געוועזן איז׳ זונדר אז וויר צו בור געליטן הטן ﭏ געשמעכט געוועזן ווארן צו פיליפן
בשורה ווי איר וויסט׳ ווארן וויר דענאך ורידיג׳ אויך צו זגן דש עבנגעליון גוטס מיט
גרוסם קעמפפן׳ דען אונזר ערמנונג איז ניט געוועזן צו אירטום׳ נאך צו אן רייניקייט׳ נאך
בשורה מיט ליסט׳ זונדר ווי וויר בון גוט בווערט זיין׳ דז אונס דש עבנגעליון ור טרויעט איז צו
פרידיגן׳ אלזו רידן וויר׳ ניט אז וועלטן וויר דען מענשן געבלן׳ זונדר גוט דער אונזר הערץ
פרובט ׃ דען וויר זי מיט שמייכל ווארטן זיין אום גנגן׳ ווי איר וויסט׳ נאך דעם
גייץ געשטעלט׳ גוט איז דעם צויג׳ הבן אויך ניט פרייז געזוכט בון לייטן׳ ווידר בון אייך׳
שלוחים נאך בון אנדרן׳ הטען אויך מוגן שווער זיין׳ אלז קריסטי אפוסטל׳ זונדר וויר זיין

מוטרליך גיוועזן מיטן אונטר אויך · גלייך ווי איין אם אירר קינדר פפלעגט · אלזו הבן וויר
בשורה הערצן לוסט אן אויך גיהבט · אויך מיט צו טיילן · ניט אליין דש עבנגעליאון גוטס · זונדר אויך
אונזר לעבן · דארום דש וויר אויך הבן ליב גיוואונן · איר זייט וואל איין דענקין ליבן
ברודר · אונזר ערביט אונ׳ אונזר מיו · דען טג אונ׳ נכט ערביטן וויר · דש וויר ניאנט אונטר
בשורה אויך בישווערליך ווערן · אונ׳ פרידיגטן אונטר אויך דש עבנגעליאון גוטס · גוט איז דער צויג
אונ׳ איר · ווי הייליג אונ׳ גירעכט אונ׳ אין שטרעפליך וויר ביי אויך · די איר גלויבין ווארט ·
גיוועזן זיין · ווי איר דען וויסט דז וויר ווי איין ואטר זייני קינדר · אויך ערמאנט אונ׳ גיטרעסט
אונ׳ ביזוינגט הבן · דז איר וואנדלן זולט ווירדיגליך בור גוט · דער אויך בירופן הוט צו זיינם רייך
אונ׳ צו זיינר הערליקייט · דארום אויך וויר אן אונטר לום גוט דנקן · דז איר
דא איר עמפפינגט בון אונס דש ווארט גוטליכר פרידיג · נמט אירס אויף · ניט אלז מענשן
ווארט · זונדר ווי עש דען ווארהפטיג איז אז גוטים ווארט · וועלכר אויך ווירקט אין אויך · די
איר גלויבט · דען איר זייט נוך ואלגר ווארדן ליבן ברודר · דער גימיינן גוטים אין יהודה אין
משיח קריסטו ישוע · דז איר עבן דש זעלב ערליטן הבט בון אייערן בלוט ורינדן · דש יענני בון דען
יודן ערליטן הבן · וועלכי ווי די דען הירן ישוע גיטוטט הבן אונ׳ זייני פרופיטן · אזו הבן די אונז
ור בולגיט אונ׳ גיבלן גוט ניט אונ׳ זיין אלן מענשן ווידר · די וועהרן אונס צו זגן דען היידן · דש
זי זעליג ווארדן · אויף דש זי אירי זינד ערבולין אין אלי ווען · דען דער צורן איזט שון
ענטליך איבר זי קומן · וויר אבר ליבן ברודר · נוך דעם וויר אייער איין וויל בירויבט
גיוועזן זיין נוך דעם אן גיזיכט · ניט נוך דעם הערצן · הבן וויר דעסטר מיר גיאיילט · אייער
אן גיזיכט צו זעהן מיט גרוסם ור לנגן · דארום הבן וויר וואלן צו אויך קומן · איך פאולוס ·
צווי מול · אונ׳ דער סטן הוט אונס ור הינדרט · דען ווער איז אונזר הופנונג אודר ורייד אודר
משיח קרון דעם רומם · זייט ניט אויך אירס · בור דעם הערן ישוע קריסטו צו זיינר צו קונפט · איר
זייט יא אונזר פרייז אונ׳ ורייד ·

דש דריט קפיטל

ד ערום הבן ווירס ניט ווייטר וואלן ור טרגן · אונ׳ הבן אונס לוסן וואל גיבלן דש וויר
צו אטענע אליין גילוסן ווארדן · אונ׳ הבן טימוטעון גיזנט אונזרן ברודר אונ׳
באורת תמיה דינר גוטים אונ׳ אונזרן גיהולפן אים עבנגעליאו קריסטי · אויך צו שטערקן אונ׳ צו
ערמאנן אום אייערן גלויבן · דז ניט איאנט וייך ווארד אין דיזן טרויבסלן וועלכן איר וויסט
דז וויר ביגעבן זיין · אונ׳ דא וויר ביי אויך ווארן · זגטן ווירס אויך צו בור וויר ווארדן טרויבסל
הבן מוסן · ווי דען אויך גישעהן איז · אונ׳ איר וויסט דארום איכס אויך ניט לענגר ורטרגן ·
הב איכס אויס גיזנט דש איך ערבור אייערן גלויבן · אויף דש ניט אויך ווליכט ור זוכט העט
דער ור זוכיר אונ׳ אונזר ערביט ור געבליך ווארד · נון אבר זו טימוטעאוס צו אונס בון
אויך קומן איז אונ׳ אונס ור קוינדיגט הוט אייערן גלויבן אונ׳ ליב · אונ׳ דז איר אונזר גידענקט
אלצייט צום בעסטן אונ׳ ור לנגיט נוך אונס צו זעהן · ווי דען אויך אונס נוך אויך · דא זיין
וויר ליבן ברודר גיטרוסטט ווארדן אן אויך אין אלם אונזרם טרויבזל אונ׳ נוט · דורך אייערן
גלויבן · דען נון זיין וויר לעבנדיג די וויל איר שטיט אין דעם הערן · דען וואש בור איינן דנק
קונטן וויר גוט ור געלטן אוים אויך · בור אלי דיזי ורייד די וויר הבן בון איך בור אונזרם

גוט · וויר ביטן טג אונ׳ נכט דש וויר זעהן מוגן אייער אן גיזיכט אונ׳ ערבולין זו עטוואס מאנגילט
אן אייערם גלויבן · ער אבר גוט אונזר ואטר אונ׳ אונזר הער ישוע קריסטוס שיק אונזרן
וועג צו אויך · אויך אבר ור מיר דער הער · אונ׳ לום די ליב בולין ווערדן אונטר אנגדר · אונ׳
גיגן איידרמן · ווי דען אויך וויר זיין גיגן אויך · דש אייערי הערצן גישטערקט אונ׳ און
שטרעפליך זיין אין דער הערליקייט בור גוט אונזר · ואטר אונ׳ אויף די צו קונפט אונזרם הערן
ישוע קריסטי · זמט אלן זיינן הייליגן · משיח

דש וירד קפיטל

ב ודר ליבן ברודר · ביטן וויר אויך אונ׳ ערמאנן אין דעם הערן ישוע · נוך דעם איר
בון אונס עמפפנגן הבט · ווי איר זולט וואנדלן אונ׳ גוט גיבלן · דש איר אומר וואליגר
ווערט · דען איר וויסט וועלכי גיבוט וויר אויך געבן הבן דורך דען הערן ישוע · דען דש איז
דער וויל גוטים אייער הייליגונג · דז איין איקליכר וויס זיין ווס צו ביהלטן אין הייליגונג אונ׳ איירן
ניט אין דער לוסט זייך · ווי די היידן די בון גוט ניכטס וויסן · אונ׳ דש ניאנט צו ווייט גרייף · נוך
ורבורטל זיינן ברודר אים הנדל · דען דער הער איז דער רעכער איבר דש אלס · ווי וויר אויך
צובור גיזגט אונ׳ ביזוינגט הבן · דען גוט הוט אונס ניט בירופן צור אין רייניקייט · זונדר צור
הייליגונג · ווער נון אבר ור אכטט דער ור אכטט ניט איינן מענשן · זונדירן גוט דער זיינן
הייליגן גייסט געבן הוט אין אונס · בון דער ברודר ליב אבר ווער אונס ניט נוט צו
שרייבן · דען איר זייט זעלבס בון גוט גילערט אויך אונטר אנגדר צו ליבן · אונ׳ דש טוט איר
אויך אן אלן ברודירן די אין גנץ מצעדוניא זיין · וויר ערמאנן אויך אבר ליבן ברודר דש
איר נוך וואליגר ווערדט · אונ׳ ריננט דארנוך דש איר שטיל זייט אונ׳ דש אייער שאפיט אונ׳
ערבוט מיט הענדן ווי וויר אויך גיבוטן הבן · אויף דז איר ערברליך וואנדלט גיגן די די דרויסן
זיין · אונ׳ דש איר ניכטס מנגילט · וויר וואלן אויך אבר ליבן ברודר ניט ור הלטן בון דען
די דא שלאפן · אויף דם איר ניט טרוירין זייט ווי די אנדירן די קיין הופנונג הבן · דען זו וויר
גלויבן דש ישוע גישטורבן אונ׳ אויף ערשטנדן איז · זו ווערט גוט אויך די דא ענטשלאפן זיין
דורך ישוע מיט אים בורן · דען דש זגן וויר אויך אלם איין ווארט דעם הערן דש וויר די וויר
לעבן אונ׳ איבר בלייבן אין דער צו קונפט דעם הערן · ווערדן דען ניט בור קומן די דא שלאפן
· דען ער זעלב דער הער ווירט מיט איינם ועלט גישריי אונ׳ שטים דעם ערץ ענגילס אונ׳ מיט
משיח דער פוזונן גוטים ערנידר קומן בום הימל · אונ׳ די טוטן אין קריסטו ווערדן אויף ערשטין צו
ערשט · דרנוך וויר די וויר לעבן אונ׳ איבר בלייבן ווירדן צו גלייך מיט דען זעלבין הין גיצוקט
ווערדן אין דען וואלקן דעם הערן ענטגיגן אין דער לופט · אונ׳ ווערדן אלזו ביי דעם הערן
זיין אלצייט · זו טרוסטיט אויך נון מיט דיזן ווארטן אונטר אנגדר ·

דש בוינפט קפיטל

בנן דינן צייטן אבר אונ׳ שטונדן · ליבן ברודר איז ניט נוט צו שרייבן · דען
איר זעלב וויסיט גיוויס דש דער טג דעם הערן ווירט קומן · ווי איין דיב
אין דער נכט · דען ווען זי ווערדן זגן עש איז ורייד עש הוט קיין בר ·
דא ווירט זי דש ור דערבן שנעל איבר ולין · גלייך ווי דער שמערץ דעם

בשורה שווענגרן ווייבס אונ ווערדן ניט ענטפליהן · איר אבר ליבן ברודר זייט ניט אין דער וינסטרנים
תמית דש אייך דער טג ווי איין דיב ערגרייף · איר זייט אלצו זון קינדר דעם ליכטס אונ קינדר דעס
טגיס · וויר זיין ניט פון דער נכט נוך פון דער וינסטרנים · זו לוסט אונס נון ניט שלאפן
ווי די אנדירן · זונדירן לוסט אונס וכן אונ נויכטירן זיין · דען די דא שלאפן די שלאפן דעס
נכטס · אונ די דא טרונקן זיין די זיין דעס נכטס טרונקן · וויר אבר די וויר דעס טגיס זיין ·
זולן נויכטרן זיין · אן גיטון מיט דעם קרעבס דעס גלויבנס אונ דער ליב אונ מיט דעם העלם
דער הופנונג אויף די זעליקייט · דען גוט הוט אונס ניט גיזעצט צום צורן · זונדרן די זעליקייט
משיח צו ערווערבן דורך אונזרן הערן ישוע קריסט דער פור אונס געשטורבן איז · אויף דז וויר וכן
אודר שלאפן · צו גלייך מיט אים לעבן זולן · דארום ערמאנט אייך אונטר אנגדר אונ בויעט
איינר דען אנדרן ווי איר דען טוט · וויר ביטן אבר אייך ליבן ברודר דש איר ערקענט
די אייך ערבייטן אונ אייך פור שטין אין דעם הערן אונ ורמאנן אייך · האלט זי דעסטר מער
אין דער ליב אום אירס ווערקס ווילן אונ זייט ורידזם מיט אין · וויר ערמאנן אבר אייך ליבן
ברודר ורמאנט די אין גיצוגן · טרוסט די קליין מויטיגן · ור טרגט די שוואכן זייט לנג מוטיג
גיגן איטליכן · זעכט צו דז נימנט בוזים מיט בוזים אויזנט ורגעלט זונדר אלצייט יאגיט דעם
גוטן נוך אונטר אנגדר אונ גיגן איטליכן · זייט אלצייט ורעליך בעטט אן אונטרלאז · זייט דנקבר
משיח אלנטהלבן · דען דש איז דער ווילן גוטס אין קריסטו ישוע אן אייך · דען גייסט לעשיט
ניט אוים · די ווייסגונג ור אכטט ניט פרוביט אבר אלים אונ דש גוטי בהאלטט · היידיט אייך
בון שיין · ער אבר דער גוט דעם ורידס הייליג אייך דורך אונ דורך · אונ אויער גנצר גייסט
אונ זעל אונ לייב מוז בהאלטן ווערדן · אן שטרעפליך אויף די צו קונפט אונזירס הערן ישוע
תמית קריסטי · גיטריי איז ער דער אייך רופט וועלכר ווירטס אויך טון · ליבן ברודר בעטט פור אונס
גריסיט אלי ברודר מיט דעם הייליגן קוס · איך בישווערי אייך ביי דעם הערין דש איר די
תמית עפיסטל לעזן לוסט אלן הייליגן ברודירן · די גינאד אונזרס הערן ישוע קריסטי זיי מיט אייך
אמן ·

די אנדר עפיסטל סנקט פאולי אן די טעסעלוניבר ׃

דש ערשט קפיטל

משיח **פאולוס** אונ סילבנוס אונ טימוטעאוס · דער גימיינן צו טעסאלוניך
אין גוט אונזרם וטר אונ דעם הערן ישוע קריסט · גינאד זיי
מיט אייך אונ וריד בון גוט אונזרם וטר אונ דעם הערן ישוע
קריסטו · וויר זולן גוט דנקן אלצייט אום אייך ליבן ברודר ווי עש בליך איז · דען אויער
גלויבי וועכסט זער אונ די ליב איינס איקליכן אונטר אייך · גימט צו אונטר אנגדר אלזו דש
וויר אונס אויער רוימן אונטר דען גימיינן גוטס בון אויערר גידולט אונ גלויבן אין אלן אויערן
ור בולגונגן אונ טרויבזלן די איר ורטרגט צום אן צייגן דעם גירעכטן גיריכטס גוטס · אויף
דש איר ווירדיג ווערדט צום רייך גוטס · אויבר וועלכם איר אויך ליידיט זו עש אונדרם רעכט
איז ביי גוט · צו ור געלטן טרויבזל · דענן

די אייך טרויבזלן אן לייגן · אייך אבר די איר טרויבזל ליידט · רו מיט אונס ווען נון דער הער
ישוע ווירט אופנבארט ווערדן בום הימל זמט דען ענגלין זיינר קרפט · אונ מיט ולאמענדים
בויער רך געבן אויבר די זו גוט ניט ערקענן אונ אובר די זו ניט גיהורשם זיין דען עבנגליאו
אונזרם הערן ישוע קריסטי · וועלכי ווערדן פיין ליידן דש איביגי ור דערבן בון דעם אנגיזכט תמית
דעם הערן · אונ בון דער הערליקייט זיינר שטערק · ווען ער קומן ווירט זיך צו ור קלערן אין
זיינן הייליגן · אונ וואונדרבר ווערדן אין אלן גלויביגן · דען אונזר צויגנים אן אייך צו דיזיר
צייט הבט איר גלויבט · אונ דאצו ביטן וויר אייך אלי צייט בור אייך דז אונזר גוט אייך ווירדיג
מך דעם בירופס · אונ ערבולי אלים וואל גיבלן דער גוטיקייט · אונ דש ווערק דעס גלויבנס
אין דער קרפט · אויף דש אן אייך גיפרייזיט ווערד דער נאמן אונזרס הערן ישוע קריסטי · תמית
אונ איר אן אים נוך דער גינאד אונזרס גוטס אונ דעם הערן ישוע קריסטי · תמית

דש אנדר קפיטל

איך ביט אייך אבר ליבן ברודר ביי דער צו קונפט אונזרס הערן ישוע קריסטי · תמית
אונ ביי אונזר ור זמלונג אן אים · דש איר אייך ניט באלד בייעגן לוסט בון
אייערם זין · נוך ערשרעקן · ווער דורך גייסט נוך דורך ווארט נוך דורך
בריף · אלז בון אונס גיזנט דש דער טג קריסטי ור הנדן זיי · לוסט אייך נימנט ור בוירן אין תמית
קיינר ליי וויזי · דען ער קומט ניט עש זיי דען דש צו בור דער אב ול קום אונ אופן בער ווערדי
דער מענש דער זינדן אונ דש קינד דער ור דערבונג דער דא איז איין ווידר ווערטיגר · אונ
זיך אויבר היבט אובר אלס דש גוט אודר גוטס דינסט הייסט · אלזו · דש ער זיך זעצט אין דען
טעמפל גוטס אז איין גוט · אונ גיבט זיך בויר · ער זיי גוט · גידענקט איר ניט דראן · דז
איך אייך זולכס זגיט דא איך נוך ביי אייך וור · אונ וז עש נוך אויף העלט וויסט איר · דז ער
אופן בר ווערד צו זיינר צייט · דען עש רעגיט זיך שון ברייט דש גהיימנוס דער בוסהייט אין
דז דער עש איצט אויף הלט · מוז היגוועק גיטון ווערדן · אונ אלז דען ווערט דער בוסהפטיג
אופן בער ווערדן · וועלכן דער הער ערווירגן ווירד מיט דעם גייסט זיינס מונדז אונ ווירט
זיין איין ענד מכן דורך די ערשיינונג זיינר צו קונפט · דעם · וועלכס צו קונפט גישיכט נוך
דער ווירקונג דעם טויבלס מיט אלרליי לוגנהפטיגן קרעפטן אונ צייכן אונ וואונדרן · אונ מיט
אלרליי ור בוירונג צור אין גירעכטיקייט · אונטר דענן די ור לורן ווערדן · דרום דש זי די ליב
דער ווארהייט ניט הבן אויף גינומן דש זי זעליג ווערדן · דרום ווערט אין גוט קרעפטיגי
אירטום זענדן · דש זי גלויבן דער לוגן · אויף דז גיריכט ווערדן אלי די דער ווארהייט ניכט
גלויבט הבן · זונדר הבן לוסט גיהבט אן דער אין גירעכטיקייט · וויר אבר זולן גוט
דנקן אל צייט אום אייך · גיליבטי ברודר בון דעם הערן · דז אייך גוט ערוועלט הוט בון אן בנג
צור זעליקייט אין דער הייליגונג דעס גייסטס אונ אים גלויבן דער ווארהייט · דארייך ער אייך
בירופן הוט דורך אונזר עבנגליאון · צום איינגן טום דער הערליכקייט אונזרס הערן ישוע בשורה
קריסטי · זו שטיט נון ליבן ברודר אונ הלטט אן דען זצונגן די איר גילערט זייט · עש זיי תמית
דורך אונזר ווארט אודר עפיסטל · ער אבר אונזר הער ישוע קריסטוס אונ גוט דער וטר דער תמית
אונז הוט גיליבט אונ געבן איין איביגן טרוסט · אונ איין גוטי הופנונג דורך גינאד · דער
ערמן אויערי הערצן · אונ שטערק אייך אין אלרליי לער אונ גוטים ווערק ·

דש דריט קפיטל

דר ייטר ליבן ברודר · בעטט פֿור אונס · דז דש ווארט דעם הערן לויף · אונ גיפריזט
ווערד ווי ביי אויך · אונ דש וויר ערלאזט ווערדן פֿון דען אונארטיגן אונ ארגן
מענשן · דען דער גלויב איז ניט אידרמנס דינג · אבר דער הער איזט טרוי · דער
ווערט אויך שטערקן אונ ביווארן פֿור דעם ארגן · וויר זיין טרויען אבר אויך אין דעם
הערן דז איר טוט אונ טון ווערט ווש וויר אויך גיביטן · דער הער אבר ריכט אייערי הערצן צו
דער ליב גוטים אונ צו דער גידולט קריסטי · וויר גיביטן אויך אבר ליבן ברודר · אין תסיח
דעם נמן אונזרס הערן ישוע קריסטי · דש איר אויך ענצייכט פֿון אלם ברודר · דער דא אין תסיח
אורדינג וואנדלט אונ ניט נאך דער זצונג די ער פֿון אונס עמפפֿנגן הוט · דען איר וויסט ווי איר
אונס זולט נאך וואלגן · דען וויר זיין ניט אין אורדינג אונטר אויך גיוועזן · הבן אויך ניט אומ
זונסט דש ברוט גינומן פֿון אימנט · זונדר מיט ערביט אונ מוי טג אונ נכט הבן וויר גיווירקט
דז וויר ניט אימנט אונטר אויך בישווערליך ווערן · ניכט דארום דז וויר דעם ניט מכט הבן ·
זונדר דז וויר אונס זעלבז נום פֿור בילד אויך געבן · אונס נאך צו וואלגן · אונ דא וויר ביי אויך
וורן גיבוטן וויר אויך זולכס · דש זו אימנט ניט וויל ערביטן · דער זל אויך ניט עסן ·
דען וויר הארן · דז עטליך אונטר אויך וואנדלן אין אורדינג אונ ערביטן ניכטס · זונדר טרייבן
פֿור וויץ · זולכן אבר גיביטן וויר אונ ערמנן זי דורך אונזרן הערן ישוע קריסט · דש זי מיט תסיח
שטילם וועזן ערביטן אונ איר אייגן ברוט עסן · איר אבר ליבן ברודר · ווערדט ניט איבר
דרוסן וואל צו טון · זו אבר אימנט ניט גיהורשם איז אונזרם ווארט · דען צייכנט אן דורך
אייגן בריף · אונ הבט ניכטס מיט אים צו שפֿן · אויף דז ער שם רוט ווערד · דיך הלטט אין תסיח
ניט אז איינן פֿיינד · זונדר ור מנט אין אז איינן ברודר · ער אבר · דער הער דעם ורידז
געב אויך ורייד אלנטהלבן אונ אויף אלרליי וויז · דער הער זיי מיט אויך אלן · דער גרוס
מיט מיינר הנט פאולי · דש איז דש צייכן אין אלן בריבן · אלזו שרייב איך · די גנוד אונזרס תסיח
קריסטי זיי מיט אויך אלן · אמן ·
גישריבן פֿון אטענע ·

די עפיסטל סנקט פאוליאן טימוטעו ·

דש ערשט קפיטל

פאולוס איין אפוסטל ישוע קריסטי · נאך דעם ביבעל גוטים אונזירס סליח תסיח
הייולנדס אונ דעם הערן ישוע קריסטי · דער אונזר הופֿינונג תמות
איז · טימוטעו מיינם זון פֿון ארט דורך דען גלויבן ·
גנוד · ברמהערציקייט · ורידז · פֿון גוט אונזרם ואטר אונ אונזרם הערן ישוע קריסטו · תסיח
ווי איך דיך ערמנט הב · דש דו צו עפעזו בליבסט · דא איך אין מצעדוניא צוך אונ גיבוטסט
עטליכן · דש זי ניט אנדרס לערטן · אויך ניט אכט העטן אויף די ואבלן אונ דער גישלעכט
רעגיסטר · די קיין ענד הבן אונ ברענגן ורמגן אויף · מער דען בעסירונג אין גוט אום גלויבן
דען די הויבט סומא דעם גיבוטס איז · ליב פֿון ריינם הערצן אונ פֿון גוטן גיוויסן · אונ פֿון אין
גיפֿירבטם גלויבן · וועלכר הבן עטליך גיפֿעלט · אונ זיין אום גוונט צו אין נוצם גישוועץ ·
וואלן דער שריפֿט מייסטר זיין · אונ ור שטין ניט ווש זי זגן אודר ווש זי זעצן ·
וויר וויסן אבר דז דש גיזעץ גוט איז · זו זיין אימנט רעכט ברויכט אונ וויס זולכס · דש דעם

גירעכטן קיין גיזעץ געבן איז · זונדר דען אין גירעכטן אונ אין גיהורשמן · דען גיטלוזן אונ
זינדרן · דען און הייליגן · אונ אין ריינן · דען ואטר מארדרן אונ מוטר מארדרן · דען טוט
שלעגרן דען בולירן · דען קנבן שענדרן · דען מענש דיבן · דען לוגנרן דען מיינאיידיגן · אונ
זו עטווש אנדרז דער היילזמי לער ווידר איז נאך דעם עבנגעליאו דער הירליקייט דעם זעליגן בסורת
גוטים · וועלכס מיר ור טרויעט איז · אונ איך דנק דעם · דער מיך בקרעפֿטיגט הוט
אין קריסטו ישוע אונזרם הערן · דז ער מיך ור טרוי גיאכט הוט אונ גיזעצט אין דש אמט תסיח
· דער איך צובור וור איין לעסטירר אונ איין ור בולגר אונ איין שמעהר · אבר מיר איז בריט
הערציקייט ווידר ורן · דען איך הבז און וויסן גיטון אין און גלויבן · עש איז אבר דעסטר רייכר
גיוועזן די גנוד אונזרז הערן ישוע קריסטי · דורך דען גלויבן אונ די ליב אין קריסטו ישוע · תסיח
דען דש איז אי גיוויסליך וואר אונ איין טויער ווערדס ווארט · דז קריסטוס ישוע קומן תסיח
איז אין די וועלט די זינדר זעליג צו מכן · אונטר וועלכן איך דער פֿור נעמסט בין · אבר
דארום איזט מיר ברמהערציקייט ווידר ורן · אויף דש אן מיר פֿור נעמליך ישוע קריסטוס תסיח
ערצייגט אלי לנגמוטיקייט · צום עקסעמפל דען די אן אין גלויבן זולטן צום אייביגן לעבן ·
אבר גוט דעם קיניג דער אייביקייט דעם און ור גענקליכן אונ און זיכטברן אונ אליין וויזן · תסיח
זיי איר אונ פרייז פֿון אייביקייט צו אייביקייט · אמן · דיס גיבוט ביבל איך דיר · מיין
זון טימוטעי · נאך דען פֿירגן וויס זגונגן איבר דיר · דש דו אין דען זעלבן איין גוטי ריטר
שפט איביסט דורך דען גלויבן אונ גוט גיוויסן · וועלכי עטליך פֿון זיך גישטוסן אונ אם גלויבן
שיף ברוך ערליטן הבן · אונטר וועלכן איז הימנעאוס אונ אליקסנדר · וועלכי איך הב דעם
טייבל געבן דש זי גיצויכטיגט ווערדן · ניט מער צו לעסטרן ·

דש אנדר קפיטל

דר ערמן איך נון · דז מן פֿור אלן דינגן צו ערשט טו ביט · גיבעט · פֿור ביט · אונ דנק
זגונג פֿור אלי מענשן · פֿור די קיניג אונ פֿור אלי אוביריקייט · אויף דש וויר איין
גירוליך אונ שטילס לעבן פֿירן מוגן אין אלר גוט זעליקייט אונ רעדליכקייט · דען זולכס איז
גוט דרצו אויך אן גינעם פֿור גוט אונזרם הייולנט · וועלכר וויל · דז אלי מענשן גיזעגן אונ צור
ערקענטנוס דער ווארהייט קומן · דען עש איז איין גוט אונ איין מיטלר צווישן גוט אונ דען
מענשן · נעמליך דער מענש ישוע קריסטוס · דער זיך זעלבס געבן הוט פֿור אידרמן צור תסיח
ערלוזונג · דש זולכס צו זיינר צייט פרידיגט ווארד דרצו איך גיזעצט בין איין פרידיגר אונ
אפוסטל · איך זג די ווארהייט אין קריסטו אונ לוג ניט · איין לערר דער היידן · אים גלויבן תסיח
אונ אין דער ווארהייט · זו וויל איך נון דש די מנן בעטן אן אלן אורטן · אונ אויף היבן
הייליגי הענד און צורן אונ ווידר וויל · דעם זעלבן גלייכן די וויבר דש זי אין צירליכן קלייד ·
מיט שאם אונ צוכט זיך שמוקן · ניט מיט צופפן אודר גולט אודר פערלין אודר קאסטליכם
גיוונט · זונדרן דש וואל אן שטיט דען וויבירן די דא גוט זעליקייט בוויזן דורך גוטי ווערק ·
איין וויב לערני אין דער שטיל מיט אלר אונטר טעניקייט · איינם וויב אבר גישטטי איך
ניט דש זי לערי אויך ניט דז זי דעם מנז הער זיי · זונדר שטיל זיי · דען אדם איז אם ערשטן
גימכט דורנוך חוה · אונ אדם וורד ניט ור בוירט · דש וויב אבר וורד ור בוירט אונ הוט די
איבר טרעטונג איין גיבוירט · זי ווירט אבר זעליג ווערדן דורך קינדר גיבערן זו זי בלייבן
אים גלויבן אונ אין דער ליב · אונ אין דער הייליגנג מיט דער צוכט ·

דש דריטי קפיטל

דש איז אַ גוויסליך וואר · דז איטמנט איין בישופס אמט בינערט · דען גלייכשט
איינם גוטן ווערקס · עש דז אבר איין בישוף און שטרעפליך זיין נור איינם
וויבס מן · נויכטרן · נויכטיג · זיטיג · גסט ורײ · לערהפטיג · ניט ווין זויכטיג · ניט בייסיג · ניט
שענטליכם גווינם גיריג · זונדר גלינד · ניט האדריג · ניט גיציג · דער זיינם איינגן הויז וואל
ואר שטי · דער גהורשיגי קינדר הב מיט אלר רעדליקייט · דז אבר איטמנט זיינם איינגן הויס
ניט ווייס בור צו שטין · ווי וואורד ער די גמיין גוטס ור זורגן · ניט איין נוילינג · אויף דז ער
זיך ניט אויף בלאז אונ דעם לעסטירר איינם אורטייל · ער מוז אבר אויך איין גוט צויגניס
הבן בון דענן די דרויסן זיין · אויף דז ער ניט יו דעם לעסטירר אין די שמאך אונ שטריק ·
דעם זעלבן גלייכן די דינר זולן רעדליך זיין · ניט צווי צוינגיג · ניט ווין זויכטיג · ניכט
שענטליכם גווינם גיריג · די דז גהיימנוס דעם גלויבנס אין רייגם גוויסן הבן · אונ די זעלביגי
לוס מן צובור ור זוכן · דארנוך לוס מן די דינן ווען די אונשטרעפליך זיין · דעם זעלבן
גלייכן אירי וויבר זולן רעדליך זיין · ניט לעסטירן · נויכטירן טרוי און אלן דינגן · די דינר לוס
איין איקליכן זיין איינגם וויבס מן די אירן קינדירן וואל בור שטין אונ אירן איינגן הויזרן ·
וועלכי אבר וואל דינן · די ערווערבן אין זעלבז איין גוטי שטופן · אונ איין גרוסי ורײדיקייט אים
גלויבן אין קריסטו ישוע · דזולכם שרייב איך דיר אונ הופ אויפס שירסט צו דיר צו
קומן · דז איך אבר ור צוג · דש די וויסט ווי דו וונדלן זולט אין דעם הויז גוטס · וועלכם איז די
גמיין דעם לעבנדיגן גוטס · איין פפילר אונ גרונד ועסט · אונ קיינדליך גרוס איז דש גוט
זעליגי גהיימנים · וועלכם דא איז אופנבערט אים פלייש גרעכטבערטיקייט אים גייסט · ערשינן
דען ענגלן · גפרעדיגט דען היידן · גגלויבט בון דער וועלט · אויף גנומן אין די הערליקייט ·

דש וירדי קפיטל

דער גייסט אבר זגט דויטליך דש אין דען לעצטן צייטן ווערדן עטליכי בון דעם
גלויבן אב טרעטן אונ אן הנגן · דען אירגן גייסטרן אונ לערן דער טויבל
דורך די · דז אין גלייסנריי לוגן רידר זיין אונ ברנדמאל אין אירן גוויסן
הבן · אונ ור ביטן אליך צו ווערדן אונ צו מיידן די שפייז די גוט גשפן הוט צו נעמן מיט דנק
זגונג · דען גלויביגן אונ דען די די וורהייט ערקענט הבן · דען אלי קרעאטור גוטס איז גוט
אונ ניט ור ווערפליך דש מיט דנק זגונג ענפפנגן ווירט · דען עש ווירט גהייליגט דורך דש
ווארט גוטס אונ גבעט · ווען דו דען ברודירן זולכם בור הלטסט · זא ווירסטו איין גוטיר
דינר ישוע קריסטי זיין · אויף ערצוגן אין דען ווארטן דעם גלויבנז אונ דער גוטן לער דער דו
ביז הער נוך קומן ביסט · דער און גייסטליכן אבר אונ אלט ווייבישן ובילן ענטשלג דיך · מתיא
אובי דיך זעלבס אבר אן דער גוט זעליקייט · דען די לייפליכי אויבונג איז ווינג נוץ
אבר די גוטזעליקייט איז צו אלם דינגן נוץ · אונ הוט די ור הייסונג דיזם אונ דעם צו קונפטיגן
לעבנז · דש איז אי גוויסליך וואר אונ איין טויער ווערדז ווארט · דען דא היין ערביטן וויר אויך
אונ ווערדן גשמעכט דש וויר אויף דען לעבנדיגן גוט גהופט הבן · וועלכר איז דער היילנד
אלר מענשן · זונדרליך אבר דער גלויביגן · זולכם גיבוט אונ לער ניטמנט ור אכט דייני יוגנט ·
זונדר זיי איין בור בילד דען גלויביגן אים ווארט · אים וונדל · אין דער ליב · אים גייסט · אים
גלויבן · אין דער קיישהייט · הלט אן מיט לעזן · מיט ערמנן · מיט לערן · ביז איך קום · לוס
ניט אויז דער אכט די גאב די דיר געבן איז דורך די וויסגונג מיט אויף לייגן דער הנט דער

עלטן · דזולכם ווערט דא מיט גי אויס אויף דש דיין צו נעמן בור אידרמן אופנבאר זיי · הב
אכט אויף דיך זעלבס אונ אויף די לער · בהר אין דיזן שטוקן · דען וואו דו זולכם טוסט
ווירסטו דיך זעלבס זעליג מכן אונ די דיך הארן ·

דש בונפט קפיטל

דען עלטן שעלט ניט · זונדירן ערמנא אין אלס איינן ואטר · די יונגן אלס די
ברודר · די אלטן וויבר אלס די מוטר · די יונגן אלס די שוועסטירן מיט
אלר קוישייט · אער די וויטוון וועלכי רעכטי וויטוון זיין · זו אבר איין וויטווי קינדר
אודר קינדס קינדר הוט · זולכי לוז צובור לערנן דש איר איינגן הויזר גוט זעלג זיין אונ גלייכם
בור גלטן דען ואר עלטירן · דען דש איז וואל גיטון אונ אן גנעם בור גוט · וועלכי אבר איין
רעכטי וויטווע איז די ניטמנט צו ור זורגן הוט אונ איינזם איז די הוט איר הופינונג אויף גוט
גשטעלט אונ בלייבט אם גבוט אונ גלעהן טג אונ נכט · וועלכי אבר אין וואל לוסטן לעבט די
איז לעבנדיג טוט · דזולכם גביוט אויף דש די און ור טדליך זיין · זא אבר איטמנט די זיין
זונדרליך דייני הויס גנוסן ניט ור זורגט · דער הוט דען גלויבן ור לויקניט אונ איז ערגיר דען
איין און גלויביגר · לוס קייני וויטווי ערוועלט ווערדן אונטר זעכציק יארן · אונ די דא
גוועזן זיי איינס מנס וויב · אונ די איין צויגנים הב דער גוטן ווערק דז די קינדר אויף צוגן
הוט דז די גסט ורײ גוועזן איז · דז די דער הייליגן בוס גוושן הוט · דז די דען טרויב זעליגן
הנט רייכונג טון הוט דז די אלים גוטים ווערק נוך קומן איז · דער יונגן וויטוון אבר ענטשלג
דיך · דען ווען די גייל ווערדן זיין ווידר קריסטום זו וואלן די רייען אונ הבן איר אורטייל דס די
דען אירשטן גלויבן ור ברוכן הבן · דא נעבן זיין די בויל אונ לערנן אויס לויפן דורך די הייזר ·
ניט עליין אבר זיין די בויל · זונדירן אויך שווצן אונ בור וויצניג אונ רידן דש ניט זיין זול ·
זו וויל איך דש די יונגן וויטוון רייען · קינדר טרגן · הויס הלטן דעם ווידר זכיר קיין
אורזך געבן צו שעלטן · דן עז זיין שון עטליכי אים גווענד דעם סטן נוך · זו אבר איין גלויביגר
אודר איין גלויביגי וויטוון הוט · דער ור זורג די זעלבן אונ לוס די גמיין ניט בישווערט ווערדן
אויף דש די זו רעכטי וויטוון זיין מוגן גנוק הבן · די עלטן די וואל בור שטין הלט
מן צווי ולכיג אירן ווערד · זונדרליך די דא ערביטן אים ווארט אונ אין דער לער · דען עש
שפריכט די שריפט · דו זולט ניט דעם אוכסן דש מויל ור בינדן דער דא דרעשיט · אונ איין דברים כה
ערביטר איז זיינם לונס ווערט · ווידר איינן עלטן נים קיין קלאג אויף · אויסר צווייער אודר
דרייער צויגן · די דא זונדיגן די שטראף בור אלן אויף דש אויך די אנדירן בורכט הבן ·
איך בישוואר דיך בור גוט אונ דעם הערן ישוע קריסטו אונ דען אויס ערוועלטי ענגלן דש דו
זולכם הלטיסט און נכטייל אונ ניכטס טוסט נור צייטן אויס · די הענד לייג ניימנט בלד אויף ·
מך דיך אויך ניט טייל הפטיג ורעמדר זינדן · הלט דיך זעלבר קייש · טרינק ניט מיר וואסיר ·
זונדר ברויך דעם ווינס איין ווינג אום דיינס מאגנס ווילן אונ דש דו אופט קרנק ביסט ·
עטליכר מענשן זונד זיין צובור אופנבאר · אונ גין בור הין צום גריכט · עטליכר אבר
בולגן הינך · דעם זעלבן גלייכן אויך די גוטן ווערק זיין צובור אופנבאר · אונ די זיך אנדרש
הבן קונען זיך ניט בערגן ·

דש זעכסט קפיטל

די קנעכט זו אונטר דעם יאך זיין די הלטן אירי הערן אלר אירן ווערט · אויף דש
ניט דער נאמן גוטס אונ די לער ור לעסטירט ווערד · וועלכי אבר גלויביגי הערן
הבן · די ור אכטן זי ניט די וויל זי ברודר זיין · זונדרן זיין זול מיר דינסטבר די וויל זי גלויביג

126

אונ׳ גיליבט אונ׳ דער וואל טאט טייל האפטיג זיין ׃ זולכש לער אונ׳ ערמאן אונ׳ אינטרעט אנדרש
לעריט׳ אונ׳ ניט צו נעלט דען הייליגן ווארטן אונזרש הערן ישוע קריסטי אונ׳ דער לער בון דער משיח
גאט זעליקייט ׳ דער איז אויך גיבלאזן אונ׳ וויס ניכטס ׳ זונדר איז זוכטיג זיין ורגן אונ׳
ווארט קריגן׳ אויז וועלכם ענטשפרינגט הס׳ הדרי׳ לעסטרונג בוזר ארגוואן שול גיצאנק זולכר
מענשן די צור רויטן זין הבן ׳ אונ׳ דער ווארהייט בירויבט זיין די דא מיינן גאט זעליקייט זיי
אוים גינים וויל ׃ טו דיך בון זולכן׳ עז איז אבר איין גרוסר גינים דער גאט זעלג איז אונ׳ לוסט
אוים גינוגן ׳ דען וויר הבן ניכטס אין די וועלט ברכלט׳ דארום אופנבאר איז וויר ווערדן
אויך ניכטס הינוים ברינגן ׃ ווען וויר אבר בוטר אונ׳ דעק הבן זו לוסט אונס בינוגן ׳
דען די דא רייך ווערדן וועלן ׳ די ולן אין ור זוכונג אונ׳ שטריק אונ׳ ויל טוריכטר אונ׳ שעדליכר
לוסט׳ וועלכי ורזענקן די מענשן אינם ור דערבן אונ׳ ורדמנים ׳ דען גייץ איז איין ווארצל אלם
איבילס ׳ וועלכר הוט עטליכי גילוסטט אונ׳ זיין בום גלויבן אויר גנגן ׳ אונ׳ הבן זיך זעלבם
גימענגט אונטר ויל שמערצן׳ אבר דו מענש גוטס וליך זולכש יאג אבר נאך דער גירעכטיקייט
דען גלויבן ׳ דער ליב ׳ דער גידולט ׳ דער זנפט מוט ׳ קעמפא איינן גוטן קאמפא דעם גלויבנז
ערגרייפא דש איביגי לעבן דא צו דו אויך בירופן ביסט אונ׳ ביקנט הוסט איין גוט ביקענטנים
בור וילן צייגן ׃ איך גיביט דיר בור גאט דער אלי דינג לעבנדיג מכט ׳ אונ׳ בור קריסטו משיח
ישוע דער אונטר פונציו פילאטו ביצייגט הוט איין גוט ביקענטנים ׳ דש דו הלטיסט דש גיבוט
און ולעקן און ור טעדליך בים אויפא די ערשיינונג אונזרס הערן ישוע קריסטי ׳ וועלכן ווירט מסית
ציינן צו זיינר צייט׳ דער זעליגי אונ׳ אליין גיוועלטיגר ׳ דער קוניג אלר קוניגן אונ׳ הער אלר
הערן ׳ דער אליין און שטערבליקייט הוט׳ דער דא וואנט אין איינם ליכט דא ניאנט צו קומן
קן׳ וועלכן קיין מענש גיזעהן הוט נוך גיזעהן קן ׳ דעם זיי איר אונ׳ איביגם רייך אמן ׃
דען רייכן בון דיזר וועלט גיביט דש זי ניט הוך הלטן דינג טרכטן ׳ אויך ניט הופן
אויפא דען און גיוויסן רייכטום ׳ זונדר אויפא דען לעבנדיגן גאט דער אונס דער גיבט רייכליך
אלר ליי צו ניסן דז זי גוט טון׳ רייך ווערדן בון גוטן ווערקן׳ גערן געבן׳ ליט זעליג זיין׳ שץ זמלן
אין זעלבס איינן גוטן גרונט אויפס צו קונפטיגי ׳ דש זי ערגרייפן דש איביגי לעבן ׃ או
טימוטע ביוואר די ביולן אונ׳ מייד די און גייסטליכן ורנעבליכי ווארט׳ אונ׳ דש גיצענק דער
לשן בירומטן ערקענטנים ׳ וועלכי עטליכי הבן בויר געבן אונ׳ הבן דעם גלויבנס גיפעלט׳ די
גינאד זיי מיט דיר ׳ אמן ׃

גישריבן בון לאודיצעא ׳ די דא איז איין הויב שטט דעם לנדס פריגיא פקטיאנא ׃

די אַנדֶר עֶפִּיסְטֶל סַנְקְט פַּאוּלִי אַן טִימוֹטֶעוּז ׃

דש ערשט קפיטל

פאולוס

איין אפוסטל ישוע קריסטי דורך דען וילן גוטס צו פר ידיגן מסית
די ור הייסונג דעם לעבנם אין קריסטו ישוע ׃ מיינם מסית
ליבן זון טימוטעאו ׃ גנאד ׳ ברמהערציקייט ׳ ורייד בון

גאט דעם ואטר אונ׳ אונזרם הערן ישוע קריסטו ׃ איך דנק גאט דעם איך דין בון מיינן מסית
בור עלטרן הער אין ריינם גיוויסן ׳ דש איך און אונטר לום דיין גידענק אין מיינם גיבעט טן
אונ׳ נכט׳ אונ׳ ור לנגיט מיך דיך צו זעהן ווען איך דענק אן דייני טרעהרן׳ אויפא דש איך מיט
ורייד ערבוילט ווערד אונ׳ ערמינר מיך דעם און גיפערבטן גלויבנס אין דיר ׳ וועלכר צובור
גיוואניט הוט אין דיינר גרוס מוטר לוידע׳ אונ׳ אין דיינר מוטר אוניקע׳ בין אבר גיוויס דש
אויך אין דיר ׃ אוים וועלכר זך ווילן איך דיך ערמינר דש דו ערוועקיסט די גאב גוטס
די אין דיר איז דורך די אויפא לגונג מיינר הענדי׳ דען גאט הוט אונס ניט געבן דען גייסט דער
בורכט זונדר דער קרפט אונ׳ דער ליב אונ׳ דער צוכט׳ דורום זו שעם דיך ניט דעם צייגנים
אונזרס הערן נוך מיינר דער איך זיין גיבונדינר בין׳ זונדרן לייד דיך מיט דעם עבנגיליאו בסורה
ווי איך נוך דער קרפט גוטס דער אונס הוט זעליג גימכט ׳ אונ׳ בירופן מיט איינם הייליגן
רופא׳ ניט נוך אונזרן ווערקן זונדר נוך זיינם בור זץ אונ׳ גינאד די אונס געבן איז אין קריסטו מסית
ישוע בור דער צייט דער וועלט ׳ איצט אבר אופנבארט דורך די ערשיינונג אונזרס הייליגרס
ישוע קריסטי׳ דער דעם טוט די מכט הוט גינומן׳ אונ׳ דש לעבן אונ׳ איין און ור גענקליך וועזן מסית
אנס ליכט ברוכט דורך דש עבנגיליאון׳ צו וועלכם איך גיזעצט בין איין פרידיגר אונ׳ אפוסטל בסורה
אונ׳ לערר דער היידן ׃ אום וועלכר זך ווילן איך זולכש לייד׳ אבר איך שעם מיך ניט׳ דען
איך וויים אן וועלכן איך גלויבט הב ׳ אונ׳ ער קן מיר מיין ביילג ביוואורן בים אן יענן טג ׃
הלט דיך נוך דעם בויר ביולד דער הייליגי ווארט די דו בון מיר גיהערט הוסט ׳ בום
גלויבן אונ׳ בון דער ליב אין קריסטו ישוע ׳ דיזן גוטן ביילג ביוואר דורך דען הייליגן גייסט ׳ רוח הקדוש
דער אין אונס וואנט ׳ דש ווייסטו ׳ דש זיך בון מיר גיוונט הבן אל די אין אסיא זיין ׃ אונטר
וועלכן איז בוגעלוז אונ׳ הערמוגעניד ׳ דער הער גאב ברמהערציקייט דעם הויז אונעזיפורי ׳
דען ער הוט מיך אופט עקוויקט׳ אונ׳ הוט זיך מיינר קיטן ניט גישעמט ׳ זונדר דא ער קעמן
רומא קעמן זוכט ער מיך אויפס ולייסיגסט אונ׳ ונד מיך ׳ דער הער גאב אים דש ער ויגד
ברמהערציקייט ביי דעם הערן אן יענם טג׳ אונ׳ ווי ויל ער מיר צו עפעזו גדינט הוט ווייסטו
אם בעסטן ׃

דש אנדר קפיטל

דו שטערק דו דיך נון מיין זון דורך די גינאד אין קריסטו ישוע ׳ אונ׳ וואש דו בון מיר משיח
גיהורט הוסט דורך וילצייגן ׳ דש ביביל טרויען מענשן די דא טויכטיג זיין אויך
אנדרי צו לערן ׳ לייד דיך אלס איין גוטר שטרייטר ישוע קריסטי׳ ניאנט שטרייטט מסית
אונ׳ ולכט זיך אין דער נארונג גישעפטי אויפא דש ער גיבאלי דעם דער אין צום שטרייטר אויפא
גינומן הוט׳ אונ׳ זו אימנט אויך קעמפט ווירט ער דוך ניט גיקרונט ער קעמפא דען רעדליך
׳ עש זול אבר דער אקיר מן׳ דער דען אקיר בויעט דער ברוכטן אם אירשטן גיניסן׳ מערק
וואש איך זג׳ דער הער אבר מירט דיר אין אלן דינגן ור שטנד געבן ׃ הלט אין גידעכטנים
שוע קריסטום דער אויפא ערשטנדן איז בון דען טוטן אוים דעם זמן דוד ׳ נאך מיינם מסית
עבנגיליו אין וועלכם איך מיך לייד בים אן די בנד אלס איין אויבל טעטר ׳ אבר גוטס ווארט בסורה
איז ניט גיבונדן ׳ דארום דולד איכם אלים אום דער אוים ערוויילטן וילן ׳ אויפא דש אויך די די
זעליקייט ערלנגן אין קריסטו מסית

ישוע מיט אייביגר הערליקייט: דש איז געוויסליך וואר' זיין וויר מיט געשטורבן זו
ווערדן וויר מיט לעבן' דולדן וויר' זו ווערדן וויר מיט הערשן' ור לויקנן וויר' זו ווערט יענר
אונס אויך ור לויקנן' גלייבן וויר ניט' זו בלייבט ער טריי' ער קן זיך זעלבש ניט לויקנן' זולכש
ערמאנר די אול בייזויג ור דעם הערן דש זי ניט אום ווארט צנקן' וועלכש ניכטש נוץ איז'
דען אב צו ווענדן די דא צו הארן: ביבלייס דיך גוט צו ערצייגן איין ביוורטן אול
און ור טדליכן ערביטר' דער דא רעכט שנייד דש ווארט דער ווארהייט: דעם אונ
גייסטליכן לוזן געשוועץ ענטשלאג דיך' דען עש וודרט ויל אן דעם אונ געטליכם וועזן' אול
איר ווארט דש וריסט אום זיך ווי דער קרעבס' אונטר וועלכן איז הימענעאוס אול פילטוס'
וועלכי דער ווארהייט געפעלט הבן' אול זאגן די אויפ ערשטייאונג זיי שון געשעהן' אול האבן
משיח עטליכר גלייבן ור קערט: אבר דער וועסט גרונד גאטס בישטייט' אול הוט דיזן זיגל
דער הער קענט די זיינן' אול עש טרעט אב בון אונ גירעכטיקייט' ווער דען נאמן קריסטי אן
רופט' אין איינם גרוסן הויז אבר זיין ניט אליין גולדיני אול זילברני געפעס' זונדר אויך
הולציני אול טופפרני' אול עטליכי צו אערן' עטליכי אבר צו און ערי: זו נון איינער זיך
רייניגט בון זולכן לויטן דער ווירט איין געהייליגט וס זיין צו דען ערן דעם הויז הערן ברויכליך
אול צו אלם גוטם ווערק בירייט: וליך די לוסט דער יוגנט' יאג אבר נאך דער
גירעכטיקייט' דעם גלייבן' דער ליב' דעם וריד מיט אלן' די דען הערן אן רופן בון רייגם
הערצן' אבר דער טוריכטן אול לזן ורגן ענטשלאג דיך' דען דו וייסט דש זי נור צאנק געבערן
איין קנעכט אבר דעם הערן זול ניט צענקיש זיין' זונדר וטרליך געגן אידרמן' לערהפטיג'
דער די בוזן טראגן קן' דער מיט זנפטמוט שטראפט די ווידר שפענסטיגן' אוב אין גוט דער
מאל איינם בוס געב' די ווארהייט צו ערקענן' אול ווידר נוכטרן צו ווערדן בון דעם טויבלס
שטריק' די בון אים געבנגן זיין נאך זיינם ווילן:

דש דריט קפיטל

דש זולסטו אבר וויסן' דש צו דען לעצטן טאגן ווערדן גרוליך צייטונג איין טרעטן
דען עש ווערדן מענשן זיין די בון זיך זעלבש הלטן' גייציג' שטולץ' הופרטיג
לעסטרר' דען עלטירן און געהורשם' און דנקבאר' און גייסטליך' און ורייינטליך' שטעריג'
טענדיר' און קייש' און גייטיג' וויאלד' ורעטר' ורעבליר' אויפ געבלאזן' די מער ליבן די וואל
לוסט דען גוט' די דא הבן דש געבערד איינס גוט זעליגן וונדלס' אבר זיין קרפט ור לויקנן די
אול בון זולכן וונד דיך' אוס דעם זעלבן זיין די די הייזר דורך לויפן' אול בורן די וייבלין
געבנגן די מיט זינדן בילאדן זיין' אול ורן מיט מנכרליי לוסטן' לערן אימר דאר' אול קאנין
נימר צור ערקענטנוס דער ווארהייט קומן: גלייכר וויז אבר ווי יאנס אול יאמברס
משה ווידר שטונדן' אזו ווידר שטין אויך דיזי דער ווארהייט' עס זיין מענשן בון צו רויטטן
זינן' און טויגליך צום גלייבן' אבר זי ווערדנס ניט אום בורן' דען איר טורהייט ווירט אופן
באר ווערדן אידרמן' גלייך ווי אויך יענר ור' דו אבר הוסט ערבולגט מייני לער' מיין וויזי
מיינן בורזץ' מיינן גלייבן' מיין לנגמוט' מיין ליב' מיין גדולד' מיין ורבאלגונג' מיין ליידן
וועלכרליי מיר געשעהן זיין צו אנטיוכיא' צו איקוניאון' צו ליסטראן' וועלכי ור ואלגונג איך
דא ערטרוג' אול אוס אלן הוט מיך דער הער ערלעזט' אול אלי די גוט זעליג לעבן וואלן אין
משיח קריסטו ישוע' מוזן ור ואלגונג ליידן: די בוזן מענשן אבר אול ור בורישי ווערן בורט

צו דעם ערגסטן ורבורן' אול לוסן זיך ור בורן:
דו אבר בלייב אין דעם דש דו געלערנט הוסט אול ערבארן' דיוויל דו וייסט בון וועם
דו געלערנט הבסט' אול וויל דו בון קינטהייט אויף היילגי שריפט וייסט' קן דיך די זעליג
וייז מכן צור זעליקייט דורך דען גלייבן אין קריסטו ישוע' דען אלי שריפט בון גוט איין געגבן משיח
איז נוץ צור לער' צור שטראף' צור בעסרונג' צור צוכטיגונג אין דער גירעכטיקייט' דש איין
מענש גוטס זיי און וונדל צו אלם גוטם ווערק געשיקט:

דש וירד קפיטל

דא בזייג איך נון בור גוט אול דעם הערן ישוע קריסטו' דער דא צו קונפטיג איז צו משיח
ריכטן די לעבנדיגן אול די טוטן' בייא זיינר ערשיינונג אול זיינם רייך' פרדיג
דש ווארט' הלט אן' עש זיי צור צייט אודר צור און צייט' שטראף' בידרוי'
ערמאן מיט אלרליי לנגמוטיקייט אול לער' דען עש ווערט איין צייט זיין' דא די היילזמי
לער ניט ווערדן ור טראגן' זונדר נאך אירן איינגן לוסטן ווערדן די אין זעלבסט לערר אויף לדן
נאך דעם אין די אורן יוקן' אול ווערדן די אורן בון דער ווארהייט ווענדן' אול זיך צו דען
בפבלן קערן' דו אבר זייא נוכטרן אלנטהלבן' לייד דיך' טו דש ווערק איינם עבנגעליסטן
פרדיגרס' ריכט דיין אמט רעדליך אוס: דען איך ווערד שון געאופפרט' אול
די צייט מיינס ור שיידנס איז ור הנדן' איך הב איין גוטן קאמפף געקעמפפט' איך הב דען
לויף בולענדט' איך הב גלויבן געהלטן' הין ווארט איז מיר בייא געלייקט די קרון דער גירעכטי
קייט' וועלכי מיר דער הער אן יענם טג דער גירעכט ריכטר געבן ווערט' ניט מיר אבר
אליין' זונדר אויך אלן די זיין ערשיינונג ליב הבן' ולייסיג דיך' דש דו באלד צו מיר קומסט:
דען דעמאס הוט מיך ור לזן אול דיזי וועלט ליב געוונן' אול איז גען טעסלוניך געצוגן
טיטוס גען דלמציען' לוקס נור איז אליי' מיט מיר' מרקון נים צו דיר אול ברענג אין מיט דיר'
דען ער איז מיר נוצליך צום דינסט' טיכיקון הב איך גען עפעזון געזנט' דען מנטל דען איך
צו טרואדע ליס בייא קרפו' ברענג מיט ווען דו קומסט' אול די בוכר' זונדרליך אבר דש
פערגמין' אלקסנדר דער קופפר שמיד הוט מיר ויל בוזם בווייזט' דער הער בצאל אים
נאך זיינן ווערקן' בור וועלכם היט דו דיך אויך' דען ער הוט אונזרן ווארטן זער ווידר שטנדן:
אין מיינר ערשטן ור אנטווארטונג שטונד ניימנט בייא מיר' זונדר זי ור ליסן מיך אל
עש זיי אין ניט צו גירעכנט' דער הער אבר שטונד מיר בייא אול שטערקט מיך' אויף דז דורך
מיך די פרדיג בעסטר וויטר אום קום אול אלי היידן הארטן' אול איך בין ערלעזט בון
דעם לייבנס רכן' דער הער אבר ווערט מיך ערלעזן בון אלם בוזם ווערק' אול ציליג מכן צו
זיינם הימלישן רייך' וועלכם זיי פרייז בון אייביקייט צו אייביקייט' אמן:
גרוס פריסקן אול אקבילן' אול דש הויז אונעזיפורי' ערסטוס בלייב צו קורינטן' טרופימון
אבר ליס איך צו מילעטו קרנק' טו ולייס דש דו בור דעם ווינטר קומסט' עש גרויסט דיך
אובולוס אול פודענס' אול לינוס אול קלודיא אול אלי ברודר' דער הער ישוע
קריסטוס זיי מיט דיינם גייסט' די גנד זיי מיט אויך' אמן: משיח

די עפיסטל סנקט פאול אן טיטוס ׃

דש ערשט קפיטל

פאולוס איין קנעכט גוטס · אבר איין אפוסטל ישוע קריסטי · צו פרידיגן שליח
דען גלויבן דען אויס ערוועלטן גוטס · אונ׳ דש ערקענטנוס דער משיח
ווארהייט וועלכי נוך גוט זעליקייט בווירט אויף האפנונג דש איביגן
לעבנס · וועלכס ור הייסן הוט דער און ליגנהפטיג גוט בור דען צייטן דער וועלט · הוט אבר
אופנבארט צו זיינר צייט זיין ווארט דורך די פרידיגן די מיר ור טרויעט איז׳ נוך דעם ביבעל
גוטס אונזרס הייולנדס ׃ טיטו מיינם זון בון ארט נוך דעם גמיינן גלויבן ׃ גנאד משיח
בארמהערציקייט · וריד בון גוט דעם ואטר אונ׳ דעם הערן ישוע קריסטי אונזרם הייולנד ׃
דער האלבן ליס איך דיך צו קרעטי · דש דו זאלטסט בולנט אן ריכטן דש איכס גלוסן הב · אונ׳
בייזעצן די שטעט הין אונ׳ הער מיט עלטן ווי איך דיר ור אורדנט הב · וואו איינר איז און
טעדליך · איינס וייבס מן דער גלויביגי קינדר הב · ניט בירוכטיגט מיט שוועלגריי · אודר
און געהורשם · דן איין בישוף זאל און טעדליך זיין אז איין הויז האלטר גוטס · ניט היך בון איס
זעלבס הולטן · ניט צורניג · ניט וויין זויכטיג · ניט בייסיג · ניט שענטליכס גווינס גירינג · זונדר
גסט וריי · גוטיג · צוכטיג · גירעכט · הייליג · קויש · אונ׳ הלט אוב דעם גווויסן ווארט דער לער
אויף דז ער מעכטיג זיי צו ערמאנן דורך די הייולזמי לער · אונ׳ צו שטרופן די ווידר שפרעכר ׃
דען עס זיין ויל ווידר שפעניגי אונ׳ און נוצי שוועצר אונ׳ ור בוררי · מיינדרליך די
אויס דער בישניידונג · וועלכן מן מוז דש מויל שטופן · די דא גנצי הייזר ור קערן · אונ׳ לערן
דש ניט טוג · אום שענטליכן גווינס ווילן · עז הוט איינר אויס אין גזגט אירר איין פרופיט
די קרעטר זיין אלווג ליגנר גוועזן · בוזי ויך אונ׳ בולי בויך · דיס צויגנים איז ווער · אום דער
זך ווילן שטראף זי שרף · אויף דש זי גזונט זיין אים גלויבן · אונ׳ ניט אכטן אויף די יודישן
פבלן אונ׳ מענשן געבוט · וועלכי די ווארהייט אב ווענדן · דען ריינן איזט אלס ריין · דען
און רייגן אבר אונ׳ און גלויביגן איז ניכטס ריין · זונדר און ריין איז בייד איר זין אונ׳ גוויסן ׃
זי זגן זי ערקענן גוט · אבר מיט דען ווערקן ור לויקינן זי עס · זינטמאל זי זיין און וויולן גוט
גירוינל הוט אונ׳ געהורכן ניט · אונ׳ זיין צו אלים גוטם ווערק און טויכטיג ׃

דש אנדר קפיטל

דו אבר ריד ווש דער הייולזמי לער וואל אן שטיט · דען אלטן · דש זי נויכטירן זיין ·
ערבר · צויכטיג · גזונד אים גלויבן · אין דער ליב · אין דער גדולט · דען אלטין
וייבן דעם זעלבן גלייכן · דש זי זיך בערדן ווי דען הייליגן צימט · ניט לעסטרין זיין · ניכט וויין
זויכטיג · גוטי לערירין · דש זי די יונגן וייבר צוכט לערנן · מענר ליבן · קינדר ליבן · צויכטיג
זיין · קויש · הויזליך · גיטיג · אונטר טון אירן מענרן · אויף דש ניט דש ווארט גוטס ור
לעסטרט ווערד · דעם זעלבן גלייכן די יונגן מענר ערמאני · דש זי צויכטיג זיין ׃
אלנטהאלבן אבר שטעל דיך זעלבס צום בור בילד גוטר ווערק · אונ׳ הלט דיך אין דער לער
און שעדליך אונ׳ ערבר · אונ׳ דז ווארט הייולזם אונ׳ און טעדליך · אויף דז דער ווידרווערטיגי
זיך שעם אונ׳ ניכטס הב דז ער בון אונס זגן בוזס זגן ׃ דען קנעכטן דז זי אירן הערן אונטר
טעניג זיין אין אלן דינגן געבעליג · ניט ווידר פעלן ניט ענטוועגדן · זונדר אלי גוטי טרויא
ערצייגן · אויף דש זי די לער גוטס אונזרס הייולנדס צירן אין אלן שטויקן ׃
דען עס

אונ׳ ערשינן די הייולזמי גנאד גוטס אלן מענשן אונ׳ צויכטיגט אונס דז וויר זולן ור לויקינן
דז און גוטליך וועזן אונ׳ די וועלטליכי לוסטן אונ׳ צויכטיג גירעכט · אונ׳ גוט זעליג לעבן אין דיזר
וועלט אונ׳ וורטן אויף די זעליגי האפנונג אונ׳ ערשיינונג דער הערליקייט דעם גרוסן גוטס
משיח אונ׳ אונזרם הייולנדס ישוע קריסטי · דער זיך זעלבס בור אונס געבן הוט · אויף דז ער אונס
ערלויזט בון אלר און גירעכטיקייט · אונ׳ רייניגט אים זעלבס איין וואלק צום איינגן טום דש
אייפריג ווער צו גוטן ווערקן · זולכס ריד אונ׳ ערמאן אונ׳ שטראף מיט אלר ערנסט · לס דיך
ניימנט ור אכטן ׃

דש דריט קפיטל

ערמנר זי · דז זי דען בירשטן אונ׳ גוועלדיגן אונטר טאן זיין · דער אוברקייט
גיהורכן · צו אלים גוטן ווערק ברייט זיין · ניימנט לעסטרן · ניט הדרן · גלינד זיין · אל
זנפט מויטיקייט ביוויזן קיגן אלן מענשן · דען וויר ווארן אויך ור צייטן און ווייז · און געהורשם
אירינג · דינן דען לוסטן אונ׳ מנכרליי וואל לויסטן · אונ׳ וונדלטן אין בוסהייט אונ׳ נייד · ווארן
העסליך אונ׳ העסיג אונטר אננדר ׃ דא אבר ערשיין די ורוינטליקייט אונ׳ לויט זעליקייט
גוטס אונזרס הייולנדס · ניט אום דער ווערק ווילן דער גירעכטיקייט די וויר גיטון העטן · זונדר
נוך זיינר בארמהערציקייט מכט ער אונס זעליג · דורך דש באד דער ווידר גיבורט · אונ׳
רוח הקדוש ערנויערונג דעם הייליגן גייסטס · וועלכן ער אויס גגאסן הוט אויבר אונס רייכליך דורך ישוע
משיח קריסט אונזרן הייולנד · אויף דז וויר דורך דעם זעלבן גנאד גירעכט ווערדן · ערבן זיין דעם
איביגן לעבנס נוך דער האפנונג · דש איז אי גוויסליך וואר ׃ זולכס וויל איך דש דו
טרייבסט · אויף דז די זו אן גוט גלויבין זיין ווערדן זיך בוליסן אין גוטן ווערקן בורטרעפליך
צו זיין · זולכז איז גוט אונ׳ נוץ דען מענשן · דער טוריכטן ורגן אבר · דער גישלעכט רעגיסטר
דעם צנקס אונ׳ דעם שטרייטס אובר דעם גזעץ ענטשלג דיך · דען זי זיין און נוץ אונ׳ אייטל ׃
איינן אבטריניגן מענשן מייד · ווען ער איין מאל אונ׳ אבר מאל ור מאנט איז · אונ׳ וויש דש
איין זולכר ור קערט איז · אונ׳ זונדיגט · אז דער זיך זעלבז ור אורטיילט הוט ׃ ווען איך
צו דיר זענדן ווערד ארטעמאן אודר טיכיקון · זו קום אילנד צו מיר גן ניקופולין · דען דא
זעלבס הב איך בישלוסן דש ווינטר לגר צו הבן ׃ צענן דען שריפט גלערטן אונ׳ אפולן ווערטיג
אב מיט וליס · אויף דז אין ניכטס גיברעך · לס אבר אויך די אונזרן לערנן אין גוטן ווערקן
בור טרעפליך זיין · וואו עס די נוט דורפט בודרט · אויף דש זי ניט און ורוכטבר זיין ׃ עס
גריסן דיך אלי די מיט מיר זיין · גריס אלי די אונס ליבן אים גלויבן · די גנאד זיי מיט
אויך אלן · אמן ׃

גשריבן אויס ניקופולי אין מצעדוניא ׃

די עפיסטל סנקט פאול אן פילעמון ׃

דש ערשט קפיטל

משיח פאולוס דער גיבונדן ישוע קריסטי · אונ׳ טימיטעוס דער ברודר ׃
פילעמוני דעם ליבן אונ׳ אונזרם גיהולפן · אונ׳ אפיין דער ליבן
אונ׳ ארכיפא אונזרם שטרייט גינוסן · אונ׳ דער גמיין אין דיינם
משיח הויז ׃ גנאד זיי מיט אויך אונ׳ וריד בון גוט אונזרם ואטר אונ׳ דעם הערן ישוע קריסטו ׃
איך דנק מיינם גוט · אונ׳ גידענק דיין אלי צייט אין מיינם געבעט · נוך דעם איך הער בון

דער ליב אונ דעם גלויבן · וועלכי דו הוסט קיגן דען הערן ישוע קריסט אונ אלי היילגן · דש משיח
אונזר געמיינר גלויב אין דיר שטפטין ווערד דורך ערקענטנוס אלי דעם גוטן דז אין אויך איסט
אין קריסטו ישוע · איך הב אבר איין גרוסי פרייד אונ טרוסט אן דיינר ליב · דען די היילגן זיין משיח
הערצליך ערקוויקט דורך דיך ליבר ברודר ׃ דארום וויוואל איך הב אין קריסטו איין משיח
גרוסי פרידיקייט · די צו געביטן וואש דיר געבירט · אבר אום דער ליב ווילן ערמן איך דיך ויל
מער · דער איך איין זולכר בין · נעמליך איין אלטר פאולוס · נון אבר אויך איין געבונדנר
ישוע קריסטי · זו ערמן איך דיך אום מיינם זונס ווילן אונעזימו, דען איך געבורן הב אין מיינן משיח
בנדן · וועלכר בור צייטן דיר אן נוץ · נון אבר דיר אונ מיר וואל נוץ איז · דען הב איך ווידר
געזנט · נון אבר נים אין · דש איז מיין הערץ אויך · דען איך וואלט אין ביי מיר ביהאלטן · דש
ער מיר אן דיינר שטט דינט · אין דען בנדן דעם עבנגעלי · אבר אין דיינן ווילן וואלט איך בשורה
ניכטס טון · אויף דז דיין גוטס ניט ווער גינוטיגט · זונדר זעלבז ווילג ׃ ווייכט אבר
איז ער דארום איין צייט לנג ענטוויכן · דז דו אין איביגן ווידר נעמסט · נון ניט מיר אז איינן
קנעכט · זונדר מיר דען איינן קנעכט · איינן ליבן ברודר · זונדרליך מיר · ווי ויל מער אבר דיר
בייד נוך דעם וליש אונ נוך דעם הערן · זו דו נון מיך הלטסט בור דיינן גינוסן · זו נים אין
אויף אז מיך זעלבז · זו ער דיר אבר עטוואס שדן גיטון הוט אודר שולדיג איז דש רעכן מיר צו
איך פאולוס הבס גישריבן מיט מיינר הנט · איך ווילס ביצלן · איך שווייג דז דו דיך זעלבז מיר
שולדיג ביסט · יא ליבר ברודר · לום דז איך מיך אן דיר ערגעץ אין דעם הערן · ערקוויק מיין
הערץ אין דעם הערן ׃ איך הב אום צו ור זיכט דיינם געהורשאם גישריבן · דען איך
וויים דז וואורסט אובר דש טון דז איך זג · דא נעבן בירייט מיר די הערבירג · דען איך הופ
דז איך דורך אויער געבעט אויך גישענקט ווערד · עז גריסט דיך עפאפרס מיין מיט געבנגנר
אין קריסטו ישוע · מרקוס · אריסטרכוס · דעמאז · לוקס מייני געהולפן · די גנאד אונזרם הערן משיח
ישוע קריסטי זיי מיט אויערם גייסט · אמן ׃ משיח

די ערשט עפיסטל סנקט פעטרוס ׃

דש ערשט קפיטל

פעטרוס איין אפוסטל ישוע קריסטי · דען ערוויילטן ורעמדלינגן הין שליח
אונ הער אין פנטו · גלטיא · קפדוציא · אסיא אונ ביטיניא
נוך דער ור זעהונג גוטס דעם ואטרס אין דער היילגונג דעם
גייסטס · צום געהורשם אונ צור בישפרענגונג דעם בלוטס ישוע קריסטי ׃ גנאד אונ פריד משיח
מיר זיך ביי אויך ׃ געבענדייט זיי גוט אונ דער ואטר אונזרם הערן ישוע קריסטי · משיח
דער אונס נוך זיינר גרוסן בערמהערציקייט ווידר געבורן הוט צו איינר לעבנדיגן הופנונג דורך
די אויפרשטיאונג ישוע קריסטי בון דען טוטן · אויף איין אונ ור גענקליך אונ אין בילעקט משיח
אונ אין ור וועלקליך ערב · דש דא ביהאלטן איז אים הימל אויף אויך · די איר דורך דיקרפט
גוטס אים גלויבן ביוורט ווערדט צור זעליקייט · וועלכי בירייט איז · דש זי אויף גידעקט ווערד
צו דער לעצטן צייט · אין וועלכר איר אויך פרייען ווערט · די איר איצט איין קליינע צייט · וואו
עש זיין זול · טרויערג זייט אין מנכר ליי ור זוכונג · אויף דז אויער גלויב ביוערט · וויל קוסטליכר

ערבונדן ווערד · דען דז ור גענגליכי גולד דש דורכס בויער ביוערט ווירט · צו לוב פרייז אונ'
ערן · ווען נון אופנבארט ווירט ישוע קריסטוס · וועלכן איר ניט גיזעהן אונ דוך ליב הבט אין משיח
וועלכן איר אויך גלויבט אונ נוך ניט זעכט · אויף דעם גלויבנס ווילן אבר ווערדט איר אויך
פרייען מיט אין אויס שפרעכליכר אונ הערליכר פריידן · אונ דש ענד אויערס גלויבנס דא בון
ברינגן · נעמליך דער זילן זעליקייט ׃ נוך וועלכר זעליקייט הבן גיזוכט אונ גיבורשיט די
פרופיטן די בון דער צו קונפטיגן גנאד אויף אויך גווייס זגט הבן · אונ הבן גיבורשט אויף
וועלכי אונ וועלכר ליי צייט דויטיט דער גייסט קריסטי דער אין אים ווער · אונ צובור ביצויגט משיח
הוט די ליידן די אין קריסטו זיין · אונ די הערליקייט דרנוך · וועלכן עט אופנבארט איז ׃ משיח
דען זי הבנס ניט אין זעלבס · זונדרן אונס דער גיטון · וועלכס אויך נון ור קונדיגט איזט
דורך די זו אויך דש עבנגעליאן ור קונדיגט הבן דורך דען היילגן גייסט בום הימל גיזנט · רוח הקדוש
וועלכס אויך די ענגל גלוסט צו שויען ׃ דארום זו בינגירטט די לענדן אויערס גימויטס
זייט ניכטירן אונ זעצט מיט גנצם טרויען אויער הופנונג אויף די גנאד די אויך אן גיבוטן
ווירט דורך די אופנבארונג ישוע קריסטי · אלס קינדר דעם געהורשאמס · ניט גלייך ווערטיג דען משיח
בורינגן לוסטן אויער אין וויסנהייט · זונדרן נוך דעם דער אויך בירופן הוט אונ היילג איז ·
זייט אויך איר היילג אין אלים אויערם וונדל נוך דעם עש גישריבן שטיט · איר זולט היילג ויקרא ט
זיין דען איך בין היילג ׃ אונ זינטימול איר דען צום ואטר אן רופיט דער אין אן זעהן
דער פערשון ריכטר נוך איינים איקליכן ווערק זו בוריט אויערן וונדל די צייט אויער פילגר
ווארט מיט בורכטן · אונ וויסיט דש איר ניט מיט ור גענגליכם זילבר אודר גולט ערלוזיט זייט
בון אויערם איטלן וונדל אין דען ועטרליכן זצונגן · זונדרן מיט דעם טייערן בלוט קריסטי · משיח
אלס איינם אן שולדיגן אונ אין בילעקטן לאם דער צוואר צובור ורזעהן איז בור דער וועלט
אן וגן · אבר אופנבארט צו דען לעצטן צייטן אום אויער ווילן די איר דורך אין גלויביט אן
גוט · דער אין אויף ערוועקט הוט בון דען טוטן · אונ אים די הערליקייט געבן אויף דש איר
גלויבן אונ הופנונג צו גוט הבן מוכטט ׃ אונ מכיט קייש אויערי זילן דורך דען
געהורשם דער ווארהייט אים גייסט · צו אין גיבערבטר ברודר ליב אונ הבט אויך אונטרנגנדר
ברוינסטיג ליב אויז דיינם הערצן אז די דא ווידר אום געבורן זיין · ניט אויז ורגענקליכם זונדר
אויס אין ור גענגליכם זאמן · נעמליך אויס דעם לעבנדיגן ווארט גוטיס דש דא איביגליך
בלייבט · נאך דעם אלים וליש איז ווי איין גראז · אונ אלי הערליקייט דעם מענשן ווי איין ישעיה מ
בלומן דעם גראזים · דש גראז איז ור דוריט אונ די בלום אב גיבלן · אבר דעם הערן ווארט
בלייבט אין איביקייט · דש איז אבר דש ווארט וועלכס אונטר אויך ור קונדיגט איז ׃

דש אנדר קפיטל

דר ליגט נון אב אלי בוסהייט אונ אלן ליסטי אונ הייכלירי אונ הס אונ אלז אפטר רידן
אונ זייט גירין נוך דער ור נינפטיגן אן ור וועלשטן מילך · אלס די איצט געבורנן
קינדלין · אויף דש איר דורך די זעלביג ערוואכסיט · זו איר אנדרס גישמקט הבט ·
דש דער הער ורינטליך איז · צו וועלכם איר קומן זייט אלס צו דעם לעבנדיגן שטיין דער בון
דען מענשן ור ווארפן · אבר בור גוט ערוויילט אונ קוסטליך איז · אונ אויך איר אלס די
לעבנדיגן שטיין בויעט אויך צום גייסטליכן הויז אונ צום גייסטליכן פריסטרטום צו אופפרן ישעיה כח
גייסטליכי אופפר · די גוט אן גינעם זיין דורך ישוע קריסטוס ׃ דארום איז אין דער משיח

ישעיה כח שריפט ור בסט · זיך דז איך לייג איינן אויס ערוועלטן קוסטליכן עק שטיין אין ציון · אונ ווער
אן אין גלויבט דער זול ניט צו שנדן ווערדן · אויך נון די איר גלויבט איז ער קוסטליך · דען אין
תילים קי״ח גלויביגן אבר איז דער שטיין · דען די בוי לויט ור ווארפן הבן צום עק שטיין ווערדן אונ צום
שטיין דעם אן שטוסנס אונ צום ועלז דער ערגרניס · די זיך שטוסן אן דעם ווארט אונ גלויבן
ניט דרען דארויף די גזעצט זיין · איר אבר זייט דש אויס ערוועלטי גשלעכט · דש קויניגליך
ישעיה ח פריסטרטום דש הייליגי ואלק דש ואלק דעם אייגן טומס דש איר ור קוינדיגן זולט די טוגנט
שמות יט דעם דער אויך בירופן הוט בון דער וינסטרניס צו זיינם וואונדרברן ליכט · די איר וואר ניט
הושע ב ניט אייך ואלק ווארט · נון אבר גוטיס ואלק זייט · אונ דער זיך גוט ניט ערברמט · נון אבר
ערברמט הוט / ליבן ברודר איך ערמאני אויך אלס די ורעמדלינגן אונ פילגרין
ענטהלט אויך בון ולישליכן לוסטן · וועלכי ווידר די זיל שטרייטן · אונ בירט איינן גוטן וואנדל
אונטר דען היידן · אויף דש די זו בון אויך אפטררידן אז בון איבל טעטירן אויער גוטי ווערק
זעהן אונ גאט פריזן · ווענם נון אן דען טג קומן ווירט / זייט אונטר טון אלער
מענשליכר אורדנונג · אומ דעם הערן ווילן עש זיי דעם קויניג אלס דעם איברשטן · אודר
משיח דען פלעגרן אז דען גזנטן בון אים · צור רך דער איבל טעטר · אונ צו לוב דער וואל טעטרן
דען דש איז דער ווילן גוטס דש איר מיט וואל טון ורשטופט די אן וויסנהייט דער טוריכטן
מענשן · אלס די ורייען · אונ ניט אז הטעט איר די ורייהייט צום דעקיל דער בוסהייט · זונדר
אלס די קנעכט גוטיס · זייט איר ביטן יגליכן אירהן · הבט ליב די ברודר שפט פורכטט גוט
אירט דען קויניג / איר היים קנעכט זייט אונטר טון מיט אלר פורכט דען הערן
ניט אליין דען גוטיגן אונ גליינדן · זונדרן אויך דען אן שלכטיגן · דען דז איז גנאד זו איימנט
אום דעם געוויסנס ווילן צו גוט · טרוריקייט ור טרעגט אונ ליידיט מיט אן רעכט · דען וואש
איז דש בור אין פרייז · זו איר אומ מיסטאט ווילן שטרייך ליידיט · אבר ווען איר אומב וואל
טאט ווילן ליידיט אונ ערדולט · דש איז גנאד ביי גוט / דען דארצו זייט איר אויך בירופן
משיח זינטמאל אויך קריסטוס גליטן הוט בור אונס · אונ אונס איין בור ביילד גלאסן · דש איר זולט
נאך ואלגן זיינן בוס שטפפן · וועלכר קיינר זונד גטון הוט איז אויך קיין טרוג אין זיינם מונד
ערפונדן · וועלכר ניט ווידר שאלט דא ער גשאלטן וורד · ניט דרויעט דא ער לייד · ער שטעלטס
ישעיה נג אבר דעם היים דער דא רעכט ריכטט · וועלכר אונזר זונד זעלבס גאופפרט הוט אן זיינם
לייב אויף דעם הולץ · אויף דש וויר דער זונדן אן זיין אונ דער גרעכטיקייט לעבן · דורך
וועלכס שטריימן איר זייט גזונט ווארדן · דען איר וורט ווי די אירנדן שאף · אבר איר זייט נון
ביקערט צו דעם הירטן אונ בישאף אויער זילן /

דש דריטי קפיטל

דעס זעלבן גלייכן די וייבר זיין אונטר טון אירן מענירן · אויף דש דש אויך
די זו ניט גלויבן אן דש ווארט דורך דער וייבר וואנדל און ווארט גוואונן
ווערדן · ווען די אן זעהן אויערן קוישן וואנדל אין דער פורכט · וועלכר
גשמוקט זיי ניט אויס ווענדיג מיט האר ולעכטן אונ אומ הנגן דעם גולדס · אודר אן ליגנג
דער קליידר · זונדר דער ור בורגן מענש דעם הערצן אין דער אן ור דארביקייט איינז זנפטן
אונ שטילן גייסטס · וועלכר בור גוט ברעכטליך איז · דען אלזו הבן זיך אויך ור צייטן די הייליגן
וייבר גשמוקט די איר הופנונג אויף גוט זעצטן אונ אירן מענירן אונטר טון וורן · ווי די שרה

ברלשית יח אברהם גהורשם וואר · אונ היס אין הער וועלכר טעכטר איר ווארדן זייט · זו איר וואל טוט
אונ אויך ניט פורכט בור קיינים שרעקן / דעם זעלבן גלייכן איר מענר וואוניט ביי
אין מיט ור נופט · אונ געבט דען וייבישן אלס דעם שוואכסטן ווערק צייג זיינר איר · אלס
אויך מיט ערבן דער גנאד דעם לעבנס · אויף דש אויער געבעט ניט ור הינדרט ווערד /
ענטליך אבר זייט אלי זאמט גלייך גזינט · מיט ליידיג · ברודרליך · הערצליך · ורינטליך ·
ור געלטט ניט בוזס מיט בוזס · ניט שעלט ווארט מיט שעלט ווארט · זונדרן דא גגן בענידייט
אונ וויסיט דש איר דארצו בירופן זייט דז איר די בענידייאונג ביערביט · דען ווער דא וויל דז
תילים לג לעבן ליב הבן אונ גוטי טג זעהן · דער שווייג זייני צונגן דש זי ניכטס בוזים ריד · אונ זייני
ליפן דש זי ניט טריגן · ער ווענד זיך בום בוזן אונ טו גוטס · ער זוך וריד אונ יאג אים נאך ·
דען די אויגן דעם הערן זעהן אויף די גרעכטן אונ זייני אורן אויף איר געבעט · דז אנגזיכט
אבר דעם הערן זיכט אויף די דא בוזס טון / אונ ווער איז דער אויך שדן קונט · זו איר
דעם גוטן נאך קומט · זעלין זייט איר זו איר אויך ליידט אום גרעכטיקייט ווילן · פורכט אויך
ישעיה ח אבר בור אירם טרוצן ניט · נאך ערשרעקט ניט · הייליגט אבר גוט דען הערן אין אויערן הערצן
זייט אבר אל צייט אורבוטיג צור ורנטווארטונג אידרמן · דער גרונד בודרט דער הופנונג די
אין אויך איז · אונ דז מיט זנפטמוטיקייט אונ ורכט · אונ הבט איין גוט געוויסן · אויף דז די
זו בון אויך אפטר רידן אז בון איבל טעטרן · צו שנדן ווערדן · דז זי ורשמעכט הבן אויערן
גוטן וואנדל אין קריסטו / דען עש איז בעסר · זו עש דער גוטיס וויל איז · דז איר בון וואל טאט
ווגן ליידט · דען בון איבל טאט ווגן · זינטמאל אויך קריסטוס איין מאל בור אונזר זונד
משיח גליטן הוט · דער גרעכטי בור די אן גרעכטן · אויף דז ער אונז גוט אופפרט · אונ איז גטוט
נאך דעם ולייש · אבר לעבנדיג גמאכט נאך דעם גייסט / אין דעם זעלביגן איז ער אויך
הין גגן · אונ הוט פרידיגט דען גייסטרן אים גבענקנוס די בור צייטן אין גלויבן וורן · דא
ברלשית ט מן איין מאל גווארט דער גוטליכן לנג מוטיקייט צו דען צייטן נח דא מן די ארך צו רוסטט · אין
וועלכר ווייניג · דש איז אכט זילן ביהאלטן ווארדן דורכס וושר · וועלכס נון אויך זעלין מאכט
אין דער טויף · די דורך יענים בידויט איז · ניט דש אבטון דעם אונבלוטס אם ולייש · זונדרן
משיח דער בונד איינס גוטן געוויסנס מיט גוט דורך די אויף ערשטיאונג ישוע קריסטי · וועלכר איז
צור רעכטן גוטיס אין דען הימל גבארן · אונ זיין אים אונטר טון די ענגל אונ די געוועלטיגן
אונ די קרעפטן /

דש ווירדי קפיטל

משיח ווייל נון קריסטוס אים ולייש בור אונס גליטן הוט · זו וואפנט אויך אויך מיט דעם זעלבן
זין · דען ווער אם ולייש ליידט דער הוירט אויף אן זונדן דס ער הינבורט וואש נאך היגטר
שטעליגר צייט אים ולייש איז ניט דער מענשן לוסטן · זונדרן דען ווילן גוטיס לעב · דען עס איז
גנוג דש וויר די ור גנגן צייט דעס לעבנס צו ברעכט הבן נאך היידנישן ווילן דא וויר וואנדלטן
אין גיילהייט · לוסטן טרונקנהייט ורעסירי זויפירי אונ גרוליכן אבגוטירייען /
אונ עש ביברעמדט זי · דש איר ניט מיט לויפט אין דש זעלביגי גוועזן דעם אן
אורדינגן וועזנס · אונ לעסטירן אויך וועלכי ווערדן רעכנשפט געבן · דעם דער בירייט איז צו
בשורה ריכטן די לעבנדיגן אונ די טוטן · דען דא צו איז אויך דען טוטן דש עבנגעליאון ור קוינדיגט
אויף דש זיא גריכטט ווערדן נאך דען מענשן אם ולייש אבר אים גייסט גוט לעבן · עש איז
אבר גנהט קומן דש ענד אלר דינג /

דש זייט גון גוילכטין אונ גוילכטרן צום ניבעט בויר אין דינגן · אבר הבט אונטר אנגדר איין
ברוינסטיגי ליב · דען די ליב דעקט אויך דער זינדן מענג · זייט גסט ורייא אונטר אנגדר אין
תהלי הויזרזונ · אונ דינט אן אנגדר · איין איקליכר מיט דער גאב די ער אנטפפנגן הוט · אז די ·
גוטן הויז הלטר דער מנכרליי גנודן גוטיס · זו איימנט רידט · דז ערס ריד אלז גוטיס ווערט · זו
איימנט איין אמט הוט · דז ערס טו · אלז אויס דעם ורמאגן דש גאט דער רייכט · אויף דז איר
משיח אין אלן דינגן גאט פרייזט דורך ישוע קריסט · וועלכם זייא פרייז אונ געוואלט בון איביקייט צו
איביקייט · אמן · איר ליבן · לוסט אויך די היץ אונטר אויך ניט ביברעמדן
די אויך ווידר ורט דז איר ור זוכט ווערדט · אז ווידר בויר אויך עטוואס זעלצאם · זונדרן זייט
מסית טייל הפטיג דער ליידן קריסטי · זייט ורעליך · אויף דש איר אויך צור צייט
דער אופנבארונג זיינר הערליקייט ורייד אונ וואון הבן מעכט · זעליג זייט איר · ווען איר
משיח געשמעכט ווערט איבר דעם נאמן קריסטי · דען דער גייסט · דער איין גייסט דער הערליקייט
אונ גוטיס איז · רועט אויף אויך · ביי אין איז ער ור לעסטרט · אבר ביי אויך איז ער
גיפרייזט · ניאנט אבר אונטר אויך לייד · אז איין מערדר אודר דיב · אודר איבל
טעטר · אודר ורעמדם גוטס גוילכטיג · לייט ער אבר אז איין קריסט · זו שעם ער זיך ניט ·
ער פרייז אבר גאט אין דער זך · דען עס איז צייט · דש אן ונגט דש גיריכט אן דעם הויז גוטיס
ירמיה כה זו אבר צו ערשט אן אונז · וואש וויל בויר איין ענד ווערדן מיט דען · די דעם עבנגעליאון גוטס
יחזקאל ט ניט גלייבן · אונ זו דער גירעכט קוים ערהלטן ווערט · וואו וויל דער גאטלוז אונ דער זינדיר
משלי יא ערשיינן · דערום וועלכי דא ליידן נאך גוטיס ווילן · די ביבעלן אירי זילן · אלז דעם טרויען
שעפפר מיט גוטן ווערקן ·

דש בונפט קפיטל

דיא עלטן די אונטר אויך זיין · ערמאן איך דער מיטעלטסט אונ צויג דער ליידן די אין
מסית קריסטו זיין · אונ מיט גנים דער הערליקייט די אופנבארט ווערדן זול · ווידט די
מסית הערד קריסטי די אונטר אויך איז · אונ ור זעכט זי · ניט גנעטיגט · זונדר זעלב
וויליג · ניט אוים שענטליכז גיוויגס זוכט · זונדר אוים איינגנים גימויט · ניט אז די הערשר
איבר דש ערב · זונדר ווערדט בויר בילד דער הערד · זו ווערדט איר · ווען ערשיינן ווערט
דער ערץ הירט · די און ור וועלקליכי קרון עמפפנגן · דעם זעלבן גלייבן איר
יונגרר זייט אונטר טאן דען עלטן · אלי זמט זייט אונטר אנגדר אונטר טאן · אונ בווייזט
דארינן די דימוט · דען גאט ווידר שטייט דען הופרטיגן · אבר דען נידריגן גיבט ער גנוד ·
זו נידריגט אויך נון אונטר די גיוואלטיגי הנט גוטיס · דז ער אויך ערהאהי צו זיינר צייט · אלי
אויערי זורג ווערפט אויף אין · דען ער זורגט בור אויך · זייט נוכטרן אונ וואכט · דען
דער טויבל אויער ווידר זכר גיט אום הער ווי איין ברילנדר לייב · אונ זוכט וועלכן ער ור שלינד
דעם ווידר שטייט ועסט אים גלייבן · אונ וויסט דז איר ור בולברט דש זעלב ליידן · דז איר זמט
אויער ברודרשפט אין דער וועלט הבט · דער גאט אבר אלר גנוד · דער אויך בירופן
משיח הוט צו זיינר איביגן הערליקייט אין קריסטו ישוע · דער זעלבן וואורד אויך · די איר איין
קלייני צייט לוידט · וואל בירייטן · שטערקן · קרעפטיגן · גרונדן · דעם זעלבגן זיי פרייז אונ
מכט בון איביקייט צו איביקייט · אמן ·
דורך סילבנום טרויען
ברודר סילבנון אז איך מכט · הב איך אויך איין וויניג גישריבן צו ערמאנן אונ צו בצייגן דש
דז די רעכט גנוד גוטיס איז דארינן איר שטייט · עס גריסט אויך די ור זמלט איסט צו בבל ·

אונ מיין זון מרקוס · גריסט אויך אונטר אנגדר מיט דעם קוס דער ליב · וריד זיי מיט אויך אלן
די אין קריסטו ישוע זיין · אמן · מסית

די אנדר עפיסטל סנקט פעטרוס ·

דש ערשט קפיטל

סליח
שמעון פעטרוס איין קנעכט אונ אפוסטל ישוע קריסטי · דענן די משיח
מיט אונס גלייכן גלויבן איבר קומן הבן אין דער גירעכטיקייט די
אונזר גאט גיבט אונ דער היילנד ישוע קריסט · גנוד אונ משיח
וריד מיר זיך ביי אויך · דורך דש ערקענטנוס גוטיס אונ ישוע קריסטי אונזרם הערן · משיח
נאך דעם אלר ליי זיינר גאטליכן קרפט · וואש צום לעבן אונ גאטליכם וואנדל דינט · אונס גגעבן
איז דורך די ערקענטנוס דעס · דער אונס בירופט הוט דורך זיין הערליקייט אונ טוגנט · דורך
וועלכז אונז די טויר אונ אלר גרוסטן ור הייסונג געבן זיין · נעמליך · דש איר דורך דש זעלב
מיט גינוסין ווערדט דער גאטליכן נטור · זו איר ולוכט די ור גענקליכן לוסט דער וועלט ·
זו ווענדט אן אויערן ולייס דראן · אונ רייכט דארין אויערם גלויבן טוגנט · אונ אין דער
טוגנט בישיידנהייט · אונ אין בישיידנהייט מעסיקייט · אונ אין דער מעסיקייט גידולד · אונ
אין דער גידולד גאט זעליקייט · אונ אין דער גאט זעליקייט ברודרליכי ליב · אונ אין דער
ברודרליכן ליב גימייני ליב · דען וואו זעלכס רייכליך ביי אויך איז · ווערט עס אויך ניט בויל
נאך און ורוכטבר זיין לאסן אין דער ערקענטנוס אונזרם הערן ישוע קריסטי · וועלכן אבר מסית
זעלכז ניט אין בוריישפט איז · דער איז בלינד · אונ טפיט מיט דער הנט · אונ ור גיסט דער
רייניקונג זיינר בורינגן זינדן · דערום ליבן ברודר טוט דעסטר מער ולייס אויערן בירופ
אונ ערוועלונג ועסט צו מכן · דען וואו איר זולכס טוט ווערדט איר ניט ולן · אונ אזו ווירט אויך
רייכליך דער גיריכט ווערדן דער איין גנג · צו דעם איביגן רייך אונזרם הערן אונ היילנדס
ישוע קריסטי · דערום וויל איכס ניט אוים דער אכט לאסן · אויך אל צייט זעלכז צו ערמינירן מסית
ווי וואל איר ז וויסט אונ גישטערקט זייט אין דער קיגן ווערטיגן ווארהייט · דען איך אכט עס
ביליך זיין · זו לנג איך אין דיזר הויטן בין · אויך צו ערוועקן אונ ערמינירן · דען איך וויים
דז איך מייני הויטן בלד אב ליגן מוז · ווי מיר דען אויך דער הער ישוע קריסטוס ערעפנט מסית
הוט · איך וויל אבר ולייס טון דז איר אלנטהלבן הט נאך מיינם אויס גנג זולכס אים גידעכטנוס
צו הלטן · דען וויר הבן ניט דען קלוגן ועבלן גיבולגט · דא וויר אויך קונט גיטון הבן
די קרפט אונ די צו קונפט אונזרם הערן ישוע קריסטי · זונדר וויר זיין אן שויער גיוועזן זיינר משיח
הייסטט · דא ער אמפפינג בון גאט דעם ואטר אער אונ פרייז דורך איין שטים · די צו אים
גישך בון דער גרוס פרעכטיגן הערליקייט · דער מאסן · דיז איז מיין ליבר זון · אין וועלכים
איך וואל גיבלן הב · אונ דיזי שטים הבן וויר גיהערט בום הימל ברוכט · דא וויר מיט אים
וורן אויף דעם היילגן בערג · וויר הבן איין ועסטס פרופיטיש
ווארט · אונ איר טוט וואל דש איר דרויף אכטעט · אז אויף איין ליכט דז דא שיינט אין איינם
טונקלן ארט · ביז דער טאג אן ברעך · אונ דער מורגן שטערן אויף גיא אין אויערן הערצן ·

דש זולט איר בור דש ערשט וויסן ׳ דש קיין וויס זגונג אין דער שריפט גשיבט אוים אייגנר
אוים לייגונג ׳ דען עש איז נוך ני קיין וויסזגונג אויז מענשליכם ווילן הרבור ברוכט ׳ זונדר די
היילגן מענשן גוטים הבן גירעט ׳ גיטריבן בון דעם היילגן גייסט ׳ רוח הקדוש

דש אנדר קפיטל

עש ווארן אבר אויך פֿלשי פרופֿיטן אונטר דעם וולק ׳ וי אויך אונטר אויך זיין ווערדן
פֿלשי לערר די דא גיבן איין בורן ווערדן ורדערבליכי סעקטן ׳ אונ ורלויקנן דען הערן
דער די ערקויפֿט הוט ׳ אונ ווערדן אובר זיך זעלבז בורן איין שנעל ור דאמנוס ׳ אונ ויל ווערדן
נוך וולגן אירם ור דערבן ׳ דורך וועלכי ווערט דער וועג דער ווארהייט ור לעסטרט ווערדן
אונ דורך גייץ מיט ערדיכטן ווארטן ווערדן זי מן אויך הנטירן ׳ אובר וועלכי דז אורטייל בון
לנגסט הער ניט זוימיג איז ׳ אונ איר ור דאמנוס שלעפֿט ניט ׳ דען זו גוט דער ענגל
די גיזונדיגט הבן ניט ור שונט הוט ׳ זונדר הוט זי מיט קיטן דער ויגסטרנים צור העל ורשטוסן
אונ אויבר געבן דש זי צום גיריכט ביהלטן ווערדן ׳ אונ הוט ניט ורשונט דער בורינגן וועלט ׳
זונדר בייורט נח דען פרידיגר דער גירעכטיקייט זעלב אכט ׳ אונ בורט די זינדבלוס אובר בראשית ו
די וועלט דער גוטלוזן ׳ אונ הוט די שטיט סדום אונ עמורה צו אשן גימכט ׳ אוים קערט אונ
ור דמט ׳ דאמיט איין עקסעמפל גיזעצט דענן די צו קונפֿטיג גוט לוזיג זיין ווערדן ׳ אונ האט בראשית יט
ערלויזט דען רעכט ווערטיגן לוט ׳ דער אויבר טויבט ור בון דעם אין צוכטיגן וונדל דער
גרוליכן ׳ דען די וויל ער רעכט ווערטיג אונטר אין וואנט ׳ דז ערס זעהן אונ הערן מוסט
קוועלטן די די גירעכטי זיל בון טג צו טג מיט אירן אין רעכטן ווערקן ׳ דער הער וויס די גוט
זעליגן אוים דער ור זוכונג צו ערלוזן ׳ די אין גירעכטן אבר ביהלטן צום טג דעם גיריכטס צו
פייניגן ׳ אלר מייניסט אבר די זו דא וונדלן נוך דעם פלייש אין דער לוסט דער אונ
זויברקייט אונ די הערשפֿטן ור אכטן ׳ טורשטיג ׳ הוך בון זיך הלטן ׳ ניכט ערציטרן די
מייסטיטן צו לעסטרן ׳ זא דיך די ענגל ׳ די דיך דער שטערק אונ קרעפֿט גרוסר זיין ׳ ניכט
ערטרגן דש לעסטרליך גיריכט ווידר זיך בום הערן ׳ אבר זי זיין ווי די אין ור נונפֿטיגן טיר
די נטורליך צו ואהן אונ צו ווערגן גיבורן זיין ׳ ור לעסטרן דז זי ניט ערקענן ׳ אונ אין אירם
ווערגן ווערדן זי ערווערגט ווערדן ׳ אונ דען לון דער אין גירעכטיקייט דרבון ברענגן ׳
די אכטנס ווער ווול לוסט דש צייטליך וואל לעבן ׳ די זיין ולעקן אונ אין לוט ׳ די בורן איין
צערטליך לעבן בון אויער ליב ׳ צערן וואל בון דעם אויערן ׳ הבן אויגן וואל אי ברוכס ׳ איר
זונד איז ניט צו וערן ׳ לאקן אן זיך די לייכט ווערטיגן זילן ׳ הבן איין הערץ דורך טריבן מיט
גייץ ׳ קינדר דער מלדייאונג ׳ הבן ור לוסן דען ריכטיגן וועג אונ זיין איר גנגן ׳ אונ הבן נוך
גיבולגט דעם וועג בלעם דעם זונם ביצור ׳ וועלכם גיליבט דער לון דער אין גירעכטיקייט ׳ הט במדבר כב
אבר איין שטראף זיינר אובר טרעטונג ׳ דש שטומי לסטבר טיר רידט מיט מענשן שטים ׳
אונ וויריט דעם פרופֿיטן טורהייט ׳ דש זיין ברונן אן וסר ׳ אונ וולקן בום ווינדווירבל
אוים גיטריבן ׳ וועלכן ביהלטן איז איין טונקיל ויגסטרנים אין אייביקייט ׳ דען די מיטן בון
שווולסטיגן ווארטן דא ניכטס הינטר איז אונ רייצן דורך גיילהייט צור לוסט דעם פליישס די
יעניגן די רעכט ענטרונן וורן אונ נון אים אירטום וונדלן ׳ אונ ור הייסן אין ורייהייט ׳ זו זי
זעלבס קנעכט דעם ור דערבנס זיין ׳ דן בון וועלכם איינער אובר וואונדן איז ׳ דעם קנעכט
איז ער ווארדן ׳ דען זו די ענטפֿלוהן זיין דער אין זויברקייט דער וועלט ׳ דורך די ערקענטנוס
דעם הערן אונ היילנדס ישוע קריסטי ווערדן אבר ווידר אים אין די זעלבינן גיבלוכטן אונ

אויבר וואונדן ׳ איז אין דש לעצט ערגר ווארדן דען דש ערשט ׳ דען עש ווער אין בעסר ׳ דז
די דען וועג דער גירעכטיקייט ניט ערקענט העטן ׳ דען דש זי אין ערקענן אונ זיך קירן בון
דעם היילגן גיבוט דש אין געבן איז ׳ עש איז אין ווידר ואַרן דש וואַרי שפריך וואַרט ׳ דער משלי כו
הונט פריסט ווידר ווש ער גישפייט הוט ׳ אונ די זוי וועלצט זיך נוך דער שוועם ווידר אים
דרעק ׳

דש דריט קפיטל

דש איז די אנדר עפיסטל די איך אויך שרייב איר ליבן ׳ אין וועלכן איך ערוועק
אונ ערמינר אויערן לויטרן זין ׳ דז איר גידענקט אן די ווארט די אויך צובור
גיזגט זיין בון דען היילגן פרופֿיטן ׳ אונ אן אונזר גיבוט ׳ די וויר זיין אפוסטלן דעם הערן
אונ היילנדם ׳ אונ וויסט דש אויפֿז ערשט ׳ דז אן לעצטן טגן קומן ווערדן ור שפוטר
די נוך אירן אייגנן לוסטן וונדלן אונ זגן ׳ וואו איז די ור הייסונג זיינר צו קונפֿט ׳ דען נוך דעם
די ועטר ענטשלופֿן זיין ׳ בלייבט עש אלז ווי עש בון אן ננג דער קרעאטורן גיוועזן איז ׳ אבר
מוט ווילנז וועלן זי ניט וויסן דש דער הימל ור צייטן אויך וואר ׳ דערצו די ערד אוים וסיר אונ
אים וסר בישטענדן דורך גוטים ווארט ׳ דענוך ווארד צו דער צייט די וועלט דורך די זעלבין בראשית א
מיט דער זינד ולוס ור דערבט ׳ דער הימל אבר דער נוך איז ׳ אונ די ערד זיין דורך זיין בראשית ז
ווארט ור הלטן ׳ דש די אויפֿז בויער ביהלטן ווערדן אם טג דעם גיריכטס ׳ אונ ור דאמנוס דער מבול
גוטלוזן מענשן ׳ איינס אבר זיי אויך אין ור הלטן איר ליבן ׳ דז איין טג בור דעם הערן איז
ווי טויזנט יאר ׳ אונ טויזנט יאר ווי איין טג ׳ דער הער ורציכט ניט די ורהייסונג אז עטליכי
דען ור צוג אכטן ׳ זונדר ער איז צו מוטיג אונז אויך ׳ אונ וויל ניט דז אימנט ור לורן ווערד
זונדר דש זיך אידרמן צור בוס גיב ׳ עש ווירט אבר דעם הערן טג קומן אז איין דיב אין
דער נכט ׳ אין וועלכם די הימל צור גין ווערדן מיט גרוסם קרכן ׳ די עלימענט אבר ווערדן
בור היץ שמעלצן ׳ אונ די ערד אונ די ווערק די דרינן זיין ׳ ווערדן ור ברענן ׳ זו נון
דש אלם זול צו גין ׳ ווי זולט איר דן גישיקט זיין מיט היילגם וונדל אונ גוט זעליגם וועזן ׳ דש
איר ווארט אונ אייליט צו דער צו קונפֿט דעם טגס דעם הערן ׳ אין וועלכם די הימל בון בויער
צור גין אונ די עלימענט בור היץ צור שמעלצן ווערדן ׳ נויאי הימל אבר אונ איין נויאי ערדן
נוך זיינר ור הייסונג ווארטן וויר ׳ אין וועלכן גירעכטיקייט וואנט ׳ דארום מיין ליבן ׳
די וויל איר דרויף ווארטט ׳ זו טוט ווליס ׳ דש איר בור אים אן בילעקט אונ אן שטרעפֿליך
אים ורייד ערבונדן ווערדט ׳ אונ די לנג מוטיקייט אונזרם הערן ישוע קריסטי אכטט בור משיח
אויער זעליקייט ׳ אז אויך אונזר ליבר ברודר פאולוס ׳ נוך דער וויזהייט די אים געבן איז ׳
גישריבן הוט ׳ ווי ער אויך אין אלן בריבן דרבון רידט ׳ אין וועלכן זיין עטליך דינג שווער צו ור
שטין ׳ וועלכי ור ווערן די אן גילערנן אונ לייכט ווערטיגן ׳ ווי אויך די אנדרן שריפֿטן ׳ צו
אירם אייגנן ור דאמנים ׳ איר אבר מייני ליבן ׳ ווייל איר דש צובור וויסט ׳ זו ור ווארט
אויך דז איר ניט דורך אירטום דער גרוליכן מיט אין ור בורט ווערדט ׳ אונ עטפֿלט אוים
אויער אייגנן ועסטונג ׳ וואכסט אבר אין דער גינוד אונ ערקענטנוס אונזרם הערן אונ היילנדם
ישוע קריסטי ׳ דעם זעלבינן זיי פרייז נון אונ צו אייביגן צייטן ׳ אמן ׳ משיח

די ערשט עפיסטל סנקטי יוחנן ׃

דש ערשט קפיטל

דש דז בון אן ונג וור׳ דש וויר געהוריט הבן דש וויר געזעהן הבן מיט אונזרן אויגן
דש וויר בישויעט האבן אונ אונזיר הענד ביטסטט האבן בון דעם ווארט דעם
לעבנס׳ אונ דש לעבן איז ערשינן אונ וויר הבן געזעהן אונ צויגן אונ ורקונדיגן
אויך דש לעבן דש אייביג איז׳ וועלכש וור ביי דעם ואטר אונ איז אונס ערשינן׳ ווש וויר געזעהן
אונ געהוריט הבן דש ור קונדיגן וויר אויך׳ אויף דש אויך איר מיט אונס געמיינשאפט הביט
אונ אונזר געמיינשאפט זיי מיט דעם ואטר אונ מיט זיינם זון ישוע קריסטו׳ אונ וועלכש שרייבן משיח
וויר אויך׳ אויף דש איר אויך ורייעט אונ אויער ורייד ואלין זיי ; אונ דש איז די ור
קונדיגונג די וויר בון אים געהורט הבן אונ אויך ור קונדיגן דש גאט איין ליכט איז׳ אונ אין
אים איז קיין וינסטרנס׳ זו וויר זגין דז וויר געמיינשאפט מיט אים הבן אונ וואנדלן אין וינסטרנס
זו ליגן וויר אונ טון ניט די ווארהייט׳ זו וויר אבר אים ליכט וואנדלן ווי ער אים ליכט איז׳ זו
הבן וויר געמיינשאפט אונטר אנגדר׳ אונ דש בלוט ישוע קריסטי מאכט אונז ריין בון אלר זינד ; משיח
זו וויר זגין וויר הבן קייני זינד׳ זו ור בירן וויר אונס זעלבס אונ די ווארהייט איז ניט אין
אונס׳ זו וויר אבר אונזירי זינד ביקענן׳ זו איז ער טרוי אונ גירעכט דש ער אונס די זינד
ערלעסט אונ ריינגיט אונס בון אלר און טוגנט׳ זו וויר זגן וויר הבן ניט געזינדיגט׳ זו מאכן
וויר אין צום ליגנר אונ זיין ווארט איז ניט אין אונס ;

דש אנדר קפיטל

מיין קינדלין וועלכש שרייב איך אויך אויף דס איר ניט זינדיגט׳ אונ אוב איטנט משיח
זינדיגט׳ זו הבן וויר איינן בור שפרעכן ביי גאט ישוע קריסט דער גירעכט
איז׳ אונ דער זעלב איז די ור זינונג בור אונזר זינד׳ ניט אליין אבר בור די אונזירי זונדר
אויך בור דער גנצן וועלט׳ אונ אן דעם ערקענן וויר דז וויר אין ערקנט הבן זו וויר זייני געבוט
האלטן׳ ווער דא זגט איך הב אין ערקנט אונ העלט זייני געבוט ניט דער איז איין ליגנר׳ אונ
אין וועלכן איז קיין ווארהייט׳ ווער אבר זייני ווארט העלט אין וועלכן איז ווארליך די ליב גוטיס
בול קומן׳ דארין ערקענן וויר דש וויר אין אים זיין׳ ווער דא זגט דש ער אין אים בלייבט
דער זול אויך וואנדלן גלייך ווי ער געוואנדלט הוט ; ברודר׳ איך שרייב אויך ניט איין נוי
געבוט׳ זונדרן דש אלט געבוט דש איר הבט בון אן ונג געהבט׳ דש אלט געבוט איז דש ווארט
דש איר געהוריט הבט׳ ווידר אום איין נוי געבוט שרייב איך אויך דש דא ווארהפטיג איז ביי
אים אונ ביי אויך׳ דען די וינסטרנס איז ור גנגן אונ דש וואר ליכט שיינט איצט׳ ווער דא
זגט ער זיי אים ליכט אונ הסיט זיינן ברודר׳ דער איז נוך אים וינסטרנס׳ ווער זיינן ברודר
ליבט דער בלייבט אים ליכט אונ איז קיין ערגרנס ביי אים׳ ווער אבר זיינן ברודר הסט דער
איז אים וינסטרנס׳ אונ וואנדלט אים וינסטרנס אונ וויים ניט וואו ער הין געט׳ דען די
וינסטרנס הבן זייני אויגן ור בלענדט ; קינדלין איך שרייב אויך׳ דש אויך די זינד
ערלאסן ווערדן דורך זיינן נאמן׳ איך שרייב אויך ועטירן דען איר הבט ערקענט דען׳ דער
בון אן ונג איז׳ איך שרייב אויך יונגלינגן דען איר הבט דען בוזוויכט איבר וואונדן׳ איך
שרייב אויך קינדירן דען איר הבט דען ואטר ערקענט׳ איך הב אויך ועטירן געשריבן דז איר
דען ערקענט הבט דער בון אן ונג איז׳ איך הב אויך יונגלינגן געשריבן דש איר שטרק זייט׳
אונ דש ווארט גוטיס ביי אויך בלייבט אונ דען בוזוויכט איבר וואונדן הבט ; הבט ניט
ליב די וועלט נוך ווש אין דער וועלט איז׳ זו איטנט די וועלט ליב הוט׳ אין דעם איז ניט די ליב
דעם ואטרס׳ דען אלס ווש אין דער וועלט איז׳ נעמליך די לוסט דעם פלייש אונ לוסט דער אויגן

אונ הוך מוט דער גייטר איז ניט בון ואטר׳ זונדירן בון דער וועלט אונ די וועלט ור גיט מיט
אירר לוסט׳ ווער אבר דען ווילן גוטיס טוט דער בלייבט אין אייביקייט ; קינדר עש
איז די לעצטי שטונד׳ אונ ווי איר געהוריט הבט דש דער ווידרקריסט קומט אונ נון זיין ויל
ווידרקריסטר ווארדן, דא הער ערקענן וויר דז די לעצטי שטונד איז׳ די זיין בון אונז אויז גנגן
אבר זי ווארן ניט בון אונס׳ דען וואו זי בון אונס געוועזן ווערן זו ווערן זי יא ביי אונס בליבן׳
אבר אויף דש זי אופנבאר ווארדן דש זי ניט אלי בון אונס זיין ; אונ איר הבט די זלבונג
בון דעם דער הייליג איז׳ אונ וויסט אלר לי׳ איך הב אויך ניט געשריבן אז וואוסטט איר די
ווארהייט ניט זונדר איר וויסיט זי׳ אונ וויסט דש קיין ליגן אויז דער ווארהייט קומט ; ווער משיח
איז איין ליגנר דען דער דא לייקנט דש ישוע דער קריסט זיי׳ דש איז דער ווידרקריסט דער
דען ואטר אונ דען זון לייקנט׳ ווער דען זון לייקנט דער הוט אויך דען ואטר ניט׳ ווש איר נון
געהוריט הבט בון אן ונג דש בלייב ביי אויך׳ זא ביי אויך בלייבט ווש איר בון אן ונג געהוריט
הבט׳ זו ווערדט איר אויך ביי דעם זון אונ ואטר בלייבן׳ אונ דס איז די ור הייסונג די ער אונס
ור הייסן הוט דש אייביג לעבן ; זולכס הב איך אויך געשריבן בון דען די אויך ור בורן
אונ די זלבונג די איר בון אים עמפפנגן הבט׳ בלייבט ביי אויך אונ דורפיט ניט דש אויך
איטנט לער׳ זונדרן ווי אויך די זלבונג אליר ליי לערט׳ זו איז וואר אונ איז קיין ליגן אונ ווי
זי אויך געלערט הוט׳ זו בלייבט ביי דעם זעלבן׳ אונ נון קינדלין בלייבט ביי אים, אויף דש
ווען ער אופנבארט וירט׳ דש וויר ורידיקייט הבן אונ ניט צו שנדן ווערדן בור אים אין זיינר
צו קונפט׳ זו איר וויסיט דש ער גירעכט איז זו ערקענט אויך דש ווער רעכט טוט דער איז
בון אים געבורן ;

דש דריט קפיטל

זעכט וועלכי איין ליב הוט אונס דער ואטר געבן׳ דש וויר גוטיס קינדר זולן
הייסן׳ דארום קענט אונס די וועלט ניט׳ דען זי קענט אין ניט׳
הזין ליבן׳ וויר זיין נון גוטיס קינדר׳ אונ איז נוך ניט ערשינן דז וויר זיין ווערדן׳ וויר וויסן
אבר׳ ווען עש ערשיינן ווערט דז וויר אים גלייך זיין ווערדן׳ דען וויר ווערדן אין זעהן ווי ער
איז׳ אונ איין איטליכר דער זולכי הופנונג הוט׳ דער רייניגט זיך׳ גלייך ווי ער אויך ריין איז
ווער זינד טוט׳ דער טוט אויך אין רעכט׳ אונ די זינד איז אין רעכט׳ אונ איר וויסט׳ דש
ער איז ערשינן׳ אויף דז ער אונזר זינד הין נעם׳ אונ די זינד איז ניט בון אים׳ ווער אין
אים בלייבט דער זינדיגט ניט׳ ווער דא זינדיגט׳ דער הוט אין ניט געזעהן נוך ערקנט ;
קינדר׳ לאסט אויך נימנט ור בורן׳ ווער רעכט טוט׳ דער איז גירעכט׳ גלייך ווי
ער גירעכט איז׳ ווער זינד טוט׳ דער איז בון דעם טויבל׳ דען דער טויבל זינדיגט בון אן
ונג׳ דאצו איז ערשינן דער זון גוטיס׳ דז ער די ווערק דעם טויבלס אויף לעז׳ ווער אויס גאט
געבורן איז׳ דער טוט ניט זינד׳ דען זיין זאמן בלייבט ביי אים אונ קן ניט זינדיגן׳ דען
ער איז בון גאט געבורן׳ דארן ערקענט מן וועלך די קינדר גוטיס אונ די קינדר דעם טויבלס
זיין׳ ווער ניט רעכט טוט דער איז ניט בון גאט׳ אונ ווער ניט ליב הוט זיינן ברודר ;
דען דש איז די בוטשאפט די איר געהארט הבט בון אן ונג׳ דז איר אויך אונטר אנגדר ליבן
ברא׳שית ד זולט׳ ניט ווי קין׳ דער בון דעם ארגן וור׳ אונ ערווארגיט זיינן ברודר׳ אונ ווארום
ערווארגיט ער אין׳ דש זייני ווערק באז ורן׳ אונ זיינם ברודרס גירעכט ; ורוואונדרט אויך

ניט מייני ברודר אוב אויך די וועלט הסיט · וויר וויסן דש וויר בון דעם טוט היין דורך קומן זיין אין דש לעבן דען וויר ליבן די ברודר · ווער דען ברודר ניט ליבט דער בלייבט אים טוט · ווער זיינן ברודר הסיט דער איז איין טוט שלעגר · אונ איר וויסיט דש איין טוט שלעגר הוט ניט דש איביגי לעבן ביי אים בלייבנד ׃ דארן הבן וויר ערקנט די ליב · דש ער זיין לעבן בור אונס געלסן הוט · אונ וויר זולן אויך דש לעבן בור די ברודר לסן · ווען אבר איינער דיזער וועלט גוטר הוט · אונ זיכט זיינן ברודר דרבן אונ שליסט זיין הערץ בור אים צו · ווי בלייבט די ליב גוטס ביי אים · מיין קינדר לוסט אונס ניט ליבן מיט ווארטן נוך מיט דער צונגן זונדרן מיט דער טאט אונ מיט דער ווארהייט ׃ דארן ערקענן וויר דש וויר אויס דער ווארהייט זיין · אונ בירידן אונזר הערץ בור אים דש זו אונס אונזר הערץ ור דמט דש גוט גרוסיר איז דען אונזר הערץ · אונ ערקענט אלי דינג · איר ליבן זו אונס אונזר הערץ ניט ור דמט · זו הבן וויר איין ורידיקייט צו גוט · אונ זו וויר ביטן ווערדן וויר בון אים נעמן דען וויר הלטן זייני געבוט אונ טון וואש בור אים געבעלין איז ׃ אונ דש איז זיין געבוט דש וויר גלייבן אן דען נאמן זיינס זונס ישוע קריסטי · אונ ליבן אונס אונטר אנגדר · ווי ער אונס איין משיח געבוט געבן הוט · אונ ווער זייני געבוט הלט דער בלייבט אין אים אונ ער אין אים · אונ דארן ערקענן וויר · דש ער אין אונס בלייבט אן דעם גייסט דען ער אונס געבן הוט ׃

דש וירדי קפיטל

איר ליבן גלייבט ניט איינם איקליכן גייסט · זונדרן פרובירט די גייסטר אוב זי בון גוט זיין · דען עס זיין ויל וולשר פרופיטן אויס גנגן אין די וועלט · דארן ערקענט אן דען גייסט גוטס · איין איקליכר גייסט דער דא ביקענט דש
ישוע קריסט איז אין דש פלייש קומן דער איז בון גוט · אונ איין איקליכר גייסט דער דא ניט משיח
ביקענט דש ישוע קריסטום איז אין דש פלייש קומן דער איז ניט בון גוט · אונ דש איז דער משיח
גייסט דעם ווידר קריסטס · בון וועלכם איר הבט געהורט דז ער קומט · אונ איז איצט שון אין דער וועלט ׃ קינדלן איר זייט בון גוט אונ הבט יענע איבר וואונדן · דען דער אין אונס איז איז גרוסר דען דער אין דער וועלט איז · די זיין בון דער וועלט דארום רידן זי בון דער וועלט אונ די וועלט הוריט אין צו · וויר זיין בון גוט אונ ווער גוט ערקענט דער הורט אונס צו · וועלכר ניט בון גוט איז · דער הוריט אונס ניט צו · דארן ערקענן וויר דען גייסט דער ווארהייט אונ דען גייסט דעם אירטומס ׃ איר ליבן לוסט אונס אונטר אנגדר ליב הבן · דען די ליב איז בון גוט · אונ ווער ליב הוט דער איז בון גוט געבורן אונ קענט גוט · ווער ניט ליב הוט דער קענט גוט ניט דען גוט איז די ליב · דארן איז ערשינן די ליב גוטס דז גוט זיינן איין געבורינן זון געזנט הוט אין די וועלט דש וויר דורך אים לעבן זולן · דארינן שטיט די ליב ניט דש וויר גוט געליבט הבן זונדרן דש ער אונס געליבט הוט · אונ געזנט זיינן זון צור ור זונונג בור אונזרי זינד ׃ איר ליבן הוט אונס גוט אלזו געליבט · זו זולן וויר אונס אויך אונטר אנגדר ליבן · נימנט הוט גוט אי ווען געזעהן · זו וויר אונס אונטר אנגדר ליבן · זו בלייבט גוט אין אונס אונ זייני ליב איז וואלין אין אונס · דארן ערקענן וויר דש וויר אין אים בלייבן אונ ער אין אונס · דש ער אונס בון זיינם גייסט געבן הוט · אונ וויר הבן געזעהן אונ צויגן דש דער ואטר דען זון געזנט הוט צום הייילנד דער וועלט · וועלכר נון ביקענט דש ישוע גוטס זון איז אין דעם בלייבט גוט אונ ער אין גוט · אונ וויר הבן ערקנט אונ געגלייבט די ליב די גוט אין אונס הוט ׃

גוט איז די ליב · אונ ווער אין דער ליב בלייבט דער בלייבט אין גוט אונ גוט אין אים · דארן איז די ליב וואלין ביי אונס · אויף דש וויר איין ורידיקייט הבן אם טג דעס געריכטס · דען גלייך ווי ער איז · זו זיין אויך וויר אין דער וועלט · בורכט איז ניט אין דער ליב זונדרן די וואלין ליב טרייבט די בורכט אויס · דען די בורכט הוט פיין · ווער זיך אבר בורכט דער איז ניט וואלין אין דער ליב ׃ לוסט אונס אין ליבן דען ער הוט אונס ערשט געליבט · זו אימנט שפריכט איך ליב גוט אונ הסיט זיינן ברודר דער איז איין לוגנר · דען ווער זיינן ברודר ניט ליבט דען ער זיכט ווי קאן ער גוט ליבן דען ער ניט זיכט · אונ דש געבוט הבן וויר בון אים דש ווער גוט ליביט · דש דער אויך זיינן ברודר ליב ׃

דש בינפט קפיטל

ווער גלייבט דש ישוע זיי דער קריסט דער איז בון גוט געבורן · אונ ווער דא משיח
ליבט דען דער געבורן הוט · דער ליבט אויך דען דער בון אים געבורן איז דארן ערקענן וויר דש וויר גוטס קינדר ליבן · ווען וויר גוט ליבן אונ זייני געבוט הלטן · דען דז איז די ליב גוטס דז וויר זייני געבוט הלטן אונ זייני געבוט זיין ניט שווערי דען אלעס וואש בון גוט געבורן איז איבר ווינדט די וועלט אונ אונזר גלויב איז דער זיג דער די וועלט איבר וואונדן הוט · ווער איז אבר דער די וועלט איבר ווינדט · אן דער דא גלייבט דז
ישוע גוטס זון איזט ׃ דיזר איז דער דא קומט מיט וואסיר אונ בלוט ישוע קריסטוס · משיח
ניט מיט וואסיר אליין זונדרן מיט וואסיר אונ בלוט · אונ דער גייסט איז דער דא צויגט דז גייסט ווארהייט איז · דען דריי זיין די דא צויגן דער גייסט אונ דש וואסיר אונ דש בלוט אונ די דריי זיין איינס · זו וויר דער מענשן צויגנוס אן נעמן גוטס צויגנוס איז גרוסיר · דען גוטס צויגנוס איז דש ער צויגט הוט בון זיינם זון · ווער דא גלייבט אן דען זון גוטס · דער הוט גוטס צויגנוס ביי אים · ווער גוט ניט גלייבט דער הוט אין צום לוגנר געמכט · דען ער הוט ניט געלייבט אן דעם צויגנוס דש גוט צויגט הוט בון זיינם זון · אונ דש איז דש צויגנוס דש אונס גוט דש איביגי לעבן הוט געבן · אונ זולכס לעבן איז אין זיינם זון · ווער דען זון גוטס הוט דער הוט דש לעבן · ווער דען זון גוטס ניט הוט דער הוט דש לעבן ניט ׃ זולכס הב איך אויך געשריבן · די איר גלייבט אן דען נאמן דעם זונס גוטס אויף דש איר וויסיט דש איר דש איביגי לעבן הבט · אונ דש איר גלייבט אן דען נאמן דעם זונס גוטס · אונ דש איז די ורידיקייט די וויר הבן צו אים · דש זו וויר עטוואס ביטן נוך זיינם ווילן זו הוריט ער אונס · אונ זו וויר וויסן דש ער אונס הוריט וואש וויר ביטן · זו וויסן וויר דש וויר די ביט הבן די וויר בון אים געבעטן הבן ׃ זו אימנט זיכט זיינן ברודר זינדיגן איינע זינד ניט צום טוט · דער ווירט ביטן אונ אים געבן דש לעבן · דען די דא זינדיגן ניט צום טוט · עס איז איינע זינד צום טוט · דא בור זג איך ניט דש אימנט ביט · אלי אונ רעכטיקייט איז זינד · אונ עס איז עטליך זינד ניט צום טוט ׃ וויר וויסן דש ווער בון גוט געבורן איז · דער זינדיגט ניט זונדרן די געבורט אונ גוט הלט אין · אונ דער בוזוויכט ווירט אין ניט אן טסטן · וויר וויסן דש וויר בון גוט זיין אונ די גנצי וועלט ליגט אים ארגן · וויר וויסן אבר דש דער זון גוטס קומן איז אונ הוט

משיח אונס איינן זין געבן · דז וויר ערקענן דען ווארהפטיגן · אונ׳ זיין אין ווארהפטיגן · אין
זיינם זון ישוע קריסטו · דיזר איז דער ווארהפטיג גאט אונ׳ דש איבין לעבן · קינדר היטט
אויך בור דען אב גוטן · אמן

די אנדר עפיסטל סנקט יוחנן :

דער עלטסטר · דער אויס ערוועלטן ורויען אונ׳ אירן קינדרן די איך ליב הב אין
דער ווארהייט · אונ׳ ניט אליין איך · זונדר אויך אלי די ווארהייט ערקנט
הבן · אויף דער ווארהייט ווילן די אין אונס בלייבט · אונ׳ ביי אונס זיין ווירט
אין איביקייט · גנאד · ברמהערציקייט · וריד בון גוט דעם ואטר · אונ׳ בון דעם הערן ישוע
משיח קריסטי דעם זון דעם ואטרס אין דער ווארהייט אונ׳ אין דער ליב · איך בין זיר ערברייעט
דז איך בונדן הב אונטר דיינן קינדרן די אין דער ווארהייט ווגדלן · ווי דען וויר איין געבוט
בום ואטר עמפפנגן הבן · אונ׳ נון ביט איך דיך ורוי · ניט אז איין נוי געבוט שרייב איך דיר ·
זונדר דז וויר געהבט הבן בום אן ונג · דז וויר אונס אונטר אנדר ליבן · אונ׳ דש איז די ליב דז
וויר ווגדלן נאך זיינן געבוטן · דש איז דש געבוט ווי איר געהערט הבט בון אן ונג · אויף
דז וויר דרינען ווגדלן · דען ויל ור בוירר זיין אין די וועלט קומן · די ניט ביקענן ישוע
משיח קריסט · דז ער אין דש פלייש קומן איז · דיזר איז דער ור בוירר אונ׳ דער ווידר קריסט ·
זעכט אויך בור · דז איר ניט ור לירט ווש איר געווירקט הבט · זונדר בולן לון עמפפנגט · ווער
משיח אובר טריט אונ׳ בלייבט ניט אין דער לער קריסטי · דער הוט קיינן גוט · ווער אין דער לער
תמית קריסטי בלייבט · דער הוט ביידי דען ואטר אונ׳ דען זון · דז איימנט צו אויך קומט אונ׳
ברענגט דיזי לער ניט · דען נעמט ניט צו הויז אונ׳ גריסט אין אויך ניט · דען ווער אין גריסט
דער הוט געמיינשפט מיט זיינן בוזן ווערקן · איך העט אויך ויל צו שרייבן · אבר איך וואלט
ניט דורך צעדלן אונ׳ טינטן · זונדר איך הופ׳ צו אויך צו קומן אונ׳ מונטליך מיט אויך רידן
אויף דז אונזר ורייד בולקומן זיי · עש גריסן דיך די קינדר דיינר שוועסטר דער אויס
ערוועלטן · אמן ·

די דריט עפיסטל סנקט יוחנן :

דער עלטסטר · גייו דעם ליבן דען איך ליב הב אין דער ווארהייט · מיין ליבר
איך ווינש אין אלן שטיקן דז דירס וואל גיא אונ׳ געזונד זייסט · ווי עז דען
דיינר זעל וואל גיט · איך בין אבר זיר ערברייט · דא די ברודר קמן אונ׳
צייגטן בון דיינר ווארהייט · ווי דען דו וואנדלסט אין דער ווארהייט · איך הב קיין גרוסר ורייד
דען די · דז איך הער מיין קינדר אין דער ווארהייט ווגדלן · מיין ליבר · דו טוסט
טרייליך · ווש דו טוסט אן דען ברודרן אונ׳ געסטן · די בון דיינר ווארהייט געציוגט הבן בור
דער געמיין · אונ׳ דו הוסט וואל געטון · דז דו זי געבערטיגט הוסט ווירדיגליך בור גוט · דען אום
זיינס נאמנס ווילן זיין זי אויס געצוגן · אונ׳ הבן בון דען היידן ניכטס גנומן · דא זולן וויר נון
זולכי אויף נעמן · אויף דז וויר דער ווארהייט געהילפן ווערדן ·
איך הב דער געמיין געשריבן · אבר דיאוטרפיס דער
אונטר אין וויל דען בויר גנג הבן · נימט אונס ניט אן · דארום ווען איך קום · וויל איך אין

ערמנרן זיינר ווערק די ער טוט · אונ׳ פלודרט מיט בוזן ווארטן איבר אונז · אונ׳ לסט אים
אן דעם ניט בינוגן · ער זעלבז נימט די ברודר ניט אן · אונ׳ ווערט דען די עש טון וועלן אונ׳
שטוסט זי אויס דער געמיין · מיין ליבר · וואלג ניט נאך דעם בוזן זונדר דעם גוטן · ווער
וואל טוט דער איז בון גוט · ווער אובל טוט דער זיכט גוט ניט · דעמטריאוס הוט צייגנים בון
איטלכן · אונ׳ בון דער ווארהייט · אונ׳ וויר צייגן אויך אונ׳ איר ווייסט דז אונזר צייגנס ווער איז
איך העט ויל צו שרייבן · אבר איך וואלט ניט מיט טינטן אונ׳ ועדרן צו דיר שרייבן · איך הופ׳
אבר דיך באלד צו זעהן · זו וועלן וויר מונטליך מיט אנידר רידן · וריד זיי מיט דיר · עז גריסן
דיך די ורוינד · גריסט די ורוינד מיט נאמן ·

די עפיסטל אן די עברער :

דש ערשט קפיטל

בור צייטן גוט מנך מאל אונ׳ מנכר לייא וויז גירעט הוט צו דען עלטרן דורך
די פרופיטן · הוט ער אם לעצטן אין דיזן טגן צו אונס גירעט · דורך דען זון
וועלכן ער געזעצט הוט צום ערבין איבר אלי דינג · דורך וועלכן ער אויך די וועלט
געמכט הוט · וועלכר · זינטמול ער איז דער גלנץ זיינר הערליקייט · אונ׳ דש עבן בילד זיינים
וועזנס · אונ׳ טרגט אלי דינג מיט דעם ווארט זיינר קרפט · אונ׳ הוט געמכט די ריינגונג אונזר
זינד דורך זיך זעלבש · הוט ער זיך געזעצט צו דער רעכטן דער מייסטט אין דער הויה · זו ויל
בעסר ווארדן דען די ענגל · זו גר ויל איינן אנדרן נאמן ער בור אין ערערבט הוט · דען
צו וועלכם ענגל הוט ער אי מול גיזגט · דו ביסט מיין זון · היינט הב איך דיך געבורן · אונ׳ אבר תילים ב
מול · איך ווערד אים איין ואטר זיין · אונ׳ ער ווערט מיר איין זון זיין · דא ער אבר מול איין תילים פח ·פט
בוירט דען ערשט געבורנן אין די וועלט · שפריכט ער · אונ׳ עש זולן אין אלי גוטס ענגלן אן תילים צז ז
בעטן · בון דען ענגלן שפריכט ער צוואר · ער מכט זייני ענגלן גייסטר · אונ׳ זייני דינר בוייער
ולמן · אבר בון דעם זון גוט · דיין שטול ווערט בון איביקייט צו איביקייט · דש צעפטיר דיינס תיל׳ קג קד
רייכס איז איין ריכטיגס צעפטר · דו הוסט געליבט די גירעכטיקייט אונ׳ געהסט די אונגירעכטי תילים מה
קייט · דארום הוט דיך גיזלבט גוט דיין הער מיט דעם אול דער ורייד איבר דייני גינוסן ·
אונ׳ דו הער הוסט בון אן ונג די ערד געגרינדט · אונ׳ די הימל זיין דיינר
הענד ווערק · דיזעלבן ווערדן ור גין · דו אבר ווערסט בלייבן · אונ׳ זי ווערדן אלי ור אלטן
ווי איין קלייד · אונ׳ ווי איין געוונט ווירסטו זי ווגדלן · אונ׳ זי ווערדן זיך ור ווגדלן תילים קא·קב
· דו אבר ביסט דער זעלבי · אונ׳ דייני יאר ווערדן ניט אב תילים קו·קי
נעמן · צו וועלכם ענגל אבר הוט ער אי מול גיזגט · זעץ דיך צו מיינר רעכטן · ביז איך לייג תילים קי
דייני ויינט צום שעמל דיינר בויס · זיין זי ניט אלי צו מול דינסבערי גייסטר אויז געזנט צום דינסט
אום דער ווילן · די ערערבן זולן די זעליקייט :

דש אנדר קפיטל

דארום זולן וויר דעסטר מער וור נעמן דעם דש וויר הערן · דז וויר ניט עטוון ור ליסן
דען זו דש ווארט וועסט ווארדן איז · דש דורך די ענגל גירעט איז · אונ׳ איין איטליכי
אובר טרעטונג אונ׳ אין געהורשם הוט עמפפנגן זיין גירעכטי בילונג · ווי וועלן וויר ענטבליהן
זו וויר איין זולכי זעליקייט אויס דער אכט לוסן · וועלכי נאך דעם די אן געבנגן הוט אונ׳ גירעט
ווארדן איז דורך דען הערן · איז זי אויף אונז ביבעסטיגט דורך די זו עז געהורט הבן דורך דז מיט

צוינן געטס · מיט צייכן · וואונדר אונ' מנכרליי קרעפטן · אונ' מיט אויס טיילונג דעם הייליגן
רוח הקדוש גייסטס נאך זיינם ווילן ׃ דען ער הוט ניט דען ענגלן אונטער טאן די צו קונפטיגן וועלט
דאבון וויר רידן · עס בזויגט אבר איינר אן איינם אורט אונ' שפריכט · ווש איז דער מענש
תהלים ח דש דו זיין געדענקסט · אונ' דעם מענשן זון דש דו אין היים זוכסט · דו הוסט אין איין קליינה
צייט דער ענגל מנגלן לוסן · מיט פרייז אונ' אייר הוסטו אין געקרענט · אונ' הוסט אין געזעצט
איבר די ווערק דיינר הענד · אלס הוסטו אונטר טאן צו זיינן פוסן · אין דעם · דז ער אים אלז
הוט אונטר טאן · הוט ער ניכטז געלוסן דז אים ניט אונטר טאן זיי · איצט אבר זעהן וויר נאך
ניט דש אים אלס אונטר טאן זיי · דען אבר דער איין קליינה צייט דער ענגל מנגלט הוט · זעהן
וויר · דז עס ישוע איז דורכז ליידן אונ' דען טוט געקרענט מיט פרייז אונ' איירן · אויף דש
ער בון געטס גנודן בור אלז דען טוט שמעקט ׃

דען עס צימט דעם · אום דעם ווילן אלי דינג זיין אונ' דורך דען
אלי דינג זיין · דער דא ויל קינדר הוט צור הערליקייט געבירט · דז ער דעם הערצוגן איירר
זעליקייט דורך ליידן בולקומן מכט · דינטיוועל די אלי בון איינם קומן · ביד דער דא הייליגט
אונ' די דא געהייליגט ווערדן · אום דער זך ווילן שעמט ער זיך אויך ניט די ברודר צו הייסן ·
תילים כ כא אונ' שפריכט · איך וויל ור קונדיגן דיינן נמן מיינן ברודרן · אונ' מיטן אין דער געמיין דיר
תילים יז לוב זינגן · אונ' אבר מול · איך וויל מיין ור טרויען אויף אין זעצן · אונ' אבר מול · זיך דא איך
ישעיה ח אונ' מייני קינדר · וועלכי מיר גאט געבן הוט ׃ נוך דעם נון די קינדר פלייש אונ' בלוט
הבן · איז ער אויך גלייכר מאס טיילהפטיג ווארדן · אויף דז ער דורך דען טוט די מכט
נעם דעם דער דעם טוטס געוולט הט · דז איז דעם טייבל · אונ' ערלייזט די · דז דורך ווארכט
דעם טוטס אין גנצם לעבן פפליכטיג ווארן דער קנעכטשפט · דען ער נימט נירגנט די ענגל
אן זיך · זונדר דען זמן אברהם נימט ער אן זיך · דאהער מוזט ער אלר דינג זיינן ברודרן
גלייך ווערדן · אויף דז ער ברמהערציג ווורד · אונ' איין טרייער הוהר פריסטר בור גאט · צו
ור זיינן די זינד דעם וואלקס · דען דארינן ער געליטן הוט אונ' ור זוכט איז · קן ער העלפן דענן
די ור זוכט ווערדן ׃

דש דריט קפיטל

משיח דא הער איר הייליגן ברודר · די איר טייל הפטיג זייט דעם הימלישן בירופס ·
נעמט ווור · דעם אפוסטלס אונ' הוהן פריסטרס אונזרר ביקענטנוס · קריסטון
ישוע · דער דא טריי איז דעם דער אין געמכט הוט · ווי אויך משה · אין זיינם גנצן הויז · דיזר
אבר איז גרוסרס פרייז ווערד דען משה · נוך דעם דער איין גרעסר איר אם הויז הט · דער
עס בירייט · דען איין איקליכז הויז ווערט בון איימנט בירייט · דער אבר אלס בירייט · דש
איז גוט · אונ' משה צוואר ור טריי אין זיינם גנצן הויז · אז איין קנעכט צום צייגנים דעם · דז
משיח גיזגט זולט ווערדן · קריסטוס אבר אז איין זון אין זיינם הויז · וועלכז הויז זיין וויר · דא וויר
אנדרס די ורידיקייט אונ' דען רום דער הופנונג · ביז אנס ענד וועסט ביהלטן ׃
תילי' צד כח דארום ווי דער הייליג גייסט שפריכט · הויט · זו איר הערן ווערדט זיין שטים · זו ור שטוקט
רית אייער הערצן ניט · אז געשך אין דער ור ביטרונג אם טג דער ור זוכונג אין דער וואוסטן · דא
מיך אייערי ועטר ור זוכטן · די פרויבטן אונ' זכן מייני ווערק וירציג יאר לנג · דארום איך
ענטרויסט וורד איבר דיס געשלעכט אונ' שפרך · אימרדר אירן די מיט דעם הערצן · אבר
די וואוסטן מייני וועג ניט · דש איך אויך שוואור אין מיינם צארן · די זולטן צו מיינר רוא ניט
קומן ׃ זעכט צו ליבן ברודר · דש ניט עטוואז אין איימנדם אונטר אויך זיי איין ארגס הערץ

דעם אונגלייבנז דש דא אב טרעט בון דעם לעבנדיגן גאט · זונדרן ערמאנט אויך זעלבס אלי
טג · זו לנג עש הייט הייסט · דז ניט איימנט אונטר אויך ור שטוקט ווערד · דורך ביטרוג דער
זינד ׃ דען וויר זיין קריסטוס טייל הפטיג ווארדן · זו וויר אנדרס דען אן משיח
ובנג זיינס וועזנס ביז אנס ענד וועסט ביהלטן · זו לנג גיזגט ווערט · הייט זו איר זיין שטים הערן מסיח
ווערדט · זו ור שטוקט אייער הערץ ניט ווי אין דער ור ביטרונג געשך · דען עטליך די זי הערטן מרה
ור ביטרטן אין · אבר ניט אלי די בון עגיפטן אויס גנגן דורך משה · איבר וועלכי אבר
ווארד ער ענטרויסט וירציג יאר לנג · איסטס ניט אלזו · דז איבר די · זו דא זינדיגטן · דער
לייב אין דער וואוסטן ור ויל · וועלכן שוואור ער אבר דש זי ניט צו מיינר רו קומן זולטן · דען
דען אין גלייבינן · אונ' וויר זעהן דש זי ניט הבן קונט איין קומן אום דעם אונגלייבנז ווילן ׃

דש וירד קפיטל

זו לוסט אונס נון בורכטן · דז וויר די ור הייסונג איין צו קומן צו מיינר רוא ניט ור לוסן ·
אונ' ניט אונטר אונס איימנט ערבונדן ווערד דז ער דאהינטן בלייב · דן עז איז אונז
אויך ור קונדיגט · גלייך ווי יענן · אבר דש ווארט דער פרידיגונג האלף יעני ניכטס · דא דער
גלויב ניט דאבי געטון וורד · בון דענן די עש הארטן ווי ער שפרך · דז איך שוואור אין מיינם
צארן · די זולן צו מיינר רוא ניט קומן · אונ' צוואר דא די ווערק בון אן בגינן דער וועלט ווארן
געמכט · שפרך ער אן איינם אורט בון דעם זיבנדן טג אלזו · אונ' גאט הוט גרוט אם זיבנדן ברשית ב
טג בון אלי זיינן ווערקן · אונ' הי אן דיזם אורט אבר מול · די זולן ניט קומן צו מיינר רו ׃
נוך דעם נון עש נוך הינטר שטעליג איז · דז עטליך זולן צו דער זעלבן קומן · אונ' די דענן
עש צו ערשט ור קונדיגט איז · זיין ניט דארצו קומן · אום דעם אונגלייבנז ווילן · בישטימט
ער אבר מול איינן טג נוך דזעלבר לנגר צייט · אונ' זגט הייט דורך דוד ווי געזגט איז · הייט זו תילים צד כז
איר זייני שטים הערן ווערט · זו ור שטוקט אייערי הערצן ניט · דען זו יהושע העט די צו רוא
געבראכט · ווארד ער ניט הרנוך בון איינם אנדרן טג געזגט הבן · דארום איז נוך איין רוא
הינטר שטעליג דעם וואלק גאטס · דען ווער צו זיינר רוא קומן איז · דער רוגט אויך בון זיינן
ווערקן · גלייך ווי גאט בון זיינן ׃ זו לוסט אונס נון אייליג איין צו קומן צו דיזר רוא · אויף דז ניט
איימנט בפאלן אין דש זעלביג עקסעמפל דעם אונגלייבנס · דען דש ווארט גאטס איז לעבנדיג אונ'
טעטיג אונ' שערפר דען קיין צווי שניידיג שווערט · אונ' דורך דרינגט · ביז דש שיידט זעל
אונ' גייסט · אויך געלענק אונ' מרק · אונ' איז איין ריכטר דער געדנקן אונ' זינן דעם הערצן ·
אונ' איז קיין קרעאטור בור אים אן זיכטבר · עס איז אבר אלס בלוז אונ' בור זיינן אויגן דר
געניינט · בון דעם הבן וויר צו רידן ׃

דש בינפט קפיטל

דיוויל וויר דען איינן גרוסן הוהן פריסטר הבן ישוע קריסט דען זון גאטס · דער אין משיח
דען הימל געבארן איז · זו לוסט אונס הלטן דש ביקענטנוס · דען וויר הבן ניט איינן
הוהן פריסטר · דער ניט קונט מיט ליידן הבן מיט אונזר שוואכהייט · זונדר דער ור זוכט איז
אלנטהלבן נוך דער גלייכנוס און זונד · דארום לוסט אונס הין צו טרעטן מיט ורידיקייט צו דעם
גנודן שטול · אויף דז וויר ברמהערציקייט עמפפנגן אונ' גנוד וינדן אויף די צייט · ווען אונז
הילף נוט זיין ווערט ׃ דען איין איקליכר הוהי פריסטר · דער אויס דען מענשן גנומן
ווערט · דער ווערט געזעצט בור די מענשן געגן גאט · אויף דש ער אופפר געבן אונ' אופפיר
בור די זינד · דער דא קאן מיט ליידן איבר די דא נון וויסן זיין אונ' אירן · נוך דעם ער אויך

mm

זעלב אום געבן איז מיט שוואכהייט · דארומבר ער אויך זאל גלייך ווי בור דש וואלק · אלזו אויך
בור זיך זעלבש אופפירן בור די זינד · אונ׳ ניאמנט נימט אים זעלב די אער · זונדרן דער אויך
בירופן זיי בון גאט · גלייך ווי דער אהרן ·/ אלזו אויך קריסטוס הוט זיך ניט זעלבש
הערליך געמאכט דש ער הוהי פריסטר ווערד · זונדירן דער צו אים גזאגט הוט דו בישט מיין
זון הויט הב איך דיך גיבורן · ווי ער אויך אם אנדירן אורט שפריכט · דו בישט איין פריסטר תילים קט
אין אייביקייט נאך דער אורדינונג מלכי צדק · אונ׳ ער הוט אם טאג זיינים ווליישס געבעט אונ׳ תילים ב
וולעהן מיט שטרקם גישריי אונ׳ טרערן גיאופפירט · צו דעם דער אין בון דעם טוט קונד זעלין
מכן אונ׳ איז אויך ערהורט · דארום דש ער גאט אין איירן הט · אונ׳ ווי וואל ער גאטס זון וואר
הוט ער דוך אן דעם דש ער לייד גיהורשם גילערניט · אונ׳ דא ער איז בולענדט איז ער ווארן
אלין דיא אים גיהורשם זיין · איין אורזך דער אייביגן זעליקייט גינאנט בון גאט איין הוהיר
פריסטר נאך דער אורדינונג מלכי צדק ·/ דא בון וויר הבן איין גרוסי אונ׳ שווערי ריד
אונס צו זאגן · דיוויילן איר זייט לעסיג ווארדן צו הורן · אונ׳ די איר זולט לעריר זיין דער
צייט הלבן · בידורפט איר ווידר אום דש מן אויך דש ערשט שול רעכט דער געטליכן ווארט
לערי · אונ׳ זייט ווארדן די דער מילך בידורפן · אונ׳ ניט דער שטרקן שפייז · דען איין איקליכר
דער נאך מילך נויסט · דער איז און ערבארן אן דעם ווארט דער גירעכטיקייט · דען ער איז
איין יונגס קינד · דען ב.ו קומן זיבר גיהוריט שטרקי שפייז די דורך גיוואנהייט הבן גיאויבט
זינן נום אונטר שייד דעם גוטן אונ׳ דעם בעזינם ·/

דש זעכסטי קפיטל

דארום לוסט אונס די לער בום אנפנג קריסטליכים לעבנס אונטר וועגן לאזן אונ׳ לוסט
אונס צור ואל קומנהייט ורן · ניט אבר מאל גרונט לייגן דער בוס אויבר דען טוטן
ווערקן דעם גלויבנס אן גאט · דער טויפן דער לער דער הענד אויף לייגונג דער טוטן
אויף ערשטיאונג אונ׳ דעם אייביגן אורטיילס · אונ׳ דז וואלן וויר טון זו עס גאט אנדרז צו לעסט
דען עש איז און מיגליך דש די זו איין מאל ערליכט זיין · אונ׳ גישמעכט הבן די הימלישי
גאבן · אונ׳ טייל הפטיג זיין דעם היילגן גייסטס אונ׳ גישמעקט הבן דש גיטיגי ווארט גאטס ·
אונ׳ די קרעפט דער צו קונפטיגן וועלט · וואו זי ענטבלין דש זיא זולטן ווידר אום ערנייערט
ווערדן צור בוס · די דא ווידר אום אין זעלבס דען זון גאטס קרייציגן אונ׳ בור שפוט הבן ·/
דען די ערד די דען רעגן טרינקט דער אופט אויבר זי קומט · אונ׳ ביקוועם קרויט
טרעגט דען די די בויען · עמפפינגט בענידייאונג בון גאט · וועלכי אבר דורנן אונ׳ דיסטלן טרעגט
די איז און טויגליך · אונ׳ דער מאלדייאונג נאהט וועלכר ענד רייך צור ור ברענונג · וויר ור זעהן
אונס אבר איר ליבסטן בעסרס צו אויך · אונ׳ דש די זעליקייט נעהר זיי אוב וויר וואל אלזו רידן
דען גאט איז ניט און גירעכט · דז ער ור געס אויערס ווערק אונ׳ ערבט דער ליב די איר ביוויזט
הבט אן זיינם נאמן · דא איר דען היילגן דינט אונ׳ נאך דינט · וויר בגערן אבר דש איטר
איקליכר דען זעלבן בלייס ביוויס · אויף דש די האפינונג וועלין ווערד ביז אנס ענד דז איר ניט
לעסיג ווערט · זונדירן נאך וואלגיר דער די דורך דען גלויבן אונ׳ לנגמוטיקייט ערערבן די ור
הייסונגן ·/ דען אלס גאט אברהם ור היס דא ער ביי קיינם גרוסירן צו שווירן הט ·
שוואור ער ביי זיך זעלבס אונ׳ שפרך · ווארליך איך וויל דיך בענדייען אונ׳ ור מירן אונ׳ אלזו
בליב ער לנג מוטיג אונ׳ הוט די ור הייסונג ערלנגט · די מענשן אבר שווירן ביי איינם גרוסירן

דען די זיין · אונ׳ דער אייד איז דש ענד אלים הדירס צור ביבעסטונג אונטר אין · אבר גאט
דא ער וואלט דען ערבן דער ור הייסונג אויבר שווענגליך ביווייזן · דז זיין ראט ניט וואנקיט הוט
איינן אייד דער צווישן גילעגט · אויף דש וויר דורך צווי און וואנקליכי דינג · דא דורך עש און
מיגליך איז דש גאט ליג · איינן שטרקן טרוסט הבן די וויר צו גיבלוהן זיין · צו הולטן אן דער בור
גילעגטן האפינונג וועלכי וויר הבן · אלס איינן זיכירן אונ׳ ועסטן אנקיר אונזר זעל · דער אויך
היניין גיט אין דז אין ווענדיגי דעם בור הנגס · דא היין דער בור לויפר בור אונס איז איין גנגן
ישוע איין הוהר פריסטר ווארדן אין אייביקייט נאך דער אורדינונג מלכי צדק ·/ תילים קט

דש זיבנדי קפיטל

דיזר מלכי צדק אבר וואר איין קיניג צו שלם · איין פריסטר גאטס דעם אור הוכסטן
דער אברהם ענקיגן גינג · דא ער בון דער קיניג שלכט ווידר קם · אונ׳ בענידייעט אין ברשית יד
וועלכם אויך אברהם גב דען צעהנדן אויר גיטר · אויפס ערשט ווערט ער ור דולמעטשט איין
קיניג דער גירעכטיקייט · דורנאך אבר איז ער אויך איין קיניג שלם · דש איז · איין קיניג
דעם ורידם · און ואטר · און מוטר · און גישלעכט · אונ׳ הוט ווערד אנפנג דער טג נאך ענד דעם
לעבנס · ער איז אבר ור גלייכט דעם זון גאטס אונ׳ בלייבט פריסטר אין אייביקייט ·/
שויעט אבר · וועלך איינר איז דער · דעם אויך אברהם דער פטריארך דען צעהנדן געבט
בון דער ערובירטן בויט · צוואר די קינדר לוי · דא די דש פריסטרטום עמפפנגן הבן די איין
גיבוט · דען צעהנדן בום וואלק · דש איז בון אירן ברודירן צו נעמן נאך דעם גיזעץ · ווי וואל
אויך די אויס דען לענדן אברהם קומן זיין · אבר דער דעם גישלעכט ניט גינענט ווירט אונטר
אין דער נם דען צעהנדן בון אברהם · אונ׳ בענידייט דען דער די ור הייסונג העט · נון איז
און אלים ווידר שפרעכן אלזו דז דש גירינגר בון דעם בעסירן גיבענדייט ווירט · אונ׳ היא
נעמן דען צעהנדן די שטערבנדי מענשן · אבר דורט ביצייגט ער דז ער לעבי · אונ׳ דז איך אלזו
זג · עש איז אויך לוי · דער דען צעהנדן נימט ור צעהנדט דורך אברהם · דען ער וואר נאך
אין דען לענדן זיינם ואטרס · דא אים מלכי צדק ענטקיגן גינג ·/ איז נון די בול
קומנהייט דורך דש לויטיש פריסטרטום גישעהן · דען אונטר דעם זעלביגן הוט דש וואלק
דש גיזעץ עמפפנגן · וואש איז דען נוט דש איין אנדר פריסטר אויף קעם נאך דער אורדינונג
מלכי צדק · אונ׳ ניט נאך דער אורדינונג אהרן · דען וואו דש פריסטרטום ור ענדירט ווירט דא
איז נוט דש אויך דש גיזעץ ור ענדירט ווערד · דען בון דעם זולכש גיזגט איז · דער איז בון
איינם אנדירן גישלעכט · אוים וועלכם ני קיינר דעם אלטרס גיפפלעגט הוט · דען עש איז
אבור אופינבאר דש בון יהודה אויף גנגן איז אונזיר הער · צו וועלכים גישלעכט משה ניכטס מזבח
גירעט הוט בום פריסטרטום ·/ אונ׳ עש איז נאך קלערליכר · זו נאך דער אורדינונג
מלכי צדק איין אנדר פריסטר אויף קומט · וועלכיר ניט נאך דעם גיזעץ דעם פליישליכן גיבוטס תילים קט
גימכט איז זונדרן נאך דער קרפט דעם און ענטליכן לעבנס · דען ער ביצייגט דו בישט איין
פריסטר אייביקליך נאך דער אורדינונג מלכי צדק · דען עש גישיכט דמיט איין אויף היבונג
דעם בורינגן גיבעטס אום זיינר שוואכהייט אונ׳ און נוטצס ווילן · דען דש גיזעץ הוט ניכטס
בולענדיט · אונ׳ איין איין בורט איינר בעסירן האפינונג דורך וועלכי וויר צו גאט נאהן ·/ דז
איז אויך איין אייד גישווארן ווארדן · יענע זיין און אייד פריסטר ווארדן · דיזר אבר מיט
דעם אייד דורך דען · דער צו אים שפריכט · דער הער הוט גישווארן אונ׳ ווירט אין ניט

קט געוועזן · דז ביסט איין פריסטער אין אייביקייט נאך דער אורדינונג מלכי צדק · אלזו ויל איינם
בעסירן טעסטימענטס אויס ריכטער איז ישוע ווארדן · אונ' יענער זיין ויל די פריסטער
ווארדן דורום דז אין דער טוט ווערט צו בלייבן · דיזר אבר דארום דש ער בלייבט אייביקליך
הוט ער איין אן ור גענגליך פריסטרטום · דא הער ער אויך זעליג מאכן קן אייביקליך די דורך
אין צו גוט קומן אונ' לעבט אימר אונס צו ור טרעטן · דען איין זולכן הוהן פריסטער
צימט זיכס אונס צו האבן דער דא ווער · הייליג · אן שולדיג · און ביפלעקט בון דען זינדירן
אב גיזונדירט אונ' הוהר ווארדן · דען דער הימל איז דעם ניט טעגליך נוט ווער · ווי יענן הוהן
פריסטירן · צו אירשט בור זייני אייגן זינד אופפר צו טון דערנאך בור דעם וואלקס זינד ·
דען דש הוט ער גיטון · דא ער איין מול זיך זעלבס אופפרט · דען דש גיזעץ זעצט מענשן
צו הוהן פריסטירן די דא שוואכהייט האבן · דש ווארט אבר דעם איידס דז נאך דעם גיזעץ גיזגט
איז · זעצט דען זון אייביקליך בולקומן ·

דש אכט קפיטל

די סומא אבר דעם · דש גיזגט אישט · איז די · וויר הבן איינן זולכן הוהן פריסטער ·
דער גיזעצן איז צו דער רעכטן דעם שטול דער מייסטעט אים הימל · אונ' איין
פלעגר דער הייליגן גייטר אונ' דער ווארהפטיגן הוטן · וועלכי גאט אויך גירכט הוט אונ'
ניט איין מענש · דען איין איקליכר הוהר פריסטער ווערט איין גיזעצט צו אופפרן גאבן אונ'
אופפר · דא העל איז נוט · דז אויך דיזר הב עטוואס · דז ער אופפרי · ווען ער אבר נון אויף
ערדן ווער · זו ווער ער ניט פריסטער · די וויל דא זיין · די נאך דעם גיזעץ די גאבן אופפרן ·
וועלכי דינן דעם ביילד אונ' דעם שאטן דער הימלישן גייטר · ווי דש גאטליך אנטוורט צו משה
שמות כה זגט דא ער זולט די הוטן בולענדן · שוי אבר צו שפרך ער · דש דו מכיסט אלים נאך דעם ביילד
דש דיר אויף דעם בערג גיציינט איז · נון אבר הוט ער ויל איין אנדר אמט ערלנגט
זו ויל ער איינס בעסרן טעסטאמענטס מיטלר איז · וועלכס אויך אויף בעסירן ור הייסונגן
גיזעצט איז · דען זו יענעס · דש ערשטי און טעדליך גיוועזן ווער · וואורד ניט רום צו איינים
ירמיה לא אנדרן גיזוכט · דען ער טאדלט די אונ' זגט · זעכט · עש קומן די טג · שפריכט דער הער · דז
איך איבר דש הויז ישראל אונ' איבר דש הויז יהודה · איין נוי טעסטאמענט בולענדן וויל · ניט
נאך דעם טעסטאמענט · דז איך גימאכט הב מיט אירן ועטרן · אן דעם טג · דא איך אירי בהנד
תהלים ערגרייף · די אויס צו בורן אויס דעם לנד עגיפטי · דען זי זיין ניט גיבליבן אין מיינם
טעסטאמענט · אונ' איך הב זי אויך אויס דער אכט גילאסן · שפריכט דער הער ·
דען דש איז דש טעסטאמענט דז איך מאכן וויל דעם הויז ישראל נאך דיזן טגן · שפריכט דער
הער · איך וויל געבן מיין גיזעץ אין אירן זין · אונ' אין איר הערץ ויל איך עש שרייבן · אונ'
ויל אין איין גאט זיין · אונ' זי זולן מיר איין וואלק זיין · אונ' זול ניט לערנן איימנט זיינן נעכסטן ·
אונ' איימנט זיינן ברודרן · אונ' זגן · ערקנן דען הערן · דען זי זולן מיך אלי קענן בון דעם
קליינסטן אן ביס צו דעם גרעסטן · דען איך וויל גינעדיג זיין אירר און טוגנט אונ' אירן זינדן
אונ' אירר אן גירעכטיקייט ויל איך ניט מער גידענקן · אין דעם ער זגט · איין נויעס ור אלטט
ער דש אירשטי · דש אבר ור אלטיט אונ' איבר יעריט איז דש איז נאהט ביי זיינם ענד ·

דש נוינדי קפיטל

עס הט צוואר אויך דש אירשט זייני רעכטבערטיגונג דעם גאטיס דינסטס אונ'
שמות כו אוישרלייבי הערליקייט · דען עש ווער דא בירייטיט איין הוט אונ' די אירשט

ווער די דא רינן דער לייכטר ווער אונ' דער טיש אונ' די שוי ברוט · אונ' דיזי הייסט די הייליג ·
הינטר דעם אנדירן בור הנג אבר ווער די הוט די דא הייסט די אליר הייליגסטי · די הט דש
גילדן רויכפס · אונ' די לאד דעם טעסטימענטס אלנטהלבן מיט גאלט איבר צוגן · אין וועלכיר
ווער די גילדיני גלט די דז הימל ברוט הט · אונ' די רוט אהרן די גיגרינט הט אונ' די טאפלן
דעם טעסטימענטס · אובן דריבר אבר ווארן די כרובים דער הערליקייט · די איבר שאטן
דען גינאדן שטול · בון וועלכן איזט ניט צו זגן איז נאך איינגדר · דא נון זאלכס
בירייטיט ווער · גינגן די פריסטער אלציט אין דער אירשטן הוטן אונ' בולענדיט דען גאטיס במדבר ח
דינסט · אין די אנדר אבר גינג נור איין מאל אים יאר אליין דער הוהי פריסטער ניט און בלוט ·
דש ער אופפיר בור זיין זעלבס אונ' דעם וואלקס און וויסנהייט · דא מיט דער הייליג גייסט
דויטיט · דש נאך ניט אופנבארט ווער דער וועג דער הייליקייט זו נאך די אירשטי הוט איין
בישטנד הט · וועלכס איז די גלייכנים אויף דיזי גגן ווערטיגן צייט · נאך וועלכר גאבן אונ'
אופפר גיאופפירט ווערדן · אונ' קונטן ניט בול קומן מכן נאך דעם גיוויסן · דען דער דא גאטיס
דינסט טוט · אליין מיט שפייז אונ' טרנק אונ' מנכר ליי טויפן אונ' אוישליכר רעכטפערטיגונג
די ביז אויף די צייט דער בעסירונג זיין אויף גילעגט · קריסטוס אבר איז דער קומן
איין הוהר פריסטער דער צו קונפטיגן גייטר · דורך איין גרעסירי אונ' בול קומנר הוטן די
ניט מיט דער הנט גימכט איז · דש איז די ניט בון דיזר קרעטור איז · אויך ניט דורך דער
בוק אודר קעלבר בלוט דען ער איז דורך זיין אייגן בלוט · איין מול אין דש הייליג איין גגנגן
אונ' הוט איין אייביגי ערלוזונג ערבונדן · דען זו דש בלוט דער אוכסן אונ' דער בוק אונ' דיא
אשן בון דער קוי גישפרענגט · הייליגט די אין ריינן · צו דער לייבליכן ריינקייט ווי ויל מער
ווירט דש בלוט קריסטי · דער זיך זעלב אן טאדל דורך דען הייליגן גייסט גיאופפרט הוט
אנדר גיוויסן רייניגן בון דען טוטן ווערקן · צו דינן דעם לעבנדיגן גוט · אונ' דארום
איז ער אויך איין מיטלר דעס נויען טעסטימענטס · אויף דש נאך גישעהנים טוט צור ערלוזונג
בון דען איבר טרעטונגן די אונטר דעם אירשטן טעסטימענט ווארן · די ור הייסונג עמפפנגן
זו דא בירופן זיין צום אייביגן ערב · דען וואו איין טעסטימענט איז דא מוז דער טוט גישעהן
דעם דער דש טעסטימענט מכט · דען איין טעסטימענט ווירט ועסט דורך די טוטן · אנדירס
הוט עש נאך ניט מכט ווען דער נאך לעבט · דערם גימכט הוט דא הער אויך דש אירשט ניט
אן בלוט אויף גירכט ווארי · דען אלס משה אויס גירעט אונ' אלי גיבוט נאך דעם גיזעץ ערצילט שמות כד
הט · נאם ער דש בלוט דער קעלבר אונ' בוק · מיט וואסיר אונ' פורפיר וואל אונ' אזוב · אונ'
בישפרענגט דש בוך אונ' אלים וואלק אונ' שפרך · דש איז דש בלוט דעס טעסטימענטס דש
גאט אויך גיבוטן הוט · אונ' די הוטן אונ' אלי גיפעז דעם גאטס דינסט בישפרענגט ער דעסזעלבן
גליכן מיט בלוט · אונ' ווירט וסט אלים מיט בלוט גירייניגט נאך דעם גיזעץ · אונ' און בלוט ור
גיסן גישיכט קיינ ור געבונג · זו איז צוואר נוט דש דער הימלישן דינג בילדר מיט
זאלכים גירייניגט ווערדן · אבר די זעלבס די הימלישן מיט בעסירם אופפר דען די זיין · דען
קריסטוס איז ניט איין גגנגן אין דז הייליג מיט הענדן גימכט · וועלכס איז איין גגן בילד דער
ווארהפטיגן · זונדירן אין דען הימל זעלבס · נון צו ערשיינן בור דעם אן גיזיכט גאטיס · אויך
ניט דש ער זיך אופט מולס אופפיר · גלייך ווי דער הוהי

פריסטר גיט אלי יאר אין דש הייליגי מיט ורעמדן בלוט׳ זונסט העט ער אופט מוזן ליידן בין
אן אנ דער וועלט הער׳ נון אבר אם ענד דער וועלט איז ער איין מאל ערשינן דורך זיין איינג
אופפר די זונד אויז צו היבן׳ אונ ווי דען מענשן איז גיזעצט׳ איין מאל צו שטערבן׳ דורנאך
אבר דש גיריכט׳ אלזו איז קריסטוס איין מאל גיאופפרט׳ וועק צו נעמן וויל זונד׳ צום
אנדרן מאל אבר ווערט ער אן זונד ערשיינן׳ דענן די אויך אין וורטן צור זעליקייט׳

דש צעהנד קפיטל

דען דש גיזעץ הוט דען שטן בון דען צו קונפטיגן גיטירן׳ ניט דש וועזן דער
גיטר זעלבס׳ דא מאג יאר אייגר לייא אופפר זיין׳ די די מאהר אונ אוויזר
אופפרן׳ אונ קן ניט די זו צו גן בולקומן מכן׳ זונסט העטן די אויך גיהערט
גיאופפרט ווערדן׳ ווען די׳ זו אם גוטים דינסט זיין׳ קיין גיוויסן מיר העטן בון דען זונדן׳
ווען די איין מאל גירייניגיט ווערן׳ זונדר עש גישיכט נור איין גידעכטנוס דער זונד אלי יאר
דען עש איז אן מוגליך׳ דורך אוקסן אונ בוקס בלוט זונד אב צו נעמן׳ דארום דא תילים לט
ער אין די וועלט קומט׳ שפריכט ער׳ אופפר אונ גאבן הוסטו ניט גיוואלט׳ איינן לייב אבר
הוסטו מיר צו בירייט׳ דער ברנט אופפר אונ זונד אופפר הוט דיך ניט גילוסטט׳ דא שפרך
איך׳ זיך׳ איך קום׳ אין דעם אן אנ הייבן בוכס איז בון מיר גישריבן דז איך טון זול׳ גוט׳
דיינן ווילן׳ דריבן אז ער גיזגט העט׳ ברנט אופפר אונ זונד אופפר הוסטו ניט גיוואלט׳ עז
הוט דיך מיר אויך ניט גילוסט׳ וועלכי נאך דעם גיזעץ גיאופפרט ווערדן׳ דא שפרך ער׳ זיך
איך קום צו טון גוט דיינן ווילן׳ דא היבט ער דש ערשט אויף׳ דש ער דש אנדר איין זעץ׳
אין וועלכם ווילן ווער זיין גיהייליגט׳ אויף איין מאל דורך דש אופפר דעם לייבז ישוע קריסטי׳ מגית
אונ איין איקליכר פריסטר איז איין גיזעצט׳ דז ער אלי טג גוטים דינסטפלעגן׳
אונ אופט מאלס אורליי אופפר טו׳ וועלכי ניט קונן די זונד אב נעמן׳ דיזר אבר דא ער הוט
איין אופפר בור די זונד גיאופפרט׳ דז איביגליך גילט׳ איז ער גיזעסן צור רעכטן גוטיס׳ תילים קי
אונ ווערט הין בורט׳ ביז דש זייני ויינד צום שעמל זיינר בוס גילגט ווערדן׳ דען מיט איינם
אופפר הוט ער אין איביקייט בולענדיט די גיהייליגטן׳ עש ביצויגט אונז אבר דז אויך דער
הייליג גייסט׳ דען נאך דעם ער צו בור גיזגט העט׳ דש איז דש טעסטומענט דז איך אין מכן ירמיה לא
וויל נאך דען טגן שפריכט דער הער׳ איך וויל מיין גיזעץ אין איירי הערץ געבן׳ אונ אין איר
זין וויל איך עש שרייבן׳ אונ אירר זונדן׳ אונ אירר אין גירעכטיקייט׳ וויל איך ניט מיר
גידענקן׳ וואו אבר דעלכי ור געבונג איז׳ דא איז ניט מיר אופפר בור די זונד׳ זו וויר
דען נון הבן ליבן ברודר׳ די ורוידיקייט צום איין גנג אין דש הייליגי דורך דש בלוט ישוע׳
וועלכן ער אונס צו בירייט הוט׳ צום נייען אונ לעבנדיגן וועג דורך דען בור הנג׳ דש איסט
דורך זיין פלייש׳ אונ הבן איינן הוהן פריסטר אויבר דש הויז גוטיס׳ זו לוסט אונס הין צו גן
מיט ווארהפטיגם הערצן אין בולים גלויבן׳ בישפרענגט אין אונזרם הערצן בון דעם בוזן
גיוויסן׳ אונ גיוושן אם לייב מיט רייננ וואסר׳ אונ לוסט אונס האלטן אן דער ביקענטנוס דער
האפנונג אן וואנקליך׳ דען ער איז טרוי׳ דער די ור הייסן הוט׳ אונ לוסט אונז אונטר אננדר
אונזר זעלבס וואר נעמן׳ צו רייצונג דער ליב אונ גוטר ווערק אונ ניט ורלאסן אונזרי ורזמלונג
ווי עטליך איין וויז הבן׳ זונדר אונטר אננדר ערמאנן׳ אונ דש זו ויל מיר׳ זו ויל איר זעכט
דש זיך דער טג נאהט׳ דען זו וויר מוטוויליך זינדיגן׳ נאך דעם וויר די ערקענטנוס

דער ווארהייט עמפפנגן׳ איז אונס קיין אופפר מיר הינטר שטעלין׳ זונדר איין שרעקליך
ווארטן דעס גיריכטס אונ דעם בייער אייפרס׳ דער די ווידר ווערטיגן ור צירן ווערט׳ ווען
איינער דש גיזעץ משה בריכט׳ דער שטירבט אן ערברמונג דורך צווי אודר דריי צויגן׳ ווי דברים יז
ויל מיינט איר׳ ערגירר קוועלונג ווערט דער ווערט זיין׳ דער דען זון גוטיס מיט בוסן טריט
אונ דש בלוט דעם טעסטומענטס אן ריין אכטט׳ דורך וועלכים ער גיהייליגט איז׳ אונ דען
גייסט דער גינאד שענדיט׳ דען וויר ווישן דען׳ דער דא זגט׳ די ראך איז מיין׳ איך ווילס ור
געלטן׳ שפריכט דער הער׳ אונ אבר מאל׳ דער הער ווירט זיין וואלק ריכטן׳ שרעקליך איסטס דברים לב
אין די הענד דעם לעבנדיגן גוטים ולן׳ גידענקט אבר אן די בורינגן טג׳ אין וועלכן
איר ערלויכטט׳ ערדולט הבט איין גרוסן קאמפף דעם ליידנס׳ צו איינם טייל דורך שמאך אונ
טרויבזל איין שוי שפיל ווארדן׳ צום אנדרן טייל גימיינשפט גיהבט מיט דענן׳ די אלזו גנגן
בורן׳ דען איר הבט מיט מיינן בנדן מיט גיליטן׳ אונ דען רויב אייער גיטר מיט ורידן אויף
גינומן׳ אז די איר וויסט אין אויך זעלבז׳ דש איר איין בעסירי אונ בלייבנדי הב אים הימל
הבט׳ ווערפט נון ניט בון אויך אייערי ורוידיקייט די איין גרוסי בילונג הוט׳ גידולד אבר
איז אויך נוט׳ אויף דז איר דען ווילן גוטיס טוט אונ עמפפנגט די ור הייסונג׳ דען נאך איין
קליין וויניג׳ זו ווערט קומן דער דא קומן זול׳ אונ ניט ור ציהן׳ דער גירעכט אבר ווערט דעם חבקוק ב
גלויבנס לעבן׳ אונ זו ער וויכן ווערדט׳ זו ווערט מיין זיל קיין גיבלן אן אים הבן׳ וויר אבר
זיין ניט דעם וויכנס אור ור דמנוס׳ זונדר דעם גלויבנס די זיל צו ערעטן׳

דש איילבט קפיטל

עש איז אבר דער גלויב איין גיוויסי צו ור זיכט דעם דא צו הופן איז׳ אונ ריכטט בראשית א
זיך נאך דעם דש ניט שיינט׳ דורך דען הבן די אלטן צויגנים אויבר קומן׳
דורך דען גלויבן מערקן וויר׳ דש די וועלט בירייט איז דורך גוטים ווארט דש זיכטבארי דינג
ווארדן זיין׳ דא דורך די אן זיכטבארן ערקענט ווארדן׳ דורך דען גלויבן הוט הבל בראשית ד
גוט איין גרוסר אופפר טאן דען קין׳ דורך וועלכן ער צויגנים אויבר קומן הוט דש ער גירעכט
זיי׳ אלס גוט צויגט אויבר זייני גב׳ אונ דורך דען זעלבן רידיט ער נאך ווי וואל ער גישטורבן
איז׳ דורך דען גלויבן וואר חנוך וועק גינומן דש ער דען טוט ניט זעך׳ אונ ווארד ניט בראשית ה
ערבונדן׳ דארום דש אין גוט וועק נם׳ דען בור זיינם וועק נעמן הוט ער צויגנים גיהבט דש
ער גוט גיבלן הב׳ דען אן גלויבן איס אן מוגליך גוט גיבלן׳ דען ווער צו גוט קומן וויל דער
מוס גלויבן׳ דש ער זיי אונ דען די אין זוכן איין ור געלטר זיין ווערד׳ דורך דען גלויבן בראשית ו
הוט נח גוט גיאירט אונ די ארך צו בירייטט צום הייל זיינס הויזס׳ דא ער איין גוטליך ביבעל
עמפפינג בון דען דינגן די נאך ניט גישעהן ווארדן׳ דורך וועלכי גוט ור דמט די וועלט אונ
איז איין ערב ווארדן דער גירעכטיקייט׳ די דורך דען גלויבן קומט׳ דורך דען גלויבן בראשית יב
ווארד גיהורשם׳ דער דא גינענט איז אברהם׳ אויס צו גן אין דש לנד׳ דז ער זולט צום ערב
עמפפנגן אונ גינג אויס אונ וויסט ניט וואו ער הין קאם׳ דורך דען גלויבן איז ער
איין ורעמדלינג גיוועזן אין דעם ור הייסן לנד׳ אלס אין איינר ורעמדן אונ וואניט אין הייטן
מיט יצחק אונ יעקב׳ דען מיט ערבן דער זעלביגן ור הייסונג׳ דען ער וורטיט אויף איינר
שטאט די איינן גרונט הט׳ וועלכר בוי מייסטר אונ שעפפר איז גוט׳
דורך דען גלויבן עמפפינג אויך שרה קרפט׳ דש זי שוונגר ווארד אונ גיבור אויבר די צייט

מזבח עוירם אויטערס׳ דען די אלטן אין טרוי דער עש ור הייסן העט׳/ דארום זייט אויך פון איינם
ברא׳שית טו גוי וואל ער שטורבנד לייבס גיבורן׳ ווי די שטערן אם הימל נוך דער מענג׳ אונ ווי דער זנט
אם רנד דעם מירס דער און צאליך איז׳/ דיזי אלי זיין גישטורבן נוך דעם גלויבן׳ אונ
הבן די ור הייסונג ניט עמפפנגן׳ זונדר די פון ווערן גיזעהן׳ אונ זיך דרויף ור טרוסטט אונ
דראן גיהנגן׳ אונ הבן ערקנט דש זי געסט אונ ורעמדלינג אויף ערדן זיין׳ דען די זעלכים
זגן די געבנם אן טג׳ דש זי איין ווטר לנד זוכן׳ אונ צוואר וואו זי אן די גידוכט העטן׳ פון
וועלכר זי ווארן אויס גנגן׳ העטן זי יא צייט ווידר אוים צו קירן׳ נון אבר בינערן זי איינר
שמות ג בעסירן׳ דארום שעמט זיך גוט איר ניט׳ צו הייסן איר גוט׳ דען ער הוט אין איין שטט צו
בראשית כב בירייט׳/ דורך דען גלויבן אופפרט אברהם דען יצחק דא ער ור זוכט וורד׳ אונ גב דא
הין דען איין גיבורנן׳ דא ער די ור הייסונג הט איין גינומן׳ פון וועלכם גיזגט ווער׳ אין
יצחק וורט דיר דיין זמין גיהייסן ווערדן׳ אונ דכט׳ גוט קן אויך וואל פון דען טוטן ער וועקן
דא הער אויך ער אים נום גלייכנום ווידר נם׳/ דורך דען גלויבן בענידייעט יצחק פון
בראשית כז דען צו קונפטיגן דינגן דעם יעקב אונ עשו׳ דורך דען גלויבן בענידייט יעקב דא ער שטרב
בראשית מח בוידי זין יוספס׳ אונ בעטט אן זיינם צעפטרס שפיץ׳/ דורך דען גלויבן העט יוסף דא
בראשית נ ער שטרב גידכט דעם אויס גנג דער קינדר פון ישראל׳ אונ גיבוט פון זיין גיביינן
שמות ב ׳/ דורך דען גלויבן וורד משה דריי מונד ור בורגן פון זיינן עלטרן דא ער גיבורן וור׳
דארום דש זי זכן ווי איין שאן קינד ער וור׳ אונ ורכטן זיך ניט פור דש קונינגס גיבוט׳/
דורך דען גלויבן ור לייקנט משה דא ער גרוס וורד׳ איין זון צו הייסן דער טאכטר פרעה
אונ ערוועלט וויל ליבר מיט דעם וואלק גוטים אונ גימך לידן׳ דען די צייטליכי ערגעצונג דער
משיח זינדן צו הבן׳ אונ אכטט די שמאך קריסטי פור גרוסר רייכטום׳ דען די שעץ עיפטי דען
ער זך הין אויף די בילונונג׳/ דורך דען גלויבן ור ליס ער עיפטן׳ אונ ורכטט ניט דען
גרים דעם קונינגס׳ דען ער היעלט אויף דען אן זיכטברן׳ אז זעך ער אין׳/ דורך דען
שמות יב גלויבן היעלט ער די אוסטרן אונ דש בלוט גסן׳ אויף דש׳ דער די ערשטן גיבורן ווארגט׳ די
שמות יד ניט טרעפ׳/ דורך דען גלויבן גינגן זי דורכש רוט מיר אז דורך טרוקן לנד׳ וועלכם די
יהושע ו עיפטר אויך ור זוכטן אונ ערזופן׳/ דורך דען גלויבן וילן די מויערן יריחו׳ דא זי זיבן
יהושע ב טג אוים רינגט ווארדן׳/ דורך דען גלויבן ור דרב ניט די הור רחב זמט דען אן גלויבינגן
דא זי די ור קונטשפר היט ורידן אויף נאם׳/ אונ ווש זול איך מיר זגן׳ די צייט וואורד
מיר צו קורץ׳ ווען איך זולט ערצילן פון גדעון אונ ברק אונ שמשון אונ יפתח אונ דוד אונ
שמואל אונ דען פרופיטן׳ וועלכי הבן די קונינגרייך ערוובערט׳ גירעכטיקייט גיווירקט׳ די ור
הייסונג ערלנגט׳ דער ליבן רכן ור שטופפט׳ דעם וויערס קרפט אויס גילעשט׳ דעם שווערטש
זונד ענטרונן׳ זיין קרעפטיג ווארדן אויס דער קרנקהייט׳ זיין שטרק ווארדן אים שטרייט
׳ הבן ור יאגט די מיר לגר דער ורעמדן׳ די ווייבר הבן די אירן פון דער טוטן אויפרשטיאונג
ווידר גינומן׳/ די אנדרן אבר זיין אויס געשפנן׳ אונ הבן קיין ערלוזונג אן גינומן׳
אויף דש זי די אויף ערשטיאונג די בעסר איז׳ ערלנגטן׳/ די אנדרן אבר הבן שפוט אונ
גייסיל ערברן׳ דארצו בנד אונ געפענקנים׳ זי זיין גישטייניגט׳ צור הויעט׳ ור זוכט׳ דורך
שווערט דעם שווערטס גישטורבן׳ זי זיין אום הער גנגן אין פעלן אונ ציגן ועלן׳ מיט מנגל
מיט טרויבסל׳ מיט אן גימך׳ דער די וועלט ניט ווערט וואר׳ אונ זיין איר גנגן אין דען

וואוסטן אויף דען בערגן׳ אין דען קלופטן אונ לעכרן דער ערדן׳/ דיזי אלי הבן דורך
דען גלויבן צויגנים אויבר קומן׳ אונ ניט איין גינומן די ור הייסונג׳ דארום דש גוט עטווש
בעסרס פור אונס ור זעהן הוט׳ דש זי ניט אן אונס פולענדיט ווארדן׳/

דש צוועלפט קפיטל

דארום אויך וויר׳ די ווייל וויר איין זולכי וואלקן דער צויגן אום אונס הבן׳ לוסט אונס
אב ליגן אלס ווש אונס דרוקט׳ אונ די אן קלעבישי זונד׳ אונ לוסט אונז לויפן דורך
די גידולד׳ דען קמפף דער אונס פור גילעגט איז׳ אונ אויף זעהן אויף דען הערצוגן דעם
גלויבנס אונ דען פולענדר ישוע׳ וועלכר דען אים פור גילעגט ווער די ורייד׳ ערדולדט ער דש
קרויץ מיט ור אכטונג דער שנד׳ אונ הוט זיך גיזעצט צור רעכטן דעם שטולס גוטס׳ בידענקט
דען דער איין זולכס ווידר שפרעכן פון דען זונדירן ווידר זיך ערדולט הט׳ דש איר ניט אב
לסט אין אייערם מוט נוך מט ווערדט׳ דען איר הבט נוך ניכטס ביז אויפס בלוט ווידרשטנדן
מיט גיגן קעמפפן ווידר די זונד׳ אונ הבט ור געסן דעם טרוסטס׳ דער צו אויך רידט אז צו
משלי ג דען קינדרן׳ מיין זון׳ אכט ניט גירינג די צוכטיגונג דעם הערן׳ אונ לס ניט אב׳ ווען דו פון
אים גישטרופט ווערדסט׳ דען וועלכן דער הער ליב הוט דען צוכטיגט ער׳ ער גייזלט אבר
איינן איקליכן זון׳ דען ער אויף נימט׳/ זו איר די צוכטיגונג ערדולדט׳ זו ערביט זיך
אויך גוט אז דען קינדרן׳ וואו איז אבר איין זון׳ דען דער ואטר ניט צוכטיגט׳ זייט איר אבר
אן צוכטיגונג׳ וועלכר זי אל זיין טיילהפטיג ווארדן׳ זו זייט איר בסטרט אונ ניט קינדר׳/
אויך זו וויר הבן די ועטר אונזרס ולייש צו צוכטיגן גיהבט׳ זולטן וויר דען ניט ויל מיר אונטר
טאן ווערדן דעם ואטר דער גייסטר אונ לעבן׳ אונ יענע צוואר הבן אונז גיצוכטיגט ווינג טג
נוך אירם דונקן׳ דיזר אבר צו נוץ׳ אויף דז וויר די היילגונג ערגרייפן׳ אלי צוכטיגונג אבר
ווען זי דא איז׳ ווערט ניט אן גיזעהן פור איין ורייד׳ זונדר פור איין טרויערינג דינג׳ אבר
הרנוך ווירט זי געבן איין ורידזמי ורוכט דער גירעכטיקייט׳ דענן די דא דורך גיאובט זיין
׳/ דארום ריכטט ווידר אויף די הין לעסיגן הענד אונ לודיגן קני׳ אונ טוט ריכטיגי וויגן
דברים כט מיט אייערן פיסן׳ דז ניט דש לאמי אויס גישטוסן׳ זונדר ויל מיר גיזונד ווערד׳ יאגט נוך
דעם וריד קיגן אידרמן׳ אונ דער היילגונג׳ און וועלכי ווערט ניימנט דען הערן זעהן׳ אונ
בידעכט׳ דז ניט איימנט גוטים גינוד ור זוים׳ דז ניט עטווש איין ביטרי ווארצל אויף וואכס׳
אונ ווערי מך׳ אונ ויל דורך די זעלביג ור און רויינט ווערדן׳ דז ניט איימנט זיי איין הוריר׳
אודר איין און גייסטליכר ווי עשו׳ דער אום איינר שפייז ווילן זיין ערשט גיבורט ור קויפט׳
וויסט אבר׳ דז ער הרנוך דא ער די בענידייאונג ערבן וואלט׳ ור ווארפן איז׳ דען ער ונד
קיין רוים דער בוס׳ ווי וואל ער זי מיט טרעהרן ערזוכט׳/ דען איר זייט ניט קומן צו
שמות יט אים בערג׳ דען מן גרייפן קן׳ אונ מיט פויער ור ברנט׳ נוך צו דעם טונקל אונ וינסטרנוס
אונ און גיוויטר׳ נוך צו דעם הל דער פזונן אונ צור שטים דער ווארט׳ וועלכר זיך ווגרטן
די עש הארטן דז אין דש ווארט ניט גיזגט ווארד׳ דען זי מוכטנס ניט ערטרגן׳ וז דא גיזגט
וורד׳ אונ ווען איין טיר דען בערג אן רורט׳ זול עש גישטייניגט׳ אודר מיט איינם גישאס
ערשוסן ווערדן׳ אונ אלזו ערשרעקליך ווער דש גיזיכט׳ דז משה שפרך׳ איך בין ורכטיג
אונ ציטירן׳/ זונדר איר זייט קומן צו דעם בערג ציון׳ אונ צו דער שטט דעם
לעבנדיגן גוטס׳ צו דעם הימלישן ירושלים׳ אונ צו דער מעניג ויל טוזנט ענגיל׳ אונ צו דער

גיהוויגי דער אירשט גיבורינן די אים הימל אן גישריבן זיין · אונ׳ צו גוט דעם ריכטר אויבר
אלי אונ׳ צו דען גייסטרן דער בול קומנן גירעכטן אונ׳ צו דעם מיטלר דעז נוייען טעסטימענטס
בראשית ד ישוע · אונ׳ צו דעם בלוט דער בישפרענגונגי דש דא בעסיר רידיט דען דעם הבלם ׃
זעכט צו דש איר אויך דעם ניט ווענירט דער מיט אויך רידיט · דען זו יענֿי ניט
ענטבלוהן זיין די זיך ווענירטן דא ער אויף ערדן רידיט · וויל ווייניגר וויר די וויר אונס דעם
ווענירן דער בון הימל רעט · וועלכם שטים צו דער צייט די ערדן ביוועגט · נון אבר ור הייסיט
ער אונ׳ שפריכט · נוך איין מול וויל איך ביוועגן ניט אליין די ערדן זונדרן אויך דען הימל ·
אבר דזולכם נוך איין מול דויטט · די ור ענדירונג דער ביוועגליכן אלס דער די גימכט זיין אויף
חגי ב דש דט בלייבן די און ביוועגליכן · דארום די וויל וויר עמפפנגן דש און ביוועגליך רייך הבן
דברים ד וויר גינאד · דורך וועלכי וויר גוטם דינסט טון גוט וואל גיבעלין מיט צוכט אונ׳ בורכט · דען אונזר
גוט איז איין ור צערינג בויער ׃

דש דרייצעהנדי קפיטל

ב רודרליכי ליב לוסט בלייבן · גסט ורייא צו זיין ור געסט ניט · דען דורך דש זעלביגי הבן
בראשית יח עטליכי און איר ווסן ענגל ביהערברגט · גידענקט דער גיבונדנן אלז די מיט גיבונדני
אונ׳ דער די און גימך ליידן · אלס די איר אויך זעלבס אים ליב זייט · ארליך זיי די
הוכצייט אונ׳ און ביבלעקט די קמר · די הורריי אבר אונ׳ די אי ברעכר ווירט גוט ריכטן · דער
וואנדל זיי און גייץ · אונ׳ לוסט אויך בינוגן אן דעם דש דא איז · דען ער הוט גיזגט איך וויל
יהושע א דיך ניט ור לוסן נוך ור וויזן · אלזו דש וויר טארן זגן דער הער איז מיין העלפר · אונ׳ וויל מיך
תילים יח ניט בוירכטן ווש מיר איין מענש טון ווערט · גידענקט אן אייערי בור גענגר די אויך דז וורט
משלי גוטס גיזגט הבן וועלכר אויס גנג שויעט אן אונ׳ וואלגט אירם גלויבן ׃ ישוע קריסטוס
געסטירן אונ׳ הויט אונ׳ ער אויך אין איביקייט · לוסט אויך ניט מיט מנכרליי אונ׳ ורעמדן לערן
אום בוירן · דען עס איז גוט דויך גינאד דש הערץ ביבעסטיגן · ניט מיט שפייזן דורך
וועלכי קיין נוץ הבן עמפפנגן די דרינן וואנדלט הבן · וויר הבן איינן אלטאר דא בון ניט מכט
האבן צו עסין די דער הויטן פפלעגן · דען וועלכר טירר בלוט גיטרגן ווירט דורך דען הוכן
פריסטר אין דש הייליגי בור די זונד · דער זעלבן לייב ווערדן ור ברנט אויסר דעם הערלאגר
דארום ישוע אויך · אויף דש ער הייליגט דש וואלק דורך זיין אייגן בלוט הוט ערליטן אויסן
בור דעם טור · זו לוסט אונס נון צו אים היניוס גן אויסר דעם לאגר · אונ׳ זייני שמאך טרגן ·
דען וויר הבן הי קיין בלייבנדי שטאט · זונדרן די צו קונפטיגי זוכן וויר ׃ זו לוסט אונס
נון אופפירן דורך אין דש אופפר דעם לובים גוט אלי צייט · דש איז די ורוכט דער ליפן די
זיינן נמן ביקענן · דער וואל טאט אבר אונ׳ דעם מיט ליידינם ור געסיט ניט · דען מיט זולכן
אופפירן ור דינט מן זיך בול אים גוט · גיהורכט אייערן בויר גענגירן אונ׳ טוט אויך אונטר
זיי · דען זי וואכין אויבר אייערי זילן אלס די דא רעכנשאפט דא בויר געבן זולן · אויף דש זי דס
מיט ורויידן טון אונ׳ ניט מיט זייפצן · דען דש איז אויך ניט צו טרעגליך · בעטיט בויר אונס ׃
וויר ור לסן אונס אבר דארויף · דש וויר איין גוט גיוויסן הבן און אלן דינגן אונ׳
וואלן גוטן וואנדל בוירן · איך ערמני אבר נוך אויבר ולום זולכם צו טון · אויף דש איך אויך
אויפס שירסט הרווידר ברעכט ווערד ׃ גוט אבר דעם ורידם דער בון דען טוטן אויס
גיבוירט הוט דען גרוסן הירטן דער שאף דורך דש בלוט דעם איביגן טעסטימענטס אונזרן

הערן ישוע קריסט · דער מך אויך גישיקט אין אלם גוטם ווערק צו טון זיינן ווילן · אונ׳ טו אויך מסיח
ווש גיבעלין איז בור אים דורך ישוע קריסט · וועלכים זיי פרייז בון איביקייט צו איביקייט · מסיח
אמן ׃ איך ערמאן אויך אבר ליבן ברודר · הלט דש וורט דער ערמאנונג צו גוט ·
דען איך הב אויך אויפס קירצסט צו גישריבן · ערקענט דען ברודר טימוטעאון · דען וויר בין
אונס גילוסן הבן · מיט וועלכם · זו ער באלד קומט · וויל איך אויך זעהן · גריסט אלי אייער בור
גענגיר · אונ׳ אלי הייליגן · עס גריסן אויך די ברודר אים וועלשן לנד · די גינאד זיי מיט אויך
אלין · אמן ׃
גישריבן אויס וועלשן לנד · דורך טימוטעאום ׃

די עפיסטל סנקט יעקב ׃

דש ערשט קפיטל

יעקב איין קנעכט גוטס אונ׳ דעם הערן ישוע קריסטי · דען צוועלף גישלעכטן מסיח
די דא זיין הין אונ׳ הער · ורייד צו בור · מייני ליבן ברודר · אכטעט עס
איטל ורייד · ווען איר אין מנכרליי ור זוכונג ולט · אונ׳ ווישט דש · דש
אייער ביוועהרטר גלויב גידולד ווירקט · די גידולד אבר לוסט איין בולקומן ווערק הבן · אויף דש
איר זייט בולקומן אונ׳ גנץ אונ׳ קיינן ועל הבט ׃ זו אבר איימנט אונטר אויך ועל הוט אן
ווייסהייט · דער דא ביט בון גוט · דער דא גיבט איין וועלטיגליך · אונ׳ רויקטס ניאמנט אויף · זא
ווערט די אים געבן ווערדן · ער ביט אבר אים גלויבן אונ׳ צווייבל ניט · דען ווער דא צווייבלט ·
דער איז גלייך ווי איין וואג דעם מירס · די בום ווינט גיטריבן אונ׳ גיוועבט ווערט · זולכיר
מענש דענקט נור ניט דז ער עטוואס בון דעם הערן עמפפנגן ווערד · איין וונקל מוטיגיר מן
איז אן שטעט אין אלי זיינן וועגן ׃ איין ברודר אבר דער נידריג איז · רום זיך זיינר
הוך · אונ׳ דער דא רייך איז · רום זיך זיינר נידריקייט · דען ווי איין בלום דעם גראז ווערט
ער ור גן ׃ די זון גיט אויף מיט דער היץ · אונ׳ דש גראז ור וועלקט · אונ׳ די בלום ולט
אב · אונ׳ זיין הייבשי גישטלט ור דירבט · אלזו ווערט דער רייך אין זיינר הב ור וועלקן ׃
זעליג איז דער מן דער די ור זוכונג ערדולט · דן נוך דעם ער ביוועהרט איז · ווערט ער די
קרון דעם לעבנס עמפפנגן · וועלכי גוט ור הייסן הוט דענן די אין ליב הבן · ניאמנט זג ווען
ער ור זוכט ווערד דז ער בון גוט ור זוכט ווערד · דן גוט איז ניט איין ור זוכר צום בזן · ער
ור זוכט ניאמנט · זונדר איין איקליכר ווערט ור זוכט · ווען ער בון זיינר אייגנן לוסט אב צוגן
אונ׳ גילוקט ווערט · דרנוך ווען די לוסט עמפפנגן הוט גיבירד זי די זונד · די זונד אבר ווען
די ואלענדט איז גיבירט זי דען טוט ׃ אירט אויך ניט ליבן ברודר · אלי גוטי גאב
אונ׳ בולקומני גאב קומט בון אובן הרנידר בון דעם ואטר דער ליכטיר · ביי וועלכים איז קיין
ור ענדירונג נוך וועכסל נוך וינסטרנוס · ער הוט אונס נוך זיינם ווילן דורך דש וורט דער
ווארהייט גיבורן · אויף דז וויר ווערן ערשטלינג זיינר קרעאטורן ׃ דארום ליבן
ברודר איין איקליכר מענש · זיי שנעל צו הורן אבר לנגזים צו רידן · אונ׳ לנגזים צום צארן ·
דען דעם מענשן צארן טוט ניט · ווש בור גוט רעכט איז ׃ דארום זו לעגט אב אלז

אונדייברקייט ﭏ גוי בוסהייט ﭏ נעמט דז וורט אויף ﭏ ווסט עש מיט זנפטמוטיקייט
אין געפלנצט זיין דם איינערי זיל קן זעלין מכן׳ זייט אבר טעטר דעם ווערטס ﭏ ניט הורר
אליין׳ דמיט איר אויך זעלב ביטריגט׳ דען זו אימנט איז איין הערר דעם ווערטס ﭏ ניט
איין טעטיר׳ דער איז גלייך איינם מאן דער זיין לייבליך אן געזיכט אים שפיגל בישויעט׳
דען נוך דעם ער זיך בישויעט הוט׳ גיט ער אין דמבין ﭏ ור געסיט ווי ער געשטלט ווד׳ ווער
אבר דורך שויעט אין דש וואלקומן געזעץ דער ורייהייט׳ ﭏ דרינן ביהריט ﭏ איז ניט איין
ור געסליכר הערר זונדרן איין טעטיר׳ דער זעלב ווירט זעלין זיין אין זיינר טאט׳ זו
אבר זיך אימנט לסט דויקן ער דינט גוט אונטר אויך׳ ﭏ העלט זיינע צונג ניט אים צוים׳
זונדרן ור בוירט זיין הערץ דעם געטים דינסט איז אייטל׳ איין רייניר ﭏ אן ביפלעקטיר
געטים דינסט בור גוט דעם וטר איז דער׳ די וויזן ﭏ וויטון אין אירם טרויבזל בזוכן׳ ﭏ
זיך בון דער וועלט אין ביפלעקט ביהלטן׳

דש אנדר קפיטל

ליבן ברודר הלטט ניט דמבויר׳ דש ער גלויב אן ישוע קריסט אונזירן הערן דער תמית
הערליקייט אן זעהונג דער פערשון לייד׳ דען זו אין אייער ור זמלונג קעם איין
מאן מיט איינם גולדן ויגנירינג ﭏ מיט איינם הערליכן קלייד׳ עש קעם אבר
אויך איין ארמיר אין איינם אן זויבירן קלייד׳ ﭏ איר זעכט אויף דען דער דש הערליך
קלייד טרעגט ﭏ שפרעך צו אים׳ זעץ דו דיך הער אויפס בעסטי׳ ﭏ שפרעכט צו דעם
ארמין׳ שטי דו דורט אודר זעץ דיך הער אונטר קען בנק מיינר בוים׳ אים רעכט דש
איר זולך אונטר שייד ביי אויך זעלבס׳ מכט ﭏ ריכטן נוך ארגן געדנקן׳ הערט צו
מיין ליבן ברודר׳ הט ניט גוט ערוועלט די ארמין אויף דיזיר וועלט׳ די אם גלויבן רייך זיין
ﭏ ערבן דעם רייכס׳ וועלכים ער ור הייסן הוט דען די אין ליב האבן׳ איר אבר הבט דעם
ארמין אן איר טען׳ זיין ניט די רייכן די די אויך אויבר וועלדיגן׳ ﭏ ציהן אויך בור דיא
געריכט׳ ור לעסטירן ניט די דען גוטן נאמן דמבין איר גענעמט זייט׳ זו איר דש
קיניגליכי געזעץ ומלענדיט נוך דער שריפט׳ הב דיינן נעכסטן ליב אלס דיך זעלבס׳ זא טוט
איר וואל׳ זו איר אבר די פערשון אן זעכט טוט איר זינד׳ ﭏ ווערט געשטרופט בום געזעץ
אלס די אויבר טרעטיר׳ דען זו אימנט דש גנצי געזעץ העלט ﭏ זונדיגט אן איינם׳ דער איז
גנץ שולדיג׳ דען דער דא געזגט הוט דו זלט ניט אי ברעכן׳ דער הוט אויך געזגט דו זלט ניט
טעטן׳ זו דו ניט אי ברעכסט טעטיסט אבר׳ ביסטו איין אויבר טרעטיר דעם געזעצים׳ אלזו
רעדיט ﭏ אלזו טוט׳ אלס די דא זאלן דורכם געזעץ דער ורייהייט געריכט ווערדן׳ עש ווירט
אבר איין אן ברמהערציג געריכט אויבר דען גין׳ דער ניט ברמהערציקייט געטאן הוט׳ ﭏ
די ברמהערציקייט רומיט זיך ווידר דש געריכט׳ ווש הילפטס ליבן ברודר זו
אימנט זגיט ער הב דען גלויבן׳ ﭏ הוט דיך די ווערק ניט׳ קען אויך דער גלויבן אין זעלין
מכן׳ זו אבר איין ברודר אודר שוועסטיר בלוס ווער׳ ﭏ מנגל העטן דער טעגליכן נארונג
ﭏ אימנט אונטר אויך שפרעך צו אין׳ גוט בירמט אויך ווערמיט אויך ﭏ זעטיגט אויך׳
ﭏ געבט אין אבר ניט׳ ווש דעם לייבס נוטורפט איז ווש הולף די עש׳ אלזו אויך דער גלויבן
ווען ער ניט ווערק הוט איז ער טוט אן אים זעלבר׳ אבר עש מכט אימנט
זגן׳ דו הוסט דען גלויבן ﭏ איך הב די ווערק׳ צייגי מיר דיינן גלויבן מיט דיינן ווערקן׳ זא
וויל איך אויך זייגן גלויבן דיר צייגן מיט מיינן ווערקן׳ דו גלויבסט דש איין גוט איז׳ דו
טוסט וואל דרמן׳ די טויבל גלויבנס אויך ﭏ ציטירן׳

ווילטו אבר וויסן דו אייטלר מענש׳ דש דער גלויב אן ווערק טוט זיי׳ איז ניט אברהם אונזר
וטר דורך די ווערק רעכט ערטיגט וורדן׳ דא ער זיינן זון יצחק אויף דעם אלטאר אופפרט
דא זיכסטו דש דער גלויב מיט געווירקט הוט אן זיינן ווערקן׳ ﭏ דורך די ווערק איז דער
גלויב בול בוירט׳ ﭏ איז די שריפט ערבולט די דא שפריכט׳ אברהם הוט גוט געגלויבט ﭏ
איז אים צור גירעכטיקייט גירעכנט׳ ﭏ איז איין ורוינד גוטים געהייסן׳ זו זעכט איר נון דז
דער מענש דורך די ווערק רעכט ערטיגט ווערט׳ ניט דורך דען גלויבן אליין׳ דעם זעלבן
בראשית טו גלייכן די הור רחב׳ איז זי ניט דורך די ווערק רעכט ערטיגט׳ דא זי די בוטן אויף נם׳ ﭏ
יהושע כב ליס זי אנדרן וועג הינאויס׳ דען גלייך ווידער לייב אן גייסט טוט איז׳ אלזו אויך דער
גלויב אן ווערק איז טוט׳

דש דריט קפיטל

ליבן ברודר אונטר ווינד זיך ניט אידרמן לערר צו זיין׳ ﭏ וויסיט דש מיר דעסטי
מיר אורטייל עמפפנגן ווערדן׳ דען מיר זונדיגן אלזו מנכ׳ ווער אבר אויך אין
קיינם ווארט זונדיגט׳ דער איז איין ווא קומנר מאן ﭏ קן אויך דען גנצן לייב
אים צוים הלטן׳ זיך די פפערד הלטן מיר אין צוימן דש זי אונס געהורשם ﭏ לענקן דען גנצן
לייב׳ זיך די שיפל אוב זי וואל זו גרוס זיין׳ ﭏ בון שטרקן ווינדן געטריבן ווערדן׳ ווערדן זי
דיך געלענקט מיט איינם קליינן רודיר׳ וווא דער הין וויל דער עש רעגירט׳ אלזו איז אויך די
צונג איין קליין גליד׳ ﭏ ריכט גרוס דינג אן׳ זיך איין קליין בויער וועלך איינן וואלט
צונדיט עש אן׳ ﭏ די צונג איז אויך איין בויער איין וועלט וואל אן גירעכטיקייט׳ אלזו איז
די צונג אונטר אונזירי גלידר׳ ﭏ ביפלעקט דען גנצן לייב׳ ﭏ צונדט אן אלן אונזירן ווגדל
ווען זי בון דער העל ענצונדט איז׳ דען אלי נטור דער טיר ﭏ דער בויגל ﭏ דער
שלנגן ﭏ דער מיר טיר ווערדן געצעמט ﭏ זיין געצעמט בון דער מענשליכן נטור׳ אבר די
צונג קן קיין מענש צעמן׳ דש אן רואיגי אויבל בול טוטליכר גיפט דורך זי בענידייען מיר גוט
דען וטר׳ ﭏ דורך זי הוידייען וויר די מענשן נוך דעם גלייכנוס גוטים געמכט׳ אוים איינם
מונד גיט בענידייאונג ﭏ הוידייאונג׳ עש זול ניט ליבן ברודר אלזו זיין׳ קוויט אויך איין
ברונן אוים איינם לוך זוים ﭏ ביטר׳ קן אויך ליבן ברודר׳ איין ויגן בוים אול׳ אודר אין
וויין שטוק ויגן טרגן׳ אלזו קן אויך איין ברונן ניט זלציכט ﭏ זוים וושר געבן׳ ווער איז
וויז ﭏ קוינדיג אונטר אויך׳ דער ערציג מיט זיינם גוטן ווגדל זייני ווערק אין דער זנפט
מוטיקייט דער וויזהייט׳ הבט איר אבר ביטירן אייפר ﭏ צנק אין אייערם הערצן׳ זא
בירומט אויך ניט ﭏ ליגט ניט ווידר די ווארהייט׳ דען דש איז ניט די וויזהייט די בון אובן
הרנידר קומט׳ זונדר אירדיש׳ מענשליך׳ ﭏ טויבליש׳ דען וווא אייפר ﭏ צנק איז׳ דא
איז אן שטעטיקייט ﭏ אלר בוזר הנדל׳ די וויזהייט אבר בון אובן הער׳ איז אויפס ערשט
קויש׳ דורנך ורידזם׳ געלינד׳ געלעצק׳ בול ברמהערציקייט׳ ﭏ גוטר ורוכטן׳ אן פרטייש
אן היכליי׳ די ורוכט אבר דער גירעכטיקייט ווערט געזעט אים וריד דען די דען וריד הלטן׳

דש וירד קפיטל

ווהאר הער איז שטרייט ﭏ קריג אונטר אויך׳ איסטס ניט דמהער׳ אויס
אייערן וואל לוסטן׳ די דא שטרייטן אין אייערן גלידרן׳ איר זייט
בגירין׳ ﭏ הבט ניט׳ איר אייפרט ﭏ הסיט׳ ﭏ קונטם

ניט ערלנגן · איר שטרייטט אונ' קריגט · אונ' הבט ניט · דארום דז איר ניט ביטט · איר ביטט
אונ' נעמט ניט · דארום דז איר איבל ביטט · גמאליך דאהין · דז איר הוט מויערן וואל לוסטן
ור צירט · איר אי ברעכר אונ' אי ברעכרין · וויסט איר ניט דש די וועלט ורייגטשאפט · גאטים
וייגטשאפט איז · ווער דער וועלט ורויינד זיין וויל · דער ווערט גאטים ווינד זיין · אודר לוסט איר
אויך דוינקן · דיזי שריפט זגי אווק זוינסט · דען גייסט דער אין אויך וואנט · גלוסטט ווידר
דען הס · אונ' גיבט נוך מיר גנוד · דו זייט נון גאט אונטר טעניג · ווידר שטיט דעם טויבל גאלאטרין ו
דז ולויכט ער בון אויך · נאהיט אויך צו גאט · דז נאהיט ער זיך צו אויך · רייניגט די הענד איר
זונדר · אונ' מכט אויער הערץ קויש איר ונקל מוטיגן · זייט אילענד אונ' טרגט לייד · אונ'
וויינט · אויער לכן ור קערט זיך אינם וויינן · אונ' אויער ורייד אין טרויעריקייט · נידריגט אויך
בור גאט · דז ווערט ער אויך ערהאכן · אפטר רידיט ניט אונטר אנגדר ליבן ברודר · ווער
זיינם ברודר אפטר רידט · אונ' אורטיילט זיינן ברודר · דער אפטר רידט דעם גזעץ · אונ' א פעטרי ה
אורטיילט דש גזעץ · אורטיילסטו אבר דש גזעץ · דז ביסטו ניט איין טעטר דעם גזעצס ·
זונדר איין ריכטר · עש איז איין גזעץ אבר · דער קן זעליג מכן אונ' ור דמן · ווער ביסטו ·
דער דו איין אנדרן אורטיילסט · וואל אן · די איר נון זגיט · הויט אודר מורגן וואלן
מיר גן אין די אודר די שטט · אונ' וואלן איין יאר דא ליגן · אונ' הנטירן אונ' גווינן · די איר
ניט וויסט וז מורגן זיין ווערט · דען וז איז אויער לעבן · איין קוטפך איסטס דער איין קליינו
צייט ווערט · דורנוך אבר ור שווינדט ער · דז בור איר זגן זולטט · לעבן וויר אונ' ווילס גאט
וואלן וויר דיס אודר דש טון · נון אבר רוימט איר אויך אין אויערם הוך מוט · אליר זעלכיר
רום איז באז · דען דער דא וויס גוט צו טון אונ' טוטס ניט · דעם איז זונד ·

דש בונפט קפיטל

דאר נון איר רייכן · וויינט אונ' הוילט איבר אויער אילענד דז איבר אויך
קומן ווערט · אויער רייכטום איז ור בוילט · אויער קליידר זיין מאטן
ורעסין ווארדן · אויער גולד אונ' זילבר איז ור רוסטט · אונ' אירר רוסט
ווערט אויך צום צויגיס זיין · אונ' ווערט אויער ולייש ורעסן ווי איין בויער · איר הבט אויך
שעץ גזמלט אן דען לעצטן טגן · זיך · דש לון דער ערביטר די אויער לנד איין געערנדט הבן
אונ' בון אויך ור קורצט איז · דש שרייעט · אונ' דש רופן דער ערנטדר איז קומן בור די אורן
דעם הערן צבאות · איר הבט וואל געלעבט אויף ערדן · אונ' אויער וואל לוסט געהבט · אונ' אויער
הערצן גווידט · אז אויף איינן שלכט טג · איר הבט ור אורטיילט דען גירעכטן אונ' גיטעט ·
אונ' ער הוט אויך ניט ווידר שטנדן · דז זייט נון גדולטיג ליבן ברודר · ביז אויף
די צו קונפט דעם הערן · זיך · איין אקיר מן ווארט אויף די קוסטליכי ורוכט דער ערדן · אונ'
איז גדולטיג דרויבר · ביז ער עמפפנג דען מארגן רעגן אונ' אבענט רעגן · זייט איר
אויך גדולטיג · אונ' שטערקט אויערי הערצן · דען די צו קונפט דעם הערן איז נאהי קומן ·
זיפצט ניט ווידר אנגדר ליבן ברודר · אויף דז איר ניט ור דמט ווערדט · זיך · דער ריכטר
איז בור דער טויר · נעמט · מייני ליבן ברודר צום עקסעמפל אין גיחק צו לידן · אונ' דער לנג
מויטיקייט · די פרופיטן די צו אויך גירעט הבן אין דעם נאמן דעם הערן · זיך · וויר פרייזן
זעלין די ערדולט הבן · די גידולד איוב הבט איר געהערט · אונ' דש ענד דעם הערן הבט איר
גזעהן · דען דער הער איז ברמהערציג · אונ' איין ערברמיר ·

בר אן דינגן אבר מייני ברודר · שווערט ניט · ווער בייא דעם הימל נוך בייא דער ערדן
נוך בייא קיינם אנדרן אייד · עש זייא אבר אויער ווארט יא · דז יא איז · אונ' ניין · דז ניין איז · מתעוס ה
אויף דז איר ניט אין היכליי ולט · הוט איימנט אין גיחק אונטר אויך · דער בעט · איז איימנט
גוטס מוטס · דער זינג פסלמן · איז איימנט קרנק · דער רופ צו זיך די עלטסטן בון דער גימיין ·
אונ' לוס די איבר זיך בעטן · אונ' זלבן מיט אויל אין דעם נאמן דעם הערן · אונ' דש גיבעט דעם
גלויבנז ווערט דעם קרנקן העלפן · אונ' דער הער ווערט אין אויף ריכטן · אונ' זו ער הוט
זונד גיטון · ווערדן זי אים ור געבן זיין · ביקענט איינר דעם אנדרן זייני זונד · אונ' מתעוס ה
בעטט בור אנגדר דז איר גזונד ווערדט · דעם גירעכטן גיבעט ור מג ויל ווען עז טעטיג איז · ג מלכים ד
אליהו וואר איין מענש גלייך ווי וויר · אונ' ער בעטט איין גיבעט דז עש ניט רעגנן זולט · אונ'
עש ר עגנט ניט אויף ערדן דריי יאר אונ' זעקס מונט · אונ' ער בעטט אבר מול · אונ' דער
הימל גב דען רעגן · אונ' די ערד ברכט איר ורוכט · ליבן ברודר · זו איימנט אונטר
אויך אירן וואורד בון דער ווארהייט · אונ' איימנט ביקירט אין · דער זול וויסן · דש ווער דען
זונדר ביקירט הוט בון דעם אירטום זיינס וועגס · דער הוט איינר זיל בון דעם טוט גיהולפן
אונ' ווערט בידעקן די מענג דער זונדן ·

די עפיסטל סנקטי יהודה

יהודה איין קנעכט ישוע קריסטי · אבר איין ברודר יעקב · דען בירופין יוסיח
די דא גהייליגט זיין אין גאט דעם ואטר · אונ' ביהוטן אין ישוע
קריסטו · אויך זייא ויל ברמהערציקייט אונ' ורייד אונ' ליב · איר משיח
ליבן · דא איך אלן ולייס טעט אויך צו שרייבן בון דעם גימיינן הייל · בין איך גינוטיגט אויך
צו שרייבן אונ' ערמנן · דז איר אן דעם גלויבן הין דורך קעמפפט · דער איין מול דען הייליגן
בויר געבן איז · דען עש זיין עטליך מענשן נעבן איין קומן · בון דענן בור צייטן גישריבן איז ב פעטרוס ב
צו דעזלכים אורטייל · די זיין גוט לוזי · אונ' ציהן די גנוד גוטס אויף די גיילהייט · אונ' ור לויקנן במדבר יד
גוט · דז ער אליין דער הער זייא · אונ' דען הערן ישוע קריסט · איך וויל אויך אבר
ערמאנן · דז איר וויסט אויף איין מול דיס · דז דער הער · דא ער דעם וואלק אויס עיפטן האלף
צום אנדרן מול ברכט ער אום די דא ניט גלויבטן · אויך די ענגל די איר בורשטן טום ניט ב פעטרוס ב
ביהילטן · זונדר ור ליסן אירי ביהויזונג · הוט ער ביהלטן צום גריכט דעם גרוסן טגס מיט
אי ביגן בנדן אונטר דער טונקלהייט · ווי אויך סדום אונ' עמורה אונ' אום ליגנדי שטיט · די בראשית בא
גלייכר וויז ווי דיזי אויס גיהורט הבן · אונ' נוך איינם אנדרן ולייש גנגן זיין · צום עקסעמפיל
גיזעצט זיין · אונ' טרגן דעם איביגן בויערס פיין · דעם זעלבן גלייכן אויך דיזי טרוימירי
די דש ולייש ביולעקן · די הערשפטן אבר ור אכטן · אונ' די מייסטיטן ור לעסטרן ·
מיכאל אבר דער ערצט ענגל · דא ער מיט דעם טויבל צנקיט · אונ' זיך בירעדט איבר דעם
לייכנם משה · דורפט ער דש אורטייל דער ור לעסטרונג ניט וולן · זונדר שפרך · דער הער
שטרוף דיך · דיזי אבר · וואש זי ניט וויסן · ור לעסטרן זי · וואש זי אבר נטירליך ערקענן · ווי
די אן ור נונפטיגן טיר · דארינן ור דערבן זי זיך · ווי אין · דען זי זיין דען וועג קין גנגן · אונ' בראשית ד
במדבר כב
זיין ור טויטעט דורך דש לון אים אירטום דעם בלעמס · אונ' זיין אום קומן אין דער אויף במדבר יז
רור קרח ·

דיזי לעבן בין מויער ליבי נייטר · אונ׳ זיין דער מין ווט · אונ׳ צירן וומל מין זורג׳ ווידן זיך
זעלבס · וומלקן מין ווסר בין דעם ווינט אויש טריבן · קמלי מין ורלטבמרי בויש · צווי המל
ערשטורבן אונ׳ אויש גיוואורצלט · ווילדי וועלן דעש מירס · די מיר מיינן שנד אויש שוימן ·
מוירינ׳ שטערן · וועלכן בהלטן איז דש טונקיל דער ווינסטרנוס מין אייביקייט ·׃ עש הוט
מבר מויך צו זמלכן ווייסגיט · חנוך דער זיבנד בון מדם · אונ׳ גישפרוכן · זיך דער הער איז
קומן מיט וויל טויזנט היילינן · גריכט צו הלטן ווידר מידרמן · אונ׳ צו שטרופן אל מירי גטלויק
אום אלי ווערק אירס גטלוזן ווגדילם · דמויט די גטלוזן גיוועזן זיין · אונ׳ אויש אל דש הרטי
דש די גטלוזן זוינדר ווידר מין גירעט הבן ·׃ דיזי זיין מורמלר · קלעגליך · די נוך אירן
לוישטן ווגדלן · אונ׳ איר מונד רידט שוומולסטיגי ווארט · אונ׳ הלטן זיך נוך דעם מן זעהן אויש
נוץ וולן ·׃ איר מבר מיין ליבן · ערמנרט אויך דער ווארט · די צו בור גיזגט זיין בון דען
מפוסטלן אונזרם הערן ישוע קריסטי ·׃ דמ די אויך זגטן · דש צו דער לעצטין צייט ווערדן ור
שפוטר זיין · די נוך אירן איינן לושטן דעם גטלוזן וועזנס ווגדלן · דיזי זיין די דמ סעקטן מכן
דינליכי · די קיינן גייסט הבן ·׃ איר מבר מייני ליבן · ערבוייעט אויך זעלבס אויך
מגדרן אור היילינסטן גלייבן דורך דען היילינן גייסט · אונ׳ בעטט אונ׳ ביהלטט אויך אין דער
ליב גטס · אונ׳ ווארטט אויך די ברמהערציקייט אונזרם הערן ישוע קריסטי צום איבינן לעבן
אונ׳ דיזר ערברמט אויך אונ׳ מונטר שיידט די · יעני מבר מכט זעלין מיט ורכט · אונ׳
ריקט זי אויש דעם בוייער · אונ׳ הסט דען ביבלעקטן ראק דעם ולייש ·׃ דעם
מבר דער אויך קן ביהויטן מין מן שטום · אונ׳ שטעלן בור דש מן גיזיכט
זיינר הערליקייט · מן שטרעפליך מיט ורידן דעם גוט ·׃
דער אליין וויז איז · אונזרם היילנד זיי פרייז אונ׳
הייסטט אונ׳ רייך · אונ׳ מכט · נון אונ׳ צו מלר
איביקייט · אמן ·׃

ברוך הנותן ליעף כח

REVERENDISSIMO IN CHRISTO PATRI, ET Domino, Domino Petro a Gamratis, ſanctæ metropolitanæ Eccleſiæ Gneſnenſis Archipreſuli, Primati, & Legato nato, necnon Epiſcopo Craccouienſi uigilãtiſſimo: Paulus Halicienſis Neochriſtian., Calcographus Craccouienſis, Salutem & ſui commendationem.

ZElo magno Zelatus ſum Archipreſul digniſſime, & domine, domine
iii. Reg. xix. clementiſſime, pro domo Iſraël, ꝓ Hebreïs ſecũdum carnem fratri-
Rom. ix. bus meis, ita ut etiam ſalutis illorum cauſ. a ἀνάθεμα ęffici, perhorreſcam
minime. Non enim facile dici poteſt, quantum mihi doleant gentis illius,
pluſ ꝗ Cimeriæ tenebrę: in quas, partim iuſto Dei iudicio, iuxta oracu-
lorum ueridica uaticinia, partim etiam ſponte ſua, propter malitię excæ-
cantis multitudinem, ſeſe conijcere non dubitat, At hoc quidem illi potiſ-
ſimum faciunt, qui ſe ſapientes eſſe, inter illos iactitãt, cũ plane ſtulti ſint,
qui putãt ſe uidere, & uident nihil, ſed palpant ſicut cœcus in meridie, iſti
Job v. ipſi cœci & cęcorum duces, multos ſecum ex credula & ignara turba, uia-
rum domini, in precipitiũ agunt. Eorum igitur me miſeret, ſicut Domi-
Jone vlti. nus Ionæ dixit. אֲשֶׁר יֶשׁ בָּהּ הַרְבֵּה מִשְׁתֵּים עֶשְׂרֵה רִבּוֹ אָדָם ׳ אֲשֶׁר לֹא יָדַע בֵּין יְמִינוֹ
לִשְׂמֹאלוֹ וּבְהֵמָה רַבָּה ׳ Id eſt: In qua
ſunt plus ꝗ centum uiginti millia hominum, qui neſciunt quid ſit inter dex
Psal. lxx. teram & ſiniſt[illegible]n ſuam, & iumenta multa: qui ita ſimplices ſunt, ut dice-
re optimo iure ꝓpheticũ Illud ĩ pſalmis poſſint. כִּי לֹא יָדַעְתִּי סְפֹרוֹת ׳
Id eſt, Non cognoui litteraturã, aut numerum. Illis ergo ſuccurrere ſem
per in uotis fuit: Nam cœcos illos duces tantum abeſt, ut ſperem aliquos
ex eis conuerti poſſe. Qui ergo inter eos ſpiritu pauperes, hoc eſt humiles
Math. xi. ſunt & ſimpliciores: illorũ gratia omnes meos conatus & uires conſecrare
Joann. vij. non dubitaui, quando & Dominus de talibus dixit. Pauperes euangeli-
ſantur, Et rurſum, Nemo ex principibus credidit in eum, niſi turba.
Actuũ xiij. Eiuſmodi ad Euangelij lucem, quotquot pręordinati ſunt, ad uitam æter-
nam Domino cooperante, pertrahere hoc meo labore ſtatui. Nec dubito
quin Dominus conatibus meis ſit aſpiraturus. Quod nanq pauci, de eo-
rum medio Chriſto & Euangelio obediunt, mirum uideri non debet, idq
duabus de cauſis ſit potiſſimum. Vna quidem, ꝙ de Chriſto & Euange-
lij doctrina male perſuaſi ſunt a Rabbinis ſuis: Habẽt quidem Euangelij li
brum, qui inter eos primi ſunt nominis, ſed lacerum & mutilum, ad hæc
blaſphemijs, fabulis, & extorta interpretatione Rabbinorũ maleuolentia
deprauatum, eumq ualde occultant, plebeculæ cauſſa, quo illis doctrinã
Roma. x. Chriſti calumniari, & craſſioribus imponere, faciliusſit. Al-
tera eſt, iuxta Pauli doctrinam, Quomodo credent ſine predicante? Pro
hibuerunt nanq ſub grauiſſimis pœnis, doctoribus noſtris, accõmodare
aurem, quin ſi audire cogantur, ſerpentis inſtar, dum ſapienter incantãt
obturare aures iubent. Hęc ſunt precipue duæ remoræ (ut interim taceã

alias) quæ obſiſtunt pluribus ex eis, Chriſto nomen dare. Operepreciũ
igitur iuxtaq ſalutare mihi uiſum eſt, Noui teſtamenti doctrinam, ſincere
ut catholica habet, profitetur & credit ueritas, uernacula lingua hoc eſt
Theutona, qua potiſſimum pollent, euulgare. Satis ſcio, legent eorum
multi clam, ſi palam non dabitur, accedentq Ieſum nocte inſtar Nicode- Joan. iij.
mi ob Iudæorum mœtum, hoc eſt Euangelij hunc librum legent, & auſpi
ce Chriſto religioni noſtrę manus dabunt: Viuus enim eſt ſermo diuinus. Ad Heb. 4.
pænetrantior quouis gladio ancipiti. Perplacuit aũt Noui teſtamenti hoc
uolumen, nunq antea (quod ſatis ſcio) Hebreïs ſuorum ipſorum litte-
ris excuſſum, ſub tuæ celſitudinis nomine (per uarias terras ubicunq
adhuc eſt, & reperiri poteſt, ſex Iſraël) in lucem ædere, idq multis de Esaie xlix.
cauſis: uel ob hoc quod in Regno hoc, inter Pontificum inſulas primas
habeas, uel ob hoc quod ſub tuæ Reuerẽdiſſimæ paternitatis paſto rali of-
ficio, non pauci Hebreorum ueritatis Euangelicæ lucem agnouerunt,
pieq & benigne a te, ut par erat tractati ſunt, quam rem & mecũ tota ge-
nealogia mea fateri neceſſum eſt, ſiquidem a dextris mihi fuit, & cauſſam
tam Chriſti Ieſu, ꝗ meam iuſticiam ſtrennue & perhumaniter tutari dig-
nata eſt. Suſcipe igitur Archipreſul ornatiſſime, ſacrum hunc nouæ legis
codicem, Hebraicis quidem conſcriptũ notis, ſed & Chriſtiano homini,
qui legendi formulas pernouerit, utilem: Tui muneris erit pro
illuſtranda Chriſti Ieſu gloria hunc librum, a morſi-
bus maleuolorum uindicare.

Me uero, ut paterna pietate complecti, & for-
tunulas meas fauore & patrocinio ſuo tueri
augere, & commendatas habere uelit,
ſupplici deuotione eandem
R. P. tuam præcor.
Quam Deus opti.
maximus
perpetuo fœlicem
& incolumem ſeruare di-
gnetur. Craccouiæ ex Offi-
cina mea. Anno Domini Mil-
leſimo, Quingẽteſimo, Quadrageſimo
Primo.

אם יי לא יבנה בית · שוא עמלו בוניו בו ׃

Si Dominus nõ ędificauerit domũ : frustra laborauerũt ædificantes eam.

Ἐὰν μὴ κύριος οἰκοδομήσῃ οἶκον, εἰς μάτην ἐκοπίασαν οἱ οἰκοδομοῦντες

In Arma Reuerendissimi Archiepis. Gneznẽ.

האלהים ישביע בטוב עדייך · תתחדש כבשר בעוריך ׃ תלים כג

Domin⁹ replet bonis ornamẽtũ tuũ : innouabit sicut aquilę iuuẽtus tua.

τὸν ἐμπιπλῶντα ἐν ἀγαθοῖς τὴν ἐπιθυμίαν σου, ἀνακαινισθήσεται ὡς ἀετοῦ ἡ νεότης σου

